CORONA KANTELMOMENT & FUCKUP

CORONA

KANTELMOMENT & FUCKUP

Luc Sala

Nieuwe items:

*** BBB wint verkiezingen, paniek in Den Haag over stikstof**
*** Oversterfte neemt toe en lijkt te blijven**
*** Vaccinatieschade bestaat niet, dat ontkennen is opruiing**
*** Is alle vaccinatie gevaarlijk? ook het Griepvaccin? hoofdstuk 6**
*** Rutte komt weg met soort excuus ongevaccineerden en weet zogenaamd niks over Fauci-mails naar Koopmans en Fouchier**
* OMT vindt Coroma miet langer bijzonder of A dreiging

updated versie 2.0

Hoe de politiek, medische experts en media een rookgordijn opwierpen en waarom een heldere post-Corona visie noodzakelijk is.

CORONA

Kantelmoment & Fuckup

Luc Sala

uitgave ArtScience

versie 2.0

updated op 7 APRIL 2023

Heeft u commentaar?

Laat het me weten : luciussala@gmail.com

Dit e-boek wordt steeds aangepast, download dus de laatste versie via
www.lucsala.nl/coronaboek.pdf

Inleiding

BBBB wint en de oversterfte gaat naar 300/w. Onderzoeken naar vaccinatieschade duiken steeds vaker op maar kwesties als de labfout en oversterfte worden niet verder bekeken.

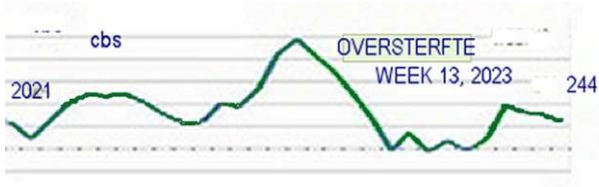

Er is iets minder Corona, De oversterfte liep wat terug, een ondersterfte dip was te verwachten, maar kijken naar vaccinatiegegevens mag niet, zelfs als die oversterfte wat zou oplopen. Daarbij is het verband tussen griep-vaccinatie en oversterfte al helemaal niet aan de orde, als suggereren correlaties dat wel. Maar dat zou alle vaccinatie-geloof kunnen aantasten, dat mag niet.

De parlementaire pre-enquetecommissie is weer intact, iedereen weer aan boord, maar komt daar wat uit? De coalitie houdt de macht, voorlopig. Rutte komt weg met vage praatjes en het weggooien van sms en andere stukken, al komt er wel weer meer uit de WOB onthullingen over bespioneren van de burgers. De burger mag gemanipuleerd en misleid worden, ook via vijfde-colonne Psychops en Red Team activiteiten.

Preventie had veel kunnen voorkomen, zie hfst 50. Nare comclusies worden mu stil gehouden vanwege de verkiezingen in maart 2023, waar de coalitie links en rechts vast onderuit gaat en dan de nieuwe Corona wet (WPG) het wel niet zal halen.

Rusland wint weer, ook lastig te verkopen, en Amerika saboteerde de Nordstream pijpleiding, ten koste van de EU maar goed voor Amerikaans NLG verkopen. Corona in China viel dus nogal mee. De data die openbaar zijn, kloppen maar half, zijn niet specifiek en geven niet aan welke specifieke karakteristieken relevant zijn. Dat zou bepaalde groepen (leef tijd, etnisch, bioom, antibiotica historie) op termijn meer kunnen aantasten dan andere, maar daar zijn gegevens voor nodig, die er niet of niet openbaar zijn en een gedegen en vergaand onderzoek dat de overheid (met subsidie -

5 Oekraïne als afleidende factor

De oorlog in de Oekraïne begon op de 24e febr. 2022 met de aankondiging van militaire actie, maar was niet onverwacht. Dat is ondertussen een zgn. proxy-oorlog tussen NATO en Rusland met heel veel Amerikaanse openlijke en covert hulp, wapens en desinformatie van beide kanten. Nederland is volgens Rutte ook deel van die oorlog, die “we” gingen winnen, maar nu blijkt Rusland in 2023 toch de Donbass in handen te houden en verliest Oekraïne veel terrein, ondanks zware wapenhulp, opleidingen en feitelijk betrokkenheid van de Nato en de VS op grote schaal. De oorlog werd, zeker door Biden met erg vuile handen in de Oekraïne (de laptop kwestie en nu de Northstream sabotage) gebruikt om de aandacht van de Corona-misleiding af te dekken. Oekraïne en de kosten van die oorlog voor Europa, de inflatie en energie blijft nieuws, met Poetin als de boeman en Oekraïne als slachtoffer en met Zelensky als de nieuwe heilige (met een heftige corruptie achtergrond en steeds meer interne vijanden, maar toegejuicht en gesteund in de Tweede Kamer, WEF en Nato). We gaan steeds meer heel zware wapens sturen, mischien zelfs vliegtuigen en lange afstandsraketten die Poetin dan weer inpikt of weghoudt door de weg/trein verbindingen te blokkeren, energiecentrales aan te vallen en Kiev te bombarderen. Ook de havens worden stilgelegd, wat vervoer van graan tegengaat en dus wereldwijde hongersnood en gebrek aan dieselolie. Het einde is in zicht, denk ik steeds, Poetin gaat dat middels een zwaar lente-offensief afdwingen, Nato en EU overspeelden hun hand.

Kerndreiging

Dat past niet in de opstelling van Amerika, van de WEF, de Nato, verliezen is geen optie. Dus wordt het kernwapen verhaal opgespeeld en ge-ensceneerd. Poetin en Rusland beloofden geen First-strike, Nato en Amerika sluiten dat niet uit. Nu wordt dat omgedraaid, men blaast de dreiging van Poetin op, en dan zou een preventieve First-strike door Nato verantwoord zijn. Totale manipulatie van de situatie, maar de media en de EU-naties slikken het. Een kernoorlog is dus niet denkbeeldig, maar de bevolking daarop voorbereiden, schuilkelders openen etc. dat gebeurt niet.

De media gingen in het begin totaal voor de oorlog, haakten toen af, maar nu is het weer helemaal hot, nu Rusland weer wat wint. Ander internationaal nieuws is er niet meer, het meeste is overigens getint of vals. Ogenschijnlijk had het allemaal niets meer met Corona te maken, maar overeenkomsten in de hele ontwikkeling zijn te duidelijk om te kunnen negeren. De nare onthullingen over Corona-crisis worden zo sneller vergeten en dan kan nare informatie zoals over vaccinatie-schade stil worden gehouden; dat komt wel goed uit. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Mis-informatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over als rookgordijn om de echte ellend te dekken.
Dat overigens de afloop en oplossing van het conflict neerkomt op een Nash-evenwicht (iets uit de speltheorie) valt niemand op.
Oekraïne werd als zelfstandige natie door Rusland in 1991 opgezet, samen met een hele reeks vazal/grensstaten, waarmee de voormalige USSR zichzelf min of meer omringde. Kiev was wel een oude kern, ooit belangrijker dan Moskou, maar in de tsarentijd waren St. Peterbrug en Moskou de grote centra. In de nieuwe staat was er wel een wat ongelukkige combinatie van Russisch en Oekraïens sprekenden. Maar in zekere zin is het land dus een schepping van Rusland, en dat wil haar invloed niet zien afkalven. Dat was wat gebeurde, de oude afspraken dat het Westen zich terughoudend zou opstellen werden, in de visie van Rusland, sinds 1990 met voeten getreden. Pas sinds 2014 kan Rusland weer een (gas-)vuist maken, een belangrijk wapen waar ze ook rijk van worden.

Poetin eiste ook dat het Westen zelf de situatie oplost, zij zijn begonnen in 2008 en eerder zegt hij, hij schiet het land langzaam maar zeker aan puin, maar zou als compromis een Donbass staten accepteren. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Misinformatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over.

Net als bij de pandemie waren de waarschuwingen er wel, maar dacht niemand dat er echt iets zou gebeuren, het zou wel opgelost worden. Dat voor wat betreft Rusland de beloftes uit 1990 dat het “Westen” haar invloedssfeer niet naar het Oosten zou uitbreiden niet werden gehonoreerd, kan niemand ontkennen. Er werd geknabbeld aan de bufferzone en ook niet in het geheim. Dat de Balkan, Midden-Europa en de Baltische staten tot EU, NATO-lid en deels Euro-zone (€) werden gemaakt kon het verzwakte Rusland in het begin niet tegenhouden. Tijdens een conferentie in Parijs in september 2008 is begonnen met onderhandelingen over EU-Oekraïne deelgenootschap en werd gesproken over een associatieverdrag. Toen in 2014 de EU dat associatieverdrag met Oekraïne ook echt sloot was dat een stap te ver. Dat associatie-verdrag werd doorgezet ondanks een negatieve referendum-uitslag in ons land, toen georganiseerd door Thierry Baudet, die toen terecht waarschuwde voor een crisis, die ook gekomen is met de Oekraïne oorlog die eigenlijk al in 2014 of eerder begon. Dat werd weggemoffeld door Rutte, die in 2016 nog wel wat aanpassingen bereikte. Afgesproken is toen dat het verdrag voor Oekraïne niet automatisch een opstapje is naar lidmaatschap van de Europese Unie en er geen sprake is van militaire samenwerking. Achteraf nogal een leugen!! Tegelijk met Oekraïne zijn associatieverdragen gesloten met Georgië en Moldavië, ook bufferstaten van Rusland. De niet-ondertekening van het associatie-verdrag door de Rusland gezinde politieke top in november 2013 leidde tot de EuroMaidan, de “Revolutie van de Waardigheid” en een regime-wisseling, Viktor Yanukovych vluchtte naar Rusland.

Oekraïne is intern zwaar verdeeld, de oostelijke helft spreekt Russisch en voelt zich ook veel meer verbonden met Rusland. Zij worden duidelijk gediscrimineerd en zelfs vervolgd, zoals in Odessa in 2014 en bij de binnenlandse strijd om de Donbass regio, waar de campagne ook nu om draait. In 2014 werd Poroshenko president, met als slogan “military, language, faith” en werd de verdeeldheid tussen de Russisch sprekende minderheid en de Oekraïens sprekenden aangewakkerd tot min of meer een burgeroorlog, met allerlei corruptie, oorlogsmisdaden, discriminatie en liet het Westen ruimhartig investeren in GMO-landbouw, biologische laboratoria en delfstofwinning. Poroshenko werd in 2019 verslagen door de huidige president Volodymyr Zelensky, maar ondertussen was in 2014 Rusland ook in actie gekomen, het strategisch belangrijke schier-eiland de Krim werd door Rusland in februari-maart

2014 geannexeerd en opstandige bewegingen in het Russisch sprekende deel van Oekraïne werden gesteund (Donetsk en Luhansk). Het Westen protesteerde, maar deed dus feitelijk niets, behalve investeren in vooral het westelijk deel en verwesterlijking en Euro-gevoelens promoten. Het parlement (de Verchovna Rada) heeft de weg naar lidmaatschap van de NAVO en de EU in de grondwet opgenomen.

Het power-model van Poetin; vazalstaat ertussen

De toch heel rationele “balance of power” argumenten van anti-denkers zoals Kissinger, Stephen Cohen & John Mearsheimer zijn tot “verraad” bestempeld, “containment” is wat de VS nu voorstaan. Net als bij Corona komen er paniek-reacties die escalerend en contraproductief werken.Dde hele EU schaart zich min of meer achter het idee, dat Poetin de grote boef is.

Naarmate de economische positie van Rusland verbeterde werd de druk van Poetin om het land uit wat men zag als de klauwen van het Westen terug te halen steeds groter. Hij eiste dus dat men de positie als bufferstaat respecteerde en ratificeerde en ophield met de verwesterlijking. Dat werd genegeerd, Poetin werd kwaad hetgeen uiteindelijk resulteerde in de militaire acties vanag 24 februari 2022. Dat lijkt een lokale oorlog, maar heeft veel bredere consequenties, ook voor de economie van Rusland zelf. De gasprijs is enorm gestegen, en Europa en Turkije zijn er erg afhankelijk van en de tarwe is een verhaal apart. De sancties lijken nogal bedreigend maar zijn grotendeels nogal naïef, zoals superjachten aan de ketting leggen.

Rusland wordt ook rijk van deze oorlog, De eigen industrie krijgt een impuls door de sancties, de te machtig geworden Russische plutocraten komen in het nauw.

Vluchtelingen, duur deel van het spel

Europa kreeg de vluchtelingen, misschien wel meer dan 2 miljoen, en wie gaat dat betalen? Nederland heeft er nu 90.000 en zal er nog 50.000 of meer opnemen, dat gaat miljarden kosten, zelfs als ze na de oorlog weer naar huis gaan. Lukt dat niet, dan zijn de totale kosten van een vluchteling (tot en met AOW) al gauw 500.000, dus 70 miljard. Dat is de stille prijs van de oorlog, die Poetin misschien wel besefte, maar de politiek hier niet of niet deelde. In Europa wordt dat een molensteen om de nek, terwijl Amerika er rijk van wordt, door wapens, LNG gas en big pharma winsten.

Er is wel, net als bij Corona, in ons land enorme verdeeldheid ontstaan, en dat in een heel hoog tempo. Er werden stellingen betrokken, de informatie raakte snel gekleurd en werd steeds minder betrouwbaar, de waarheid werd weer een kwestie van perspectief. Net als bij Corona worden tegenstanders van de oorlogshitserij, zoals de op Oekraïne gebied toch vrij deskundige Baudet (die het referendum in 2014 organiseerde en won) afgeserveerd in de media en het parlement. Onafhankelijke publicaties en zenders en zelfs publieke zenders die hem en Wilders ruimte geven zoals “Ongehoord Nederland” worden beschuldigd van fake nieuws verspreiding en weggewerkt, demonstraties zijn nu opruiing. De media geven vooral gekleurde opinies over Poetin weer, niemand weet meer wat echt is.

6 Kantelpunt bereikt? Vaccinatie in brede zin ter discussie.

Zijn we er nu doorheen? Iedere keer lijkt het dat het einde nu echt bereikt is. De stapels rapporten die aangeven dat vaccinatie niet zo onschuldig is, zijn leLente 2023 zijn we maatregelvrij, maar blijft men hameren op vaccineren en ontkent vaccinatieschade. Ik krijg de indruk, ook op basis van wat er door R. Kennedy allemaal wordt opgerakeld over de rol van Fauci (en bij ons Ab Osterhaus) bij eerdere vaccinaties, dat er nog een hele nare olifant rondspookt. Namelijk dat veel meer zogenaamde vaccinatiecampagnes helemaal niet hebben gewerkt, en eerder slachtoffers maakten dan hielpen. Er is nooit gekeken of bijvoorbeeld het griepvaccin in al die jaren nu werkelijk heeft geholpen, of misschien juist zij die een prik kregen extra risico liepen.
Bij oversterfte cijfers zien we eind 2022 plotseling een onverwachte piek, dat zou influenza zijn, maar is er ooit gekeken naar de griepdoden en hun vaccinatie-historie? Het patroon komt al jaren terug, een piek na de griepvaccinatie, maar er is geen helder onderzoek, terwijl de oversterfte statistiek decennia teruggaat..

Correlatie is wel degelijk een indicatie van causaliteit

Correlatie, als die maar steeds terugkomt, duidt wel degelijk op groeiende causaliteit, al roept men steeds dat dat niet zo is. Maar iedere statisticus weet dat, alleen niemand protesteert en de politici weten dus niet beter.
Twijfel aan vaccinatie is niet nieuw, en vaccinatieschade ook niet, de missers van Bill Gates zijn breed beschreven, en ook in ons land zijn de schandalen wel uitgemeten. Vaccinatie is big business en er wordt allerwegen aan verdiend, het is een bedrijfstak van honderden miljarden, waar hele medische wereld goud aan verdiend. Artsen en instituties, verzekeraars, verhuurders, en de hordes hulpkrachten die worden ingezet profiteren ook, dus de neiging om fundamenteel te twijfelen aan vaccins is gering.

Eindspel

Nu is dit een hele gevraalijke vraag en hypothese, want dat roept schuldvragen op, die op bewuste genocide zouden kunnen wijzen. Dat

zou de hele samenleving op losse schroeven kunnen zetten, en wie wil dat? Het eindspel komt wel in beeld, de vaccinatie heeft, zelfs volgens het CBS, niet echt gewerkt, maar durven we verder kijken? Te veel feiten komen boven water, de in-effectiviteit van de vaccins en de booster wordt nu steeds duidelijker, oMicron valt mee, de als onzinnig ervaren lockdowns ruïneerden de economie en allerlei berichten duiken op die illustreren dat het allemaal niet klopt.Er komen verkiezingen aan, wat gaan die brengen? Het volk en met name de ondernemers, ZZP-ers en MKB-er beginnen in opstand te komen, chaos dreigt.
Daarmee komt een kantelpunt in zicht, en voor ons land is het Mark Rutte die daar een sleutelrol in speelt.

Ik probeer me wel eens te verplaatsen in de persoon van Mark Rutte, hoe zou hij de hele situatie nu zien, wat is zijn perspectief? Hij is historicus, wat slimmer dan z'n eerdere paljas secondant die met oog- en oorkleppen op doordenderde maar nu een vrij onschuldig ministerie mag teisteren. Want bouwen, stikstof, het lijkt een probleem maar even afgezien van de nieuwe vluchtelingenstromen komen er demografisch gezien en omdat de koopmarkt inzakt, veel huizen vrij dus is de druk wat van de bouwketel.
Mark voelt ondertussen echt wel aan, dat de mooie perspectieven van het World Economic Forum waar hij stilletjes toch veel mee van doen had, zijn gaan rammelen. Hun plannetjes komen niet uit, hun idee van een redding van de neo-liberale elite en de grootgeld belangen zakt door het ijs. De vaccins werken niet goed en te kort, er is een tweedeling gegroeid die dreigende proporties begint aan te nemen, onverklaarbare oversterfte wijst op vaccinatieschade, het leunen op de wetenschap en zorg-hysterie van het OMT begint zich tegen hem te keren, en de steun van het volk is vrijwel opgedroogd. Wat moet onze Mark doen? Luisteren naar Kuipers en Koopmans, die boter op hun hoofd hebben, of gewoon eens gaan nadenken?
Hij is nog liberaal genoeg om te beseffen dat de economie kapot draaitt, maar hij moet, wil hij nog enigermate controle houden, meegaan met de coalitiepartners, met name D66. Die sturen onder brekebeen Kaag aan op het verdedigen van de positie van de have's, de elite, de oorlogshitsers, de grachtengordeldieren, de boeren. Fuck het MKB, de ZZP-ers, de horeca, de boeren, de armen en de zorgbehoevenden, vermijdt vooral kamer- verkiezingen en dram nog 2 jaar door.

Nee, Mark moest voelen dat het mis begint te gaan, dat de media beginnen te draaien, de ellende en fouten komen naar voren, dat de demonstraties niet meer bestaan uit hooligans, maar uit wat oudere mensen uit de middengroepen, de moeders, grootmoeders, de veteranen, de intellectuelen. Hij heeft lang geprobeerd het allemaal onder de pet te houden, de cijfers en onderzoeken van CBS, RIVM wat gemanipuleerd of alleen laten weghouden, maar er wordt nu steeds meer doorheen geprikt. Censuur en het de schuld geven aan die laatste paar honderdduizenden vaccin-vrijen werkt niet meer, iedereen weet ondertussen van vaccinatieschade, kent mensen die zwaar ziek werden of erger na een prik, weet van besmetting door gevaccineerden, van lange termijn vermindering van de weerstand.

Hij is lang meegegaan met de hardliners, maar hun maatregelen, vaccinatiedwang en boostercampagnes verpieterden, hun doemdenk prognoses kwamen zelden uit. Het wordt tijd voor een Ruttiaanse ompoling, sorry zeggen, veel vergeten of wissen en het er net als Boris Johnson op wagen en zo nog een tijdje de zaak rustig houden. Want er dreigt echt een chaotische situatie, een opstand van de tot digitaal QR-horigen gemaakten die het niet meer pikken en de straat opgaan, of erger, de onrust kan zomaar overwaien uit Frankrijk waar Macron verloor. De samenleving is extreem kwetsbaar geworden, internet is hackbaar, de financiële stabiliteit, de inflatie, het kan allemaal in elkaar donderen, als dominostenen.
Daar ligt, terecht, de zorg van iemand die het toch als zijn taak ziet dit land te leiden. Hij beseft vast wel meegezogen te zijn in de massa-hysterie, weet dat hij zelf schuldig is aan het opbouwen en in stand houden van de hypnotische trance, het lemming gedrag van de massa, maar wat te doen?
Nadenken over een exit-strategie, hoe kan de opgebouwde spanning ontladen worden, maar welke wetenschapper of filosoof wil hem daarbij nog helpen? Isolement, losgezongen zijn van de mainstream, achteraf de schuld krijgen, dat is wat Rutte vreest, maar hoe krijgt hij het Schip van Staat op een andere koers, één die wel aanstuurt op een geleidelijke afbouw en collectief “vergeten”, met zo’n horde incompetente ministers en kamerleden en geschaapte media. Geen makkelijke opgave, maar misschien komt “wonderboy” nog wel met een nieuw konijn uit de hoge hoed. De Oekraïne crisis is een mooie afleiding, maar ondertussen komt

er WOB vuil los. Vertrouwen is er niet veel meer, daar maakt hij zich ook kwaad over, maar kijkt niet in de spiegel.

CORONA KANTELMOMENT & FUCKUP

CORONA

KANTELMOMENT & FUCKUP

Luc Sala

Nieuwe items:

*** BBB wint verkiezingen, paniek in Den Haag**
*** Oversterfte neemt plotselins fors toe en lijkt dat te blijven**
*** Vaccinatieschade bestaat niet, dat ontkennen is opruiing**
*** Is alle vaccinatie gevaarlijk? ook het Griepvaccin? hoofdstuk 6**
*** Rutte komt weg met soort excuus ongevaccineerden en weet zogenaamd niks over Fauci-mails naar Koopmans en Fouchier**
* OMT vindt Coroma miet langer bijzonder of A dreiging

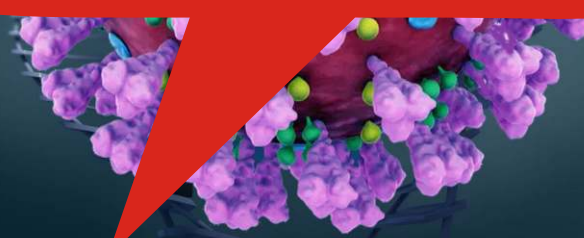

updated versie 2.0

Hoe de politiek, medische experts en media een rookgordijn opwierpen en waarom een heldere post-Corona visie noodzakelijk is.

CORONA

Kantelmoment & Fuckup

Luc Sala

uitgave ArtScience

versie 2.0

updated op 27 maart 2023

Heeft u commentaar?

Laat het me weten : luciussala@gmail.com

Dit e-boek wordt steeds aangepast, download dus de laatste versie via
www.lucsala.nl/coronaboek.pdf

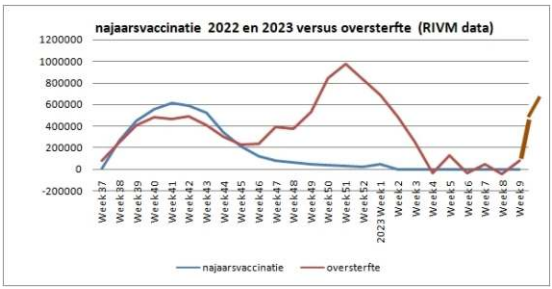

Inleiding

BBBB wint en de oversterfte gaat plotseling naar 400/w. Onderzoeken naar vaccinatieschade duiken steeds vaker op maar kwesties als de labfout en oversterfte worden niet verder bekeken.

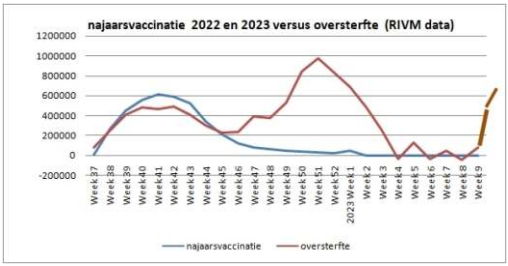

Er is iets meer Corona, maar niet onrustbarend. De oversterfte liep wat terug, een ondersterfte dip was te verwachten, maar kijken naar vaccinatiegegevens mag niet, zelfs als die oversterfte weer wat zou oplopen. Daarbij is het verband tussen griep-vaccinatie en oversterfte al helemaal niet aan de orde, als suggereren correlaties dat wel. Maar dat zou alle vaccinatie-geloof kunnen aantasten, dat mag niet.

De parlementaire pre-enquetecommissie is weer intact, iedereen weer aan boord, maar komt daar wat uit? De coalitie houdt de macht, voorlopig. Rutte komt weg met vage praatjes en het weggooien van sms en andere stukken, al komt er wel weer meer uit de WOB onthullingen over bespioneren van de burgers. De burger mag gemanipuleerd en misleid worden, ook via vijfde-colonne Psychops en Red Team activiteiten.

Preventie had veel kunnen voorkomen, zie hfst 50. Nare comclusies worden mu stil gehouden vanwege de verkiezingen in maart 2023, waar de coalitie links en rechts vast onderuit gaat en dan de nieuwe Corona wet (WPG) het wel niet zal halen.

Rusland wint weer, ook lastig te verkopen, en Amerika saboteerde de Nordstream pijpleiding, ten koste van de EU maar goed voor Amerikaans NLG verkopen. Corona in China viel dus nogal mee. De data die openbaar zijn, kloppen maar half, zijn niet specifiek en geven niet aan welke specifieke karakteristieken relevant zijn. Dat zou bepaalde groepen (leef tijd, etnisch, bioom, antibiotica historie) op termijn meer kunnen aantasten dan andere, maar daar zijn gegevens voor nodig, die er niet of niet openbaar zijn en een gedegen en vergaand onderzoek dat de overheid (met subsidie -

CORONA KANTELMOMENT & FUCKUP

CORONA

KANTELMOMENT & FUCKUP

Luc Sala

Nieuwe items:

*** BBB wint verkiezingen, paniek in Den Haag**
*** Oversterfte neemt plotselins fors toe**
*** Vaccinatieschade bestaat niet, dat ontkennen is opruiing**
*** Is alle vaccinatie gevaarlijk? ook het Griepvaccin? hoofdstuk 6**
*** Rutte komt weg met soort excuus ongevaccineerden en weet zogenaamd niks over Fauci-mails naar Koopmans en Fouchier**
* OMT vindt Coroma miet langer bijzonder of A dreiging

updated versie 2.0

Hoe de politiek, medische experts en media een rookgordijn opwierpen en waarom een heldere post-Corona visie noodzakelijk is.

CORONA

Kantelmoment & Fuckup

Luc Sala

uitgave ArtScience

versie 2.0

updated op 18 maart 2023

Heeft u commentaar?

Laat het me weten : luciussala@gmail.com

Dit e-boek wordt steeds aangepast, download dus de laatste versie via
www.lucsala.nl/coronaboek.pdf

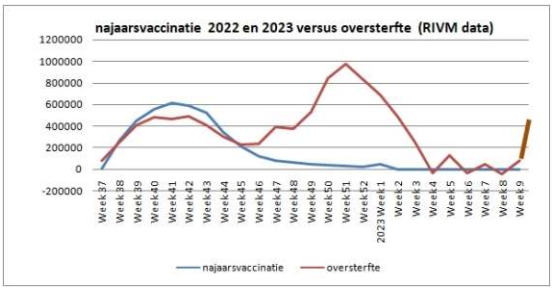

Inleiding

BBBB wint en de oversterfte piekt plotseling. Onderzoeken naar vaccinatieschade duiken steeds vaker op maar kwesties als de labfout en oversterfte worden niet verder bekeken.

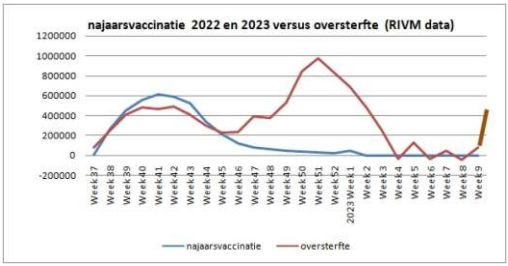

Er is iets meer Corona, maar niet onrustbarend. De oversterfte liep wat terug, een ondersterfte dip was te verwachten, maar kijken naar vaccinatiegegevens mag niet, zelfs als die oversterfte weer wat zou oplopen. Daarbij is het verband tussen griep-vaccinatie en oversterfte al helemaal niet aan de orde, als suggereren correlaties dat wel. Maar dat zou alle vaccinatie-geloof kunnen aantasten, dat mag niet.

De parlementaire pre-enquetecommissie is weer intact, iedereen weer aan boord, maar komt daar wat uit? De coalitie houdt de macht, voorlopig. Rutte komt weg met vage praatjes en het weggooien van sms en andere stukken, al komt er wel weer meer uit de WOB onthullingen over bespioneren van de burgers. De burger mag gemanipuleerd en misleid worden, ook via vijfde-colonne Psychops en Red Team activiteiten.

Preventie had veel kunnen voorkomen, zie hfst 50. Nare comclusies worden mu stil gehouden vanwege de verkiezingen in maart 2023, waar de coalitie links en rechts vast onderuit gaat en dan de nieuwe Corona wet (WPG) het wel niet zal halen.

Rusland wint weer, ook lastig te verkopen, en Amerika saboteerde de Nordstream pijpleiding, ten koste van de EU maar goed voor Amerikaans NLG verkopen. Corona in China viel dus nogal mee. De data die openbaar zijn, kloppen maar half, zijn niet specifiek en geven niet aan welke specifieke karakteristieken relevant zijn. Dat zou bepaalde groepen (leef tijd, etnisch, bioom, antibiotica historie) op termijn meer kunnen aantasten dan andere, maar daar zijn gegevens voor nodig, die er niet of niet openbaar zijn en een gedegen en vergaand onderzoek dat de overheid (met subsidie -

3 Inleiding

De oversterfte groeit angstwekkend, 850 per week en stijgend. Dit kan te maken hebben met het Spikevax vaccin, dat niet goed is uitgetest en in ons land, anders dan elders, breed in de najaarsactie is geprikt. Ik vrees het ergste hieromtrent.

Rond Omtzigt vormt zich een Alliantie partij die meedoet met de verkiezingen en dat kan nog veel reuring brengen en senaatszetels opleveren. De pensioenwet is door en de nieuwe Coronawet (WPG) zal het wel halen, PvdA en GL gaan mee. De behandeling was een aanfluiting, de coalitie bepaalt en laat een achterdeur voor hele nare noodmaatregelen overeind, het volk staat buitenspel. Een minderheid, de coalitie, met nog maar 45 zetels in de peilingen, drukt ook van alles door, zoals een digitale euro. De burger mag gemanipuleerd worden, ook via vijfde colonne Psychops activiteiten zoals het “Red Team” zoals nu uit de WOB-onthullingen blijkt.

De oversterfte stijgt nu snel, ook nu de vaccinatie opdroogt. Naast vaccinatieschade is er dus een ander effect dat zeker onderzocht moet worden. Dat kan met de nu snel dominant wordende BQ1 variant samenhangen, maar ook met het Spikevax vaccin. Dat zou bepaalde groepen (leeftijd, etnisch, bioom) op termijn meer kunnen aantasten dan andere, maar daar zijn gegevens voor nodig, die er niet zijn en een onderzoek dat de overheid (met subsidieportal ZonMW als poortwachter) slim (paulianeus) blokkeert, die willen geen relatie tussen vaccinatie en sterfte aangetoond zien. Dat hoeft niet, daarom vragen toont zogenaamd vooringenomendheid (van FVD) aan, zegt de coalitie en correlatie is geen causaliteit, hetgeen een onzinopmerking is, want toenemende correlatie toont wel degelijk toenemende causale waarschijnlijkheid aan. Dat zou wel de verantwoordelijkheid voor duizenden en zelfs tienduizenden doden bij de overheid leggen.

Steeds meer onderzoeken en ook rechterlijke uitspraken (niet in ons land, de rechterlijke macht is hier duidelijk ingepakt) bevestigen dat de vaccins niet beschermen en dus niet verplicht mochten worden (mandated heet dat in de VS). Het alternatief daar is een premie uitloven voor een prik (75$ in Massachusetts). Hier blijven de media, de NPO en Volkskrant voorop, dreigende taal uitslaan en desinformatie verspreiden.

De rapporten en studies die bevestigen dat mRNA heel nare bijwerkingen heeft zijn niet meer te tellen, maar de media zwijgen en laten nu pas doorschemeren dat de najaarscampagne een flop was. De oversterfte die eerst ongeveer gelijk opging met de (overigens wel heel snel inzakkende) najaarsactie, neemt dus weer angstwekkend toe. Duits onderzoek op basis van autopsie en onweerlegbaar fotomateriaal geeft nu aan dat hartschade, met name myocarditis, het gevolg kan zijn van vaccinatie. Het is niet duidelijk in hoeverre de myocarditis diagnose die nu zoveel meer voorkomt direct met vacc. te maken heeft, maar het lijkt er wel op. Gaan nabestaanden nu autopsie eisen en compensatie claimen? Dat is sinds 2020 helaas geen optie meer, het parlement heeft die weg wettelijk geblokkeerd.
Wel gaat de overheid nu data over sterfte versus vaccinatie vrijgeven, maar alleen aan bepaalde onderzoekers die formeel een onderzoeksvraag indienen in een procedure zodat resultaat zeker tot najaar 2023 zal duren. Maar ZonMW houdt de lastige onderzoekers buiten en de doofpot dicht, naar het effect van vaccinatie mag niet worden gekeken- blijkt uit hun lijst goedgekeurde onderzoeken..
Willem Engel krijgt mogelijk taakstraf en voorwaardelijk voor opruiing, terwijl het OM juist de opruiende partij is en de klachten via een stroman orkestreerde.
De bevolking neemt weer snel toe, import, vluchtelingen, met meer dan 200.000 dit jaar en dat gaat een verhoging van de levensverwachting betekenen, want het zijn vooral 25-40 jarigen die er bij komen. De “rest of us” betaalt de rekening wel.
Zijn de vaccins besmettelijk en overdraagbaar? Het wordt steeds duidelijker dat de mRNA vaccins kunnen worden overgedragen door contact (sex, moedermelk) en dat daardoor ook de ongevaccineerden ongewild toch gevaccineerd worden. Het RIVM geeft dat ook min of meer toe, en de Pfizer documenten die nu vrijkomen geven dat ook aan. Nu er steeds meer nadelige effecten opduiken en lange termijn ellende niet is uitgesloten, is dat een heel angstig gegeven. Wil je nog in een ziekenhuis liggen met gevaccineerden, met ze gaan eten, vrijen, contact hebben? Wil je ‘n bloedtransfusie met vaccinatieresten? Gaan de ongevaccineerden zich dan isoleren, wordt de polarisatie en scheiding die de overheid wilde opdringen dan een noodzaak. Wat gaat dat betekenen binnen families, waar contact, zoenen, etc. toch heel normaal is. Ik vind de gedachte, dat ik als ongevaccineerde zomaar dat mRNA spul kan binnenkrijgen door contact met een pas gevaccineerde heel

angstig, maar voor de samenleving zou het heel naar kunnen uitpakken. Onderzoek hiernaar is erg opportuun en zo snel mogelijk graag. MRNA aantonen in het bloed is goed mogelijk, gaat de overheid de tests om dat aan te tonen in niet-gevaccineerden laten uitvoeren en wie betaalt dat? Het onderscheid tussen zogenaamde immuniteit door vaccins en door natuurlijk weerstand is duidelijk, de technologie is beschikbaar.

De rapporten die aantonen dat de Corona-crisis een grote misser is geweest, stapelen zich op, maar David Icke mag er niets over komen zeggen, dat is nu een terrorist, vrijheid van meningsuiting kan niet meer! Het is goed fout gegaan met Corona, maar om nu al de “schuldigen” te vergeven (spraakmakend Atlantic artikel in de VS van Emily Oster over Pandemic Amnesty) lijkt wat voorbarig. Bekijk of lees “the Real Anthony Fauci”! Steeds meer komt boven water en het narratief van Kuipers, van Dissel en Koopmans begint ernstig te wankelen. De verhaaltjes over de vleermuis-overstap krijg steeds minder steun, de zogenaamde analyse van Koopmans over de vismarkt is duidelijk een opzetje, bedrog dus. De senaat in de VS gelooft nu ook in de labfout net als de Lancet.

Er is natuurlijk geen conspiracy, er mag toch wat verdiend worden? maar Ursula vd Leyen tekende voor 4,6 miljard vaccins a 71 miljard euro voor de EU, een absurde 10-12 doses per kop, en wij betalen dat! Nog tamelijk goedkoop overigens Pfizer wil nu minstens het viervoudige per prik hebben. Waar bleven de ongebruikte vaccins, ook bij ons? Opmaken van de oude voorraad was het devies, ook in ons land, waar de najaarsgolf alleen gebruik maakt van de vrij nutteloze BA1 variant, anders dan in België en Duitsland. De najaarscampagne zakt nu duidelijk in.

Het tweede OVV rapport is waardeloos, gekochte doofpot van 330 pagina’s verholen steun voor het beleid. Harde conclusies zijn er niet, vaagheden alom. Openbaarheid, Open Science bronnen, RIVM lapt ze aan haar laars. zie hdfst 26.
Pfizer heeft toegegeven, in het Europarlement na vragen van Rob Roos dat ze nooit onderzocht hebben in hoeverre de vaccins verspreiding (overdracht naar derden) tegengingen, zie pag 165. Het hele beleid rond de lockdown en maatregelen draaide echter om het idee, dat

gevaccineerden anderen niet kunnen besmetten, steriele immuniteit. Dat blijkt achteraf wel een beetje op te gaan, maar was dus bij de goedkeuring in ieder geval niet onderzocht.
Verder bleven we te lang op niveau twee van de Coronathermometer, op basis van nu al afvlakkende ziekenhuiscijfers, waarbij ook met en door Corona gemakshalve bij elkaar worden opgeteld, schakelde men dus laat terug naar één.
In Engeland (waar Truss nu door Sunak is vervangen en een staking van verplegers dreigt) blijkt maar 40% van de hospitalisaties door CoVid te zijn, als dat ook hier opgaat is de stijging in de ziekenhuisopnames veel minder. Er was een kleine najaarsgolf, maar de zorg kon dat echt nog wel aan, al berichtten de media er over alsof er een ramp te wachten stond. Dat de oversterfte na de prikactie, die met veel tamtam nu niet echt doorzet en zelfs terugloopt, ongeveer gelijk gaat met de vaccinaties wordt niet onderkend.

Het CoVid nieuws blijft angstig, zo bleek uit CDC-cijfers dat 7,7% van 10 miljoen gevaccineerden in de VS medische zorg nodig had. Die cijfers zijn onder dwang openbaar gemaakt en zijn zeer verontrustend voor wat betreft de bijwerkingen en klachten na vaccinatie. Steeds meer hartproblemen worden gemeld, in Florida 84% meer bij mannen van 18-39 jr en daar wordt vaccinatie nu ontraden voor mensen onder de 40. Ook blijkt er veel meer Alzheimer's voor te komen na doormaken van CoVid (69% meer >65) en dat geldt nu dus voor bijna iedereen.
De bloeddonorclub Sanquin kwam (volgens Maurice) met onverantwoorde conclusies en deed uitspraken over 70plussers, die baat zouden hebben bij een prik, terwijl bloed geven aan Sanquin maar tot 65 mag; dat is dus desinformatie.
Het dashboard van het RIVM is vervangen door een van de rijksoverheid, zou er ruzie zijn? En de eerdere vaccinatiecijfers kunnen door een technische storing even niet gemeld worden, handig toch!
We moeten wel de schrik er inhouden. BA2.75.2, BF.7, en XBB met namen als Python en Cerberus zouden nog meer vaccin-resistent zijn, dus dan komt de lockdown!! BQ1 wordt voorlopig nog even dominant en de zorg zit zeker niet vol.
De cijfers blijven relatief laag dus de paniek en het mediaoffensief om te laten boosteren is zwaar overdreven. Even was monkeypox het verhaal waar de overheid en het WHO haar angst-strategie en vaccinatie-canon

op loslieten, maar dat verdampte snel. De meeste ouderen zijn al beschermd tegen pokken.

In de VS maar nu ook hier gaat men een bivalente vaccin-versie voor BA4/5 gebruiken, die is getest op 8 muizen, nog niet op mensen. Voorlopig nog de oude zooi opmaken of de nutteloze BA1 versie. Iedereen zou het papier waarop staat waarmee je geprikt moeten meenemen en bewaren ivm claims! De Spikevax voor BA1 die men nu prikt is wel getest op mensen, maar niet in echt brede tests en alleen voor antistoffen en spike-effectiviteit, NIET VOOR BESCHERMING TEGEN ZIEKENHUISOPNAME EN ERNSTIGE (IC) ZIEKTE-BEELDEN. Voor de goedkeuring van de aangepaste coronavaccins zijn maar beperkte studies gedaan. Aan het onderzoek naar die Pfizer-boosterprik BA1 deden 1800 mensen van 55 jaar en ouder mee. Moderna onderzocht een groep van zo'n 800 deelnemers vanaf 18 jaar. Daaruit blijkt dat de aangepaste vaccins een sterkere afweerreactie geven tegen omikron BA.1 dan de huidige vaccins. DAT ER DUS NIET MEER IS. Maar CBG keurde nu ook de BA4/5 goed, die op 8 muizen is getest. Voor de eerste vaccins in 2020 werden er 40.000 mensen getest, nu dus NUL!!
Men gokt maar wat, maar wil liefst 16 miljoen prikken zetten en kocht er al 9. "I*n het onderzoek* (naar de BA1 versie) *was een handjevol doorbraakinfecties, maar daar zat geen ernstige ziekte tussen. De aantallen zijn echter te klein om uitspraken over de bescherming te doen en nu gaan andere varianten rond*", verklaart Ingrid Schellens, senior klinisch beoordelaar bij het CBG. Er is qua basisserie 24.12 miljoen en qua boosters 9,4 miljoen keer geprikt. Op 4 sept. 2,7 miljoen herhaalprikken en en 73,2% heeft minimaal 1 prik gehad. Een rapport van 14 samenwerkende adviesorganen met 5 scenario's blijkt er van uit te gaan, dat alle maatregelen goed werkten, niks geleerd dus. Zie pag 216.

Pfizer verdiende 26 miljard in het eerste kwartaal 2022, verkocht zich scheel, maar gaat nu lekker veel nieuwe (en die gaan stevig duurder worden, 4 x in de VS) vaccins leveren, gooi de oude maar weg (die waren toch al gevaarlijk verouderd) terwijl alleen al in Nederland nu miljoenen doses te veel kunnen worden weggegooid. Hoeveel, dat houdt het RIVM nu lekker geheim, men zegt wel dat er een actueel overzicht van onder andere het aantal gezette prikken, het aantal geplande prikken

en de hoeveelheid geleverde en beschikbare vaccins staat op het corona-dashboard, maar daar is NIKS te vinden. Wel is bekend, dat Nederland dit jaar 9,95 miljoen doses van het nieuwe vaccin krijgt, nou ja, daarvoor betaald.

Die herhaal/booster vaccinatie zou zeker 50% (volgens Maurice de Hond(en waarschijnlijk 60% van de mensen halen. Dat is zeer de vraag. De groeiende stapel onderzoeken over schadelijke bijwerkingen, de zeer beperkte vaccinatie-effectiviteit (30% max), de oversterfte en twijfel over de resultaten van de eerste test-serie worden door de overheid stelselmatig als desinformatie afgeschilderd, de media en de social-media platforms doen volop mee aan die censuur.

Steeds meer brede en gevalideerde onderzoeken, onder meer in Duitsland en in Engeland, tonen het duidelijke verband aan tussen vaccinatie en een duidelijk grotere sterftekans bij een beperkt positief effect van de prik qua ernst van de opname. Sterfte binnen 2 weken en rond 5 maanden. De onderzoeken (onder meer na autopsie) gevent hartsterfte kort na vaccinatie ook bij jongeren aan: Onderzoek hier wordt tegengehouden wegens privacy, de beschikbare data houdt men achter. Maar de privacywet AVG geldt **NIET** voor overleden personen, zei minister Ollongren al in 2018.

Mijn voorspelling, al in augustus 2022, dat:
Ik verwacht, op basis van de statistiek rond de oversterfte hier en elders, dat we toe gaan naar een veel hogere oversterfte, met uiteindelijk misschien wel duizenden per week en dat men pas tegen half november aan de rem gaat trekken omdat het niet meer te verhullen is, dat boosteren massaal levens kost.
kwam eerst al aardig uit, al tapte niemand op de rem, maar omdat de campagne stokte valt het eerst nog erg mee omdat veel minder mensen zich laten prikken, maar er is nu weer een nieuwe en heel hoge oversterfte piek ontstaan.
Kuipers accepteerde even heel stoer de verantwoordelijkheid voor eventuele vaccinschade (<60 jr), maar die ligt nu bij het CBG, dat ook het bivalente Spikevax en de nieuwe bivalente versies goedkeurde vanaf 12 jr. (in UK vanaf 18 jr, Denemarken 60 jr).

De nieuwe en permanent bedoelde Coronawet WPG staat klaar. De Raad van State blijkt wel door de bocht en wil zelfs nog meer maatregelen. De rechtspraak in ons land is helaas steeds minder overtuigend!

Duitsland (als uitzondering in Europa, in Denemarken is vaccinatie van kinderen nu zelfs verboden) gaat overigens nog verder dan hier en wil de hele 3G en mondkapjes kermis weer invoeren met ook een strengere wet. Het RKI (de RIVM daar) ligt nu ernstig onder vuur wegens gerommel met de cijfers, maar toch gaat minister Lauterbach (nu zelf CoVid gehad) er extra fors in.

Het loopt verder zoals het narratief voorschrijft. Koopmans blijft zich indekken, met een gatenkaasmodel, De Jonge blijft van hogerhand gesteund worden, ook al blijkt z'n rol steeds dubieuzer door WOB onthullingen (pag 221). VWS geeft niks vrij, de doofpot blijft dicht. Consultant Deloitte doet waar ze voor betaald worden, de opdrachtgevers dekken. Geen extra emails gevonden, geen sms-en, het ministerie krijgt de schuld.
Oekraïne is nu weer in het nieuws, Rusland zit met verliezen en mobiliseerde, en wreekt de Krimbrug en gasbuis. Meer wapengekletter, stroomuitval, gedoe over gas en tarwe, en vooral infrastructuur platgooien.

De instituties zijn wel behoorlijk in de verdediging en de censuur op de sociale media gaat onverminderd door. Op Facebook en YouTube ga je zo op slot en de massamedia blijven de overheid-desinformatie onverminderd doorgeven. Vanwege vakantie en reces nog vooral oude koeien uit de sloot.
Even duidelijk melden dat de najaarscampagne totaal is ingezakt haalt de krant en het nieuws niet, maar men blaat lekker door over onbevooroordeeld rapporteren in debatten. Schoonwassen!! Dat psychische aandoeningen enorm stegen (25% nu), maar zeker niet met Corona van doen hebben (Trimbos) neemt men zo over.
De onthullingen over hoe het mis ging en we zijn voorgelogen, ze blijven echter maar komen en moeten gepareerd worden, want anders komt er misschien grote paniek en onrust, de stikstof/boeren geven aan

hoe kort de lontjes zijn. De meldingen van ernstige vaccinatieschade in NL (1 op 6500 prikken) en Duitsland 1/5000 of meer zijn verontrustend.

Men houdt angstvallig op zich haalbare en praktisch uitvoerbare onderzoeken naar de levensverwachting van gevaccineerden op basis van DNA analyse (b.v. telomeer lengte en methylisatie) tegen. Dat komt er niet, hoewel het DNA materiaal breed beschikbaar is (bij GGD en RIVM) Dergelijke onderzoeken, en er duiken nu wat resultaten op, zouden namelijk onomstotelijk aantonen of vaccines wel of niet gevaarlijk zijn, maar dat durft men niet aan.

Angst is het wapen

Het middel om de massa te manipuleren blijft angst, die echter op zich al verwoestende effecten heeft op mentale en fysieke gezondheid. Er komen qua vaccinatie geruststellende maar misleidende rapporten, die in de media ook nog een verkeerd worden uitgelegd. Die zorgen voor rijen om toch snel een booster of herhaalprik te halen, het is toch veilig? We zullen zien, de oversterfte groeit nu gelijk op met de herhaalprik door. Mij verontrust het dat niemand praat over verouderde vaccinbatches deze zomer, die steeds meer schade aanrichtten. De onthullingen over productieproblemen en batchverschillen veranderen mogelijk het hele perspectief (pag 53 en 260)!

Het is allemaal vaag, berichtgeving die wordt opgeblazen, zonder de context duidelijk te maken. En je wilt je toch niet schuldig voelen over die 320.000 verloren gezonde levensjaren, als vaccinatie mogelijk 26 miljoen echte levensjaren kost. Het RIVM maakte een 82 pag dik rapport openbaar (23 juni) waarin men de relatie tussen vaccinatie-schade en oversterfte feitelijk onderuit haalt. Maar in 2022 liep die onverklaarde oversterfte weer fors op, en is er dan geen correlatie tussen booster/herhaal en oversterfte? Ernstige kritiek, ook van de toezichtgroep,op rapport zie pag 251.

Minister Kuipers krijgt wel wat koudwatervrees en wilde eerst 60minners geen herhaalprik geven, vanwege mogelijke bijeffecten, maar gaat in september wel vanaf 12jaar doorprikken en neemt de verantwoordelijkheid! Dit terwijl de wetenschap de andere kant blijft uitkijken en vaccinatieschade nu pas hard wordt gemaakt

De RIVM berichtgeving over Post-Covid (PCC-Long Corona) rammelt, overigens in lijn met de desinformatie van WHO en CDC in de VS, men volgt de “party-line”. Covid en de gevolgen zoals Post-Covid (met totaal

vage cijfers als 20% getroffenen in de VS) zijn zeker een ernstig probleem, maar het lijkt erop alsof men Post Covid op één hoop gooit met vaccinatie-bijeffecten op lange termijn, de symptomen komen overeen.
De Corona dreiging wordt weer lekker aangeblazen, oMicron varianten BA2.12 en vooral BA4/5 tikken wel iets meer door en CH1.1 groeit, maar Kuipers blijft bezig met angst zaaien. Dat alleen al maakt mensen ziek. Er komt nu een MIT-team (Maatschappelijke Impact) naast het OMT, er wordt openlijk gewerkt aan een nieuwe noodwet. De uiterst discutabele testcijfers worden gebruikt als bangmaker, terwijl ziekenhuizen en IC niet echt volstromen. Dat landen met hoge vaccinatiegraad en boostering nu meer doden tellen wordt uit het nieuws gehouden, men praat alleen over een dreigende zomergolf. In de VS gaat men nu baby's vanaf 6 maanden vaccineren, in ons land vanaf september ook 12+ jarigen, die nauwelijks risico lopen.

Wie zijn gevaarlijker, de wappies of de overheid?

De hele poppenkast, de manier waarop het vaccin door Pfizer op basis van achteraf hele wankele tests en met steun van organisaties als het Amerikaanse CDC en de Europese EMA werd doorgedrukt blijkt bijna een samenzwering op zich, een Gordiaanse knoop die nog ontward moet worden (of doorgehakt). De onnodige paniek, het feitelijk tekort schieten van de vaccins, de manipulatie van en door de media, de rol van de NCTV en PDC19, het komt allemaal boven water via WOB/WOO onthullingen of door insiders.
Eind mei 2022 gaf Ernst Kuipers in eerste instantie onze gezondheid-soevereiniteit op maar dat bindende WHO verdrag dat nationale verantwoordelijkheid voor pandemie verlegde naar de WHO werd gestopt door onder meer Afrikaanse tegenstemmers. Misschien is het toeval, maar toen dook ook het Monkeypox virus op, het WHO maakte er de volgende pandemie van. Hou de angst in stand! In Davos, waar de wereldtop denkt de zaken te regelen, was het 2022 World Economic Forum een plek, waar men wat afstand nam van de doorgeprikte Corona-bubbel en mikt op CO2 footprint om individuele gedrags-gegevens van iedereen maar weer in handen te krijgen.

De beerput gaat open

De mainstream media (MSM) berichten er nauwelijks over, maar van alle kanten komen de schandalen nu los. Corruptie van de kant van de

leveranciers en wetenschappers met verborgen belangen, maar ook valse vaccinatiebewijzen voor de top in Spanje, de ene na de andere WOB/WOO onthulling. Ik kan vrijwel iedere hoofdstuk in dit boek nu aanvullen met nieuwe “fuckups“, het is bijna niet meer te doen. En wie spreekt de waarheid, iedereen liegt en dat is voor wat betreft de Oekraïne volstrekt duidelijk en erkend, maar voor Corona moesten we de heren en dames van de gevestigde medische orde en wie daar aan verdient of eerdere leugens wil afdekken zoals VWS, CBS, Nivel, SonMW, planbureau’s, RIVM, OMT en nu Jolande Sap’s jaknikkende MIT etc. maar geloven. Het zal nog even duren, voor alles doorsijpelt naar het grote publiek, het onverantwoorde angst zaaien door mensen als Kuipers gaat nog gewoon door, maar hoe verklaren we dan het ziekteverzuim. Of de onder/oversterfte, het bewust als niet-gevaccineerd inboeken van overlijden binnen twee weken na vaccinatie, zoals Zweden nu toegeeft en hier natuurlijk ook gebeurde. Dat is statistische oplichting en het RIVM rapport van 23 juni (zie pag 244) is tamelijk verdacht in de conclusies. We worden grovelijk belazerd, maar betalen met onze gezondheid, weerstand, levensduur en misschien zelfs met de menstruatiecyclus en dus vruchtbaarheid van onze kinderen, al ontkent de goedkeuringsinstantie op de Zuidas EMA dat nu weer en lopen de geboortes ook niet echt terug, zoals door de kritische pers wel werd beweerd.

Er is in zekere zin radiostilte rond Corona, zelfs de oversterfte was uit beeld aan het raken, maar neemt weer toe. De verantwoordelijke figuren dekken zich in, Rutte wiste z’n sms-jes, maar speelt de vermoorde onschuld. De Jonge zelf of het VWS ministerie weigert de info, ongehoord!. Oekraïne, toeslagen, inflatie, beurs onderuit, Songfestival, uithuisplaatsingen; allemaal belangrijker dan wat we liefst snel vergeten. Steeds duidelijk er wordt wel dat de hele Corona aanpak van de overheid hier en in het hele Westen uiteindelijk een reeks missers en manipulaties is geweest met miljoenen doden die mogelijk gespaard waren gebleven bij een ander beleid. De feiten komen boven water, en die zijn verontrustend of erger,en duiden op criminele manipulatie.
In ons land komt er van alles boven water, maar ook in de VS blijkt uit de zgn. Fauci-mails en de cijfers die nu loskomen dat er tenminste sprake is van grove misleiding. Uit de WOB/WOO onthulling en blijkt steeds duidelijker, dat de regering, aangestuurd door duistere groepen ambtenaren, ons bewust en consistent heeft voorgelogen, bijvoorbeeld

over de effectiviteit van de 1,5m en mondkapjes (en tegen RIVM adviezen in).
De Jonge met name blijkt vroeg in 2022 ook de evaluatie van vroegtijdige HCQ toediening te hebben onderdrukt en daarbij bewust de geringe effectiviteit van laattijdige toediening (als mensen al in het ziekenhuis lagen) als argument te hebben gebruikt. Het begint werkelijk de vraag te worden of het handelen van deze minister en zijn secondanten niet eens door de rechter getoetst moet worden in het kader van zeer grootschalige dood door schuld. De oversterfte is zorgwekkend door wat ik vrees het boosteren met mogelijk oude en “slechtere; batches. Het CBS heeft de over sterf te piek in 2021 tot Covid doden gepromoveerd, en telt in 2021 nu 19.379 slachtoffers. Ook de sterfte in 2020 heeft het CBS even achteraf gecorrigeerd, dat werden er 20.173. Die cijfers zijn pas na de move om de oversterfte te maskeren aangepast want de massale vaccinatie zou anders niet echt geholpen heb ben, er zouden dan meer mensen in 2021 dan in 2020 gestorven zijn. Tot 31 dec 2021 nu dus volgens CBS in totaal 39.552 of wel 0,23% sterfte en met 2022 er bij 0,25% of meer, vergeleken met USA 0,29%, UK 0,24%, België 0,26%)l We deden het dus niet beter dan elders.

De lafheid in beeld

We zijn in het stadium gekomen, dat de feiten niet meer ontkend kunnen worden, maar men nu uitvluchten zoekt, excuses, er makkelijk even “vergeten” is wat er speelde, de telefoon het niet deed, de sms-jes weg zijn, de leugens en vergeetachtigheid van Rutte, Kaag, De Jonge zijn bijna spreekwoordelijk, maar iedereen heeft nu last van kortzichtigheid. Ik noem het gewoon luiheid, men wil niet uit komen voor fouten en dat is ook wel begrijpelijk, men spreekt al over “bloed aan de handen” in de media, de tribunalen gaan er vast komen. Rutte zag het aankomen, met z’n “niks vastleggen” doctrine, z’n ouwe Nokia 301 als image-attribuut met een iPhone in de zak, en geen archivering van wat op “Algemene Zaken” allemaal gebeurt.
Ik denk dat dit kabinet het einde van het jaar niet gaat halen, tenzij men de oorlog nog wat opstookt en we om schuilkelders gaan roepen. Men blijft verwarring zaaien en laten zaaien, de media gaan er wel in mee. Het is ongelooflijk, dat journalisten als Heuvelmans (VK) bijvoorbeeld nog steeds de labfout als oorzaak van de pandemie ontkennen en blijven hameren op een overstap van vleermuizen of zo, Koopmans steunend, en nu monkey-pox als bangmaker.

Internationaal coördineert men de verwarring, en de WHO zit duidelijk in de loop. De Fauci-mails zijn duidelijk, het is allemaal een gevolg van "gain of function" experimenteren geweest (door voornamelijk de VS met biologische oorlogvoering als achtergrond). Dat is iets waar Nederland en met name het Erasmus MC al in 2012 mee vastliep, en waar Kuipers, Osterhaus, Koopmans, Fouchier, maar ook Sigrid Kaag alles van weet via haar betrokkenheid bij de hele wereldwijde vaccinatie coördinatie. Zie hfdst 1.

Neem ook de WHO, die de wereld op stang joegen met een IFR mortality rate van 3,4% (maart 2020) die minstens 10 keer te hoog was. Een private club, met veel steun van Bill&Melissa, die wereldwijd gezondheid wil coördineren en verdragen opdringt, maar wie controleert hen? Die WHO heeft nu de cijfers betreffende de oversterfte erkend; dat gaat in totaal om meer dan 15 miljoen onverklaarde doden. Maar toegeven dat het mogelijk iets met vaccinatie te maken heeft, dat doet het WHO niet. Het zou eerder te maken hebben met sociale en economische oorzaken, uitgestelde zorg, smoesjes die ook het steeds discutabeler CBS hier op-dist.

Nu blijkt alleen dat in de rijke (high income) landen 15% van de wereld wij de oversterfte optrad en in de armste landen maar 4%. Juist ja, die arme landen waar veel minder gevaccineerd is, geen paniek ontstond en men wel HCQ en Ivermectine gebruikte! Dus eigenlijk geven de feiten aan dat het "Westerse" beleid slechter heeft gewerkt en de hele vaccinatie mogelijk onzin is geweest, de lockdowns alleen maar schade heb ben veroorzaakt en de wereldwijde crisis dus de schuld is van een fout beleid. Of dat opzet, was, onbenul, of paniekgedrag laat ik dan in het midden.

Allerlei studies tonen nu aan, dat de lockdowns nauwelijks werkten en maar heel beperkt doden hebben gered.Johns Hopkins concludeerde: *The results of our meta-analysis support the conclusion that lockdowns in the spring of 2020 had little to no effect on COVID-19 mortality. Stringency index studies showed the average lockdown in Europe and the United States in the spring of 2020 only reduced COVID19 mortality by 3.2%,*

De hele oversterfte kwestie blijft cruciaal, het CBS poetst het steeds weg, maar dat is te opzichtig. Om 2021 te verklaren, moest men de hele cijferbrij gaan aanpassen. Prikken en oversterfte hebben wel degelijk met elkaar te maken, maar dat mag niet naar buiten komen. Het lopende jaar verwacht ik een blijvende oversterfte van meer dan 300/week, als

het booster/herhaal prikbeleid zo wordt doorgezet (met reis-QR als lokker en dreigende taal). Als dat wegvalt, omdat men geen prikken meer wil, zakt ook de oversterfte.
Onder tussen mag Wilders weer op Twitter, is Willem Engel draaideur-crimineel geworden, Jab Bonte ook weer vrij en komt door opzichtige vertraging van uit VWS de Jonge voorlopig met de schrik vrij uit de mondkapjes zaak, maar liegt ook Kaag lekker door en blijft D66 vol in #metoo met ook nog een Pechtold en nu weer NPO Rijxman gevalletje van de dames,

Het lokale 2G is sinds 10 februari. formeel van de baan, sinds 23 maart 2022 is alles opgeheven, we zijn weer “vrij”. De versoepeling zette dus in de lente door, leven zonder mondkapje of QR code is mogelijk als je niet internationaal wilt reizen (tot 1 juli, daarna onduidelijk maar dreigend als Europabrede maatregel), maar de winkel dochter-vaccins moeten nog even weggezet worden, en niet gezien worden als vrij zinloze en mogelijk gevaarlijke herhaalprikken.
Over al worden de maatregelen afgebouwd, al blijven er reisbeperkingen en er blijft een ID/QR-code spoken in Europa als digitaal paspoort na de zomer en voor reizen. Hoe hard dat uitpakt is de vraag. Hopelijk zitten we nu wel in het pandemie-eindspel en blijven verdere lastige mutaties uit, maar de vraag naar de vaccinatieschade op termijn blijft. Vanaf 11 April 2022 is bij ons de algemene PCR-test bij de GGD voorbij, alleen nog sneltests, maar blijf je een QR-code en vaak ook nog ‘n test nodig hebben voor vliegreizen. De noodwet stierf al in de senaat, maar na de zomer komt er wel een andere.
De oorlog en de Oekraïne euforie beheerst nu al 2 maanden de media, er gaan steeds meer en ook zware wapens naar toe en het nieuws erover blijft ver warrend en vooral gekleurd. Dat Poetin hard blijft vechten en in zekere zin ook wint, de Donbass als aparte staat wil, en daarom de treinen en wegverbindingen afsluit en wereldwijde voedselschaarste het ge volg is van die wapenleveranties en de inmenging van de VS op allerlei manieren, dat is blijkbaar collateral damage.
Corona is dus uit beeld. Daar maakt niemand zich nog druk over, al is bijna iedereen nu wel be smet en weten we nog steeds niet hoe de oversterfte ontstond en de rol van de boosters daarin omdat het CBS (en Nivel) de vaccinatiehistorie en sterfte niet wil correleren.

Vaccinatie werkt (niet) meer en is zelfs schadelijk. Virusvaria heeft dat op basis van wel beschikbare Engelse cijfers onderzocht en komt tot de conclusie dat de hele vaccinatie, na een positief effect op de sterfte in de eerste paar maanden, eigenlijk niet echt heeft beschermd. Hierbij de curve van de grootste groep (ouderen bo ven de 90 jr, voor mens en beneden de 60 is er helemaal geen positiefeffect). Op basis van Engelse data is weergegeven hoe de “All Cause Mortality” sterfte per 100.000 was onder gevaccineerden ten opzichte van de niet-gevaccineerden. Ongeveer van af mei 2021 is er geen materieel verschil waar neembaar in sterfte tussen wel en niet gevaccineerden, in alle leeftijdsgroepen. Daarbij kan ook nog gedacht worden aan het placebo-effect. In het begin was vaccinatie de grote uit komst, men geloofde er echt in, en dat kan de sterfte enorm beïnvloed hebben (placebo effecten boven 50% zijn niet ongewoon). Ondertussen leert het uitpluizen van de tests van de fabrikanten dat de resultaten die zwaar leunden op de toch al discutabele PCR test, eigenlijk al aangaven dat het vaccin eigenlijk nauwelijks werkte en door het CDC en WHO werd doorgedrukt als experimenteel middel.

Informatie van bijv. het Brownstone instituut over de mogelijke vaccinatieschade op korte en lange termijn wordt onderdrukt, de oversterfte wordt door het CBS weggepoetst als fluctuatie. Er is een klankbord groep o.l.v. Prof. R. Verhey van Nivel, maar dat zijn bijna allemaal brave ja-knikkers. Van hun echte commentaar op de CBS-spin is in ieder geval weinig naar buiten gekomen.

De WOB/WOO onthullingen en Pfizer vrijgaven (in de VS) blijven komen en maken steeds duidelijk er dat de overheid de burger wantrouwt, controleert en steeds meer KGB trekjes lijkt te vertonen. Daar blijkt ook de rechterlijke macht en het OM in mee te gaan, met steun van de diverse geheime diensten. Willem Engel werd opgepakt, kwam vrij, is weer ingesloten en weer vrij en allerlei “dissidenten”, ook parlementariërs, worden stiekem gevolgd, maar Rutte mag z’n SMS-jes wel weggooien. Hugo de Jonge blijkt niet alleen aan vriendjes politiek en media-manipulatie te doen, maar is blijkbaar chantabel. Hij beweert niks echt fout gedaan te hebben, wel wat betrokkenheid en het onder zoek af te wacht en, maar dat wordt slim getraineerd door VWS. De motie van afkeuring (7 april) haalde het niet, ook Rutte ontsprong nog de dans.

Het eerste OVV-rapport offerde Van Dissel en de Jonge maar is verder een slim rookgordijn. WOB onthullingen schokten even en geven aan

dat de overheid de burger voor al minacht, framed en piepelt. QR wordt min of meer stiekem (met Pieter Omtzigt als dwarsligger) Europees digitaal burgerschap ID. Kuipers tekende al, het komt er aan, zeker voor reizen.

Hoe ging het in 2022? De vierde golf kwam en ging eind 2021, maar er kwam hier wel een zware en wereld wijd unieke kerst-lockdown omdat oMicron werd omkleed met absurde projecties die voor al het doemdenken en de onkunde van het RIVM en OMT duidelijk maakten. Een lockdown die ondanks sterk dalende cijfers niet echt werd versoepeld op 14 januari, iets meer ruimte gaf op 25 januari maar met valse cijfers van minister Ernst Kuipers nog lang als opmaat voor 2G of zelfs 2G+werd benut.

Het volk bang houden was en is blijkbaar het devies, anders gaan we als afleiding wel oorlog voeren tegen Rusland en vangen we vluchtelingen op of doen ‘n stikstofcrisis. Tribunalen en vaccinatie-schade mogen niet genoemd worden, maar meer dan 880.000 mensen steunden Mona Keijzers petitie tegen de maatregelen.

De oMicron pakte zeker minder heftig uit met minder zware ziektes maar wel veel meer besmettingen, nagenoeg zinloze en dure (tot 20 miljoen per dag) testerij en navenante quarantaine. De kerst-lock down moest volgens het RIVM, terwijl het volk morde en opstandig werd. Deze oMicron mutaties blijken niet zo gevoelig voor al opgebouwde immuniteit en voor prikken (maar 30% bescherming en 3 maanden voor de booster). Dat maakt ook die booster of herhaalprik die wel iets werkte voor Delta dus weinig zinvol voor oMicron, maar het pushen blijft. Steeds meer mensen gaan niet mee in de 3e en 4e en 5e prik, waarvan er miljoenen op de plank liggen.

Effectieve vaccinatiegraad

De RIVM blijft schermen met een historische vaccinatiegraad van 86% en dat staat in alle grafieken en verslagen. Dat men daar mee de feitelijke situatie, namelijk dat een groot deel van die prikken uit 2021 ondertussen niet meer effectief zijn, verborgen houdt is manipulatie. Er wordt niet gelogen, de waarheid wordt verhuld! De effectieve vaccinatiegraad viel (en dat zie ja al in internationale statistieken) terug naar 70% en zakt verder omdat de vaccins na zes maanden inzakken qua bescherming en men ook de QR-code periode heeft inge kort. Dat de besmettingen teruglopen heeft dus niets meer te maken met vaccinatiegraad, maar met de verguisde herd immunity, om dat erg veel

mensen ondertussen een besmetting hebben doorgemaakt en antilichamen en weerstand hebben opgebouwd.
De hele kwestie van de effectieve vaccinatiegraad is het meest duidelijke voorbeeld van misinformatie, De overheid weet echt wel dat de oudere vaccins niet meer goed werken en paste het QR-beleid ook aan, maar laat op het “dashboard” en in de presentaties van Van Dissel de oude historische cijfers staan. Volgens Van Dissel is er geen sprake van politieke beïnvloeding van het RIVM, maar dat gelooft niemand meer, zeker met verkiezingen in zicht (in 2021 en 2022) was het allemaal iets te duidelijk geënsceneerd.

Afkalvende steun

De steun voor doorzetten van de knevel, zo voelde men het, is na weken van afname van de cijfers en pas vrij late oMi cron besmettingsgolf erg beperkt, er gloorde verzet. Ook wereldwijd, de truckers gingen voor op. Uiteindelijk gaf Rutte IV wat toe. Maar gevaccineerd en geboosterd moet er worden, want het werkt, de oversterfte nam toch af, er kwam zelfs wat on der sterft e al is de oversterfte half maart weer te rug, maar wordt door het RIVM verhuld.
Ondertussen na wat grote demonstraties zoals op 2 januari 2021 de zoveelste demo in Amsterdam, opnieuw onmatig politie geweld, nu vooral Oekraïne opwinding. Het nieuwe kabinet blijft bij de oude boodschap en Ernst Kuipers als nieuwe Coronapaus komt niet goed over. Nog steeds met bedrieglijke grafieken, het is niet verbeterd sinds de clownsacts van eerdere persconferenties.
De vorige Corona-tsaar De Jonge sprak (totaal buiten de orde) over on rechtmatige, maar noodzakelijke maatregelen (vaccinatieplicht). Ook lijkt nu de vaccinatiedwang zich te richten op de “herstelden”, die na een half jaar hun internationale QR vink je kwijtraken en nu de nieuwe doel groep vormen, maar nooit genoemd worden in de statistiek. In Duits land is die “genezen”-periode al terug gebracht tot 62 dagen, maar de vacccinatieplicht kwam er daar niet.
Het ging in 2021 maar door, de economie en de levensvreugde werden stelselmatig aangetast, de bevolking verzuur de, jongeren verstijfden. Het door Omtzigt gevraagde onderzoek naar de oversterfte is bij het niet onafhankelijke RIVM ondergebracht, die keuren hun eigen vlees nu. Geregeld boosteren wordt standaard, het spul werkt maar 3 maanden maar is al besteld. Het is te ver wachten dat Rutte IV qua Corona en nu met historisch weinig steun en vertrouwen, eenkennig blijft, misschien

zelf nog erger de hakken in het zand zet. Manipulatie of weghouden van cijfers en plausibilisering van maatregelen is het devies.
De vroege winter van 2021/2022 stond weer helemaal in het teken van Corona; boosteren, lock down, QR-pas, tweedeling, toch vaccinatieplicht inmasseren, aanpassen van de Neurenberg Code, 2G (nu weer even uit gesteld maar er dreigt uitruil met lockdown), gedoe rond de “batches”van het vaccin, de aan/door discussie, reisbeperkingen en meer isolatie van ouderen in tehuizen, wat neerkomt op “harvesting”, de zwakken wegsaneren.
De beperkingen van de vaccins, de bijwerkingen en vaccinatiescha de, ook doordat er mogelijk opzettelijk verschillen waren in wie wat kreeg geprikt, worden steeds duidelijker en meer wanstaltig. 2021 blijkt qua oversterfte nog rampzaliger dan 2020, het beleid heeft gefaald, de vaccinatie leidde niet tot uitdoving, eerder het te gen deel. De gevaccineerden zijn nu het slachtoffer aan het worden, zij krijgen de ziekte toch en hun algehele weerstand is aangetast. De schade door op een onverantwoorde manier te vaccineren, dus zonder zgn. aspiratie en met de kans direct in het bloed te injecteren, begint ook met harde data duidelijk te worden. Ook hart aandoeningen zo als myocarditis en pericarditis blijken (bij jonge jongens) 132 keer (!!) vaker voor te komen na vaccinatie.
Het vertrouwen in de overheid verdwijnt, slechts 16 procent is begin de-cember 2021 nog positief over de aanpak.Dat gaat twee kanten uit. Volgens gedragsonderzoek van het RIVM toen vindt bijna 30 % dat er (veel) te weinig maatregelen zijn getroffen om het Corona vi rus te bestrijden. 40% is daarover is ‘neutraal’. Van de niet-gevaccineerden keurt 91 procent de corona-aanpak af.
De macht hebbers proberen bijna wanhopig hun beleid te verdedigen en beleidsfouten te verbergen, maar er komt steeds meer boven wat er, zoals het bijna criminele contract door de overheden (al in 2020) met de vaccin leveranciers om alternatieven te blokkeren ten einde de experimentele status van de vaccins te beschermen.
Het leek ooit een lastige griep en blijkt achteraf eigenlijk ook niet veel meer, maar ondertussen is duidelijk dat Corona (CoVid-19) de wereld zo als we die kenden ingrijpend heeft veranderd, de economie en de democratie herijkt en ook een mentale pandemie en tweedeling heeft veroorzaakt.

Sluipenderwijs zijn we er aan gewend, maar is wel de vaccinatiedwang veranderd in een soort totalitaire discriminatie van de minderheid. De beoogde spurt booster prikken door angst zaaien en dwangmaat regelen blijft dan ook uit.
We werden in 2021 een „Ausweiss" samenleving. Geen QR code betekende na 25 september 2021 geen horeca, cultuur, festivals, etc. en op 2 november en 12 november 2021 kon er steeds weer een schepje bovenop, en kwam er verdere lockdown, avondklok, "no jab no job" geluiden.
De maatregelen missen een rationele justificatie, anders dan vaccinatie omzet en het proberen de grove missers onder de pet te houden. Maar de cijfers vallen in 2022 wel weer wat mee, in ieder ge val was het achteraf zwaar overdreven om de kerst dagen zo te verpesten. Iedereen ging toch en waarschijnlijk extra winkelen, gezellig de kerst vieren, dus het was allemaal contraproductief en oMicron zette wel door maar was, zoals verwacht, ook veel minder schadelijk.

Herstelden de nieuwe doel groep?

De aanpak na de lente van 2022 werd dat de herstel den (hoe veel dat er zijn weten we niet, dat is geheim) niet één jaar, maar slechts een half jaar 'n QR vinkje krijgen, en ook gevaccineerden zonder booster tot 9 maan den beperkt gaan worden. Wilde je reizen, dan moet je prikken! In Dutsland maakte men er 90 dagen van, effectief 62, blijkbaar omdat de oMicron besmettingen en positieve tests de pan uitrezen.

Boosters werken maar 2 of 3 maanden, maar worden afgedwongen als herhaalprikken.

Bij ons werd in november 2021 de QR periode nog juist verlengd om dat bewezen was, dat herstelden veel meer weerstand hebben, maar dat is teruggedraaid, en alleen geboosterden hebben nu nog onbeperkt een vinkje. Dit terwijl uit een onderzoek van bijv. Sanquin (bloed donors) blijkt dat gevaccineerden duidelijk minder weerstand hebben (verminderde immuniteit).
Er is ook een beter beeld over het aantal hersteld en, de "nationale dokter" van Dissel liet in januari 2022 onbedoeld wat getallen los en daaruit blijkt dat het aantal herstelden van meer dan 3 maanden terug al 2,8% was, en de afgelopen maanden van de 1,5 miljoen positieve tests daar zeker nog een paar procent bij komen. Die moeten ook nog aan de

prik. Die zes maanden betekent effectieve dwang voor mensen en kinderen die eigenlijk heel weinig te vrezen hebben.
Uit wat van Dissel toen deelde bleek ook dat maximaal 9,1% hel e maal niet gevaccineerd is, dat is inclusief niet herstelden van de laatste maan den, de paar honderdduizend mensen met een antibody test die niet meetelt, en de 40% van de niet gevaccineerden die volgens een enquête van Maurice toch ook de ziekte hebben doorgemaakt. Het getal van 1,8 miljoen gevaarlijke vaccin-vrijen was dus zwaar overdreven.
Als er een harde kern van 500.000 vaccin-weigeraars, die niet beschermd zijn, overbleef is dat veel en het is ongeloof waardig dat de zieken huizen en IC's er nog vol mee lagen. Men weigert actuele cijfers over de herstel-vaccinatie-verhouding openbaar te maken.

Steun voor knevelen

Rutte IV ging in 2022 op de oude voet verder en wil de eerst nog duidelijk de QR-Corona pas de hele winter doorzetten, om dat de zorg het misschien niet aankon en de griep meespeelt, maar ook om te verbloemen dat het vaccineren niet echt gewerkt heeft. Hou ze angstig, zet ze onder druk, voorkom vragen en twijfel, van Dissel leverde de plaatjes! Die steeds maar toenemende angst en dwang zorgt voor wantrouwen, tweedeling, is deels contraproductief en wekt veel weerstand en chaos op, om dat de volksgezondheid en de economie er niet bij gebaat lijkt. Democratie blijkt het opleg gen van de wens en van de meerderheid aan de minderheid, soms met maar een enkele zetel meerderheid in het parlement en een senaat die nog verschil kan maken.
Vaccinatie maakt slachtoffers, direct zelfs meer doden dan Covid zelf en indirect (op termijn) kan het een ramp blijken. Dat Pfizer zelf dat probeer de te verhullen bleek ook uit openbaar geworden Pfizer documenten in de VS, die voor al de slordige manier waar op men om ging met het verwerken van bijwerkingen en sterfte door vaccinatie aantoonde. In SEC documenten geeft Pfizer nu zelf toe, dat ze waarschijnlijk nooit "gewoon" goedgekeurd gaan worden.
Maar he laas, vaccinatiescha de be staat hier officieel niet, dat wordt ontkend of genegeerd. De gevaccineerden met booster die positief testten, hielden wel hun groene vink je, maar QR is heilig als basis voor een Europees reisdocument in de maak.
In de politiek wordt iedere kritiek op beleid of maatregelen weggestemd, de coalitie blijft het spelletje van een dictatoriale overheid meespelen.

Voor al geen verkiezing en riskeren, want dan gaat de heersende club dik onderuit, snel een kabinet Rutte IV met ouwe getrouwen.
De parlementariërs laten zich ringeloren door het OMT zoals betreffende de antibody-test, de IC-capaciteit en de oversterfte, vaak is duidelijk dat de VWS minister zelf dat aanstuurde, ondanks een andere mening van het OMT. Ernst Kuipers was deel van de Erasmus MC kongsi, OMT lid, en investeerde privé in blaastests, maar werd in 2022 te snel D66-er en opvolger van Hugo de Jonge als minister van VWS. De coalitie weigerde ook al onderzoek naar de belangenverstrengeling in de hele medische kliek, waar mensen zoals Fauci, Ab Osterhaus (die ook al bij de Erasmus MC club hoorde met aandelen in Viroclinics die hem 5,6 miljoen opleverden), maar ook OMT leden zoals Marion Koopmans allerlei half-verborgen belangen blijken te hebben. Koopmans werkte tot 2018 in Wuhan op het door o.a. Fauci geïnitieerde SARS-lab en is met Drosten betrokken bij de PCR-test die een miljarden-business is geworden, maar werd in 2020 door Fauci gevraagd om de “labfout” hypohese af te dekken met het vleermuis-verhaal. Ook Ron Fouchier, die al eerder “gain of function” virussen maakte, was er bij betrokken.

Corruptie alom

Het is allemaal vaag, belangen lopen door elkaar, agenda’s overlappen. EU-chef Ursula von der Leyen is getrouwd met iemand die belangen heeft bij gen-therapie van een bedrijf in de VS dat EU subsidies krijgt. De voorzitter van de EMA, Emer Cooke die de geneesmiddelen-toelating regelt, was voor heen lobbyist en werkzaam in Big Pharma. Er komt nu wel een parlementaire enquête, maar dat wordt weer goedpraten van het eigen ge drag, zelf keuring a la “WC-eend”. En wie spreekt over een tribunaal wordt weggezet als opruier of komt voor de rechter.

De media speelden het spel mee

De MSM of wel de mainstream media, in ons land de grote kranten, de Volkskrant voor op, de publieke omroep en de commerciële kanalen er achteraan hebben vooral de overheidsvisie uitgedragen, de tweedeling aangejaagd, en verspelen langzaam het vertrouwen in hun integriteit. Wilde en ongefundeerde beschuldigingen, zwart ma ken van niet-gevaccineerden, het is allemaal normaal geworden in de media, maar wat betekent dat nu steeds meer blijkt dat het ook van hun kant

vaak “fake nieuws” was. Worden alternatieve kanalen en initiatieven als BlckBx, Weltschmerz, Blue Tiger, Nieuwe WereldTV en “De Andere Krant” de nieuwe massa media?

We denken misschien nog dat terug naar ‘nor maal’ een optie is, maar te veel is al onderuit gegaan. Te veel rechten zijn aangetast, te veel tijdelijke maatregelen gaan nooit teruggedraaid worden, zo als dat de overheid (of de WHO of het WEF) feitelijk onbeperkte toegang krijgt tot alle persoonlijke informatie, medisch, financieel, alles. Dat is gevaarlijk, denk aan Hugo de Jonge die op de televisie verkondigde dat hij weet waar de anti-vaxxers wonen en feitelijk dreigt aan de deur te komen met een spuit. Hij werd niet eens teruggefloten, ook niet als hij zegt ”Ik leg me niet neer bij recht om nee te zeggen tegen vaccinatie “(14 dec. 2021)

Te veel ellende blijft nog verborgen, de mentale schade, de onderwijsgaten, de media waar we niet meer in vertrouwen, de aantasting van de privacy, het wantrouwen in de democratie en de overheid. En dan de schade aan de samenleving, de ZZP-economie, de cultuursector, voorlopig worden ze nog stilgehouden met steunmaatregelen, maar de echte ellende moet nog verwerkt worden en de impact van de pandemie maar vooral van de maatregelen om die te beheer sen waren ingrijpend en werden zonder duidelijke argumenten steeds verder aangedraaid. Ze hebben niet alleen de economie, maar ook ons denken over gezondheid, over verantwoordelijkheid, sociaal gedrag, normen en waar den, mensenrechten en de verhouding tussen arm en rijk in een ander perspectief geplaatst.

Grote problemen zoals het klimaat, de tweedeling, biodiversiteit en een rechtvaardige verdeling van de welvaart waren misschien tijdelijk even minder belangrijk, maar komen nu met een zwaar Corona-accent naar voren. En kunnen we vergeten dat we het grootste deel van de wereld bevolking hebben laten zitten en ons ook over de nevenschade door de economische ontwrichting elders nauwelijks opwonden? Het neoliberale model heeft een paar nare krasjes opgelopen, saar kan het WEF niks aan doen.

Afglijden naar een totalitair regime

Je kunt het allemaal positief zien, of juist een doemscenario bedenken, van beide geef ik later een aanzet. De onnodig verstikkende maatregelen, die op 25 september 2021 en nog beklemmender later in november en tot eind januari 2022 van kracht werden, en nauwelijks als

een versoepeling betiteld kunnen worden, zijn een splijtzwam voor de samenleving geworden. Ze deden een quasi-demissionair kabinet verder wankelen, maar de oorlog bracht redding. Het eenzijdig opleggen van zware beperkingen valt niet altijd goed, leidde tot het ontslag op staande voet van een staatssecretaris en veroorzaakt een duidelijke tweedeling in een politiek klimaat waar allerlei oud zeer weer naar boven komt, ook van “keurige” ministers en een op BZ zwaar falende Sigrid Kaag, die blijkbaar minder de grote leider is dan ze voorgaf en viel over miskleunen rond Afghanistan, maar nu Financiën mag doen en de zwijnerij bij D66 onder het tapijt vegen. Door velen wordt het beleid nu gezien als discriminatie van een minderheid en afglijden naar een totalitaire staat, of wel het opleggen van de wil van een “aangenomen” meerderheid aan een minderheid, met voorbij gaan aan democratische rechten. Vergelijkingen met de jodenvervolging zijn niet van de lucht en er werd een galg rondgedragen op de Dam.

De vaccinatie dwang werd in 2021 steeds verder en zonder goede argumentatie opgeschroefd, maar heeft dat wel zin, of gaan mensen juist daardoor juist de hakken in het zand zetten? Er ont staat een sfeer van “Verzet”, en dat kan uit de hand lopen. Geweld, maar ook cyber-geweld zo als een ddos-aanval op 25 september. Dat is een gerichte aanval die de servers overbelast. In combinatie met de grote druk te, men schatte dat weer eens verkeerd in, leidde dit er toe dat veel mensen hun QR-code niet konden laden. en waarom gingen Facebook en DigID op 4 october 2021 plat?

Het verzet groeit, vecht tegen censuur en media-manipulatie; de waarheid is nu het prerogatief van de regering, nogal dictatoriaal. De betrokkenen, die men wel als wappies betitelt maar die vaak op andere gronden vinden dat ze goede reden hebben om geen prik te krijg en, krijgen ook steun van een bredere groep, maar de hele kwestie is wel min of meer uit het nieuws door Oekraïne. Hoe goed werkt de dwang of een verplichting? Een vaccinatie verplichting, die men hier (nog) niet wil opleggen, maar waar de politiek niet meer te gen was (in moties in 2e Kamer) blijkt in andere landen maar beperkt effect te hebben, werd wel doorgedrukt, maar toch weer niet doorgevoerd.

Impact voorbij de economie

Er is veel te doen over steun, herstel, de economie weer op gang brengen, de getroffen bedrijven en ondernemers weer aan de gang krijgen. Dat lukt ook beter dan verwacht, we komen eigenlijk vrij snel

uit de economische tegenwind. De steun werd gestopt, maar toen toch weer opgestart en nu vaak teruggevraagd.
Iets anders is wat er met onze instelling, ons vertrouwen in het systeem, ons geloof in democratie en het neoliberale model is gebeurd. Zelfs de wetenschap is gemuilkorfd, artsen moeten zich houden aan wat wordt voorgeschreven als waarheid en anders ge straft, terwijl achteraf blijkt dat ze wel een punt hadden. De meeste wetenschappers zijn precies dat, mensen die het “weten” rangschik ken, in schappen proberen te catalogiseren, door meta-analyses nog beter te classificeren, maar het zijn geen “wetenscheppers” meer, zij die nieuwe kennis opduiken, bedenken, scheppen.
Wat zijn de gevolgen van de aantasting van onze vrijheid en autonomie, onze privacy en intimiteit, onze verbondenheid met onze naasten, onze potentie en daad kracht (agency met weer zo’n nieuw woord), onze instelling om verantwoording te nemen? We zijn gedwongen of in ieder geval via overheid en media verleid tot accepteren van opgelegde maatregelen en kuddegedrag (geschaapt is de term). Hoe gaat dat uitwerken in de geestelijke gezondheid, in ziektes die daarmee samenhangen, in de gemiddelde levensduur, in de actiebereidheid, ondernemingszin, innovatie? Dat zijn risico’s die nauwelijks zijn bekeken, maar heel ingrijpend, duur en kwalijk kunnen uitpakken.
Ik verwacht naast Alzheimer’s bijvoorbeeld ook een duidelijke toename in Parkinson’s omdat de diepe oorzaak daarvan gebrek aan zelfvertrouwen is, en dat heeft het Corona beleid fors aangetast.

Ontwikkeling

Toen de eerste versie van dit boek gedrukt werd, op 4 mei 2021, zat en we nog midden in de lockdown, maar gloorde er licht. Ander halve maand verder leken we even vrij maar kwam er in juli toch nog een delta/disco-piek en bleek augustus toch meer rood dan groen op de kaartjes en vond het RIVM de vrij rustige cijfers van september “stilte voor de storm”. De jeugd bleek de bottleneck en het massale reizen hielp ook niet echt. En dat ter wijl we goed deels gevaccineerd zijn! 24 miljoen prikken so far (maar nu afvlakkend), Dus nog wat meer dwang en testeisen, geen festivals maar wel F-1 race. En voor de vaccinatie-vrijen was het helemaal zuur, die moesten steeds testen!
De door braak en versoepeling leek in de lente van 2021 al in volle gang, einde juni zou den we echt uit de lockdown zijn. Op 28 mei 2021 kondig de pre mier Mark Rut te al brede versoepelingen aan, het

opengaan van horeca en de mogelijkheid van festivals; dat kwam neer op het einde van de lockdown. Op 18 juni ging dat nog verder. De OV mondkapjes en anderhalve meter afstand bleven nog even. De vaccinatiedwang bleef wel over eind en zelfs geniepiger, met een echte tweedeling in beeld vanwege de maatregelen elders. Op 9 juli 2021 viel weer het doek, door delta en de jeugd. Superspreader events zoals disco en de festivals, daar ging dus een streep doorheen. De delta/disco piek trof vooral jongeren, vlakte vrij snel af, maar leidde toch tot maatregelen, zodat ons land weer rood kleur de in ECDC verband met allerlei reisbeperkingen en adviezen. Waar overigens niemand zich aan stoorde, ook ministers en de koning niet. Heel Europa ging namelijk in de delta-paniek toch op vakantie, al werd reizen wel puzzelen.

Even snel vaccineren werkte al snel niet meer, je moest 2 weken of bij Janssen zelfs 4 weken op je QR-code wachten. Het beleid zwabberde voort, ter wijl de piek vrij snel overging. Op 15 september 2021 kwam en er versoepeling en, zoals geen 1,5 mtr. meer, maar feitelijk draaide het om meer harde vaccinatiedwang en de C-pas. Op 25 sept. werden de maatregelen alleen maar stringenter en steeds minder gebaseerd op feiten, het waren de aannames van een beperk te groep met bergen Corona-boter op hun hoofd die het beleid bepaalden, en daarbij vooral niet willen erkennen dat men misschien helemaal fout zat,

Het najaar 2021 met mogelijk ook nog influenza of andere griep als extra schaduw kwam met de vierde golf, dus weer paniek bij de gezondheidsinstanties, maar hebben die zelf echt druk gezet achter meer faciliteiten, IC-bedden, in haalopleidingen etc.? Nee, dat was niet nodig, het VWS ministerie lag zelfs opzettelijk dwars, maar feitelijk is de capaciteit veel minder geworden, liep personeel weg omdat zij niet, en hun bazen wel hun zakken vulden, etc.

Nu klaagden de goedbetaalde OMT-leden vooral over zorg druk, maar de werkers op de vloer meer betalen, nee toch. Dit terwijl de leiding, het OMT en veel ziekenhuis-artsen met testbedrijfjes aan de gang gingen en Kuipers ongekend rijk geworden zou zijn als z'n blaastest was gelukt. Hoe zo geen belangenverstrengeling?

Zonder duidelijke cijfermatige onderbouwing de horeca, festivals etc. steeds meer verbieden voor niet-gevaccineerden zonder QR code en het suggereren van 2G beleid van helemaal buitensluiten van niet-gevaccineerden en zelfs herstelden via de booster dwang was de apotheose van het paniek beleid. De 4 miljoen positief getesten en dus potentieel beschermden werden nergens genoemd. Men geeft geen

duidelijke cijfers meer over vaccinaties (waar de groei echt uit was behalve dan de boosters) maar niet over mensen met een herstelbewijs?
De instanties doen steeds hun best de angst (die de immuniteit juist aantast) te laten groeien en propageren nog steeds vaccinatie voor iedereen, ook jongeren en kinderen, en met oneigenlijke propaganda middelen die voor andere medicijn en niet geoorloofd zijn. Maar is dat wel zinvol nu blijkt dat mens en die de ziekte hebben gehad redelijk immuun zijn en zelfs beter tegen de delta variant kunnen, ter wijl gevaccineerden ongemerkte (asymptomatische) besmettingsbronnen kunnen worden? In ons land en elders is “genezen” zijn nu beperkt, terwijl die natuurlijke immuniteit veel langer blijft. Het aantal “herstelden” houdt men geheim!
Een hele grot e groep heeft ‘ongeteste” en dus onbewezen Corona gehad, of zelfs antibody confirmatie maar kreeg geen QR-code, het RIVM vindt dat daar geen tijd voor is en het internationaal niet geaccepteerd wordt, en de regering negeert de 2e Kamer motie ter zake. Testen, ook van gevaccineerden, speelt in de nu afgewende 2G aanpak al helemaal niet meer, terwijl de 1G aanpak (alleen maar testen) hel e maal geen gek idee was (van de Christen Unie).
Vaccinatie werkt, dat is en blijft de mantra van het RIVM en Coronapaus van Dissel, al ondersteunen de feiten dat niet altijd vol doen de, er blijft twijfel over het beleid en de effectiviteit ervan, zo als ook Virusvaria voor het UK aantoonde. Het hele vaccinatie-spiel heeft blijkbaar niet gewerkt, in 2021 bijna net zo veel slachtoffers en meer schade dan in 2020, en gaat boosteren dat veranderen? Dat werkt nauwelijks tegen oMicron, misschien een nieuw vaccin wel, maar eerst moet de oude voorraad even op! Aan de horizon zijn er wat dure behandelingen (van Merck en Pfizer zijn Paxlovid en Veklury a 530$ per behandeling nog niet goed echt gekeurd maar nu wel een brede en gepromote experimentele behandeling in de VS) en monoclonale anti-body therapie maar het goedkope HCQ en Ivermectine, die elders duidelijk positieve resultaten gaven, zijn nog steeds half-taboe en vitamine (K2, B3, zink, probiotica etc) als profylaxe wordt niet genoemd.
Dat er minder mutaties zouden zijn door brede vaccinatie is ook niet hard te maken, eerder het omgekeerde, het virus muteert om te overleven (oMicron met BA.2, BA.4/5).
Het aantal gevaccineerden in ziekenhuizen blijkt in de landen om ons heen groter dan hun relatieve aandeel, bij ons zou dat niet zo zijn, blijft

men beweren en staven met nauwelijks inzichtelijke onderzoeken. De beweringen van de overheid, OMT en RIVM blijken veelal niet te kloppen en als manipulatie en vaccinatiepromotie te zijn ingezet, dat blijkt ook weer uit die WOB stukken.
Vaccinatie heeft mogelijk even geholpen, maar preventie en behandeling kregen daardoor nauwelijks aandacht. Dat geleidelijke blootstelling (dus juist geen lockdowns) aan niet te grote virionen-concentraties de immuniteit opbouwt en dus de ernst van de ziekte in het algemeen beperkt werd niet door het RIVM, maar door Maurice de Hond en zijn kruistocht tegen aerosolen en vóór ventilatie aangedragen. Men misbruikte de statistiek, want de cijfers gingen al in 2020 omlaag vóór de zware maatregelen effect hadden, in 2021 ook al voordat er gevaccineerd werd.
De dreiging wordt gevoed door de instanties, die ook 1,8 miljoen jeugdigen (12-17 jr) gingen vaccineren en nu gaat dat ook voor 5-12 jarigen spel en, als een soort kinds ol dat en die een schild moeten vorm en tegen de delta-variant die volgens de RIVM-modellen zo dreigde, maar uiteindelijk na een stevige piek en door oMicron wel meevalt.
OMicron kwam en kan alsnog tegenvallen, dus doorprikken maar. De EMA keurt het allemaal goed, dit terwijl Pfizer zelf in haar (Canadese) bijsluiter aangaf dat de groep jeugdigen een 0,4% risico op ernstige bijverschijnselen loopt en van Corona zelf zeer weinig te vrezen heeft. Nu blijkt in 2022 wel degelijk dat bij veel jongeren hartklachten optreden, maar bagatelliseert men dat, dat gaat wel over.

Zomer 2021: even lucht

De blije zomer van 2021 bleek dus uiteindelijk nog al bewolkt en nat, en het water was de nieuw vijand. De mensen waren het lockdown en de maatregelen zat en gingen weer los. We gingen massaal reizen, het gespaarde geld snel uitgeven en zo plamuurden we de ellende, de kosten en de slachtoffers weg achter een muur van positieve blijheid. Te vroeg want delta sloeg toe in het najaar.
Corona woedde ondertussen nog volop in landen en continenten die tot dusver gespaard bleven, wereldwijd was er zeker nog geen sprake van uitdoving.
Langzamerhand werd vaccinatie iedereen opgedrongen, weigeren duur gemaakt door testeisen op te schroeven en via propaganda en gedwongen voorlichting op b.v. scholen gestimuleerd. In de media werd

massaal en ongestraft afgegeven op de weigeraars, de wappies, de antivaxxers en de wetenschappers die hen gelijk gaven.
De censuur bleef, artsen moeten zich houden aan wat de overheid bepaalt, demonstreren mag alleen tot steun van het regime, feesten en F-1 racen mocht wel. Voetbal leek tot de match tegen Tsjechië een leuke afleiding van de politieke patstelling. De Olympische Spelen bleken nuttig als afleiding maar waren ook een Corona-spreider event, Zandvoort was de acid-test en gaf geen stijging!
Zoals altijd schrijven de overwinnaars de historie en komen er prijzen, penning en, ridderschappen voor de grote leiders van OMT, RIVM, voor allen die het oprechte leiderschap van onze Mark hebben gediend. Het grote afdekken begon, want niemand is schuldig; indien nodig zijn we toevallig vergeten hoe het ging of zijn de papieren of sms-jes zoek. Het leek er zelfs op dat extra gewerkt werd aan het verkleinen van de groep niet gevaccineerden om te voorkomen dat nare bijwerkingen op termijn te bewijzen zouden zijn, het bijltjesdag-indek fenomeen. Dwang en drang moest, want de twijfel groeide en de cijfers kloppen niet, vaccin-vrij blijven als beste keuze kreeg aanhang.
Het eindspel leek zomer 2021 begonnen, als er maar geen nieuwe varianten opdoken (hetgeen dus gebeurde). Het werd, met misschien nog een paar paniekmomenten, tijd voor terugblikken en de politiek ging al het grote theater stuk der wederopbouw opvoeren en in de achterkamertjes de oude wijn in nieuwe zakken proberen te verpakken. We zullen weer samen moeten leven, de vaxxers en de anti-vaxx ers, de BOA’s en de demonstranten, de kapot gemaakte middenstanders en ZZP-ers, Verzoening of is het de doofpot, werd een thema, natuurlijk onder leiding van veel te laat een (nieuw) kabinet met alleen minderheidssteun in de senaat maar met dezelfde mensen. Die foutjes, ach er ging wel eens wat mis, de druk was groot, onwetendheid valt niemand te verwijten. De media en WOB-bers zullen nog wel wat missers en fuck-ups boven water halen maar te veel klokkenluiders; dat moet ontmoedigd worden. 23 miljoen voor de feitelijk mislukte CoronaMelder App, dat was toch verantwoord, of niet? En er zijn ook nog wat miljarden zoek!

Het was in 2020 en begin 2021 een ingrijpende periode geweest en we waren er nog niet uit, de vierde golf kwam in volle sterkte ondanks de vaccinatie en oMicron raast in 2022 rond. Het was twijfelachtig of de vaccinatie werkelijk zo veel effect had gehad en of boosters wel werken,

misschien was de algehele immuniteit van gevaccineerden afgenomen. Dat zou de zoveelste Corona-misser zijn.

Er is beter inzicht nodig in de onderliggende cijfers, en openbaarmaking daarvan. Het onderscheid tussen hen die de ziekte doormaakten (al dan niet met ernstige verschijnselen), niet-gevaccineerden, niet geslaagd gevaccineerden (immuno-compromised dus onbeschermd), deels geslaagd gevaccineerden en volledig geslaagde (dus in theorie beschermde, maar blijkbaar toch virus-gevoelige) gevaccineerden zien we niet goed terug in de cijfers. Pas in 2022 werd toegegeven dat ook gevaccineerden veel in het ziekenhuis belandden, daar bedden bezetten en besmettelijk kunnen zijn, maar binnen 2 weken na de prik als niet-gevaccineerd zijn geboekstaafd.
Waarom weten we zo weinig over kwetsbare groepen, onderliggende ziektes die Corona extra gevaarlijk maken, de lichamelijke condities, ziektehistories, gebruik antibiotica, dieet, geestelijke instelling, PTSS problemen, darm-bioom en viroom gebreken, genetische gevoeligheid (zoals het Neanderthal LZTFL1 gen), etc. etc.? Na twee jaar zou dat toch eens bekeken moet en worden en gezocht moeten word en naar biomarkers (signalen) die gevoeligheid voor de ziekte (en misschien ook voor vaccinatie, booster-effectiviteit ook voor oMicron en voor doorbraak-infecties) aangeven. Ook in de even zeer forse oversterfte (1100 in week 46, af gevlakt in december, ondersterfte in januari 2022, daarna continu weer oversterfte) is ook geen onderscheid tussen wel en niet geprikt in algemene sterfte te maken, de statistici staan met lege handen. De oorzaak zou naast vaccinatiesterfte kunnen liggen in slechte batches van het vaccin, en uitgestelde zorg, al is dat niet waarschijnlijk. De LAREB cijfers (de instantie die de klachten over bijwerkingen en sterfte na, bij en door vaccinatie registreert maar niet natrekt) zijn uitermate vaag. De Pfizer onthullingen in de VS over hoe men daar de bijwerkingen (VAERS) ook alleen maar noteerde zijn illustratief. Het duidt er wel op dat vaccineren, boosteren en zeker zonder aspiratie (dus niet in een ader) helemaal niet ongevaarlijk is.

Wereldwijs

Het was niet helemaal onverwacht. Bij de millennium-wende zag het er al naar uit dat de eenentwintigste eeuw geen rustige tijd zou worden. Er waren dreigende wolken. De twintigste eeuw had ons veel moois en nieuws gebracht maar het was duidelijk dat de ontwikkelingen in de

technologie, de schaalvergroting, de bevolkingsexplosie en de globalisering een prijs hadden. Daar was geen profetisch inzicht voor nodig.
De grote klapper, so far, is het Corona-virus in 2020. Er war en weliswaar aanwijzingen dat er een grote pandemie aan zat te komen maar niemand was er echt op voorbereid dat een op zich lastige en niet onschuldige griep virus-uitbraak in de stad Wuhan in China snel een pandemie werd of zo door de WHO werd betiteld. Er brak een mondiale paniek uit waarbij de reacties van met name de medische wereld en de overheid de zaak eigenlijk vooral erger maakten. De nevenschade op menselijk en sociaal-economisch terrein is enorm en groeit nog steeds, we zijn er nog niet!

Long Corona /Post-Covid werd eerst niet (h)erkend

De hele ontwikkeling was voor mij een uitvergroting van mijn persoonlijke Corona verhaal. Want hoe wel dat in het begin voor mij niet duidelijk was, had ik in 2018 op een internationale conferentie een voorloper en soortgenoot van Corona, namelijk het SARS-virus opgelopen (andere soorten corona-griep zijn er al veel langer). Ik ben er toen mee naar de dok ter ge stapt, die constateerde terecht dat m'n longen niet in orde waren en verwees me door. Er werden bij het AMC in Amsterdam allerlei tests gedaan, foto's en een scan gemaakt. Corona was toen nog niet in beeld, niemand stelde een andere diagnose dan dat het restverschijnselen waren van een eerdere operatie; er was wat litteken weefsel maar het ging wel over, geduld. Toen de klachten aanhielden en er oedeem bij kwam (vocht in de benen en achter de longen) kreeg ik weer onderzoek en weer scans en foto's met dezelfde diagnose en medicatie.
Het werd niet echt beter, ik bleef moe, af en toe depressief, had geen smaak, hield veel vocht vast; ik werd niet meer de oude. Ik speurde het internet af en kreeg door dat ik de symptomen van het Post-SARS Syndroom vertoonde. Daar was in Azië veel over bekend want SARS had daar al eerder behoor lijk huisgehouden. Maar hier wist en de huisarts en de artsen van het AMC niks van en ook het Longfonds wist van niks. Dat syndroom kenden ze (nog) niet, ik beeldde me misschien maar wat in. Kwalijk, maar zo gaat dat onder medici. Dat was de situatie tot de zomer van 2020, toen de eerste verhalen begonnen op te duiken over wat lang Long Corona/CoVid heette en feitelijk Post-SARS/CoVid Syndroom was en uiteindelijk nu ook Post-Covid genoemd wordt. Er

werd toen wel een goed onderzoek (door prof. Martijn Spruit van het CIRO) gedaan. Ondertussen is duidelijk dat Long Corona sommigen, misschien wel 3% (waaronder ikzelf), tot half-gehandicapten maakt en er is tot dusver alleen maar wat symptomatische verlichting.

Het foute batch verhaal klopt toch

Eind 2021 was er enige opwinding toen er op basis van Amerikaanse VAERS cijfers werd aangetoond, dat in bepaalde gebieden en bij bepaalde batches (productie-eenheden) van het Pfizer vaccin verschillen bleken te zijn in sterfte. Er kwamen allerlei beschuldigingen, Pfizer zou experimenteren met de vaccins, bepaalde (republikeinse) staten zouden meer dan normaal getroffen zijn, de conspiracy-aanhangers doken er dik op. Je kon via zelfs nagaan of je toevallig een “slechte” batch prik had gehad, omdat die batch stond aangegeven op je vaccinatie-verklaring. Die opwinding ebde weer weg, er waren toch allerlei instanties die de kwaliteit van geneesmiddelen in de gaten moesten houden, de interpretatie van de data bleek niet helemaal betrouwbaar en alleen een paar diehards zoals Willem Engel bleven (terecht) geloven in de batch-verschillen. Onderzoekers van oversterfte bij het RIVM en CBS negeerden dat dit in ons land mogelijk een rol speelde in de najaars-piek 2021.

Maar toen werden er geheime e-mails, presentaties en een intern Pfizer rapport gelekt en kwam naar voren wat er werkelijk aan de hand was en hoe de instanties, onder druk van de politiek en mogelijk marktpartijen, de hele toelatingsprocedure hadden versneld, normale controle-stappen hadden weggelaten en ernstige bezwaren en waarschuwingen, ook uit eigen kring en zelfs door Pfizer mensen, hadden genegeerd en weggepoetst. Belangrijke beleidsbepalers zoals Von der Leyen en in de VS Secretary of Health and Human Services Alex Azar zetten de toelatingsinstanties zoals de Europese EMA en de MHRA in de VS onder druk en tekenden voor aankoop.

De gelekte e-mails waren van mensen zoals Noel Wathion, destijds EMA’s deputy executive director, Marco Cavaleri; EMA’s Head of Biological Health Threats and Vaccines Strategy en laten zien, hoe men protesteerde, waarschuwde tegen overhaaste goedkeuring en ook aangaf wat de bezwaren en zorgen waren. In het produktie-proces van de vaccins ontstaan dus naast de bedoelde mRNA sequence (code die moest zorgen voor het aanmaken van de eiwitten die het virus aanpakten) ook andere sequences dan de beoogde code. Die zijn kleiner, maar vinden

makkelijker aanknopingspunten om andere eiwitten te genereren, die al dan niet schadelijk zijn.
Die tekortkomingen in de produktie waren bekend, Pfizer geeft dat ook toe, maar het idee was dat als dat een minderheid was en de “goede” sequence meer dan 70% was, het geen problemen zou opleveren. Maar dat is een aanname, dat is niet goed onderzocht. In de testfase gebruikte Pfizer materiaal van 78% maar in de produktie-batches haalde men in eerste instantie de 50% niet eens, en kwam men met een limiet van 52% als ondergrens om en vaccin nog te kunnen uitzetten (injecteren). Dus 48% “andere” mRNA! Wat doet die, want juist opgebroken stukken van een “goede” sequence zullen zeker “matches” vinden en eiwitten gaan genereren.
Uit de emails en het rapport blijkt, dat allerlei mensen zich daar ernstige zorgen over maakten, maar dat het hele probleem uiteindelijk werd genegeerd en in december 2021 keurden de instanties de vaccins goed als experimenteel (FDA) of “conditional” (EMA) zonder dat het probleem was opgelost of zelfs maar erkend.
Dit houdt dus in, dat er behoorlijke verschillen kunnen zitten tussen de batches, dat zelfs in het optimale geval van 70% ongebroken mRNA code er nog steeds “foute” sequences meekomen, maar dat bij 52% batches de kans dat daar nare consequenties aan vastzitten veel groter is. Er is wel gesteld, dat de mRNA code maar kort in het lichaam blijft, en dan wordt afgebroken, maar de gegenereerde actieve eiwitten doen dan het werk. Dat geldt dus ook voor mogelijk schadelijke eiwitten. Het is duidelijk dat de instanties, die de kwaliteit van geneesmiddelen in de gaten moeten houden, zoals het College Beoordeling Geneesmiddelen (CBG), hebben gefaald. Is er wel gekeken naar het percentage ongebroken mRNA code (dat gaat omlaag bij oudere (over de datum) vaccins) of zat men te slapen? Als er daardoor mensen gestorven zijn, wie is verantwoordelijk?
Dit hele verhaal is weggedrukt, ontkend, maar komt nu naar voren en staat in schril contrast met wat door de media en RIVM naar buiten werd gebracht, namelijk dat je door een prik nooit doodgaat. Er blijkt een hele organisatie, olv de NCTB te zijn opgezet, die de berichtgeving heeft gemanipuleerd, en waarin ministeries, media en social media platforms samenwerkten.

Jolande Sap, de excuustruus van het MIT

Het OMT was te eenzijdig, te veel medici en virologen, dat begreep men ook in Den Haag, dus werd er een Maatschappelijk Impact Team opgesteld, naast het OMT. Die zouden kijken naar de effecten van lockdown en vaccinatie, in een breder sociaal-economisch perspectief. Groen-linkser Jolande sap, die na de TK verkiezingen van 2012 werd afgevoerd, ze haalde maar 4 zetels binnen. Ook heeft ze een rol gespeeld in de verhoging van de AOW leeftijd.

Maar nu werd ze van stal gehaald om het MIT kleur te geven, maar dat valt nogal tegen. Maurice de Hond noemde haar de Echoput van het OMT. Ze mag vast nog eens minister of staatsraad worden, tenzij GL haar om haar onzin desavoureert.

Waarom dit boek?

In de titel gebruik ik het woord fuck up. Dat trekt de aandacht en ik denk inderdaad dat er veel fout is gegaan. Daar gaat het eerste deel van dit boek over maar dat impliceert niet dat er geen goed werk is geleverd en zinnige beslissingen zijn genomen. Heel veel mensen hebben meer dan hun best gedaan, levens gered, en ze verdienen ook meer dan klappen, een schouderklopje en ‘n fooi.

Waarom wil ik alles nog een keer oprakelen? Eigenlijk vooral om dat ik steeds minder vertrouwen heb in het “systeem” en de overheid. Het werd gaande weg een online kroniek, steeds met updates, met als rode draad mijn groeiende wantrouwen.

Dat ik erover schrijf is niet nieuw voor me. Ik ben altijd een soort media-activist ge weest, had m’n eigen onafhankelijke televisiestation in Amsterdam (Kleurnet), was actief als columnist, journalist en organiseerde een aantal keren een referendum. Dat was vaak werken in de frontlinie, veel reizen, veel confrontaties en demonstraties. Politiegeweld, liegende voorlichters, draaiende politici, veel belangenverstrengeling; ik heb het allemaal meegemaakt.

Corona was en is voor velen natuurlijk een ramp; het was en is allemaal zeer beperkend en ernstig geweest. Dat werd gevoed door continu bangmakend nieuws in de media en die bizarre pers conferenties. Er kwamen naar mijn mening overdreven maatregelen op basis van vage aannames maar over weerstand opbouwen en immuniteit verbeteren hoorde je niemand. Al die maatregelen werden, vaak vrij plotseling en van bovenaf opgelegd, per persconferentie afgekondigd, zonder discussie. Het parlement mocht achteraf soms nog een stempeltje zetten

maar echte twijfel kreeg geen kans. We moesten het vooral ‘samen’ oplossen. Maar burgers, eerstelijns gezondheidszorg en de samenleving werden niet geraadpleegd.

Hoop en vertrouwen

Dit boek biedt vooral een kritisch perspectief. Het is in zekere zin ook een oproep: burger, denk voor je zelf, ga niet mee met wat wie dan ook je opdringt, kijk door de plausibiliserings-verhalen heen en beslis zelf. Niet alleen in het stemhokje maar iedere dag; wij zijn het die de banken, de overheid, de medische wereld, de marketing experts, de sociale media platforms en de instituties feitelijk betalen en al dan niet hun gang hebben laten gaan.

Dat is wat ik wil laten zien en dat mag best wat anders uitpakken dan wat u denkt of de deskundigen vinden. Ik word (nog) niet gecontroleerd door de “inspectie”, misschien wel door geheime diensten en de politie, ik zie wel. Wat ik deel is hier en daar behoorlijk alternatief, speculatief en zelfs wat opstandig. Maar dat maakt niet uit, het is ook een oproep om uw eigen geluid, uw (onderbuik) gevoel en uw ervaringen te delen!

5 Oekraïne als afleidende factor

De oorlog in de Oekraïne begon op de 24e febr. 2022 met de aankondiging van militaire actie, maar was niet onverwacht. Dat is ondertussen een zgn. proxy-oorlog tussen NATO en Rusland met heel veel Amerikaanse openlijke en covert hulp, wapens en desinformatie van beide kanten. Nederland is volgens Rutte ook deel van die oorlog, die “we” gingen winnen, maar nu blijkt Rusland in 2023 toch de Donbass in handen te houden en verliest Oekraïne veel terrein, ondanks zware wapenhulp, opleidingen en feitelijk betrokkenheid van de Nato en de VS op grote schaal. De oorlog werd, zeker door Biden met erg vuile handen in de Oekraïne (de laptop kwestie en nu de Northstream sabotage) gebruikt om de aandacht van de Corona-misleiding af te dekken. Oekraïne en de kosten van die oorlog voor Europa, de inflatie en energie blijft nieuws, met Poetin als de boeman en Oekraïne als slachtoffer en met Zelensky als de nieuwe heilige (met een heftige corruptie achtergrond en steeds meer interne vijanden, maar toegejuicht en gesteund in de Tweede Kamer, WEF en Nato). We gaan steeds meer heel zware wapens sturen, mischien zelfs vliegtuigen en lange afstandsraketten die Poetin dan weer inpikt of weghoudt door de weg/trein verbindingen te blokkeren, energiecentrales aan te vallen en Kiev te bombarderen. Ook de havens worden stilgelegd, wat vervoer van graan tegengaat en dus wereldwijde hongersnood en gebrek aan dieselolie. Het einde is in zicht, denk ik steeds, Poetin gaat dat middels een zwaar lente-offensief afdwingen, Nato en EU overspeelden hun hand.

Kerndreiging

Dat past niet in de opstelling van Amerika, van de WEF, de Nato, verliezen is geen optie. Dus wordt het kernwapen verhaal opgespeeld en ge-ensceneerd. Poetin en Rusland beloofden geen First-strike, Nato en Amerika sluiten dat niet uit. Nu wordt dat omgedraaid, men blaast de dreiging van Poetin op, en dan zou een preventieve First-strike door Nato verantwoord zijn. Totale manipulatie van de situatie, maar de media en de EU-naties slikken het. Een kernoorlog is dus niet denkbeeldig, maar de bevolking daarop voorbereiden, schuilkelders openen etc. dat gebeurt niet.

De media gingen in het begin totaal voor de oorlog, haakten toen af, maar nu is het weer helemaal hot, nu Rusland weer wat wint. Ander internationaal nieuws is er niet meer, het meeste is overigens getint of vals. Ogenschijnlijk had het allemaal niets meer met Corona te maken, maar overeenkomsten in de hele ontwikkeling zijn te duidelijk om te kunnen negeren. De nare onthullingen over Corona-crisis worden zo sneller vergeten en dan kan nare informatie zoals over vaccinatie-schade stil worden gehouden; dat komt wel goed uit. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Mis-informatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over als rookgordijn om de echte ellend te dekken.
Dat overigens de afloop en oplossing van het conflict neerkomt op een Nash-evenwicht (iets uit de speltheorie) valt niemand op.
Oekraïne werd als zelfstandige natie door Rusland in 1991 opgezet, samen met een hele reeks vazal/grensstaten, waarmee de voormalige USSR zichzelf min of meer omringde. Kiev was wel een oude kern, ooit belangrijker dan Moskou, maar in de tsarentijd waren St. Peterbrug en Moskou de grote centra. In de nieuwe staat was er wel een wat ongelukkige combinatie van Russisch en Oekraïens sprekenden. Maar in zekere zin is het land dus een schepping van Rusland, en dat wil haar invloed niet zien afkalven. Dat was wat gebeurde, de oude afspraken dat het Westen zich terughoudend zou opstellen werden, in de visie van Rusland, sinds 1990 met voeten getreden. Pas sinds 2014 kan Rusland weer een (gas-)vuist maken, een belangrijk wapen waar ze ook rijk van worden.

Poetin eiste ook dat het Westen zelf de situatie oplost, zij zijn begonnen in 2008 en eerder zegt hij, hij schiet het land langzaam maar zeker aan puin, maar zou als compromis een Donbass staten accepteren. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Misinformatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over.

Net als bij de pandemie waren de waarschuwingen er wel, maar dacht niemand dat er echt iets zou gebeuren, het zou wel opgelost worden. Dat voor wat betreft Rusland de beloftes uit 1990 dat het “Westen” haar invloedssfeer niet naar het Oosten zou uitbreiden niet werden gehonoreerd, kan niemand ontkennen. Er werd geknabbeld aan de bufferzone en ook niet in het geheim. Dat de Balkan, Midden-Europa en de Baltische staten tot EU, NATO-lid en deels Euro-zone (€) werden gemaakt kon het verzwakte Rusland in het begin niet tegenhouden. Tijdens een conferentie in Parijs in september 2008 is begonnen met onderhandelingen over EU-Oekraïne deelgenootschap en werd gesproken over een associatieverdrag. Toen in 2014 de EU dat associatieverdrag met Oekraïne ook echt sloot was dat een stap te ver. Dat associatie-verdrag werd doorgezet ondanks een negatieve referendum-uitslag in ons land, toen georganiseerd door Thierry Baudet, die toen terecht waarschuwde voor een crisis, die ook gekomen is met de Oekraïne oorlog die eigenlijk al in 2014 of eerder begon. Dat werd weggemoffeld door Rutte, die in 2016 nog wel wat aanpassingen bereikte. Afgesproken is toen dat het verdrag voor Oekraïne niet automatisch een opstapje is naar lidmaatschap van de Europese Unie en er geen sprake is van militaire samenwerking. Achteraf nogal een leugen!! Tegelijk met Oekraïne zijn associatieverdragen gesloten met Georgië en Moldavië, ook bufferstaten van Rusland. De niet-ondertekening van het associatie-verdrag door de Rusland gezinde politieke top in november 2013 leidde tot de EuroMaidan, de “Revolutie van de Waardigheid” en een regime-wisseling, Viktor Yanukovych vluchtte naar Rusland.

Oekraïne is intern zwaar verdeeld, de oostelijke helft spreekt Russisch en voelt zich ook veel meer verbonden met Rusland. Zij worden duidelijk gediscrimineerd en zelfs vervolgd, zoals in Odessa in 2014 en bij de binnenlandse strijd om de Donbass regio, waar de campagne ook nu om draait. In 2014 werd Poroshenko president, met als slogan “military, language, faith” en werd de verdeeldheid tussen de Russisch sprekende minderheid en de Oekraïens sprekenden aangewakkerd tot min of meer een burgeroorlog, met allerlei corruptie, oorlogsmisdaden, discriminatie en liet het Westen ruimhartig investeren in GMO-landbouw, biologische laboratoria en delfstofwinning. Poroshenko werd in 2019 verslagen door de huidige president Volodymyr Zelensky, maar ondertussen was in 2014 Rusland ook in actie gekomen, het strategisch belangrijke schier-eiland de Krim werd door Rusland in februari-maart

2014 geannexeerd en opstandige bewegingen in het Russisch sprekende deel van Oekraïne werden gesteund (Donetsk en Luhansk). Het Westen protesteerde, maar deed dus feitelijk niets, behalve investeren in vooral het westelijk deel en verwesterlijking en Euro-gevoelens promoten. Het parlement (de Verchovna Rada) heeft de weg naar lidmaatschap van de NAVO en de EU in de grondwet opgenomen.

Het power-model van Poetin; vazalstaat ertussen

De toch heel rationele “balance of power” argumenten van anti-denkers zoals Kissinger, Stephen Cohen & John Mearsheimer zijn tot “verraad” bestempeld, “containment” is wat de VS nu voorstaan. Net als bij Corona komen er paniek-reacties die escalerend en contraproductief werken.Dde hele EU schaart zich min of meer achter het idee, dat Poetin de grote boef is.

Naarmate de economische positie van Rusland verbeterde werd de druk van Poetin om het land uit wat men zag als de klauwen van het Westen terug te halen steeds groter. Hij eiste dus dat men de positie als bufferstaat respecteerde en ratificeerde en ophield met de verwesterlijking. Dat werd genegeerd, Poetin werd kwaad hetgeen uiteindelijk resulteerde in de militaire acties vanag 24 februari 2022. Dat lijkt een lokale oorlog, maar heeft veel bredere consequenties, ook voor de economie van Rusland zelf. De gasprijs is enorm gestegen, en Europa en Turkije zijn er erg afhankelijk van en de tarwe is een verhaal apart. De sancties lijken nogal bedreigend maar zijn grotendeels nogal naïef, zoals superjachten aan de ketting leggen.

Rusland wordt ook rijk van deze oorlog, De eigen industrie krijgt een impuls door de sancties, de te machtig geworden Russische plutocraten komen in het nauw.

Vluchtelingen, duur deel van het spel

Europa kreeg de vluchtelingen, misschien wel meer dan 2 miljoen, en wie gaat dat betalen? Nederland heeft er nu 90.000 en zal er nog 50.000 of meer opnemen, dat gaat miljarden kosten, zelfs als ze na de oorlog weer naar huis gaan. Lukt dat niet, dan zijn de totale kosten van een vluchteling (tot en met AOW) al gauw 500.000, dus 70 miljard. Dat is de stille prijs van de oorlog, die Poetin misschien wel besefte, maar de politiek hier niet of niet deelde. In Europa wordt dat een molensteen om de nek, terwijl Amerika er rijk van wordt, door wapens, LNG gas en big pharma winsten.

Er is wel, net als bij Corona, in ons land enorme verdeeldheid ontstaan, en dat in een heel hoog tempo. Er werden stellingen betrokken, de informatie raakte snel gekleurd en werd steeds minder betrouwbaar, de waarheid werd weer een kwestie van perspectief. Net als bij Corona worden tegenstanders van de oorlogshitserij, zoals de op Oekraïne gebied toch vrij deskundige Baudet (die het referendum in 2014 organiseerde en won) afgeserveerd in de media en het parlement. Onafhankelijke publicaties en zenders en zelfs publieke zenders die hem en Wilders ruimte geven zoals “Ongehoord Nederland” worden beschuldigd van fake nieuws verspreiding en weggewerkt, demonstraties zijn nu opruiing. De media geven vooral gekleurde opinies over Poetin weer, niemand weet meer wat echt is.

6 Kantelpunt bereikt? Vaccinatie in brede zin ter discussie.

Zijn we er nu doorheen? Iedere keer lijkt het dat het einde nu echt bereikt is. De stapels rapporten die aangeven dat vaccinatie niet zo onschuldig is, zijn leLente 2023 zijn we maatregelvrij, maar blijft men hameren op vaccineren en ontkent vaccinatieschade. Ik krijg de indruk, ook op basis van wat er door R. Kennedy allemaal wordt opgerakeld over de rol van Fauci (en bij ons Ab Osterhaus) bij eerdere vaccinaties, dat er nog een hele nare olifant rondspookt. Namelijk dat veel meer zogenaamde vaccinatiecampagnes helemaal niet hebben gewerkt, en eerder slachtoffers maakten dan hielpen. Er is nooit gekeken of bijvoorbeeld het griepvaccin in al die jaren nu werkelijk heeft geholpen, of misschien juist zij die een prik kregen extra risico liepen.
Bij oversterfte cijfers zien we eind 2022 plotseling een onverwachte piek, dat zou influenza zijn, maar is er ooit gekeken naar de griepdoden en hun vaccinatie-historie? Het patroon komt al jaren terug, een piek na de griepvaccinatie, maar er is geen helder onderzoek, terwijl de oversterfte statistiek decennia teruggaat..

Correlatie is wel degelijk een indicatie van causaliteit

Correlatie, als die maar steeds terugkomt, duidt wel degelijk op groeiende causaliteit, al roept men steeds dat dat niet zo is. Maar iedere statisticus weet dat, alleen niemand protesteert en de politici weten dus niet beter.
Twijfel aan vaccinatie is niet nieuw, en vaccinatieschade ook niet, de missers van Bill Gates zijn breed beschreven, en ook in ons land zijn de schandalen wel uitgemeten. Vaccinatie is big business en er wordt allerwegen aan verdiend, het is een bedrijfstak van honderden miljarden, waar hele medische wereld goud aan verdiend. Artsen en instituties, verzekeraars, verhuurders, en de hordes hulpkrachten die worden ingezet profiteren ook, dus de neiging om fundamenteel te twijfelen aan vaccins is gering.

Eindspel

Nu is dit een hele gevraalijke vraag en hypothese, want dat roept schuldvragen op, die op bewuste genocide zouden kunnen wijzen. Dat

zou de hele samenleving op losse schroeven kunnen zetten, en wie wil dat? Het eindspel komt wel in beeld, de vaccinatie heeft, zelfs volgens het CBS, niet echt gewerkt, maar durven we verder kijken? Te veel feiten komen boven water, de in-effectiviteit van de vaccins en de booster wordt nu steeds duidelijker, oMicron valt mee, de als onzinnig ervaren lockdowns ruïneerden de economie en allerlei berichten duiken op die illustreren dat het allemaal niet klopt.Er komen verkiezingen aan, wat gaan die brengen? Het volk en met name de ondernemers, ZZP-ers en MKB-er beginnen in opstand te komen, chaos dreigt.
Daarmee komt een kantelpunt in zicht, en voor ons land is het Mark Rutte die daar een sleutelrol in speelt.

Ik probeer me wel eens te verplaatsen in de persoon van Mark Rutte, hoe zou hij de hele situatie nu zien, wat is zijn perspectief? Hij is historicus, wat slimmer dan z'n eerdere paljas secondant die met oog- en oorkleppen op doordenderde maar nu een vrij onschuldig ministerie mag teisteren. Want bouwen, stikstof, het lijkt een probleem maar even afgezien van de nieuwe vluchtelingenstromen komen er demografisch gezien en omdat de koopmarkt inzakt, veel huizen vrij dus is de druk wat van de bouwketel.
Mark voelt ondertussen echt wel aan, dat de mooie perspectieven van het World Economic Forum waar hij stilletjes toch veel mee van doen had, zijn gaan rammelen. Hun plannetjes komen niet uit, hun idee van een redding van de neo-liberale elite en de grootgeld belangen zakt door het ijs. De vaccins werken niet goed en te kort, er is een tweedeling gegroeid die dreigende proporties begint aan te nemen, onverklaarbare oversterfte wijst op vaccinatieschade, het leunen op de wetenschap en zorg-hysterie van het OMT begint zich tegen hem te keren, en de steun van het volk is vrijwel opgedroogd. Wat moet onze Mark doen? Luisteren naar Kuipers en Koopmans, die boter op hun hoofd hebben, of gewoon eens gaan nadenken?
Hij is nog liberaal genoeg om te beseffen dat de economie kapot draaitt, maar hij moet, wil hij nog enigermate controle houden, meegaan met de coalitiepartners, met name D66. Die sturen onder brekebeen Kaag aan op het verdedigen van de positie van de have's, de elite, de oorlogshitsers, de grachtengordeldieren, de boeren. Fuck het MKB, de ZZP-ers, de horeca, de boeren, de armen en de zorgbehoevenden, vermijdt vooral kamer- verkiezingen en dram nog 2 jaar door.

Nee, Mark moest voelen dat het mis begint te gaan, dat de media beginnen te draaien, de ellende en fouten komen naar voren, dat de demonstraties niet meer bestaan uit hooligans, maar uit wat oudere mensen uit de middengroepen, de moeders, grootmoeders, de veteranen, de intellectuelen. Hij heeft lang geprobeerd het allemaal onder de pet te houden, de cijfers en onderzoeken van CBS, RIVM wat gemanipuleerd of alleen laten weghouden, maar er wordt nu steeds meer doorheen geprikt. Censuur en het de schuld geven aan die laatste paar honderdduizenden vaccin-vrijen werkt niet meer, iedereen weet ondertussen van vaccinatieschade, kent mensen die zwaar ziek werden of erger na een prik, weet van besmetting door gevaccineerden, van lange termijn vermindering van de weerstand.

Hij is lang meegegaan met de hardliners, maar hun maatregelen, vaccinatiedwang en boostercampagnes verpieterden, hun doemdenk prognoses kwamen zelden uit. Het wordt tijd voor een Ruttiaanse ompoling, sorry zeggen, veel vergeten of wissen en het er net als Boris Johnson op wagen en zo nog een tijdje de zaak rustig houden. Want er dreigt echt een chaotische situatie, een opstand van de tot digitaal QR-horigen gemaakten die het niet meer pikken en de straat opgaan, of erger, de onrust kan zomaar overwaien uit Frankrijk waar Macron verloor. De samenleving is extreem kwetsbaar geworden, internet is hackbaar, de financiële stabiliteit, de inflatie, het kan allemaal in elkaar donderen, als dominostenen.
Daar ligt, terecht, de zorg van iemand die het toch als zijn taak ziet dit land te leiden. Hij beseft vast wel meegezogen te zijn in de massa-hysterie, weet dat hij zelf schuldig is aan het opbouwen en in stand houden van de hypnotische trance, het lemming gedrag van de massa, maar wat te doen?
Nadenken over een exit-strategie, hoe kan de opgebouwde spanning ontladen worden, maar welke wetenschapper of filosoof wil hem daarbij nog helpen? Isolement, losgezongen zijn van de mainstream, achteraf de schuld krijgen, dat is wat Rutte vreest, maar hoe krijgt hij het Schip van Staat op een andere koers, één die wel aanstuurt op een geleidelijke afbouw en collectief “vergeten”, met zo’n horde incompetente ministers en kamerleden en geschaapte media. Geen makkelijke opgave, maar misschien komt “wonderboy” nog wel met een nieuw konijn uit de hoge hoed. De Oekraïne crisis is een mooie afleiding, maar ondertussen komt

er WOB vuil los. Vertrouwen is er niet veel meer, daar maakt hij zich ook kwaad over, maar kijkt niet in de spiegel.

CORONA KANTELMOMENT & FUCKUP

CORONA

KANTELMOMENT & FUCKUP

Luc Sala

Nieuwe items:

*** 11 maart grote demo, over democratie**
*** Vaccinatieschade bestaat niet, dat ontkennen is opruiing en onderzoek mag daar niet naar kijken**
*** Is alle vaccinatie gevaarlijk? ook het Griepvaccin? hoofdstuk 6**
*** Rutte komt weg met soort excuus ongevaccineerden en weet zogenaamd niks over Fauci-mails naar Koopmans en Fouchier**
* OMT vindt Coroma miet langer bijzonder of A dreiging

updated versie 2.0

Hoe de politiek, medische experts en media een rookgordijn opwierpen en waarom een heldere post-Corona visie noodzakelijk is.

CORONA

Kantelmoment & Fuckup

Luc Sala

uitgave ArtScience

versie 2.0

updated op 10 maart 2023

Heeft u commentaar?

Laat het me weten : luciussala@gmail.com

Dit e-boek wordt steeds aangepast, download dus de laatste versie via
www.lucsala.nl/coronaboek.pdf

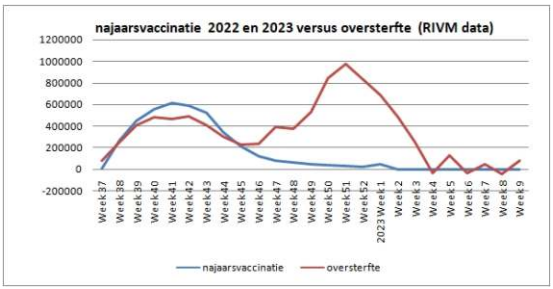

2 Inleiding

De oversterfte groeit angstwekkend, 850 per week en stijgend. Dit kan te maken hebben met het Spikevax vaccin, dat niet goed is uitgetest en in ons land, anders dan elders, breed in de najaarsactie is geprikt. Ik vrees het ergste hieromtrent.

Rond Omtzigt vormt zich een Alliantie partij die meedoet met de verkiezingen en dat kan nog veel reuring brengen en senaatszetels opleveren. De pensioenwet is door en de nieuwe Coronawet (WPG) zal het wel halen, PvdA en GL gaan mee. De behandeling was een aanfluiting, de coalitie bepaalt en laat een achterdeur voor hele nare noodmaatregelen overeind, het volk staat buitenspel. Een minderheid, de coalitie, met nog maar 45 zetels in de peilingen, drukt ook van alles door, zoals een digitale euro. De burger mag gemanipuleerd worden, ook via vijfde colonne Psychops activiteiten zoals het “Red Team” zoals nu uit de WOB-onthullingen blijkt.

De oversterfte stijgt nu snel, ook nu de vaccinatie opdroogt. Naast vaccinatieschade is er dus een ander effect dat zeker onderzocht moet worden. Dat kan met de nu snel dominant wordende BQ1 variant samenhangen, maar ook met het Spikevax vaccin. Dat zou bepaalde groepen (leeftijd, etnisch, bioom) op termijn meer kunnen aantasten dan andere, maar daar zijn gegevens voor nodig, die er niet zijn en een onderzoek dat de overheid (met subsidieportal ZonMW als poortwachter) slim (paulianeus) blokkeert, die willen geen relatie tussen vaccinatie en sterfte aangetoond zien. Dat hoeft niet, daarom vragen toont zogenaamd vooringenomendheid (van FVD) aan, zegt de coalitie en correlatie is geen causaliteit, hetgeen een onzinopmerking is, want toenemende correlatie toont wel degelijk toenemende causale waarschijnlijkheid aan. Dat zou wel de verantwoordelijkheid voor duizenden en zelfs tienduizenden doden bij de overheid leggen.

Steeds meer onderzoeken en ook rechterlijke uitspraken (niet in ons land, de rechterlijke macht is hier duidelijk ingepakt) bevestigen dat de vaccins niet beschermen en dus niet verplicht mochten worden (mandated heet dat in de VS). Het alternatief daar is een premie uitloven voor een prik (75$ in Massachusetts). Hier blijven de media, de NPO en Volkskrant voorop, dreigende taal uitslaan en desinformatie verspreiden.

De rapporten en studies die bevestigen dat mRNA heel nare bijwerkingen heeft zijn niet meer te tellen, maar de media zwijgen en laten nu pas doorschemeren dat de najaarscampagne een flop was. De oversterfte die eerst ongeveer gelijk opging met de (overigens wel heel snel inzakkende) najaarsactie, neemt dus weer angstwekkend toe. Duits onderzoek op basis van autopsie en onweerlegbaar fotomateriaal geeft nu aan dat hartschade, met name myocarditis, het gevolg kan zijn van vaccinatie. Het is niet duidelijk in hoeverre de myocarditis diagnose die nu zoveel meer voorkomt direct met vacc. te maken heeft, maar het lijkt er wel op. Gaan nabestaanden nu autopsie eisen en compensatie claimen? Dat is sinds 2020 helaas geen optie meer, het parlement heeft die weg wettelijk geblokkeerd.
Wel gaat de overheid nu data over sterfte versus vaccinatie vrijgeven, maar alleen aan bepaalde onderzoekers die formeel een onderzoeksvraag indienen in een procedure zodat resultaat zeker tot najaar 2023 zal duren. Maar ZonMW houdt de lastige onderzoekers buiten en de doofpot dicht, naar het effect van vaccinatie mag niet worden gekeken- blijkt uit hun lijst goedgekeurde onderzoeken..
Willem Engel krijgt mogelijk taakstraf en voorwaardelijk voor opruiing, terwijl het OM juist de opruiende partij is en de klachten via een stroman orkestreerde.
De bevolking neemt weer snel toe, import, vluchtelingen, met meer dan 200.000 dit jaar en dat gaat een verhoging van de levensverwachting betekenen, want het zijn vooral 25-40 jarigen die er bij komen. De “rest of us” betaalt de rekening wel.
Zijn de vaccins besmettelijk en overdraagbaar? Het wordt steeds duidelijker dat de mRNA vaccins kunnen worden overgedragen door contact (sex, moedermelk) en dat daardoor ook de ongevaccineerden ongewild toch gevaccineerd worden. Het RIVM geeft dat ook min of meer toe, en de Pfizer documenten die nu vrijkomen geven dat ook aan. Nu er steeds meer nadelige effecten opduiken en lange termijn ellende niet is uitgesloten, is dat een heel angstig gegeven. Wil je nog in een ziekenhuis liggen met gevaccineerden, met ze gaan eten, vrijen, contact hebben? Wil je ‘n bloedtransfusie met vaccinatieresten? Gaan de ongevaccineerden zich dan isoleren, wordt de polarisatie en scheiding die de overheid wilde opdringen dan een noodzaak. Wat gaat dat betekenen binnen families, waar contact, zoenen, etc. toch heel normaal is. Ik vind de gedachte, dat ik als ongevaccineerde zomaar dat mRNA spul kan binnenkrijgen door contact met een pas gevaccineerde heel

angstig, maar voor de samenleving zou het heel naar kunnen uitpakken. Onderzoek hiernaar is erg opportuun en zo snel mogelijk graag. MRNA aantonen in het bloed is goed mogelijk, gaat de overheid de tests om dat aan te tonen in niet-gevaccineerden laten uitvoeren en wie betaalt dat? Het onderscheid tussen zogenaamde immuniteit door vaccins en door natuurlijk weerstand is duidelijk, de technologie is beschikbaar.

De rapporten die aantonen dat de Corona-crisis een grote misser is geweest, stapelen zich op, maar David Icke mag er niets over komen zeggen, dat is nu een terrorist, vrijheid van meningsuiting kan niet meer! Het is goed fout gegaan met Corona, maar om nu al de “schuldigen” te vergeven (spraakmakend Atlantic artikel in de VS van Emily Oster over Pandemic Amnesty) lijkt wat voorbarig. Bekijk of lees “the Real Anthony Fauci”! Steeds meer komt boven water en het narratief van Kuipers, van Dissel en Koopmans begint ernstig te wankelen. De verhaaltjes over de vleermuis-overstap krijg steeds minder steun, de zogenaamde analyse van Koopmans over de vismarkt is duidelijk een opzetje, bedrog dus. De senaat in de VS gelooft nu ook in de labfout net als de Lancet.

Er is natuurlijk geen conspiracy, er mag toch wat verdiend worden? maar Ursula vd Leyen tekende voor 4,6 miljard vaccins a 71 miljard euro voor de EU, een absurde 10-12 doses per kop, en wij betalen dat! Nog tamelijk goedkoop overigens Pfizer wil nu minstens het viervoudige per prik hebben. Waar bleven de ongebruikte vaccins, ook bij ons? Opmaken van de oude voorraad was het devies, ook in ons land, waar de najaarsgolf alleen gebruik maakt van de vrij nutteloze BA1 variant, anders dan in België en Duitsland. De najaarscampagne zakt nu duidelijk in.

Het tweede OVV rapport is waardeloos, gekochte doofpot van 330 pagina’s verholen steun voor het beleid. Harde conclusies zijn er niet, vaagheden alom. Openbaarheid, Open Science bronnen, RIVM lapt ze aan haar laars. zie hdfst 26.
Pfizer heeft toegegeven, in het Europarlement na vragen van Rob Roos dat ze nooit onderzocht hebben in hoeverre de vaccins verspreiding (overdracht naar derden) tegengingen, zie pag 165. Het hele beleid rond de lockdown en maatregelen draaide echter om het idee, dat

gevaccineerden anderen niet kunnen besmetten, steriele immuniteit. Dat blijkt achteraf wel een beetje op te gaan, maar was dus bij de goedkeuring in ieder geval niet onderzocht.
Verder bleven we te lang op niveau twee van de Coronathermometer, op basis van nu al afvlakkende ziekenhuiscijfers, waarbij ook met en door Corona gemakshalve bij elkaar worden opgeteld, schakelde men dus laat terug naar één.
In Engeland (waar Truss nu door Sunak is vervangen en een staking van verplegers dreigt) blijkt maar 40% van de hospitalisaties door CoVid te zijn, als dat ook hier opgaat is de stijging in de ziekenhuisopnames veel minder. Er was een kleine najaarsgolf, maar de zorg kon dat echt nog wel aan, al berichtten de media er over alsof er een ramp te wachten stond. Dat de oversterfte na de prikactie, die met veel tamtam nu niet echt doorzet en zelfs terugloopt, ongeveer gelijk gaat met de vaccinaties wordt niet onderkend.

Het CoVid nieuws blijft angstig, zo bleek uit CDC-cijfers dat 7,7% van 10 miljoen gevaccineerden in de VS medische zorg nodig had. Die cijfers zijn onder dwang openbaar gemaakt en zijn zeer verontrustend voor wat betreft de bijwerkingen en klachten na vaccinatie. Steeds meer hartproblemen worden gemeld, in Florida 84% meer bij mannen van 18-39 jr en daar wordt vaccinatie nu ontraden voor mensen onder de 40. Ook blijkt er veel meer Alzheimer's voor te komen na doormaken van CoVid (69% meer >65) en dat geldt nu dus voor bijna iedereen.
De bloeddonorclub Sanquin kwam (volgens Maurice) met onverantwoorde conclusies en deed uitspraken over 70plussers, die baat zouden hebben bij een prik, terwijl bloed geven aan Sanquin maar tot 65 mag; dat is dus desinformatie.
Het dashboard van het RIVM is vervangen door een van de rijksoverheid, zou er ruzie zijn? En de eerdere vaccinatiecijfers kunnen door een technische storing even niet gemeld worden, handig toch!
We moeten wel de schrik er inhouden. BA2.75.2, BF.7, en XBB met namen als Python en Cerberus zouden nog meer vaccin-resistent zijn, dus dan komt de lockdown!! BQ1 wordt voorlopig nog even dominant en de zorg zit zeker niet vol.
De cijfers blijven relatief laag dus de paniek en het mediaoffensief om te laten boosteren is zwaar overdreven. Even was monkeypox het verhaal waar de overheid en het WHO haar angst-strategie en vaccinatie-canon

op loslieten, maar dat verdampte snel. De meeste ouderen zijn al beschermd tegen pokken.

In de VS maar nu ook hier gaat men een bivalente vaccin-versie voor BA4/5 gebruiken, die is getest op 8 muizen, nog niet op mensen. Voorlopig nog de oude zooi opmaken of de nutteloze BA1 versie. Iedereen zou het papier waarop staat waarmee je geprikt moeten meenemen en bewaren ivm claims! De Spikevax voor BA1 die men nu prikt is wel getest op mensen, maar niet in echt brede tests en alleen voor antistoffen en spike-effectiviteit, NIET VOOR BESCHERMING TEGEN ZIEKENHUISOPNAME EN ERNSTIGE (IC) ZIEKTE-BEELDEN. Voor de goedkeuring van de aangepaste coronavaccins zijn maar beperkte studies gedaan. Aan het onderzoek naar die Pfizer-boosterprik BA1 deden 1800 mensen van 55 jaar en ouder mee. Moderna onderzocht een groep van zo'n 800 deelnemers vanaf 18 jaar. Daaruit blijkt dat de aangepaste vaccins een sterkere afweerreactie geven tegen omikron BA.1 dan de huidige vaccins. DAT ER DUS NIET MEER IS. Maar CBG keurde nu ook de BA4/5 goed, die op 8 muizen is getest. Voor de eerste vaccins in 2020 werden er 40.000 mensen getest, nu dus NUL!!
Men gokt maar wat, maar wil liefst 16 miljoen prikken zetten en kocht er al 9. "I*n het onderzoek* (naar de BA1 versie) *was een handjevol doorbraakinfecties, maar daar zat geen ernstige ziekte tussen. De aantallen zijn echter te klein om uitspraken over de bescherming te doen en nu gaan andere varianten rond*", verklaart Ingrid Schellens, senior klinisch beoordelaar bij het CBG. Er is qua basisserie 24.12 miljoen en qua boosters 9,4 miljoen keer geprikt. Op 4 sept. 2,7 miljoen herhaalprikken en en 73,2% heeft minimaal 1 prik gehad. Een rapport van 14 samenwerkende adviesorganen met 5 scenario's blijkt er van uit te gaan, dat alle maatregelen goed werkten, niks geleerd dus. Zie pag 216.

Pfizer verdiende 26 miljard in het eerste kwartaal 2022, verkocht zich scheel, maar gaat nu lekker veel nieuwe (en die gaan stevig duurder worden, 4 x in de VS) vaccins leveren, gooi de oude maar weg (die waren toch al gevaarlijk verouderd) terwijl alleen al in Nederland nu miljoenen doses te veel kunnen worden weggegooid. Hoeveel, dat houdt het RIVM nu lekker geheim, men zegt wel dat er een actueel overzicht van onder andere het aantal gezette prikken, het aantal geplande prikken

en de hoeveelheid geleverde en beschikbare vaccins staat op het corona-dashboard, maar daar is NIKS te vinden. Wel is bekend, dat Nederland dit jaar 9,95 miljoen doses van het nieuwe vaccin krijgt, nou ja, daarvoor betaald.

Die herhaal/booster vaccinatie zou zeker 50% (volgens Maurice de Hond(en waarschijnlijk 60% van de mensen halen. Dat is zeer de vraag. De groeiende stapel onderzoeken over schadelijke bijwerkingen, de zeer beperkte vaccinatie-effectiviteit (30% max), de oversterfte en twijfel over de resultaten van de eerste test-serie worden door de overheid stelselmatig als desinformatie afgeschilderd, de media en de social-media platforms doen volop mee aan die censuur.

Steeds meer brede en gevalideerde onderzoeken, onder meer in Duitsland en in Engeland, tonen het duidelijke verband aan tussen vaccinatie en een duidelijk grotere sterftekans bij een beperkt positief effect van de prik qua ernst van de opname. Sterfte binnen 2 weken en rond 5 maanden. De onderzoeken (onder meer na autopsie) gevent hartsterfte kort na vaccinatie ook bij jongeren aan: Onderzoek hier wordt tegengehouden wegens privacy, de beschikbare data houdt men achter. Maar de privacywet AVG geldt **NIET** voor overleden personen, zei minister Ollongren al in 2018.

Mijn voorspelling, al in augustus 2022, dat:
Ik verwacht, op basis van de statistiek rond de oversterfte hier en elders, dat we toe gaan naar een veel hogere oversterfte, met uiteindelijk misschien wel duizenden per week en dat men pas tegen half november aan de rem gaat trekken omdat het niet meer te verhullen is, dat boosteren massaal levens kost.
kwam eerst al aardig uit, al tapte niemand op de rem, maar omdat de campagne stokte valt het eerst nog erg mee omdat veel minder mensen zich laten prikken, maar er is nu weer een nieuwe en heel hoge oversterfte piek ontstaan.
Kuipers accepteerde even heel stoer de verantwoordelijkheid voor eventuele vaccinschade (<60 jr), maar die ligt nu bij het CBG, dat ook het bivalente Spikevax en de nieuwe bivalente versies goedkeurde vanaf 12 jr. (in UK vanaf 18 jr, Denemarken 60 jr).

De nieuwe en permanent bedoelde Coronawet WPG staat klaar. De Raad van State blijkt wel door de bocht en wil zelfs nog meer maatregelen. De rechtspraak in ons land is helaas steeds minder overtuigend!

Duitsland (als uitzondering in Europa, in Denemarken is vaccinatie van kinderen nu zelfs verboden) gaat overigens nog verder dan hier en wil de hele 3G en mondkapjes kermis weer invoeren met ook een strengere wet. Het RKI (de RIVM daar) ligt nu ernstig onder vuur wegens gerommel met de cijfers, maar toch gaat minister Lauterbach (nu zelf CoVid gehad) er extra fors in.

Het loopt verder zoals het narratief voorschrijft. Koopmans blijft zich indekken, met een gatenkaasmodel, De Jonge blijft van hogerhand gesteund worden, ook al blijkt z'n rol steeds dubieuzer door WOB onthullingen (pag 221). VWS geeft niks vrij, de doofpot blijft dicht. Consultant Deloitte doet waar ze voor betaald worden, de opdrachtgevers dekken. Geen extra emails gevonden, geen sms-en, het ministerie krijgt de schuld.
Oekraïne is nu weer in het nieuws, Rusland zit met verliezen en mobiliseerde, en wreekt de Krimbrug en gasbuis. Meer wapengekletter, stroomuitval, gedoe over gas en tarwe, en vooral infrastructuur platgooien.

De instituties zijn wel behoorlijk in de verdediging en de censuur op de sociale media gaat onverminderd door. Op Facebook en YouTube ga je zo op slot en de massamedia blijven de overheid-desinformatie onverminderd doorgeven. Vanwege vakantie en reces nog vooral oude koeien uit de sloot.
Even duidelijk melden dat de najaarscampagne totaal is ingezakt haalt de krant en het nieuws niet, maar men blaat lekker door over onbevooroordeeld rapporteren in debatten. Schoonwassen!! Dat psychische aandoeningen enorm stegen (25% nu), maar zeker niet met Corona van doen hebben (Trimbos) neemt men zo over.
De onthullingen over hoe het mis ging en we zijn voorgelogen, ze blijven echter maar komen en moeten gepareerd worden, want anders komt er misschien grote paniek en onrust, de stikstof/boeren geven aan

hoe kort de lontjes zijn. De meldingen van ernstige vaccinatieschade in NL (1 op 6500 prikken) en Duitsland 1/5000 of meer zijn verontrustend.

Men houdt angstvallig op zich haalbare en praktisch uitvoerbare onderzoeken naar de levensverwachting van gevaccineerden op basis van DNA analyse (b.v. telomeer lengte en methylisatie) tegen. Dat komt er niet, hoewel het DNA materiaal breed beschikbaar is (bij GGD en RIVM) Dergelijke onderzoeken, en er duiken nu wat resultaten op, zouden namelijk onomstotelijk aantonen of vaccines wel of niet gevaarlijk zijn, maar dat durft men niet aan.

Angst is het wapen

Het middel om de massa te manipuleren blijft angst, die echter op zich al verwoestende effecten heeft op mentale en fysieke gezondheid. Er komen qua vaccinatie geruststellende maar misleidende rapporten, die in de media ook nog een verkeerd worden uitgelegd. Die zorgen voor rijen om toch snel een booster of herhaalprik te halen, het is toch veilig? We zullen zien, de oversterfte groeit nu gelijk op met de herhaalprik door. Mij verontrust het dat niemand praat over verouderde vaccinbatches deze zomer, die steeds meer schade aanrichtten. De onthullingen over productieproblemen en batchverschillen veranderen mogelijk het hele perspectief (pag 53 en 260)!

Het is allemaal vaag, berichtgeving die wordt opgeblazen, zonder de context duidelijk te maken. En je wilt je toch niet schuldig voelen over die 320.000 verloren gezonde levensjaren, als vaccinatie mogelijk 26 miljoen echte levensjaren kost. Het RIVM maakte een 82 pag dik rapport openbaar (23 juni) waarin men de relatie tussen vaccinatie-schade en oversterfte feitelijk onderuit haalt. Maar in 2022 liep die onverklaarde oversterfte weer fors op, en is er dan geen correlatie tussen booster/herhaal en oversterfte? Ernstige kritiek, ook van de toezichtgroep,op rapport zie pag 251.

Minister Kuipers krijgt wel wat koudwatervrees en wilde eerst 60minners geen herhaalprik geven, vanwege mogelijke bijeffecten, maar gaat in september wel vanaf 12jaar doorprikken en neemt de verantwoordelijkheid! Dit terwijl de wetenschap de andere kant blijft uitkijken en vaccinatieschade nu pas hard wordt gemaakt

De RIVM berichtgeving over Post-Covid (PCC-Long Corona) rammelt, overigens in lijn met de desinformatie van WHO en CDC in de VS, men volgt de “party-line”. Covid en de gevolgen zoals Post-Covid (met totaal

vage cijfers als 20% getroffenen in de VS) zijn zeker een ernstig probleem, maar het lijkt erop alsof men Post Covid op één hoop gooit met vaccinatie-bijeffecten op lange termijn, de symptomen komen overeen.
De Corona dreiging wordt weer lekker aangeblazen, oMicron varianten BA2.12 en vooral BA4/5 tikken wel iets meer door en CH1.1 groeit, maar Kuipers blijft bezig met angst zaaien. Dat alleen al maakt mensen ziek. Er komt nu een MIT-team (Maatschappelijke Impact) naast het OMT, er wordt openlijk gewerkt aan een nieuwe noodwet. De uiterst discutabele testcijfers worden gebruikt als bangmaker, terwijl ziekenhuizen en IC niet echt volstromen. Dat landen met hoge vaccinatiegraad en boostering nu meer doden tellen wordt uit het nieuws gehouden, men praat alleen over een dreigende zomergolf. In de VS gaat men nu baby's vanaf 6 maanden vaccineren, in ons land vanaf september ook 12+ jarigen, die nauwelijks risico lopen.

Wie zijn gevaarlijker, de wappies of de overheid?

De hele poppenkast, de manier waarop het vaccin door Pfizer op basis van achteraf hele wankele tests en met steun van organisaties als het Amerikaanse CDC en de Europese EMA werd doorgedrukt blijkt bijna een samenzwering op zich, een Gordiaanse knoop die nog ontward moet worden (of doorgehakt). De onnodige paniek, het feitelijk tekort schieten van de vaccins, de manipulatie van en door de media, de rol van de NCTV en PDC19, het komt allemaal boven water via WOB/WOO onthullingen of door insiders.
Eind mei 2022 gaf Ernst Kuipers in eerste instantie onze gezondheid-soevereiniteit op maar dat bindende WHO verdrag dat nationale verantwoordelijkheid voor pandemie verlegde naar de WHO werd gestopt door onder meer Afrikaanse tegenstemmers. Misschien is het toeval, maar toen dook ook het Monkeypox virus op, het WHO maakte er de volgende pandemie van. Hou de angst in stand! In Davos, waar de wereldtop denkt de zaken te regelen, was het 2022 World Economic Forum een plek, waar men wat afstand nam van de doorgeprikte Corona-bubbel en mikt op CO2 footprint om individuele gedrags-gegevens van iedereen maar weer in handen te krijgen.

De beerput gaat open

De mainstream media (MSM) berichten er nauwelijks over, maar van alle kanten komen de schandalen nu los. Corruptie van de kant van de

leveranciers en wetenschappers met verborgen belangen, maar ook valse vaccinatiebewijzen voor de top in Spanje, de ene na de andere WOB/WOO onthulling. Ik kan vrijwel iedere hoofdstuk in dit boek nu aanvullen met nieuwe “fuckups“, het is bijna niet meer te doen. En wie spreekt de waarheid, iedereen liegt en dat is voor wat betreft de Oekraïne volstrekt duidelijk en erkend, maar voor Corona moesten we de heren en dames van de gevestigde medische orde en wie daar aan verdient of eerdere leugens wil afdekken zoals VWS, CBS, Nivel, SonMW, planbureau’s, RIVM, OMT en nu Jolande Sap’s jaknikkende MIT etc. maar geloven. Het zal nog even duren, voor alles doorsijpelt naar het grote publiek, het onverantwoorde angst zaaien door mensen als Kuipers gaat nog gewoon door, maar hoe verklaren we dan het ziekteverzuim. Of de onder/oversterfte, het bewust als niet-gevaccineerd inboeken van overlijden binnen twee weken na vaccinatie, zoals Zweden nu toegeeft en hier natuurlijk ook gebeurde. Dat is statistische oplichting en het RIVM rapport van 23 juni (zie pag 244) is tamelijk verdacht in de conclusies. We worden grovelijk belazerd, maar betalen met onze gezondheid, weerstand, levensduur en misschien zelfs met de menstruatiecyclus en dus vruchtbaarheid van onze kinderen, al ontkent de goedkeuringsinstantie op de Zuidas EMA dat nu weer en lopen de geboortes ook niet echt terug, zoals door de kritische pers wel werd beweerd.

Er is in zekere zin radiostilte rond Corona, zelfs de oversterfte was uit beeld aan het raken, maar neemt weer toe. De verantwoordelijke figuren dekken zich in, Rutte wiste z’n sms-jes, maar speelt de vermoorde onschuld. De Jonge zelf of het VWS ministerie weigert de info, ongehoord!. Oekraïne, toeslagen, inflatie, beurs onderuit, Songfestival, uithuisplaatsingen; allemaal belangrijker dan wat we liefst snel vergeten. Steeds duidelijk er wordt wel dat de hele Corona aanpak van de overheid hier en in het hele Westen uiteindelijk een reeks missers en manipulaties is geweest met miljoenen doden die mogelijk gespaard waren gebleven bij een ander beleid. De feiten komen boven water, en die zijn verontrustend of erger,en duiden op criminele manipulatie.
In ons land komt er van alles boven water, maar ook in de VS blijkt uit de zgn. Fauci-mails en de cijfers die nu loskomen dat er tenminste sprake is van grove misleiding. Uit de WOB/WOO onthulling en blijkt steeds duidelijker, dat de regering, aangestuurd door duistere groepen ambtenaren, ons bewust en consistent heeft voorgelogen, bijvoorbeeld

over de effectiviteit van de 1,5m en mondkapjes (en tegen RIVM adviezen in).
De Jonge met name blijkt vroeg in 2022 ook de evaluatie van vroegtijdige HCQ toediening te hebben onderdrukt en daarbij bewust de geringe effectiviteit van laattijdige toediening (als mensen al in het ziekenhuis lagen) als argument te hebben gebruikt. Het begint werkelijk de vraag te worden of het handelen van deze minister en zijn secondanten niet eens door de rechter getoetst moet worden in het kader van zeer grootschalige dood door schuld. De oversterfte is zorgwekkend door wat ik vrees het boosteren met mogelijk oude en “slechtere; batches. Het CBS heeft de over sterf te piek in 2021 tot Covid doden gepromoveerd, en telt in 2021 nu 19.379 slachtoffers. Ook de sterfte in 2020 heeft het CBS even achteraf gecorrigeerd, dat werden er 20.173. Die cijfers zijn pas na de move om de oversterfte te maskeren aangepast want de massale vaccinatie zou anders niet echt geholpen heb ben, er zouden dan meer mensen in 2021 dan in 2020 gestorven zijn. Tot 31 dec 2021 nu dus volgens CBS in totaal 39.552 of wel 0,23% sterfte en met 2022 er bij 0,25% of meer, vergeleken met USA 0,29%, UK 0,24%, België 0,26%)l We deden het dus niet beter dan elders.

De lafheid in beeld

We zijn in het stadium gekomen, dat de feiten niet meer ontkend kunnen worden, maar men nu uitvluchten zoekt, excuses, er makkelijk even “vergeten” is wat er speelde, de telefoon het niet deed, de sms-jes weg zijn, de leugens en vergeetachtigheid van Rutte, Kaag, De Jonge zijn bijna spreekwoordelijk, maar iedereen heeft nu last van kortzichtigheid. Ik noem het gewoon luiheid, men wil niet uit komen voor fouten en dat is ook wel begrijpelijk, men spreekt al over “bloed aan de handen” in de media, de tribunalen gaan er vast komen. Rutte zag het aankomen, met z’n “niks vastleggen” doctrine, z’n ouwe Nokia 301 als image-attribuut met een iPhone in de zak, en geen archivering van wat op “Algemene Zaken” allemaal gebeurt.
Ik denk dat dit kabinet het einde van het jaar niet gaat halen, tenzij men de oorlog nog wat opstookt en we om schuilkelders gaan roepen. Men blijft verwarring zaaien en laten zaaien, de media gaan er wel in mee. Het is ongelooflijk, dat journalisten als Heuvelmans (VK) bijvoorbeeld nog steeds de labfout als oorzaak van de pandemie ontkennen en blijven hameren op een overstap van vleermuizen of zo, Koopmans steunend, en nu monkey-pox als bangmaker.

Internationaal coördineert men de verwarring, en de WHO zit duidelijk in de loop. De Fauci-mails zijn duidelijk, het is allemaal een gevolg van "gain of function" experimenteren geweest (door voornamelijk de VS met biologische oorlogvoering als achtergrond). Dat is iets waar Nederland en met name het Erasmus MC al in 2012 mee vastliep, en waar Kuipers, Osterhaus, Koopmans, Fouchier, maar ook Sigrid Kaag alles van weet via haar betrokkenheid bij de hele wereldwijde vaccinatie coördinatie. Zie hfdst 1.

Neem ook de WHO, die de wereld op stang joegen met een IFR mortality rate van 3,4% (maart 2020) die minstens 10 keer te hoog was. Een private club, met veel steun van Bill&Melissa, die wereldwijd gezondheid wil coördineren en verdragen opdringt, maar wie controleert hen? Die WHO heeft nu de cijfers betreffende de oversterfte erkend; dat gaat in totaal om meer dan 15 miljoen onverklaarde doden. Maar toegeven dat het mogelijk iets met vaccinatie te maken heeft, dat doet het WHO niet. Het zou eerder te maken hebben met sociale en economische oorzaken, uitgestelde zorg, smoesjes die ook het steeds discutabeler CBS hier op-dist.

Nu blijkt alleen dat in de rijke (high income) landen 15% van de wereld wij de oversterfte optrad en in de armste landen maar 4%. Juist ja, die arme landen waar veel minder gevaccineerd is, geen paniek ontstond en men wel HCQ en Ivermectine gebruikte! Dus eigenlijk geven de feiten aan dat het "Westerse" beleid slechter heeft gewerkt en de hele vaccinatie mogelijk onzin is geweest, de lockdowns alleen maar schade heb ben veroorzaakt en de wereldwijde crisis dus de schuld is van een fout beleid. Of dat opzet, was, onbenul, of paniekgedrag laat ik dan in het midden.

Allerlei studies tonen nu aan, dat de lockdowns nauwelijks werkten en maar heel beperkt doden hebben gered.Johns Hopkins concludeerde: *The results of our meta-analysis support the conclusion that lockdowns in the spring of 2020 had little to no effect on COVID-19 mortality. Stringency index studies showed the average lockdown in Europe and the United States in the spring of 2020 only reduced COVID19 mortality by 3.2%,*

De hele oversterfte kwestie blijft cruciaal, het CBS poetst het steeds weg, maar dat is te opzichtig. Om 2021 te verklaren, moest men de hele cijferbrij gaan aanpassen. Prikken en oversterfte hebben wel degelijk met elkaar te maken, maar dat mag niet naar buiten komen. Het lopende jaar verwacht ik een blijvende oversterfte van meer dan 300/week, als

het booster/herhaal prikbeleid zo wordt doorgezet (met reis-QR als lokker en dreigende taal). Als dat wegvalt, omdat men geen prikken meer wil, zakt ook de oversterfte.
Onder tussen mag Wilders weer op Twitter, is Willem Engel draaideur-crimineel geworden, Jab Bonte ook weer vrij en komt door opzichtige vertraging van uit VWS de Jonge voorlopig met de schrik vrij uit de mondkapjes zaak, maar liegt ook Kaag lekker door en blijft D66 vol in #metoo met ook nog een Pechtold en nu weer NPO Rijxman gevalletje van de dames,

Het lokale 2G is sinds 10 februari. formeel van de baan, sinds 23 maart 2022 is alles opgeheven, we zijn weer “vrij”. De versoepeling zette dus in de lente door, leven zonder mondkapje of QR code is mogelijk als je niet internationaal wilt reizen (tot 1 juli, daarna onduidelijk maar dreigend als Europabrede maatregel), maar de winkel dochter-vaccins moeten nog even weggezet worden, en niet gezien worden als vrij zinloze en mogelijk gevaarlijke herhaalprikken.
Over al worden de maatregelen afgebouwd, al blijven er reisbeperkingen en er blijft een ID/QR-code spoken in Europa als digitaal paspoort na de zomer en voor reizen. Hoe hard dat uitpakt is de vraag. Hopelijk zitten we nu wel in het pandemie-eindspel en blijven verdere lastige mutaties uit, maar de vraag naar de vaccinatieschade op termijn blijft. Vanaf 11 April 2022 is bij ons de algemene PCR-test bij de GGD voorbij, alleen nog sneltests, maar blijf je een QR-code en vaak ook nog ‘n test nodig hebben voor vliegreizen. De noodwet stierf al in de senaat, maar na de zomer komt er wel een andere.
De oorlog en de Oekraïne euforie beheerst nu al 2 maanden de media, er gaan steeds meer en ook zware wapens naar toe en het nieuws erover blijft ver warrend en vooral gekleurd. Dat Poetin hard blijft vechten en in zekere zin ook wint, de Donbass als aparte staat wil, en daarom de treinen en wegverbindingen afsluit en wereldwijde voedselschaarste het ge volg is van die wapenleveranties en de inmenging van de VS op allerlei manieren, dat is blijkbaar collateral damage.
Corona is dus uit beeld. Daar maakt niemand zich nog druk over, al is bijna iedereen nu wel be smet en weten we nog steeds niet hoe de oversterfte ontstond en de rol van de boosters daarin omdat het CBS (en Nivel) de vaccinatiehistorie en sterfte niet wil correleren.

Vaccinatie werkt (niet) meer en is zelfs schadelijk. Virusvaria heeft dat op basis van wel beschikbare Engelse cijfers onderzocht en komt tot de conclusie dat de hele vaccinatie, na een positief effect op de sterfte in de eerste paar maanden, eigenlijk niet echt heeft beschermd. Hierbij de curve van de grootste groep (ouderen bo ven de 90 jr, voor mens en beneden de 60 is er helemaal geen positiefeffect). Op basis van Engelse data is weergegeven hoe de “All Cause Mortality” sterfte per 100.000 was onder gevaccineerden ten opzichte van de niet-gevaccineerden. Ongeveer van af mei 2021 is er geen materieel verschil waar neembaar in sterfte tussen wel en niet gevaccineerden, in alle leeftijdsgroepen. Daarbij kan ook nog gedacht worden aan het placebo-effect. In het begin was vaccinatie de grote uit komst, men geloofde er echt in, en dat kan de sterfte enorm beïnvloed hebben (placebo effecten boven 50% zijn niet ongewoon). Ondertussen leert het uitpluizen van de tests van de fabrikanten dat de resultaten die zwaar leunden op de toch al discutabele PCR test, eigenlijk al aangaven dat het vaccin eigenlijk nauwelijks werkte en door het CDC en WHO werd doorgedrukt als experimenteel middel.

Informatie van bijv. het Brownstone instituut over de mogelijke vaccinatieschade op korte en lange termijn wordt onderdrukt, de oversterfte wordt door het CBS weggepoetst als fluctuatie. Er is een klankbord groep o.l.v. Prof. R. Verhey van Nivel, maar dat zijn bijna allemaal brave ja-knikkers. Van hun echte commentaar op de CBS-spin is in ieder geval weinig naar buiten gekomen.

De WOB/WOO onthullingen en Pfizer vrijgaven (in de VS) blijven komen en maken steeds duidelijk er dat de overheid de burger wantrouwt, controleert en steeds meer KGB trekjes lijkt te vertonen. Daar blijkt ook de rechterlijke macht en het OM in mee te gaan, met steun van de diverse geheime diensten. Willem Engel werd opgepakt, kwam vrij, is weer ingesloten en weer vrij en allerlei “dissidenten”, ook parlementariërs, worden stiekem gevolgd, maar Rutte mag z’n SMS-jes wel weggooien. Hugo de Jonge blijkt niet alleen aan vriendjes politiek en media-manipulatie te doen, maar is blijkbaar chantabel. Hij beweert niks echt fout gedaan te hebben, wel wat betrokkenheid en het onder zoek af te wacht en, maar dat wordt slim getraineerd door VWS. De motie van afkeuring (7 april) haalde het niet, ook Rutte ontsprong nog de dans.

Het eerste OVV-rapport offerde Van Dissel en de Jonge maar is verder een slim rookgordijn. WOB onthullingen schokten even en geven aan

dat de overheid de burger voor al minacht, framed en piepelt. QR wordt min of meer stiekem (met Pieter Omtzigt als dwarsligger) Europees digitaal burgerschap ID. Kuipers tekende al, het komt er aan, zeker voor reizen.

Hoe ging het in 2022? De vierde golf kwam en ging eind 2021, maar er kwam hier wel een zware en wereld wijd unieke kerst-lockdown omdat oMicron werd omkleed met absurde projecties die voor al het doemdenken en de onkunde van het RIVM en OMT duidelijk maakten. Een lockdown die ondanks sterk dalende cijfers niet echt werd versoepeld op 14 januari, iets meer ruimte gaf op 25 januari maar met valse cijfers van minister Ernst Kuipers nog lang als opmaat voor 2G of zelfs 2G+werd benut.

Het volk bang houden was en is blijkbaar het devies, anders gaan we als afleiding wel oorlog voeren tegen Rusland en vangen we vluchtelingen op of doen ‘n stikstofcrisis. Tribunalen en vaccinatie-schade mogen niet genoemd worden, maar meer dan 880.000 mensen steunden Mona Keijzers petitie tegen de maatregelen.

De oMicron pakte zeker minder heftig uit met minder zware ziektes maar wel veel meer besmettingen, nagenoeg zinloze en dure (tot 20 miljoen per dag) testerij en navenante quarantaine. De kerst-lock down moest volgens het RIVM, terwijl het volk morde en opstandig werd. Deze oMicron mutaties blijken niet zo gevoelig voor al opgebouwde immuniteit en voor prikken (maar 30% bescherming en 3 maanden voor de booster). Dat maakt ook die booster of herhaalprik die wel iets werkte voor Delta dus weinig zinvol voor oMicron, maar het pushen blijft. Steeds meer mensen gaan niet mee in de 3e en 4e en 5e prik, waarvan er miljoenen op de plank liggen.

Effectieve vaccinatiegraad

De RIVM blijft schermen met een historische vaccinatiegraad van 86% en dat staat in alle grafieken en verslagen. Dat men daar mee de feitelijke situatie, namelijk dat een groot deel van die prikken uit 2021 ondertussen niet meer effectief zijn, verborgen houdt is manipulatie. Er wordt niet gelogen, de waarheid wordt verhuld! De effectieve vaccinatiegraad viel (en dat zie ja al in internationale statistieken) terug naar 70% en zakt verder omdat de vaccins na zes maanden inzakken qua bescherming en men ook de QR-code periode heeft inge kort. Dat de besmettingen teruglopen heeft dus niets meer te maken met vaccinatiegraad, maar met de verguisde herd immunity, om dat erg veel

mensen ondertussen een besmetting hebben doorgemaakt en antilichamen en weerstand hebben opgebouwd.
De hele kwestie van de effectieve vaccinatiegraad is het meest duidelijke voorbeeld van misinformatie, De overheid weet echt wel dat de oudere vaccins niet meer goed werken en paste het QR-beleid ook aan, maar laat op het “dashboard” en in de presentaties van Van Dissel de oude historische cijfers staan. Volgens Van Dissel is er geen sprake van politieke beïnvloeding van het RIVM, maar dat gelooft niemand meer, zeker met verkiezingen in zicht (in 2021 en 2022) was het allemaal iets te duidelijk geënsceneerd.

Afkalvende steun

De steun voor doorzetten van de knevel, zo voelde men het, is na weken van afname van de cijfers en pas vrij late oMi cron besmettingsgolf erg beperkt, er gloorde verzet. Ook wereldwijd, de truckers gingen voor op. Uiteindelijk gaf Rutte IV wat toe. Maar gevaccineerd en geboosterd moet er worden, want het werkt, de oversterfte nam toch af, er kwam zelfs wat on der sterft e al is de oversterfte half maart weer te rug, maar wordt door het RIVM verhuld.
Ondertussen na wat grote demonstraties zoals op 2 januari 2021 de zoveelste demo in Amsterdam, opnieuw onmatig politie geweld, nu vooral Oekraïne opwinding. Het nieuwe kabinet blijft bij de oude boodschap en Ernst Kuipers als nieuwe Coronapaus komt niet goed over. Nog steeds met bedrieglijke grafieken, het is niet verbeterd sinds de clownsacts van eerdere persconferenties.
De vorige Corona-tsaar De Jonge sprak (totaal buiten de orde) over on rechtmatige, maar noodzakelijke maatregelen (vaccinatieplicht). Ook lijkt nu de vaccinatiedwang zich te richten op de “herstelden”, die na een half jaar hun internationale QR vink je kwijtraken en nu de nieuwe doel groep vormen, maar nooit genoemd worden in de statistiek. In Duits land is die “genezen”-periode al terug gebracht tot 62 dagen, maar de vacccinatieplicht kwam er daar niet.
Het ging in 2021 maar door, de economie en de levensvreugde werden stelselmatig aangetast, de bevolking verzuur de, jongeren verstijfden. Het door Omtzigt gevraagde onderzoek naar de oversterfte is bij het niet onafhankelijke RIVM ondergebracht, die keuren hun eigen vlees nu. Geregeld boosteren wordt standaard, het spul werkt maar 3 maanden maar is al besteld. Het is te ver wachten dat Rutte IV qua Corona en nu met historisch weinig steun en vertrouwen, eenkennig blijft, misschien

zelf nog erger de hakken in het zand zet. Manipulatie of weghouden van cijfers en plausibilisering van maatregelen is het devies.
De vroege winter van 2021/2022 stond weer helemaal in het teken van Corona; boosteren, lock down, QR-pas, tweedeling, toch vaccinatieplicht inmasseren, aanpassen van de Neurenberg Code, 2G (nu weer even uit gesteld maar er dreigt uitruil met lockdown), gedoe rond de “batches”van het vaccin, de aan/door discussie, reisbeperkingen en meer isolatie van ouderen in tehuizen, wat neerkomt op “harvesting”, de zwakken wegsaneren.
De beperkingen van de vaccins, de bijwerkingen en vaccinatiescha de, ook doordat er mogelijk opzettelijk verschillen waren in wie wat kreeg geprikt, worden steeds duidelijker en meer wanstaltig. 2021 blijkt qua oversterfte nog rampzaliger dan 2020, het beleid heeft gefaald, de vaccinatie leidde niet tot uitdoving, eerder het te gen deel. De gevaccineerden zijn nu het slachtoffer aan het worden, zij krijgen de ziekte toch en hun algehele weerstand is aangetast. De schade door op een onverantwoorde manier te vaccineren, dus zonder zgn. aspiratie en met de kans direct in het bloed te injecteren, begint ook met harde data duidelijk te worden. Ook hart aandoeningen zo als myocarditis en pericarditis blijken (bij jonge jongens) 132 keer (!!) vaker voor te komen na vaccinatie.
Het vertrouwen in de overheid verdwijnt, slechts 16 procent is begin de-cember 2021 nog positief over de aanpak.Dat gaat twee kanten uit. Volgens gedragsonderzoek van het RIVM toen vindt bijna 30 % dat er (veel) te weinig maatregelen zijn getroffen om het Corona vi rus te bestrijden. 40% is daarover is ‘neutraal’. Van de niet-gevaccineerden keurt 91 procent de corona-aanpak af.
De macht hebbers proberen bijna wanhopig hun beleid te verdedigen en beleidsfouten te verbergen, maar er komt steeds meer boven wat er, zoals het bijna criminele contract door de overheden (al in 2020) met de vaccin leveranciers om alternatieven te blokkeren ten einde de experimentele status van de vaccins te beschermen.
Het leek ooit een lastige griep en blijkt achteraf eigenlijk ook niet veel meer, maar ondertussen is duidelijk dat Corona (CoVid-19) de wereld zo als we die kenden ingrijpend heeft veranderd, de economie en de democratie herijkt en ook een mentale pandemie en tweedeling heeft veroorzaakt.

Sluipenderwijs zijn we er aan gewend, maar is wel de vaccinatiedwang veranderd in een soort totalitaire discriminatie van de minderheid. De beoogde spurt booster prikken door angst zaaien en dwangmaat regelen blijft dan ook uit.
We werden in 2021 een „Ausweiss" samenleving. Geen QR code betekende na 25 september 2021 geen horeca, cultuur, festivals, etc. en op 2 november en 12 november 2021 kon er steeds weer een schepje bovenop, en kwam er verdere lockdown, avondklok, "no jab no job" geluiden.
De maatregelen missen een rationele justificatie, anders dan vaccinatie omzet en het proberen de grove missers onder de pet te houden. Maar de cijfers vallen in 2022 wel weer wat mee, in ieder ge val was het achteraf zwaar overdreven om de kerst dagen zo te verpesten. Iedereen ging toch en waarschijnlijk extra winkelen, gezellig de kerst vieren, dus het was allemaal contraproductief en oMicron zette wel door maar was, zoals verwacht, ook veel minder schadelijk.

Herstelden de nieuwe doel groep?

De aanpak na de lente van 2022 werd dat de herstel den (hoe veel dat er zijn weten we niet, dat is geheim) niet één jaar, maar slechts een half jaar 'n QR vinkje krijgen, en ook gevaccineerden zonder booster tot 9 maan den beperkt gaan worden. Wilde je reizen, dan moet je prikken! In Dutsland maakte men er 90 dagen van, effectief 62, blijkbaar omdat de oMicron besmettingen en positieve tests de pan uitrezen.

Boosters werken maar 2 of 3 maanden, maar worden afgedwongen als herhaalprikken.

Bij ons werd in november 2021 de QR periode nog juist verlengd om dat bewezen was, dat herstelden veel meer weerstand hebben, maar dat is teruggedraaid, en alleen geboosterden hebben nu nog onbeperkt een vinkje. Dit terwijl uit een onderzoek van bijv. Sanquin (bloed donors) blijkt dat gevaccineerden duidelijk minder weerstand hebben (verminderde immuniteit).
Er is ook een beter beeld over het aantal hersteld en, de "nationale dokter" van Dissel liet in januari 2022 onbedoeld wat getallen los en daaruit blijkt dat het aantal herstelden van meer dan 3 maanden terug al 2,8% was, en de afgelopen maanden van de 1,5 miljoen positieve tests daar zeker nog een paar procent bij komen. Die moeten ook nog aan de

prik. Die zes maanden betekent effectieve dwang voor mensen en kinderen die eigenlijk heel weinig te vrezen hebben.
Uit wat van Dissel toen deelde bleek ook dat maximaal 9,1% hel e maal niet gevaccineerd is, dat is inclusief niet herstelden van de laatste maan den, de paar honderdduizend mensen met een antibody test die niet meetelt, en de 40% van de niet gevaccineerden die volgens een enquête van Maurice toch ook de ziekte hebben doorgemaakt. Het getal van 1,8 miljoen gevaarlijke vaccin-vrijen was dus zwaar overdreven.
Als er een harde kern van 500.000 vaccin-weigeraars, die niet beschermd zijn, overbleef is dat veel en het is ongeloof waardig dat de zieken huizen en IC's er nog vol mee lagen. Men weigert actuele cijfers over de herstel-vaccinatie-verhouding openbaar te maken.

Steun voor knevelen

Rutte IV ging in 2022 op de oude voet verder en wil de eerst nog duidelijk de QR-Corona pas de hele winter doorzetten, om dat de zorg het misschien niet aankon en de griep meespeelt, maar ook om te verbloemen dat het vaccineren niet echt gewerkt heeft. Hou ze angstig, zet ze onder druk, voorkom vragen en twijfel, van Dissel leverde de plaatjes! Die steeds maar toenemende angst en dwang zorgt voor wantrouwen, tweedeling, is deels contraproductief en wekt veel weerstand en chaos op, om dat de volksgezondheid en de economie er niet bij gebaat lijkt. Democratie blijkt het opleg gen van de wens en van de meerderheid aan de minderheid, soms met maar een enkele zetel meerderheid in het parlement en een senaat die nog verschil kan maken.
Vaccinatie maakt slachtoffers, direct zelfs meer doden dan Covid zelf en indirect (op termijn) kan het een ramp blijken. Dat Pfizer zelf dat probeer de te verhullen bleek ook uit openbaar geworden Pfizer documenten in de VS, die voor al de slordige manier waar op men om ging met het verwerken van bijwerkingen en sterfte door vaccinatie aantoonde. In SEC documenten geeft Pfizer nu zelf toe, dat ze waarschijnlijk nooit "gewoon" goedgekeurd gaan worden.
Maar he laas, vaccinatiescha de be staat hier officieel niet, dat wordt ontkend of genegeerd. De gevaccineerden met booster die positief testten, hielden wel hun groene vink je, maar QR is heilig als basis voor een Europees reisdocument in de maak.
In de politiek wordt iedere kritiek op beleid of maatregelen weggestemd, de coalitie blijft het spelletje van een dictatoriale overheid meespelen.

Voor al geen verkiezing en riskeren, want dan gaat de heersende club dik onderuit, snel een kabinet Rutte IV met ouwe getrouwen.
De parlementariërs laten zich ringeloren door het OMT zoals betreffende de antibody-test, de IC-capaciteit en de oversterfte, vaak is duidelijk dat de VWS minister zelf dat aanstuurde, ondanks een andere mening van het OMT. Ernst Kuipers was deel van de Erasmus MC kongsi, OMT lid, en investeerde privé in blaastests, maar werd in 2022 te snel D66-er en opvolger van Hugo de Jonge als minister van VWS. De coalitie weigerde ook al onderzoek naar de belangenverstrengeling in de hele medische kliek, waar mensen zoals Fauci, Ab Osterhaus (die ook al bij de Erasmus MC club hoorde met aandelen in Viroclinics die hem 5,6 miljoen opleverden), maar ook OMT leden zoals Marion Koopmans allerlei half-verborgen belangen blijken te hebben. Koopmans werkte tot 2018 in Wuhan op het door o.a. Fauci geïnitieerde SARS-lab en is met Drosten betrokken bij de PCR-test die een miljarden-business is geworden, maar werd in 2020 door Fauci gevraagd om de “labfout” hypohese af te dekken met het vleermuis-verhaal. Ook Ron Fouchier, die al eerder “gain of function” virussen maakte, was er bij betrokken.

Corruptie alom

Het is allemaal vaag, belangen lopen door elkaar, agenda’s overlappen. EU-chef Ursula von der Leyen is getrouwd met iemand die belangen heeft bij gen-therapie van een bedrijf in de VS dat EU subsidies krijgt. De voorzitter van de EMA, Emer Cooke die de geneesmiddelen-toelating regelt, was voor heen lobbyist en werkzaam in Big Pharma. Er komt nu wel een parlementaire enquête, maar dat wordt weer goedpraten van het eigen ge drag, zelf keuring a la “WC-eend”. En wie spreekt over een tribunaal wordt weggezet als opruier of komt voor de rechter.

De media speelden het spel mee

De MSM of wel de mainstream media, in ons land de grote kranten, de Volkskrant voor op, de publieke omroep en de commerciële kanalen er achteraan hebben vooral de overheidsvisie uitgedragen, de tweedeling aangejaagd, en verspelen langzaam het vertrouwen in hun integriteit. Wilde en ongefundeerde beschuldigingen, zwart ma ken van niet-gevaccineerden, het is allemaal normaal geworden in de media, maar wat betekent dat nu steeds meer blijkt dat het ook van hun kant

vaak “fake nieuws” was. Worden alternatieve kanalen en initiatieven als BlckBx, Weltschmerz, Blue Tiger, Nieuwe WereldTV en “De Andere Krant” de nieuwe massa media?

We denken misschien nog dat terug naar ‘nor maal’ een optie is, maar te veel is al onderuit gegaan. Te veel rechten zijn aangetast, te veel tijdelijke maatregelen gaan nooit teruggedraaid worden, zo als dat de overheid (of de WHO of het WEF) feitelijk onbeperkte toegang krijgt tot alle persoonlijke informatie, medisch, financieel, alles. Dat is gevaarlijk, denk aan Hugo de Jonge die op de televisie verkondigde dat hij weet waar de anti-vaxxers wonen en feitelijk dreigt aan de deur te komen met een spuit. Hij werd niet eens teruggefloten, ook niet als hij zegt ”Ik leg me niet neer bij recht om nee te zeggen tegen vaccinatie “(14 dec. 2021)

Te veel ellende blijft nog verborgen, de mentale schade, de onderwijsgaten, de media waar we niet meer in vertrouwen, de aantasting van de privacy, het wantrouwen in de democratie en de overheid. En dan de schade aan de samenleving, de ZZP-economie, de cultuursector, voorlopig worden ze nog stilgehouden met steunmaatregelen, maar de echte ellende moet nog verwerkt worden en de impact van de pandemie maar vooral van de maatregelen om die te beheer sen waren ingrijpend en werden zonder duidelijke argumenten steeds verder aangedraaid. Ze hebben niet alleen de economie, maar ook ons denken over gezondheid, over verantwoordelijkheid, sociaal gedrag, normen en waar den, mensenrechten en de verhouding tussen arm en rijk in een ander perspectief geplaatst.

Grote problemen zoals het klimaat, de tweedeling, biodiversiteit en een rechtvaardige verdeling van de welvaart waren misschien tijdelijk even minder belangrijk, maar komen nu met een zwaar Corona-accent naar voren. En kunnen we vergeten dat we het grootste deel van de wereld bevolking hebben laten zitten en ons ook over de nevenschade door de economische ontwrichting elders nauwelijks opwonden? Het neoliberale model heeft een paar nare krasjes opgelopen, saar kan het WEF niks aan doen.

Afglijden naar een totalitair regime

Je kunt het allemaal positief zien, of juist een doemscenario bedenken, van beide geef ik later een aanzet. De onnodig verstikkende maatregelen, die op 25 september 2021 en nog beklemmender later in november en tot eind januari 2022 van kracht werden, en nauwelijks als

een versoepeling betiteld kunnen worden, zijn een splijtzwam voor de samenleving geworden. Ze deden een quasi-demissionair kabinet verder wankelen, maar de oorlog bracht redding. Het eenzijdig opleggen van zware beperkingen valt niet altijd goed, leidde tot het ontslag op staande voet van een staatssecretaris en veroorzaakt een duidelijke tweedeling in een politiek klimaat waar allerlei oud zeer weer naar boven komt, ook van “keurige” ministers en een op BZ zwaar falende Sigrid Kaag, die blijkbaar minder de grote leider is dan ze voorgaf en viel over miskleunen rond Afghanistan, maar nu Financiën mag doen en de zwijnerij bij D66 onder het tapijt vegen. Door velen wordt het beleid nu gezien als discriminatie van een minderheid en afglijden naar een totalitaire staat, of wel het opleggen van de wil van een “aangenomen” meerderheid aan een minderheid, met voorbij gaan aan democratische rechten. Vergelijkingen met de jodenvervolging zijn niet van de lucht en er werd een galg rondgedragen op de Dam.

De vaccinatie dwang werd in 2021 steeds verder en zonder goede argumentatie opgeschroefd, maar heeft dat wel zin, of gaan mensen juist daardoor juist de hakken in het zand zetten? Er ont staat een sfeer van “Verzet”, en dat kan uit de hand lopen. Geweld, maar ook cyber-geweld zo als een ddos-aanval op 25 september. Dat is een gerichte aanval die de servers overbelast. In combinatie met de grote druk te, men schatte dat weer eens verkeerd in, leidde dit er toe dat veel mensen hun QR-code niet konden laden. en waarom gingen Facebook en DigID op 4 october 2021 plat?

Het verzet groeit, vecht tegen censuur en media-manipulatie; de waarheid is nu het prerogatief van de regering, nogal dictatoriaal. De betrokkenen, die men wel als wappies betitelt maar die vaak op andere gronden vinden dat ze goede reden hebben om geen prik te krijg en, krijgen ook steun van een bredere groep, maar de hele kwestie is wel min of meer uit het nieuws door Oekraïne. Hoe goed werkt de dwang of een verplichting? Een vaccinatie verplichting, die men hier (nog) niet wil opleggen, maar waar de politiek niet meer te gen was (in moties in 2e Kamer) blijkt in andere landen maar beperkt effect te hebben, werd wel doorgedrukt, maar toch weer niet doorgevoerd.

Impact voorbij de economie

Er is veel te doen over steun, herstel, de economie weer op gang brengen, de getroffen bedrijven en ondernemers weer aan de gang krijgen. Dat lukt ook beter dan verwacht, we komen eigenlijk vrij snel

uit de economische tegenwind. De steun werd gestopt, maar toen toch weer opgestart en nu vaak teruggevraagd.
Iets anders is wat er met onze instelling, ons vertrouwen in het systeem, ons geloof in democratie en het neoliberale model is gebeurd. Zelfs de wetenschap is gemuilkorfd, artsen moeten zich houden aan wat wordt voorgeschreven als waarheid en anders ge straft, terwijl achteraf blijkt dat ze wel een punt hadden. De meeste wetenschappers zijn precies dat, mensen die het “weten” rangschik ken, in schappen proberen te catalogiseren, door meta-analyses nog beter te classificeren, maar het zijn geen “wetenscheppers” meer, zij die nieuwe kennis opduiken, bedenken, scheppen.
Wat zijn de gevolgen van de aantasting van onze vrijheid en autonomie, onze privacy en intimiteit, onze verbondenheid met onze naasten, onze potentie en daad kracht (agency met weer zo’n nieuw woord), onze instelling om verantwoording te nemen? We zijn gedwongen of in ieder geval via overheid en media verleid tot accepteren van opgelegde maatregelen en kuddegedrag (geschaapt is de term). Hoe gaat dat uitwerken in de geestelijke gezondheid, in ziektes die daarmee samenhangen, in de gemiddelde levensduur, in de actiebereidheid, ondernemingszin, innovatie? Dat zijn risico’s die nauwelijks zijn bekeken, maar heel ingrijpend, duur en kwalijk kunnen uitpakken.
Ik verwacht naast Alzheimer’s bijvoorbeeld ook een duidelijke toename in Parkinson’s omdat de diepe oorzaak daarvan gebrek aan zelfvertrouwen is, en dat heeft het Corona beleid fors aangetast.

Ontwikkeling

Toen de eerste versie van dit boek gedrukt werd, op 4 mei 2021, zat en we nog midden in de lockdown, maar gloorde er licht. Ander halve maand verder leken we even vrij maar kwam er in juli toch nog een delta/disco-piek en bleek augustus toch meer rood dan groen op de kaartjes en vond het RIVM de vrij rustige cijfers van september “stilte voor de storm”. De jeugd bleek de bottleneck en het massale reizen hielp ook niet echt. En dat ter wijl we goed deels gevaccineerd zijn! 24 miljoen prikken so far (maar nu afvlakkend), Dus nog wat meer dwang en testeisen, geen festivals maar wel F-1 race. En voor de vaccinatie-vrijen was het helemaal zuur, die moesten steeds testen!
De door braak en versoepeling leek in de lente van 2021 al in volle gang, einde juni zou den we echt uit de lockdown zijn. Op 28 mei 2021 kondig de pre mier Mark Rut te al brede versoepelingen aan, het

opengaan van horeca en de mogelijkheid van festivals; dat kwam neer op het einde van de lockdown. Op 18 juni ging dat nog verder. De OV mondkapjes en anderhalve meter afstand bleven nog even. De vaccinatiedwang bleef wel over eind en zelfs geniepiger, met een echte tweedeling in beeld vanwege de maatregelen elders. Op 9 juli 2021 viel weer het doek, door delta en de jeugd. Superspreader events zoals disco en de festivals, daar ging dus een streep doorheen. De delta/disco piek trof vooral jongeren, vlakte vrij snel af, maar leidde toch tot maatregelen, zodat ons land weer rood kleur de in ECDC verband met allerlei reisbeperkingen en adviezen. Waar overigens niemand zich aan stoorde, ook ministers en de koning niet. Heel Europa ging namelijk in de delta-paniek toch op vakantie, al werd reizen wel puzzelen.

Even snel vaccineren werkte al snel niet meer, je moest 2 weken of bij Janssen zelfs 4 weken op je QR-code wachten. Het beleid zwabberde voort, ter wijl de piek vrij snel overging. Op 15 september 2021 kwam en er versoepeling en, zoals geen 1,5 mtr. meer, maar feitelijk draaide het om meer harde vaccinatiedwang en de C-pas. Op 25 sept. werden de maatregelen alleen maar stringenter en steeds minder gebaseerd op feiten, het waren de aannames van een beperk te groep met bergen Corona-boter op hun hoofd die het beleid bepaalden, en daarbij vooral niet willen erkennen dat men misschien helemaal fout zat,

Het najaar 2021 met mogelijk ook nog influenza of andere griep als extra schaduw kwam met de vierde golf, dus weer paniek bij de gezondheidsinstanties, maar hebben die zelf echt druk gezet achter meer faciliteiten, IC-bedden, in haalopleidingen etc.? Nee, dat was niet nodig, het VWS ministerie lag zelfs opzettelijk dwars, maar feitelijk is de capaciteit veel minder geworden, liep personeel weg omdat zij niet, en hun bazen wel hun zakken vulden, etc.

Nu klaagden de goedbetaalde OMT-leden vooral over zorg druk, maar de werkers op de vloer meer betalen, nee toch. Dit terwijl de leiding, het OMT en veel ziekenhuis-artsen met testbedrijfjes aan de gang gingen en Kuipers ongekend rijk geworden zou zijn als z'n blaastest was gelukt. Hoe zo geen belangenverstrengeling?

Zonder duidelijke cijfermatige onderbouwing de horeca, festivals etc. steeds meer verbieden voor niet-gevaccineerden zonder QR code en het suggereren van 2G beleid van helemaal buitensluiten van niet-gevaccineerden en zelfs herstelden via de booster dwang was de apotheose van het paniek beleid. De 4 miljoen positief getesten en dus potentieel beschermden werden nergens genoemd. Men geeft geen

duidelijke cijfers meer over vaccinaties (waar de groei echt uit was behalve dan de boosters) maar niet over mensen met een herstelbewijs?
De instanties doen steeds hun best de angst (die de immuniteit juist aantast) te laten groeien en propageren nog steeds vaccinatie voor iedereen, ook jongeren en kinderen, en met oneigenlijke propaganda middelen die voor andere medicijn en niet geoorloofd zijn. Maar is dat wel zinvol nu blijkt dat mens en die de ziekte hebben gehad redelijk immuun zijn en zelfs beter tegen de delta variant kunnen, ter wijl gevaccineerden ongemerkte (asymptomatische) besmettingsbronnen kunnen worden? In ons land en elders is “genezen” zijn nu beperkt, terwijl die natuurlijke immuniteit veel langer blijft. Het aantal “herstelden” houdt men geheim!
Een hele grot e groep heeft ‘ongeteste” en dus onbewezen Corona gehad, of zelfs antibody confirmatie maar kreeg geen QR-code, het RIVM vindt dat daar geen tijd voor is en het internationaal niet geaccepteerd wordt, en de regering negeert de 2e Kamer motie ter zake. Testen, ook van gevaccineerden, speelt in de nu afgewende 2G aanpak al helemaal niet meer, terwijl de 1G aanpak (alleen maar testen) hel e maal geen gek idee was (van de Christen Unie).
Vaccinatie werkt, dat is en blijft de mantra van het RIVM en Coronapaus van Dissel, al ondersteunen de feiten dat niet altijd vol doen de, er blijft twijfel over het beleid en de effectiviteit ervan, zo als ook Virusvaria voor het UK aantoonde. Het hele vaccinatie-spiel heeft blijkbaar niet gewerkt, in 2021 bijna net zo veel slachtoffers en meer schade dan in 2020, en gaat boosteren dat veranderen? Dat werkt nauwelijks tegen oMicron, misschien een nieuw vaccin wel, maar eerst moet de oude voorraad even op! Aan de horizon zijn er wat dure behandelingen (van Merck en Pfizer zijn Paxlovid en Veklury a 530$ per behandeling nog niet goed echt gekeurd maar nu wel een brede en gepromote experimentele behandeling in de VS) en monoclonale anti-body therapie maar het goedkope HCQ en Ivermectine, die elders duidelijk positieve resultaten gaven, zijn nog steeds half-taboe en vitamine (K2, B3, zink, probiotica etc) als profylaxe wordt niet genoemd.
Dat er minder mutaties zouden zijn door brede vaccinatie is ook niet hard te maken, eerder het omgekeerde, het virus muteert om te overleven (oMicron met BA.2, BA.4/5).
Het aantal gevaccineerden in ziekenhuizen blijkt in de landen om ons heen groter dan hun relatieve aandeel, bij ons zou dat niet zo zijn, blijft

men beweren en staven met nauwelijks inzichtelijke onderzoeken. De beweringen van de overheid, OMT en RIVM blijken veelal niet te kloppen en als manipulatie en vaccinatiepromotie te zijn ingezet, dat blijkt ook weer uit die WOB stukken.
Vaccinatie heeft mogelijk even geholpen, maar preventie en behandeling kregen daardoor nauwelijks aandacht. Dat geleidelijke blootstelling (dus juist geen lockdowns) aan niet te grote virionen-concentraties de immuniteit opbouwt en dus de ernst van de ziekte in het algemeen beperkt werd niet door het RIVM, maar door Maurice de Hond en zijn kruistocht tegen aerosolen en vóór ventilatie aangedragen. Men misbruikte de statistiek, want de cijfers gingen al in 2020 omlaag vóór de zware maatregelen effect hadden, in 2021 ook al voordat er gevaccineerd werd.
De dreiging wordt gevoed door de instanties, die ook 1,8 miljoen jeugdigen (12-17 jr) gingen vaccineren en nu gaat dat ook voor 5-12 jarigen spel en, als een soort kinds ol dat en die een schild moeten vorm en tegen de delta-variant die volgens de RIVM-modellen zo dreigde, maar uiteindelijk na een stevige piek en door oMicron wel meevalt.
OMicron kwam en kan alsnog tegenvallen, dus doorprikken maar. De EMA keurt het allemaal goed, dit terwijl Pfizer zelf in haar (Canadese) bijsluiter aangaf dat de groep jeugdigen een 0,4% risico op ernstige bijverschijnselen loopt en van Corona zelf zeer weinig te vrezen heeft. Nu blijkt in 2022 wel degelijk dat bij veel jongeren hartklachten optreden, maar bagatelliseert men dat, dat gaat wel over.

Zomer 2021: even lucht

De blije zomer van 2021 bleek dus uiteindelijk nog al bewolkt en nat, en het water was de nieuw vijand. De mensen waren het lockdown en de maatregelen zat en gingen weer los. We gingen massaal reizen, het gespaarde geld snel uitgeven en zo plamuurden we de ellende, de kosten en de slachtoffers weg achter een muur van positieve blijheid. Te vroeg want delta sloeg toe in het najaar.
Corona woedde ondertussen nog volop in landen en continenten die tot dusver gespaard bleven, wereldwijd was er zeker nog geen sprake van uitdoving.
Langzamerhand werd vaccinatie iedereen opgedrongen, weigeren duur gemaakt door testeisen op te schroeven en via propaganda en gedwongen voorlichting op b.v. scholen gestimuleerd. In de media werd

massaal en ongestraft afgegeven op de weigeraars, de wappies, de antivaxxers en de wetenschappers die hen gelijk gaven.
De censuur bleef, artsen moeten zich houden aan wat de overheid bepaalt, demonstreren mag alleen tot steun van het regime, feesten en F-1 racen mocht wel. Voetbal leek tot de match tegen Tsjechië een leuke afleiding van de politieke patstelling. De Olympische Spelen bleken nuttig als afleiding maar waren ook een Corona-spreider event, Zandvoort was de acid-test en gaf geen stijging!
Zoals altijd schrijven de overwinnaars de historie en komen er prijzen, penning en, ridderschappen voor de grote leiders van OMT, RIVM, voor allen die het oprechte leiderschap van onze Mark hebben gediend. Het grote afdekken begon, want niemand is schuldig; indien nodig zijn we toevallig vergeten hoe het ging of zijn de papieren of sms-jes zoek. Het leek er zelfs op dat extra gewerkt werd aan het verkleinen van de groep niet gevaccineerden om te voorkomen dat nare bijwerkingen op termijn te bewijzen zouden zijn, het bijltjesdag-indek fenomeen. Dwang en drang moest, want de twijfel groeide en de cijfers kloppen niet, vaccin-vrij blijven als beste keuze kreeg aanhang.
Het eindspel leek zomer 2021 begonnen, als er maar geen nieuwe varianten opdoken (hetgeen dus gebeurde). Het werd, met misschien nog een paar paniekmomenten, tijd voor terugblikken en de politiek ging al het grote theater stuk der wederopbouw opvoeren en in de achterkamertjes de oude wijn in nieuwe zakken proberen te verpakken. We zullen weer samen moeten leven, de vaxxers en de anti-vaxx ers, de BOA’s en de demonstranten, de kapot gemaakte middenstanders en ZZP-ers, Verzoening of is het de doofpot, werd een thema, natuurlijk onder leiding van veel te laat een (nieuw) kabinet met alleen minderheidssteun in de senaat maar met dezelfde mensen. Die foutjes, ach er ging wel eens wat mis, de druk was groot, onwetendheid valt niemand te verwijten. De media en WOB-bers zullen nog wel wat missers en fuck-ups boven water halen maar te veel klokkenluiders; dat moet ontmoedigd worden. 23 miljoen voor de feitelijk mislukte CoronaMelder App, dat was toch verantwoord, of niet? En er zijn ook nog wat miljarden zoek!

Het was in 2020 en begin 2021 een ingrijpende periode geweest en we waren er nog niet uit, de vierde golf kwam in volle sterkte ondanks de vaccinatie en oMicron raast in 2022 rond. Het was twijfelachtig of de vaccinatie werkelijk zo veel effect had gehad en of boosters wel werken,

misschien was de algehele immuniteit van gevaccineerden afgenomen. Dat zou de zoveelste Corona-misser zijn.

Er is beter inzicht nodig in de onderliggende cijfers, en openbaarmaking daarvan. Het onderscheid tussen hen die de ziekte doormaakten (al dan niet met ernstige verschijnselen), niet-gevaccineerden, niet geslaagd gevaccineerden (immuno-compromised dus onbeschermd), deels geslaagd gevaccineerden en volledig geslaagde (dus in theorie beschermde, maar blijkbaar toch virus-gevoelige) gevaccineerden zien we niet goed terug in de cijfers. Pas in 2022 werd toegegeven dat ook gevaccineerden veel in het ziekenhuis belandden, daar bedden bezetten en besmettelijk kunnen zijn, maar binnen 2 weken na de prik als niet-gevaccineerd zijn geboekstaafd.
Waarom weten we zo weinig over kwetsbare groepen, onderliggende ziektes die Corona extra gevaarlijk maken, de lichamelijke condities, ziektehistories, gebruik antibiotica, dieet, geestelijke instelling, PTSS problemen, darm-bioom en viroom gebreken, genetische gevoeligheid (zoals het Neanderthal LZTFL1 gen), etc. etc.? Na twee jaar zou dat toch eens bekeken moet en worden en gezocht moeten word en naar biomarkers (signalen) die gevoeligheid voor de ziekte (en misschien ook voor vaccinatie, booster-effectiviteit ook voor oMicron en voor doorbraak-infecties) aangeven. Ook in de even zeer forse oversterfte (1100 in week 46, af gevlakt in december, ondersterfte in januari 2022, daarna continu weer oversterfte) is ook geen onderscheid tussen wel en niet geprikt in algemene sterfte te maken, de statistici staan met lege handen. De oorzaak zou naast vaccinatiesterfte kunnen liggen in slechte batches van het vaccin, en uitgestelde zorg, al is dat niet waarschijnlijk. De LAREB cijfers (de instantie die de klachten over bijwerkingen en sterfte na, bij en door vaccinatie registreert maar niet natrekt) zijn uitermate vaag. De Pfizer onthullingen in de VS over hoe men daar de bijwerkingen (VAERS) ook alleen maar noteerde zijn illustratief. Het duidt er wel op dat vaccineren, boosteren en zeker zonder aspiratie (dus niet in een ader) helemaal niet ongevaarlijk is.

Wereldwijs

Het was niet helemaal onverwacht. Bij de millennium-wende zag het er al naar uit dat de eenentwintigste eeuw geen rustige tijd zou worden. Er waren dreigende wolken. De twintigste eeuw had ons veel moois en nieuws gebracht maar het was duidelijk dat de ontwikkelingen in de

technologie, de schaalvergroting, de bevolkingsexplosie en de globalisering een prijs hadden. Daar was geen profetisch inzicht voor nodig.
De grote klapper, so far, is het Corona-virus in 2020. Er war en weliswaar aanwijzingen dat er een grote pandemie aan zat te komen maar niemand was er echt op voorbereid dat een op zich lastige en niet onschuldige griep virus-uitbraak in de stad Wuhan in China snel een pandemie werd of zo door de WHO werd betiteld. Er brak een mondiale paniek uit waarbij de reacties van met name de medische wereld en de overheid de zaak eigenlijk vooral erger maakten. De nevenschade op menselijk en sociaal-economisch terrein is enorm en groeit nog steeds, we zijn er nog niet!

Long Corona /Post-Covid werd eerst niet (h)erkend

De hele ontwikkeling was voor mij een uitvergroting van mijn persoonlijke Corona verhaal. Want hoe wel dat in het begin voor mij niet duidelijk was, had ik in 2018 op een internationale conferentie een voorloper en soortgenoot van Corona, namelijk het SARS-virus opgelopen (andere soorten corona-griep zijn er al veel langer). Ik ben er toen mee naar de dok ter ge stapt, die constateerde terecht dat m'n longen niet in orde waren en verwees me door. Er werden bij het AMC in Amsterdam allerlei tests gedaan, foto's en een scan gemaakt. Corona was toen nog niet in beeld, niemand stelde een andere diagnose dan dat het restverschijnselen waren van een eerdere operatie; er was wat litteken weefsel maar het ging wel over, geduld. Toen de klachten aanhielden en er oedeem bij kwam (vocht in de benen en achter de longen) kreeg ik weer onderzoek en weer scans en foto's met dezelfde diagnose en medicatie.
Het werd niet echt beter, ik bleef moe, af en toe depressief, had geen smaak, hield veel vocht vast; ik werd niet meer de oude. Ik speurde het internet af en kreeg door dat ik de symptomen van het Post-SARS Syndroom vertoonde. Daar was in Azië veel over bekend want SARS had daar al eerder behoor lijk huisgehouden. Maar hier wist en de huisarts en de artsen van het AMC niks van en ook het Longfonds wist van niks. Dat syndroom kenden ze (nog) niet, ik beeldde me misschien maar wat in. Kwalijk, maar zo gaat dat onder medici. Dat was de situatie tot de zomer van 2020, toen de eerste verhalen begonnen op te duiken over wat lang Long Corona/CoVid heette en feitelijk Post-SARS/CoVid Syndroom was en uiteindelijk nu ook Post-Covid genoemd wordt. Er

werd toen wel een goed onderzoek (door prof. Martijn Spruit van het CIRO) gedaan. Ondertussen is duidelijk dat Long Corona sommigen, misschien wel 3% (waaronder ikzelf), tot half-gehandicapten maakt en er is tot dusver alleen maar wat symptomatische verlichting.

Het foute batch verhaal klopt toch

Eind 2021 was er enige opwinding toen er op basis van Amerikaanse VAERS cijfers werd aangetoond, dat in bepaalde gebieden en bij bepaalde batches (productie-eenheden) van het Pfizer vaccin verschillen bleken te zijn in sterfte. Er kwamen allerlei beschuldigingen, Pfizer zou experimenteren met de vaccins, bepaalde (republikeinse) staten zouden meer dan normaal getroffen zijn, de conspiracy-aanhangers doken er dik op. Je kon via zelfs nagaan of je toevallig een “slechte” batch prik had gehad, omdat die batch stond aangegeven op je vaccinatie-verklaring. Die opwinding ebde weer weg, er waren toch allerlei instanties die de kwaliteit van geneesmiddelen in de gaten moesten houden, de interpretatie van de data bleek niet helemaal betrouwbaar en alleen een paar diehards zoals Willem Engel bleven (terecht) geloven in de batch-verschillen. Onderzoekers van oversterfte bij het RIVM en CBS negeerden dat dit in ons land mogelijk een rol speelde in de najaars-piek 2021.

Maar toen werden er geheime e-mails, presentaties en een intern Pfizer rapport gelekt en kwam naar voren wat er werkelijk aan de hand was en hoe de instanties, onder druk van de politiek en mogelijk marktpartijen, de hele toelatingsprocedure hadden versneld, normale controle-stappen hadden weggelaten en ernstige bezwaren en waarschuwingen, ook uit eigen kring en zelfs door Pfizer mensen, hadden genegeerd en weggepoetst. Belangrijke beleidsbepalers zoals Von der Leyen en in de VS Secretary of Health and Human Services Alex Azar zetten de toelatingsinstanties zoals de Europese EMA en de MHRA in de VS onder druk en tekenden voor aankoop.

De gelekte e-mails waren van mensen zoals Noel Wathion, destijds EMA’s deputy executive director, Marco Cavaleri; EMA’s Head of Biological Health Threats and Vaccines Strategy en laten zien, hoe men protesteerde, waarschuwde tegen overhaaste goedkeuring en ook aangaf wat de bezwaren en zorgen waren. In het produktie-proces van de vaccins ontstaan dus naast de bedoelde mRNA sequence (code die moest zorgen voor het aanmaken van de eiwitten die het virus aanpakten) ook andere sequences dan de beoogde code. Die zijn kleiner, maar vinden

makkelijker aanknopingspunten om andere eiwitten te genereren, die al dan niet schadelijk zijn.
Die tekortkomingen in de produktie waren bekend, Pfizer geeft dat ook toe, maar het idee was dat als dat een minderheid was en de “goede” sequence meer dan 70% was, het geen problemen zou opleveren. Maar dat is een aanname, dat is niet goed onderzocht. In de testfase gebruikte Pfizer materiaal van 78% maar in de produktie-batches haalde men in eerste instantie de 50% niet eens, en kwam men met een limiet van 52% als ondergrens om en vaccin nog te kunnen uitzetten (injecteren). Dus 48% “andere” mRNA! Wat doet die, want juist opgebroken stukken van een “goede” sequence zullen zeker “matches” vinden en eiwitten gaan genereren.
Uit de emails en het rapport blijkt, dat allerlei mensen zich daar ernstige zorgen over maakten, maar dat het hele probleem uiteindelijk werd genegeerd en in december 2021 keurden de instanties de vaccins goed als experimenteel (FDA) of “conditional” (EMA) zonder dat het probleem was opgelost of zelfs maar erkend.
Dit houdt dus in, dat er behoorlijke verschillen kunnen zitten tussen de batches, dat zelfs in het optimale geval van 70% ongebroken mRNA code er nog steeds “foute” sequences meekomen, maar dat bij 52% batches de kans dat daar nare consequenties aan vastzitten veel groter is. Er is wel gesteld, dat de mRNA code maar kort in het lichaam blijft, en dan wordt afgebroken, maar de gegenereerde actieve eiwitten doen dan het werk. Dat geldt dus ook voor mogelijk schadelijke eiwitten. Het is duidelijk dat de instanties, die de kwaliteit van geneesmiddelen in de gaten moeten houden, zoals het College Beoordeling Geneesmiddelen (CBG), hebben gefaald. Is er wel gekeken naar het percentage ongebroken mRNA code (dat gaat omlaag bij oudere (over de datum) vaccins) of zat men te slapen? Als er daardoor mensen gestorven zijn, wie is verantwoordelijk?
Dit hele verhaal is weggedrukt, ontkend, maar komt nu naar voren en staat in schril contrast met wat door de media en RIVM naar buiten werd gebracht, namelijk dat je door een prik nooit doodgaat. Er blijkt een hele organisatie, olv de NCTB te zijn opgezet, die de berichtgeving heeft gemanipuleerd, en waarin ministeries, media en social media platforms samenwerkten.

Jolande Sap, de excuustruus van het MIT

Het OMT was te eenzijdig, te veel medici en virologen, dat begreep men ook in Den Haag, dus werd er een Maatschappelijk Impact Team opgesteld, naast het OMT. Die zouden kijken naar de effecten van lockdown en vaccinatie, in een breder sociaal-economisch perspectief. Groen-linkser Jolande sap, die na de TK verkiezingen van 2012 werd afgevoerd, ze haalde maar 4 zetels binnen. Ook heeft ze een rol gespeeld in de verhoging van de AOW leeftijd.

Maar nu werd ze van stal gehaald om het MIT kleur te geven, maar dat valt nogal tegen. Maurice de Hond noemde haar de Echoput van het OMT. Ze mag vast nog eens minister of staatsraad worden, tenzij GL haar om haar onzin desavoureert.

Waarom dit boek?

In de titel gebruik ik het woord fuck up. Dat trekt de aandacht en ik denk inderdaad dat er veel fout is gegaan. Daar gaat het eerste deel van dit boek over maar dat impliceert niet dat er geen goed werk is geleverd en zinnige beslissingen zijn genomen. Heel veel mensen hebben meer dan hun best gedaan, levens gered, en ze verdienen ook meer dan klappen, een schouderklopje en ‘n fooi.

Waarom wil ik alles nog een keer oprakelen? Eigenlijk vooral om dat ik steeds minder vertrouwen heb in het “systeem” en de overheid. Het werd gaande weg een online kroniek, steeds met updates, met als rode draad mijn groeiende wantrouwen.

Dat ik erover schrijf is niet nieuw voor me. Ik ben altijd een soort media-activist ge weest, had m’n eigen onafhankelijke televisiestation in Amsterdam (Kleurnet), was actief als columnist, journalist en organiseerde een aantal keren een referendum. Dat was vaak werken in de frontlinie, veel reizen, veel confrontaties en demonstraties. Politiegeweld, liegende voorlichters, draaiende politici, veel belangenverstrengeling; ik heb het allemaal meegemaakt.

Corona was en is voor velen natuurlijk een ramp; het was en is allemaal zeer beperkend en ernstig geweest. Dat werd gevoed door continu bangmakend nieuws in de media en die bizarre pers conferenties. Er kwamen naar mijn mening overdreven maatregelen op basis van vage aannames maar over weerstand opbouwen en immuniteit verbeteren hoorde je niemand. Al die maatregelen werden, vaak vrij plotseling en van bovenaf opgelegd, per persconferentie afgekondigd, zonder discussie. Het parlement mocht achteraf soms nog een stempeltje zetten

maar echte twijfel kreeg geen kans. We moesten het vooral ‘samen’ oplossen. Maar burgers, eerstelijns gezondheidszorg en de samenleving werden niet geraadpleegd.

Hoop en vertrouwen

Dit boek biedt vooral een kritisch perspectief. Het is in zekere zin ook een oproep: burger, denk voor je zelf, ga niet mee met wat wie dan ook je opdringt, kijk door de plausibiliserings-verhalen heen en beslis zelf. Niet alleen in het stemhokje maar iedere dag; wij zijn het die de banken, de overheid, de medische wereld, de marketing experts, de sociale media platforms en de instituties feitelijk betalen en al dan niet hun gang hebben laten gaan.

Dat is wat ik wil laten zien en dat mag best wat anders uitpakken dan wat u denkt of de deskundigen vinden. Ik word (nog) niet gecontroleerd door de “inspectie”, misschien wel door geheime diensten en de politie, ik zie wel. Wat ik deel is hier en daar behoorlijk alternatief, speculatief en zelfs wat opstandig. Maar dat maakt niet uit, het is ook een oproep om uw eigen geluid, uw (onderbuik) gevoel en uw ervaringen te delen!

Inleiding

De polarisatie wereldwijd neemt weer toe, er zijn landen die niet meer zwaar inzetten op vaccinatie, maar elders verplicht of dwingt men juist weer zwaar. Onderzoeken naar vaccinatieschade duiken steeds vaker op maar kwesties als de labfout en oversterfte worden niet verder bekeken.

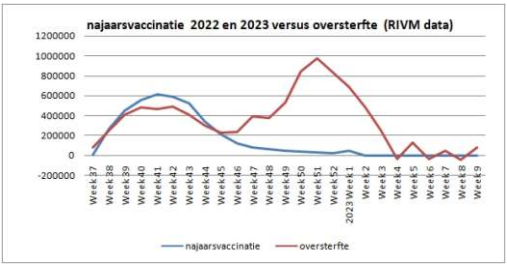

Er is iets meer Corona, maar niet onrustbarend. De oversterfte liep wat terug, een ondersterfte dip was te verwachten, maar kijken naar vaccinatiegegevens mag niet, zelfs als die oversterfte weer wat zou oplopen. Daarbij is het verband tussen griepvaccinatie en oversterfte al helemaal niet aan de orde, als suggereren correlaties dat wel. Maar dat zou alle vaccinatie-geloof kunnen aantasten, dat mag niet.

De parlementaire pre-enquetecommissie is weer intact, iedereen weer aan boord, maar komt daar wat uit? De coalitie houdt de macht, voorlopig. Rutte komt weg met vage praatjes en het weggooien van sms en andere stukken, al komt er wel weer meer uit de WOB onthullingen over bespioneren van de burgers. De burger mag gemanipuleerd en misleid worden, ook via vijfde-colonne Psychops en Red Team activiteiten.

Preventie had veel kunnen voorkomen, zie hfst 50. Nare comclusies worden mu stil gehouden vanwege de verkiezingen in maart 2023, waar de coalitie links en rechts vast onderuit gaat en dan de nieuwe Corona wet (WPG) het wel niet zal halen.

Rusland wint weer, ook lastig te verkopen, en Amerika saboteerde de Nordstream pijpleiding, ten koste van de EU maar goed voor Amerikaans NLG verkopen. Corona in China viel dus nogal mee. De data die openbaar zijn, kloppen maar half, zijn niet specifiek en geven niet aan welke specifieke karakteristieken relevant zijn. Dat zou bepaalde groepen (leef tijd, etnisch, bioom, antibiotica historie) op termijn meer kunnen aantasten dan andere, maar daar zijn gegevens voor nodig, die er niet of niet openbaar zijn en een gedegen en vergaand onderzoek dat de overheid (met subsidie -

5 Oekraïne als afleidende factor

De oorlog in de Oekraïne begon op de 24e febr. 2022 met de aankondiging van militaire actie, maar was niet onverwacht. Dat is ondertussen een zgn. proxy-oorlog tussen NATO en Rusland met heel veel Amerikaanse openlijke en covert hulp, wapens en desinformatie van beide kanten. Nederland is volgens Rutte ook deel van die oorlog, die “we” gingen winnen, maar nu blijkt Rusland in 2023 toch de Donbass in handen te houden en verliest Oekraïne veel terrein, ondanks zware wapenhulp, opleidingen en feitelijk betrokkenheid van de Nato en de VS op grote schaal. De oorlog werd, zeker door Biden met erg vuile handen in de Oekraïne (de laptop kwestie en nu de Northstream sabotage) gebruikt om de aandacht van de Corona-misleiding af te dekken. Oekraïne en de kosten van die oorlog voor Europa, de inflatie en energie blijft nieuws, met Poetin als de boeman en Oekraïne als slachtoffer en met Zelensky als de nieuwe heilige (met een heftige corruptie achtergrond en steeds meer interne vijanden, maar toegejuicht en gesteund in de Tweede Kamer, WEF en Nato). We gaan steeds meer heel zware wapens sturen, mischien zelfs vliegtuigen en lange afstandsraketten die Poetin dan weer inpikt of weghoudt door de weg/trein verbindingen te blokkeren, energiecentrales aan te vallen en Kiev te bombarderen. Ook de havens worden stilgelegd, wat vervoer van graan tegengaat en dus wereldwijde hongersnood en gebrek aan dieselolie. Het einde is in zicht, denk ik steeds, Poetin gaat dat middels een zwaar lente-offensief afdwingen, Nato en EU overspeelden hun hand.

Kerndreiging

Dat past niet in de opstelling van Amerika, van de WEF, de Nato, verliezen is geen optie. Dus wordt het kernwapen verhaal opgespeeld en ge-ensceneerd. Poetin en Rusland beloofden geen First-strike, Nato en Amerika sluiten dat niet uit. Nu wordt dat omgedraaid, men blaast de dreiging van Poetin op, en dan zou een preventieve First-strike door Nato verantwoord zijn. Totale manipulatie van de situatie, maar de media en de EU-naties slikken het. Een kernoorlog is dus niet denkbeeldig, maar de bevolking daarop voorbereiden, schuilkelders openen etc. dat gebeurt niet.

De media gingen in het begin totaal voor de oorlog, haakten toen af, maar nu is het weer helemaal hot, nu Rusland weer wat wint. Ander internationaal nieuws is er niet meer, het meeste is overigens getint of vals. Ogenschijnlijk had het allemaal niets meer met Corona te maken, maar overeenkomsten in de hele ontwikkeling zijn te duidelijk om te kunnen negeren. De nare onthullingen over Corona-crisis worden zo sneller vergeten en dan kan nare informatie zoals over vaccinatie-schade stil worden gehouden; dat komt wel goed uit. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Mis-informatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over als rookgordijn om de echte ellend te dekken.
Dat overigens de afloop en oplossing van het conflict neerkomt op een Nash-evenwicht (iets uit de speltheorie) valt niemand op.
Oekraïne werd als zelfstandige natie door Rusland in 1991 opgezet, samen met een hele reeks vazal/grensstaten, waarmee de voormalige USSR zichzelf min of meer omringde. Kiev was wel een oude kern, ooit belangrijker dan Moskou, maar in de tsarentijd waren St. Peterbrug en Moskou de grote centra. In de nieuwe staat was er wel een wat ongelukkige combinatie van Russisch en Oekraïens sprekenden. Maar in zekere zin is het land dus een schepping van Rusland, en dat wil haar invloed niet zien afkalven. Dat was wat gebeurde, de oude afspraken dat het Westen zich terughoudend zou opstellen werden, in de visie van Rusland, sinds 1990 met voeten getreden. Pas sinds 2014 kan Rusland weer een (gas-)vuist maken, een belangrijk wapen waar ze ook rijk van worden.

Poetin eiste ook dat het Westen zelf de situatie oplost, zij zijn begonnen in 2008 en eerder zegt hij, hij schiet het land langzaam maar zeker aan puin, maar zou als compromis een Donbass staten accepteren. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Misinformatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over.

Net als bij de pandemie waren de waarschuwingen er wel, maar dacht niemand dat er echt iets zou gebeuren, het zou wel opgelost worden. Dat voor wat betreft Rusland de beloftes uit 1990 dat het “Westen” haar invloedssfeer niet naar het Oosten zou uitbreiden niet werden gehonoreerd, kan niemand ontkennen. Er werd geknabbeld aan de bufferzone en ook niet in het geheim. Dat de Balkan, Midden-Europa en de Baltische staten tot EU, NATO-lid en deels Euro-zone (€) werden gemaakt kon het verzwakte Rusland in het begin niet tegenhouden. Tijdens een conferentie in Parijs in september 2008 is begonnen met onderhandelingen over EU-Oekraïne deelgenootschap en werd gesproken over een associatieverdrag. Toen in 2014 de EU dat associatieverdrag met Oekraïne ook echt sloot was dat een stap te ver. Dat associatie-verdrag werd doorgezet ondanks een negatieve referendum-uitslag in ons land, toen georganiseerd door Thierry Baudet, die toen terecht waarschuwde voor een crisis, die ook gekomen is met de Oekraïne oorlog die eigenlijk al in 2014 of eerder begon. Dat werd weggemoffeld door Rutte, die in 2016 nog wel wat aanpassingen bereikte. Afgesproken is toen dat het verdrag voor Oekraïne niet automatisch een opstapje is naar lidmaatschap van de Europese Unie en er geen sprake is van militaire samenwerking. Achteraf nogal een leugen!! Tegelijk met Oekraïne zijn associatieverdragen gesloten met Georgië en Moldavië, ook bufferstaten van Rusland. De niet-ondertekening van het associatie-verdrag door de Rusland gezinde politieke top in november 2013 leidde tot de EuroMaidan, de “Revolutie van de Waardigheid” en een regime-wisseling, Viktor Yanukovych vluchtte naar Rusland.

Oekraïne is intern zwaar verdeeld, de oostelijke helft spreekt Russisch en voelt zich ook veel meer verbonden met Rusland. Zij worden duidelijk gediscrimineerd en zelfs vervolgd, zoals in Odessa in 2014 en bij de binnenlandse strijd om de Donbass regio, waar de campagne ook nu om draait. In 2014 werd Poroshenko president, met als slogan “military, language, faith” en werd de verdeeldheid tussen de Russisch sprekende minderheid en de Oekraïens sprekenden aangewakkerd tot min of meer een burgeroorlog, met allerlei corruptie, oorlogsmisdaden, discriminatie en liet het Westen ruimhartig investeren in GMO-landbouw, biologische laboratoria en delfstofwinning. Poroshenko werd in 2019 verslagen door de huidige president Volodymyr Zelensky, maar ondertussen was in 2014 Rusland ook in actie gekomen, het strategisch belangrijke schier-eiland de Krim werd door Rusland in februari-maart

2014 geannexeerd en opstandige bewegingen in het Russisch sprekende deel van Oekraïne werden gesteund (Donetsk en Luhansk). Het Westen protesteerde, maar deed dus feitelijk niets, behalve investeren in vooral het westelijk deel en verwesterlijking en Euro-gevoelens promoten. Het parlement (de Verchovna Rada) heeft de weg naar lidmaatschap van de NAVO en de EU in de grondwet opgenomen.

Het power-model van Poetin; vazalstaat ertussen

De toch heel rationele “balance of power” argumenten van anti-denkers zoals Kissinger, Stephen Cohen & John Mearsheimer zijn tot “verraad” bestempeld, “containment” is wat de VS nu voorstaan. Net als bij Corona komen er paniek-reacties die escalerend en contraproductief werken.Dde hele EU schaart zich min of meer achter het idee, dat Poetin de grote boef is.

Naarmate de economische positie van Rusland verbeterde werd de druk van Poetin om het land uit wat men zag als de klauwen van het Westen terug te halen steeds groter. Hij eiste dus dat men de positie als bufferstaat respecteerde en ratificeerde en ophield met de verwesterlijking. Dat werd genegeerd, Poetin werd kwaad hetgeen uiteindelijk resulteerde in de militaire acties vanag 24 februari 2022. Dat lijkt een lokale oorlog, maar heeft veel bredere consequenties, ook voor de economie van Rusland zelf. De gasprijs is enorm gestegen, en Europa en Turkije zijn er erg afhankelijk van en de tarwe is een verhaal apart. De sancties lijken nogal bedreigend maar zijn grotendeels nogal naïef, zoals superjachten aan de ketting leggen.

Rusland wordt ook rijk van deze oorlog, De eigen industrie krijgt een impuls door de sancties, de te machtig geworden Russische plutocraten komen in het nauw.

Vluchtelingen, duur deel van het spel

Europa kreeg de vluchtelingen, misschien wel meer dan 2 miljoen, en wie gaat dat betalen? Nederland heeft er nu 90.000 en zal er nog 50.000 of meer opnemen, dat gaat miljarden kosten, zelfs als ze na de oorlog weer naar huis gaan. Lukt dat niet, dan zijn de totale kosten van een vluchteling (tot en met AOW) al gauw 500.000, dus 70 miljard. Dat is de stille prijs van de oorlog, die Poetin misschien wel besefte, maar de politiek hier niet of niet deelde. In Europa wordt dat een molensteen om de nek, terwijl Amerika er rijk van wordt, door wapens, LNG gas en big pharma winsten.

Er is wel, net als bij Corona, in ons land enorme verdeeldheid ontstaan, en dat in een heel hoog tempo. Er werden stellingen betrokken, de informatie raakte snel gekleurd en werd steeds minder betrouwbaar, de waarheid werd weer een kwestie van perspectief. Net als bij Corona worden tegenstanders van de oorlogshitserij, zoals de op Oekraïne gebied toch vrij deskundige Baudet (die het referendum in 2014 organiseerde en won) afgeserveerd in de media en het parlement. Onafhankelijke publicaties en zenders en zelfs publieke zenders die hem en Wilders ruimte geven zoals “Ongehoord Nederland” worden beschuldigd van fake nieuws verspreiding en weggewerkt, demonstraties zijn nu opruiing. De media geven vooral gekleurde opinies over Poetin weer, niemand weet meer wat echt is.

6 Kantelpunt bereikt? Vaccinatie in brede zin ter discussie.

Zijn we er nu doorheen? Iedere keer lijkt het dat het einde nu echt bereikt is. De stapels rapporten die aangeven dat vaccinatie niet zo onschuldig is, zijn leLente 2023 zijn we maatregelvrij, maar blijft men hameren op vaccineren en ontkent vaccinatieschade. Ik krijg de indruk, ook op basis van wat er door R. Kennedy allemaal wordt opgerakeld over de rol van Fauci (en bij ons Ab Osterhaus) bij eerdere vaccinaties, dat er nog een hele nare olifant rondspookt. Namelijk dat veel meer zogenaamde vaccinatiecampagnes helemaal niet hebben gewerkt, en eerder slachtoffers maakten dan hielpen. Er is nooit gekeken of bijvoorbeeld het griepvaccin in al die jaren nu werkelijk heeft geholpen, of misschien juist zij die een prik kregen extra risico liepen.
Bij oversterfte cijfers zien we eind 2022 plotseling een onverwachte piek, dat zou influenza zijn, maar is er ooit gekeken naar de griepdoden en hun vaccinatie-historie? Het patroon komt al jaren terug, een piek na de griepvaccinatie, maar er is geen helder onderzoek, terwijl de oversterfte statistiek decennia teruggaat..

Correlatie is wel degelijk een indicatie van causaliteit

Correlatie, als die maar steeds terugkomt, duidt wel degelijk op groeiende causaliteit, al roept men steeds dat dat niet zo is. Maar iedere statisticus weet dat, alleen niemand protesteert en de politici weten dus niet beter.
Twijfel aan vaccinatie is niet nieuw, en vaccinatieschade ook niet, de missers van Bill Gates zijn breed beschreven, en ook in ons land zijn de schandalen wel uitgemeten. Vaccinatie is big business en er wordt allerwegen aan verdiend, het is een bedrijfstak van honderden miljarden, waar hele medische wereld goud aan verdiend. Artsen en instituties, verzekeraars, verhuurders, en de hordes hulpkrachten die worden ingezet profiteren ook, dus de neiging om fundamenteel te twijfelen aan vaccins is gering.

Eindspel

Nu is dit een hele gevraalijke vraag en hypothese, want dat roept schuldvragen op, die op bewuste genocide zouden kunnen wijzen. Dat

zou de hele samenleving op losse schroeven kunnen zetten, en wie wil dat? Het eindspel komt wel in beeld, de vaccinatie heeft, zelfs volgens het CBS, niet echt gewerkt, maar durven we verder kijken? Te veel feiten komen boven water, de in-effectiviteit van de vaccins en de booster wordt nu steeds duidelijker, oMicron valt mee, de als onzinnig ervaren lockdowns ruïneerden de economie en allerlei berichten duiken op die illustreren dat het allemaal niet klopt.Er komen verkiezingen aan, wat gaan die brengen? Het volk en met name de ondernemers, ZZP-ers en MKB-er beginnen in opstand te komen, chaos dreigt.
Daarmee komt een kantelpunt in zicht, en voor ons land is het Mark Rutte die daar een sleutelrol in speelt.

Ik probeer me wel eens te verplaatsen in de persoon van Mark Rutte, hoe zou hij de hele situatie nu zien, wat is zijn perspectief? Hij is historicus, wat slimmer dan z'n eerdere paljas secondant die met oog- en oorkleppen op doordenderde maar nu een vrij onschuldig ministerie mag teisteren. Want bouwen, stikstof, het lijkt een probleem maar even afgezien van de nieuwe vluchtelingenstromen komen er demografisch gezien en omdat de koopmarkt inzakt, veel huizen vrij dus is de druk wat van de bouwketel.
Mark voelt ondertussen echt wel aan, dat de mooie perspectieven van het World Economic Forum waar hij stilletjes toch veel mee van doen had, zijn gaan rammelen. Hun plannetjes komen niet uit, hun idee van een redding van de neo-liberale elite en de grootgeld belangen zakt door het ijs. De vaccins werken niet goed en te kort, er is een tweedeling gegroeid die dreigende proporties begint aan te nemen, onverklaarbare oversterfte wijst op vaccinatieschade, het leunen op de wetenschap en zorg-hysterie van het OMT begint zich tegen hem te keren, en de steun van het volk is vrijwel opgedroogd. Wat moet onze Mark doen? Luisteren naar Kuipers en Koopmans, die boter op hun hoofd hebben, of gewoon eens gaan nadenken?
Hij is nog liberaal genoeg om te beseffen dat de economie kapot draaitt, maar hij moet, wil hij nog enigermate controle houden, meegaan met de coalitiepartners, met name D66. Die sturen onder brekebeen Kaag aan op het verdedigen van de positie van de have's, de elite, de oorlogshitsers, de grachtengordeldieren, de boeren. Fuck het MKB, de ZZP-ers, de horeca, de boeren, de armen en de zorgbehoevenden, vermijdt vooral kamer- verkiezingen en dram nog 2 jaar door.

Nee, Mark moest voelen dat het mis begint te gaan, dat de media beginnen te draaien, de ellende en fouten komen naar voren, dat de demonstraties niet meer bestaan uit hooligans, maar uit wat oudere mensen uit de middengroepen, de moeders, grootmoeders, de veteranen, de intellectuelen. Hij heeft lang geprobeerd het allemaal onder de pet te houden, de cijfers en onderzoeken van CBS, RIVM wat gemanipuleerd of alleen laten weghouden, maar er wordt nu steeds meer doorheen geprikt. Censuur en het de schuld geven aan die laatste paar honderdduizenden vaccin-vrijen werkt niet meer, iedereen weet ondertussen van vaccinatieschade, kent mensen die zwaar ziek werden of erger na een prik, weet van besmetting door gevaccineerden, van lange termijn vermindering van de weerstand.

Hij is lang meegegaan met de hardliners, maar hun maatregelen, vaccinatiedwang en boostercampagnes verpieterden, hun doemdenk prognoses kwamen zelden uit. Het wordt tijd voor een Ruttiaanse ompoling, sorry zeggen, veel vergeten of wissen en het er net als Boris Johnson op wagen en zo nog een tijdje de zaak rustig houden. Want er dreigt echt een chaotische situatie, een opstand van de tot digitaal QR-horigen gemaakten die het niet meer pikken en de straat opgaan, of erger, de onrust kan zomaar overwaien uit Frankrijk waar Macron verloor. De samenleving is extreem kwetsbaar geworden, internet is hackbaar, de financiële stabiliteit, de inflatie, het kan allemaal in elkaar donderen, als dominostenen.
Daar ligt, terecht, de zorg van iemand die het toch als zijn taak ziet dit land te leiden. Hij beseft vast wel meegezogen te zijn in de massa-hysterie, weet dat hij zelf schuldig is aan het opbouwen en in stand houden van de hypnotische trance, het lemming gedrag van de massa, maar wat te doen?
Nadenken over een exit-strategie, hoe kan de opgebouwde spanning ontladen worden, maar welke wetenschapper of filosoof wil hem daarbij nog helpen? Isolement, losgezongen zijn van de mainstream, achteraf de schuld krijgen, dat is wat Rutte vreest, maar hoe krijgt hij het Schip van Staat op een andere koers, één die wel aanstuurt op een geleidelijke afbouw en collectief “vergeten”, met zo’n horde incompetente ministers en kamerleden en geschaapte media. Geen makkelijke opgave, maar misschien komt “wonderboy” nog wel met een nieuw konijn uit de hoge hoed. De Oekraïne crisis is een mooie afleiding, maar ondertussen komt

er WOB vuil los. Vertrouwen is er niet veel meer, daar maakt hij zich ook kwaad over, maar kijkt niet in de spiegel.

CORONA KANTELMOMENT & FUCKUP

CORONA

KANTELMOMENT & FUCKUP

Luc Sala

Nieuwe items:

*** 11 maart grote demo, over democratie**
*** Vaccinatieschade bestaat niet, dat ontkennen is opruiing en onderzoek mag daar niet naar kijken**
*** Is alle vaccinatie gevaarlijk? ook het Griepvaccin? hoofdstuk 6**
*** Rutte komt weg met soort excuus ongevaccineerden en weet zogenaamd niks over Fauci-mails naar Koopmans en Fouchier**
* OMT vindt Coroma miet langer bijzonder of A dreiging

updated versie 2.0

Hoe de politiek, medische experts en media een rookgordijn opwierpen en waarom een heldere post-Corona visie noodzakelijk is.

CORONA

Kantelmoment & Fuckup

Luc Sala

uitgave ArtScience

versie 2.0

updated op 4 maart 2023

Heeft u commentaar?

Laat het me weten : luciussala@gmail.com

Dit e-boek wordt steeds aangepast, download dus de laatste versie via
www.lucsala.nl/coronaboek.pdf

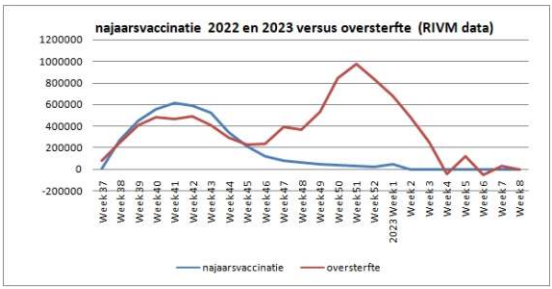

2 Inleiding

De oversterfte groeit angstwekkend, 850 per week en stijgend. Dit kan te maken hebben met het Spikevax vaccin, dat niet goed is uitgetest en in ons land, anders dan elders, breed in de najaarsactie is geprikt. Ik vrees het ergste hieromtrent.

Rond Omtzigt vormt zich een Alliantie partij die meedoet met de verkiezingen en dat kan nog veel reuring brengen en senaatszetels opleveren. De pensioenwet is door en de nieuwe Coronawet (WPG) zal het wel halen, PvdA en GL gaan mee. De behandeling was een aanfluiting, de coalitie bepaalt en laat een achterdeur voor hele nare noodmaatregelen overeind, het volk staat buitenspel. Een minderheid, de coalitie, met nog maar 45 zetels in de peilingen, drukt ook van alles door, zoals een digitale euro. De burger mag gemanipuleerd worden, ook via vijfde colonne Psychops activiteiten zoals het “Red Team” zoals nu uit de WOB-onthullingen blijkt.

De oversterfte stijgt nu snel, ook nu de vaccinatie opdroogt. Naast vaccinatieschade is er dus een ander effect dat zeker onderzocht moet worden. Dat kan met de nu snel dominant wordende BQ1 variant samenhangen, maar ook met het Spikevax vaccin. Dat zou bepaalde groepen (leeftijd, etnisch, bioom) op termijn meer kunnen aantasten dan andere, maar daar zijn gegevens voor nodig, die er niet zijn en een onderzoek dat de overheid (met subsidieportal ZonMW als poortwachter) slim (paulianeus) blokkeert, die willen geen relatie tussen vaccinatie en sterfte aangetoond zien. Dat hoeft niet, daarom vragen toont zogenaamd vooringenomendheid (van FVD) aan, zegt de coalitie en correlatie is geen causaliteit, hetgeen een onzinopmerking is, want toenemende correlatie toont wel degelijk toenemende causale waarschijnlijkheid aan. Dat zou wel de verantwoordelijkheid voor duizenden en zelfs tienduizenden doden bij de overheid leggen.

Steeds meer onderzoeken en ook rechterlijke uitspraken (niet in ons land, de rechterlijke macht is hier duidelijk ingepakt) bevestigen dat de vaccins niet beschermen en dus niet verplicht mochten worden (mandated heet dat in de VS). Het alternatief daar is een premie uitloven voor een prik (75$ in Massachusetts). Hier blijven de media, de NPO en Volkskrant voorop, dreigende taal uitslaan en desinformatie verspreiden.

De rapporten en studies die bevestigen dat mRNA heel nare bijwerkingen heeft zijn niet meer te tellen, maar de media zwijgen en laten nu pas doorschemeren dat de najaarscampagne een flop was. De oversterfte die eerst ongeveer gelijk opging met de (overigens wel heel snel inzakkende) najaarsactie, neemt dus weer angstwekkend toe. Duits onderzoek op basis van autopsie en onweerlegbaar fotomateriaal geeft nu aan dat hartschade, met name myocarditis, het gevolg kan zijn van vaccinatie. Het is niet duidelijk in hoeverre de myocarditis diagnose die nu zoveel meer voorkomt direct met vacc. te maken heeft, maar het lijkt er wel op. Gaan nabestaanden nu autopsie eisen en compensatie claimen? Dat is sinds 2020 helaas geen optie meer, het parlement heeft die weg wettelijk geblokkeerd.
Wel gaat de overheid nu data over sterfte versus vaccinatie vrijgeven, maar alleen aan bepaalde onderzoekers die formeel een onderzoeksvraag indienen in een procedure zodat resultaat zeker tot najaar 2023 zal duren. Maar ZonMW houdt de lastige onderzoekers buiten en de doofpot dicht, naar het effect van vaccinatie mag niet worden gekeken- blijkt uit hun lijst goedgekeurde onderzoeken..
Willem Engel krijgt mogelijk taakstraf en voorwaardelijk voor opruiing, terwijl het OM juist de opruiende partij is en de klachten via een stroman orkestreerde.
De bevolking neemt weer snel toe, import, vluchtelingen, met meer dan 200.000 dit jaar en dat gaat een verhoging van de levensverwachting betekenen, want het zijn vooral 25-40 jarigen die er bij komen. De “rest of us” betaalt de rekening wel.
Zijn de vaccins besmettelijk en overdraagbaar? Het wordt steeds duidelijker dat de mRNA vaccins kunnen worden overgedragen door contact (sex, moedermelk) en dat daardoor ook de ongevaccineerden ongewild toch gevaccineerd worden. Het RIVM geeft dat ook min of meer toe, en de Pfizer documenten die nu vrijkomen geven dat ook aan. Nu er steeds meer nadelige effecten opduiken en lange termijn ellende niet is uitgesloten, is dat een heel angstig gegeven. Wil je nog in een ziekenhuis liggen met gevaccineerden, met ze gaan eten, vrijen, contact hebben? Wil je ‘n bloedtransfusie met vaccinatieresten? Gaan de ongevaccineerden zich dan isoleren, wordt de polarisatie en scheiding die de overheid wilde opdringen dan een noodzaak. Wat gaat dat betekenen binnen families, waar contact, zoenen, etc. toch heel normaal is. Ik vind de gedachte, dat ik als ongevaccineerde zomaar dat mRNA spul kan binnenkrijgen door contact met een pas gevaccineerde heel

angstig, maar voor de samenleving zou het heel naar kunnen uitpakken. Onderzoek hiernaar is erg opportuun en zo snel mogelijk graag. MRNA aantonen in het bloed is goed mogelijk, gaat de overheid de tests om dat aan te tonen in niet-gevaccineerden laten uitvoeren en wie betaalt dat? Het onderscheid tussen zogenaamde immuniteit door vaccins en door natuurlijk weerstand is duidelijk, de technologie is beschikbaar.

De rapporten die aantonen dat de Corona-crisis een grote misser is geweest, stapelen zich op, maar David Icke mag er niets over komen zeggen, dat is nu een terrorist, vrijheid van meningsuiting kan niet meer! Het is goed fout gegaan met Corona, maar om nu al de “schuldigen” te vergeven (spraakmakend Atlantic artikel in de VS van Emily Oster over Pandemic Amnesty) lijkt wat voorbarig. Bekijk of lees “the Real Anthony Fauci”! Steeds meer komt boven water en het narratief van Kuipers, van Dissel en Koopmans begint ernstig te wankelen. De verhaaltjes over de vleermuis-overstap krijg steeds minder steun, de zogenaamde analyse van Koopmans over de vismarkt is duidelijk een opzetje, bedrog dus. De senaat in de VS gelooft nu ook in de labfout net als de Lancet.

Er is natuurlijk geen conspiracy, er mag toch wat verdiend worden? maar Ursula vd Leyen tekende voor 4,6 miljard vaccins a 71 miljard euro voor de EU, een absurde 10-12 doses per kop, en wij betalen dat! Nog tamelijk goedkoop overigens Pfizer wil nu minstens het viervoudige per prik hebben. Waar bleven de ongebruikte vaccins, ook bij ons? Opmaken van de oude voorraad was het devies, ook in ons land, waar de najaarsgolf alleen gebruik maakt van de vrij nutteloze BA1 variant, anders dan in België en Duitsland. De najaarscampagne zakt nu duidelijk in.

Het tweede OVV rapport is waardeloos, gekochte doofpot van 330 pagina’s verholen steun voor het beleid. Harde conclusies zijn er niet, vaagheden alom. Openbaarheid, Open Science bronnen, RIVM lapt ze aan haar laars. zie hdfst 26.
Pfizer heeft toegegeven, in het Europarlement na vragen van Rob Roos dat ze nooit onderzocht hebben in hoeverre de vaccins verspreiding (overdracht naar derden) tegengingen, zie pag 165. Het hele beleid rond de lockdown en maatregelen draaide echter om het idee, dat

gevaccineerden anderen niet kunnen besmetten, steriele immuniteit. Dat blijkt achteraf wel een beetje op te gaan, maar was dus bij de goedkeuring in ieder geval niet onderzocht.
Verder bleven we te lang op niveau twee van de Coronathermometer, op basis van nu al afvlakkende ziekenhuiscijfers, waarbij ook met en door Corona gemakshalve bij elkaar worden opgeteld, schakelde men dus laat terug naar één.
In Engeland (waar Truss nu door Sunak is vervangen en een staking van verplegers dreigt) blijkt maar 40% van de hospitalisaties door CoVid te zijn, als dat ook hier opgaat is de stijging in de ziekenhuisopnames veel minder. Er was een kleine najaarsgolf, maar de zorg kon dat echt nog wel aan, al berichtten de media er over alsof er een ramp te wachten stond. Dat de oversterfte na de prikactie, die met veel tamtam nu niet echt doorzet en zelfs terugloopt, ongeveer gelijk gaat met de vaccinaties wordt niet onderkend.

Het CoVid nieuws blijft angstig, zo bleek uit CDC-cijfers dat 7,7% van 10 miljoen gevaccineerden in de VS medische zorg nodig had. Die cijfers zijn onder dwang openbaar gemaakt en zijn zeer verontrustend voor wat betreft de bijwerkingen en klachten na vaccinatie. Steeds meer hartproblemen worden gemeld, in Florida 84% meer bij mannen van 18-39 jr en daar wordt vaccinatie nu ontraden voor mensen onder de 40. Ook blijkt er veel meer Alzheimer's voor te komen na doormaken van CoVid (69% meer >65) en dat geldt nu dus voor bijna iedereen.
De bloeddonorclub Sanquin kwam (volgens Maurice) met onverantwoorde conclusies en deed uitspraken over 70plussers, die baat zouden hebben bij een prik, terwijl bloed geven aan Sanquin maar tot 65 mag; dat is dus desinformatie.
Het dashboard van het RIVM is vervangen door een van de rijksoverheid, zou er ruzie zijn? En de eerdere vaccinatiecijfers kunnen door een technische storing even niet gemeld worden, handig toch!
We moeten wel de schrik er inhouden. BA2.75.2, BF.7, en XBB met namen als Python en Cerberus zouden nog meer vaccin-resistent zijn, dus dan komt de lockdown!! BQ1 wordt voorlopig nog even dominant en de zorg zit zeker niet vol.
De cijfers blijven relatief laag dus de paniek en het mediaoffensief om te laten boosteren is zwaar overdreven. Even was monkeypox het verhaal waar de overheid en het WHO haar angst-strategie en vaccinatie-canon

op loslieten, maar dat verdampte snel. De meeste ouderen zijn al beschermd tegen pokken.

In de VS maar nu ook hier gaat men een bivalente vaccin-versie voor BA4/5 gebruiken, die is getest op 8 muizen, nog niet op mensen. Voorlopig nog de oude zooi opmaken of de nutteloze BA1 versie. Iedereen zou het papier waarop staat waarmee je geprikt moeten meenemen en bewaren ivm claims! De Spikevax voor BA1 die men nu prikt is wel getest op mensen, maar niet in echt brede tests en alleen voor antistoffen en spike-effectiviteit, NIET VOOR BESCHERMING TEGEN ZIEKENHUISOPNAME EN ERNSTIGE (IC) ZIEKTE-BEELDEN. Voor de goedkeuring van de aangepaste coronavaccins zijn maar beperkte studies gedaan. Aan het onderzoek naar die Pfizer-boosterprik BA1 deden 1800 mensen van 55 jaar en ouder mee. Moderna onderzocht een groep van zo'n 800 deelnemers vanaf 18 jaar. Daaruit blijkt dat de aangepaste vaccins een sterkere afweerreactie geven tegen omikron BA.1 dan de huidige vaccins. DAT ER DUS NIET MEER IS. Maar CBG keurde nu ook de BA4/5 goed, die op 8 muizen is getest. Voor de eerste vaccins in 2020 werden er 40.000 mensen getest, nu dus NUL!!
Men gokt maar wat, maar wil liefst 16 miljoen prikken zetten en kocht er al 9. "I*n het onderzoek* (naar de BA1 versie) *was een handjevol doorbraakinfecties, maar daar zat geen ernstige ziekte tussen. De aantallen zijn echter te klein om uitspraken over de bescherming te doen en nu gaan andere varianten rond*", verklaart Ingrid Schellens, senior klinisch beoordelaar bij het CBG. Er is qua basisserie 24.12 miljoen en qua boosters 9,4 miljoen keer geprikt. Op 4 sept. 2,7 miljoen herhaalprikken en en 73,2% heeft minimaal 1 prik gehad. Een rapport van 14 samenwerkende adviesorganen met 5 scenario's blijkt er van uit te gaan, dat alle maatregelen goed werkten, niks geleerd dus. Zie pag 216.

Pfizer verdiende 26 miljard in het eerste kwartaal 2022, verkocht zich scheel, maar gaat nu lekker veel nieuwe (en die gaan stevig duurder worden, 4 x in de VS) vaccins leveren, gooi de oude maar weg (die waren toch al gevaarlijk verouderd) terwijl alleen al in Nederland nu miljoenen doses te veel kunnen worden weggegooid. Hoeveel, dat houdt het RIVM nu lekker geheim, men zegt wel dat er een actueel overzicht van onder andere het aantal gezette prikken, het aantal geplande prikken

en de hoeveelheid geleverde en beschikbare vaccins staat op het corona-dashboard, maar daar is NIKS te vinden. Wel is bekend, dat Nederland dit jaar 9,95 miljoen doses van het nieuwe vaccin krijgt, nou ja, daarvoor betaald.

Die herhaal/booster vaccinatie zou zeker 50% (volgens Maurice de Hond(en waarschijnlijk 60% van de mensen halen. Dat is zeer de vraag. De groeiende stapel onderzoeken over schadelijke bijwerkingen, de zeer beperkte vaccinatie-effectiviteit (30% max), de oversterfte en twijfel over de resultaten van de eerste test-serie worden door de overheid stelselmatig als desinformatie afgeschilderd, de media en de social-media platforms doen volop mee aan die censuur.

Steeds meer brede en gevalideerde onderzoeken, onder meer in Duitsland en in Engeland, tonen het duidelijke verband aan tussen vaccinatie en een duidelijk grotere sterftekans bij een beperkt positief effect van de prik qua ernst van de opname. Sterfte binnen 2 weken en rond 5 maanden. De onderzoeken (onder meer na autopsie) gevent hartsterfte kort na vaccinatie ook bij jongeren aan: Onderzoek hier wordt tegengehouden wegens privacy, de beschikbare data houdt men achter. Maar de privacywet AVG geldt **NIET** voor overleden personen, zei minister Ollongren al in 2018.

Mijn voorspelling, al in augustus 2022, dat:
Ik verwacht, op basis van de statistiek rond de oversterfte hier en elders, dat we toe gaan naar een veel hogere oversterfte, met uiteindelijk misschien wel duizenden per week en dat men pas tegen half november aan de rem gaat trekken omdat het niet meer te verhullen is, dat boosteren massaal levens kost.
kwam eerst al aardig uit, al tapte niemand op de rem, maar omdat de campagne stokte valt het eerst nog erg mee omdat veel minder mensen zich laten prikken, maar er is nu weer een nieuwe en heel hoge oversterfte piek ontstaan.
Kuipers accepteerde even heel stoer de verantwoordelijkheid voor eventuele vaccinschade (<60 jr), maar die ligt nu bij het CBG, dat ook het bivalente Spikevax en de nieuwe bivalente versies goedkeurde vanaf 12 jr. (in UK vanaf 18 jr, Denemarken 60 jr).

De nieuwe en permanent bedoelde Coronawet WPG staat klaar. De Raad van State blijkt wel door de bocht en wil zelfs nog meer maatregelen. De rechtspraak in ons land is helaas steeds minder overtuigend!

Duitsland (als uitzondering in Europa, in Denemarken is vaccinatie van kinderen nu zelfs verboden) gaat overigens nog verder dan hier en wil de hele 3G en mondkapjes kermis weer invoeren met ook een strengere wet. Het RKI (de RIVM daar) ligt nu ernstig onder vuur wegens gerommel met de cijfers, maar toch gaat minister Lauterbach (nu zelf CoVid gehad) er extra fors in.

Het loopt verder zoals het narratief voorschrijft. Koopmans blijft zich indekken, met een gatenkaasmodel, De Jonge blijft van hogerhand gesteund worden, ook al blijkt z'n rol steeds dubieuzer door WOB onthullingen (pag 221). VWS geeft niks vrij, de doofpot blijft dicht. Consultant Deloitte doet waar ze voor betaald worden, de opdrachtgevers dekken. Geen extra emails gevonden, geen sms-en, het ministerie krijgt de schuld.
Oekraïne is nu weer in het nieuws, Rusland zit met verliezen en mobiliseerde, en wreekt de Krimbrug en gasbuis. Meer wapengekletter, stroomuitval, gedoe over gas en tarwe, en vooral infrastructuur platgooien.

De instituties zijn wel behoorlijk in de verdediging en de censuur op de sociale media gaat onverminderd door. Op Facebook en YouTube ga je zo op slot en de massamedia blijven de overheid-desinformatie onverminderd doorgeven. Vanwege vakantie en reces nog vooral oude koeien uit de sloot.
Even duidelijk melden dat de najaarscampagne totaal is ingezakt haalt de krant en het nieuws niet, maar men blaat lekker door over onbevooroordeeld rapporteren in debatten. Schoonwassen!! Dat psychische aandoeningen enorm stegen (25% nu), maar zeker niet met Corona van doen hebben (Trimbos) neemt men zo over.
De onthullingen over hoe het mis ging en we zijn voorgelogen, ze blijven echter maar komen en moeten gepareerd worden, want anders komt er misschien grote paniek en onrust, de stikstof/boeren geven aan

hoe kort de lontjes zijn. De meldingen van ernstige vaccinatieschade in NL (1 op 6500 prikken) en Duitsland 1/5000 of meer zijn verontrustend.

Men houdt angstvallig op zich haalbare en praktisch uitvoerbare onderzoeken naar de levensverwachting van gevaccineerden op basis van DNA analyse (b.v. telomeer lengte en methylisatie) tegen. Dat komt er niet, hoewel het DNA materiaal breed beschikbaar is (bij GGD en RIVM) Dergelijke onderzoeken, en er duiken nu wat resultaten op, zouden namelijk onomstotelijk aantonen of vaccines wel of niet gevaarlijk zijn, maar dat durft men niet aan.

Angst is het wapen

Het middel om de massa te manipuleren blijft angst, die echter op zich al verwoestende effecten heeft op mentale en fysieke gezondheid. Er komen qua vaccinatie geruststellende maar misleidende rapporten, die in de media ook nog een verkeerd worden uitgelegd. Die zorgen voor rijen om toch snel een booster of herhaalprik te halen, het is toch veilig? We zullen zien, de oversterfte groeit nu gelijk op met de herhaalprik door. Mij verontrust het dat niemand praat over verouderde vaccinbatches deze zomer, die steeds meer schade aanrichtten. De onthullingen over productieproblemen en batchverschillen veranderen mogelijk het hele perspectief (pag 53 en 260)!

Het is allemaal vaag, berichtgeving die wordt opgeblazen, zonder de context duidelijk te maken. En je wilt je toch niet schuldig voelen over die 320.000 verloren gezonde levensjaren, als vaccinatie mogelijk 26 miljoen echte levensjaren kost. Het RIVM maakte een 82 pag dik rapport openbaar (23 juni) waarin men de relatie tussen vaccinatie-schade en oversterfte feitelijk onderuit haalt. Maar in 2022 liep die onverklaarde oversterfte weer fors op, en is er dan geen correlatie tussen booster/herhaal en oversterfte? Ernstige kritiek, ook van de toezichtgroep,op rapport zie pag 251.

Minister Kuipers krijgt wel wat koudwatervrees en wilde eerst 60minners geen herhaalprik geven, vanwege mogelijke bijeffecten, maar gaat in september wel vanaf 12jaar doorprikken en neemt de verantwoordelijkheid! Dit terwijl de wetenschap de andere kant blijft uitkijken en vaccinatieschade nu pas hard wordt gemaakt

De RIVM berichtgeving over Post-Covid (PCC-Long Corona) rammelt, overigens in lijn met de desinformatie van WHO en CDC in de VS, men volgt de “party-line”. Covid en de gevolgen zoals Post-Covid (met totaal

vage cijfers als 20% getroffenen in de VS) zijn zeker een ernstig probleem, maar het lijkt erop alsof men Post Covid op één hoop gooit met vaccinatie-bijeffecten op lange termijn, de symptomen komen overeen.
De Corona dreiging wordt weer lekker aangeblazen, oMicron varianten BA2.12 en vooral BA4/5 tikken wel iets meer door en CH1.1 groeit, maar Kuipers blijft bezig met angst zaaien. Dat alleen al maakt mensen ziek. Er komt nu een MIT-team (Maatschappelijke Impact) naast het OMT, er wordt openlijk gewerkt aan een nieuwe noodwet. De uiterst discutabele testcijfers worden gebruikt als bangmaker, terwijl ziekenhuizen en IC niet echt volstromen. Dat landen met hoge vaccinatiegraad en boostering nu meer doden tellen wordt uit het nieuws gehouden, men praat alleen over een dreigende zomergolf. In de VS gaat men nu baby's vanaf 6 maanden vaccineren, in ons land vanaf september ook 12+ jarigen, die nauwelijks risico lopen.

Wie zijn gevaarlijker, de wappies of de overheid?

De hele poppenkast, de manier waarop het vaccin door Pfizer op basis van achteraf hele wankele tests en met steun van organisaties als het Amerikaanse CDC en de Europese EMA werd doorgedrukt blijkt bijna een samenzwering op zich, een Gordiaanse knoop die nog ontward moet worden (of doorgehakt). De onnodige paniek, het feitelijk tekort schieten van de vaccins, de manipulatie van en door de media, de rol van de NCTV en PDC19, het komt allemaal boven water via WOB/WOO onthullingen of door insiders.
Eind mei 2022 gaf Ernst Kuipers in eerste instantie onze gezondheid-soevereiniteit op maar dat bindende WHO verdrag dat nationale verantwoordelijkheid voor pandemie verlegde naar de WHO werd gestopt door onder meer Afrikaanse tegenstemmers. Misschien is het toeval, maar toen dook ook het Monkeypox virus op, het WHO maakte er de volgende pandemie van. Hou de angst in stand! In Davos, waar de wereldtop denkt de zaken te regelen, was het 2022 World Economic Forum een plek, waar men wat afstand nam van de doorgeprikte Corona-bubbel en mikt op CO2 footprint om individuele gedrags-gegevens van iedereen maar weer in handen te krijgen.

De beerput gaat open

De mainstream media (MSM) berichten er nauwelijks over, maar van alle kanten komen de schandalen nu los. Corruptie van de kant van de

leveranciers en wetenschappers met verborgen belangen, maar ook valse vaccinatiebewijzen voor de top in Spanje, de ene na de andere WOB/WOO onthulling. Ik kan vrijwel iedere hoofdstuk in dit boek nu aanvullen met nieuwe “fuckups“, het is bijna niet meer te doen. En wie spreekt de waarheid, iedereen liegt en dat is voor wat betreft de Oekraïne volstrekt duidelijk en erkend, maar voor Corona moesten we de heren en dames van de gevestigde medische orde en wie daar aan verdient of eerdere leugens wil afdekken zoals VWS, CBS, Nivel, SonMW, planbureau’s, RIVM, OMT en nu Jolande Sap’s jaknikkende MIT etc. maar geloven. Het zal nog even duren, voor alles doorsijpelt naar het grote publiek, het onverantwoorde angst zaaien door mensen als Kuipers gaat nog gewoon door, maar hoe verklaren we dan het ziekteverzuim. Of de onder/oversterfte, het bewust als niet-gevaccineerd inboeken van overlijden binnen twee weken na vaccinatie, zoals Zweden nu toegeeft en hier natuurlijk ook gebeurde. Dat is statistische oplichting en het RIVM rapport van 23 juni (zie pag 244) is tamelijk verdacht in de conclusies. We worden grovelijk belazerd, maar betalen met onze gezondheid, weerstand, levensduur en misschien zelfs met de menstruatiecyclus en dus vruchtbaarheid van onze kinderen, al ontkent de goedkeuringsinstantie op de Zuidas EMA dat nu weer en lopen de geboortes ook niet echt terug, zoals door de kritische pers wel werd beweerd.

Er is in zekere zin radiostilte rond Corona, zelfs de oversterfte was uit beeld aan het raken, maar neemt weer toe. De verantwoordelijke figuren dekken zich in, Rutte wiste z’n sms-jes, maar speelt de vermoorde onschuld. De Jonge zelf of het VWS ministerie weigert de info, ongehoord!. Oekraïne, toeslagen, inflatie, beurs onderuit, Songfestival, uithuisplaatsingen; allemaal belangrijker dan wat we liefst snel vergeten. Steeds duidelijk er wordt wel dat de hele Corona aanpak van de overheid hier en in het hele Westen uiteindelijk een reeks missers en manipulaties is geweest met miljoenen doden die mogelijk gespaard waren gebleven bij een ander beleid. De feiten komen boven water, en die zijn verontrustend of erger,en duiden op criminele manipulatie.
In ons land komt er van alles boven water, maar ook in de VS blijkt uit de zgn. Fauci-mails en de cijfers die nu loskomen dat er tenminste sprake is van grove misleiding. Uit de WOB/WOO onthulling en blijkt steeds duidelijker, dat de regering, aangestuurd door duistere groepen ambtenaren, ons bewust en consistent heeft voorgelogen, bijvoorbeeld

over de effectiviteit van de 1,5m en mondkapjes (en tegen RIVM adviezen in).
De Jonge met name blijkt vroeg in 2022 ook de evaluatie van vroegtijdige HCQ toediening te hebben onderdrukt en daarbij bewust de geringe effectiviteit van laattijdige toediening (als mensen al in het ziekenhuis lagen) als argument te hebben gebruikt. Het begint werkelijk de vraag te worden of het handelen van deze minister en zijn secondanten niet eens door de rechter getoetst moet worden in het kader van zeer grootschalige dood door schuld. De oversterfte is zorgwekkend door wat ik vrees het boosteren met mogelijk oude en “slechtere; batches. Het CBS heeft de over sterf te piek in 2021 tot Covid doden gepromoveerd, en telt in 2021 nu 19.379 slachtoffers. Ook de sterfte in 2020 heeft het CBS even achteraf gecorrigeerd, dat werden er 20.173. Die cijfers zijn pas na de move om de oversterfte te maskeren aangepast want de massale vaccinatie zou anders niet echt geholpen heb ben, er zouden dan meer mensen in 2021 dan in 2020 gestorven zijn. Tot 31 dec 2021 nu dus volgens CBS in totaal 39.552 of wel 0,23% sterfte en met 2022 er bij 0,25% of meer, vergeleken met USA 0,29%, UK 0,24%, België 0,26%)l We deden het dus niet beter dan elders.

De lafheid in beeld

We zijn in het stadium gekomen, dat de feiten niet meer ontkend kunnen worden, maar men nu uitvluchten zoekt, excuses, er makkelijk even “vergeten” is wat er speelde, de telefoon het niet deed, de sms-jes weg zijn, de leugens en vergeetachtigheid van Rutte, Kaag, De Jonge zijn bijna spreekwoordelijk, maar iedereen heeft nu last van kortzichtigheid. Ik noem het gewoon luiheid, men wil niet uit komen voor fouten en dat is ook wel begrijpelijk, men spreekt al over “bloed aan de handen” in de media, de tribunalen gaan er vast komen. Rutte zag het aankomen, met z’n “niks vastleggen” doctrine, z’n ouwe Nokia 301 als image-attribuut met een iPhone in de zak, en geen archivering van wat op “Algemene Zaken” allemaal gebeurt.
Ik denk dat dit kabinet het einde van het jaar niet gaat halen, tenzij men de oorlog nog wat opstookt en we om schuilkelders gaan roepen. Men blijft verwarring zaaien en laten zaaien, de media gaan er wel in mee. Het is ongelooflijk, dat journalisten als Heuvelmans (VK) bijvoorbeeld nog steeds de labfout als oorzaak van de pandemie ontkennen en blijven hameren op een overstap van vleermuizen of zo, Koopmans steunend, en nu monkey-pox als bangmaker.

Internationaal coördineert men de verwarring, en de WHO zit duidelijk in de loop. De Fauci-mails zijn duidelijk, het is allemaal een gevolg van "gain of function" experimenteren geweest (door voornamelijk de VS met biologische oorlogvoering als achtergrond). Dat is iets waar Nederland en met name het Erasmus MC al in 2012 mee vastliep, en waar Kuipers, Osterhaus, Koopmans, Fouchier, maar ook Sigrid Kaag alles van weet via haar betrokkenheid bij de hele wereldwijde vaccinatie coördinatie. Zie hfdst 1.

Neem ook de WHO, die de wereld op stang joegen met een IFR mortality rate van 3,4% (maart 2020) die minstens 10 keer te hoog was. Een private club, met veel steun van Bill&Melissa, die wereldwijd gezondheid wil coördineren en verdragen opdringt, maar wie controleert hen? Die WHO heeft nu de cijfers betreffende de oversterfte erkend; dat gaat in totaal om meer dan 15 miljoen onverklaarde doden. Maar toegeven dat het mogelijk iets met vaccinatie te maken heeft, dat doet het WHO niet. Het zou eerder te maken hebben met sociale en economische oorzaken, uitgestelde zorg, smoesjes die ook het steeds discutabeler CBS hier op-dist.

Nu blijkt alleen dat in de rijke (high income) landen 15% van de wereld wij de oversterfte optrad en in de armste landen maar 4%. Juist ja, die arme landen waar veel minder gevaccineerd is, geen paniek ontstond en men wel HCQ en Ivermectine gebruikte! Dus eigenlijk geven de feiten aan dat het "Westerse" beleid slechter heeft gewerkt en de hele vaccinatie mogelijk onzin is geweest, de lockdowns alleen maar schade heb ben veroorzaakt en de wereldwijde crisis dus de schuld is van een fout beleid. Of dat opzet, was, onbenul, of paniekgedrag laat ik dan in het midden.

Allerlei studies tonen nu aan, dat de lockdowns nauwelijks werkten en maar heel beperkt doden hebben gered.Johns Hopkins concludeerde: *The results of our meta-analysis support the conclusion that lockdowns in the spring of 2020 had little to no effect on COVID-19 mortality. Stringency index studies showed the average lockdown in Europe and the United States in the spring of 2020 only reduced COVID19 mortality by 3.2%,*

De hele oversterfte kwestie blijft cruciaal, het CBS poetst het steeds weg, maar dat is te opzichtig. Om 2021 te verklaren, moest men de hele cijferbrij gaan aanpassen. Prikken en oversterfte hebben wel degelijk met elkaar te maken, maar dat mag niet naar buiten komen. Het lopende jaar verwacht ik een blijvende oversterfte van meer dan 300/week, als

het booster/herhaal prikbeleid zo wordt doorgezet (met reis-QR als lokker en dreigende taal). Als dat wegvalt, omdat men geen prikken meer wil, zakt ook de oversterfte.
Onder tussen mag Wilders weer op Twitter, is Willem Engel draaideur-crimineel geworden, Jab Bonte ook weer vrij en komt door opzichtige vertraging van uit VWS de Jonge voorlopig met de schrik vrij uit de mondkapjes zaak, maar liegt ook Kaag lekker door en blijft D66 vol in #metoo met ook nog een Pechtold en nu weer NPO Rijxman gevalletje van de dames,

Het lokale 2G is sinds 10 februari. formeel van de baan, sinds 23 maart 2022 is alles opgeheven, we zijn weer “vrij”. De versoepeling zette dus in de lente door, leven zonder mondkapje of QR code is mogelijk als je niet internationaal wilt reizen (tot 1 juli, daarna onduidelijk maar dreigend als Europabrede maatregel), maar de winkel dochter-vaccins moeten nog even weggezet worden, en niet gezien worden als vrij zinloze en mogelijk gevaarlijke herhaalprikken.
Over al worden de maatregelen afgebouwd, al blijven er reisbeperkingen en er blijft een ID/QR-code spoken in Europa als digitaal paspoort na de zomer en voor reizen. Hoe hard dat uitpakt is de vraag. Hopelijk zitten we nu wel in het pandemie-eindspel en blijven verdere lastige mutaties uit, maar de vraag naar de vaccinatieschade op termijn blijft. Vanaf 11 April 2022 is bij ons de algemene PCR-test bij de GGD voorbij, alleen nog sneltests, maar blijf je een QR-code en vaak ook nog ‘n test nodig hebben voor vliegreizen. De noodwet stierf al in de senaat, maar na de zomer komt er wel een andere.
De oorlog en de Oekraïne euforie beheerst nu al 2 maanden de media, er gaan steeds meer en ook zware wapens naar toe en het nieuws erover blijft ver warrend en vooral gekleurd. Dat Poetin hard blijft vechten en in zekere zin ook wint, de Donbass als aparte staat wil, en daarom de treinen en wegverbindingen afsluit en wereldwijde voedselschaarste het ge volg is van die wapenleveranties en de inmenging van de VS op allerlei manieren, dat is blijkbaar collateral damage.
Corona is dus uit beeld. Daar maakt niemand zich nog druk over, al is bijna iedereen nu wel be smet en weten we nog steeds niet hoe de oversterfte ontstond en de rol van de boosters daarin omdat het CBS (en Nivel) de vaccinatiehistorie en sterfte niet wil correleren.

Vaccinatie werkt (niet) meer en is zelfs schadelijk. Virusvaria heeft dat op basis van wel beschikbare Engelse cijfers onderzocht en komt tot de conclusie dat de hele vaccinatie, na een positief effect op de sterfte in de eerste paar maanden, eigenlijk niet echt heeft beschermd. Hierbij de curve van de grootste groep (ouderen bo ven de 90 jr, voor mens en beneden de 60 is er helemaal geen positiefeffect). Op basis van Engelse data is weergegeven hoe de “All Cause Mortality” sterfte per 100.000 was onder gevaccineerden ten opzichte van de niet-gevaccineerden. Ongeveer van af mei 2021 is er geen materieel verschil waar neembaar in sterfte tussen wel en niet gevaccineerden, in alle leeftijdsgroepen. Daarbij kan ook nog gedacht worden aan het placebo-effect. In het begin was vaccinatie de grote uit komst, men geloofde er echt in, en dat kan de sterfte enorm beïnvloed hebben (placebo effecten boven 50% zijn niet ongewoon). Ondertussen leert het uitpluizen van de tests van de fabrikanten dat de resultaten die zwaar leunden op de toch al discutabele PCR test, eigenlijk al aangaven dat het vaccin eigenlijk nauwelijks werkte en door het CDC en WHO werd doorgedrukt als experimenteel middel.

Informatie van bijv. het Brownstone instituut over de mogelijke vaccinatieschade op korte en lange termijn wordt onderdrukt, de oversterfte wordt door het CBS weggepoetst als fluctuatie. Er is een klankbord groep o.l.v. Prof. R. Verhey van Nivel, maar dat zijn bijna allemaal brave ja-knikkers. Van hun echte commentaar op de CBS-spin is in ieder geval weinig naar buiten gekomen.

De WOB/WOO onthullingen en Pfizer vrijgaven (in de VS) blijven komen en maken steeds duidelijk er dat de overheid de burger wantrouwt, controleert en steeds meer KGB trekjes lijkt te vertonen. Daar blijkt ook de rechterlijke macht en het OM in mee te gaan, met steun van de diverse geheime diensten. Willem Engel werd opgepakt, kwam vrij, is weer ingesloten en weer vrij en allerlei “dissidenten”, ook parlementariërs, worden stiekem gevolgd, maar Rutte mag z’n SMS-jes wel weggooien. Hugo de Jonge blijkt niet alleen aan vriendjes politiek en media-manipulatie te doen, maar is blijkbaar chantabel. Hij beweert niks echt fout gedaan te hebben, wel wat betrokkenheid en het onder zoek af te wacht en, maar dat wordt slim getraineerd door VWS. De motie van afkeuring (7 april) haalde het niet, ook Rutte ontsprong nog de dans.

Het eerste OVV-rapport offerde Van Dissel en de Jonge maar is verder een slim rookgordijn. WOB onthullingen schokten even en geven aan

dat de overheid de burger voor al minacht, framed en piepelt. QR wordt min of meer stiekem (met Pieter Omtzigt als dwarsligger) Europees digitaal burgerschap ID. Kuipers tekende al, het komt er aan, zeker voor reizen.

Hoe ging het in 2022? De vierde golf kwam en ging eind 2021, maar er kwam hier wel een zware en wereld wijd unieke kerst-lockdown omdat oMicron werd omkleed met absurde projecties die voor al het doemdenken en de onkunde van het RIVM en OMT duidelijk maakten. Een lockdown die ondanks sterk dalende cijfers niet echt werd versoepeld op 14 januari, iets meer ruimte gaf op 25 januari maar met valse cijfers van minister Ernst Kuipers nog lang als opmaat voor 2G of zelfs 2G+werd benut.

Het volk bang houden was en is blijkbaar het devies, anders gaan we als afleiding wel oorlog voeren tegen Rusland en vangen we vluchtelingen op of doen ‘n stikstofcrisis. Tribunalen en vaccinatie-schade mogen niet genoemd worden, maar meer dan 880.000 mensen steunden Mona Keijzers petitie tegen de maatregelen.

De oMicron pakte zeker minder heftig uit met minder zware ziektes maar wel veel meer besmettingen, nagenoeg zinloze en dure (tot 20 miljoen per dag) testerij en navenante quarantaine. De kerst-lock down moest volgens het RIVM, terwijl het volk morde en opstandig werd. Deze oMicron mutaties blijken niet zo gevoelig voor al opgebouwde immuniteit en voor prikken (maar 30% bescherming en 3 maanden voor de booster). Dat maakt ook die booster of herhaalprik die wel iets werkte voor Delta dus weinig zinvol voor oMicron, maar het pushen blijft. Steeds meer mensen gaan niet mee in de 3e en 4e en 5e prik, waarvan er miljoenen op de plank liggen.

Effectieve vaccinatiegraad

De RIVM blijft schermen met een historische vaccinatiegraad van 86% en dat staat in alle grafieken en verslagen. Dat men daar mee de feitelijke situatie, namelijk dat een groot deel van die prikken uit 2021 ondertussen niet meer effectief zijn, verborgen houdt is manipulatie. Er wordt niet gelogen, de waarheid wordt verhuld! De effectieve vaccinatiegraad viel (en dat zie ja al in internationale statistieken) terug naar 70% en zakt verder omdat de vaccins na zes maanden inzakken qua bescherming en men ook de QR-code periode heeft inge kort. Dat de besmettingen teruglopen heeft dus niets meer te maken met vaccinatiegraad, maar met de verguisde herd immunity, om dat erg veel

mensen ondertussen een besmetting hebben doorgemaakt en antilichamen en weerstand hebben opgebouwd.
De hele kwestie van de effectieve vaccinatiegraad is het meest duidelijke voorbeeld van misinformatie, De overheid weet echt wel dat de oudere vaccins niet meer goed werken en paste het QR-beleid ook aan, maar laat op het “dashboard” en in de presentaties van Van Dissel de oude historische cijfers staan. Volgens Van Dissel is er geen sprake van politieke beïnvloeding van het RIVM, maar dat gelooft niemand meer, zeker met verkiezingen in zicht (in 2021 en 2022) was het allemaal iets te duidelijk geënsceneerd.

Afkalvende steun

De steun voor doorzetten van de knevel, zo voelde men het, is na weken van afname van de cijfers en pas vrij late oMi cron besmettingsgolf erg beperkt, er gloorde verzet. Ook wereldwijd, de truckers gingen voor op. Uiteindelijk gaf Rutte IV wat toe. Maar gevaccineerd en geboosterd moet er worden, want het werkt, de oversterfte nam toch af, er kwam zelfs wat on der sterft e al is de oversterfte half maart weer te rug, maar wordt door het RIVM verhuld.
Ondertussen na wat grote demonstraties zoals op 2 januari 2021 de zoveelste demo in Amsterdam, opnieuw onmatig politie geweld, nu vooral Oekraïne opwinding. Het nieuwe kabinet blijft bij de oude boodschap en Ernst Kuipers als nieuwe Coronapaus komt niet goed over. Nog steeds met bedrieglijke grafieken, het is niet verbeterd sinds de clownsacts van eerdere persconferenties.
De vorige Corona-tsaar De Jonge sprak (totaal buiten de orde) over on rechtmatige, maar noodzakelijke maatregelen (vaccinatieplicht). Ook lijkt nu de vaccinatiedwang zich te richten op de “herstelden”, die na een half jaar hun internationale QR vink je kwijtraken en nu de nieuwe doel groep vormen, maar nooit genoemd worden in de statistiek. In Duits land is die “genezen”-periode al terug gebracht tot 62 dagen, maar de vacccinatieplicht kwam er daar niet.
Het ging in 2021 maar door, de economie en de levensvreugde werden stelselmatig aangetast, de bevolking verzuur de, jongeren verstijfden. Het door Omtzigt gevraagde onderzoek naar de oversterfte is bij het niet onafhankelijke RIVM ondergebracht, die keuren hun eigen vlees nu. Geregeld boosteren wordt standaard, het spul werkt maar 3 maanden maar is al besteld. Het is te ver wachten dat Rutte IV qua Corona en nu met historisch weinig steun en vertrouwen, eenkennig blijft, misschien

zelf nog erger de hakken in het zand zet. Manipulatie of weghouden van cijfers en plausibilisering van maatregelen is het devies.
De vroege winter van 2021/2022 stond weer helemaal in het teken van Corona; boosteren, lock down, QR-pas, tweedeling, toch vaccinatieplicht inmasseren, aanpassen van de Neurenberg Code, 2G (nu weer even uit gesteld maar er dreigt uitruil met lockdown), gedoe rond de “batches”van het vaccin, de aan/door discussie, reisbeperkingen en meer isolatie van ouderen in tehuizen, wat neerkomt op “harvesting”, de zwakken wegsaneren.
De beperkingen van de vaccins, de bijwerkingen en vaccinatiescha de, ook doordat er mogelijk opzettelijk verschillen waren in wie wat kreeg geprikt, worden steeds duidelijker en meer wanstaltig. 2021 blijkt qua oversterfte nog rampzaliger dan 2020, het beleid heeft gefaald, de vaccinatie leidde niet tot uitdoving, eerder het te gen deel. De gevaccineerden zijn nu het slachtoffer aan het worden, zij krijgen de ziekte toch en hun algehele weerstand is aangetast. De schade door op een onverantwoorde manier te vaccineren, dus zonder zgn. aspiratie en met de kans direct in het bloed te injecteren, begint ook met harde data duidelijk te worden. Ook hart aandoeningen zo als myocarditis en pericarditis blijken (bij jonge jongens) 132 keer (!!) vaker voor te komen na vaccinatie.
Het vertrouwen in de overheid verdwijnt, slechts 16 procent is begin de-cember 2021 nog positief over de aanpak.Dat gaat twee kanten uit. Volgens gedragsonderzoek van het RIVM toen vindt bijna 30 % dat er (veel) te weinig maatregelen zijn getroffen om het Corona vi rus te bestrijden. 40% is daarover is ‘neutraal’. Van de niet-gevaccineerden keurt 91 procent de corona-aanpak af.
De macht hebbers proberen bijna wanhopig hun beleid te verdedigen en beleidsfouten te verbergen, maar er komt steeds meer boven wat er, zoals het bijna criminele contract door de overheden (al in 2020) met de vaccin leveranciers om alternatieven te blokkeren ten einde de experimentele status van de vaccins te beschermen.
Het leek ooit een lastige griep en blijkt achteraf eigenlijk ook niet veel meer, maar ondertussen is duidelijk dat Corona (CoVid-19) de wereld zo als we die kenden ingrijpend heeft veranderd, de economie en de democratie herijkt en ook een mentale pandemie en tweedeling heeft veroorzaakt.

Sluipenderwijs zijn we er aan gewend, maar is wel de vaccinatiedwang veranderd in een soort totalitaire discriminatie van de minderheid. De beoogde spurt booster prikken door angst zaaien en dwangmaat regelen blijft dan ook uit.
We werden in 2021 een „Ausweiss" samenleving. Geen QR code betekende na 25 september 2021 geen horeca, cultuur, festivals, etc. en op 2 november en 12 november 2021 kon er steeds weer een schepje bovenop, en kwam er verdere lockdown, avondklok, "no jab no job" geluiden.
De maatregelen missen een rationele justificatie, anders dan vaccinatie omzet en het proberen de grove missers onder de pet te houden. Maar de cijfers vallen in 2022 wel weer wat mee, in ieder ge val was het achteraf zwaar overdreven om de kerst dagen zo te verpesten. Iedereen ging toch en waarschijnlijk extra winkelen, gezellig de kerst vieren, dus het was allemaal contraproductief en oMicron zette wel door maar was, zoals verwacht, ook veel minder schadelijk.

Herstelden de nieuwe doel groep?

De aanpak na de lente van 2022 werd dat de herstel den (hoe veel dat er zijn weten we niet, dat is geheim) niet één jaar, maar slechts een half jaar 'n QR vinkje krijgen, en ook gevaccineerden zonder booster tot 9 maan den beperkt gaan worden. Wilde je reizen, dan moet je prikken! In Dutsland maakte men er 90 dagen van, effectief 62, blijkbaar omdat de oMicron besmettingen en positieve tests de pan uitrezen.

Boosters werken maar 2 of 3 maanden, maar worden afgedwongen als herhaalprikken.

Bij ons werd in november 2021 de QR periode nog juist verlengd om dat bewezen was, dat herstelden veel meer weerstand hebben, maar dat is teruggedraaid, en alleen geboosterden hebben nu nog onbeperkt een vinkje. Dit terwijl uit een onderzoek van bijv. Sanquin (bloed donors) blijkt dat gevaccineerden duidelijk minder weerstand hebben (verminderde immuniteit).
Er is ook een beter beeld over het aantal hersteld en, de "nationale dokter" van Dissel liet in januari 2022 onbedoeld wat getallen los en daaruit blijkt dat het aantal herstelden van meer dan 3 maanden terug al 2,8% was, en de afgelopen maanden van de 1,5 miljoen positieve tests daar zeker nog een paar procent bij komen. Die moeten ook nog aan de

prik. Die zes maanden betekent effectieve dwang voor mensen en kinderen die eigenlijk heel weinig te vrezen hebben.
Uit wat van Dissel toen deelde bleek ook dat maximaal 9,1% hel e maal niet gevaccineerd is, dat is inclusief niet herstelden van de laatste maan den, de paar honderdduizend mensen met een antibody test die niet meetelt, en de 40% van de niet gevaccineerden die volgens een enquête van Maurice toch ook de ziekte hebben doorgemaakt. Het getal van 1,8 miljoen gevaarlijke vaccin-vrijen was dus zwaar overdreven.
Als er een harde kern van 500.000 vaccin-weigeraars, die niet beschermd zijn, overbleef is dat veel en het is ongeloof waardig dat de zieken huizen en IC's er nog vol mee lagen. Men weigert actuele cijfers over de herstel-vaccinatie-verhouding openbaar te maken.

Steun voor knevelen

Rutte IV ging in 2022 op de oude voet verder en wil de eerst nog duidelijk de QR-Corona pas de hele winter doorzetten, om dat de zorg het misschien niet aankon en de griep meespeelt, maar ook om te verbloemen dat het vaccineren niet echt gewerkt heeft. Hou ze angstig, zet ze onder druk, voorkom vragen en twijfel, van Dissel leverde de plaatjes! Die steeds maar toenemende angst en dwang zorgt voor wantrouwen, tweedeling, is deels contraproductief en wekt veel weerstand en chaos op, om dat de volksgezondheid en de economie er niet bij gebaat lijkt. Democratie blijkt het opleg gen van de wens en van de meerderheid aan de minderheid, soms met maar een enkele zetel meerderheid in het parlement en een senaat die nog verschil kan maken.
Vaccinatie maakt slachtoffers, direct zelfs meer doden dan Covid zelf en indirect (op termijn) kan het een ramp blijken. Dat Pfizer zelf dat probeer de te verhullen bleek ook uit openbaar geworden Pfizer documenten in de VS, die voor al de slordige manier waar op men om ging met het verwerken van bijwerkingen en sterfte door vaccinatie aantoonde. In SEC documenten geeft Pfizer nu zelf toe, dat ze waarschijnlijk nooit "gewoon" goedgekeurd gaan worden.
Maar he laas, vaccinatiescha de be staat hier officieel niet, dat wordt ontkend of genegeerd. De gevaccineerden met booster die positief testten, hielden wel hun groene vink je, maar QR is heilig als basis voor een Europees reisdocument in de maak.
In de politiek wordt iedere kritiek op beleid of maatregelen weggestemd, de coalitie blijft het spelletje van een dictatoriale overheid meespelen.

Voor al geen verkiezing en riskeren, want dan gaat de heersende club dik onderuit, snel een kabinet Rutte IV met ouwe getrouwen.
De parlementariërs laten zich ringeloren door het OMT zoals betreffende de antibody-test, de IC-capaciteit en de oversterfte, vaak is duidelijk dat de VWS minister zelf dat aanstuurde, ondanks een andere mening van het OMT. Ernst Kuipers was deel van de Erasmus MC kongsi, OMT lid, en investeerde privé in blaastests, maar werd in 2022 te snel D66-er en opvolger van Hugo de Jonge als minister van VWS. De coalitie weigerde ook al onderzoek naar de belangenverstrengeling in de hele medische kliek, waar mensen zoals Fauci, Ab Osterhaus (die ook al bij de Erasmus MC club hoorde met aandelen in Viroclinics die hem 5,6 miljoen opleverden), maar ook OMT leden zoals Marion Koopmans allerlei half-verborgen belangen blijken te hebben. Koopmans werkte tot 2018 in Wuhan op het door o.a. Fauci geïnitieerde SARS-lab en is met Drosten betrokken bij de PCR-test die een miljarden-business is geworden, maar werd in 2020 door Fauci gevraagd om de “labfout” hypohese af te dekken met het vleermuis-verhaal. Ook Ron Fouchier, die al eerder “gain of function” virussen maakte, was er bij betrokken.

Corruptie alom

Het is allemaal vaag, belangen lopen door elkaar, agenda’s overlappen. EU-chef Ursula von der Leyen is getrouwd met iemand die belangen heeft bij gen-therapie van een bedrijf in de VS dat EU subsidies krijgt. De voorzitter van de EMA, Emer Cooke die de geneesmiddelen-toelating regelt, was voor heen lobbyist en werkzaam in Big Pharma. Er komt nu wel een parlementaire enquête, maar dat wordt weer goedpraten van het eigen ge drag, zelf keuring a la “WC-eend”. En wie spreekt over een tribunaal wordt weggezet als opruier of komt voor de rechter.

De media speelden het spel mee

De MSM of wel de mainstream media, in ons land de grote kranten, de Volkskrant voor op, de publieke omroep en de commerciële kanalen er achteraan hebben vooral de overheidsvisie uitgedragen, de tweedeling aangejaagd, en verspelen langzaam het vertrouwen in hun integriteit. Wilde en ongefundeerde beschuldigingen, zwart ma ken van niet-gevaccineerden, het is allemaal normaal geworden in de media, maar wat betekent dat nu steeds meer blijkt dat het ook van hun kant

vaak “fake nieuws” was. Worden alternatieve kanalen en initiatieven als BlckBx, Weltschmerz, Blue Tiger, Nieuwe WereldTV en “De Andere Krant” de nieuwe massa media?

We denken misschien nog dat terug naar ‘nor maal’ een optie is, maar te veel is al onderuit gegaan. Te veel rechten zijn aangetast, te veel tijdelijke maatregelen gaan nooit teruggedraaid worden, zo als dat de overheid (of de WHO of het WEF) feitelijk onbeperkte toegang krijgt tot alle persoonlijke informatie, medisch, financieel, alles. Dat is gevaarlijk, denk aan Hugo de Jonge die op de televisie verkondigde dat hij weet waar de anti-vaxxers wonen en feitelijk dreigt aan de deur te komen met een spuit. Hij werd niet eens teruggefloten, ook niet als hij zegt ”Ik leg me niet neer bij recht om nee te zeggen tegen vaccinatie “(14 dec. 2021)

Te veel ellende blijft nog verborgen, de mentale schade, de onderwijsgaten, de media waar we niet meer in vertrouwen, de aantasting van de privacy, het wantrouwen in de democratie en de overheid. En dan de schade aan de samenleving, de ZZP-economie, de cultuursector, voorlopig worden ze nog stilgehouden met steunmaatregelen, maar de echte ellende moet nog verwerkt worden en de impact van de pandemie maar vooral van de maatregelen om die te beheer sen waren ingrijpend en werden zonder duidelijke argumenten steeds verder aangedraaid. Ze hebben niet alleen de economie, maar ook ons denken over gezondheid, over verantwoordelijkheid, sociaal gedrag, normen en waar den, mensenrechten en de verhouding tussen arm en rijk in een ander perspectief geplaatst.

Grote problemen zoals het klimaat, de tweedeling, biodiversiteit en een rechtvaardige verdeling van de welvaart waren misschien tijdelijk even minder belangrijk, maar komen nu met een zwaar Corona-accent naar voren. En kunnen we vergeten dat we het grootste deel van de wereld bevolking hebben laten zitten en ons ook over de nevenschade door de economische ontwrichting elders nauwelijks opwonden? Het neoliberale model heeft een paar nare krasjes opgelopen, saar kan het WEF niks aan doen.

Afglijden naar een totalitair regime

Je kunt het allemaal positief zien, of juist een doemscenario bedenken, van beide geef ik later een aanzet. De onnodig verstikkende maatregelen, die op 25 september 2021 en nog beklemmender later in november en tot eind januari 2022 van kracht werden, en nauwelijks als

een versoepeling betiteld kunnen worden, zijn een splijtzwam voor de samenleving geworden. Ze deden een quasi-demissionair kabinet verder wankelen, maar de oorlog bracht redding. Het eenzijdig opleggen van zware beperkingen valt niet altijd goed, leidde tot het ontslag op staande voet van een staatssecretaris en veroorzaakt een duidelijke tweedeling in een politiek klimaat waar allerlei oud zeer weer naar boven komt, ook van “keurige” ministers en een op BZ zwaar falende Sigrid Kaag, die blijkbaar minder de grote leider is dan ze voorgaf en viel over miskleunen rond Afghanistan, maar nu Financiën mag doen en de zwijnerij bij D66 onder het tapijt vegen. Door velen wordt het beleid nu gezien als discriminatie van een minderheid en afglijden naar een totalitaire staat, of wel het opleggen van de wil van een “aangenomen” meerderheid aan een minderheid, met voorbij gaan aan democratische rechten. Vergelijkingen met de jodenvervolging zijn niet van de lucht en er werd een galg rondgedragen op de Dam.

De vaccinatie dwang werd in 2021 steeds verder en zonder goede argumentatie opgeschroefd, maar heeft dat wel zin, of gaan mensen juist daardoor juist de hakken in het zand zetten? Er ont staat een sfeer van “Verzet”, en dat kan uit de hand lopen. Geweld, maar ook cyber-geweld zo als een ddos-aanval op 25 september. Dat is een gerichte aanval die de servers overbelast. In combinatie met de grote druk te, men schatte dat weer eens verkeerd in, leidde dit er toe dat veel mensen hun QR-code niet konden laden. en waarom gingen Facebook en DigID op 4 october 2021 plat?

Het verzet groeit, vecht tegen censuur en media-manipulatie; de waarheid is nu het prerogatief van de regering, nogal dictatoriaal. De betrokkenen, die men wel als wappies betitelt maar die vaak op andere gronden vinden dat ze goede reden hebben om geen prik te krijg en, krijgen ook steun van een bredere groep, maar de hele kwestie is wel min of meer uit het nieuws door Oekraïne. Hoe goed werkt de dwang of een verplichting? Een vaccinatie verplichting, die men hier (nog) niet wil opleggen, maar waar de politiek niet meer te gen was (in moties in 2e Kamer) blijkt in andere landen maar beperkt effect te hebben, werd wel doorgedrukt, maar toch weer niet doorgevoerd.

Impact voorbij de economie

Er is veel te doen over steun, herstel, de economie weer op gang brengen, de getroffen bedrijven en ondernemers weer aan de gang krijgen. Dat lukt ook beter dan verwacht, we komen eigenlijk vrij snel

uit de economische tegenwind. De steun werd gestopt, maar toen toch weer opgestart en nu vaak teruggevraagd.
Iets anders is wat er met onze instelling, ons vertrouwen in het systeem, ons geloof in democratie en het neoliberale model is gebeurd. Zelfs de wetenschap is gemuilkorfd, artsen moeten zich houden aan wat wordt voorgeschreven als waarheid en anders ge straft, terwijl achteraf blijkt dat ze wel een punt hadden. De meeste wetenschappers zijn precies dat, mensen die het “weten” rangschik ken, in schappen proberen te catalogiseren, door meta-analyses nog beter te classificeren, maar het zijn geen “wetenscheppers” meer, zij die nieuwe kennis opduiken, bedenken, scheppen.
Wat zijn de gevolgen van de aantasting van onze vrijheid en autonomie, onze privacy en intimiteit, onze verbondenheid met onze naasten, onze potentie en daad kracht (agency met weer zo’n nieuw woord), onze instelling om verantwoording te nemen? We zijn gedwongen of in ieder geval via overheid en media verleid tot accepteren van opgelegde maatregelen en kuddegedrag (geschaapt is de term). Hoe gaat dat uitwerken in de geestelijke gezondheid, in ziektes die daarmee samenhangen, in de gemiddelde levensduur, in de actiebereidheid, ondernemingszin, innovatie? Dat zijn risico’s die nauwelijks zijn bekeken, maar heel ingrijpend, duur en kwalijk kunnen uitpakken.
Ik verwacht naast Alzheimer’s bijvoorbeeld ook een duidelijke toename in Parkinson’s omdat de diepe oorzaak daarvan gebrek aan zelfvertrouwen is, en dat heeft het Corona beleid fors aangetast.

Ontwikkeling

Toen de eerste versie van dit boek gedrukt werd, op 4 mei 2021, zat en we nog midden in de lockdown, maar gloorde er licht. Ander halve maand verder leken we even vrij maar kwam er in juli toch nog een delta/disco-piek en bleek augustus toch meer rood dan groen op de kaartjes en vond het RIVM de vrij rustige cijfers van september “stilte voor de storm”. De jeugd bleek de bottleneck en het massale reizen hielp ook niet echt. En dat ter wijl we goed deels gevaccineerd zijn! 24 miljoen prikken so far (maar nu afvlakkend), Dus nog wat meer dwang en testeisen, geen festivals maar wel F-1 race. En voor de vaccinatie-vrijen was het helemaal zuur, die moesten steeds testen!
De door braak en versoepeling leek in de lente van 2021 al in volle gang, einde juni zou den we echt uit de lockdown zijn. Op 28 mei 2021 kondig de pre mier Mark Rut te al brede versoepelingen aan, het

opengaan van horeca en de mogelijkheid van festivals; dat kwam neer op het einde van de lockdown. Op 18 juni ging dat nog verder. De OV mondkapjes en anderhalve meter afstand bleven nog even. De vaccinatiedwang bleef wel over eind en zelfs geniepiger, met een echte tweedeling in beeld vanwege de maatregelen elders. Op 9 juli 2021 viel weer het doek, door delta en de jeugd. Superspreader events zoals disco en de festivals, daar ging dus een streep doorheen. De delta/disco piek trof vooral jongeren, vlakte vrij snel af, maar leidde toch tot maatregelen, zodat ons land weer rood kleur de in ECDC verband met allerlei reisbeperkingen en adviezen. Waar overigens niemand zich aan stoorde, ook ministers en de koning niet. Heel Europa ging namelijk in de delta-paniek toch op vakantie, al werd reizen wel puzzelen.

Even snel vaccineren werkte al snel niet meer, je moest 2 weken of bij Janssen zelfs 4 weken op je QR-code wachten. Het beleid zwabberde voort, ter wijl de piek vrij snel overging. Op 15 september 2021 kwam en er versoepeling en, zoals geen 1,5 mtr. meer, maar feitelijk draaide het om meer harde vaccinatiedwang en de C-pas. Op 25 sept. werden de maatregelen alleen maar stringenter en steeds minder gebaseerd op feiten, het waren de aannames van een beperk te groep met bergen Corona-boter op hun hoofd die het beleid bepaalden, en daarbij vooral niet willen erkennen dat men misschien helemaal fout zat,

Het najaar 2021 met mogelijk ook nog influenza of andere griep als extra schaduw kwam met de vierde golf, dus weer paniek bij de gezondheidsinstanties, maar hebben die zelf echt druk gezet achter meer faciliteiten, IC-bedden, in haalopleidingen etc.? Nee, dat was niet nodig, het VWS ministerie lag zelfs opzettelijk dwars, maar feitelijk is de capaciteit veel minder geworden, liep personeel weg omdat zij niet, en hun bazen wel hun zakken vulden, etc.

Nu klaagden de goedbetaalde OMT-leden vooral over zorg druk, maar de werkers op de vloer meer betalen, nee toch. Dit terwijl de leiding, het OMT en veel ziekenhuis-artsen met testbedrijfjes aan de gang gingen en Kuipers ongekend rijk geworden zou zijn als z'n blaastest was gelukt. Hoe zo geen belangenverstrengeling?

Zonder duidelijke cijfermatige onderbouwing de horeca, festivals etc. steeds meer verbieden voor niet-gevaccineerden zonder QR code en het suggereren van 2G beleid van helemaal buitensluiten van niet-gevaccineerden en zelfs herstelden via de booster dwang was de apotheose van het paniek beleid. De 4 miljoen positief getesten en dus potentieel beschermden werden nergens genoemd. Men geeft geen

duidelijke cijfers meer over vaccinaties (waar de groei echt uit was behalve dan de boosters) maar niet over mensen met een herstelbewijs?
De instanties doen steeds hun best de angst (die de immuniteit juist aantast) te laten groeien en propageren nog steeds vaccinatie voor iedereen, ook jongeren en kinderen, en met oneigenlijke propaganda middelen die voor andere medicijn en niet geoorloofd zijn. Maar is dat wel zinvol nu blijkt dat mens en die de ziekte hebben gehad redelijk immuun zijn en zelfs beter tegen de delta variant kunnen, ter wijl gevaccineerden ongemerkte (asymptomatische) besmettingsbronnen kunnen worden? In ons land en elders is “genezen” zijn nu beperkt, terwijl die natuurlijke immuniteit veel langer blijft. Het aantal “herstelden” houdt men geheim!
Een hele grot e groep heeft ‘ongeteste” en dus onbewezen Corona gehad, of zelfs antibody confirmatie maar kreeg geen QR-code, het RIVM vindt dat daar geen tijd voor is en het internationaal niet geaccepteerd wordt, en de regering negeert de 2e Kamer motie ter zake. Testen, ook van gevaccineerden, speelt in de nu afgewende 2G aanpak al helemaal niet meer, terwijl de 1G aanpak (alleen maar testen) hel e maal geen gek idee was (van de Christen Unie).
Vaccinatie werkt, dat is en blijft de mantra van het RIVM en Coronapaus van Dissel, al ondersteunen de feiten dat niet altijd vol doen de, er blijft twijfel over het beleid en de effectiviteit ervan, zo als ook Virusvaria voor het UK aantoonde. Het hele vaccinatie-spiel heeft blijkbaar niet gewerkt, in 2021 bijna net zo veel slachtoffers en meer schade dan in 2020, en gaat boosteren dat veranderen? Dat werkt nauwelijks tegen oMicron, misschien een nieuw vaccin wel, maar eerst moet de oude voorraad even op! Aan de horizon zijn er wat dure behandelingen (van Merck en Pfizer zijn Paxlovid en Veklury a 530$ per behandeling nog niet goed echt gekeurd maar nu wel een brede en gepromote experimentele behandeling in de VS) en monoclonale anti-body therapie maar het goedkope HCQ en Ivermectine, die elders duidelijk positieve resultaten gaven, zijn nog steeds half-taboe en vitamine (K2, B3, zink, probiotica etc) als profylaxe wordt niet genoemd.
Dat er minder mutaties zouden zijn door brede vaccinatie is ook niet hard te maken, eerder het omgekeerde, het virus muteert om te overleven (oMicron met BA.2, BA.4/5).
Het aantal gevaccineerden in ziekenhuizen blijkt in de landen om ons heen groter dan hun relatieve aandeel, bij ons zou dat niet zo zijn, blijft

men beweren en staven met nauwelijks inzichtelijke onderzoeken. De beweringen van de overheid, OMT en RIVM blijken veelal niet te kloppen en als manipulatie en vaccinatiepromotie te zijn ingezet, dat blijkt ook weer uit die WOB stukken.
Vaccinatie heeft mogelijk even geholpen, maar preventie en behandeling kregen daardoor nauwelijks aandacht. Dat geleidelijke blootstelling (dus juist geen lockdowns) aan niet te grote virionen-concentraties de immuniteit opbouwt en dus de ernst van de ziekte in het algemeen beperkt werd niet door het RIVM, maar door Maurice de Hond en zijn kruistocht tegen aerosolen en vóór ventilatie aangedragen. Men misbruikte de statistiek, want de cijfers gingen al in 2020 omlaag vóór de zware maatregelen effect hadden, in 2021 ook al voordat er gevaccineerd werd.
De dreiging wordt gevoed door de instanties, die ook 1,8 miljoen jeugdigen (12-17 jr) gingen vaccineren en nu gaat dat ook voor 5-12 jarigen spel en, als een soort kinds ol dat en die een schild moeten vorm en tegen de delta-variant die volgens de RIVM-modellen zo dreigde, maar uiteindelijk na een stevige piek en door oMicron wel meevalt.
OMicron kwam en kan alsnog tegenvallen, dus doorprikken maar. De EMA keurt het allemaal goed, dit terwijl Pfizer zelf in haar (Canadese) bijsluiter aangaf dat de groep jeugdigen een 0,4% risico op ernstige bijverschijnselen loopt en van Corona zelf zeer weinig te vrezen heeft. Nu blijkt in 2022 wel degelijk dat bij veel jongeren hartklachten optreden, maar bagatelliseert men dat, dat gaat wel over.

Zomer 2021: even lucht

De blije zomer van 2021 bleek dus uiteindelijk nog al bewolkt en nat, en het water was de nieuw vijand. De mensen waren het lockdown en de maatregelen zat en gingen weer los. We gingen massaal reizen, het gespaarde geld snel uitgeven en zo plamuurden we de ellende, de kosten en de slachtoffers weg achter een muur van positieve blijheid. Te vroeg want delta sloeg toe in het najaar.
Corona woedde ondertussen nog volop in landen en continenten die tot dusver gespaard bleven, wereldwijd was er zeker nog geen sprake van uitdoving.
Langzamerhand werd vaccinatie iedereen opgedrongen, weigeren duur gemaakt door testeisen op te schroeven en via propaganda en gedwongen voorlichting op b.v. scholen gestimuleerd. In de media werd

massaal en ongestraft afgegeven op de weigeraars, de wappies, de antivaxxers en de wetenschappers die hen gelijk gaven.
De censuur bleef, artsen moeten zich houden aan wat de overheid bepaalt, demonstreren mag alleen tot steun van het regime, feesten en F-1 racen mocht wel. Voetbal leek tot de match tegen Tsjechië een leuke afleiding van de politieke patstelling. De Olympische Spelen bleken nuttig als afleiding maar waren ook een Corona-spreider event, Zandvoort was de acid-test en gaf geen stijging!
Zoals altijd schrijven de overwinnaars de historie en komen er prijzen, penning en, ridderschappen voor de grote leiders van OMT, RIVM, voor allen die het oprechte leiderschap van onze Mark hebben gediend. Het grote afdekken begon, want niemand is schuldig; indien nodig zijn we toevallig vergeten hoe het ging of zijn de papieren of sms-jes zoek. Het leek er zelfs op dat extra gewerkt werd aan het verkleinen van de groep niet gevaccineerden om te voorkomen dat nare bijwerkingen op termijn te bewijzen zouden zijn, het bijltjesdag-indek fenomeen. Dwang en drang moest, want de twijfel groeide en de cijfers kloppen niet, vaccin-vrij blijven als beste keuze kreeg aanhang.
Het eindspel leek zomer 2021 begonnen, als er maar geen nieuwe varianten opdoken (hetgeen dus gebeurde). Het werd, met misschien nog een paar paniekmomenten, tijd voor terugblikken en de politiek ging al het grote theater stuk der wederopbouw opvoeren en in de achterkamertjes de oude wijn in nieuwe zakken proberen te verpakken. We zullen weer samen moeten leven, de vaxxers en de anti-vaxx ers, de BOA’s en de demonstranten, de kapot gemaakte middenstanders en ZZP-ers, Verzoening of is het de doofpot, werd een thema, natuurlijk onder leiding van veel te laat een (nieuw) kabinet met alleen minderheidssteun in de senaat maar met dezelfde mensen. Die foutjes, ach er ging wel eens wat mis, de druk was groot, onwetendheid valt niemand te verwijten. De media en WOB-bers zullen nog wel wat missers en fuck-ups boven water halen maar te veel klokkenluiders; dat moet ontmoedigd worden. 23 miljoen voor de feitelijk mislukte CoronaMelder App, dat was toch verantwoord, of niet? En er zijn ook nog wat miljarden zoek!

Het was in 2020 en begin 2021 een ingrijpende periode geweest en we waren er nog niet uit, de vierde golf kwam in volle sterkte ondanks de vaccinatie en oMicron raast in 2022 rond. Het was twijfelachtig of de vaccinatie werkelijk zo veel effect had gehad en of boosters wel werken,

misschien was de algehele immuniteit van gevaccineerden afgenomen. Dat zou de zoveelste Corona-misser zijn.

Er is beter inzicht nodig in de onderliggende cijfers, en openbaarmaking daarvan. Het onderscheid tussen hen die de ziekte doormaakten (al dan niet met ernstige verschijnselen), niet-gevaccineerden, niet geslaagd gevaccineerden (immuno-compromised dus onbeschermd), deels geslaagd gevaccineerden en volledig geslaagde (dus in theorie beschermde, maar blijkbaar toch virus-gevoelige) gevaccineerden zien we niet goed terug in de cijfers. Pas in 2022 werd toegegeven dat ook gevaccineerden veel in het ziekenhuis belandden, daar bedden bezetten en besmettelijk kunnen zijn, maar binnen 2 weken na de prik als niet-gevaccineerd zijn geboekstaafd.
Waarom weten we zo weinig over kwetsbare groepen, onderliggende ziektes die Corona extra gevaarlijk maken, de lichamelijke condities, ziektehistories, gebruik antibiotica, dieet, geestelijke instelling, PTSS problemen, darm-bioom en viroom gebreken, genetische gevoeligheid (zoals het Neanderthal LZTFL1 gen), etc. etc.? Na twee jaar zou dat toch eens bekeken moet en worden en gezocht moeten word en naar biomarkers (signalen) die gevoeligheid voor de ziekte (en misschien ook voor vaccinatie, booster-effectiviteit ook voor oMicron en voor doorbraak-infecties) aangeven. Ook in de even zeer forse oversterfte (1100 in week 46, af gevlakt in december, ondersterfte in januari 2022, daarna continu weer oversterfte) is ook geen onderscheid tussen wel en niet geprikt in algemene sterfte te maken, de statistici staan met lege handen. De oorzaak zou naast vaccinatiesterfte kunnen liggen in slechte batches van het vaccin, en uitgestelde zorg, al is dat niet waarschijnlijk. De LAREB cijfers (de instantie die de klachten over bijwerkingen en sterfte na, bij en door vaccinatie registreert maar niet natrekt) zijn uitermate vaag. De Pfizer onthullingen in de VS over hoe men daar de bijwerkingen (VAERS) ook alleen maar noteerde zijn illustratief. Het duidt er wel op dat vaccineren, boosteren en zeker zonder aspiratie (dus niet in een ader) helemaal niet ongevaarlijk is.

Wereldwijs

Het was niet helemaal onverwacht. Bij de millennium-wende zag het er al naar uit dat de eenentwintigste eeuw geen rustige tijd zou worden. Er waren dreigende wolken. De twintigste eeuw had ons veel moois en nieuws gebracht maar het was duidelijk dat de ontwikkelingen in de

technologie, de schaalvergroting, de bevolkingsexplosie en de globalisering een prijs hadden. Daar was geen profetisch inzicht voor nodig.
De grote klapper, so far, is het Corona-virus in 2020. Er war en weliswaar aanwijzingen dat er een grote pandemie aan zat te komen maar niemand was er echt op voorbereid dat een op zich lastige en niet onschuldige griep virus-uitbraak in de stad Wuhan in China snel een pandemie werd of zo door de WHO werd betiteld. Er brak een mondiale paniek uit waarbij de reacties van met name de medische wereld en de overheid de zaak eigenlijk vooral erger maakten. De nevenschade op menselijk en sociaal-economisch terrein is enorm en groeit nog steeds, we zijn er nog niet!

Long Corona /Post-Covid werd eerst niet (h)erkend

De hele ontwikkeling was voor mij een uitvergroting van mijn persoonlijke Corona verhaal. Want hoe wel dat in het begin voor mij niet duidelijk was, had ik in 2018 op een internationale conferentie een voorloper en soortgenoot van Corona, namelijk het SARS-virus opgelopen (andere soorten corona-griep zijn er al veel langer). Ik ben er toen mee naar de dok ter ge stapt, die constateerde terecht dat m'n longen niet in orde waren en verwees me door. Er werden bij het AMC in Amsterdam allerlei tests gedaan, foto's en een scan gemaakt. Corona was toen nog niet in beeld, niemand stelde een andere diagnose dan dat het restverschijnselen waren van een eerdere operatie; er was wat litteken weefsel maar het ging wel over, geduld. Toen de klachten aanhielden en er oedeem bij kwam (vocht in de benen en achter de longen) kreeg ik weer onderzoek en weer scans en foto's met dezelfde diagnose en medicatie.
Het werd niet echt beter, ik bleef moe, af en toe depressief, had geen smaak, hield veel vocht vast; ik werd niet meer de oude. Ik speurde het internet af en kreeg door dat ik de symptomen van het Post-SARS Syndroom vertoonde. Daar was in Azië veel over bekend want SARS had daar al eerder behoor lijk huisgehouden. Maar hier wist en de huisarts en de artsen van het AMC niks van en ook het Longfonds wist van niks. Dat syndroom kenden ze (nog) niet, ik beeldde me misschien maar wat in. Kwalijk, maar zo gaat dat onder medici. Dat was de situatie tot de zomer van 2020, toen de eerste verhalen begonnen op te duiken over wat lang Long Corona/CoVid heette en feitelijk Post-SARS/CoVid Syndroom was en uiteindelijk nu ook Post-Covid genoemd wordt. Er

werd toen wel een goed onderzoek (door prof. Martijn Spruit van het CIRO) gedaan. Ondertussen is duidelijk dat Long Corona sommigen, misschien wel 3% (waaronder ikzelf), tot half-gehandicapten maakt en er is tot dusver alleen maar wat symptomatische verlichting.

Het foute batch verhaal klopt toch

Eind 2021 was er enige opwinding toen er op basis van Amerikaanse VAERS cijfers werd aangetoond, dat in bepaalde gebieden en bij bepaalde batches (productie-eenheden) van het Pfizer vaccin verschillen bleken te zijn in sterfte. Er kwamen allerlei beschuldigingen, Pfizer zou experimenteren met de vaccins, bepaalde (republikeinse) staten zouden meer dan normaal getroffen zijn, de conspiracy-aanhangers doken er dik op. Je kon via zelfs nagaan of je toevallig een “slechte” batch prik had gehad, omdat die batch stond aangegeven op je vaccinatie-verklaring. Die opwinding ebde weer weg, er waren toch allerlei instanties die de kwaliteit van geneesmiddelen in de gaten moesten houden, de interpretatie van de data bleek niet helemaal betrouwbaar en alleen een paar diehards zoals Willem Engel bleven (terecht) geloven in de batch-verschillen. Onderzoekers van oversterfte bij het RIVM en CBS negeerden dat dit in ons land mogelijk een rol speelde in de najaars-piek 2021.

Maar toen werden er geheime e-mails, presentaties en een intern Pfizer rapport gelekt en kwam naar voren wat er werkelijk aan de hand was en hoe de instanties, onder druk van de politiek en mogelijk marktpartijen, de hele toelatingsprocedure hadden versneld, normale controle-stappen hadden weggelaten en ernstige bezwaren en waarschuwingen, ook uit eigen kring en zelfs door Pfizer mensen, hadden genegeerd en weggepoetst. Belangrijke beleidsbepalers zoals Von der Leyen en in de VS Secretary of Health and Human Services Alex Azar zetten de toelatingsinstanties zoals de Europese EMA en de MHRA in de VS onder druk en tekenden voor aankoop.

De gelekte e-mails waren van mensen zoals Noel Wathion, destijds EMA’s deputy executive director, Marco Cavaleri; EMA’s Head of Biological Health Threats and Vaccines Strategy en laten zien, hoe men protesteerde, waarschuwde tegen overhaaste goedkeuring en ook aangaf wat de bezwaren en zorgen waren. In het produktie-proces van de vaccins ontstaan dus naast de bedoelde mRNA sequence (code die moest zorgen voor het aanmaken van de eiwitten die het virus aanpakten) ook andere sequences dan de beoogde code. Die zijn kleiner, maar vinden

makkelijker aanknopingspunten om andere eiwitten te genereren, die al dan niet schadelijk zijn.
Die tekortkomingen in de produktie waren bekend, Pfizer geeft dat ook toe, maar het idee was dat als dat een minderheid was en de “goede” sequence meer dan 70% was, het geen problemen zou opleveren. Maar dat is een aanname, dat is niet goed onderzocht. In de testfase gebruikte Pfizer materiaal van 78% maar in de produktie-batches haalde men in eerste instantie de 50% niet eens, en kwam men met een limiet van 52% als ondergrens om en vaccin nog te kunnen uitzetten (injecteren). Dus 48% “andere” mRNA! Wat doet die, want juist opgebroken stukken van een “goede” sequence zullen zeker “matches” vinden en eiwitten gaan genereren.
Uit de emails en het rapport blijkt, dat allerlei mensen zich daar ernstige zorgen over maakten, maar dat het hele probleem uiteindelijk werd genegeerd en in december 2021 keurden de instanties de vaccins goed als experimenteel (FDA) of “conditional” (EMA) zonder dat het probleem was opgelost of zelfs maar erkend.
Dit houdt dus in, dat er behoorlijke verschillen kunnen zitten tussen de batches, dat zelfs in het optimale geval van 70% ongebroken mRNA code er nog steeds “foute” sequences meekomen, maar dat bij 52% batches de kans dat daar nare consequenties aan vastzitten veel groter is. Er is wel gesteld, dat de mRNA code maar kort in het lichaam blijft, en dan wordt afgebroken, maar de gegenereerde actieve eiwitten doen dan het werk. Dat geldt dus ook voor mogelijk schadelijke eiwitten. Het is duidelijk dat de instanties, die de kwaliteit van geneesmiddelen in de gaten moeten houden, zoals het College Beoordeling Geneesmiddelen (CBG), hebben gefaald. Is er wel gekeken naar het percentage ongebroken mRNA code (dat gaat omlaag bij oudere (over de datum) vaccins) of zat men te slapen? Als er daardoor mensen gestorven zijn, wie is verantwoordelijk?
Dit hele verhaal is weggedrukt, ontkend, maar komt nu naar voren en staat in schril contrast met wat door de media en RIVM naar buiten werd gebracht, namelijk dat je door een prik nooit doodgaat. Er blijkt een hele organisatie, olv de NCTB te zijn opgezet, die de berichtgeving heeft gemanipuleerd, en waarin ministeries, media en social media platforms samenwerkten.

Jolande Sap, de excuustruus van het MIT

Het OMT was te eenzijdig, te veel medici en virologen, dat begreep men ook in Den Haag, dus werd er een Maatschappelijk Impact Team opgesteld, naast het OMT. Die zouden kijken naar de effecten van lockdown en vaccinatie, in een breder sociaal-economisch perspectief. Groen-linkser Jolande sap, die na de TK verkiezingen van 2012 werd afgevoerd, ze haalde maar 4 zetels binnen. Ook heeft ze een rol gespeeld in de verhoging van de AOW leeftijd.

Maar nu werd ze van stal gehaald om het MIT kleur te geven, maar dat valt nogal tegen. Maurice de Hond noemde haar de Echoput van het OMT. Ze mag vast nog eens minister of staatsraad worden, tenzij GL haar om haar onzin desavoureert.

Waarom dit boek?

In de titel gebruik ik het woord fuck up. Dat trekt de aandacht en ik denk inderdaad dat er veel fout is gegaan. Daar gaat het eerste deel van dit boek over maar dat impliceert niet dat er geen goed werk is geleverd en zinnige beslissingen zijn genomen. Heel veel mensen hebben meer dan hun best gedaan, levens gered, en ze verdienen ook meer dan klappen, een schouderklopje en ‘n fooi.

Waarom wil ik alles nog een keer oprakelen? Eigenlijk vooral om dat ik steeds minder vertrouwen heb in het “systeem” en de overheid. Het werd gaande weg een online kroniek, steeds met updates, met als rode draad mijn groeiende wantrouwen.

Dat ik erover schrijf is niet nieuw voor me. Ik ben altijd een soort media-activist ge weest, had m’n eigen onafhankelijke televisiestation in Amsterdam (Kleurnet), was actief als columnist, journalist en organiseerde een aantal keren een referendum. Dat was vaak werken in de frontlinie, veel reizen, veel confrontaties en demonstraties. Politiegeweld, liegende voorlichters, draaiende politici, veel belangenverstrengeling; ik heb het allemaal meegemaakt.

Corona was en is voor velen natuurlijk een ramp; het was en is allemaal zeer beperkend en ernstig geweest. Dat werd gevoed door continu bangmakend nieuws in de media en die bizarre pers conferenties. Er kwamen naar mijn mening overdreven maatregelen op basis van vage aannames maar over weerstand opbouwen en immuniteit verbeteren hoorde je niemand. Al die maatregelen werden, vaak vrij plotseling en van bovenaf opgelegd, per persconferentie afgekondigd, zonder discussie. Het parlement mocht achteraf soms nog een stempeltje zetten

maar echte twijfel kreeg geen kans. We moesten het vooral ‘samen’ oplossen. Maar burgers, eerstelijns gezondheidszorg en de samenleving werden niet geraadpleegd.

Hoop en vertrouwen

Dit boek biedt vooral een kritisch perspectief. Het is in zekere zin ook een oproep: burger, denk voor je zelf, ga niet mee met wat wie dan ook je opdringt, kijk door de plausibiliserings-verhalen heen en beslis zelf. Niet alleen in het stemhokje maar iedere dag; wij zijn het die de banken, de overheid, de medische wereld, de marketing experts, de sociale media platforms en de instituties feitelijk betalen en al dan niet hun gang hebben laten gaan.

Dat is wat ik wil laten zien en dat mag best wat anders uitpakken dan wat u denkt of de deskundigen vinden. Ik word (nog) niet gecontroleerd door de “inspectie”, misschien wel door geheime diensten en de politie, ik zie wel. Wat ik deel is hier en daar behoorlijk alternatief, speculatief en zelfs wat opstandig. Maar dat maakt niet uit, het is ook een oproep om uw eigen geluid, uw (onderbuik) gevoel en uw ervaringen te delen!

Inleiding

De polarisatie wereldwijd neemt weer toe, er zijn landen die niet meer zwaar inzetten op vaccinatie, maar elders verplicht of dwingt men juist weer zwaar. Onderzoeken naar vaccinatieschade duiken steeds vaker op maar kwesties als de labfout en oversterfte worden niet verder bekeken.

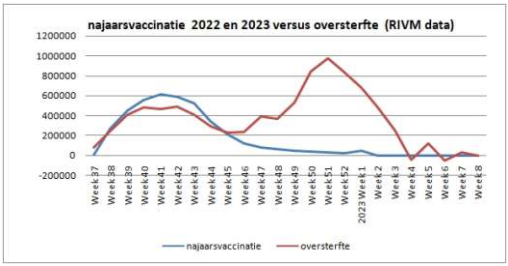

Er is iets meer Corona, maar niet onrustbarend. De oversterfte liep wat terug, een ondersterfte dip was te verwachten, maar kijken naar vaccinatiegegevens mag niet, zelfs als die oversterfte weer wat zou oplopen. Daarbij is het verband tussen griepvaccinatie en oversterfte al helemaal niet aan de orde, als suggereren correlaties dat wel. Maar dat zou alle vaccinatie-geloof kunnen aantasten, dat mag niet.

De parlementaire pre-enquetecommissie is weer intact, iedereen weer aan boord, maar komt daar wat uit? De coalitie houdt de macht, voorlopig. Rutte komt weg met vage praatjes en het weggooien van sms en andere stukken, al komt er wel weer meer uit de WOB onthullingen over bespioneren van de burgers. De burger mag gemanipuleerd en misleid worden, ook via vijfde-colonne Psychops en Red Team activiteiten.

Preventie had veel kunnen voorkomen, zie hfst 50. Nare comclusies worden mu stil gehouden vanwege de verkiezingen in maart 2023, waar de coalitie links en rechts vast onderuit gaat en dan de nieuwe Corona wet (WPG) het wel niet zal halen.

Rusland wint weer, ook lastig te verkopen, en Amerika saboteerde de Nordstream pijpleiding, ten koste van de EU maar goed voor Amerikaans NLG verkopen. Corona in China viel dus nogal mee. De data die openbaar zijn, kloppen maar half, zijn niet specifiek en geven niet aan welke specifieke karakteristieken relevant zijn. Dat zou bepaalde groepen (leef tijd, etnisch, bioom, antibiotica historie) op termijn meer kunnen aantasten dan andere, maar daar zijn gegevens voor nodig, die er niet of niet openbaar zijn en een gedegen en vergaand onderzoek dat de overheid (met subsidie -

5 Oekraïne als afleidende factor

De oorlog in de Oekraïne begon op de 24e febr. 2022 met de aankondiging van militaire actie, maar was niet onverwacht. Dat is ondertussen een zgn. proxy-oorlog tussen NATO en Rusland met heel veel Amerikaanse openlijke en covert hulp, wapens en desinformatie van beide kanten. Nederland is volgens Rutte ook deel van die oorlog, die “we” gingen winnen, maar nu blijkt Rusland in 2023 toch de Donbass in handen te houden en verliest Oekraïne veel terrein, ondanks zware wapenhulp, opleidingen en feitelijk betrokkenheid van de Nato en de VS op grote schaal. De oorlog werd, zeker door Biden met erg vuile handen in de Oekraïne (de laptop kwestie en nu de Northstream sabotage) gebruikt om de aandacht van de Corona-misleiding af te dekken. Oekraïne en de kosten van die oorlog voor Europa, de inflatie en energie blijft nieuws, met Poetin als de boeman en Oekraïne als slachtoffer en met Zelensky als de nieuwe heilige (met een heftige corruptie achtergrond en steeds meer interne vijanden, maar toegejuicht en gesteund in de Tweede Kamer, WEF en Nato). We gaan steeds meer heel zware wapens sturen, mischien zelfs vliegtuigen en lange afstandsraketten die Poetin dan weer inpikt of weghoudt door de weg/trein verbindingen te blokkeren, energiecentrales aan te vallen en Kiev te bombarderen. Ook de havens worden stilgelegd, wat vervoer van graan tegengaat en dus wereldwijde hongersnood en gebrek aan dieselolie. Het einde is in zicht, denk ik steeds, Poetin gaat dat middels een zwaar lente-offensief afdwingen, Nato en EU overspeelden hun hand.

Kerndreiging

Dat past niet in de opstelling van Amerika, van de WEF, de Nato, verliezen is geen optie. Dus wordt het kernwapen verhaal opgespeeld en ge-ensceneerd. Poetin en Rusland beloofden geen First-strike, Nato en Amerika sluiten dat niet uit. Nu wordt dat omgedraaid, men blaast de dreiging van Poetin op, en dan zou een preventieve First-strike door Nato verantwoord zijn. Totale manipulatie van de situatie, maar de media en de EU-naties slikken het. Een kernoorlog is dus niet denkbeeldig, maar de bevolking daarop voorbereiden, schuilkelders openen etc. dat gebeurt niet.

De media gingen in het begin totaal voor de oorlog, haakten toen af, maar nu is het weer helemaal hot, nu Rusland weer wat wint. Ander internationaal nieuws is er niet meer, het meeste is overigens getint of vals. Ogenschijnlijk had het allemaal niets meer met Corona te maken, maar overeenkomsten in de hele ontwikkeling zijn te duidelijk om te kunnen negeren. De nare onthullingen over Corona-crisis worden zo sneller vergeten en dan kan nare informatie zoals over vaccinatie-schade stil worden gehouden; dat komt wel goed uit. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Mis-informatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over als rookgordijn om de echte ellend te dekken.
Dat overigens de afloop en oplossing van het conflict neerkomt op een Nash-evenwicht (iets uit de speltheorie) valt niemand op.
Oekraïne werd als zelfstandige natie door Rusland in 1991 opgezet, samen met een hele reeks vazal/grensstaten, waarmee de voormalige USSR zichzelf min of meer omringde. Kiev was wel een oude kern, ooit belangrijker dan Moskou, maar in de tsarentijd waren St. Peterbrug en Moskou de grote centra. In de nieuwe staat was er wel een wat ongelukkige combinatie van Russisch en Oekraïens sprekenden. Maar in zekere zin is het land dus een schepping van Rusland, en dat wil haar invloed niet zien afkalven. Dat was wat gebeurde, de oude afspraken dat het Westen zich terughoudend zou opstellen werden, in de visie van Rusland, sinds 1990 met voeten getreden. Pas sinds 2014 kan Rusland weer een (gas-)vuist maken, een belangrijk wapen waar ze ook rijk van worden.

Poetin eiste ook dat het Westen zelf de situatie oplost, zij zijn begonnen in 2008 en eerder zegt hij, hij schiet het land langzaam maar zeker aan puin, maar zou als compromis een Donbass staten accepteren. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Misinformatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over.

Net als bij de pandemie waren de waarschuwingen er wel, maar dacht niemand dat er echt iets zou gebeuren, het zou wel opgelost worden. Dat voor wat betreft Rusland de beloftes uit 1990 dat het “Westen” haar invloedssfeer niet naar het Oosten zou uitbreiden niet werden gehonoreerd, kan niemand ontkennen. Er werd geknabbeld aan de bufferzone en ook niet in het geheim. Dat de Balkan, Midden-Europa en de Baltische staten tot EU, NATO-lid en deels Euro-zone (€) werden gemaakt kon het verzwakte Rusland in het begin niet tegenhouden. Tijdens een conferentie in Parijs in september 2008 is begonnen met onderhandelingen over EU-Oekraïne deelgenootschap en werd gesproken over een associatieverdrag. Toen in 2014 de EU dat associatieverdrag met Oekraïne ook echt sloot was dat een stap te ver. Dat associatie-verdrag werd doorgezet ondanks een negatieve referendum-uitslag in ons land, toen georganiseerd door Thierry Baudet, die toen terecht waarschuwde voor een crisis, die ook gekomen is met de Oekraïne oorlog die eigenlijk al in 2014 of eerder begon. Dat werd weggemoffeld door Rutte, die in 2016 nog wel wat aanpassingen bereikte. Afgesproken is toen dat het verdrag voor Oekraïne niet automatisch een opstapje is naar lidmaatschap van de Europese Unie en er geen sprake is van militaire samenwerking. Achteraf nogal een leugen!! Tegelijk met Oekraïne zijn associatieverdragen gesloten met Georgië en Moldavië, ook bufferstaten van Rusland. De niet-ondertekening van het associatie-verdrag door de Rusland gezinde politieke top in november 2013 leidde tot de EuroMaidan, de “Revolutie van de Waardigheid” en een regime-wisseling, Viktor Yanukovych vluchtte naar Rusland.

Oekraïne is intern zwaar verdeeld, de oostelijke helft spreekt Russisch en voelt zich ook veel meer verbonden met Rusland. Zij worden duidelijk gediscrimineerd en zelfs vervolgd, zoals in Odessa in 2014 en bij de binnenlandse strijd om de Donbass regio, waar de campagne ook nu om draait. In 2014 werd Poroshenko president, met als slogan “military, language, faith” en werd de verdeeldheid tussen de Russisch sprekende minderheid en de Oekraïens sprekenden aangewakkerd tot min of meer een burgeroorlog, met allerlei corruptie, oorlogsmisdaden, discriminatie en liet het Westen ruimhartig investeren in GMO-landbouw, biologische laboratoria en delfstofwinning. Poroshenko werd in 2019 verslagen door de huidige president Volodymyr Zelensky, maar ondertussen was in 2014 Rusland ook in actie gekomen, het strategisch belangrijke schier-eiland de Krim werd door Rusland in februari-maart

2014 geannexeerd en opstandige bewegingen in het Russisch sprekende deel van Oekraïne werden gesteund (Donetsk en Luhansk). Het Westen protesteerde, maar deed dus feitelijk niets, behalve investeren in vooral het westelijk deel en verwesterlijking en Euro-gevoelens promoten. Het parlement (de Verchovna Rada) heeft de weg naar lidmaatschap van de NAVO en de EU in de grondwet opgenomen.

Het power-model van Poetin; vazalstaat ertussen

De toch heel rationele “balance of power” argumenten van anti-denkers zoals Kissinger, Stephen Cohen & John Mearsheimer zijn tot “verraad” bestempeld, “containment” is wat de VS nu voorstaan. Net als bij Corona komen er paniek-reacties die escalerend en contraproductief werken.Dde hele EU schaart zich min of meer achter het idee, dat Poetin de grote boef is.

Naarmate de economische positie van Rusland verbeterde werd de druk van Poetin om het land uit wat men zag als de klauwen van het Westen terug te halen steeds groter. Hij eiste dus dat men de positie als bufferstaat respecteerde en ratificeerde en ophield met de verwesterlijking. Dat werd genegeerd, Poetin werd kwaad hetgeen uiteindelijk resulteerde in de militaire acties vanag 24 februari 2022. Dat lijkt een lokale oorlog, maar heeft veel bredere consequenties, ook voor de economie van Rusland zelf. De gasprijs is enorm gestegen, en Europa en Turkije zijn er erg afhankelijk van en de tarwe is een verhaal apart. De sancties lijken nogal bedreigend maar zijn grotendeels nogal naïef, zoals superjachten aan de ketting leggen.

Rusland wordt ook rijk van deze oorlog, De eigen industrie krijgt een impuls door de sancties, de te machtig geworden Russische plutocraten komen in het nauw.

Vluchtelingen, duur deel van het spel

Europa kreeg de vluchtelingen, misschien wel meer dan 2 miljoen, en wie gaat dat betalen? Nederland heeft er nu 90.000 en zal er nog 50.000 of meer opnemen, dat gaat miljarden kosten, zelfs als ze na de oorlog weer naar huis gaan. Lukt dat niet, dan zijn de totale kosten van een vluchteling (tot en met AOW) al gauw 500.000, dus 70 miljard. Dat is de stille prijs van de oorlog, die Poetin misschien wel besefte, maar de politiek hier niet of niet deelde. In Europa wordt dat een molensteen om de nek, terwijl Amerika er rijk van wordt, door wapens, LNG gas en big pharma winsten.

Er is wel, net als bij Corona, in ons land enorme verdeeldheid ontstaan, en dat in een heel hoog tempo. Er werden stellingen betrokken, de informatie raakte snel gekleurd en werd steeds minder betrouwbaar, de waarheid werd weer een kwestie van perspectief. Net als bij Corona worden tegenstanders van de oorlogshitserij, zoals de op Oekraïne gebied toch vrij deskundige Baudet (die het referendum in 2014 organiseerde en won) afgeserveerd in de media en het parlement. Onafhankelijke publicaties en zenders en zelfs publieke zenders die hem en Wilders ruimte geven zoals “Ongehoord Nederland” worden beschuldigd van fake nieuws verspreiding en weggewerkt, demonstraties zijn nu opruiing. De media geven vooral gekleurde opinies over Poetin weer, niemand weet meer wat echt is.

6 Kantelpunt bereikt? Vaccinatie in brede zin ter discussie.

Zijn we er nu doorheen? Iedere keer lijkt het dat het einde nu echt bereikt is. De stapels rapporten die aangeven dat vaccinatie niet zo onschuldig is, zijn leLente 2023 zijn we maatregelvrij, maar blijft men hameren op vaccineren en ontkent vaccinatieschade. Ik krijg de indruk, ook op basis van wat er door R. Kennedy allemaal wordt opgerakeld over de rol van Fauci (en bij ons Ab Osterhaus) bij eerdere vaccinaties, dat er nog een hele nare olifant rondspookt. Namelijk dat veel meer zogenaamde vaccinatiecampagnes helemaal niet hebben gewerkt, en eerder slachtoffers maakten dan hielpen. Er is nooit gekeken of bijvoorbeeld het griepvaccin in al die jaren nu werkelijk heeft geholpen, of misschien juist zij die een prik kregen extra risico liepen.
Bij oversterfte cijfers zien we eind 2022 plotseling een onverwachte piek, dat zou influenza zijn, maar is er ooit gekeken naar de griepdoden en hun vaccinatie-historie? Het patroon komt al jaren terug, een piek na de griepvaccinatie, maar er is geen helder onderzoek, terwijl de oversterfte statistiek decennia teruggaat..

Correlatie is wel degelijk een indicatie van causaliteit

Correlatie, als die maar steeds terugkomt, duidt wel degelijk op groeiende causaliteit, al roept men steeds dat dat niet zo is. Maar iedere statisticus weet dat, alleen niemand protesteert en de politici weten dus niet beter.
Twijfel aan vaccinatie is niet nieuw, en vaccinatieschade ook niet, de missers van Bill Gates zijn breed beschreven, en ook in ons land zijn de schandalen wel uitgemeten. Vaccinatie is big business en er wordt allerwegen aan verdiend, het is een bedrijfstak van honderden miljarden, waar hele medische wereld goud aan verdiend. Artsen en instituties, verzekeraars, verhuurders, en de hordes hulpkrachten die worden ingezet profiteren ook, dus de neiging om fundamenteel te twijfelen aan vaccins is gering.

Eindspel

Nu is dit een hele gevraalijke vraag en hypothese, want dat roept schuldvragen op, die op bewuste genocide zouden kunnen wijzen. Dat

zou de hele samenleving op losse schroeven kunnen zetten, en wie wil dat? Het eindspel komt wel in beeld, de vaccinatie heeft, zelfs volgens het CBS, niet echt gewerkt, maar durven we verder kijken? Te veel feiten komen boven water, de in-effectiviteit van de vaccins en de booster wordt nu steeds duidelijker, oMicron valt mee, de als onzinnig ervaren lockdowns ruïneerden de economie en allerlei berichten duiken op die illustreren dat het allemaal niet klopt.Er komen verkiezingen aan, wat gaan die brengen? Het volk en met name de ondernemers, ZZP-ers en MKB-er beginnen in opstand te komen, chaos dreigt.
Daarmee komt een kantelpunt in zicht, en voor ons land is het Mark Rutte die daar een sleutelrol in speelt.

Ik probeer me wel eens te verplaatsen in de persoon van Mark Rutte, hoe zou hij de hele situatie nu zien, wat is zijn perspectief? Hij is historicus, wat slimmer dan z'n eerdere paljas secondant die met oog- en oorkleppen op doordenderde maar nu een vrij onschuldig ministerie mag teisteren. Want bouwen, stikstof, het lijkt een probleem maar even afgezien van de nieuwe vluchtelingenstromen komen er demografisch gezien en omdat de koopmarkt inzakt, veel huizen vrij dus is de druk wat van de bouwketel.
Mark voelt ondertussen echt wel aan, dat de mooie perspectieven van het World Economic Forum waar hij stilletjes toch veel mee van doen had, zijn gaan rammelen. Hun plannetjes komen niet uit, hun idee van een redding van de neo-liberale elite en de grootgeld belangen zakt door het ijs. De vaccins werken niet goed en te kort, er is een tweedeling gegroeid die dreigende proporties begint aan te nemen, onverklaarbare oversterfte wijst op vaccinatieschade, het leunen op de wetenschap en zorg-hysterie van het OMT begint zich tegen hem te keren, en de steun van het volk is vrijwel opgedroogd. Wat moet onze Mark doen? Luisteren naar Kuipers en Koopmans, die boter op hun hoofd hebben, of gewoon eens gaan nadenken?
Hij is nog liberaal genoeg om te beseffen dat de economie kapot draaitt, maar hij moet, wil hij nog enigermate controle houden, meegaan met de coalitiepartners, met name D66. Die sturen onder brekebeen Kaag aan op het verdedigen van de positie van de have's, de elite, de oorlogshitsers, de grachtengordeldieren, de boeren. Fuck het MKB, de ZZP-ers, de horeca, de boeren, de armen en de zorgbehoevenden, vermijdt vooral kamer- verkiezingen en dram nog 2 jaar door.

Nee, Mark moest voelen dat het mis begint te gaan, dat de media beginnen te draaien, de ellende en fouten komen naar voren, dat de demonstraties niet meer bestaan uit hooligans, maar uit wat oudere mensen uit de middengroepen, de moeders, grootmoeders, de veteranen, de intellectuelen. Hij heeft lang geprobeerd het allemaal onder de pet te houden, de cijfers en onderzoeken van CBS, RIVM wat gemanipuleerd of alleen laten weghouden, maar er wordt nu steeds meer doorheen geprikt. Censuur en het de schuld geven aan die laatste paar honderdduizenden vaccin-vrijen werkt niet meer, iedereen weet ondertussen van vaccinatieschade, kent mensen die zwaar ziek werden of erger na een prik, weet van besmetting door gevaccineerden, van lange termijn vermindering van de weerstand.

Hij is lang meegegaan met de hardliners, maar hun maatregelen, vaccinatiedwang en boostercampagnes verpieterden, hun doemdenk prognoses kwamen zelden uit. Het wordt tijd voor een Ruttiaanse ompoling, sorry zeggen, veel vergeten of wissen en het er net als Boris Johnson op wagen en zo nog een tijdje de zaak rustig houden. Want er dreigt echt een chaotische situatie, een opstand van de tot digitaal QR-horigen gemaakten die het niet meer pikken en de straat opgaan, of erger, de onrust kan zomaar overwaien uit Frankrijk waar Macron verloor. De samenleving is extreem kwetsbaar geworden, internet is hackbaar, de financiële stabiliteit, de inflatie, het kan allemaal in elkaar donderen, als dominostenen.
Daar ligt, terecht, de zorg van iemand die het toch als zijn taak ziet dit land te leiden. Hij beseft vast wel meegezogen te zijn in de massa-hysterie, weet dat hij zelf schuldig is aan het opbouwen en in stand houden van de hypnotische trance, het lemming gedrag van de massa, maar wat te doen?
Nadenken over een exit-strategie, hoe kan de opgebouwde spanning ontladen worden, maar welke wetenschapper of filosoof wil hem daarbij nog helpen? Isolement, losgezongen zijn van de mainstream, achteraf de schuld krijgen, dat is wat Rutte vreest, maar hoe krijgt hij het Schip van Staat op een andere koers, één die wel aanstuurt op een geleidelijke afbouw en collectief “vergeten”, met zo’n horde incompetente ministers en kamerleden en geschaapte media. Geen makkelijke opgave, maar misschien komt “wonderboy” nog wel met een nieuw konijn uit de hoge hoed. De Oekraïne crisis is een mooie afleiding, maar ondertussen komt

er WOB vuil los. Vertrouwen is er niet veel meer, daar maakt hij zich ook kwaad over, maar kijkt niet in de spiegel.

CORONA KANTELMOMENT & FUCKUP

CORONA

KANTELMOMENT & FUCKUP

Luc Sala

Nieuwe items:

*** Vaccinatieschade bestaat niet, dat ontkennen is opruiing en onderzoek mag daar niet naar kijken, de parlementaire commissie blijft.**
*** In UK stoppen ze met vacc. voor onder de 50**
* Is alle vaccinatie gevaarlijk? ook het Griepvaccin? zie hoofdstuk 6
* Rutte komt weg met soort excuus ongevaccineerden en weet zogenaamd niks over Fauci-mails naar Koopmans en Fouchier
* OMT vindt Coroma miet langer bijzonder of A dreiging

updated versie 2.0

Hoe de politiek, medische experts en media een rookgordijn opwierpen en waarom een heldere post-Corona visie noodzakelijk is.

CORONA

Kantelmoment & Fuckup

Luc Sala

uitgave ArtScience

versie 2.0

updated op 24 feb 2023

Heeft u commentaar?

Laat het me weten : luciussala@gmail.com

Dit e-boek wordt steeds aangepast, download dus de laatste versie via
www.lucsala.nl/coronaboek.pdf

Publisher: Boekencooperatie, Amsterdam Netherlands.
Imprint: Artscience
author: Luc Sala update: Jan. 2023
© All rights. also digital, reserved by the author.
Contact: boekcoop@gmail.com
Contact author; luciussala@gmail.com
Cover: Tomas Sala
Distribution: via Centraal Boekhuis
ISBN 978-94-92079-52-7 NUR 754 (Politicologie)

De auteur: Ir. Luc Sala (1949)

Ik ben fysicus en econoom (TH Delft en Rotterdam Erasmus) en was media-ondernemer, maar mijn interesse gaat de laatste decennia uit naar rituelen, festivalizatie, de verbonden stad, psychedelica, immuniteit, ziektes als PTSD en naar gut-biome invloeden (darmflora).

De meeste van mijn boeken hebben te maken met mijn studies naar identiteit en bewustzijn.
Zie ook www.lucsala.nl en www.academia.edu
luciussala@gmail.com

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1
Waarschuwing: 2022 is anders dan 2021 2
Angst is het wapen 7
De beerput gaat open 9
De lafheid in beeld 11
Effectieve vaccinatiegraad 15
Herstelden de nieuwe doel groep? 17
De media speelden het spel mee 20
Afglijden naar een totalitair regime 21
Long Corona /Post-Covid werd eerst niet (h)erkend 28
Het foute batch verhaal klopt toch 29
De prik van de dood 30
Jolande Sap, de excuustruus van het MIT 30
Hoop en vertrouwen 32
2 De Gordiaanse Corona knoop 33
Het grote wegdrukken en ontkennen 36
Big Pharma doet natuurlijk mee, het verdient toch 38
Supergevaarlijke biological warfare research gaat gewoon door 38
3 Baat of baar: kiezen voor nog ‘n prik? 39
Inschatting VE 40
Prik-drang 40
4 Sociaal-economische impact; het gaat uit de hand lopen, armoede 43
Slavernij verleden, maar digitale slavernij en digitaal geld toekomst 44
5 Oekraïne als factor 45
Het power-model van Poetin; vazalstaat ertussen 47
Vluchtelingen, duur deel van het spel 48
6 Kantelpunt bereikt? 49
7 De VE en booster-misleiding 51
De manipulatie van de vaccine-efficacy (Vaccinatie-effectiviteit) 52
Booster onzin 61
Vierde prik en vijfde herhaalprik 63
Booster-mortality 64
Absurde scenario’s 64
8 Wat is Corona nu eigenlijk? 67
Besmettingsgevaar, asymptomatisch 68
Verzet tegen alternatieve profylaxe/geneesmiddelen 70
Vaccinatie; de heilige graal 71
Vaccinatieplicht, vaccinatiepaspoort 72
Corona seizoensvirussen 74
9 De paniek, de eerste golf 75
De druk op de zorg 76
Isolatie, quarantaine, 1,5 meter samenleving 76
De verkeerde maatregelen, te laat, contraproductief 78
De rol van de media en gedragsbeïnvloeding 79
Lockdowns 80
BOA’s 82
Demonstreren en protesteren 83
Werkte het allemaal wel? 84
De fuckups 87
10 De omvang, golf na golf 89
De deskundologie regeert 90

Cijfers of schattingen en aannames 92
De tweede golf; voorspelbaar effect van lockdown 94
Derde golf, Britse variant, Delta, oMicron 96
11 Cijfers en Statistiek, gegoochel 99
Dynamiek en onbegrip 99
Het drijfzand van de cijfertjes 100
Een dramatisch voorbeeld, vaccinatie-effectiviteit 103
Wat wil ik weten? 105
Dashboard 106
Selectieve bekendmaking 107
De effectiviteit werd gerelateerd aan aantal prikken 107
Vaccinatie-bereidheid 110
Gedragstoets 113
Rammelende Statistiek 114
Discriminatie 115
Verschillen per land 115
Meer vaccinatie, meer sterfte en besmettingen 116
Onderzoek naar de oorzaken en gevolgen primitief 116
De door/aan discussie 117
12 De politieke slangenkuil 119
Torentje, hou het stil 119
Europa; vaccinatieplicht en digitaal paspoort 120
Verkiezingen 2e Kamer 2021 als peilmoment 121
13 Democratie, experts versus alternativo's, anti-vaxxers, wappies 124
Tegenmacht 125
MIT, de excuustruus Jolande Sap 127
14 Besmettingen, angst als factor 128
Koopmans c.s. desinformatie 132
Angst is besmettelijk en tast immuniteit aan 133
Protesten onderstrepen de collectieve angst 134
8 Miscommunicatie en narratief 136
Pappen, zoethouden, sprookjes, leugens 139
Het Corona-theater 140
Alternatieve communicatie; BPOC 2020 143
De polarisatie in de communicatie, de bedelkanalen 143
16 Mijn persoonlijke herinneringen 145
Metanoia 149
Post Corona therapie 150
17 Mensenrechten, noodwet, edicten, vaccinatiedwang, demonstreren 152
Experimentele vaccins, Neurenberg Code 152
Europese kernprincipes; subsidiariteit, Coronawet 153
Rechtmatigheid, rechtvaardigheid, de wet 154
Hebben we nog wel subjectieve rechten? 155
Privacy 155
18 Censuur, misinformatie 156
Misleiding, fake news, samenzweringen 156
19 Conspiracy, wie zit er achter 158
Samenzwering op wereldniveau 158
Militair Industrieel Complex 159
Het Davos theater 159

Complotdenken 160
Positieve aansturing 167
De genetische bevattelijkheid 167
G5 mobiele telefonie straling 168
De vruchtbaarheids-conspiracy 169
20 Big Pharma; biologische oorlogsvoering en de jacht op vaccin-dollars 170
Biologische oorlogsvoering 172
Pharma kongsi 172
Wereldwijd honderden miljarden aan winst 173
Effectiviteit of juist niet 175
Mutaties 177
Octrooien en Covax 178
21 Het geheime contract, teloorgang van de rechtsstaat 181
De totalitaire controlestaat in beeld 182
Het criminele contract met de vaccin-makers 183
22 Economische ontwrichting 186
Event 201; geen speculatie maar realiteir? 186
Herstelplan 187
23 Immuniteit en bescherming 193
Immuniteit; de post-Corona marketing trend 193
Steriele immuniteit 197
Herd immunity en groeps-immuniteit 199
Psychologische immuniteit, placebo, nocebo 203
Trauma immuniteit 204
Negatieve immuniteit, vaccinatiesterfte 205
Een heel andere benadering, via het darm-bioom 205
24 Preventie, profylaxe, volksgezondheid 207
Symptomatisch, niet holistisch, multidisciplinair of integraal 208
Testen en informatiemanipulatie 210
Long Corona (Post-Covid/PASC), de nasleep in de zorg, medische kosten en maatschappelijke druk 211
Post-Covid: bijnier aandoening 212
Zelftest, zelfdiagnose 214
Waarom is er griep? 216
25 Test-samenleving, tweestromenland, tweedeling 218
Versoepeling maar wel verplicht testen 220
De test-overal samenleving 220
De kosten van testen 223
26 Evaluatie; hoe goed of slecht hebben we het gedaan? 225
OVV rapport deel 3 225
OVV rapport deel 2, 12 october 2022 225
Zoethouders 227
OVV rapport 1 Aanbevelingen 228
Rapport van 14 Adviesraden met 5 scenario's 230
Het OVV-rapport 230
WOB-WOO onthullingen 232
Evaluatie achteraf en de angst voor Bijltjesdag? 236
Draagvlak 238
Crowd wisdom, gezond verstand 239
Tribunaal 240
De asymptomatische besmettingskans 241
27 Waar gaat het naar toe, na oMicron het eindspel? 242

Hoe goed is de afweer? 244
Levenscyclus en impact mutaties 245
Scenario's; hoe gaat het verder? 245
Een ander, minder positief scenario 246
Is het vaccin veilig geweest? 247
Oversterfte, de lange termijn prijs van vaccinatie? 249
Worst Case scenario 249
28 De heksenjacht, wie krijgt de schuld? 252
29 Oversterfte en aanname-cultuur 255
Aannames, geen harde feiten 256
De Booster-Herhaal pieken 257
Oversterfte, vaccinatieschade, ophokschade 258
Waarom zijn er geen adequate cijfers 259
Oversterfte Rapportage CBS / RIVM / VWS 23 juni 2022 260
Non-conclusies rapport 262
Mogelijke verklaringen van de piek 264
Variant-pieken in oversterfte 266
Niet-specifieke vaccinatie effecten 268
De foute batch insteek, toch realistisch 269
Sterftecijfers en doodsoorzaak 273
Vaccine fixation syndrome (VFS) 274
De draaiduizeligheid en valsterfte 275
30 De olifant in de servieskast 276
Wat de oversterfte ontkenning allemaal verbergt 276
Baseline, de normale sterfteontwikkeling 278
Seizoenscurve voor griep die er niet was 279
Ondersterfte, mortality displacement, harvesting 280
Lange termijn 285
Lange termijn strategie VWS 285
De AOW kwestie; on / terechte verhoging? 288
De AOW besparingen en echte kosten 290
Het ethische mijnenveld van oversterfte onderzoek 292
Is het einde in zicht? 292
31 Waar de wetenschap niet naar wil of mag kijken? 294
Angst en welbevinden 295
Hoeveel jaren van je leven geef je op als je CoVid hebt doorgemaakt of wanneer je je laat vaccineren? 295
Levensverwachting onderzoek 296
32 Nederland als innovatiekern in de post-corona economie 298
33 Tijdlijn 301
Het Post-Corona Perspectief 305
34 Post-Corona, paradigma-strijd 306
Paradigma-confrontatie 307
Vertrouwen en wijsheid 308
Angst en verzuring 310
Us en them 311
Reset, alles overhoop of juist niet 313
Conspiracy 315
Democratie: vrijheid en rechten, maar ook plichten 316
Tolerantie; group mind fenomenen en identificatie 317
Industrialisering van alles 318
Informatie, de illusie van de data die geen verschil maakt 322

Ordening en verandering 322
35 De mechanismen 327
Angst en bevolkingsomvang 327
Oorzaak en gevolg niet omdraaien 327
Gezondheid en geluk, zingeving 329
Feedback, terugkoppeling 330
Draagvlak, democratie 334
Het as-denken 336
Teloorgaan van de menselijke integriteit 337
36 Normaal, beter normaal, reset 338
Inventarisatie van problemen en uitgangspunten 338
Blijvende veranderingen: 342
37 Bevolking, angst en existentie 345
De rol van de angst 346
Angst zaaien verheven tot beleid 347
De gevolgen 348
38 Rechtsvragen, ethiek, wet en rechtvaardigheid 349
Rechtsprincipe: Plato's Phaedrus 349
Subsidiariteit 353
Bezwaren tegen subsidiariteit 355
Identiteit 357
De moraal, waarom willen we meer en beter 358
Wereldbeeld, deugen we wel? 360
39 Democratie: doel of middel 363
Democratie, getrapt, digitaal of direct 364
Internet en democratie 366
Nieuwe pijler: internet 367
40 De politieke situatie 371
Het politieke Post-Corona landschap 371
De instabiele driehoek 377
41 Autonomie, privacy, zingeving, vitaliteit, gezondheid 379
Autonomie 380
Vitaliteit 381
Zorg voor de toekomst 382
42 Communicatie Post-Corona 383
Overheid en burger 383

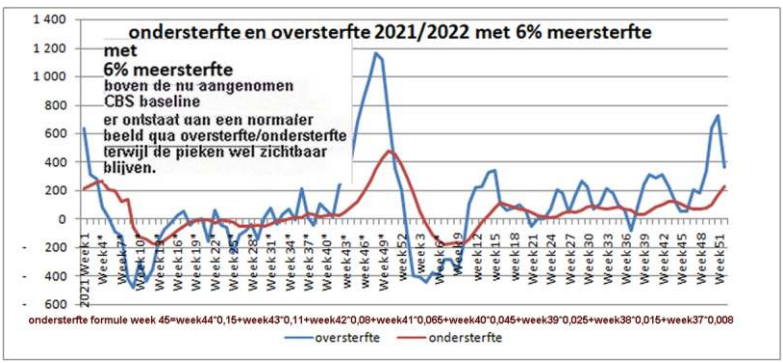

De oversterfte draait om de baseline van CBS. Maar is die wel correct en logisch? Deze grafiek laat zien wat er gebeurt als we die aanpassen.

Communicatie is tweeweg-verkeer 385
43 Economische ongelijkheid: tweedeling, elite & onderklasse 388
Economie is de wetenschap van de interactie 388
Het cruciale probleem 389
Piketty; verschillen tegen het licht 391
De rol van cyberspace in de ongelijkheid 396
Inkomens- en vermogensverdeling en ongelijkheid 398
Kapitaal versus arbeidsinkomen 399
Rendement en speculatie 400
Beter, met minder (angst) 404
45 Markten, marketing, branding 412
De marginale opbrengsten-val 412
Branding 413
Customization, aanpassen aan individuele wensen 413
Realistische prijzen 414
Marktmacht 415
De overheid; marktpartij en bespeler van het belastingorgel 416
Andere aanpak van de marktwerking 418
Nieuwe markten 418
Relatie building 419
De emotie economie: gevoel telt wel degelijk 419
Emotie-manipulatie als instrument 421
46 Werken, nietsdoen, AI, ChatGTP 424
Artificial Intelligence overal 425
Robotisering en automatisering: nut én bedreiging 425
Raakloos werk verdwijnt, de cloud neemt over 428
Ned Ludd: weg met de machines 430
Basisinkomen 431
47 Diversiteit, inclusiviteit, discriminatie 433
Diversiteit; modekreet of essentieel voor groei en verandering? 433
De diversiteits-effect curve: verschil maakt verschil 434
48 Functieverandering van de stad 439
De Verbonden Stad: een visie op de toekomst 441
Lokale media 447
Delen, een economie van het sociale 448
49 Fysicalisering, festivalisatie, de event economie 456
TAZ: temporary autonomous zone 457
Inspelen op de behoefte 459
50 Wat willen we weten?! 462
De relevante vragen 463
Lifestyle, dieet, mentale instelling als factoren in COVID-19 immuniteit, preventie, behandeling en nasleep 1
Kritisch Commentaar 3
Inleiding 4
sectie 1; Ernstige COVID-19 is gekoppeld aan een verminderde menselijke immuunafweer 5
Sectie 2: Weerstand van vleermuizen tegen SARS-CoV-2 is gekoppeld aan een lage neiging tot ontsteking en een unieke IFN-respons. 15
Sectie 3: Ernstige COVID-19 hangt ook samen met endogene biologische factoren 16
Biologisch geslacht, IFN en ACE2 17
Sectie 4: Ernstige COVID-19 houdt verband met externe factoren die de menselijke immuunafweer aantasten 19

Sectie 5: Door modernisering veroorzaakte ongelijkheid in toegang tot een gezondheidsbevorderende levensstijl 24
Deel 2: Oplossingen en interventies op basis van mechanistisch inzicht 25
Sectie 6: Levensstijl als aanvullende behandeling: Voeding, lichaamsbeweging en stressbeheersing 25
Sectie 7: Bacterietherapie als aanvullende behandeling 31
Sectie 7: Bacterietherapie als aanvullende behandeling 33
Sectie 8: Grootschalige interventies moeten individuele behandeling ondersteunen 34

Inleiding

De polarisatie wereldwijd neemt weer toe, er zijn landen die niet meer zwaar inzetten op vaccinatie, maar elders verplicht of dwingt men juist weer zwaar. Onderzoeken naar vaccinatieschade duiken steeds vaker op maar kwesties als de labfout en oversterfte worden niet verder bekeken.

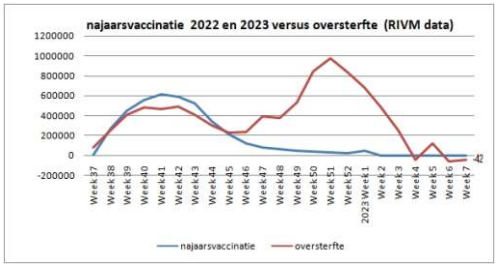

Er is iets meer Corona, maar niet onrustbarend. De oversterfte liep wat terug, een ondersterfte dip was te verwachten, maar kijken naar vaccinatiegegevens mag niet, zelfs als die oversterfte weer wat zou oplopen. Daarbij is het verband tussen griepvaccinatie en oversterfte al helemaal niet aan de orde, als suggereren correlaties dat wel. Maar dat zou alle vaccinatie-geloof kunnen aantasten, dat mag niet.

De parlementaire pre-enquetecommissie is weer intact, iedereen weer aan boord, maar komt daar wat uit? De coalitie houdt de macht, voorlopig. Rutte komt weg met vage praatjes en het weggooien van sms en andere stukken, al komt er wel weer meer uit de WOB onthullingen over bespioneren van de burgers. De burger mag gemanipuleerd en misleid worden, ook via vijfde-colonne Psychops en Red Team activiteiten.

Preventie had veel kunnen voorkomen, zie hfst 50. Nare comclusies worden mu stil gehouden vanwege de verkiezingen in maart 2023, waar de coalitie links en rechts vast onderuit gaat en dan de nieuwe Corona wet (WPG) het wel niet zal halen.

Rusland wint weer, ook lastig te verkopen, en Amerika saboteerde de Nordstream pijpleiding, ten koste van de EU maar goed voor Amerikaans NLG verkopen. Corona in China viel dus nogal mee. De data die openbaar zijn, kloppen maar half, zijn niet specifiek en geven niet aan welke specifieke karakteristieken relevant zijn. Dat zou bepaalde groepen (leef tijd, etnisch, bioom, antibiotica historie) op termijn meer kunnen aantasten dan andere, maar daar zijn gegevens voor nodig, die er niet of niet openbaar zijn en een gedegen en vergaand onderzoek dat de overheid (met subsidie -

Waarschuwing: 2022 is anders dan 2021

Vrijwel alle onderzoeken, rapportages en conclusies van de instanties, maar ook van veel kritische onderzoekers zijn eind 2022 irrelevant omdat ze betrekking hebben op gegevens iver de periode 2020-2021 toen de huidige oMicron nog niet of net iets (eind december) speelde. De meeste conclusies betreffende vaccinatie-effectiviteit (VE), beschermings-niveaus, vaccinatie-schade zijn dus misleidend en alleen historisch van belang. .

portal ZonMW als poortwachter) slim (paulianeus) blokkeert, die willen geen relatie tussen vaccinatie en sterfte aangetoond zien. Dat hoeft niet, daarom vragen toont zogenaamd vooringenomendheid (van FVD) aan, zegt de coalitie en correlatie is geen causaliteit, hetgeen een onzinopmerking is, want toenemende correlatie toont wel degelijk toenemende causale waarschijnlijkheid aan. Dat zou wel de verantwoordelijkheid voor duizenden en zelfs tienduizenden doden bij de overheid leggen.

Steeds meer onderzoeken en ook rechterlijke uitspraken (niet in ons land, de rechterlijke macht is hier duidelijk ingepakt) bevestigen dat de vaccins niet beschermen en dus niet verplicht mochten worden (mandated heet dat in de VS). Het alternatief daar is een premie uitloven voor een prik (75$ in Massachusetts). Hier blijven de media, de NPO en Volkskrant voorop, dreigende taal uitslaan en desinformatie verspreiden.

De rapporten en studies die bevestigen dat mRNA heel nare bijwerkingen heeft zijn niet meer te tellen, maar de media zwijgen en laten nu pas doorschemeren dat de najaarscampagne een flop was. De oversterfte die eerst ongeveer gelijk opging met de (overigens wel heel snel inzakkende) najaarsactie, nam daarna dus even angstwekkend toe. Duits onderzoek op basis van autopsie en onweerlegbaar fotomateriaal geeft nu aan dat hartschade, met name myocarditis, het gevolg kan zijn van vaccinatie. Het is niet duidelijk in hoeverre de myocarditis diagnose die nu zoveel meer voorkomt direct met vacc. te maken heeft, maar het lijkt er wel op. Gaan nabestaanden nu autopsie eisen en compensatie claimen? Dat is sinds 2020 helaas geen optie meer, het parlement heeft

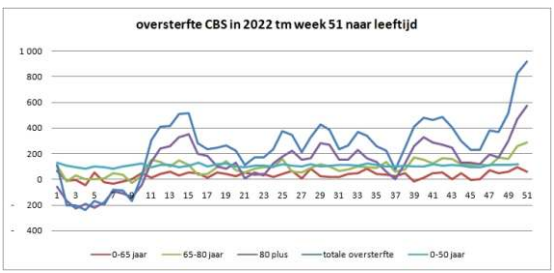

die weg wettelijk geblokkeerd.

Wel gaat de overheid nu data over sterfte versus vaccinatie vrijgeven, maar alleen aan bepaalde onderzoekers die formeel een onderzoeksvraag indienen in een procedure zodat resultaat zeker tot najaar 2023 zal duren. Maar ZonMW houdt de lastige onderzoekers buiten en de doofpot dicht, naar het effect van vaccinatie mag niet worden gekeken- blijkt uit hun lijst goedgekeurde onderzoeken..

Willem Engel krijgt mogelijk taakstraf en voorwaardelijk voor opruiing, terwijl het OM juist de opruiende partij is en de klachten via een stroman orkestreerde.

De bevolking neemt weer snel toe, import, vluchtelingen, met meer dan 200.000 dit jaar en dat gaat een verhoging van de levensverwachting betekenen, want het zijn vooral 25-40 jarigen die er bij komen. De “rest of us” betaalt de rekening wel.

Zijn de vaccins besmettelijk en overdraagbaar? Het wordt steeds duidelijker dat de mRNA vaccins kunnen worden overgedragen door contact (sex, moedermelk) en dat daardoor ook de ongevaccineerden ongewild toch gevaccineerd worden. Het RIVM geeft dat ook min of meer toe, en de Pfizer documenten die nu vrijkomen geven dat ook aan. Nu er steeds meer nadelige effecten opduiken en lange termijn ellende niet is uitgesloten, is dat een heel angstig gegeven. Wil je nog in een ziekenhuis liggen met gevaccineerden, met ze gaan eten, vrijen, contact hebben? Wil je ‘n bloedtransfusie met vaccinatieresten? Gaan de ongevaccineerden zich dan isoleren, wordt de polarisatie en scheiding die de overheid wilde opdringen dan een noodzaak. Wat gaat dat betekenen binnen families, waar contact, zoenen, etc. toch heel normaal is. Ik vind de gedachte, dat ik als ongevaccineerde zomaar dat mRNA spul kan binnenkrijgen door contact met een pas gevaccineerde heel angstig, maar voor de samenleving zou het heel naar kunnen uitpakken. Het onderscheid tussen zogenaamde immuniteit door vaccins en door natuurlijk weerstand is duidelijk, de technologie is beschikbaar.

De rapporten die aantonen dat de Corona-crisis een grote misser is geweest, stapelen zich op, zoals ook deel 3 van het OVV onderzoek maar worden nog weggemoffeld. David Icke mocht er niets over komen zeggen, dat is nu een terrorist, vrijheid van meningsuiting kan niet meer!

Het is goed fout gegaan met Corona, maar om nu al de “schuldigen” te vergeven (spraakmakend Atlantic artikel in de VS van Emily Oster over Pandemic Amnesty) lijkt wat voorbarig. Bekijk of lees “the Real Anthony Fauci”! Steeds meer komt boven water en

het narratief van Kuipers, van Dissel en Koopmans begint ernstig te wankelen. De verhaaltjes over de vleermuis-overstap krijg steeds minder steun, de zogenaamde analyse van Koopmans over de vismarkt is duidelijk een opzetje, bedrog dus. De senaat in de VS gelooft nu ook in de labfout net als de Lancet.

Er is natuurlijk geen conspiracy, er mag toch wat verdiend worden? maar Ursula vd Leyen tekende voor 4,6 miljard vaccins a 71 miljard euro voor de EU, een absurde 10-12 doses per kop, en wij betalen dat! Nog tamelijk goedkoop overigens Pfizer wil nu minstens het viervoudige per prik hebben. Waar bleven de ongebruikte vaccins, ook bij ons? Opmaken van de oude voorraad was het devies, ook in ons land, waar de najaarsgolf alleen gebruik maakt van de vrij nutteloze BA1 variant, anders dan in België en Duitsland. De najaarscampagne zakt nu duidelijk in.

Het tweede OVV rapport is waardeloos, gekochte doofpot van 330 pagina's verholen steun voor het beleid. Harde conclusies zijn er niet, vaagheden alom. Openbaarheid, Open Science bronnen, RIVM lapt ze aan haar laars. zie hdfst 26.

Pfizer heeft toegegeven, in het Europarlement na vragen van Rob Roos dat ze nooit onderzocht hebben in hoeverre de vaccins verspreiding (overdracht naar derden) tegengingen, zie pag 165. Het hele beleid rond de lockdown en maatregelen draaide echter om het idee, dat gevaccineerden anderen niet kunnen besmetten, steriele immuniteit. Dat blijkt achteraf wel een beetje op te gaan, maar was dus bij de goedkeuring in ieder geval niet onderzocht.

Verder bleven we te lang op niveau twee van de Coronathermometer, op basis van nu al afvlakkende ziekenhuiscijfers, waarbij ook met en door Corona gemakshalve bij elkaar worden opgeteld, schakelde men dus laat terug naar één.

In Engeland (waar Truss nu door Sunak is vervangen en een staking van verplegers dreigt) blijkt maar 40% van de hospitalisaties door CoVid te zijn, als dat ook hier opgaat is de stijging in de ziekenhuisopnames veel minder. Er was een kleine najaarsgolf, maar de zorg kon dat echt nog wel aan, al berichtten de media er over alsof er een ramp te wachten stond. Dat de oversterfte na de prikactie, die met veel tamtam nu niet echt doorzet en zelfs terugloopt, ongeveer gelijk gaat met de vaccinaties wordt niet onderkend.

Het CoVid nieuws blijft angstig, zo bleek uit CDC-cijfers dat 7,7% van 10 miljoen gevaccineerden in de VS medische zorg nodig had. Die cijfers zijn onder dwang openbaar gemaakt en zijn zeer veront-

rustend voor wat betreft de bijwerkingen en klachten na vaccinatie. Steeds meer hartproblemen worden gemeld, in Florida 84% meer bij mannen van 18-39 jr en daar wordt vaccinatie nu ontraden voor mensen onder de 40. Ook blijkt er veel meer Alzheimer's voor te komen na doormaken van CoVid (69% meer >65) en dat geldt nu dus voor bijna iedereen.

De bloeddonorclub Sanquin kwam (volgens Maurice) met onverantwoorde conclusies en deed uitspraken over 70plussers, die baat zouden hebben bij een prik, terwijl bloed geven aan Sanquin maar tot 65 mag; dat is dus desinformatie.

Het dashboard van het RIVM is vervangen door een van de rijksoverheid, zou er ruzie zijn? En de eerdere vaccinatiecijfers kunnen door een technische storing even niet gemeld worden, handig toch!

We moeten wel de schrik er inhouden. BA2.75.2, BF.7, en XBB met namen als Python en Cerberus zouden nog meer vaccin-resistent zijn, dus dan komt de lockdown!! BQ1 wordt voorlopig nog even dominant en dan BXX maar de zorg zit zeker niet vol.

De cijfers blijven relatief laag dus de paniek en het mediaoffensief om te laten boosteren is zwaar overdreven. Even was monkeypox het verhaal waar de overheid en het WHO haar angst-strategie en vaccinatie-canon op loslieten, maar dat verdampte snel. De meeste ouderen zijn al beschermd tegen pokken.

In de VS maar nu ook hier gaat men een bivalente vaccin-versie voor BA4/5 gebruiken, die is getest op 8 muizen, nog niet op mensen. Voorlopig nog de oude zooi opmaken of de nutteloze BA1 versie. Iedereen zou het papier waarop staat waarmee je geprikt moeten meenemen en bewaren ivm claims! De Spikevax voor BA1 die men nu prikt is wel getest op mensen, maar niet in echt brede tests en alleen voor antistoffen en spike-effectiviteit, NIET VOOR BESCHERMING TEGEN ZIEKENHUISOPNAME EN ERNSTIGE (IC) ZIEKTEBEELDEN. Voor de goedkeuring van de aangepaste coronavaccins zijn maar beperkte studies gedaan. Aan het onderzoek naar die Pfizer-boosterprik BA1 deden 1800 mensen van 55 jaar en ouder mee. Moderna onderzocht een groep van zo'n 800 deelnemers vanaf 18 jaar. Daaruit blijkt dat de aangepaste vaccins een sterkere afweerreactie geven tegen omikron BA.1 dan de huidige vaccins. DAT ER DUS NIET MEER IS. Maar CBG keurde nu ook de BA4/5 goed, die op 8 muizen is getest. Voor de eerste vaccins in 2020 werden er 40.000 mensen getest, nu dus NUL!!

Men gokt maar wat, maar wil liefst 16 miljoen prikken zetten en kocht er al 9. "I*n het onderzoek* (naar de BA1 versie) *was een*

handjevol doorbraakinfecties, maar daar zat geen ernstige ziekte tussen. De aantallen zijn echter te klein om uitspraken over de bescherming te doen en nu gaan andere varianten rond", verklaart Ingrid Schellens, senior klinisch beoordelaar bij het CBG. Er is qua basisserie 24.12 miljoen en qua boosters 9,4 miljoen keer geprikt. Op 4 sept. 2,7 miljoen herhaalprikken en en 73,2% heeft minimaal 1 prik gehad. Een rapport van 14 samenwerkende adviesorganen met 5 scenario's blijkt er van uit te gaan, dat alle maatregelen goed werkten, niks geleerd dus. Zie pag 216.

Pfizer verdiende 26 miljard in het eerste kwartaal 2022, verkocht zich scheel, maar gaat nu lekker veel nieuwe (en die gaan stevig duurder worden, 4 x in de VS) vaccins leveren, gooi de oude maar weg (die waren toch al gevaarlijk verouderd) terwijl alleen al in Nederland nu miljoenen doses te veel kunnen worden weggegooid. Hoeveel, dat houdt het RIVM nu lekker geheim, men zegt wel dat er een actueel overzicht van onder andere het aantal gezette prikken, het aantal geplande prikken en de hoeveelheid geleverde en beschikbare vaccins staat op het coronadashboard, maar daar is NIKS te vinden. Wel is bekend, dat Nederland dit jaar 9,95 miljoen doses van het nieuwe vaccin krijgt, nou ja, daarvoor betaald.

Die herhaal/booster vaccinatie zou zeker 50% (volgens Maurice de Hond(en waarschijnlijk 60% van de mensen halen. Dat is zeer de vraag. De groeiende stapel onderzoeken over schadelijke bijwerkingen, de zeer beperkte vaccinatie-effectiviteit (30% max), de oversterfte en twijfel over de resultaten van de eerste test-serie worden door de overheid stelselmatig als desinformatie afgeschilderd, de media en de social-media platforms doen volop mee aan die censuur.

Steeds meer brede en gevalideerde onderzoeken, onder meer in Duitsland en in Engeland, tonen het duidelijke verband aan tussen vaccinatie en een duidelijk grotere sterftekans bij een beperkt positief effect van de prik qua ernst van de opname. Sterfte binnen 2 weken en rond 5 maanden. De onderzoeken (onder meer na autopsie) gevent hartsterfte kort na vaccinatie ook bij jongeren aan: Onderzoek hier wordt tegengehouden wegens privacy, de beschik-

Uit de informatie aan de SEC (toezichthouder financiële markten USA) van Pfizer in april 2022

- We may not be able to demonstrate sufficient efficacy or safety of our COVID-19 vaccine and/or variant-specific formulations to obtain permanent regulatory approval in the United States, the United Kingdom, the European Union, or other countries where it has been authorized for emergency use or granted conditional marketing approval.
- Significant adverse events may occur during our clinical trials or even after receiving regulatory approval, which could delay or terminate clinical trials, delay or prevent regulatory approval or market acceptance of any of our product candidates.
- Even if we obtain full regulatory approval for our COVID-19 vaccine and product candidates, the products may not gain the market acceptance among physicians, patients, hospitals, cancer treatment centers and others in the medical community necessary for commercial success.

bare data houdt men achter. Maar de privacywet AVG geldt **NIET** voor overleden personen, zei minister Ollongren al in 2018.

Mijn voorspelling, al in augustus 2022, dat:

Ik verwacht, op basis van de statistiek rond de oversterfte hier en elders, dat we toe gaan naar een veel hogere oversterfte, met uiteindelijk misschien wel duizenden per week en dat men pas tegen half november aan de rem gaat trekken omdat het niet meer te verhullen is, dat boosteren massaal levens kost.

Ernst Kuipers was OMT lid, investeerde privé in blaastests, maar werd in 2022 snel D66-er en opvolger van Hugo de Jonge als minister VWS.

kwam eerst al aardig uit, al tapte niemand op de rem, maar omdat de campagne stokte valt het eerst nog erg mee omdat veel minder mensen zich laten prikken, maar er is nu weer een nieuwe en heel hoge oversterfte piek ontstaan.

Kuipers accepteerde even heel stoer de verantwoordelijkheid voor eventuele vaccinschade (<60 jr), maar die ligt nu bij het CBG, dat ook het bivalente Spikevax en de nieuwe bivalente versies goedkeurde vanaf 12 jr. (in UK vanaf 18 jr, Denemarken 60 jr).

De nieuwe en permanent bedoelde Coronawet WPG staat klaar. De Raad van State blijkt wel door de bocht en wil zelfs nog meer maatregelen. De rechtspraak in ons land is helaas steeds minder overtuigend!

Duitsland (als uitzondering in Europa, in Denemarken is vaccinatie van kinderen nu zelfs verboden) gaat overigens nog verder dan hier en wil de hele 3G en mondkapjes kermis weer invoeren met ook een strengere wet. Het RKI (de RIVM daar) ligt nu ernstig onder vuur wegens gerommel met de cijfers, maar toch gaat minister Lauterbach (nu zelf CoVid gehad) er extra fors in.

Het loopt verder zoals het narratief voorschrijft. Koopmans blijft zich indekken, met een gatenkaasmodel, De Jonge blijft van hogerhand gesteund worden, ook al blijkt z'n rol steeds dubieuzer door WOB onthullingen (pag 221). VWS geeft niks vrij, de doofpot blijft dicht. Consultant Deloitte doet waar ze voor betaald worden, de opdrachtgevers dekken. Geen extra emails gevonden, geen sms-en, het ministerie krijgt de schuld.

Oekraïne is nu weer in het nieuws, Rusland zit met verliezen en mobiliseerde, en wreekt de Krimbrug en gasbuis. Meer wapengekletter, stroomuitval, gedoe over gas en tarwe, en vooral infrastructuur platgooien.

De instituties zijn wel behoorlijk in de verdediging en de censuur op de sociale media gaat onverminderd door. Op Facebook en YouTube ga je zo op slot en de massamedia blijven de overheid-desinformatie onverminderd doorgeven. Vanwege vakantie en reces nog vooral oude koeien uit de sloot.

Even duidelijk melden dat de najaarscampagne totaal is ingezakt haalt de krant en het nieuws niet, maar men blaat lekker door over onbevooroordeeld rapporteren in debatten. Schoonwassen!! Dat psychische aandoeningen enorm stegen (25% nu), maar zeker niet met Corona van doen hebben (Trimbos) neemt men zo over.

De onthullingen over hoe het mis ging en we zijn voorgelogen, ze blijven echter maar komen en moeten gepareerd worden, want anders komt er misschien grote paniek en onrust, de stikstof/boeren geven aan hoe kort de lontjes zijn. De meldingen van ernstige vaccinatieschade in NL (1 op 6500 prikken) en Duitsland 1/5000 of meer zijn verontrustend.

Men houdt angstvallig op zich haalbare en praktisch uitvoerbare onderzoeken naar de levensverwachting van gevaccineerden op basis van DNA analyse (b.v. telomeer lengte en methylisatie) tegen. Dat komt er niet, hoewel het DNA materiaal breed beschikbaar is (bij GGD en RIVM) Dergelijke onderzoeken, en er duiken nu wat resultaten op, zouden namelijk onomstotelijk aantonen of vaccines wel of niet gevaarlijk zijn, maar dat durft men niet aan.

Angst is het wapen

Het middel om de massa te manipuleren blijft angst, die echter op zich al verwoestende effecten heeft op mentale en fysieke gezondheid. Er komen qua vaccinatie geruststellende maar misleidende rapporten, die in de media ook nog een verkeerd worden uitgelegd. Die zorgen voor rijen om toch snel een booster of herhaalprik te halen, het is toch veilig? We zullen zien, de oversterfte groeit nu gelijk op met de herhaalprik door. Mij verontrust het dat niemand praat over verouderde vaccinbatches deze zomer, die steeds meer schade aanrichtten. De onthullingen over productieproblemen en batchverschillen veranderen mogelijk het hele perspectief (pag 53 en 260)!

Het is allemaal vaag, berichtgeving die wordt opgeblazen, zonder de context duidelijk te maken. En je wilt je toch niet schuldig voelen over die 320.000 verloren gezonde levensjaren, als vaccinatie mogelijk 26 miljoen echte levensjaren kost. Het RIVM maakte een 82 pag dik rapport openbaar (23 juni) waarin men de relatie tussen vaccinatie-schade en oversterfte feitelijk onderuit haalt. Maar in 2022 liep die onverklaarde oversterfte weer fors op, en is er dan geen correlatie tussen booster/herhaal en oversterfte? Ernstige kritiek, ook van de toezichtgroep,op rapport zie pag 251.

Minister Kuipers krijgt wel wat koudwatervrees en wilde eerst 60minners geen herhaalprik geven, vanwege mogelijke bijeffecten, maar gaat in september wel vanaf 12jaar doorprikken en neemt de verantwoordelijkheid! Dit terwijl de wetenschap de andere kant blijft uitkijken en vaccinatieschade nu pas hard wordt gemaakt

De RIVM berichtgeving over Post-Covid (PCC-Long Corona) rammelt, overigens in lijn met de desinformatie van WHO en CDC in de VS, men volgt de “party-line”. Covid en de gevolgen zoals Post-Covid (met totaal vage cijfers als 20% getroffenen in de VS) zijn zeker een ernstig probleem, maar het lijkt erop alsof men Post Covid op één hoop gooit met vaccinatie-bijeffecten op lange termijn, de symptomen komen overeen.

De Corona dreiging wordt weer lekker aangeblazen, oMicron varianten BA2.12 en vooral BA4/5 tikken wel iets meer door en CH1.1 groeit, maar Kuipers blijft bezig met angst zaaien. Dat alleen al maakt mensen ziek. Er komt nu een MIT-team (Maatschappelijke Impact) naast het OMT, er wordt openlijk gewerkt aan een nieuwe noodwet. De uiterst discutabele testcijfers worden gebruikt als bangmaker, terwijl ziekenhuizen en IC niet echt volstromen. Dat landen met hoge vaccinatiegraad en boostering nu meer doden tellen wordt uit het nieuws gehouden, men praat alleen over een dreigende zomergolf. In de VS gaat men nu baby’s vanaf 6 maanden vaccineren, in ons land vanaf september ook 12+ jarigen, die nauwelijks risico lopen.

Wie zijn gevaarlijker, de wappies of de overheid?

De hele poppenkast, de manier waarop het vaccin door Pfizer op basis van achteraf hele wankele tests en met steun van organisaties als het Amerikaanse CDC en de Europese EMA werd doorgedrukt blijkt bijna een samenzwering op zich, een Gordiaanse knoop die nog ontward moet worden (of doorgehakt). De onnodige paniek, het feitelijk tekort schieten van de vaccins, de manipulatie van en door de media, de rol van de NCTV en PDC19, het komt allemaal boven water via WOB/WOO onthullingen of door insiders.

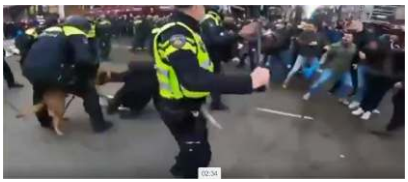

Eind mei 2022 gaf Ernst Kuipers in eerste instantie onze gezondheid-soevereiniteit op maar dat bindende WHO verdrag dat nationale verantwoordelijkheid voor pandemie verlegde naar de WHO werd gestopt door onder meer Afrikaanse tegenstemmers. Misschien is het toeval, maar toen dook ook het Monkeypox virus op, het WHO maakte er de volgende pandemie van. Hou de angst in stand! In Davos, waar de wereldtop denkt de zaken te regelen, was het 2022 World Economic Forum een plek, waar men wat afstand nam van de doorgeprikte Corona-bubbel en mikt op CO2 footprint om individuele gedrags-gegevens van iedereen maar weer in handen te krijgen.

De beerput gaat open

De mainstream media (MSM) berichten er nauwelijks over, maar van alle kanten komen de schandalen nu los. Corruptie van de kant van de leveranciers en wetenschappers met verborgen belangen, maar ook valse vaccinatiebewijzen voor de top in Spanje, de ene na de andere WOB/WOO onthulling. Ik kan vrijwel iedere hoofdstuk in dit boek nu aanvullen met nieuwe “fuckups“, het is bijna niet meer te doen. En wie spreekt de waarheid, iedereen liegt en dat is voor wat betreft de Oekraïne volstrekt duidelijk en erkend, maar voor Corona moesten we de heren en dames van de gevestigde medische orde en wie daar aan verdient of eerdere leugens wil afdekken zoals VWS, CBS, Nivel, SonMW, planbureau’s, RIVM, OMT en nu Jolande Sap’s jaknikkende MIT etc. maar geloven. Het zal nog even duren, voor alles doorsijpelt naar het grote publiek, het onverantwoorde angst zaaien door mensen als Kuipers gaat nog gewoon door, maar hoe verklaren we dan het ziekteverzuim. Of de onder/oversterfte, het bewust als niet-gevaccineerd inboeken van overlijden binnen twee weken na vaccinatie, zoals Zweden nu toegeeft en hier natuurlijk ook gebeurde. Dat is statistische oplichting en het RIVM rapport van 23 juni (zie pag 244) is tamelijk verdacht in de conclusies. We worden grovelijk belazerd, maar betalen met onze gezondheid, weerstand, levensduur en misschien zelfs met de menstruatiecyclus en dus vruchtbaarheid van onze kinderen, al ontkent de goedkeuringsinstantie op de Zuidas EMA dat nu weer en lopen de geboortes ook niet echt terug, zoals door de kritische pers wel werd beweerd.

Er is in zekere zin radiostilte rond Corona, zelfs de oversterfte was uit beeld aan het raken, maar neemt weer toe. De verantwoordelijke figuren dekken zich in, Rutte wiste z'n sms-jes, maar speelt de vermoorde onschuld. De Jonge zelf of het VWS ministerie weigert de info, ongehoord!. Oekraïne, toeslagen, inflatie, beurs onderuit, Songfestival, uithuisplaatsingen; allemaal belangrijker dan wat we liefst snel vergeten. Steeds duidelijk er wordt wel dat de hele Corona aanpak van de overheid hier en in het hele Westen uiteindelijk een reeks missers en manipulaties is geweest met miljoenen doden die mogelijk gespaard waren gebleven bij een ander beleid. De feiten komen boven water, en die zijn verontrustend of erger,en duiden op criminele manipulatie.

In ons land komt er van alles boven water, maar ook in de VS blijkt uit de zgn. Fauci-mails en de cijfers die nu loskomen dat er tenminste sprake is van grove misleiding. Uit de WOB/WOO onthulling en blijkt steeds duidelijker, dat de regering, aangestuurd door duistere groepen ambtenaren, ons bewust en consistent heeft voorgelogen, bijvoorbeeld over de effectiviteit van de 1,5m en mondkapjes (en tegen RIVM adviezen in).

De Jonge met name blijkt vroeg in 2022 ook de evaluatie van vroegtijdige HCQ toediening te hebben onderdrukt en daarbij bewust de geringe effectiviteit van laattijdige toediening (als mensen al in het ziekenhuis lagen) als argument te hebben gebruikt. Het begint werkelijk de vraag te worden of het handelen van deze minister en zijn secondanten niet eens door de rechter getoetst moet worden in het kader van zeer grootschalige dood door schuld. De oversterfte is zorgwekkend door wat ik vrees het boosteren met mogelijk oude en "slechtere; batches. Het CBS heeft de over sterf te piek in 2021 tot Covid doden gepromoveerd, en telt in 2021 nu 19.379 slachtoffers. Ook de sterfte in 2020 heeft het CBS even achteraf gecorrigeerd, dat werden er 20.173. Die cijfers zijn pas na de move om de oversterfte te maskeren aangepast want de massale vaccinatie zou anders niet echt geholpen heb ben, er zouden dan meer mensen in 2021 dan in 2020 gestorven zijn. Tot 31 dec 2021 nu dus volgens CBS in totaal 39.552 of wel 0,23% sterfte en met 2022 er bij 0,25% of meer, vergeleken met USA 0,29%, UK 0,24%, België 0,26%)l We deden het dus niet beter dan elders.

De lafheid in beeld

We zijn in het stadium gekomen, dat de feiten niet meer ontkend kunnen worden, maar men nu uitvluchten zoekt, excuses, er makkelijk even "vergeten" is wat er speelde, de telefoon het niet deed, de sms-jes weg zijn, de leugens en vergeetachtigheid van Rutte,

Kaag, De Jonge zijn bijna spreekwoordelijk, maar iedereen heeft nu last van kortzichtigheid. Ik noem het gewoon luiheid, men wil niet uit komen voor fouten en dat is ook wel begrijpelijk, men spreekt al over “bloed aan de handen” in de media, de tribunalen gaan er vast komen. Rutte zag het aankomen, met z’n “niks vastleggen” doctrine, z’n ouwe Nokia 301 als image-attribuut met een iPhone in de zak, en geen archivering van wat op “Algemene Zaken” allemaal gebeurt.

Ik denk dat dit kabinet het einde van het jaar niet gaat halen, tenzij men de oorlog nog wat opstookt en we om schuilkelders gaan roepen. Men blijft verwarring zaaien en laten zaaien, de media gaan er wel in mee. Het is ongelooflijk, dat journalisten als Heuvelmans (VK) bijvoorbeeld nog steeds de labfout als oorzaak van de pandemie ontkennen en blijven hameren op een overstap van vleermuizen of zo, Koopmans steunend, en nu monkey-pox als bangmaker.

Internationaal coördineert men de verwarring, en de WHO zit duidelijk in de loop. De Fauci-mails zijn duidelijk, het is allemaal een gevolg van “gain of function” experimenteren geweest (door voornamelijk de VS met biologische oorlogvoering als achtergrond). Dat is iets waar Nederland en met name het Erasmus MC al in 2012 mee vastliep, en waar Kuipers, Osterhaus, Koopmans, Fouchier, maar ook Sigrid Kaag alles van weet via haar betrokkenheid bij de hele wereldwijde vaccinatie coördinatie. Zie hfdst 1.

Neem ook de WHO, die de wereld op stang joegen met een IFR mortality rate van 3,4% (maart 2020) die minstens 10 keer te hoog was. Een private club, met veel steun van Bill&Melissa, die wereldwijd gezondheid wil coördineren en verdragen opdringt, maar wie controleert hen? Die WHO heeft nu de cijfers betreffende de oversterfte erkend; dat gaat in totaal om meer dan 15 miljoen onverklaarde doden. Maar toegeven dat het mogelijk iets met vaccinatie te maken heeft, dat doet het WHO niet. Het zou eerder te maken hebben met sociale en economische oorzaken, uitgestelde zorg, smoesjes die ook het steeds discutabeler CBS hier op-dist.

Nu blijkt alleen dat in de rijke (high income) landen 15% van de wereld wij de oversterfte optrad en in de armste landen maar 4%. Juist ja, die arme landen waar veel minder gevaccineerd is, geen paniek ontstond en men wel HCQ en Ivermectine gebruikte! Dus eigenlijk geven de feiten aan dat het “Westerse” beleid slechter heeft gewerkt en de hele vaccinatie mogelijk onzin is geweest, de lockdowns alleen maar schade heb ben veroorzaakt en de wereldwijde crisis dus de schuld is van een fout beleid. Of dat opzet, was, onbenul, of paniekgedrag laat ik dan in het midden.

Zoals velen zich de Corona-crisis zullen herinneren

Allerlei studies tonen nu aan, dat de lockdowns nauwelijks werkten en maar heel beperkt doden hebben gered.Johns Hopkins[1] concludeerde: *The results of our meta-analysis support the conclusion that lockdowns in the spring of 2020 had little to no effect on COVID-19 mortality. Stringency index studies showed the average lockdown in Europe and the United States in the spring of 2020 only reduced COVID19 mortality by 3.2%,*

De hele oversterfte kwestie blijft cruciaal, het CBS poetst het steeds weg, maar dat is te opzichtig. Om 2021 te verklaren, moest men de hele cijferbrij gaan aanpassen. Prikken en oversterfte hebben wel degelijk met elkaar te maken, maar dat mag niet naar buiten komen. Het lopende jaar verwacht ik een blijvende oversterfte van meer dan 300/week, als het booster/herhaal prikbeleid zo wordt doorgezet (met reis-QR als lokker en dreigende taal). Als dat wegvalt, omdat men geen prikken meer wil, zakt ook de oversterfte.

Onder tussen mag Wilders weer op Twitter, is Willem Engel draaideur-crimineel geworden, Jab Bonte ook weer vrij en komt door opzichtige vertraging van uit VWS de Jonge voorlopig met de schrik vrij uit de mondkapjes zaak, maar liegt ook Kaag lekker door en blijft D66 vol in #metoo met ook nog een Pechtold en nu weer NPO Rijxman gevalletje van de dames,

Het lokale 2G is sinds 10 februari. formeel van de baan, sinds 23 maart 2022 is alles opgeheven, we zijn weer “vrij”. De versoepeling zette dus in de lente door, leven zonder mondkapje of QR code is mogelijk als je niet internationaal wilt reizen (tot 1 juli, daarna onduidelijk maar dreigend als Europabrede maatregel), maar de winkel dochter-vaccins moeten nog even weggezet worden, en niet gezien worden als vrij zinloze en mogelijk gevaarlijke herhaalprikken.

Over al worden de maatregelen afgebouwd, al blijven er reisbeperkingen en er blijft een ID/QR-code spoken in Europa als digitaal

1 Meta-analysis of the effects of lockdowns on Covid-19 mortality, mei SAE./No.210/May 2022

paspoort na de zomer en voor reizen. Hoe hard dat uitpakt is de vraag. Hopelijk zitten we nu wel in het pandemie-eindspel en blijven verdere lastige mutaties uit, maar de vraag naar de vaccinatieschade op termijn blijft. Vanaf 11 April 2022 is bij ons de algemene PCR-test bij de GGD voorbij, alleen nog sneltests, maar blijf je een QR-code en vaak ook nog ‘n test nodig hebben voor vliegreizen. De noodwet stierf al in de senaat, maar na de zomer komt er wel een andere.

De oorlog en de Oekraïne euforie beheerst nu al 2 maanden de media, er gaan steeds meer en ook zware wapens naar toe en het nieuws erover blijft ver warrend en vooral gekleurd. Dat Poetin hard blijft vechten en in zekere zin ook wint, de Donbass als aparte staat wil, en daarom de treinen en wegverbindingen afsluit en wereldwijde voedselschaarste het ge volg is van die wapenleveranties en de inmenging van de VS op allerlei manieren, dat is blijkbaar collateral damage.

Corona is dus uit beeld. Daar maakt niemand zich nog druk over, al is bijna iedereen nu wel be smet en weten we nog steeds niet hoe de oversterfte ontstond en de rol van de boosters daarin omdat het CBS (en Nivel) de vaccinatiehistorie en sterfte niet wil correleren.

Vaccinatie werkt (niet) meer en is zelfs schadelijk. Virusvaria heeft dat op basis van wel beschikbare Engelse cijfers onderzocht en komt tot de conclusie dat de hele vaccinatie, na een positief effect op de sterfte in de eerste paar maanden, eigenlijk niet echt heeft beschermd. Hierbij de curve van de grootste groep (ouderen bo ven de 90 jr, voor mens en beneden de 60 is er helemaal geen positiefeffect). Op basis van Engelse data is weergegeven hoe de “All Cause Mortality” sterfte per 100.000 was onder gevaccineerden ten opzichte van de niet-gevaccineerden. Ongeveer van af mei 2021 is er geen materieel verschil waar neembaar in sterfte tussen wel en niet gevaccineerden, in alle leeftijdsgroepen.

Daarbij kan ook nog gedacht worden aan het placebo-effect. In het begin was vaccinatie de grote uit komst, men geloofde er echt in, en dat kan de sterfte enorm beïnvloed hebben (placebo effecten boven 50% zijn niet ongewoon). Ondertussen leert het uitpluizen van de tests van de fabrikanten dat de resultaten die zwaar leunden op de toch al discutabele PCR test, eigenlijk al aangaven dat het vaccin eigenlijk nauwelijks werkte en door het CDC en WHO werd doorgedrukt als experimenteel middel.

Informatie van bijv. het Brownstone instituut[2] over de mogelijke vaccinatieschade op korte en lange termijn wordt onderdrukt, de oversterfte wordt door het CBS weggepoetst als fluctuatie. Er is een klankbord groep o.l.v. Prof. R. Verhey van Nivel, maar dat zijn bijna allemaal brave ja-knikkers. Van hun echte commentaar op de CBS-spin is in ieder geval weinig naar buiten gekomen.

De WOB/WOO onthullingen en Pfizer vrijgaven (in de VS) blijven komen en maken steeds duidelijk er dat de overheid de burger wantrouwt, controleert en steeds meer KGB trekjes lijkt te vertonen. Daar blijkt ook de rechterlijke macht en het OM in mee te gaan, met steun van de diverse geheime diensten. Willem Engel werd opgepakt, kwam vrij, is weer ingesloten en weer vrij en allerlei "dissidenten", ook parlementariërs, worden stiekem gevolgd, maar Rutte mag z'n SMS-jes wel weggooien. Hugo de Jonge blijkt niet alleen aan vriendjes politiek en media-manipulatie te doen, maar is blijkbaar chantabel. Hij beweert niks echt fout gedaan te hebben, wel wat betrokkenheid en het onder zoek af te wacht en, maar dat wordt slim getraineerd door VWS. De motie van afkeuring (7 april) haalde het niet, ook Rutte ontsprong nog de dans.

Het eerste OVV-rapport offerde Van Dissel en de Jonge maar is verder een slim rookgordijn. WOB onthullingen schokten even en geven aan dat de overheid de burger voor al minacht, framed en piepelt. QR wordt min of meer stiekem (met Pieter Omtzigt als dwarsligger) Europees digitaal burgerschap ID. Kuipers tekende al, het komt er aan, zeker voor reizen.

Hoe ging het in 2022? De vierde golf kwam en ging eind 2021, maar er kwam hier wel een zware en wereld wijd unieke kerst-lockdown omdat oMicron werd omkleed met absurde projecties die voor al het doemdenken en de onkunde van het RIVM en OMT duidelijk maakten. Een lockdown die ondanks sterk dalende cijfers niet echt werd versoepeld op 14 januari, iets meer ruimte gaf op 25 januari maar met valse cijfers van minister Ernst Kuipers nog lang als opmaat voor 2G of zelfs 2G+werd benut.

Het volk bang houden was en is blijkbaar het devies, anders gaan we als afleiding wel oorlog voeren tegen Rusland en vangen we vluchtelingen op of doen 'n stikstofcrisis. Tribunalen en vaccinatie-schade mogen niet genoemd worden, maar meer dan 880.000 mensen steunden Mona Keijzers petitie tegen de maatregelen.

De oMicron pakte zeker minder heftig uit met minder zware ziektes maar wel veel meer besmettingen, nagenoeg zinloze en dure (tot 20

2 www. brownstone.org

miljoen per dag) testerij en navenante quarantaine. De kerst-lock down moest volgens het RIVM, terwijl het volk morde en opstandig werd. Deze oMicron mutaties blijken niet zo gevoelig voor al opgebouwde immuniteit en voor prikken (maar 30% bescherming en 3 maanden voor de booster). Dat maakt ook die booster of herhaalprik die wel iets werkte voor Delta dus weinig zinvol voor oMicron, maar het pushen blijft. Steeds meer mensen gaan niet mee in de 3e en 4e en 5e prik, waarvan er miljoenen op de plank liggen.

Effectieve vaccinatiegraad

De RIVM blijft schermen met een historische vaccinatiegraad van 86% en dat staat in alle grafieken en verslagen. Dat men daar mee de feitelijke situatie, namelijk dat een groot deel van die prikken uit 2021 ondertussen niet meer effectief zijn, verborgen houdt is manipulatie. Er wordt niet gelogen, de waarheid wordt verhuld! De effectieve vaccinatiegraad viel (en dat zie ja al in internationale statistieken) terug naar 70% en zakt verder omdat de vaccins na zes maanden inzakken qua bescherming en men ook de QR-code periode heeft inge kort. Dat de besmettingen teruglopen heeft dus niets meer te maken met vaccinatiegraad, maar met de verguisde herd immunity, om dat erg veel mensen ondertussen een besmetting hebben doorgemaakt en antilichamen en weerstand hebben opgebouwd.

De hele kwestie van de effectieve vaccinatiegraad is het meest duidelijke voorbeeld van misinformatie, De overheid weet echt wel dat de oudere vaccins niet meer goed werken en paste het QR-beleid ook aan, maar laat op het “dashboard” en in de presentaties van Van Dissel de oude historische cijfers staan. Volgens Van Dissel is er geen sprake van politieke beïnvloeding van het RIVM, maar dat gelooft niemand meer, zeker met verkiezingen in zicht (in 2021 en 2022) was het allemaal iets te duidelijk geënsceneerd.

Afkalvende steun

De steun voor doorzetten van de knevel, zo voelde men het, is na weken van afname van de cijfers en pas vrij late oMi cron besmettingsgolf erg beperkt, er gloorde verzet. Ook wereldwijd, de truckers gingen voor op. Uiteindelijk gaf Rutte IV wat toe. Maar gevaccineerd en geboosterd moet er worden, want het werkt, de oversterfte nam toch af, er kwam zelfs wat on der sterft e al is de oversterfte half maart weer te rug, maar wordt door het RIVM verhuld.

Ondertussen na wat grote demonstraties zoals op 2 januari 2021 de zoveelste demo in Amsterdam, opnieuw onmatig politie geweld, nu vooral Oekraïne opwinding. Het nieuwe kabinet blijft bij de oude

boodschap en Ernst Kuipers als nieuwe Coronapaus komt niet goed over. Nog steeds met bedrieglijke grafieken, het is niet verbeterd sinds de clownsacts van eerdere persconferenties.

De vorige Corona-tsaar De Jonge sprak (totaal buiten de orde) over on rechtmatige, maar noodzakelijke maatregelen (vaccinatieplicht). Ook lijkt nu de vaccinatiedwang zich te richten op de “herstelden”, die na een half jaar hun internationale QR vink je kwijtraken en nu de nieuwe doel groep vormen, maar nooit genoemd worden in de statistiek. In Duits land is die “genezen”-periode al terug gebracht tot 62 dagen, maar de vacccinatieplicht kwam er daar niet.

Het ging in 2021 maar door, de economie en de levensvreugde werden stelselmatig aangetast, de bevolking verzuur de, jongeren verstijfden. Het door Omtzigt gevraagde onderzoek naar de oversterfte is bij het niet onafhankelijke RIVM ondergebracht, die keuren hun eigen vlees nu. Geregeld boosteren wordt standaard, het spul werkt maar 3 maanden maar is al besteld. Het is te ver wachten dat Rutte IV qua Corona en nu met historisch weinig steun en vertrouwen, eenkennig blijft, misschien zelf nog erger de hakken in het zand zet. Manipulatie of weghouden van cijfers en plausibilisering van maatregelen is het devies.

De vroege winter van 2021/2022 stond weer helemaal in het teken van Corona; boosteren, lock down, QR-pas, tweedeling, toch vaccinatieplicht inmasseren, aanpassen van de Neurenberg Code, 2G (nu weer even uit gesteld maar er dreigt uitruil met lockdown), gedoe rond de “batches”van het vaccin, de aan/door discussie, reisbeperkingen en meer isolatie van ouderen in tehuizen, wat neerkomt op “harvesting”, de zwakken wegsaneren.

De beperkingen van de vaccins, de bijwerkingen en vaccinatieschade, ook doordat er mogelijk opzettelijk verschillen waren in wie wat kreeg geprikt, worden steeds duidelijker en meer wanstaltig. 2021 blijkt qua oversterfte nog rampzaliger dan 2020, het beleid heeft gefaald, de vaccinatie leidde niet tot uitdoving, eerder het te gen deel. De gevaccineerden zijn nu het slachtoffer aan het worden, zij krijgen de ziekte toch en hun algehele weerstand is aangetast. De schade door op een onverantwoorde manier te vaccineren, dus zonder zgn. aspiratie en met de kans direct in het bloed te injecteren, begint ook met harde data duidelijk te worden. Ook hart aandoeningen zo als myocarditis en pericarditis blijken (bij jonge jongens) 132 keer (!!) vaker voor te komen na vaccinatie.

Het vertrouwen in de overheid verdwijnt, slechts 16 procent is begin december 2021 nog positief over de aanpak.Dat gaat twee kanten uit. Volgens gedragsonderzoek van het RIVM toen vindt bijna

30 % dat er (veel) te weinig maatregelen zijn getroffen om het Corona vi rus te bestrijden. 40% is daarover is ‘neutraal’. Van de niet-gevaccineerden keurt 91 procent de corona-aanpak af.

De macht hebbers proberen bijna wanhopig hun beleid te verdedigen en beleidsfouten te verbergen, maar er komt steeds meer boven wat er, zoals het bijna criminele contract door de overheden (al in 2020) met de vaccin leveranciers om alternatieven te blokkeren ten einde de experimentele status van de vaccins te beschermen.

Het leek ooit een lastige griep en blijkt achteraf eigenlijk ook niet veel meer, maar ondertussen is duidelijk dat Corona (CoVid-19) de wereld zo als we die kenden ingrijpend heeft veranderd, de economie en de democratie herijkt en ook een mentale pandemie en tweedeling heeft veroorzaakt.

Sluipenderwijs zijn we er aan gewend, maar is wel de vaccinatiedwang veranderd in een soort totalitaire discriminatie van de minderheid. De beoogde spurt booster prikken door angst zaaien en dwangmaat regelen blijft dan ook uit.

We werden in 2021 een „Ausweiss” samenleving. Geen QR code betekende na 25 september 2021 geen horeca, cultuur, festivals, etc. en op 2 november en 12 november 2021 kon er steeds weer een schepje bovenop, en kwam er verdere lockdown, avondklok, “no jab no job” geluiden.

De maatregelen missen een rationele justificatie, anders dan vaccinatie omzet en het proberen de grove missers onder de pet te houden. Maar de cijfers vallen in 2022 wel weer wat mee, in ieder ge val was het achteraf zwaar overdreven om de kerst dagen zo te verpesten. Iedereen ging toch en waarschijnlijk extra winkelen, gezellig de kerst vieren, dus het was allemaal contraproductief en oMicron zette wel door maar was, zoals verwacht, ook veel minder schadelijk.

Herstelden de nieuwe doel groep?

De aanpak na de lente van 2022 werd dat de herstel den (hoe veel dat er zijn weten we niet, dat is geheim) niet één jaar, maar slechts een half jaar ‘n QR vinkje krijgen, en ook gevaccineerden zonder booster tot 9 maan den beperkt gaan worden. Wilde je reizen, dan moet je prikken! In Dutsland maakte men er 90 dagen van, effectief 62, blijkbaar omdat de oMicron besmettingen en positieve tests de pan uitrezen.

Boosters werken maar 2 of 3 maanden, maar worden afgedwongen als herhaalprikken.

Bij ons werd in november 2021 de QR periode nog juist verlengd om dat bewezen was, dat herstelden veel meer weerstand hebben, maar dat is teruggedraaid, en alleen geboosterden hebben nu nog onbeperkt een vinkje. Dit terwijl uit een onderzoek van bijv. Sanquin (bloed donors) blijkt dat gevaccineerden duidelijk minder weerstand hebben (verminderde immuniteit).

Er is ook een beter beeld over het aantal hersteld en, de “nationale dokter” van Dissel liet in januari 2022 onbedoeld wat getallen los en daaruit blijkt dat het aantal herstelden van meer dan 3 maanden terug al 2,8% was, en de afgelopen maanden van de 1,5 miljoen positieve tests daar zeker nog een paar procent bij komen. Die moeten ook nog aan de prik. Die zes maanden betekent effectieve dwang voor mensen en kinderen die eigenlijk heel weinig te vrezen hebben.

Uit wat van Dissel toen deelde bleek ook dat maximaal 9,1% hel e maal niet gevaccineerd is, dat is inclusief niet herstelden van de laatste maan den, de paar honderdduizend mensen met een antibody test die niet meetelt, en de 40% van de niet gevaccineerden die volgens een enquête van Maurice toch ook de ziekte hebben doorgemaakt. Het getal van 1,8 miljoen gevaarlijke vaccin-vrijen was dus zwaar overdreven.

Als er een harde kern van 500.000 vaccin-weigeraars, die niet beschermd zijn, overbleef is dat veel en het is ongeloof waardig dat de zieken huizen en IC’s er nog vol mee lagen. Men weigert actuele cijfers over de herstel-vaccinatie-verhouding openbaar te maken.

Steun voor knevelen

Rutte IV ging in 2022 op de oude voet verder en wil de eerst nog duidelijk de QR-Corona pas de hele winter doorzetten, om dat de zorg het misschien niet aankon en de griep meespeelt, maar ook om te verbloemen dat het vaccineren niet echt gewerkt heeft. Hou ze angstig, zet ze onder druk, voorkom vragen en twijfel, van Dissel leverde de plaatjes! Die steeds maar toenemende angst en dwang zorgt voor wantrouwen, tweedeling, is deels contraproductief en wekt veel weerstand en chaos op, om dat de volksgezondheid en de economie er niet bij gebaat lijkt. Democratie blijkt het opleg gen van de wens en van de meerderheid aan de minderheid, soms met maar een enkele zetel meerderheid in het parlement en een senaat die nog verschil kan maken.

Vaccinatie maakt slachtoffers, direct zelfs meer doden dan Covid zelf en indirect (op termijn) kan het een ramp blijken. Dat Pfizer zelf dat probeer de te verhullen bleek ook uit openbaar geworden Pfizer documenten in de VS, die voor al de slordige manier waar op men om ging met het verwerken van bijwerkingen en sterfte door vaccinatie aantoonde. In SEC documenten geeft Pfizer nu zelf toe, dat ze waarschijnlijk nooit “gewoon” goedgekeurd gaan worden.

Maar he laas, vaccinatiescha de be staat hier officieel niet, dat wordt ontkend of genegeerd. De gevaccineerden met booster die positief testten, hielden wel hun groene vink je, maar QR is heilig als basis voor een Europees reisdocument in de maak.

In de politiek wordt iedere kritiek op beleid of maatregelen weggestemd, de coalitie blijft het spelletje van een dictatoriale overheid meespelen. Voor al geen verkiezing en riskeren, want dan gaat de heersende club dik onderuit, snel een kabinet Rutte IV met ouwe getrouwen.

De parlementariërs laten zich ringeloren door het OMT zoals betreffende de antibody-test, de IC-capaciteit en de oversterfte, vaak is duidelijk dat de VWS minister zelf dat aanstuurde, ondanks een andere mening van het OMT. Ernst Kuipers was deel van de Erasmus MC kongsi, OMT lid, en investeerde privé in blaastests, maar werd in 2022 te snel D66-er en opvolger van Hugo de Jonge als minister van VWS. De coalitie weigerde ook al onderzoek naar de belangenverstrengeling in de hele medische kliek, waar mensen zoals Fauci, Ab Osterhaus (die ook al bij de Erasmus MC club hoorde met aandelen in Viroclinics die hem 5,6 miljoen opleverden), maar ook OMT leden zoals Marion Koopmans allerlei half-verborgen belangen blijken te hebben. Koopmans werkte tot 2018 in Wuhan op het door o.a. Fauci geïnitieerde SARS-lab en is met Drosten betrokken bij de PCR-test die een miljarden-business is geworden, maar werd in 2020 door Fauci gevraagd om de “labfout” hypohese af te dekken met het vleermuis-verhaal. Ook Ron Fouchier, die al eerder “gain of function” virussen maakte, was er bij betrokken.

Corruptie alom

Het is allemaal vaag, belangen lopen door elkaar, agenda’s overlappen. EU-chef Ursula von der Leyen is getrouwd met iemand die belangen heeft bij gen-therapie van een bedrijf in de VS dat EU subsidies krijgt. De voorzitter van de EMA, Emer Cooke die de geneesmiddelen-toelating regelt, was voor heen lobbyist en werkzaam in Big Pharma. Er komt nu wel een parlementaire enquête, maar dat wordt weer goedpraten van het eigen ge drag, zelf keuring a la

“WC-eend”. En wie spreekt over een tribunaal wordt weggezet als opruier of komt voor de rechter.

De media speelden het spel mee

De MSM of wel de mainstream media, in ons land de grote kranten, de Volkskrant voor op, de publieke omroep en de commerciële kanalen er achteraan hebben vooral de overheidsvisie uitgedragen, de tweedeling aangejaagd, en verspelen langzaam het vertrouwen in hun integriteit. Wilde en ongefundeerde beschuldigingen, zwart ma ken van niet-gevaccineerden, het is allemaal normaal geworden in de media, maar wat betekent dat nu steeds meer blijkt dat het ook van hun kant vaak “fake nieuws” was. Worden alternatieve kanalen en initiatieven als BlckBx, Weltschmerz, Blue Tiger, Nieuwe WereldTV en “De Andere Krant” de nieuwe massa media?

We denken misschien nog dat terug naar ‘nor maal’ een optie is, maar te veel is al onderuit gegaan. Te veel rechten zijn aangetast, te veel tijdelijke maatregelen gaan nooit teruggedraaid worden, zo als dat de overheid (of de WHO of het WEF) feitelijk onbeperkte toegang krijgt tot alle persoonlijke informatie, medisch, financieel, alles. Dat is gevaarlijk, denk aan Hugo de Jonge die op de televisie verkondigde dat hij weet waar de anti-vaxxers wonen en feitelijk dreigt aan de deur te komen met een spuit. Hij werd niet eens teruggefloten, ook niet als hij zegt ”Ik leg me niet neer bij recht om nee te zeggen tegen vaccinatie “(14 dec. 2021)

Te veel ellende blijft nog verborgen, de mentale schade, de onderwijsgaten, de media waar we niet meer in vertrouwen, de aantasting van de privacy, het wantrouwen in de democratie en de overheid. En dan de schade aan de samenleving, de ZZP-economie, de cultuursector, voorlopig worden ze nog stilgehouden met steunmaatregelen, maar de echte ellende moet nog verwerkt worden en de impact van de pandemie maar vooral van de maatregelen om die te beheer sen waren ingrijpend en werden zonder duidelijke argumenten steeds verder aangedraaid. Ze hebben niet alleen de economie, maar ook ons denken over gezondheid, over verantwoordelijkheid, sociaal gedrag, normen en waar den, mensenrechten en de verhouding tussen arm en rijk in een ander perspectief geplaatst.

Grote problemen zoals het klimaat, de tweedeling, biodiversiteit en een rechtvaardige verdeling van de welvaart waren misschien tijdelijk even minder belangrijk, maar komen nu met een zwaar Corona-accent naar voren. En kunnen we vergeten dat we het grootste deel van de wereld bevolking hebben laten zitten en ons ook over de nevenschade door de economische ontwrichting elders nauwe-

lijks opwonden? Het neoliberale model heeft een paar nare krasjes opgelopen, saar kan het WEF niks aan doen.

Afglijden naar een totalitair regime

Je kunt het allemaal positief zien, of juist een doemscenario bedenken, van beide geef ik later een aanzet. De onnodig verstikkende maatregelen, die op 25 september 2021 en nog beklemmender later in november en tot eind januari 2022 van kracht werden, en nauwelijks als een versoepeling betiteld kunnen worden, zijn een splijtzwam voor de samenleving geworden. Ze deden een quasi-demissionair kabinet verder wankelen, maar de oorlog bracht redding. Het eenzijdig opleggen van zware beperkingen valt niet altijd goed, leidde tot het ontslag op staande voet van een staatssecretaris en veroorzaakt een duidelijke tweedeling in een politiek klimaat waar allerlei oud zeer weer naar boven komt, ook van “keurige” ministers en een op BZ zwaar falende Sigrid Kaag, die blijkbaar minder de grote leider is dan ze voorgaf en viel over miskleunen rond Afghanistan, maar nu Financiën mag doen en de zwijnerij bij D66 onder het tapijt vegen. Door velen wordt het beleid nu gezien als discriminatie van een minderheid en afglijden naar een totalitaire staat, of wel het opleggen van de wil van een “aangenomen” meerderheid aan een minderheid, met voorbij gaan aan democratische rechten. Vergelijkingen met de jodenvervolging zijn niet van de lucht en er werd een galg rondgedragen op de Dam.

De vaccinatie dwang werd in 2021 steeds verder en zonder goede argumentatie opgeschroefd, maar heeft dat wel zin, of gaan mensen juist daardoor juist de hakken in het zand zetten? Er ont staat een sfeer van “Verzet”, en dat kan uit de hand lopen. Geweld, maar ook cyber-geweld zo als een ddos-aanval op 25 september. Dat is een gerichte aanval die de servers overbelast. In combinatie met de grote druk te, men schatte dat weer eens verkeerd in, leidde dit er toe dat veel mensen hun QR-code niet konden laden. en waarom gingen Facebook en DigID op 4 october 2021 plat?

Het verzet groeit, vecht tegen censuur en media-manipulatie; de waarheid is nu het prerogatief van de regering, nogal dictatoriaal. De betrokkenen, die men wel als wappies betitelt maar die vaak op andere gronden vinden dat ze goede reden hebben om geen prik te krijg en, krijgen ook steun van een bredere groep, maar de hele kwestie is wel min of meer uit het nieuws door Oekraïne. Hoe goed werkt de dwang of een verplichting? Een vaccinatie verplichting, die men hier (nog) niet wil opleggen, maar waar de politiek niet meer te gen was (in moties in 2e Kamer) blijkt in andere landen

maar beperkt effect te hebben, werd wel doorgedrukt, maar toch weer niet doorgevoerd.

Impact voorbij de economie

Er is veel te doen over steun, herstel, de economie weer op gang brengen, de getroffen bedrijven en ondernemers weer aan de gang krijgen. Dat lukt ook beter dan verwacht, we komen eigenlijk vrij snel uit de economische tegenwind. De steun werd gestopt, maar toen toch weer opgestart en nu vaak teruggevraagd.

Iets anders is wat er met onze instelling, ons vertrouwen in het systeem, ons geloof in democratie en het neoliberale model is gebeurd. Zelfs de wetenschap is gemuilkorfd, artsen moeten zich houden aan wat wordt voorgeschreven als waarheid en anders ge straft, terwijl achteraf blijkt dat ze wel een punt hadden. De meeste wetenschappers zijn precies dat, mensen die het “weten” rangschik ken, in schappen proberen te catalogiseren, door meta-analyses nog beter te classificeren, maar het zijn geen “wetenscheppers” meer, zij die nieuwe kennis opduiken, bedenken, scheppen.

Wat zijn de gevolgen van de aantasting van onze vrijheid en autonomie, onze privacy en intimiteit, onze verbondenheid met onze naasten, onze potentie en daad kracht (agency met weer zo’n nieuw woord), onze instelling om verantwoording te nemen? We zijn gedwongen of in ieder geval via overheid en media verleid tot accepteren van opgelegde maatregelen en kuddegedrag (geschaapt is de term). Hoe gaat dat uitwerken in de geestelijke gezondheid, in ziektes die daarmee samenhangen, in de gemiddelde levensduur, in de actiebereidheid, ondernemingszin, innovatie? Dat zijn risico’s die nauwelijks zijn bekeken, maar heel ingrijpend, duur en kwalijk kunnen uitpakken.

Ik verwacht naast Alzheimer’s bijvoorbeeld ook een duidelijke toename in Parkinson’s omdat de diepe oorzaak daarvan gebrek aan zelfvertrouwen is, en dat heeft het Corona beleid fors aangetast.

Ontwikkeling

Toen de eerste versie van dit boek gedrukt werd, op 4 mei 2021, zat en we nog midden in de lockdown, maar gloorde er licht. Ander halve maand verder leken we even vrij maar kwam er in juli toch nog een delta/disco-piek en bleek augustus toch meer rood dan groen op de kaartjes en vond het RIVM de vrij rustige cijfers van september “stilte voor de storm”. De jeugd bleek de bottleneck en het massale reizen hielp ook niet echt. En dat ter wijl we goed deels gevaccineerd zijn! 24 miljoen prikken so far (maar nu afvlakkend), Dus nog wat meer dwang en testeisen, geen festivals maar wel F-1

race. En voor de vaccinatie-vrijen was het helemaal zuur, die moesten steeds testen!

De door braak en versoepeling leek in de lente van 2021 al in volle gang, einde juni zou den we echt uit de lockdown zijn. Op 28 mei 2021 kondig de pre mier Mark Rut te al brede versoepelingen aan, het opengaan van horeca en de mogelijkheid van festivals; dat kwam neer op het einde van de lockdown. Op 18 juni ging dat nog verder. De OV mondkapjes en anderhalve meter afstand bleven nog even. De vaccinatiedwang bleef wel over eind en zelfs geniepiger, met een echte tweedeling in beeld vanwege de maatregelen elders. Op 9 juli 2021 viel weer het doek, door delta en de jeugd. Super-spreader events zoals disco en de festivals, daar ging dus een streep doorheen. De delta/disco piek trof vooral jongeren, vlakte vrij snel af, maar leidde toch tot maatregelen, zodat ons land weer rood kleur de in ECDC verband met allerlei reisbeperkingen en adviezen. Waar overigens niemand zich aan stoorde, ook ministers en de koning niet. Heel Europa ging namelijk in de delta-paniek toch op vakantie, al werd reizen wel puzzelen.

Even snel vaccineren werkte al snel niet meer, je moest 2 weken of bij Janssen zelfs 4 weken op je QR-code wachten. Het beleid zwabberde voort, ter wijl de piek vrij snel overging. Op 15 september 2021 kwam en er versoepeling en, zoals geen 1,5 mtr. meer, maar feitelijk draaide het om meer harde vaccinatiedwang en de C-pas. Op 25 sept. werden de maatregelen alleen maar stringenter en steeds minder gebaseerd op feiten, het waren de aannames van een beperk te groep met bergen Corona-boter op hun hoofd die het beleid bepaalden, en daarbij vooral niet willen erkennen dat men misschien helemaal fout zat,

Het najaar 2021 met mogelijk ook nog influenza of andere griep als extra schaduw kwam met de vierde golf, dus weer paniek bij de gezondheidsinstanties, maar hebben die zelf echt druk gezet achter meer faciliteiten, IC-bedden, in haalopleidingen etc.? Nee, dat was niet nodig, het VWS ministerie lag zelfs opzettelijk dwars, maar feitelijk is de capaciteit veel minder geworden, liep personeel weg omdat zij niet, en hun bazen wel hun zakken vulden, etc.

Nu klaagden de goedbetaalde OMT-leden vooral over zorg druk, maar de werkers op de vloer meer betalen, nee toch. Dit terwijl de leiding, het OMT en veel ziekenhuis-artsen met testbedrijfjes aan de gang gingen en Kuipers ongekend rijk geworden zou zijn als z’n blaastest was gelukt. Hoe zo geen belangenverstrengeling?

Zonder duidelijke cijfermatige onderbouwing de horeca, festivals etc. steeds meer verbieden voor niet-gevaccineerden zonder QR

code en het suggereren van 2G beleid van helemaal buitensluiten van niet-gevaccineerden en zelfs herstelden via de booster dwang was de apotheose van het paniek beleid. De 4 miljoen positief getesten en dus potentieel beschermden werden nergens genoemd. Men geeft geen duidelijke cijfers meer over vaccinaties (waar de groei echt uit was behalve dan de boosters) maar niet over mensen met een herstelbewijs?

De instanties doen steeds hun best de angst (die de immuniteit juist aantast) te laten groeien en propageren nog steeds vaccinatie voor iedereen, ook jongeren en kinderen, en met oneigenlijke propaganda middelen die voor andere medicijn en niet geoorloofd zijn. Maar is dat wel zinvol nu blijkt dat mens en die de ziekte hebben gehad redelijk immuun zijn en zelfs beter tegen de delta variant kunnen, ter wijl gevaccineerden ongemerkte (asymptomatische) besmettingsbronnen kunnen worden? In ons land en elders is “genezen” zijn nu beperkt, terwijl die natuurlijke immuniteit veel langer blijft. Het aantal “herstelden” houdt men geheim!

Een hele grot e groep heeft ‘ongeteste” en dus onbewezen Corona gehad, of zelfs antibody confirmatie maar kreeg geen QR-code, het RIVM vindt dat daar geen tijd voor is en het internationaal niet geaccepteerd wordt, en de regering negeert de 2e Kamer motie ter zake. Testen, ook van gevaccineerden, speelt in de nu afgewende 2G aanpak al helemaal niet meer, terwijl de 1G aanpak (alleen maar testen) hel e maal geen gek idee was (van de Christen Unie).

Vaccinatie werkt, dat is en blijft de mantra van het RIVM en Coronapaus van Dissel, al ondersteunen de feiten dat niet altijd vol doen de, er blijft twijfel over het beleid en de effectiviteit ervan, zo als ook Virusvaria voor het UK aantoonde. Het hele vaccinatie-spiel heeft blijkbaar niet gewerkt, in 2021 bijna net zo veel slachtoffers en meer schade dan in 2020, en gaat boosteren dat veranderen? Dat werkt nauwelijks tegen oMicron, misschien een nieuw vaccin wel, maar eerst moet de oude voorraad even op! Aan de horizon zijn er wat dure behandelingen (van Merck en Pfizer zijn Paxlovid en Veklury a 530$ per behandeling nog niet goed echt gekeurd maar nu wel een brede en gepromote experimentele behandeling in de VS) en monoclonale antibody therapie maar het goedkope HCQ en Ivermectine, die elders duidelijk positieve resultaten gaven, zijn nog steeds half-taboe en vitamine (K2, B3, zink, probiotica etc) als profylaxe wordt niet genoemd.

Dat er minder mutaties zouden zijn door brede vaccinatie is ook niet hard te maken, eerder het omgekeerde, het virus muteert om te overleven (oMicron met BA.2, BA.4/5).

Het aantal gevaccineerden in ziekenhuizen blijkt in de landen om ons heen groter dan hun relatieve aandeel, bij ons zou dat niet zo zijn, blijft men beweren en staven met nauwelijks inzichtelijke onderzoeken. De beweringen van de overheid, OMT en RIVM blijken veelal niet te kloppen en als manipulatie en vaccinatiepromotie te zijn ingezet, dat blijkt ook weer uit die WOB stukken.

Vaccinatie heeft mogelijk even geholpen, maar preventie en behandeling kregen daardoor nauwelijks aandacht. Dat geleidelijke blootstelling (dus juist geen lockdowns) aan niet te grote virionen-concentraties de immuniteit opbouwt en dus de ernst van de ziekte in het algemeen beperkt werd niet door het RIVM, maar door Maurice de Hond en zijn kruistocht tegen aerosolen en vóór ventilatie aangedragen. Men misbruikte de statistiek, want de cijfers gingen al in 2020 omlaag vóór de zware maatregelen effect hadden, in 2021 ook al voordat er gevaccineerd werd.

De dreiging wordt gevoed door de instanties, die ook 1,8 miljoen jeugdigen (12-17 jr) gingen vaccineren en nu gaat dat ook voor 5-12 jarigen spel en, als een soort kinds ol dat en die een schild moeten vorm en tegen de delta-variant die volgens de RIVM-modellen zo dreigde, maar uiteindelijk na een stevige piek en door oMicron wel meevalt.

OMicron kwam en kan alsnog tegenvallen, dus doorprikken maar. De EMA keurt het allemaal goed, dit terwijl Pfizer zelf in haar (Canadese) bijsluiter aangaf dat de groep jeugdigen een 0,4% risico op ernstige bijverschijnselen loopt en van Corona zelf zeer weinig te vrezen heeft. Nu blijkt in 2022 wel degelijk dat bij veel jongeren hartklachten optreden, maar bagatelliseert men dat, dat gaat wel over.

Zomer 2021: even lucht

De blije zomer van 2021 bleek dus uiteindelijk nog al bewolkt en nat, en het water was de nieuw vijand. De mensen waren het lockdown en de maatregelen zat en gingen weer los. We gingen massaal reizen, het gespaarde geld snel uitgeven en zo plamuurden we de ellende, de kosten en de slachtoffers weg achter een muur van positieve blijheid. Te vroeg want delta sloeg toe in het najaar.

Corona woedde ondertussen nog volop in landen en continenten die tot dusver gespaard bleven, wereldwijd was er zeker nog geen sprake van uitdoving.

Langzamerhand werd vaccinatie iedereen opgedrongen, weigeren duur gemaakt door testeisen op te schroeven en via propaganda en gedwongen voorlichting op b.v. scholen gestimuleerd. In de media

werd massaal en ongestraft afgegeven op de weigeraars, de wappies, de antivaxxers en de wetenschappers die hen gelijk gaven.

De censuur bleef, artsen moeten zich houden aan wat de overheid bepaalt, demonstreren mag alleen tot steun van het regime, feesten en F-1 racen mocht wel. Voetbal leek tot de match tegen Tsjechië een leuke afleiding van de politieke patstelling. De Olympische Spelen bleken nuttig als afleiding maar waren ook een Corona-spreider event, Zandvoort was de acid-test en gaf geen stijging!

Zoals altijd schrijven de overwinnaars de historie en komen er prijzen, penning en, ridderschappen voor de grote leiders van OMT, RIVM, voor allen die het oprechte leiderschap van onze Mark hebben gediend. Het grote afdekken begon, want niemand is schuldig; indien nodig zijn we toevallig vergeten hoe het ging of zijn de papieren of sms-jes zoek. Het leek er zelfs op dat extra gewerkt werd aan het verkleinen van de groep niet gevaccineerden om te voorkomen dat nare bijwerkingen op termijn te bewijzen zouden zijn, het bijltjesdag-indek fenomeen. Dwang en drang moest, want de twijfel groeide en de cijfers kloppen niet, vaccin-vrij blijven als beste keuze kreeg aanhang.

Het eindspel leek zomer 2021 begonnen, als er maar geen nieuwe varianten opdoken (hetgeen dus gebeurde). Het werd, met misschien nog een paar paniekmomenten, tijd voor terugblikken en de politiek ging al het grote theater stuk der wederopbouw opvoeren en in de achterkamertjes de oude wijn in nieuwe zakken proberen te verpakken. We zullen weer samen moeten leven, de vaxxers en de anti-vaxx ers, de BOA's en de demonstranten, de kapot gemaakte middenstanders en ZZP-ers, Verzoening of is het de doofpot, werd een thema, natuurlijk onder leiding van veel te laat een (nieuw) kabinet met alleen minderheidssteun in de senaat maar met dezelfde mensen. Die foutjes, ach er ging wel eens wat mis, de druk was groot, onwetendheid valt niemand te verwijten. De media en WOB-bers zullen nog wel wat missers en fuck-ups boven water halen maar te veel klokkenluiders; dat moet ontmoedigd worden. 23 miljoen voor de feitelijk mislukte CoronaMelder App, dat was toch verantwoord, of niet? En er zijn ook nog wat miljarden zoek!

Het was in 2020 en begin 2021 een ingrijpende periode geweest en we waren er nog niet uit, de vierde golf kwam in volle sterkte ondanks de vaccinatie en oMicron raast in 2022 rond. Het was twijfelachtig of de vaccinatie werkelijk zo veel effect had gehad en of boosters wel werken, misschien was de algehele immuniteit van gevaccineerden afgenomen. Dat zou de zoveelste Corona-misser zijn.

Er is beter inzicht nodig in de onderliggende cijfers, en openbaarmaking daarvan. Het onderscheid tussen hen die de ziekte doormaakten (al dan niet met ernstige verschijnselen), niet-gevaccineerden, niet geslaagd gevaccineerden (immuno-compromised dus onbeschermd), deels geslaagd gevaccineerden en volledig geslaagde (dus in theorie beschermde, maar blijkbaar toch virus-gevoelige) gevaccineerden zien we niet goed terug in de cijfers. Pas in 2022 werd toegegeven dat ook gevaccineerden veel in het ziekenhuis belandden, daar bedden bezetten en besmettelijk kunnen zijn, maar binnen 2 weken na de prik als niet-gevaccineerd zijn geboekstaafd.

Waarom weten we zo weinig over kwetsbare groepen, onderliggende ziektes die Corona extra gevaarlijk maken, de lichamelijke condities, ziektehistories, gebruik antibiotica, dieet, geestelijke instelling, PTSS problemen, darm-bioom en viroom gebreken, genetische gevoeligheid (zoals het Neanderthal LZTFL1 gen), etc. etc.? Na twee jaar zou dat toch eens bekeken moet en worden en gezocht moeten word en naar biomarkers (signalen) die gevoeligheid voor de ziekte (en misschien ook voor vaccinatie, booster-effectiviteit ook voor oMicron en voor doorbraak-infecties) aangeven. Ook in de even zeer forse oversterfte (1100 in week 46, af gevlakt in december, ondersterfte in januari 2022, daarna continu weer oversterfte) is ook geen onderscheid tussen wel en niet geprikt in algemene sterfte te maken, de statistici staan met lege handen. De oorzaak zou naast vaccinatiesterfte kunnen liggen in slechte batches van het vaccin, en uitgestelde zorg, al is dat niet waarschijnlijk.

De LAREB cijfers (de instantie die de klachten over bijwerkingen en sterfte na, bij en door vaccinatie registreert maar niet natrekt) zijn uitermate vaag. De Pfizer onthullingen in de VS over hoe men daar de bijwerkingen (VAERS) ook alleen maar noteerde zijn illustratief. Het duidt er wel op dat vaccineren, boosteren en zeker zonder aspiratie (dus niet in een ader) helemaal niet ongevaarlijk is.

Wereldwijs

Het was niet helemaal onverwacht. Bij de millennium-wende zag het er al naar uit dat de eenentwintigste eeuw geen rustige tijd zou worden. Er waren dreigende wolken. De twintigste eeuw had ons veel moois en nieuws gebracht maar het was duidelijk dat de ontwikkelingen in de technologie, de schaalvergroting, de bevolkingsexplosie en de globalisering een prijs hadden. Daar was geen profetisch inzicht voor nodig.

De grote klapper, so far, is het Corona-virus in 2020. Er war en weliswaar aanwijzingen dat er een grote pandemie aan zat te komen maar niemand was er echt op voorbereid dat een op zich lasti-

ge en niet onschuldige griep virus-uitbraak in de stad Wuhan in China snel een pandemie werd of zo door de WHO werd betiteld. Er brak een mondiale paniek uit waarbij de reacties van met name de medische wereld en de overheid de zaak eigenlijk vooral erger maakten. De nevenschade op menselijk en sociaal-economisch terrein is enorm en groeit nog steeds, we zijn er nog niet!

Long Corona / Post-Covid werd eerst niet (h)erkend

De hele ontwikkeling was voor mij een uitvergroting van mijn persoonlijke Corona verhaal. Want hoe wel dat in het begin voor mij niet duidelijk was, had ik in 2018 op een internationale conferentie een voorloper en soortgenoot van Corona, namelijk het SARS-virus opgelopen (andere soorten corona-griep zijn er al veel langer). Ik ben er toen mee naar de dok ter ge stapt, die constateerde terecht dat m'n longen niet in orde waren en verwees me door. Er werden bij het AMC in Amsterdam allerlei tests gedaan, foto's en een scan gemaakt. Corona was toen nog niet in beeld, niemand stelde een andere diagnose dan dat het restverschijnselen waren van een eerdere operatie; er was wat litteken weefsel maar het ging wel over, geduld. Toen de klachten aanhielden en er oedeem bij kwam (vocht in de benen en achter de longen) kreeg ik weer onderzoek en weer scans en foto's met dezelfde diagnose en medicatie.

Het werd niet echt beter, ik bleef moe, af en toe depressief, had geen smaak, hield veel vocht vast; ik werd niet meer de oude. Ik speurde het internet af en kreeg door dat ik de symptomen van het Post-SARS Syndroom vertoonde. Daar was in Azië veel over bekend want SARS had daar al eerder behoor lijk huisgehouden. Maar hier wist en de huisarts en de artsen van het AMC niks van en ook het Longfonds wist van niks. Dat syndroom kenden ze (nog) niet, ik beeldde me misschien maar wat in. Kwalijk, maar zo gaat dat onder medici. Dat was de situatie tot de zomer van 2020, toen de eerste verhalen begonnen op te duiken over wat lang Long Corona/CoVid heette en feitelijk Post-SARS/CoVid Syndroom was en uiteindelijk nu ook Post-Covid genoemd wordt. Er werd toen wel een goed onderzoek (door prof. Martijn Spruit van het CIRO) gedaan. Ondertussen is duidelijk dat Long Corona sommigen, misschien wel 3% (waaronder ikzelf), tot half-gehandicapten maakt en er is tot dusver alleen maar wat symptomatische verlichting.

Het foute batch verhaal klopt toch

Eind 2021 was er enige opwinding toen er op basis van Amerikaanse VAERS cijfers werd aangetoond, dat in bepaalde gebieden en bij bepaalde batches (productie-eenheden) van het Pfizer vaccin ver-

schillen bleken te zijn in sterfte. Er kwamen allerlei beschuldigingen, Pfizer zou experimenteren met de vaccins, bepaalde (republikeinse) staten zouden meer dan normaal getroffen zijn, de conspiracy-aanhangers doken er dik op. Je kon via zelfs nagaan of je toevallig een “slechte” batch prik had gehad, omdat die batch stond aangegeven op je vaccinatie-verklaring. Die opwinding ebde weer weg, er waren toch allerlei instanties die de kwaliteit van geneesmiddelen in de gaten moesten houden, de interpretatie van de data bleek niet helemaal betrouwbaar en alleen een paar diehards zoals Willem Engel bleven (terecht) geloven in de batch-verschillen. Onderzoekers van oversterfte bij het RIVM en CBS negeerden dat dit in ons land mogelijk een rol speelde in de najaars-piek 2021.

Maar toen werden er geheime e-mails, presentaties en een intern Pfizer rapport gelekt en kwam naar voren wat er werkelijk aan de hand was en hoe de instanties, onder druk van de politiek en mogelijk marktpartijen, de hele toelatingsprocedure hadden versneld, normale controle-stappen hadden weggelaten en ernstige bezwaren en waarschuwingen, ook uit eigen kring en zelfs door Pfizer mensen, hadden genegeerd en weggepoetst. Belangrijke beleidsbepalers zoals Von der Leyen en in de VS Secretary of Health and Human Services Alex Azar zetten de toelatingsinstanties zoals de Europese EMA en de MHRA in de VS onder druk en tekenden voor aankoop.

De gelekte e-mails waren van mensen zoals Noel Wathion, destijds EMA’s deputy executive director, Marco Cavaleri; EMA’s Head of Biological Health Threats and Vaccines Strategy en laten zien, hoe men protesteerde, waarschuwde tegen overhaaste goedkeuring en ook aangaf wat de bezwaren en zorgen waren. In het produktie-proces van de vaccins ontstaan dus naast de bedoelde mRNA sequence (code die moest zorgen voor het aanmaken van de eiwitten die het virus aanpakten) ook andere sequences dan de beoogde code. Die zijn kleiner, maar vinden makkelijker aanknopingspunten om andere eiwitten te genereren, die al dan niet schadelijk zijn.

Die tekortkomingen in de produktie waren bekend, Pfizer geeft dat ook toe, maar het idee was dat als dat een minderheid was en de “goede” sequence meer dan 70% was, het geen problemen zou opleveren. Maar dat is een aanname, dat is niet goed onderzocht. In de testfase gebruikte Pfizer materiaal van 78% maar in de produktie-batches haalde men in eerste instantie de 50% niet eens, en kwam men met een limiet van 52% als ondergrens om en vaccin nog te kunnen uitzetten (injecteren). Dus 48% “andere” mRNA! Wat doet die, want juist opgebroken stukken van een “goede” sequence zullen zeker “matches” vinden en eiwitten gaan genereren.

Uit de emails en het rapport blijkt, dat allerlei mensen zich daar ernstige zorgen over maakten, maar dat het hele probleem uiteindelijk werd genegeerd en in december 2021 keurden de instanties de vaccins goed als experimenteel (FDA) of “conditional” (EMA) zonder dat het probleem was opgelost of zelfs maar erkend.

Dit houdt dus in, dat er behoorlijke verschillen kunnen zitten tussen de batches, dat zelfs in het optimale geval van 70% ongebroken mRNA code er nog steeds “foute” sequences meekomen, maar dat bij 52% batches de kans dat daar nare consequenties aan vastzitten veel groter is. Er is wel gesteld, dat de mRNA code maar kort in het lichaam blijft, en dan wordt afgebroken, maar de gegenereerde actieve eiwitten doen dan het werk. Dat geldt dus ook voor mogelijk schadelijke eiwitten. Het is duidelijk dat de instanties, die de kwaliteit van geneesmiddelen in de gaten moeten houden, zoals het College Beoordeling Geneesmiddelen (CBG), hebben gefaald. Is er wel gekeken naar het percentage ongebroken mRNA code (dat gaat omlaag bij oudere (over de datum) vaccins) of zat men te slapen? Als er daardoor mensen gestorven zijn, wie is verantwoordelijk?

Dit hele verhaal is weggedrukt, ontkend, maar komt nu naar voren en staat in schril contrast met wat door de media en RIVM naar buiten werd gebracht, namelijk dat je door een prik nooit doodgaat. Er blijkt een hele organisatie, olv de NCTB te zijn opgezet, die de berichtgeving heeft gemanipuleerd, en waarin ministeries, media en social media platforms samenwerkten.

Jolande Sap[3], de excuustruus van het MIT

Het OMT was te eenzijdig, te veel medici en virologen, dat begreep men ook in Den Haag, dus werd er een Maatschappelijk Impact Team opgesteld, naast het OMT. Die zouden kijken naar de effecten van lockdown en vaccinatie, in een breder sociaal-economisch perspectief. Groen-linkser Jolande sap, die na de TK verkiezingen van 2012 werd afgevoerd, ze haalde maar 4 zetels binnen. Ook heeft ze een rol gespeeld in de verhoging van de AOW leeftijd.

Maar nu werd ze van stal gehaald om het MIT kleur te geven, maar dat valt nogal tegen. Maurice de Hond noemde haar de Echoput van het OMT. Ze mag vast nog eens minister of staatsraad worden, tenzij GL haar om haar onzin desavoureert.

Waarom dit boek?

In de titel gebruik ik het woord fuck up. Dat trekt de aandacht en ik denk inderdaad dat er veel fout is gegaan. Daar gaat het eerste deel

3 www.trouw.nl/binnenland/geef-burgers-meer-invloed-op- corona-maatregelen- zegt-jolande-sap-de-tegenhanger-van-jaap-van-dissel/

van dit boek over maar dat impliceert niet dat er geen goed werk is geleverd en zinnige beslissingen zijn genomen. Heel veel mensen hebben meer dan hun best gedaan, levens gered, en ze verdienen ook meer dan klappen, een schouderklopje en ‘n fooi.

Waarom wil ik alles nog een keer oprakelen? Eigenlijk vooral om dat ik steeds minder vertrouwen heb in het “systeem” en de overheid. Het werd gaande weg een online kroniek, steeds met updates, met als rode draad mijn groeiende wantrouwen.

Corona was en is voor velen natuurlijk een ramp; het was en is allemaal zeer beperkend en ernstig geweest. Dat werd gevoed door continu bangmakend nieuws in de media en die bizarre persconferenties. Er kwamen naar mijn mening overdreven maatregelen op basis van vage aannames maar over weerstand opbouwen en immuniteit verbeteren hoorde je niemand. Al die maatregelen werden, vaak vrij plotseling en van bovenaf opgelegd. Het parlement mocht achteraf soms nog een stempeltje zetten maar echte twijfel kreeg geen kans. We moesten het vooral ‘samen’ oplossen. Burgers en eerstelijns gezondheidszorg werden niet geraadpleegd.

Hoop en vertrouwen

Dit boek biedt vooral een kritisch perspectief. Het is in zekere zin ook een oproep: burger, denk voor je zelf, ga niet mee met wat wie dan ook je opdringt, kijk door de plausibiliserings-verhalen heen en beslis zelf. Niet alleen in het stemhokje maar iedere dag; wij zijn het die de banken, de overheid, de medische wereld, de marketing experts, de sociale media platforms en de instituties feitelijk betalen en al dan niet hun gang hebben laten gaan.

Dat is wat ik wil laten zien en dat mag best wat anders uitpakken dan wat u denkt of de deskundigen vinden. Ik word (nog) niet gecontroleerd door de “inspectie”, misschien wel door geheime diensten en de politie, ik zie wel. Wat ik deel is hier en daar behoorlijk alternatief, speculatief en zelfs wat opstandig. Maar dat maakt niet uit, het is ook een oproep om uw eigen geluid, uw (onderbuik) gevoel en uw ervaringen te delen!

2 De Gordiaanse Corona knoop

Waar komt het virus vandaan? Een vraag waar veel van afhangt, en waar ook heel grote politieke belangen spelen. Is het toevallig overgewaaid uit de dierenwereld of is het `gemaakt`en ontsnapt uit een laboratorium in Wuhan, de labfout hypothese? Dat laatste wordt steeds waarschijnlijker, ondanks pogingen van de groep rond Fauci en Marion Koopmans via een vaag artikel in “Science” nog steun te krijgen voor de zgn."zoonotic" (vleermuis) oorzaak van Corona. Wel geeft die groep nu toe, dat er minstens twee mutaties nodig zijn om van bat-virus naar CoVid te komen, maar die zijn nooit gevonden. Men heeft ook niet meer argumenten dan dat de eerste gevallen rond die Wuhan markt waren. Dat bewijst niet dat het daar ook ontstond. Als bijvoorbeeld de eerst geïnfecteerde een medewerker was van het vrij matig beveiligde lab er dichtbij (zie kaart) die daar vaak ging inkopen, dan is dat consistent met het labfout verhaal. Dat is ook op basis van DNA onderzoek (de furin cleavage die menselijk ingrijpen verraadt) veel waarschijnlijker. Ik denk, en velen met mij, onder meer Jeffrey Sachs van The Lancet onderzoekscommissie die dat onderzocht en met feiten onderbouwt, dat nu met man en macht wordt geprobeerd de labfout weg te poetsen, omdat het de waarheid dat het allemaal om biologische wapens ging, aan het licht brengt. Ook de senaat in de VS ziet een labfout nu als meest waarschijnlijk.[1] Dat het allemaal al eerder begon blijkt onder meer uit Covid antibodies in bloed samples bij het Milan Institute for Tumour Diseases,, September, 2019, waarmee ook de hele poppenkast rond Event 201 op 18 okt. 2019 mogelijk meer een realiteit dan een speculatie was.[2]

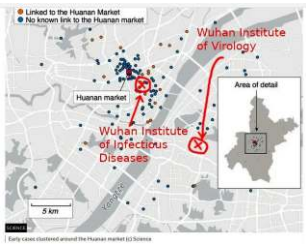

Het is nog te vroeg om een compleet beeld te krijgen van wat zich onder de oppervlakte van de Corona-crisis heeft afgespeeld. Dat er sprake is van inderdaad een complot van juist degenen die zogenaamde vochten tegen desinformatie, namelijk de onderzoekers er achter, de overheid, de media zoals de Volkskrant en allen die er van profiteerden, wordt langzamerhand duidelijk. De knoop moet nog ontward worden, maar de omtrekken zijn duidelijk, door klok-

1 https://www.youtube.com/watch?v=EaJt5jC5gbY
2 PMID: 33176598

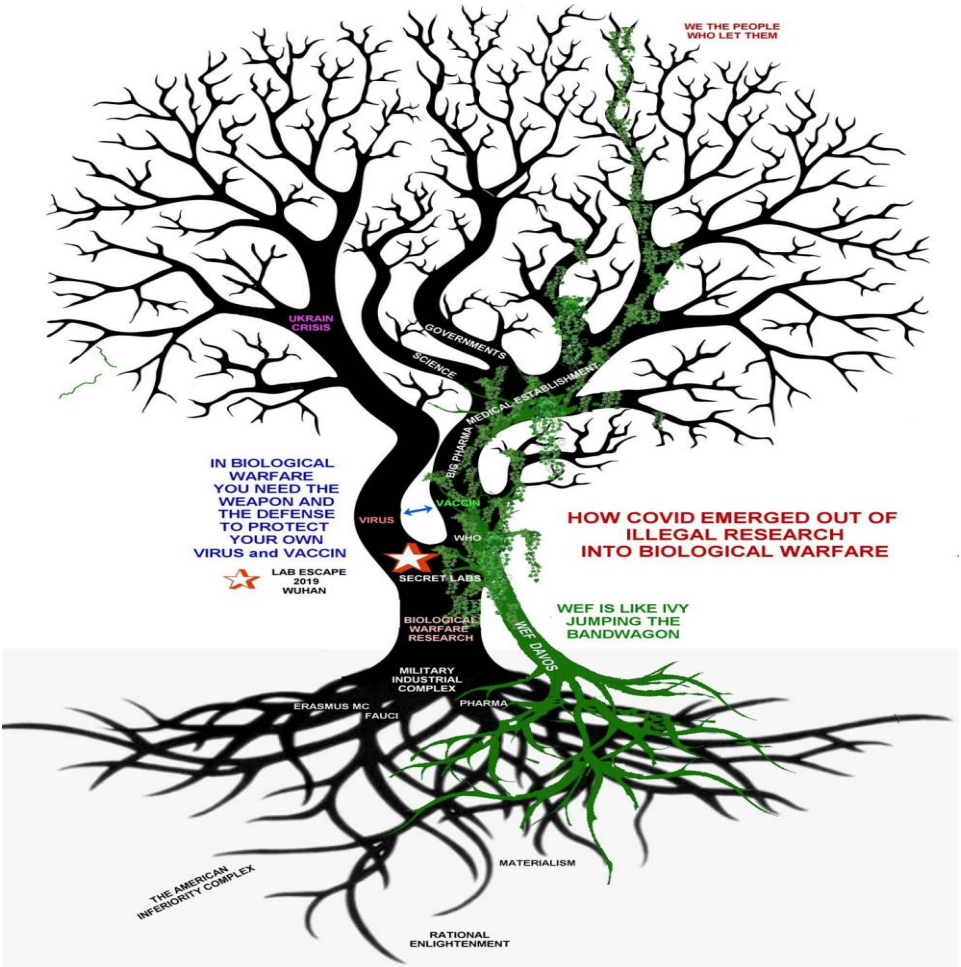

kenluiders, WOB/WOO onderzoeken, datadragers met geheime informatie, maar ook doordat de statistici verbanden aantonen die niet stroken met het “narratief” van overheid en de “wetenschap”.

Analyse van de WOB en FOI (USA) gegevens, de vrijgekomen informatie van de fabrikanten als Pfizer, de Fauci mails, de info over NIH onderzoeksprojecten sinds 2014, de inconsistenties in wat de hoofdrolspelers zeggen en blijkt uit stukken of getuigenverklaringen levert een verontrustend beeld op. Sommigen spreken over corrupt, bloed aan de handen, al blijft de goegemeente en de politiek grotendeels nog geloven in de sprookjes. De beerput gaat open, er gaan meer zaken lopen, waarbij de ook nogal slaafs gebleken rechterlijke macht met de billen bloot moet.

Is Corona uit de hand gelopen biologische oorlogsvoering?

Biologische wapens gebruiken ziekteverwekkers als middel om de "vijand" aan te vallen en daartoe virussen genetisch bewerken en inzetten om ze "heftiger" te laten werken is een logische, als defensie strategie, maar gevaarlijke en illegale stap.

Steeds meer rijst de verdenking dat het Wuhan lab WIV een rol speelde in het uitbreken van de pandemie en dat het idee dat het virus overgesprongen is uit de dierenwereld niet meer is dan een rookgordijn om de zeer kwalijke waarheid te verhullen, dat "Biodefense" onderzoek tot miljoenen doden heeft geleid.

Maar wie zitten er achter dat lab? Wat deed bijvoorbeeld Marion Koopmans (CDC in USA tot 1994, vanaf 1994 tot 2014 hoofd van het laboratorium infectieziekten bij het RIVM en in 2006 ook professor Erasmus MC), die nu zo fervent de bat-theorie verdedigt, aan onderzoek in dit kader?

Heeft Nederland, naast NIH Biodefense projecten in de VS aan de UNC en gesteund door de ondertussen zeer verdachte EcoHealth Alliance, en dan met name het Erasmus MC een rol gespeeld in de hele "gain of function" en "Furin Cleavage[3]" ontwikkeling, die neerkomt op de ontwikkeling van biologische wapens en minstens 6,5 en mogelijk 18 miljoen doden heeft gekost? Een interessante vraag, gaan we daar inzicht in krijgen? Lees of bekijk het onthullende "the real Anthony Fauci".[4]

De onderzoekers op dat gebied hebben allemaal boter op hun hoofd. RIVM, CBS, Nivel, ZonMW, alleen maar insiders, niks onafhankelijk, meest met academische petten en weinig voeling met de echte wereld. Bijvoorbeeld het oversterfte verhaal kwam niet uit de wetenschappelijke hoek. Het waren mensen als Ab Gieteling (andere krant) en Anton Theunissen (Virusvaria) die de oversterfte al in september 2021 op de agenda probeerden te krijgen, met de Omzigt motie als veel later gevolg. Internationaal zet de gezaghebbende Jeffrey Sachs[5] vraagtekens, die veel ophef veroorzaken[6].

3 https://www.thelancet.com/journals/lanmic/article/PIIS2666-5247(21)00174-9/fulltext

4 https://www.therealanthonyfaucimovie.com/trailer/

5 youtube.com/watch?v=vtfIIG8iYIk&t=39s

6 N. L. Harrison, J. D. Sachs, A call for an independent inquiry into the origin of the SARS-CoV-2 virus. Proc. N. Acad. Sci. e2202769119 (2022).

De Klankbordgroep van ZonMW die zogenaamd onafhankelijk zou zijn, maar ook OMT-leden telt, is een groep die eerst braaf de verhalen van RIVM en CBS slikte, maar nu steeds meer dwarsligt en niet accepteert dat bijvoorbeeld de sterfte binnen enkele weken na vaccinatie niet aangetoond kan worden omdat de privacy in het spel is. Maar ze dringen nog niet aan op echt diepgaand onderzoek, zoals het kijken naar de telomeer-degradatie na doormaken, vaccineren, medicatie. Daarmee zou een aantasting van de levensduur (en dat kan vele jaren belopen) eenvoudig bewezen of ontkend kunnen worden.

Het grote wegdrukken en ontkennen

De zogenaamde wetenschap negeerde mensen die achteraf gelijk kregen, Maurice de Hond, de artsen met HCQ en Ivermectine (verboden) terwijl onderzoek naar profylaxe met Enterococcus faecium probiotica al helemaal niet is gebeurd. Ook de Post-Covid verhalen van een Longfonds, dat alleen maar om donaties zeurt, slaan nergens op, waarom wordt Ashwagandha genegeerd of is Sildenafil 20 mg voor ademhalingsproblemen (bij Post-CoVid) alleen tegen betaling voorgeschreven te krijgen? Waarom zijn de altoplano (Peru/Ethiopië) zuurstof-enhancers op basis van Kath of Coca niet onderzocht of CBD? Waarom is er niet gekeken naar wat de Oosterse en ayurvedische artsen gebruiken? Dat er nu geen massale sterfte in Noord-Korea blijkt te ontstaan, ook zonder vaccinatie, wordt weggehouden uit het nieuws.

De hele oorzaak van Corona-crisis wordt nu snel weggepoetst, Oekraïne en nu Monkeypox zijn afleidingsmanoeuvres en een nieuwe golf wordt a priori afgeschilderd als ramp die vraagt om vaccinatie.

Maar de beerput gaat wel steeds meer open. Het CDC en WHO worden nu toch ook in de media gebrandmerkt als paniekzaaiers (en het WHO is afgestraft voor haar Treaty-plannen) en zelf Davos/WEF gooit het nu op CO2-footprint om particuliere data te vergaren, en pogen hun links met WHO te verbloemen.

In de politiek en bij het volk neemt de twijfel over het “narratief” van de overheden steeds meer toe. Als de hier opgestelde hypothese klopt wordt de vraag naar de achtergrond van de vrij onzinnige Monkeypox paniek (ook onderzocht door Erasmus en in Whuhan) en de A-status die Kuipers er aan gaf wel actueel.

Het “gain of function” onderzoek naar vogelgriep versterking door Ron Fouchier van het Erasmus MC al in eerste jaren van deze eeuw werd door Amerika betaald, maar werd na publicatie in 2010 ver-

boden in 2014 in de VS. Dus ging men ondergronds, zoals in Wuhan, met mensen als Fauci als backers en Koopmans als onderzoeker. Men moest wel zowel een virus als een vaccin maken, anders zou men de eigen mensen niet kunnen beschermen. Wil je "versterkte virussen" (gain of function) gaan gebruiken als wapen, dan moet je ook een "genezing", vaccin of profylaxe hebben, anders gaan je eigen mensen er ook aan.

Wapenontwikkeling, "gain of function"

Het "gain of function" oppeppen van virussen is wat de Amerikanen sinds 2014 op eigen grondgebied officieel niet meer mochten onderzoeken na een rel over een publicatie in 2010 van het werk van Ron Fouchier van Erasmus MC (die werd betaald door de Amerikaanse overheid NIH) over vogelgriep versterking. In de VS werd het vooreerst per wet in 2014 verboden.[7]

Dus hebben Fauci c.s. met onder meer steun van de Bill&Melinda Foundation, de EcoHealth Alliance[8] en het Britse Wellcome Trust, maar ook geheime overheidsgelden elders illegaal opererende (niet binnen de NIH guidelines werkende met zwaar onvoldoende DHL2 standaards) laboratoria opgezet (zoals in Wuhan, maar later ook in Oekraïne en elders). Marion Koopmans, een van de sleutelfiguren in het "gain of function" verhaal probeert nu de heilige uit te hangen, maar is mogelijk een van de schuldigen.[9]

Allerlei mensen waren van dit hele verhaal op de hoogte, in ons land met een sleutelrol voor het Erasmus MC met Ab Osterhaus, Fouchier en en Koopmans (eerder RIVM), mogelijk Kuipers, maar ook Sigrid Kaag moet via haar rol in de internationale vaccinatie-clubs op de hoogte zijn geweest.[10]

Het onderzoek naar biologische wapens gaat dus altijd gepaard met onderzoek naar vaccins, en toen het uit de hand liep, was men dus al jaren bezig geweest om die te ontwikkelen. Helaas is het resultaat dat volgens Pfizer 95% effectief was, een tegenvaller gebleken, men knoeide met de tests en de bijwerkingen vallen tegen, van echte immuniteit bleek geen sprake, en de effectiviteit loopt snel terug. De vaccins hebben op z'n best een beetje gewerkt, maar de oversterfte geeft wel aan, dat er meer aan de hand is, Maar dat vaccin (dat snel uit de hoge hoed werd getoverd) of de voorloper ervan kon natuurlijk niet uit de militaire en illegale lab hoek komen, dus

7 www.erasmusmagazine.nl/2011/11/25
8 https://www.youtube.com/watch?v=6NoCwQqqh44
9 https://www.youtube.com/watch?v=D6febQENIYU
10 https://indepen.nl/wat-weet-sigrid-kaag-van -het-lablek-in-wuhan

kwam er samenwerking op gang met relatief onverdachte partijen zoals voor het Oxford vaccin, maar kregen de grote pharma-bedrijven ook een rol en uitzicht op mega-verdiensten. Die waren mogelijk ook al eerder betrokken bij de hele “gain of function” research, maar dan in het geheim.

Big Pharma doet natuurlijk mee, het verdient toch

Het was dus duidelijk, de farmaceutische industrie moest met een oplossing komen voor een door de Amerikaanse overheid (en het complex daarachter waarin allerlei elitaire clubs zoals WEF hun kans zagen) veroorzaakte pandemie. Vaccinatie was het toverwoord, profylaxe en behandeling werden genegeerd, naar alternatieve behandelmethodes werd niet echt gekeken, en zelf per geheim contract geblokkeerd want dat zou de experimentele status van de vaccin aantasten. In de vaccin ontwikkeling op basis van genetische manipulatie zat de expertise en als ze een vaccin zouden vinden (of aangereikt kregen), moesten die bedrijven het ook snel maken, in aantallen. maar de toestemmingsprocedure moest eerst wel even doorgedrukt worden, op basis van dubieuze onderzoeken (zoals uit de Pfizer documenten steeds meer blijkt). Experimenten op dat gebied werden op basis van dat nu uitgelekte contract afgeraden of zelfs verboden, want experimentele medicijnen mogen niet als er alternatieven zijn. Verboden, zelfs als ze bewezen nuttig zijn, in ons land zijn er hoge boetes voor uitgedeeld aan artsen.

Supergevaarlijke biological warfare research gaat gewoon door

Het militair industrieel complex (meest VS, maar overal is wapenindustrie) zoekt altijd naar nieuwe middelen en keek al langer naar chemische en biologische wapens. Fauci was al vanaf 1985 aan het rommelen, ook met het HIV vaccin AZT[11]. Dat experimenteren mag niet, maar het werd toch doorgezet, er is altijd het excuus van een wapenwedloop, dan noemt men het gewoon Biodefense.

Het gaat gewoon door, de Amerikaanse NIH (Fauci c.s.) betaald nog steeds om steeds gevaarlijker virussen te ontwikkelen. In oktober 2022 werd bekend[12] dat de Boston University zgn. Chimeric recombinant SARS-CoV-2 heeft genaakt, dat 80% dodelijk zou zijn, veel erger dan Ebola. En dat in laboratoria, die een onvoldoende veiligheidsniveau hebben, dat was ook het probleem bij de Wuhan labs.

11 https://www.therealanthonyfaucimovie.com/trailer/

12 doi: https://doi.org/10.1101/2022.10.13.512134

zou de hele samenleving op losse schroeven kunnen zetten, en wie wil dat? Het eindspel komt wel in beeld, de vaccinatie heeft, zelfs volgens het CBS, niet echt gewerkt, maar durven we verder kijken? Te veel feiten komen boven water, de in-effectiviteit van de vaccins en de booster wordt nu steeds duidelijker, oMicron valt mee, de als onzinnig ervaren lockdowns ruïneerden de economie en allerlei berichten duiken op die illustreren dat het allemaal niet klopt.Er komen verkiezingen aan, wat gaan die brengen? Het volk en met name de ondernemers, ZZP-ers en MKB-er beginnen in opstand te komen, chaos dreigt.
Daarmee komt een kantelpunt in zicht, en voor ons land is het Mark Rutte die daar een sleutelrol in speelt.

Ik probeer me wel eens te verplaatsen in de persoon van Mark Rutte, hoe zou hij de hele situatie nu zien, wat is zijn perspectief? Hij is historicus, wat slimmer dan z'n eerdere paljas secondant die met oog- en oorkleppen op doordenderde maar nu een vrij onschuldig ministerie mag teisteren. Want bouwen, stikstof, het lijkt een probleem maar even afgezien van de nieuwe vluchtelingenstromen komen er demografisch gezien en omdat de koopmarkt inzakt, veel huizen vrij dus is de druk wat van de bouwketel.
Mark voelt ondertussen echt wel aan, dat de mooie perspectieven van het World Economic Forum waar hij stilletjes toch veel mee van doen had, zijn gaan rammelen. Hun plannetjes komen niet uit, hun idee van een redding van de neo-liberale elite en de grootgeld belangen zakt door het ijs. De vaccins werken niet goed en te kort, er is een tweedeling gegroeid die dreigende proporties begint aan te nemen, onverklaarbare oversterfte wijst op vaccinatieschade, het leunen op de wetenschap en zorg-hysterie van het OMT begint zich tegen hem te keren, en de steun van het volk is vrijwel opgedroogd. Wat moet onze Mark doen? Luisteren naar Kuipers en Koopmans, die boter op hun hoofd hebben, of gewoon eens gaan nadenken?
Hij is nog liberaal genoeg om te beseffen dat de economie kapot draaitt, maar hij moet, wil hij nog enigermate controle houden, meegaan met de coalitiepartners, met name D66. Die sturen onder brekebeen Kaag aan op het verdedigen van de positie van de have's, de elite, de oorlogshitsers, de grachtengordeldieren, de boeren. Fuck het MKB, de ZZP-ers, de horeca, de boeren, de armen en de zorgbehoevenden, vermijdt vooral kamer- verkiezingen en dram nog 2 jaar door.

3 Baat of baar: kiezen voor nog ‘n prik?

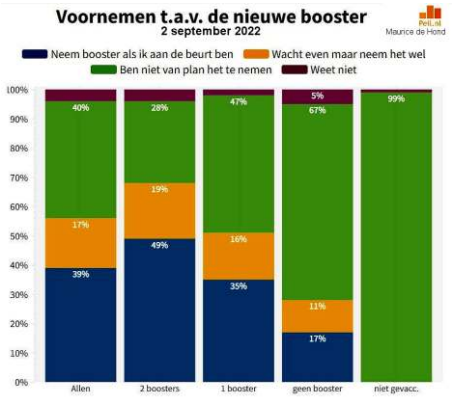

Wil je nog een booster/herhaler in de najaarscampagne dan zul je het overlijdensrisico (de baar) moeten afwegen tegen de baat, namelijk vermindert dat risico door een herhaalprik? Wordt je weerstand even opgepept maar op den duur steeds zwakker? Nu stellen de anti-vaxxers dat je het vooral niet moet doen, maar de overheid en de media roepen dat je misschien qua besmetting (de VE is maar 30% voor oMicron) misschien niet veel wint, maar er qua IC opname en overlijden wel baat hebt. Dat is niet hard gemaakt, maar de oversterfte na prikken blijkt bijna even hoog als de hele Corona sterfte, we gaan naar 1 op de 1000!

Ik probeer een genuanceerd beeld te vormen, uit enorme bergen cijfers die ik doorspit (nationaal en internationaal) is gevoelsmatig een soort inschatting ontstaan, dat ik hier deel. Ik doe dat, omdat de oversterfte maar blijft toenemen maar de cijfers die we nodig hebben om te analyseren hoe dat komt niet beschikbaar zijn, weggehouden worden.Zeker in de media wordt dit onderwerp genegeerd en is men volop achter de nieuwe prikplannen gaan hangen. We zouden veel beter moeten kunnen inschatten, wie bij een extra prik baat kan hebben en wie niet, en ik denk dat als we zouden kijken naar antibiotica historie, stress en depressie we daar onnodige overlijdens kunnen voorkomen. Individueel kan men door een extra prik dan misschien baat hebben, maar de cijfers die we nu hebben maken dat niet erg hard.

Het algehele overlijdensrisico (op de baar) is nu met 15% oversterfte en oplopend met de booster, nu weer onrustbarend hoog. In Engeland geven ONS cijfers, dat de zaak beter rapporteert dan RIVM, nu aan (zie Expose-news.com) dat in de eerste maand na een prik het risico op overlijden tot 3 keer hoger is dan normaal.

Inschatting VE

Mijn idee is, dat de Vaccin-Effectiviteit (VE) qua besmetting rond de 20-25% ligt, maar qua sterfterisico 1op 1400 als we uitgaan van de sterfte twee weken na de prik. Daar zit de pijn en ik denk ook 75% van de oversterfte, de andere 25% zijn langere termijn bijeffecten, uitgestelde zorg en algehele malaise. Dat het sterfterisico na die eerste weken afneemt bevestigt eigenlijk wat de instanties beweren en ook statistisch wel onderbouwen, ze zijn natuurlijk niet helemaal gek.

1 in every 482 people vaccinated against Covid-19 in England died within a month of receiving a dose of a Covid-19 injection.

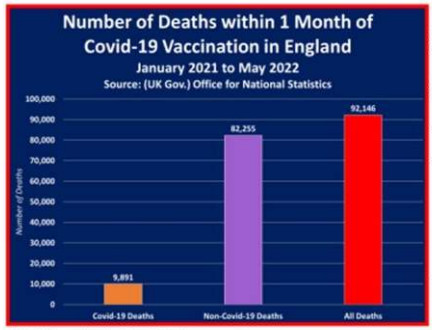

source: Expose-news.com based on ONS statistics

70,2 % received at least 1 jab
normal mortality (2015-2019 avg) 44,800/month
70,2x44,8=31,5K to compare with 92,148 = 2,82
nearly 3 times more mortality in first month
mortality in later months makes this even larger

Ook moeten we er wel rekening mee houden, dat de instanties vooral 2021 cijfers gebruikten voor VE en dat was delta, niet oMicron en die zijn dus achterhaald, en in die zin misleidend, maar niet fundamenteel onjuist.

De overheid hier, en naar ik aanneem elders, gaat echter uit van een periode van 2 weken (of soms 1 week) na de prik waarin je nog als ongevaccineerde blijft geregistreerd. Neem je mensen die vrij kort na de prik overlijden, en dus niet in de statistiek worden meegenomen wel mee, dan is het sterfterisico naar mijn gevoel 150% van de sterftekans van niet gevaccineerden en volgens de Engelse cijfers nog veel hoger, wel 300%.

Prik-drang

Eind juli begon de overheid al weer met het opstarten van de Corona-vaccinatie motor met plannen voor het grootschalig herhaalprikken (9 miljoen vaccin besteld van aangepaste vaccins) in september, ook vanaf 12 jaar. Dat laatste lijkt me vrij absurd, die groep loopt nauwelijks risico, ook als ze Corona krijgen, maar ze kunnen wel bij-effecten krijgen. Dat men in de VS zelfs nog jonger aan het prikken is geslagen, is totaal onverantwoord. Er is nauwelijks onderzoek gedaan in deze groep, de autoriteiten daar (FDA) drukken het gewoon door.

Nu de reisverplichtingen weg beginnen te vallen (en de nodige PCR test kon alleen nog bij dure commerciële bureaus, veelal gerund door de medische slimmerds) gaat de publiciteitsmolen weer

volop draaien. Men draaft weer leuk door, geen harde cijfers en niks echt hard over de nieuwe en aangepaste vaccins, we gaan de ouwe troep waarschijnlijk weer opmaken (terwijl Pfizer zelf aangeeft dat die steeds minder goed werkt en zelfs gevaarlijk wordt). De overheid zelf stelt eind juli 2022 in een volstrekt dubbelzinnige tekst:

We weten inmiddels dat je ook mét een vaccinatie nog corona kunt krijgen. Het vaccin beschermt ongeveer tot 4 weken tegen besmetting. Dus ook met een herhaalprik kan je nog ziek worden. Maar, het vaccin voorkomt wél dat je ernstig ziek wordt. Je ziet dit ook aan de opnamecijfers van ziekenhuizen. Bij 60-plussers is 3 maanden na de laatste vaccinatie een afname van de bescherming te zien. Daarom is de herhaalprik juist voor deze groep mensen zo belangrijk.

Met andere woorden, je hebt er weinig aan en men laat wat nare feiten maar weg, zoals dat je de eerste twee weken na de prik juist

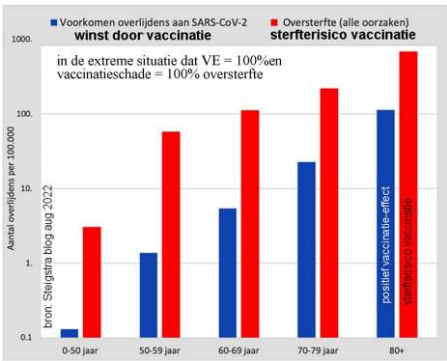

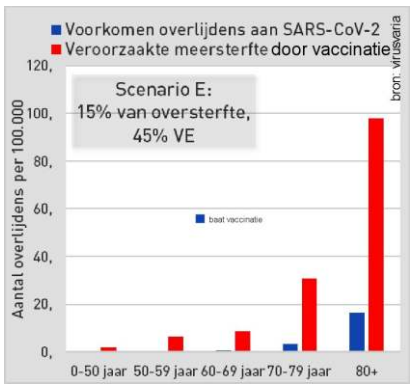

extra kwetsbaar bent (en daar ligt dus mogelijk ook de periode waarin de oversterfte zo aantikt) en dat de bij-effecten in ieder geval qua meldingen (LAREB) onrustbarend zijn.

In een aantal recente blogs[1] van Herman Steigstra en companen[2], die al langer nauwgezet de statistieken ontleden en dan met heel andere conclusies dan RIVM en OMT komen, wordt nog eens doorgerekend wat allerlei, ook extreme aannames, zoals 100% vaccin-effectiviteit VE, maar dan ook alle oversterfte toerekenen aan

1 https://www.maurice.nl/2022/08/01/hoe-veilig-en-effectief-zijn-de-vaccins/

2 https://virusvaria.nl/vaccin-effectiviteit-versus-oversterfte-factor/

vaccinatieschade zouden betekenen. Ik ben het niet helemaal eens met de methodiek (zoals het verminderen van de oversterfte met de CoVid-gerelateerde sterftecijfers van het RIVM) en de aannames en hun conclusies zijn in het extreme getrokken maar je schrikt wel even. Ze gaan overigens dus net als het OMT en nu MIT wel uit van vrij veel op zich onbewezen aannames en eigenlijk vrij kleine sets gegevens qua sterfte in 2022 en vaccinatie, daarom zijn de cijfers die ze geven misschien niet meer dan een alarmbel. Ga je uit van 40% VE qua sterfte en 75% van de oversterfte als vaccinatieschade dan komt er een ander plaatjes uit, denk ik.

De les is wel dat de overheid moet veel meer gegevens vrijgeven, wil dit echt uitgezocht worden en bijvoorbeeld een telomere degradatie moet bekijken bij CoVid en vaccinatie. Als we ook de echte cijfers over sterfte binnen 2 weken na prikken zouden hebben, kan het qua vaccin-effectiviteit (VE) en vaccinschade nog veel slechter uitpakken, maar CBS, GGD, RIVM en VWS houden dat lek angstvallig dicht, en blijven vaag doen over de echte oorzaken van de oversterfte. Ook denk ik dat nieuwe varianten, waar men op anticipeert, waarschijnlijk minder heftig zijn dan de huidige BA.4/5 en BA2.75., maar BA 2.75,2 is weer nieuw en meer vaccinbestendig.

De overheid (en de media gaan er in mee) stelt, zonder dat te ondersteunen met cijfers, dat het vaccineren “Veilig en effectief” is en gaat voorbij aan de enorme berg (deels gelekte) cijfers (ook van Pfizer zelf) en onderzoeken die dat juist aanvechten. Het OMT en RIVM doen aannames, maar geven ook hier geen goede onderbouwing.[3] Er is haast geboden, want de najaarsgolf komt!!! Wat als die uitblijft en de oversterfte na brede herhaalprik ernstig toeneemt? Helaas gaat 50% toch voor de prik, peilde Maurice eerst, maar de campagne komt moeizaam op gang.

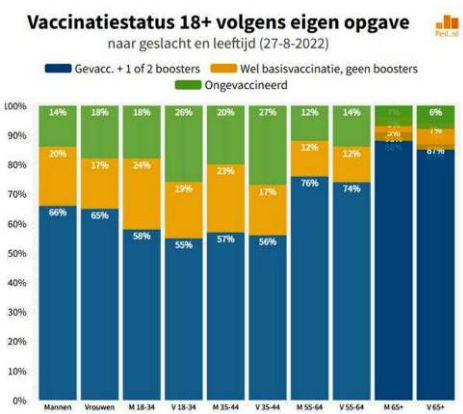

3 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/brieven/2022/07/26/advies-vws-na-1e-omt-v

4 Sociaal-economische impact; het gaat uit de hand lopen, armoede

De seinen staan op rood, de economie en de beurs kan verder zakken, mede door oplopende rente, inflatie, energie, inzakken huizenmarkt, opgeblazen pijplijnen en Oekraïne ontwikkelingen. De euforie zakt weg, de ellende wordt zichtbaar, de armoede groeit. De digitale euro of Central Bank Digital Currency (CBDC) wordt tegen de wens van het parlement doorgedrukt, contact geld verdwijnt, Big Brother wil alles weten.

De lente en vroege zomer van 2022 bracht wel een duidelijk herstel van de economie, overal positieve signalen, iedereen zocht naar medewerkers, de bedrijfswinsten groeiden, de beurs herstelde en de overheid liet vooral positieve geluiden horen. Corona was uit de lucht, men haalde opgelucht adem zonder maskertjes en boekte leuke vakanties, ging weer uit eten en naar festivals. Maar toen langzaam de effecten van de oorlog in de Oekraïne duidelijk werden, energie steeds duurder werd en de inflatie naar 10% en meer steeg was dat een tegenvaller. En het is niet alleen die inflatie, de rente gaat omhoog, de huizenmarkt staat op instorten, de euro zakt weg, de lange termijn effecten van Corona zoals Post-Covid en vaccinatieschade komen steeds duidelijker naar voren.

Na de vakantie begon de hedonistische bubbel, de sfeer van lekker uitgeven en opmaken van wat misschien in de lockdowns was bespaard, te barsten. Leuk, die reisjes, lekker genieten, maar dan is er de ontnuchterende werkelijkheid als je terugkomt. Ja, er is nog werk, maar hoeveel daarvan komt door de overdreven bestedingen dit voorjaar? Hoeveel mensen worden “onnodig” ingezet om de onwaarschijnlijke najaarsgolf te pareren? Hoeveel reserves heeft men nog, ook in de horeca waar toch enorme klappen zijn gevallen en men overoptimistisch aan een herstart begon?

Men zag na de zomer de energierekening, de prijzen in de winkels, de paniek begon te groeien, er komt een armoede-golf en daar valt weinig aan te doen, de reserves zijn op. De regering, met haar uitstel- en wegkijkbeleid, weet het ook niet meer, zit met een reeks bijna onoverkomelijk problemen, stikstof, klimaat, energie, gas, inflatie, zorgkosten. De gebruikelijke aanpak, een nieuwe “vijand” vinden, gaat niet werken, de angst voor CoVid wordt nog wel aangejaagd, maar er is te veel wantrouwen gegroeid, de massa (en de senaat) pikt het niet meer. Dat de boel op instorten staat komt

niet alleen door die oorlog, die door sommigen ook wel als rookgordijn werd gezien om de ellende en fouten van de Corona-crisis te maskeren, maar ook doordat die lockdowns, en de Corona maatregelen voor de overheid, het onderwijs, bepaalde branches en veel particulieren nogal negatief hebben uitgepakt. Niet alleen qua kosten, honderden miljarden werden besteed aan maatregelen die uiteindelijk weinig resultaat hadden. Veel bedrijven en particulieren moesten interen op hun reserves, de lage rente hield de huizenprijzen nog hoog en de kosten van de lockdowns op lange termijn werden genegeerd, maar het heeft forse schade veroorzaakt. Niet alleen financieel en economisch, de sociale structuur is aangetast, ook door de aangezwengelde polarisatie, het vertrouwen in elkaar, de media, instituties en de overheid ging verloren. De democratie werd een schertsvertoning, de steun voor het beleid ging zwaar onderuit. Een generatie scholieren leverde niet alleen sociale vaardigheden en ervaringen, maar ook jaren onderwijs en emotionele ontwikkeling in, dat gaan we niet meer inhalen.

Slavernij verleden, maar digitale slavernij toekomst

De samenleving is afgegleden en glijdt steeds verder af naar een bijna dictatoriaal aangestuurde digitale gevangenis, waar burgerrechten en privacy nauwelijks meer bestaan. Dat gaat psycho-sociale gevolgen hebben, niet alleen meer mentale problemen zoals depressie, maar verlies van initiatief, innovatie, ondernemingszin. We hebben vrijheid ingeleverd, en krijgen er geen veiligheid voor terug, maar beperkingen, een virtuele gevangenis, “social credit” inperkingen die ons feitelijk tot slaven van het systeem maakt. De tekortkomingen van het neo-liberale denken, die al voor Corona duidelijk begonnen te worden, zoals de toenemende kloof tussen rijk en arm en de ecologische uitputting, zijn alleen maar duidelijker geworden. De echte bedoeling achter de mooie plannen van het World Economic Forum zijn ondertussen wel duidelijk, dat gaat om digitale massa-manipulatie. De weerstand daartegen neemt toe, en er blijken sterke sentimenten los te komen, zoals de boeren-opstand vanwege de stikstof.

De overheid vreest, en terecht, dat het wel eens helemaal mis kan gaan. Niet alleen qua economie en armoede, maar omdat het “volk” in opstand komt, bij de komende verkiezingen haar tanden laat zien of erger. Men probeert dat door vage beloftes, handouts en BTW-maatregelen, de knevel, de censuur en de manipulatie van de informatiestroom nog wat tegen te gaan, maar de zaak kan makkelijk uit de hand lopen, als er een paar miljoen mensen onder de armoedegrens komen.

5 Oekraïne als afleidende factor

De oorlog in de Oekraïne begon op de 24e febr. 2022 met de aankondiging van militaire actie, maar was niet onverwacht. Dat is ondertussen een zgn. proxy-oorlog tussen NATO en Rusland met heel veel Amerikaanse openlijke en covert hulp, wapens en desinformatie van beide kanten. Nederland is volgens Rutte ook deel van die oorlog, die “we” gingen winnen, maar nu blijkt Rusland in 2023 toch de Donbass in handen te houden en verliest Oekraïne veel terrein, ondanks zware wapenhulp, opleidingen en feitelijk betrokkenheid van de Nato en de VS op grote schaal. De oorlog werd, zeker door Biden met erg vuile handen in de Oekraïne (de laptop kwestie en nu de Northstream sabotage) gebruikt om de aandacht van de Corona-misleiding af te dekken. Oekraïne en de kosten van die oorlog voor Europa, de inflatie en energie blijft nieuws, met Poetin als de boeman en Oekraïne als slachtoffer en met Zelensky als de nieuwe heilige (met een heftige corruptie achtergrond en steeds meer interne vijanden, maar toegejuicht en gesteund in de Tweede Kamer, WEF en Nato). We gaan steeds meer heel zware wapens sturen, mischien zelfs vliegtuigen en lange afstandsraketten die Poetin dan weer inpikt of weghoudt door de weg/trein verbindingen te blokkeren, energiecentrales aan te vallen en Kiev te bombarderen. Ook de havens worden stilgelegd, wat vervoer van graan tegengaat en dus wereldwijde hongersnood en gebrek aan dieselolie. Het einde is in zicht, denk ik steeds, Poetin gaat dat middels een zwaar lente-offensief afdwingen, Nato en EU overspeelden hun hand.

Kerndreiging

Dat past niet in de opstelling van Amerika, van de WEF, de Nato, verliezen is geen optie. Dus wordt het kernwapen verhaal opgespeeld en ge-ensceneerd. Poetin en Rusland beloofden geen First-strike, Nato en Amerika sluiten dat niet uit. Nu wordt dat omgedraaid, men blaast de dreiging van Poetin op, en dan zou een preventieve First-strike door Nato verantwoord zijn. Totale manipulatie van de situatie, maar de media en de EU-naties slikken het. Een kernoorlog is dus niet denkbeeldig, maar de bevolking daarop voorbereiden, schuilkelders openen etc. dat gebeurt niet.

De media gingen in het begin totaal voor de oorlog, haakten toen af, maar nu is het weer helemaal hot, nu Rusland weer wat wint. Ander internationaal nieuws is er niet meer, het meeste is overigens getint of vals. Ogenschijnlijk had het allemaal niets meer met Corona te maken, maar overeenkomsten in de hele ontwikkeling zijn te duidelijk om te kunnen negeren. De nare onthullingen over Corona-crisis worden zo sneller vergeten en dan kan nare informatie zoals over vaccinatie-schade stil worden gehouden; dat komt wel goed uit. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Mis-informatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over als rookgordijn om de echte ellend te dekken.
Dat overigens de afloop en oplossing van het conflict neerkomt op een Nash-evenwicht (iets uit de speltheorie) valt niemand op.
Oekraïne werd als zelfstandige natie door Rusland in 1991 opgezet, samen met een hele reeks vazal/grensstaten, waarmee de voormalige USSR zichzelf min of meer omringde. Kiev was wel een oude kern, ooit belangrijker dan Moskou, maar in de tsarentijd waren St. Peterbrug en Moskou de grote centra. In de nieuwe staat was er wel een wat ongelukkige combinatie van Russisch en Oekraïens sprekenden. Maar in zekere zin is het land dus een schepping van Rusland, en dat wil haar invloed niet zien afkalven. Dat was wat gebeurde, de oude afspraken dat het Westen zich terughoudend zou opstellen werden, in de visie van Rusland, sinds 1990 met voeten getreden. Pas sinds 2014 kan Rusland weer een (gas-)vuist maken, een belangrijk wapen waar ze ook rijk van worden.

Poetin eiste ook dat het Westen zelf de situatie oplost, zij zijn begonnen in 2008 en eerder zegt hij, hij schiet het land langzaam maar zeker aan puin, maar zou als compromis een Donbass staten accepteren. Wat er met Corona gebeurde zien we nog een factor versneld opduiken in de berichtgeving en opinie-vorming rond de oorlog, die ondertussen maar doorgaat. Misinformatie, polarisatie, censuur, politiek de rijen sluiten, de schuldvraag manipuleren, paniekreacties, het ergste (nucleaire dreiging) opblazen en de gevolgen bagatelliseren, het komt allemaal net iets te bekend op me over.

Net als bij de pandemie waren de waarschuwingen er wel, maar dacht niemand dat er echt iets zou gebeuren, het zou wel opgelost worden. Dat voor wat betreft Rusland de beloftes uit 1990 dat het “Westen” haar invloedssfeer niet naar het Oosten zou uitbreiden niet werden gehonoreerd, kan niemand ontkennen. Er werd geknabbeld aan de bufferzone en ook niet in het geheim. Dat de Balkan, Midden-Europa en de Baltische staten tot EU, NATO-lid en deels Euro-zone (€) werden gemaakt kon het verzwakte Rusland in het begin niet tegenhouden. Tijdens een conferentie in Parijs in september 2008 is begonnen met onderhandelingen over EU-Oekraïne deelgenootschap en werd gesproken over een associatieverdrag. Toen in 2014 de EU dat associatieverdrag met Oekraïne ook echt sloot was dat een stap te ver. Dat associatie-verdrag werd doorgezet ondanks een negatieve referendum-uitslag in ons land, toen georganiseerd door Thierry Baudet, die toen terecht waarschuwde voor een crisis, die ook gekomen is met de Oekraïne oorlog die eigenlijk al in 2014 of eerder begon. Dat werd weggemoffeld door Rutte, die in 2016 nog wel wat aanpassingen bereikte. Afgesproken is toen dat het verdrag voor Oekraïne niet automatisch een opstapje is naar lidmaatschap van de Europese Unie en er geen sprake is van militaire samenwerking. Achteraf nogal een leugen!! Tegelijk met Oekraïne zijn associatieverdragen gesloten met Georgië en Moldavië, ook bufferstaten van Rusland. De niet-ondertekening van het associatie-verdrag door de Rusland gezinde politieke top in november 2013 leidde tot de EuroMaidan, de “Revolutie van de Waardigheid” en een regime-wisseling, Viktor Yanukovych vluchtte naar Rusland.

Oekraïne is intern zwaar verdeeld, de oostelijke helft spreekt Russisch en voelt zich ook veel meer verbonden met Rusland. Zij worden duidelijk gediscrimineerd en zelfs vervolgd, zoals in Odessa in 2014 en bij de binnenlandse strijd om de Donbass regio, waar de campagne ook nu om draait. In 2014 werd Poroshenko president, met als slogan “military, language, faith” en werd de verdeeldheid tussen de Russisch sprekende minderheid en de Oekraïens sprekenden aangewakkerd tot min of meer een burgeroorlog, met allerlei corruptie, oorlogsmisdaden, discriminatie en liet het Westen ruimhartig investeren in GMO-landbouw, biologische laboratoria en delfstofwinning. Poroshenko werd in 2019 verslagen door de huidige president Volodymyr Zelensky, maar ondertussen was in 2014 Rusland ook in actie gekomen, het strategisch belangrijke schier-eiland de Krim werd door Rusland in februari-maart

2014 geannexeerd en opstandige bewegingen in het Russisch sprekende deel van Oekraïne werden gesteund (Donetsk en Luhansk). Het Westen protesteerde, maar deed dus feitelijk niets, behalve investeren in vooral het westelijk deel en verwesterlijking en Euro-gevoelens promoten. Het parlement (de Verchovna Rada) heeft de weg naar lidmaatschap van de NAVO en de EU in de grondwet opgenomen.

Het power-model van Poetin; vazalstaat ertussen

De toch heel rationele “balance of power” argumenten van anti-denkers zoals Kissinger, Stephen Cohen & John Mearsheimer zijn tot “verraad” bestempeld, “containment” is wat de VS nu voorstaan. Net als bij Corona komen er paniek-reacties die escalerend en contraproductief werken.Dde hele EU schaart zich min of meer achter het idee, dat Poetin de grote boef is.

Naarmate de economische positie van Rusland verbeterde werd de druk van Poetin om het land uit wat men zag als de klauwen van het Westen terug te halen steeds groter. Hij eiste dus dat men de positie als bufferstaat respecteerde en ratificeerde en ophield met de verwesterlijking. Dat werd genegeerd, Poetin werd kwaad hetgeen uiteindelijk resulteerde in de militaire acties vanag 24 februari 2022. Dat lijkt een lokale oorlog, maar heeft veel bredere consequenties, ook voor de economie van Rusland zelf. De gasprijs is enorm gestegen, en Europa en Turkije zijn er erg afhankelijk van en de tarwe is een verhaal apart. De sancties lijken nogal bedreigend maar zijn grotendeels nogal naïef, zoals superjachten aan de ketting leggen.

Rusland wordt ook rijk van deze oorlog, De eigen industrie krijgt een impuls door de sancties, de te machtig geworden Russische plutocraten komen in het nauw.

Vluchtelingen, duur deel van het spel

Europa kreeg de vluchtelingen, misschien wel meer dan 2 miljoen, en wie gaat dat betalen? Nederland heeft er nu 90.000 en zal er nog 50.000 of meer opnemen, dat gaat miljarden kosten, zelfs als ze na de oorlog weer naar huis gaan. Lukt dat niet, dan zijn de totale kosten van een vluchteling (tot en met AOW) al gauw 500.000, dus 70 miljard. Dat is de stille prijs van de oorlog, die Poetin misschien wel besefte, maar de politiek hier niet of niet deelde. In Europa wordt dat een molensteen om de nek, terwijl Amerika er rijk van wordt, door wapens, LNG gas en big pharma winsten.

6 Kantelpunt bereikt? Vaccinatie in brede zin ter discussie.

Zijn we er nu doorheen? Iedere keer lijkt het dat het einde nu echt bereikt is. De stapels rapporten die aangeven dat vaccinatie niet zo onschuldig is, zijn leLente 2023 zijn we maatregelvrij, maar blijft men hameren op vaccineren en ontkent vaccinatieschade. Ik krijg de indruk, ook op basis van wat er door R. Kennedy allemaal wordt opgerakeld over de rol van Fauci (en bij ons Ab Osterhaus) bij eerdere vaccinaties, dat er nog een hele nare olifant rondspookt. Namelijk dat veel meer zogenaamde vaccinatiecampagnes helemaal niet hebben gewerkt, en eerder slachtoffers maakten dan hielpen. Er is nooit gekeken of bijvoorbeeld het griepvaccin in al die jaren nu werkelijk heeft geholpen, of misschien juist zij die een prik kregen extra risico liepen.
Bij oversterfte cijfers zien we eind 2022 plotseling een onverwachte piek, dat zou influenza zijn, maar is er ooit gekeken naar de griepdoden en hun vaccinatie-historie? Het patroon komt al jaren terug, een piek na de griepvaccinatie, maar er is geen helder onderzoek, terwijl de oversterfte statistiek decennia teruggaat..

Correlatie is wel degelijk een indicatie van causaliteit

Correlatie, als die maar steeds terugkomt, duidt wel degelijk op groeiende causaliteit, al roept men steeds dat dat niet zo is. Maar iedere statisticus weet dat, alleen niemand protesteert en de politici weten dus niet beter.
Twijfel aan vaccinatie is niet nieuw, en vaccinatieschade ook niet, de missers van Bill Gates zijn breed beschreven, en ook in ons land zijn de schandalen wel uitgemeten. Vaccinatie is big business en er wordt allerwegen aan verdiend, het is een bedrijfstak van honderden miljarden, waar hele medische wereld goud aan verdiend. Artsen en instituties, verzekeraars, verhuurders, en de hordes hulpkrachten die worden ingezet profiteren ook, dus de neiging om fundamenteel te twijfelen aan vaccins is gering.

Eindspel

Nu is dit een hele gevraalijke vraag en hypothese, want dat roept schuldvragen op, die op bewuste genocide zouden kunnen wijzen. Dat

MKB, de ZZP-ers, de horeca, de boeren, de armen en de zorgbehoevenden, vermijdt vooral verkiezingen en dram nog 3 jaar door.

Nee, Mark moest voelen dat het mis begint te gaan, dat de media beginnen te draaien, de ellende en fouten komen naar voren, dat de demonstraties niet meer bestaan uit hooligans, maar uit wat oudere mensen uit de middengroepen, de moeders, grootmoeders, de veteranen, de intellectuelen. Hij heeft lang geprobeerd het allemaal onder de pet te houden, de cijfers en onderzoeken van CBS, RIVM wat gemanipuleerd of alleen laten weghouden, maar er wordt nu steeds meer doorheen geprikt. Censuur en het de schuld geven aan die laatste paar honderdduizenden vaccin-vrijen werkt niet meer, iedereen weet ondertussen van vaccinatieschade, kent mensen die zwaar ziek werden of erger na een prik, weet van besmetting door gevaccineerden, van lange termijn vermindering van de weerstand.

Hij is lang meegegaan met de hardliners, maar hun maatregelen, vaccinatiedwang en boostercampagnes verpieterden, hun doemdenk prognoses kwamen zelden uit. Het wordt tijd voor een Ruttiaanse ompoling, sorry zeggen, veel vergeten of wissen en het er net als Boris Johnson op wagen en zo nog een tijdje de zaak rustig houden. Want er dreigt echt een chaotische situatie, een opstand van de tot digitaal QR-horigen gemaakten die het niet meer pikken en de straat opgaan, of erger, de onrust kan zomaar overwaien uit Frankrijk waar Macron verloor. De samenleving is extreem kwetsbaar geworden, internet is hackbaar, de financiële stabiliteit, de inflatie, het kan allemaal in elkaar donderen, als dominostenen.

Daar ligt, terecht, de zorg van iemand die het toch als zijn taak ziet dit land te leiden. Hij beseft vast wel meegezogen te zijn in de massa-hysterie, weet dat hij zelf schuldig is aan het opbouwen en in stand houden van de hypnotische trance, het lemming gedrag van de massa, maar wat te doen?

Nadenken over een exit-strategie, hoe kan de opgebouwde spanning ontladen worden, maar welke wetenschapper of filosoof wil hem daarbij nog helpen? Isolement, losgezongen zijn van de mainstream, achteraf de schuld krijgen, dat is wat Rutte vreest, maar hoe krijgt hij het Schip van Staat op een andere koers, één die wel aanstuurt op een geleidelijke afbouw en collectief “vergeten”, met zo’n horde incompetente ministers en kamerleden en geschaapte media. Geen makkelijke opgave, maar misschien komt “wonderboy” nog wel met een nieuw konijn uit de hoge hoed. De Oekraïne crisis is een mooie afleiding, maar ondertussen komt er WOB vuil los. Vertrouwen is er niet veel meer, daar maakt hij zich ook kwaad over, maar kijkt niet in de spiegel.

7 De VE en booster-misleiding

Waarom een booster, werkt het wel, is boosteren tijdens een piek wel verstandig, allemaal vragen die zeker bij de najaarscampagne naar voren komen. Er zijn ondertussen uitgebreide studies en ook harde gegevens, die het hele booster beleid nogal onderuit halen en doen twijfelen aan het nut, maar ook de argumentatie dat de vaccin efficacy (VE=vaccinatie-effectiviteit) zo hoog is wordt onderuit gehaald. In Engeland is dat zelfs een heel schandaal aan het worden, omdat de ONS cijfers qua niet-gevaccineerden niet 8% zijn, maar eerder 20% en daarmee de hele argumentatie onderuit gaat.

De rapportages zoals van het UK Health Security Agency (UKHSA) die volgens hen aantonen dat boosters het sterfte risico van oMicron beperken met 95% en hospitalisatie met 75% na 10-14 weken kloppen niet omdat het ONS (CBS daar) een te beperkte groep onderzocht, en bijvoorbeeld mensen die geen huisarts hadden en immigranten na 2011 niet meenam, terwijl daar juist veel ongevaccineerden in voorkomen. Dan blijkt ook nog dat hun VE conclusies erg beperkt en geflatteerd zijn doordat ze de geboosterden pas na 2 weken meetellen?

In de UK is recent meer duidelijkheid waarom dat misging, hier houden CBS en RIVM de gelederen gesloten. Er liggen tenslotte 9 miljoen nieuwe prikken op de plank, die moeten op, want er komen nu ook vragen hoeveel miljoenenen prikken van eerdere bestellingen zijn weggegooid, maar wel betaald, het gaat om miljarden euro's. Pfizer gaat nu in de VS 110-130 $ per prik rekenen, vier keer zoveel als tot dusver en ook daar gaan de prijzen dus fors omhoog, zeker energiekosten (?).

Het RIVM en VWS verdedigen hun hele prikbeleid beleid nog steeds met cijfers die eerder op delta dan op oMicron sloegen, telde herstelden niet mee, rekende niet met effectieve vaccinatie (want na 6 maanden ben je toch niet meer gevaccineerd!) en dat vertroebelt het beeld. Ook praat niemand over hoe steeds meer jongeren onverwacht overleijden, de oversterfte in de VS is de 0-24 jaar groep is sterk gestegen naar rond de 17.000. Hier mogen jongeren gewoon een prik halen en wordt dat zelf gestimuleerd, hoewel ze nauwelijks risico lopen bij het doormaken van de ziekte. Elders in Europa zoals in Zweden worden alleen ouderen nog geboosterd. Het vaccineren van jonge kinderen in de VS is alleen toegestaan omdat men daarmee de wettelijke aansprakelijkheid van leveranciers en overheid omzeilt en ernstig beperkt.

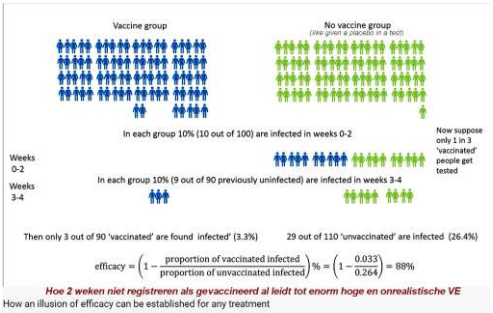

De manipulatie van de vaccine-efficacy (Vaccinatie-effectiviteit)

Er wordt gescherm met enorm hoge effectiviteit van het vaccin, qua ziekenhuisopname en IC en claimt to meer dan 90%, maar dat is vrij discutabel. Men gaat uit van de verhouding tussen gevaccineerden en niet gevaccineerden, die zeker in ons land, zeer geflatteerd is en ook geen rekening houdt met het feit dat er een verschil is tussen met en door CoVid opnames.

Wat echter om te beginnen al bedrieglijk is dat men dus de geprikten pas na 2 weken meetelt (boosters hier na 1 week) en dus de recent 3e keer geprikten de groene cijfers vertekenen. Het lijkt er op, dat de booster zelf meer kwaad doet dan de dubbele prik, zeker vergeleken met de ongevaccineerden. Zie voor het effect van het niet registreren deze video.[1] Dit hele beleid rond de VE cijfers komt neer op angstzaaien met zogenaamd wetenschappelijke verhalen, die nergens op slaan.

Als dan ook nog de aantallen gevaccineerden in het ziekenhuis door slechte registratie en slecht onderscheid tussen met en door CoVid worden onderschat, zijn de VE-berekeningen helemaal onzinnig, en komen neer op statistische leugens, maar wel met hele nare consequentie omdat de gewone man er in gelooft en zich laat prikken, met nu al een sterftekans die naar de 1 op 1000 gaat.

Natuurlijk, dat zullen vooral ouderen zijn met comorbiditeiten, maar het aantal jongeren dat plotseling overlijdt is opvallend en de cijfers geven ook steeds hogere oversterfte in de 65-80 groep en de 0-65 groep aan.

In hoeverre de effectiviteit van een prik afneemt na een tijdje blijkt uit de volgende grafiek. Die geeft aan dat de bescherming tegen

1 https://www.youtube.com/watch?v=WveCXtr3zVM

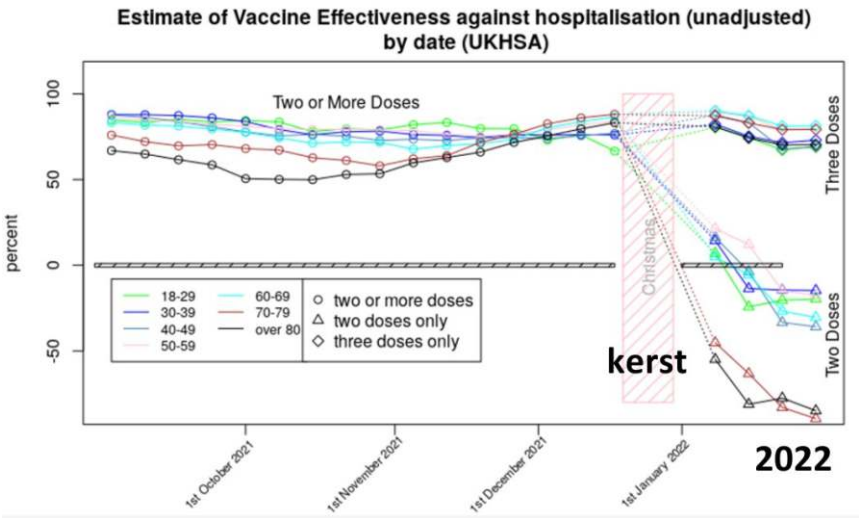

hospitalisatie geleidelijk afneemt, maar de laatste weken snel afvalt voor de dubbel geprikten.

Verder is het ook duidelijk geworden, dat direct na de booster er juist minder bescherming is, het duurt 2 weken voordat de bescherming op peil is. Naar mijn mening is het juist de sterfte in die eerste weken, die we terugzien in de oversterfte. Die gaat gelijk op met de

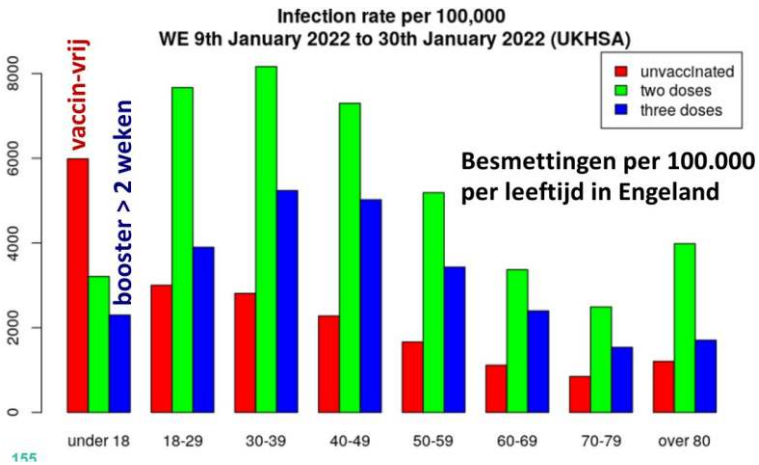

De cijfers en conclusies van de UKHSA wijzen er op, dat niet gevaccineerden, behalve de heel jonge, (de rode kolommen) veel minder kans lopen op infectie. Het zijn 2022 cijfers, want juist de oMicron situatie van begin 2022 is nu bepalend voor ons.

vaccinaties. Die verminderde bescherming direct na vaccinatie is overigens ook een reden waarom vaccineren tijdens een piek nu wordt afgeraden, iets wat in Nederland in december 2021 juist wel gebeurde. Omdat de geboosterden dan bevattelijker zijn, verspreidt het virus zich dan juist sneller.

Het testen en de booster vaccinatie is bij tijden een overvolle situatie geweest, met (veel al zieke) mensen in de rij en terecht werd opgemerkt dat je die test/vaccin locaties dan best supersreader plekken/events kunt noemen. Ziekenhuizen en testlocaties zijn bronnen van besmetting. SAGE in Engeland rapporteerde al dat 40,5% van de besmettingen in ziekenhuizen ontstonden, in Schotland in december 2020 zelfs 60%. De haast om te boosteren in 2021 was misschien niet zo verstandig?

Iedereen een booster, dat is ook in 2022 het devies, zet de druk er nog even op, ook zonder goed inzicht in de oversterfte gaat men fors door. Ook al aarzelen steeds meer mensen en is helemaal niet duidelijk dat het erg helpt tegen oMicron of zelfs negatief uitpakt (maar voor delta wel effectief was). Het RIVM komt steeds met dreigende voorspellingen, en belachelijk projecties maar geeft toe dat het allemaal afhangt van de aannames (men kiest altijd voor de slechtste). De gezondheidsraad zegt nu zelfs dat de gezondheidswinst voor 12-17 jarigen onvoldoende is. Dat kun je ook anders stellen, namelijk dat de negatieve bij-effecten groter zijn dan de voordelen.

De overheid werkt dus met vage aannames, die men her en der opduikt, uit nogal willekeurige bronnen en soms zelfs ingaand tegen

Meldingen naar vaccinatiestatus

20 januari 2022

groter aandeel infecties met omikronvariant onder gevaccineerden, ook na booster

Vaccinatiestatus van aan de GGD'en gemelde personen vanaf 12 jaar[1] met een positieve testuitslag voor SARS-CoV-2, per maand, vanaf oktober 2021.

	Oktober		November		December		Januari[2]	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Totaal gemeld	118092	-	435870	-	398852	-	447258	-
Vaccinatiestatus (nog) onbekend[3]	18011	15%	135583	31%	101469	25%	277217	62%
Vaccinatiestatus bekend[3]	100081	85%	300287	69%	297383	75%	170041	38%
Boostervaccinatie afgerond[4,5]	*1*	*0%*	*14*	*0%*	*5296*	*2%*	*18096*	*11%*
Basisserie afgerond[4]	*54077*	*54%*	*183145*	*61%*	*188752*	*63%*	*101407*	*60%*
Basisserie niet volledig afgerond[4]	*3645*	*4%*	*7997*	*3%*	*9052*	*3%*	*9747*	*6%*
Niet gevaccineerd[4]	*42358*	*42%*	*109131*	*36%*	*94283*	*32%*	*40791*	*24%*

Waar zijn de herstelden?

WHO cijfers, maar dat betekent dus gokwerk, speculatie, met gevaarlijke consequenties. Dat geeft ook van Dissel toe, er zijn geen harde feiten en dus komen ze overal mee weg.

Halverwege 2021 werd al duidelijk, dat de gebruikelijke vaccinatie met twee shots na een tijdje minder effectief werd. Dat viel als eerste op in Israel, waar men snel begonnen was met vaccinatie en begon te merken, dat ook gevaccineerden weer geïnfecteerd werden. Dat werd ook wel ingezien, en als oplossing kwam de booster. Nog een spuitje met hetzelfde vaccin zou de immuniteit, met name tegen delta, weer op peil brengen. En dat heeft ook wel gewerkt, zeker voor het beteugelen van de delta-golf in het najaar, die erg hard doorzette (met die vreemde oversterfte piek in ons land) en toch wel vragen deed opkomen of dat hele vaccineren nou wel zo'n goed idee was geweest. Tenslotte stierven in 2021 bijna evenveel mensen als in 2020.

Algemeen werd toch wel aanvaard, dat boosteren voor delta zin had, na een aantal maanden en men ging voortvarend aan de slag. Er was natuurlijk het bijkomend voordeel, dat daardoor de vaccinatiedwang weer een zetje kreeg, en men ging de booster dan ook snel koppelen aan vaccinatiepassen, reiscondities en in ons land kwam er zelf een uniek zware lockdown.

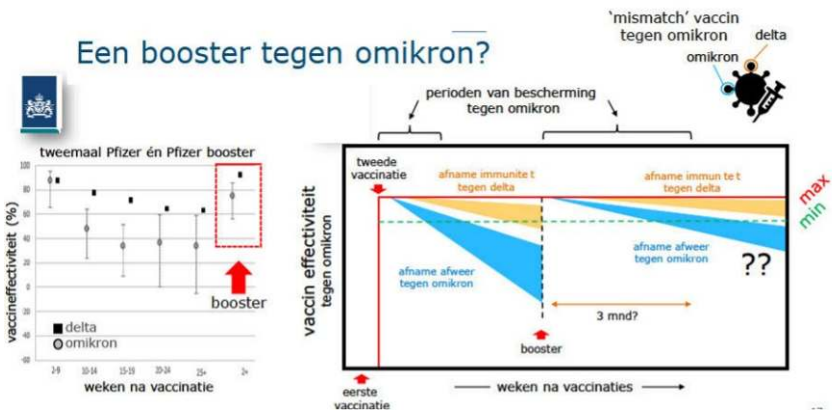

Nederland was laat met boosteren, sommigen claimen te laat, het boosteren kwam pas in december 2021 op gang, de grote piek was toen al bijna geweest. Toen eind december de sterfte snel afnam, werd gesuggereerd dat dat kwam door die booster. Maar bij een relatief nog geringe boosterdekking in december (wel veel ouderen in de risicogroep) is dat een minder waarschijnlijke en nogal braaf

Ziekenhuisopnames in 2022

Aantal ziekenhuis- opnames met COVID-19 naar vaccinatiestatus[1] per maand[2] en leeftijdsgroep. Bij het berekenen van de percentages zijn patiënten met onbekende vaccinatiestatus buiten beschouwing gelaten.

15 maart- 28 juni 2022			Niet gevaccineerd [1]		Basisserie deels afgerond[1]		Basisserie afgerond[1]		Boostervaccinatie ontvangen[1]		Herhaalprik ontvangen[1]		Vaccinatiestatus onbekend[1]
	Leeftijdsgroep	Totaal	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Ziekenhuisopnames[3]													
Totaal	12-49	752	274	37%	29	4%	222	30%	206	28%	N.v.t.	-	21
	50-69	2036	433	22%	24	1%	662	33%	825	41%	63	3%	29
	70+	4633	834	18%	30	1%	904	20%	2179	47%	646	14%	40
	Totaal	7421	1541		83		1788		3210		709		90

waar zijn de herstelden?

[1]Vaccinatiestatus op het moment van geschatte eerste ziektedag (7 dagen voor opnamedatum). De basisserie is afgerond 14 dagen na de tweede dosis van Comirnaty, Spikevax of Vaxzevria of 28 dagen na ontvangst van de eerste dosis Janssen. Boostervaccinatie en herhaalprik zijn afgerond 7 dagen na ontvangst van de vaccinatie. Bron: NICE, CIMS, peildatum 29 juni 2022

Het aantal ongevaccineerden is vergeleken met omliggende landen vrij laag, de registratie is altijd een heikel punt geweest

manipulatieve verklaring. Mogelijk verergerde de booster juist de piek, omdat de bescherming de eerste 2 weken juist veel minder is, ook voor andere infecties. Door het WHO wordt dan ook afgeraden bij een piek breed te gaan vaccineren. Het lijkt er meer op, dat de opkomst van de oMicron variant die sterfte deed afnemen. De oMicrom variant is minder heftig en verdreef de meer dodelijke delta. De neergaande trend zette (anders dan het RIVM modelleerde) door, de ziekenhuisopnames en IC-bezetting namen zienderogen af, er kwam ondersterfte.

Het RIVM en het OMT bleven ondertussen de regering en de media voeren met soms wanstaltige en totaal onrealistische projecties over enorme aantallen besmettingen en grote rampen. Hun grafieken bleken in de loop van januari groteske overdrijvingen, sloegen nergens op en bewezen vooral dat de modellen en aannames die men gebruikte geen wortels hadden in wat er echt gebeurde.

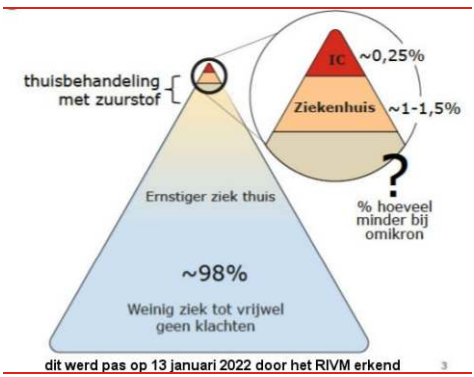

dit werd pas op 13 januari 2022 door het RIVM erkend

Maar paste men het beleid aan? Op 13 januari kwam er een beetje verlichting, maar het doemscenario bleef en werd vooruitgeschoven naar eind januari, het zou allemaal nog uit de hand gaan lo-

QR-code met hersteld hebben.Dat wordt stelselmatig uit de statistiek weggehouden.

De verhalen over aantallen vaccin-vrijen in de ziekenhuizen illustreert men met cijfers, die zo ongeloofwaardig zijn, dat hier van bedrieglijke misleiding gesproken kan worden. Men wil de onderliggende methodiek niet vrijgeven, maar het zijn heel rare cijfers, gegeven het feit dat er misschien nog maar 600-800 echte vaccinweigeraars zijn, waarvan een groot deel wel de ziekte heeft doorlopen maar nooit getests is. En die zouden nu de meerderheid van de besmetten in de ziekenhuizen vormen, terwijl dat in het buitenland duidelijk anders ligt?

Besmettingsoorden

De maatregelen beperken deelname aan allerlei activiteiten, en zeker de horeca wordt er ernstig door benadeeld, maar ook de burger lijdt onder al die repressie. Dan vraag je je af, waar mensen dan de besmetting oplopen en daar geeft het RIVM een mooi staatje van. Maar wat blijkt, thuis gaat het vooral mis. In het verleden was het ook niet de horeca, die voor de meeste besmettingen zorgde. Maar daar houdt men dus bij de maatregelen, die eigenlijk alleen maar dienen om prikken op te dringen, geen rekening mee. De maatregelen zijn dus in zekere zin contraproductief en dat wordt ook duidelijk als we naar de cijfers over quarantaine kijken. Als de oMicron golf nog even doorzet moeten we allemaal in quarantaine, dat slaat dus nergens meer op. En de echte cijfers gaven van Dissel ook ongelijk, er kwam geen piek, die was toen al geweest.

De cijfers leuk gemanipuleerd

Van Dissel is een meester in vage leuterkoek, in niet antwoorden op vragen met veel omhaal van zinloze uitweidingen. De Technische briefings zijn erg illustratief. Op 16 februari ging hij bewijzen dat de booster zomaar het aantal ziekenhuisopnames had gehalveerd, nou ja dat was een schatting, maar wel de grote kop van z'n slide. Bijgaand waarom ook z'n cijferopstelling niet helemaal ok was, met wat nieuwe inschattingen van mijn kant wordt het beeld juist dat vooral geboosterden de bedden bezet houden. Natuurlijk is de aangegeven verdubbeling wat dramatisch, maar het beeld is duidelijk.

De booster beschermt wel tegen ernstige vormen van de infectie en IC-opnames, maar voor niet kwetsbaren helpt het dus nauwelijks, je kunt beter „normale“ immuniteit opbouwen, en voor kinderen is het dus gewoon gevaarlijk, dat boosteren (en eigenlijk vaccineren al helemaal), het levert ze niks op behalve een zeker risico.

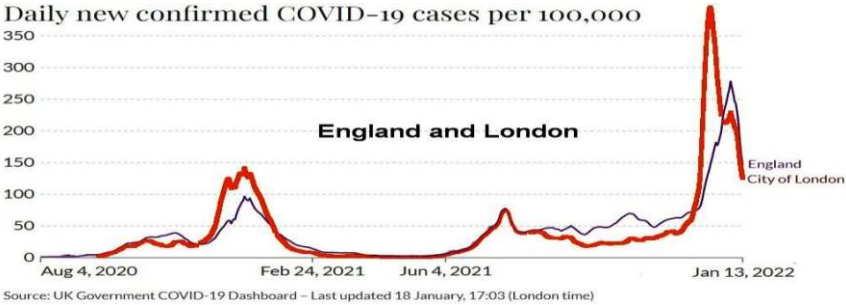

pen. Verdere versoepeling uitgesloten, eerst maar weer afwachten en hou de horeca dicht, mensen zouden eens met elkaar gaan praten. De onderliggende projecties, die door van Dissel van het RIVM werden aangedragen om het kabinetsbesluit te onderbouwen, blijken bij nadere bestudering de meest absurde en doemdenkerige scenario's te schetsen. Weer grafieken en aannames en cijfers die zelfs voor een leek als zwaar overdreven overkomen, weer verwijzingen naar modellering die zoals eerder bleek nergens op gebaseerd is, weer sprookje en geselecteerde data die vooral het voortduren van de repressie en de lockdown beogen. Weer geen helder inzicht in hoeveel gevaccineerden (en herstelden) in ziekenhuizen lagen en hoe dat bepaald werd. Iedereen begreep dat oMicron om zich heen greep en veel besmettingen zou brengen, maar dat is voor even, dan is iedereen wel besmet en uitgeziekt.

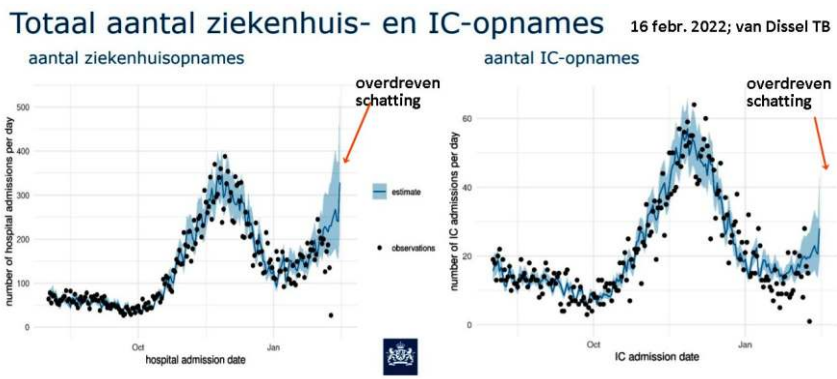

Bangmakerij; dit is typisch zoals men het bracht. Volgens het RIVM (16 febr.2022) gingen de curves weer omhoog, maar zoals steeds gebeurde dat dus feitelijk niet.

Het is allemaal te doorzichtig, zoals ik zal laten zien aan de hand van de plaatjes van Van Dissel, die dus ten grondslag lagen aan het OMT advies en de kabinetsbeslissingen van 13 januari 2022. Bangmakerij, als excuus voor verlening van de maatregelen en om 2G toch maar bespreekbaar te houden. Dat wordt moeilijk, officieel onderzoek door universiteiten (TU Delft) toont aan dat al die maatregelen behalve 1G (alles testen) niet zoveel uithalen, maar ook daar toonde Maurice al aan dat men rommelde met de cijfers. Het parlement maakte er dan ook korte metten mee.

In de slides van de presentatie van Van Dissel wordt wel steeds gezegd, dat alles onzeker is, dat men niet weet wat oMicron gaat doen, maar even laten zien dat het bijvoorbeeld in Zuid-Afrika en in Londen al over het hoogtepunt heen is, die plaatjes liet men niet zien.

Wel angstige projecties en scenario's.Daarin wordt de trend, dat bijvoorbeeld ziekenhuisopnames, bezetting van de IC in ons land

Waar loop je oMicron op? 20 januari 2022 RIVM

Vermelde mogelijke settings van besmetting van aan de GGD'en gemelde personen met een positieve testuitslag voor SARS-CoV-2 waarbij sprake is van gerelateerde gevallen

	Vanaf 20 september		Afgelopen week	
Setting	Aantal	%	Aantal	%
Thuissituatie (huisgenoten inclusief niet-samenwonende partner)	241618	58.7	16832	58.4
Bezoek in de thuissituatie (van of bij familie, vrienden, enz.)	66593	16.2	5193	18.0
School en kinderopvang	48018	11.7	3223	11.2
Werksituatie	25402	6.2	1469	5.1
Medereiziger / reis / vakantie	7520	1.8	1393	4.8
Feest (feest, verjaardag, borrel, bruiloft, enz.)	12012	2.9	562	1.9
Verpleeghuis of woonzorgcentrum voor ouderen	12943	3.1	309	1.1
Overige woonvoorziening	1580	0.4	169	0.6
Dagopvang voor ouderen en mensen met een beperking	1492	0.4	151	0.5
Overige gezondheidszorg	3293	0.8	127	0.4
Vlucht	897	0.2	119	0.4
Vrijetijdsbesteding, zoals sportclub	2780	0.7	88	0.3
Woonvoorziening voor mensen met een beperking	3161	0.8	85	0.3
2e lijn gezondheidszorg / ziekenhuis	1748	0.4	73	0.3
Horeca	4571	1.1	49	0.2
Uitvaart	636	0.2	39	0.1
Religieuze bijeenkomsten	747	0.2	15	0.1
Studentenvereniging/-activiteiten	207	0.1	11	0.0
1e lijn gezondheidszorg / huisarts	281	0.1	8	0.0
Koor	467	0.1	0	0.0
Overig	13406	3.3	890	3.1

Besmettingen loop je thuis op, al die lockdowns zijn dus zinloos geweest, juist het thuishouden bevordert infectie en heeft allerlei andere effecten.

Typerend misleiding door de overheid. een schatting zonder onderbouwing

steeds verder teruglopen, plotseling voorzien van een te verwachten piek, van ongekende omvang. En niet eens eind januari, nee dat zou snel gebeuren als men de maatregelen los zou laten.

Dit soort plaatjes en verhalen zijn zo in strijd met wat men elders ziet, dat hier niet meer gesproken kan worden van voorzichtige projecties, maar van duidelijke en opzettelijk misinformatie.

En met welk doel? De economie verder kapot maken, het vertrouwen in de overheid verminderen, een revolutie uitlokken zodat we iedereen die anders denkt kunnen oppakken. De Jonge zei het al, we weten waar je woont! Fascistische dreigtaal, zou men vroeger gezegd hebben. Of wil men de controlegroep uitdunnen, zodat de gemaakte fouten verdoezeld kunnen worden. Op 13 januari en daarna op 20 januari kwam het RIVM met deze plaatjes.

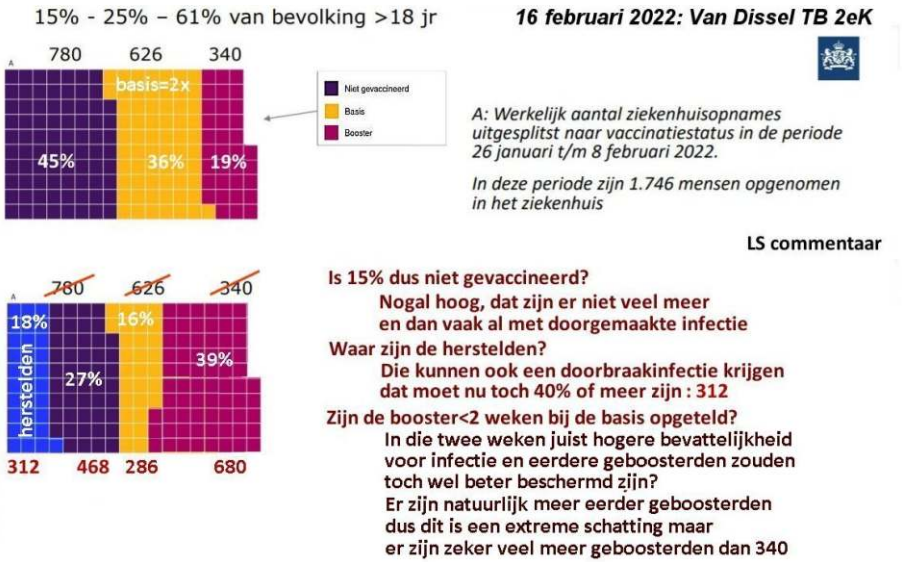

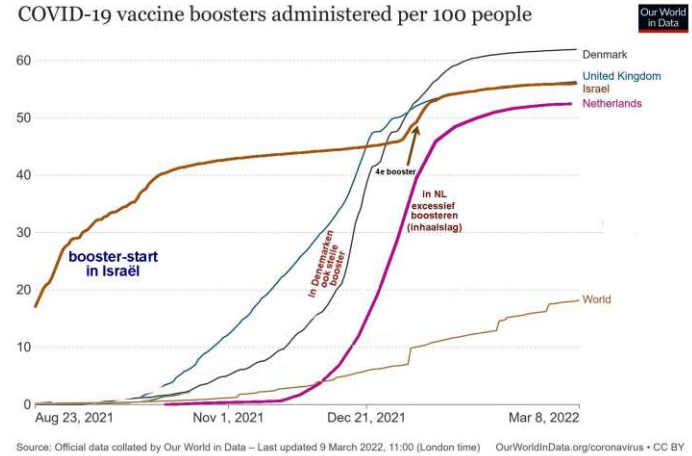

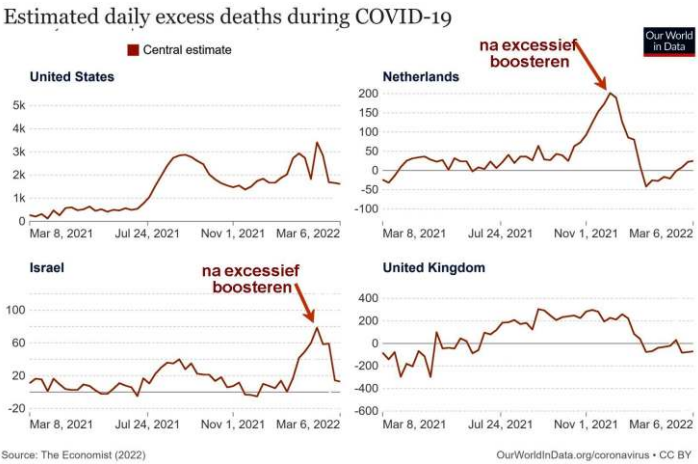

Dat ziet er al dreigend uit, maar het volgende plaatje is helemaal onrustbarend, maar doet ook denken aan wat december werd getoond om de lockdown te rechtvaardigen en waar helemaal niets van bleek uit te komen. Excuses daarvoor, welnee, fouten zijn er nooit gemaakt, voortschrijdend inzicht is er. Alleen gebruikt men dezelfde modellen en achterhaalde gegevens en aannames.

Maar er is meer, er werden ook plaatjes getoond over hoe de verhoudingen qua besmettingen, opnames en IC liggen, en daar komt plotseling thuis zuurstof geven in beeld. Dat zou vanaf het begin zinvol zijn geweest, maar de huisartsen mochten dat niet voorschrijven of aanraden, net zomin als wat nu wel effectieve middelen blijken zoals Invermectine en HCQ, daar stond een boete op.

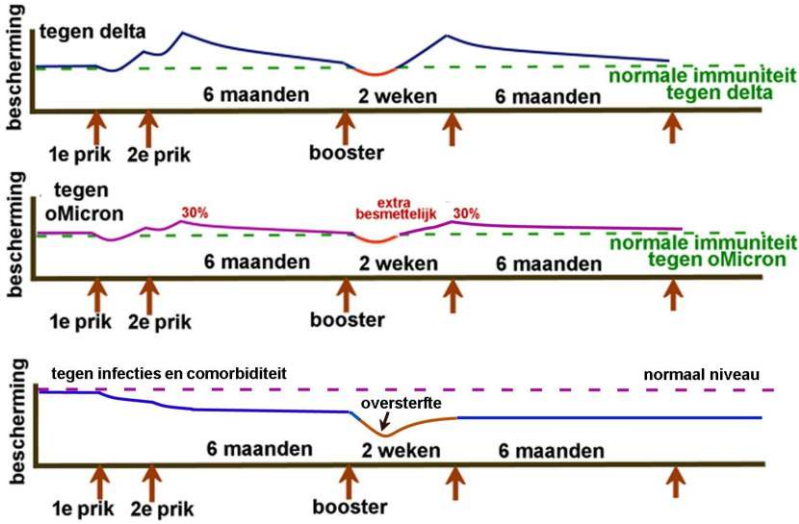

De onderste lijn is een hypothese die misschien de oversterfte piek kan verklaren, (of juist niet) indien de gegevens boven water komen. (tijdlijn niet lineair!)

Booster onzin

De booster of herhaalprik is (tot de bivalente vaccins komen) niks anders dan de „oude“ vaccinatie, pas over een paar maanden komt er een aangepaste versie. Maar men blijft gooien met effectiviteitscijfers die een rooskleurig beeld geven, alsof de booster ook echt effectief is tegen oMicron. Maar waarom neemt het aantal besmettingen dan zo toe, nu meer dan de helft een booster heeft gehad? Ja, er staan wat vraagtekens bij, ze weten het niet precies, maar baseren hun voorspellingen dus wel op vage aannames, niet op feiten.

Neem de cijfers over de vaccinatiestatus, dat zou bewijzen dat de vaccin-vrijen nog steeds een groot aandeel hebben. Maar let op, van 62% in de onderzochte groep is de vaccinatiestatus onbekend. Ze weten dus eigenlijk niet veel, want het lijkt er steeds meer op, dat die status niet goed wordt bijgehouden. Dus men gaat met een klein deel van de data op de loop, en zet er ook nog wat pijltjes bij, maar dat kan de trend niet verhullen, steeds meer gevaccineerden raken besmet. Dat is ook in het buitenland overduidelijk, hier krijgen de vaccinvrijen nog steeds de schuld en laat men de „genezenen“ mooi weg uit de statistiek. Die zouden, zei van Dissel op 20 januari, niet uit de beschikbare data gehaald kunnen worden. Maar dat is onwaarschijnlijk, er is toch bekend hoeveel mensen een

Vierde prik en vijfde herhaalprik

In Israel is men voortvarend aan de slag gegaan met een vierde prik, maar liep de onverklaarbare oversterfte dar toen enorm op. De sterfte is niet direct Covid-gerelateerd, maar is juist algemene oversterfte qua generieke oorzaken.

Een recent onderzoek (15 febr. 2022)[2] werpt nog geen echt licht op die zaak. De conclusie daarin is dat een vierde prik (Pfizer of Moderna, niet de nieuwe vaccin-versie) de IgG en antibody telling terugbrengt naar het niveau van na de derde prik, maar weinig effectief is in het voorkomen van milde of asymptomatische oMicron besmetting. Het werkt dus wel tegen ernstige vormen en dood, dus lijkt zinvol voor risicogroepen. De zogenaamde „doorbraak“ infecties worden niet minder en kwam in 25% van de gevallen voor, en was dan zeer besmettelijk (hoge viral load) en heeft de beperking van de verspreiding van het virus dus NIET geholpen. OMicron bescherming was 4,7 keer minder dan tegen delta. Er werden weinig serieuze bijwerkingen geconstateerd, maar wel had de meerderheid voorbijgaande milde klachten na de prik. Er was wel meer weerstand tegen het oplopen van de ziekte door voc (Volatile Organic

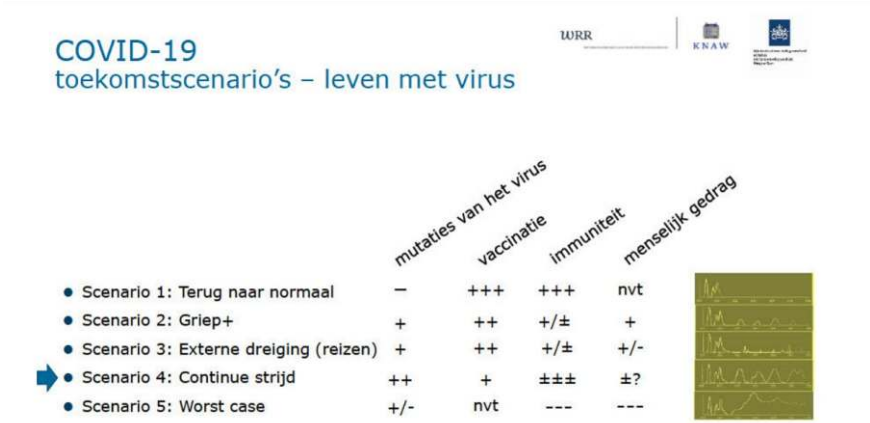

Compounds) contact, dus aerosolen. De vaccinatie effectiviteit was voor Moderna duidelijk minder (11%) dan Pfizer (30%). Heel wat anders dan wat van Dissel debiteerde op 16 febr. en toen slim niets

2 4th Dose COVID mRNA Vaccines' Immunogenicity & Efficacy Against Omicron VOC MedRXIV doi: https://doi.org/10.1101/2022.02.15.22270948

zei over Moderna, dat wel gebruikt wordt. Maar wel in lijn met eerdere observaties.

Booster-mortality

Gaan we verder kijken naar wat er in Isra\'ebl gebeurde, nadat daar al in december begonnen was met een zeer brede 4e prik. Het land loopt al een tijdje voorop in preventief vaccineren en verplicht dat ook op brede schaal, de 2de booster of 4e prik was dus passend in het beleid. Er gebeurde echter iets onverwachts, de oversterfte cijfers gingen plotseling zeer sterk omhoog. Men is ondertussen wat gestopt met die booster 4e prik, men wil niet meer, en de oversterfte nam weer af. Daar zit dus een verband tussen. De resonantie tussen boosteren en oversterfte was ook in ons land duidelijk, maar uit de cijfers uit Israel zou je kunnen afleiden dat er sprake is van substantie booster-mortality. Geen sterfte als gevolg van een Covid infectie, die nemen juist door de booster wel af, maar generieke sterfte. In Denemarken is een vergelijkbaar effect te constateren, ook daar ging de sterfte omhoog na een nogal stevige booster-actie. Om dit ook voor ons land te onderzoeken zouden de generieke sterfte-data gekoppeld moeten worden aan de vaccinatie-gegevens. Dat zou licht kunnen werpen op de hele oversterfte kwestie, die in een later hoofdstuk nog aan de orde komt.

Absurde scenario's

Het hele verhaal dat het RIM ons voorhoudt wordt nog mooier en

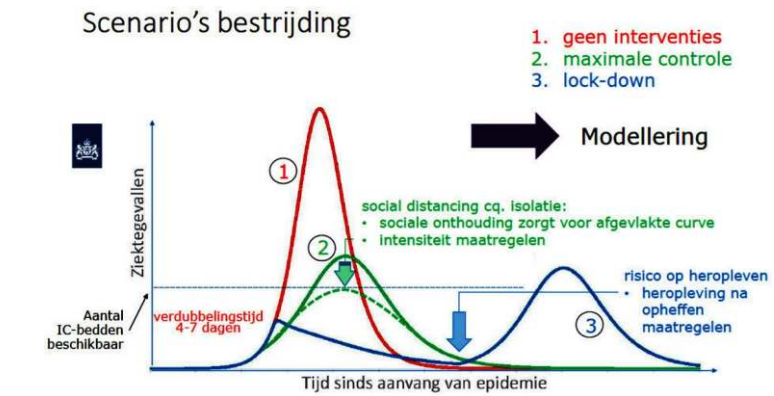

onwaarschijnlijker als de scenario's voor de langere termijn aan bod komen. Wat gaat er gebeuren als deze golf voorbij is, blijven we boosters en vaccinaties krijgen? Wordt de oversterfte weggemoffeld, is booster-mortality het nieuwe taboe? Men heeft, mede door de oorlog en de dreigende depressie even de tijd om alles

weer opnieuw op te zetten en een pandemie-dreiging is zo gevonden! En ondertussen boosteren we door, steeds jongere kinderen en twijfel daaraan mag nog steeds niet. De booster moet en er is vast al voor betaald! Kuipers geeft niet toe, onderzoeken steunen hem toch, in zijn perspectief is 3G en zelfs 2G nog aan te raden en dat gaan we in de herfst vast weer zien. De kamer riep hem terug, maar alles staat nog in de ijskast, en er ligt een nieuw wetsvoorstel.

Wat echter veel erger is in de scenario-aanpak is dat men alleen kijkt naar besmettingen en de impact op de zorg. Dat in de samenleving alles met alles samenhangt, dat volksgezondheid, economie, de beurs, de democratie, de huizenmarkt, onderwijs, klimaat en wat al niet reageren op pieken en dalen in welke sector dan ook. Alles is verknoopt, alles reageert op elkaar, dat besef ontbreekt in de opstelling van OMT, RIVM en het ministerie van VWS. Welzijn is een complex, geen cijfertje of grafiekje, en ondertussen betalen we met z'n allen de prijs voor dat kokerdenken.

Men schijnt niet te beseffen, dat et hele kaartenhuis al een tijdje op instorten staat en de Oekraïne oorlog alleen de zaak maar op de spits drijft. In ons land denken we dat al heel erg is, met de toeslagen-affaire, de belastingdienst-ellende, het stikstof en Groningen. Wereldwijd staat de zaak echter ook op springen, daar helpt geen NATO herbewapening of Davos-geïnspireerde leuterpraat aan, want de schuldenlast, de toegenomen globale spanningen en de energie- en klimaatproblematiek kan snel uit de hand lopen. Als de voedselvoorziening door bijvoorbeeld de Oekraïne situatie of een

koude lente terugloopt en protectionisme opbloeit kunnen toestanden ontstaan waarbij Corona verbleekt.

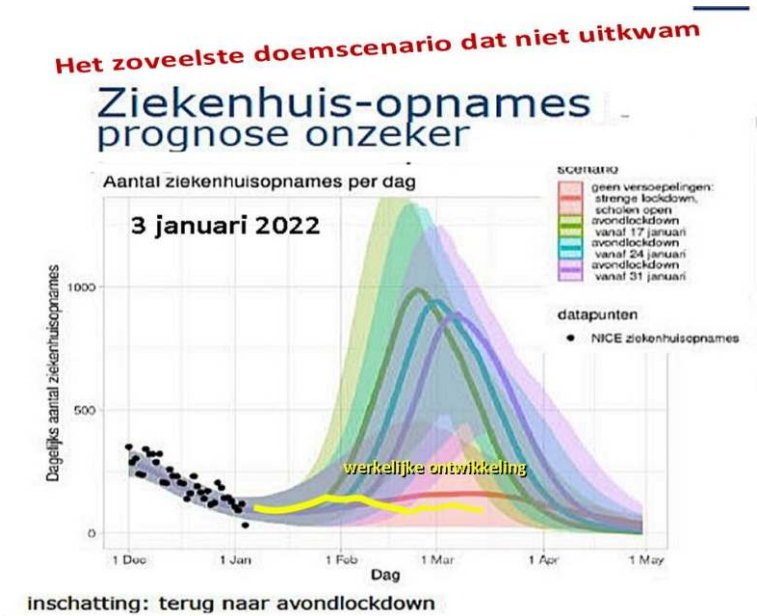

Maar dit was wel waarom Nederland als enige bleef vasthouden aan lockdown, wat achteraf onzinnig bleek, maar enorme schade bracht.

8 Wat is Corona nu eigenlijk?

We zijn overvoerd met echte of fake informatie over Corona, Co-Vid-19, Sars/CoVid-2 of hoe het verder ook genoemd wordt en de varianten ervan. In dit boek hou ik het gemakshalve maar bij de aanduiding Corona, want morgen heet het weer anders. Een korte schets van wat dit virus is en wat het feitelijk aanricht.

Het gaat om een virus dat zich manifesteert met verschijnselen die aan griep doen denken en dat een specifieke vorm heeft, met uitsteeksels die op kroontjes lijken, vandaar de naam Corona. Er zijn ook andere Corona-achtige virussen, die bijvoorbeeld bij dieren al veel langer bekend zijn.

Het virus dat COVID-19 veroorzaakt, wordt voornamelijk verspreid via virionen in vochtdruppeltjes die vrijkomen als een besmette persoon hoest, niest of uitademt. Virusdeeltjes via aanraking, omdat ze ergens op zitten, is veel minder belangrijk. De uitgehoeste druppels zijn te zwaar om in de lucht te blijven hangen en dalen snel neer op de grond of andere oppervlakken. Heel kleine druppels (aerosolen) blijven wel hangen en daarvoor is goede ventilatie nodig. Aerosolen zijn de gevaarlijkste verspreiders van virusdeeltjes, iets waar Maurice de Hond heel duidelijk in was. Andere transmissie is mogelijk, maar onwaarschijnlijk, handenwassen is dus ook volgens het RIVM niet zinvol geweest.

De meest voorkomende symptomen van Corona zijn koorts, droge hoest, vermoeidheid. Minder vaak voorkomende symptomen zijn pijn in het lichaam, keelpijn, diarree, bindvliesontsteking, hoofdpijn, aangetast smaak- of reukvermogen, huiduitslag of verkleuring van de vingers of tenen.

Corona, de naam wordt steeds aangepast en ging via COVID-19 naar SARS/CoVid-2 bereikt verschillende mensen op verschillende manieren, maar meestal door de lucht. De meeste mensen die besmet raken, hebben lichte tot matige symptomen en herstellen zonder opgenomen te hoeven worden. De sterftekans (CFR) is hoger dan bij ‘normale’ griep maar niet alarmerend, ongeveer 0,11% bij nu bijna 18.000 slachtoffers in ons land, elders soms 0,3 of hoger.

Het virus is erg besmettelijk en kan zich exponentieel snel verspreiden, de reproductiefactor R geeft aan hoe snel dat gaat in een bepaalde groep (populatie). Het virus greep om zich heen, vanuit China bereikte het, met besmette mensen meereizend, uiteindelijk vrijwel de hele wereld. Al snel benoemde de WHO (World Health

Organization) de Corona uitbraak tot een pandemie. In veel landen ging het razendsnel, was er exponentiële groei van de besmettingen en werden miljoenen mensen positief getest en deels ziek. In sommige landen zoals de VS of Brazilië zelfs tientallen miljoenen mensen.

Er is van veel kanten kritiek geweest, zeker op de aanpak in het begin. Ondermeer is er een rapport vanuit de WHO[1] dat aangeeft dat men de pandemie niet erg goed heeft aangepakt, en er ernstige fouten zijn gemaakt. De onderzoekers zijn duidelijk in het rapport. Regeringen waren onvoldoende voorbereid en reageerden te traag en terughoudend. De WHO kon geen vuist maken, politiek leiderschap ontbrak en landen die de ernst van het virus onderschatten, werden daar niet of onvoldoende op aangesproken.

Besmettingsgevaar, asymptomatisch

Besmetting betekent dat je Corona-virionen overdraagt aan een ander, die dan ook drager wordt en afhankelijk van het immuniteitsniveau al dan niet ziekteverschijnselen vertoont. Bij symptomatische infecties, dus met duidelijke ziekte-symptomen, begint volgens het RIVM de besmettelijke periode 2 dagen voor de start van de klachten, en eindigt als de persoon 24 uur klachtenvrij is en minimaal 7 dagen na start van de symptomen. Het signaleren van besmetting (transmissie) en het nagaan van de contacten (contactonderzoek) door een ‘besmetter’ was een (mislukt) kernpunt van de strategie.

Asymptomatisch is een begrip dat steeds weer opduikt, maar niet erg goed is gedefinieerd. Het algemene idee is dat je asymptomatische Corona-patiënt kunt zijn en dan geen duidelijke symptomen als koorts, hoesten, smaakverlies en dergelijke hebt. Er wordt echter vaak geen onderscheid gemaakt tussen pre-symptomatische en asymptomatisch patiënten.

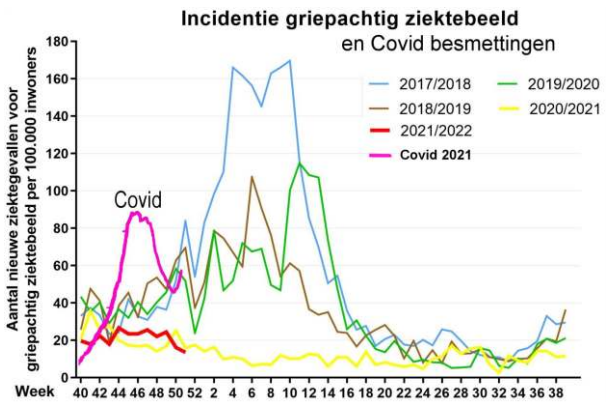

1 Rapport van onafhankelijk comite(11 mei 2021) in opdracht van WHO-directeur Tedros Adhanom Ghebreyesus,

Ziek worden is ook een kwestie van de virionen belasting. Een klein beetje kunnen we aan en bouwt immuniteit op, te veel ineens maakt je ziek. De pre-symptomatische episode bij mensen die later echt ziek worden kan 1-5 dagen duren. Asymptomatische infectie betekent dat je wel virionen draagt, maar geen ziekteverschijnselen vertoont. Omdat vrijwel iedereen ondertussen (juli 2021) wel wat virionen heeft binnengekregen maar qua afweer of door vaccinatie daar goed mee omgaat, zou je kunnen zeggen dat bijna iedereen nu asymptomatisch is. Bij wat minder goede afweer zou je dan wel besmettelijk kunnen zijn, volgens de GGD wel veel minder besmettelijk.

Behandeling, thuiszorg achtergebleven

Tegen een virus helpen geen geneesmiddelen, je kunt hoogstens proberen de conditie en weerstand van een patiënt te ondersteunen, zuurstof toedienen, zorgen voor de vochtbalans en belemmeringen zoals verstopping van de longen tegengaan. Als het Corona virus de weerstand van een patiënt al zodanig heeft aangetast dat er andere kwalen een bedreiging gaan vormen zoals longontsteking, dan kan antibiotica helpen. Soms is het nodig de longen kunstmatig te beademen en op de buik liggen heeft dan zin. Echte behandelingen, vooral in de beginfase, zijn weggehouden maar blijken achteraf toch wel te werken.

Het grote bezwaar tegen de hele aanpak is dat de eerstelijns gezondheidszorg buitenspel werd gezet. Effectieve behandeling daar en thuis, met name de stimulering van de weerstand had veel opnames kunnen voorkomen. De heel befaamde Amerikaanse arts Peter McCullough[2] heeft daar voor gepleit maar werd weggecensureerd. Zijn artikelen zijn zeer de moeite waard. Zijn aanpak werd echter niet gehonoreerd; in Nederland werden huisartsen zelfs vervolgd voor het gebruik van achteraf effectieve (off-label) middelen. Een enorme en verwijtbare misser!

Er zijn wel stappen gemaakt in de behandelplannen in het ziekenhuis. De sterftekans daar is aanzienlijk afgenomen. De nadruk bij handeling (in ziekenhuis) ligt niet meer zo op het bestrijden van longontsteking maar op toedienen van zuurstof en het voorkomen van bloedstolsels (micro-clots) in de bloedvaten van de longen, die de zuurstofopname beperken. Bloedverdunners zoals Aspirine en Heparin kunnen hierbij helpen, maar er zijn nu meerdere middelen.

2 McCullough in American Journal of Medicine, Jan. 2021; Pathophysiological Basis and Rationale for Early Outpatient Treatment of SARS-CoV-2 (COVID-19) Infection

De IC zorg omvat nu zuurstof therapie, beademing, maar ook antivirale middelen zoals corticosteroïden.

Het hele probleem van de mankerende zuurstof verzadiging (Oxygen Saturation) waardoor mensen voortijdig overleden, is beter in beeld. Normaal moet die OS boven de 95% liggen. Als dat daalt tot minder dan 70% (hypoxia) gaat het mis maar bij Corona merk je dat niet of niet snel genoeg (happy of silent hypoxia heet dat). Gelukkig is dat vrij eenvoudig te meten met goedkope oximeters. Die zuurstofproblematiek, de hypoxia, is waarom veel Corona patiënten overleden. Daar zijn antivirale middelen zoals Favipiravir en Remdesivir voor ingezet. Over de werking van Remdesivir is wel twijfel, de WHO raadt het af, hier is het goedgekeurd en wordt wel voorgeschreven. Ook wordt nu wel Colchicine gebruikt, een middel tegen jicht en Ivermectine worden voorgeschreven, maar dat mag (nog) niet. Merck komt met een nieuw middel, Molnupiravir.

Een ander symptoom is de Cytokine Storm, die ontstaat als het eigen immuunsysteem overdreven gaat reageren. Daar werd onder meer bij Donald Trump een corticosteroïde voor ingezet, Dexamethason, een bijnierschorshormoon maar ook dat is niet helemaal zeker, al is de WHO er wat positiever over. Over Ivermectine deden allerlei berichten de ronde, er zijn bevestigende grote onderzoeken geweest, in sommige landen gebruikte men het met succes, maar het is hier nog niet toegestaan en met boetes bestraft.

Ook blijkt therapie met gefilterd bloedplasma van herstelde mensen met antistoffen effectief te zijn, de antilichaam therapie. Ook wordt gebruik gemaakt van zogenaamde “monoclonal antibodies” dat zijn “natuurlijke” antilichamen die extern geproduceerd wordn (in een laboratorium), ze worden ook wel designer antibodies’ genoemd.

De hele medische aanpak, hoe het virus werkt, zich vermenigvuldigt, het werken met zuurstof, medicijnen of beademing, dat laat ik verder maar aan de artsen en de medische literatuur over.

Verzet tegen alternatieve profylaxe / geneesmiddelen

Het gebrek aan echt goed werkende geneesmiddelen was natuurlijk bedreigend, zeker in het begin. En dat had wel een ander effect, men ging op zoek naar alternatieven. Er kwamen allerlei suggesties, zoals dat hydroxychloroquine HCQ samen met zink en azitromycine verlichting zou kunnen betekenen, mits snel na de besmetting toegediend. Maar dergelijke berichten werden snel door de Inspectie Gezondheidszorg, de apothekersvereniging KNMP en het huisartsengenootschap NHG aangepakt, dat mocht niet en kon niet, was gevaarlijk en verboden. Tamelijk overdreven, die reacties en

achteraf soms onjuist. Het anti-malaria middel en reumamedicijn HCQ werd al lang voorgeschreven en bijwerkingen waren minimaal. Later bleek dat het toch werkt, net zoals Ivermectine dat in veel landen de pandemie bleek in te dammen.

Ook kwam het alternatieve circuit met aanbevelingen, bepaalde supplementen en vitamines zouden de weerbaarheid verhogen.

Geen onredelijke gedachte, wat extra vitamine C, D3, K2, Omega 3, zink, probiotica. Het kan niet veel kwaad en misschien helpt het inderdaad. Ook uit de homeopatische hoek werden remedies gesuggereerd en ayurvedische genezers kwamen met kruiden en stoffen,

De gevestigde orde kwam echter in het geweer, het was allemaal kwakzalverij, het werd op één lijn gesteld met toverdrankjes uit het oerwoud, levensgevaarlijk. Artsen mochten alleen het advies van de WHO (World Health Organization) en het RIVM volgen, anders grijpt de inspectie in (ook met boetes), die blijkbaar een monopolie heeft op het bepalen wat “goede”wetenschap is.

Vaccinatie; de heilige graal

Een van de kernpunten in de hele discussie is de vaccinatie. Ik ga eerst maar in op dit heikele punt, omdat het zo centraal staat in hoe de media, de overheid en de demonstranten er over denken.

Werkt het, wat kost het, moet het verplicht worden, mag er of moet er indirecte druk worden uitgeoefend, zitten we vast aan steeds meer vaccinaties als het virus muteert? Vragen genoeg maar echte harde feiten en zekerheid over de effecten van de vaccins en de mutaties zijn er eigenlijk niet.

Hoe het zo ver heeft kunnen komen is me een raadsel maar vanaf het begin was vaccinatie de enige strategie die werd gepropageerd, een soort massa-hysterische resonantie. Behandeling, preventie, er waren wat protocollen waar men angstvallig aan vasthield maar vooral de vaccinatie-vlag werd steeds harder gezwaaid, dat moest de oplossing brengen. Dus werd er haast gemaakt, miljoenen en miljarden alvast overgemaakt naar de ontwikkelaars, deals gemaakt over aantallen en men keek niet erg kritisch naar de randvoorwaarden, naar hoe de test-populaties waren samengesteld, naar lange termijn effecten, naar onderliggende kwalen als probleem. En toen er dan eind 2020 eindelijk vaccins waren, struikelde men over elkaar om de vaccinatiemachinerie op gang te brengen en kwam er in een aantal landen zelfs gedwongen vaccinatie en prikte men maar raak. De dubbelblinde controlegroep van de fabrikanten werd ook maar nageprikt, wetenschappelijk een doodzonde maar behalve wat

verontruste deskundigen viel dat niemand op; de politiek had het te druk met het pronken met de vaccinatie-veren!

Er wordt wel gesuggereerd, dat dit allemaal door de farmaceutische industrie (Big Pharma) werd gemanipuleerd, er zouden immers grote winsten in het verschiet liggen. Dat klonk me overdreven in de oren, want als meer dan 70 bedrijven probeerden een vaccin te ontwikkelen dus is er zeker sprake van concurrentie en natuurlijk zou de eerste met een werkend vaccin (dat bleek Pfizer te zijn) de hoofdprijs binnenslepen maar zo wordt het neo-liberale vrije-markt-spel nu eenmaal gespeeld.Ik moet er vaak op wijzen, dat we als consumenten medeschuldig zijn want het zijn onze pensioen-fondsen die veel geld steken in die farmaceutische industrie, omdat daar zulke enorme winsten gemaakt kunnen worden.

Vaccinatieplicht, vaccinatiepaspoort

Er is veel geschreven en gezegd over vaccinatie, over de werking, de effectiviteit, de bijverschijnselen, de argumenten pro en contra. Voorlopig blijft het nog een individuele keus maar ook een splijt-zwam in de samenleving. Je bent vóór en staat in de rij, of je bent tegen en gaat de straat op. Zelfs binnen families is dit een heikel punt geworden; laten merken dat je tegen bent valt niet altijd goed.

De psychologische schade, de angst, de druk op mensen is enorm, men wordt daardoor sneller ziek, de onderliggende oversterfte kan daar deels mee verklaard worden.

De integriteit van ons lichaam is in de grondwet en in de mensen-rechten-verdragen en afspraken zoals die van Helsinki en Neuren-berg gegarandeerd. Vaccinatieplicht ligt hier erg gevoelig, daarin wijkt ons land nogal af van andere landen in Europa, daar voert men verplichte vaccinatie voor hele groepen soms gewoon in. De voorzitter van de Europese commissie staat daar achter, Hugo de Jonge vond het (dec. 2021) ook noodzakelijk, maar het is wel on-rechtmatig geeft hij toe. Een uitspraak die echt nergens op slaat en aan zal zetten tot burgerlijke ongehoorzaamheid met hetzelfde argument. Mag niet, moet wel.

In Israël is dat verplicht prikken (nu al met de 4e shot) gewoon doorgevoerd (met een uitzondering voor de orthodoxen) en ook in Oostenrijk was het al geregeld maar is teruggedraaid, in Grieken-land krijg je boete als je niet geprikt bent.

Verplicht vaccineren kan direct of indirect, bijvoorbeeld door voor reizen wel vaccinatie te eisen. Er is sinds eind april in Europa een vaccinatie-paspoort (EU COVID-19-certificaat met allerlei namen met smartphone QR-code) waarmee men bewijst dat men tegen

COVID-19 is ingeënt, recent negatief is getest op het coronavirus, of is hersteld van COVID-19 en voldoende antilichamen heeft. Met het bewijs moest vrij reizen binnen Europa in coronatijd gemakkelijker worden, maar lokale regels, de delta-variant en oMicron compliceren dat, er zijn weer quarantaine eisen. Reizen en toerisme toestaan, maar onder voorwaarden, is ook begrijpelijk. Landen die van het toerisme moeten leven zijn voor de regels die reizen toestaan.

De anti-vaxxers zijn tegen omdat ze het niet vertrouwen, ze willen afwachten of er bijwerkingen komen of ze willen het gewoon niet. In het algemeen zijn er valide redenen waarom een individu geen vaccinatie wil. Het kan gezondheid zijn, allergische gevoeligheid, men kan twijfelen aan de werking of angst hebben voor de bijwerkingen. Men kan en mag zich afvragen of specifieke vaccinatie op zich misschien wel werkt maar wat doet het met je algehele immuniteit? Specifieke immuniteit gaat ten kosten van brede algemene immuniteit, bij nieuwe mutaties zoals delta blijkt dat gevaarlijk.

Men aarzelt misschien omdat men niet goed is geïnformeerd, lid is of zich aansluit bij een bepaalde groep of nare ervaringen heeft met andere vaccins. Er zijn ook religieuze argumenten. Welke maakt principieel niet uit, ieder mens heeft recht op z'n eigen mening en op zeggenschap over z'n lijf.

Een directe verplichting zat er eerst politiek niet in maar werd bespreekbaar na een motie in de 2e Kamer. Er kwam steeds meer indirecte druk (zonder testen uitsluiting, QR Coronapas) en duidelijke manipulatie, daar zijn nogal wat partijen en ministers niet vies van. Er werden allerlei dubieuze suggesties gedaan. Werkgevers werd aangeraden na te denken over vax-verplichting op het werk.

Het blijkt, dat uiteindelijk ongeveer 10% tot 15% van de bevolking niet wil en de hakken in het zand zet, en ook gevaccineerden nu meer en vaker spijt hebben en bv. geen booster willen, de najaarscampagen valt tegen. Het is een steeds grotere groep, die kun je niet negeren, dat blijkt wel uit de protesten en demonstraties. De dwang-focus is verschoven naar hameren op de booster.

Argumenten pro-vaccinatie

Bij alle kritiek op de vaccinatie-druk is het misschien goed om te beseffen dat macro-economisch en sociaal gezien die brede vaccinatie en daarmee sneller bereiken van de groeps-immuniteit geen onzin is. Je zou kunnen zeggen dat daarmee een collectief voordeel (namelijk het bestrijden van het virus voor de hele samenleving) behaald kan worden dat zo groot is dat de individuele risico's daartegen wegvallen. Men stelt dat de risico's niet groot en bijna ver-

waarloosbaar zijn, maar ze zijn er natuurlijk wel, er gaan volgens LAREB honderden mensen dood (600) na en misschien gerelateerd aan die vaccinatie. Maar dan speelt ook mee, dat ziek worden niet ongevaarlijk is, er gaan nog steeds mensen dood en het aantal mensen met ‘long Corona’ loopt in de tienduizenden.

Dat is nu het probleem, we weten niet precies wat die individuele risico’s zijn. Er zouden specifieke risicofactoren kunnen zijn zoals onderliggende ziektes of condities, die het voor een specifiek individu gevaarlijker maken. Het inperken van de groepen bij het AstraZeneca vaccin maakte duidelijk dat de deskundigen daar soms verschillend over denken. De hele vaccin testprocedure is erg versneld, de haast om met een vaccin te komen heeft de normale, langjarige test-trajecten voor geneesmiddelen omzeild; in wezen zijn de vaccins nog steeds experimenteel en hebben de fabrikanten heel slim de risico’s voor zichzelf afgedekt en die aan regeringen overgedragen. Die hebben vaccinatie slim vrijwillig gelaten en zullen hun handen in onschuld wassen. Als vaccinatie verplicht wordt, draait dat weer terug en kan men de regering wel aanspreken voor vaccinatieschade.- In de VS is die aansprakelijkheid weer afgedekt door de vaccins voor kinderen goed te keuren.

Het is uiteindelijk een afweging, het individuele belang en de individuele rechten of het algemeen belang. In een totalitaire staat kan de overheid vaccinatie gewoon verplichten maar moet dan rekenen met misschien heel sterke weerstand en burgerlijke ongehoorzaamheid van de anti-vaxxers. Er zijn genoeg protesten en demonstraties! Het fanatisme ligt op de loer, mensen kunnen demonstreren maar ook naar verzet of regelrecht geweld neigen.

Corona seizoensvirussen

Er zijn ook andere Corona-virussen dan Covid-Sars 2. Van vier andere coronavirussen is bekend dat ze vooral in de winter optreden en relatief onschuldige verkoudheid veroorzaken. Men rangschikt ze als influenza/griep types. Een van de problemen in de Corona kwestie is dat griep en Covid erg op elkaar lijken en mogelijk diagnoses en tests het verschil niet aangeven. Bij bijvoorbeeld oversterfte is wel rekening gehouden met griepgolven in de winter, maar als daar Covid cijfers doorheen lopen en al dan niet meegerekend worden is het allemaal wat minder helder. Griep was in de laatste maanden van 2021 ongeveer 1/3e van de geteste Covid besmettingen per 100.000. Het bij de algemene oversterfte toevoegen van wat men Covid oversterfte noemt is wat dat betreft een denkfout.

9 De paniek, de eerste golf

Er was in februari 2020, toen vanuit China de berichten over het Corona virus en de eerste slachtoffers en foto's uit b.v. Italië binnenkwamen, in eerste instantie paniek. De overheid schrok wakker, de medische wereld werd verrast en er werden in de haast en soms een beetje ondoordacht maatregelen voorgesteld en snel ingevoerd, die soms te weinig maar soms ook te veel waren. De WHO meldde in maart een IFR (sterfte onder geïnfecteerden) van 3,4%, dat bleek later minstens 10 keer te hoog, maar joeg iedereen in de gordijnen. Berichten uit China en Italië (Bergama) waren onrustbarend.

Er werden fouten gemaakt, er vielen gaten in de afscherming, er werd geblunderd, men (minister Bruins) dacht het wel te kunnen regelen, zag het als individuele zorgbehoefte, niet als pandemie. Door de wintersport en later carnaval kwamen er in maart al exponentieel meer patiënten.

Men moest wat doen en dat ging niet altijd goed. Qua voorlichting niet, qua voorzieningen niet en de maatregelen kwamen vrij laat. In het begin ontbrak de coördinatie, ministeries, werkgevers en instituties hadden hun eigen plannetjes, maar het kabinet luisterde vooral naar VWS (Bruins, die afhaakte, De Jonge en invaller Van Rijn (met een PvdA signatuur toch even minister). Qua politiek viel het stil want de 2e Kamer werd door voorzitter Arib, die de onderkoningin uithing, min of meer monddood gemaakt, de communicatie onderling werd lamgelegd. Vergaderen werd ernstig beperkt, met vreemde argumenten, maar vanwege Corona kon het allemaal.

Medisch gezien was er ook paniek. Er was geen behandelplan, geen protocol, dus ging men aan de slag zoals gebruikelijk bij zware griep en longontstekingen. Er werden soms verkeerde behandelingen voorgeschreven, men schreef ruimhartig antibiotica voor en gaf zuurstof suppletie en zware beademing met coma die tot veel onnodige sterfte leidden, maar echte geneesmiddelen waren er (nog) niet of werden genegeerd. De maatregelen zoals de 'intelligente' en later meer strikte lockdowns werden ingevoerd en feitelijk opgelegd door het kabinet in lijn met de "witte jassen" zonder dat men precies wist wat de gevolgen zouden zijn. Mogelijk zijn daardoor onnodig slachtoffers gevallen en schade aangericht, maar het was in het begin duidelijk een kwestie van proberen en leren.

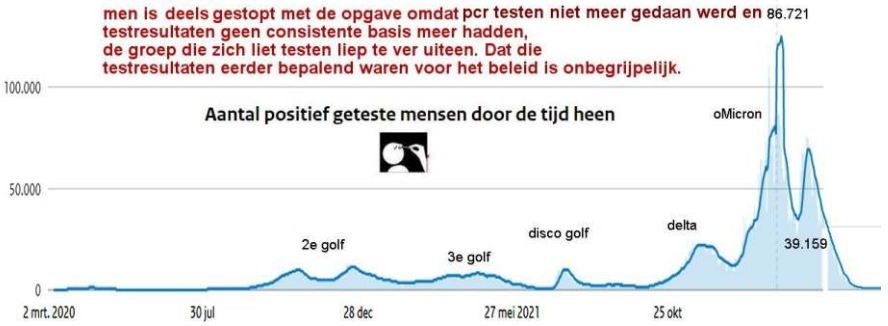

De druk op de zorg

Er werd een Outbreak Management Team (OMT) gevormd, lekker modieuze kreet, men had het ook Corona Rampen Overleg kunnen noemen en daar zaten vooreerst vooral medici in, virologen, epidemiologen, mensen uit de wetenschap en ziekenhuis bobo's. Het grote aandachtspunt voor het OMT en de regering is steeds de druk op de zorg geweest. Te weinig bedden, te weinig personeel, niet genoeg beademingsapparatuur, de angst voor moeilijke keuzes qua behandelvoorkeur. Men wilde voorkomen dat er gekozen moest worden wie behandeld zou worden en dus mensen daarom zouden sterven.

De nadruk op Corona, dat in feite in de ziekenhuizen en bij de GGD's een prioriteit werd, had natuurlijk invloed op de beschikbaarheid van faciliteiten voor andere aandoeningen, operaties en behandelingen. Dat werd steeds opgerakeld maar zelden met rationele en harde cijfers onderbouwd, het voelde soms als stemmingmakerij. De medische wereld kon toch zelf beslissen waar de prioriteiten lagen, alle capaciteit overhevelen naar Corona leek te veel op paniek. Men sprak dreigend over het zwarte scenario, triage voor wie bij tekort aan IC-bedden wel of niet behandeld zou worden, de politiek wilde een leeftijdsgrens, de medici wilden per geval beslissen. Maar de bevolking kreeg het allemaal mee, de media voedden de angst en dachten daar ook nog goed aan te doen.

Die stemming had niet alleen invloed op de ziekenhuiscapaciteit voor andere behandelingen, de burgers zelf gingen minder snel naar de dokter en de eerstelijnszorg verwees ook minder snel.

Isolatie, quarantaine, 1,5 meter samenleving

Het idee kwam uit China overwaaien, waar men de burgers soms gewoon wegsloot. Isoleer de besmette burgers, zorg dat besmette personen de anderen niet kunnen besmetten, sluit eventueel maar iedereen op en accepteer maar dat de economie plat komt te liggen.

Niet goedschiks dan maar kwaadschiks, de televisiebeelden uit Wuhan waren duidelijk.

In ons land maar ook verder in de westerse wereld wist men in het begin niet wat te doen en deed maar na, wat met in China blijkbaar verstandig vond. Eerst nog beperkte maatregelen maar geleidelijk aan steeds meer beperkingen. Dat daarvoor allerlei burgerrechten even in de ijskast moesten, daar werd overheen gestapt; de urgentie was toch duidelijk. Luisteren naar kritiek of externe visies zoals die van Maurice de Hond over aerosolen, dat gebeurde gewoon niet.

De medici waren de pleitbezorgers van de beperkingen. Ze vreesden vooral overbezetting van hun faciliteiten en zagen aankomen dat er hele nare keuzes gemaakt zouden kunnen komen, namelijk wie wel en wie niet te behandelen. Dergelijke keuzes zijn overigens niet nieuw, voor bepaalde behandelingen en geneesmiddelen of orgaantransplantaties moet men dergelijke keuzes maken maar nu werd die angstige mogelijkheid van 'zwarte triage' wel erg opgespeeld. Maar was dat niet een beetje voor de Bühne, zeker bij de tweede en derde golf?

De capaciteit qua bedden was beperkt maar dat kwam niet uit de lucht vallen. Jaren bezuinigen door de kabinetten Rutte (en dat gaat door in Rutte IV) had gevolgen gehad, in aantallen bedden en intensive care (IC) faciliteiten. En toen na de eerste golf logischerwijs geïnvesteerd moest worden in meer bedden en in opleiding van IC-personeel werd dat blijkbaar niet gedaan, met als gevolg paniek toen het toch weer dreigde mis te lopen qua aantal gevallen. Krokodillentranen, weggepoetst eigenbelang van ziekenhuisdirecties die hun volbezette locaties leuk zagen draaien en dus helemaal niet wilden investeren in nieuwe capaciteit. Er zou achteraf eens geturfd moeten worden, hoeveel verdienden de medisch specialisten, maatschappen, etc. in 2020 en 2021, welke reserves van de ziekenhuizen werden opgebouwd of gingen teniet, hoeveel winsten (of verliezen) werden er weggestopt?

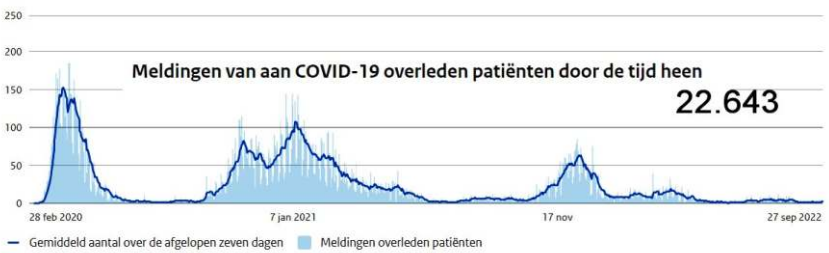

Maar had de regering (en het OMT) dat dan na of zelfs tijdens de eerste golf niet moeten constateren en wel moeten zorgen voor capaciteit en flexibiliteit? Niet wachten tot het weer te laat was en dan paniek zaaien, dramatisch wijzen op hoe ‘normale patiënten" niet geholpen konden worden. Misschien de verantwoordelijkheid meer leggen bij de eerstelijnszorg. Pas laat in 2021 mochten huisartsen zuurstof gaan voorschrijven, iets wat helemaal niet zo ingrijpend is en met relatief goedkope apparatuur kan. Ik heb, als particulier betaald, al langer een zuurstofding naast m’n bed staan, dat kostte 500 euro tweedehands en het helpt me echt bij m’n ‘Long Corona’ (nu Post-CoVid) klachten. Maar m’n zorgverlener wilde daar niets van weten, het stond niet in het protocol! Dat nu heel veel mensen er aan lijden (in Engeland 1,7 miljoen =2,75% van de bevolking!) en het onderscheid tussen Post-Covid zonder en na vaccinatie niet gemaakt wordt, is een economische ramp, die men niet serieus nam en eigenlijk in 2022 nog niet neemt.

De verkeerde maatregelen, te laat, contraproductief

De zorg moest het oplossen, vaccinatie was de wonderolie, maar het liep allemaal niet lekker. We zitten dus met scheefgroei, uitgestelde investeringen in de zorg, het beknibbelen op de beloning van het medische personeel (wat je het voetvolk zou kunnen noemen, de mensen die met enorme inzet en liefde op de werkvloer de pandemie te lijf gingen) en er komen geen IC plekken bij. De bazen worden rijk, want Corona is een echte business geworden,

Er valt de regering en de medische establishment wel degelijk wat te verwijten, zoals dat men een te beperkte groep raadpleegde. Het Outbreak Management Team zat vol medici, epidemiologen, virologen maar gewoon gezond verstand en eens nadenken over de maatschappelijke gevolgen van isolatie en lockdown ontbrak een beetje. Later raadpleegde de regering de planbureau’s en de Nederlandse Bank maar kritische mensen zijn nooit eens uitgenodigd op het torentje, die zochten en vonden alternatieve media voor hun verhaal. De middenstand, de ondernemers, de economen maar ook

psychologen en sociaal wetenschappers hadden veel kunnen bijdragen aan een evenwichtiger beleid. Ze hadden kunnen zorgen voor meer steun voor de maatregelen maar ze kregen geen gehoor.

Gelegenheidswetgeving, noodwet

Ons land kent, nog uit de Duitse tijd, noodwetten, Die zijn bedoeld om maatregelen mogelijk te maken die echt urgent zijn. In eerste instantie werd daar terecht een beroep op gedaan, er moest snel wat gebeuren. Maar gaandeweg werden maatregelen genomen die helemaal niet zo urgent waren, die best eerst door het parlement bekeken zouden kunnen worden, met raadpleging van betrokkenen en bijvoorbeeld de juridische experts, de Raad van State, etc. De wettelijke basis was zwak en werd steeds zwakker, dus moesten er gelegenheidswetten gemaakt worden die men dan maar weer (tijdelijke) Noodwet noemde en waar het parlement in oktober 2020 en vele keren daarna mee instemde. De senaat stopte het spelletje in mei 2022, maar er wordt gewerkt aan een nieuwe versie. Zo ging dat ook met de latere aanpassingen, de eerste versie rammelde nogal. Juridisch gezien en qua basisrechten was het allemaal nogal vaag en er kwam een storm van protest maar het parlement stempelde braaf af met wat kleine aanpassingen. Hetzelfde gebeurde met de test-wet. Nood breekt wet en het doel heiligt de middelen; zo oefenen dictators altijd hun macht uit!

De rol van de media en gedragsbeïnvloeding

De eerste maanden was het zoeken, maar ook in de achterkamertjes en internationaal lijnen uitzetten. Daarbij werden de media enorm gemanipuleerd, maar lieten zich ook muilkorven. Want eendracht en daadkracht (werkgeverstopman Hans de Boer bedacht die kreet) vroeg om beperkingen in rapportage, in niet te lastig zijn, meegaan met de steeds sterkere regie van het kabinet en de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) dat zelfs ging bepalen welke minister in de talkshow aanschoven. Dat de media het overzicht verloren wordt ook duidelijk uit het boekje “Stilte op het Binnenhof”[1]. Nogal een beperkte poging tot goedpraten achteraf door allerlei spelers in politiek en media, maar vooral een bewijs dat de stilte op het Binnenhof vooral de media betrof, die niet doorprikten. De WOB onthullingen over het eerste halfjaar Corona, waar dat boekje over gaat, laten zien hoe onbenullig de BNR redacteuren

1 Laurens Bovens & Sophie van Leeuwen (BNR): aug. 2020. uitg. Balans.

waren en feitelijk een soort excuusdocument achteraf produceerden, maar belangrijke ontwikkelingen totaal misten.

Dat paste wel in de hele aanpak, manipuleer de media en de bevolking, met de hele persconferentie-poppenkast en maatregelen die niet effectief waren in het beperken van de pandemie, maar vooral gedragsbeïnvloeden warem. Psychologische oorlogsvoering en demagogie, iets wat helemaal niet mag, maar daar werd de hand mee gelicht, het kwam neer op massale mind-control door instanties en op manieren, die door de WOB-onthullingen naar buiten kwamen. De basis voor de latere tweedeling werd toen gelegd, de volgers (schapen) en de vrijdenkers kwamen geleidelijk tegeonover elkaar te staan Dat was geen toeval, de verkiezingen van 2021 speelden al mee, de VVD verzamelde de schapen en dat gaf vertrouwen in een gunstige uitslag voor Rutte, die er ook kwam.

Dus werd de manipulatie niet echt breed aangekaart, en dat de Rutte doctrine (achterkamertjes zijn nuttig, niks vastleggen, laat geen sporen na, wis je sms-jes) eigenlijk de media en deels de Kamer buitenspel zette accepteerde de toenmale coalitie. Die bepaalden in hun coalitie-overleg veel dingen, maar hielden de pers en de oppositie er mooi buiten.

Lockdowns

Men kwam met maateregelen, thuisblijven, isoleren, quarantaine, boetes, inzet van BOA's, niet altijd juridisch goed afgedekt. Het was een soort achtbaan, al die maatregelen, soms wat versoepeling maar meestal nog meer, nog meer beperkend, sluit je maar op, werk thuis, geen gasten ontvangen, mondkapjes, de anderhalve meter samenleving, avondklok, handenwassen tot het pijn doet (achteraf dus onzin) etc. Het werd allemaal per decreet en zonder inspraak opgelegd of zodanig zwaar gemaakt dat je er niet aan kon ontkomen. Dat bestuurlijke dwangmiddelen als er geen echt grote haast is niet zonder

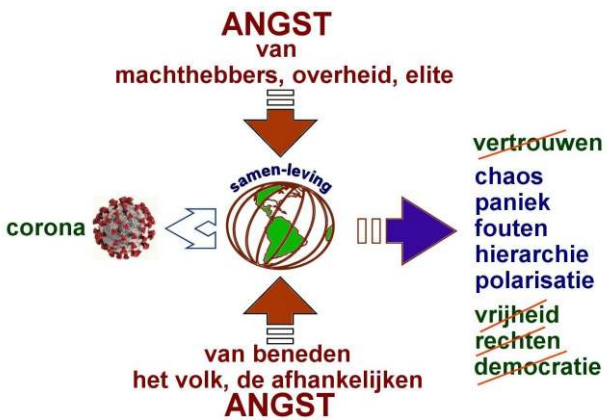

duidelijke motivatie en ook met normale invoeringstermijnen en bekendmaking mogen worden ingevoerd, dat telde niet meer. Daar was nog een rechterlijke uitspraak over die dan weer met een nieuwe gelegenheidswet, een aangepaste versie van de Noodwet onschadelijk werd gemaakt.

De persconferentie werd ook de publieke openbaarmaking. Hoezo Staatscourant, aankondigingen in papieren media, Rutte en de Jonge spraken en hun woord was opeens wet. En als dat niet zo was, werd er wel even een wetje door de Kamer gedrukt.

Er kwamen protesten, soms gewelddadig, plunderingen en dat ging misschien om incidenten en raddraaiers maar verdeelde ook de publieke opinie, er kwamen voor- en tegenstanders van de maatregelen, een scheiding der geesten die soms heel naar uitpakte. De sfeer raakte bedorven, wie zonder mondkapje winkelde, om soms heel goede redenen, werd uitgescholden, je was een verrader, terrorist, asociaal. De overheid deed er niet veel tegen, betitelde demonstranten consequent als raddraaiers, arresteerde willekeurig, censureerde en er kwamen bestanden van tegenstrevers, in het geheim en onwettig maar het doel heiligde de middelen.

Quarantaine

Jezelf isoleren, als je besmet bent of denkt besmet et zijn, of zelfs maar in contact bent geweest met besmette mensen is op zich een goed advies. Het heeft echter enorme consequentie, bijvoorbeeld voor wie afhankelijk is van een inkomen dat draait om uren draaien. Dan is quarantaine een economische straf. Er was wel een dringend advies en door de nieuwe mutaties is quarantaine bij inreizers wel een punt maar het is niet eenvoudig te regelen en als je het verplicht, wie moet het dan betalen? Wie zorgt er dan voor je, hoe krijg je voedsel, slaan de vereenzaming en de depressie niet extra toe, welke schade veroorzaakt quarantaine? Het is in ons land niet zover gekomen dat er een quarantaine-plicht kwam en die zoals in buurlanden ook werd gehandhaafd en gecontroleerd. Maar dat kan nog komen! Het is ook qua mensenrechten een moeilijk punt, want het is zeer ingrijpend en komt eigenlijk neer op gevangen zetten en dan nog in isolatie ook. De regels voor quarantaine zijn ook complex en onduidelijk, toen een staatssecretaris corona kreeg en een minister positief testte was quarantaine niet nodig, men was toch uit elkaars buurt gebleven! Voor de burger onbegrijpelijk, dergelijke verfijningen van het quarantaine advies waren gewoon niet aangekomen.

Corona-melder app

Besmettingsgevaar, contactonderzoek, in het begin dacht men dat door besmettingshaarden en super-spreaders (mensen en evenementen) te detecteren de pandemie wat beperkt zou kunnen worden. Daar moest ook een app voor komen, via je smartphone doorgeven wie besmet was en uit de buurt kunnen blijven van besmette personen. De vraag is natuurlijk, wie dat soort gegevens ook mag en kan gebruiken. Op zich was het een mooi idee maar het heeft maar beperkt gewerkt en haperde nogal eens, bijvoorbeeld omdat de privacy in het geding was en de app dan en paar dagen uit de lucht ging. Op 9 mei hadden 4.850.545 mensen de app gedownload maar breed gebruikt wordt hij niet en het aantal groeit ook niet erg. Leuk bedoeld dus, niet echt effectief zoals zo veel maatregelen.

Ook de CoronaCheck app, waarmee men zou kunnen aantonen dat men getest of gevaccineerd is lijkt geen groot succes te worden, de onderliggende bestanden zijn niet compleet en dekkend.

Steunmaatregelen

De economische impact van de maatregelen kon natuurlijk niet ontkend worden. Ondernemers, ZZP-ers en bedrijven gingen onderuit of raakten in de problemen. De overheid moest bijspringen en kwam met een reeks steunmaatregelen, zoals TOZO uitkeringen, kredietfaciliteiten, uitgestelde nelastingheffing, NOW, TVL. Dat werd erg snel door het parlement gejast, maar ging om tientallen miljarden aan steun. Steun voor het bedrijfsleven, dat zich al met allerlei protocollen had ingedkt (zoals in de horeca) maar die werden niet gehonoreerd, veel ging gewoon dicht.

De uitvoering van de steun ging natuurlijk niet echt soepel, zoals gebruikelijk ging het weer mis, was er geen goede administratie, men deed maar wat. Dat wekte irritatie, grote bedrijven kregen soms enorme steun terwijl ze wel winsten wegwerkten naar het buitenland. Er waren ook groepen die net weer buiten de steunmaatregelen vielen, zoals de sekswerkers, die hadden wel een aparte VOZO regeling mogen krijgen.

BOA’s

De meeste mensen hadden nog nooit van Buitengewoon Opsporings Ambtenaren gehoord. We wisten wel dat er geüniformeerde gemeentelijke handhavers en parkeerwachters waren, jachtopzieners, milieu-inspecteurs, leerplichtambtenaren en sociaal rechercheurs maar BOA’s, dat was een verrassing. De Buitengewoon Opsporings Ambtenaren sporen bepaalde strafbare feiten op en vullen zo de politie aan bij het handhaven van de openbare orde en

veiligheid. BOA's mogen mensen fouilleren of bepaalde geweldsmiddelen gebruiken, zoals handboeien, wapenstok, pepperspray of zelfs vuurwapens, al was dat bij de Corona-handhaving niet aan de orde. Ze hebben officiële opsporingsbevoegdheden die samenhangen met hun functie maar die zijn altijd beperkt zijn tot één bepaald werkterrein. Ze werden steeds meer ingezet om de Corona maatregelen te handhaven en konden boetes uitdelen. Dat deden ze, en ze traden vaak niet al te tactisch op, waren ook niet opgeleid als ordehandhavers. Ze werden door winkels ingezet om het dragen van de mondkapjes te controleren maar na allerlei vechtpartijen werd het al snel praktijk om bij problemen maar snel de politie erbij te halen. Vooral degenen die al die beperkende maatregelen niet zagen zitten, schilderden de BOA's graag af als kleine machtswellustelingen en dat imago was moeilijk af te schudden. De hele voorlichting, aan publiek en ordehandhavers was ook zo warrig, bijvoorbeeld was niet duidelijk wie nou ontheffing hadden van die draagplicht, dat er makkelijk conflicten ontstonden, die dan ook weer snel als video's op internet verschenen. Er is zelfs sprake van geweest om filmen van ordehandhaving te verbieden, in Frankrijk leidde een wetsvoorstel in die richting tot brede protesten en werd ingetrokken. BOA zijn was dus geen pretje, zeker als je het ook zelf niet helemaal eens was met bijvoorbeeld de boete-aanpak.

Demonstreren en protesteren

De mensen, die het niet eens waren met de maatregelen en dat waren er nogal wat, in het begin misschien een procent of 15, later meer, gingen soms de straat op. Vreedzaam protesteren was het doel, men kwam samen op pleinen en plekken die traditioneel gebruikt waren voor dergelijke manifestaties. Maar nu kon dat niet meer want er was besmettingsgevaar. De burgemeesters verboden bijeenkomsten helemaal of eisten zulke beperkingen, dat feitelijk het recht op demonstratie z'n inhoud verloor. Maar men liet zich niet tegenhouden, de plaatselijke overheid kwam met verboden, de politie en de Mobiele Eenheid (ME) werd ingezet en de zaak ging ontsporen. In de media werd het eerst afgedaan als dat wat wappies en oproerkraaiers rotzooi wilden trappen maar de protesten werden steeds breder. Het politieoptreden verhardde, er werd geslagen, waterkanonnen en honden werden ingezet, het werd echt serieus. Nadat de beelden over het geweld ook het grote publiek bereikten, werd het echt een kwestie. Waarom werden zulke zware middelen ingezet tegen op zich vreedzame demonstranten, waarom werden mensen geslagen, gearresteerd, met heel koud water bespoten in wat ging om gezondheid? De beelden van wat er op het Malieveld

gebeurde, de totalitaire uitstraling van de politie, het heeft veel kwaad bloed gezet. Het slaan, zeg maar neerknuppelen, platrijden, honden expres laten doorbijten, waarschuwingsschoten in een grote massa, dat was toch allemaal gerechtvaardigd verweer tegen dreigende raddraaiers, of niet? Klachten haalden niets uit, over wat er aan excessief geweld op het Malieveld, Museumplein en elders gebeurde (en goed op foto en video is opgenomen); 2 agenten maar aangepakt. Logisch, politieklachten worden intern behandeld, daar komt nooit veel uit. Dat weet ik nog uit mijn tijd als cameraman en stadsjournalist, de doofpot is er goed voor. Meinedige verklaringen door ambtenaren zijn volstrekt standaard, ik heb mappen vol met dergelijke gevallen liggen. De top van de politie is er net zo goed schuldig aan. Ons orde-apparaat is racistisch, oneerlijk en in zekere zin corrupt maar dat is, zeker in Amsterdam, al sinds de oorlog zo.

Routekaart

De regering kwam met een routekaart, dat zou duidelijkheid brengen. Men gaf risico-niveaus aan met grenswaarden en dat bepaalt de maatregelen. De routekaart bevat 4 risiconiveaus maar in de praktijk belandden we al snel op risiconiveau 4 (zeer ernstig), het zwaarste niveau. Per risiconiveau toont de routekaart de maatregelen die bijvoorbeeld gelden voor thuisbezoek, werk, huwelijken, begrafenissen en crematies. Maar ook voor bijvoorbeeld horeca, onderwijs, kinderopvang en contactberoepen.

Zoals gebruikelijk bleek het niet erg doordacht en moest binnen de kortste keren de kaart weer worden aangepast.

Werkte het allemaal wel?

Geleidelijk kwam er meer inzicht maar zaken als dat in de buitenlucht besmetting onwaarschijnlijker is, omdat kruis-overdracht voornamelijk via uitgehoeste druppeltjes en aerosolen plaatsvindt, was nog een brug te ver. Maurice de Hond moest erg veel moeite doen om dat duidelijk te maken, deed dat misschien ook niet erg tactisch en iets te commercieel maar hij had wel een punt.

Het is achteraf ook logisch. In beperkte ruimtes met slechte ventilatie samenkomen is veel gevaarlijker dan elkaar buiten ontmoeten. De sociaal-psychologische gevolgen van de lockdown en het verplichte thuiszitten werden ook onderschat. Mensen worden daar ongelukkig van, depressief en dus meer vatbaar voor infecties. Het isoleren van ouderen en risicogroepen tast de weerbaarheid aan, onvoldoende bescherming voor personeel en cliënten was in het begin al heel duidelijk, de prioriteiten lagen elders.

De bezoek-restricties werden als onmenselijk ervaren, met name in inrichtingen, bejaarden- en verzorgingshuizen werd dat door bewoners en hun naasten als zeer zwaar ervaren en heeft zeker tot veel onnodige “harvesting”geleid, snijden in het dorre hout. Dat mensen alleen moesten sterven, zonder hun naasten of familie en dat die regels strak werden gehandhaafd heeft veel kwaad bloed gezet.

Een publieke crisis en collectieve verdwazing

Het merendeel van de bevolking ging natuurlijk wel mee met de berichtgeving en de adviezen uit de koker van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu), de ziekenhuizen en het OMT, met Rutte als de smaakmaker en grote leider, die iedereen gerust probeerde te stellen. Hij kwam erg sympathiek over, dat is zijn talent, hij waarschuwde, dreigde, trok de teugels steeds verder aan maar deed dat op een overtuigende manier. Alleen jammer dat we achteraf wel in de gaten kregen dat veel van de praatjes niet meer dan dat waren, niet gesteund door een brede oriëntatie maar de opinie van een kleine groep medische specialisten, die hun ego konden doen opzwellen in de praatprogramma’s en interviews.

Er was duidelijk sprake van een propaganda offensief, van bijna hypnotische beïnvloeding van de publieke opinie. Misschien was dat ook wel omdat Donald Trump in de USA zo onzinnig uit de band sprong, rare tweets rondstuurde en in de media hier werd afgeschilderd als halfgare en narcistische egotripper. Dan was Rutte toch een brave borst, veel geloofwaardiger! En hij werd gesteund, de polls gaven aan dat hij het goed deed, een verdere zegetocht en toekomstige Rutte-kabinetten waren een zekerheid. Zelfs na de Omtzigt ellende wist hij weer helemaal in beeld te komen, alleen kwam er toen in juni weer een nare CDA-memo van Omtzigt de hele zaak opnieuw omgooien. Maar Mark triomfeerde, Rutte IV!

Natuurlijk was er een onderliggende angst, Corona was geen spelletje, je kon er aan dood gaan, ernstig ziek worden en daar moest toch wat aan gedaan worden. Er was behoefte aan een sterke leider, dat is heel logisch in zulk soort situaties, en de ‘chef’ zou het wel regelen.

Kritiek kon niet, dan was je afvallige, iedereen moest achter de man staan die ons zou redden, dat we gewoon ‘geschaapt’ werden, tot jaknikkers gemaakt, brave volgelingen die geloven in wat hen wordt voorgekauwd. Wat ontstond heet met een moeilijk woord collectieve resonantie; allemaal min of meer hetzelfde denken.

Resonantie, massavorming

Het wordt wel lemming gedrag genoemd. Het is ook niet nieuw, hooligans in een voetbalstadium, de juichende menigte bij politieke manifestaties, het groepsgevoel bij demonstraties, er blijkt wel degelijk iets te zijn als een groepsgevoel, een ‘group mind’. Psycholoog Matthias Desmet heeft hier een woord voor: massavorming als gevolg van angst en frustratie. Er treedt dan afstemming op, men geeft de eigen mening op en gaat achter de vlag aan, het is een soort collectieve hypnose, een resonantieverschijnsel.

Trillingen, waarin en waarvan ook, kunnen door de bronnen ervan naar dezelfde frequentie gebracht worden als ze heel dichtbij elkaar zitten. Dat heet afstemming, zoals in een koor de zangers zich afstemmen op de stemvork van de dirigent. Precies op elkaar afgestemde frequenties versterken elkaar krachtig en er gaat geen energie meer verloren door interferentie (‘vals zingen‘). Resonantie of in een extreem geval opslingering komt niet alleen voor bij muziek, het is de basis van veel technologische systemen. Op een radio kan je een station ontvangen als je de afstemknop precies op de uitzendfrequentie van de zender zet. Net zoals bij Wifi, GSM, de golven van de zee, de motoren van een vliegtuig. Collectieve resonantie is op zich niet negatief, samen pret maken, juichen in een stadium, samen bidden in de kerk, het heeft vaak heel positieve effecten. Een mierenhoop, vogelzwerm visschool, kuddegedrag komt overal voor. Maar de wetenschap en de overheid vond het meestal maar angstig, want het is moeilijk te controleren, men dacht snel aan revoluties, opstootjes.

Let wel, ik praat hier niet over massa-hypnose, want dat zou betekenen dat het extern, door bepaalde partijen is geïnitieerd. Het is eerder een heel menselijke behoefte, een evolutionaire noodzaak om een “narrative” te omarmen dat nog wat uitzicht biedt. Dat de overheid en allerlei organisaties dat dan gaat versterken en uitbuiten is ook vrij normaal, zo werkt ook de politiek. Wat Desmet in mijn perspectief over het hoofd ziet is de Bayesian waarschijnlijkheid dat men elkaar napraat, het doorsuddereffect waardoor er kuddegedrag ontstaat. Ook ontkent hij de telepatische component en ESP-effecten, en wil alles rationeel verklaren. Het hele idee van een “group mind” als een bewustzijnslaag ziet Desmet niet. Hij denkt in termen van mirror neuronen, nadoen en vooral aansturing naar collectief slaafs gedrag zoals in een totalitaire staat.

Dat group mind of groepsbewustzijn fenomeen, dat veel te weinig is onderzocht omdat het zogenaamd niet wetenschappelijk is, kan

verschillende vormen aannemen, emoties veroorzaken en gevoelens, associaties oproepen, het komt naar boven uit diepere lagen van ons bewustzijn, Carl Jung noemde dat het collectieve onderbewustzijn. Het heeft de neiging zich te manifesteren of meer bewust te worden als iets wat we al kennen, als archetypes of als gedrag dat valt in de sfeer van fight, flight, freeze. Dezelfde impuls kan dus verschillend uitpakken.

Vechten, weglopen, bevriezen

Dat kan duidelijk worden als we kijken naar de Corona crisis. Het lijkt alsof mensen heel verschillend reageerden op een dreiging maar blijkbaar doen ze dat wel volgens die indeling in vechten (de conspiracy verhalen, de anti-vaxxers), weglopen (ik wil het niet weten, ik sluit me aan bij de meerderheid) en zij die verstijven van de angst. Het zijn allemaal natuurlijke reacties. We zoeken braaf naar zekerheid en veiligheid buiten onszelf, geven graag de schuld aan een ander en vermijden vooral zelf eens te kijken wat er aan de hand is, of we wel gezond eten, genoeg bewegen, goede contacten met ons netwerk onderhouden.

De fuckups

Het is een beetje een naar woord en je mag het ook domme fouten of ‘n ongelukkige samenloop van omstandigheden noemen, maar wat ging er veel fout. In het begin wilde het ministerie van VWS niet genoeg testcapaciteit inhuren of testspullen inkopen en gebrek aan maskers etc. kon het zorgpersoneel onvoldoende bescherming bieden. Ook werden in het voorjaar van 2020 even de bejaardenhuizen en inrichtingen vergeten, met onnodige slachtoffers.

De computers van RIVM en GGD om de haverklap kapot, bestanden met privacy gevoelige gegevens op straat, koppelingen met DigID die niet werkten, afsprakensites uit de lucht, diensten die de drukte niet aankonden. Toen we de eerste vaccins binnenkregen, konden ze alleen naar massale prikpunten want per verpakking waren het er te veel voor kleine inrichtingen. De koelcapaciteit was er ook niet dus gebruikte men maar even koelwagens van kroketten-vervoerders. Veel missers haalden de media maar ongetwijfeld veel ook niet, er moeten zich heel wat ambtenaren rot geschaamd hebben.

Zijn de uitvoerende diensten van de overheid wel capabel, moet daar niet eens goed naar gekeken worden, misschien zitten de verkeerde mensen aan de knoppen? In het zakenleven loos je incapabele lieden, in de ambtenarij en de politiek mag men maar blijven aankloten of krijg je ‘functie elders’. Een man als Eric Wiebes had

in Amsterdam als wethouder al een historie maar mocht het in Den Haag nog een paar keer proberen, met niet veel betere resultaten.

Er waren reeksen inkoopfouten, de Rekenkamer maakte er gehakt van in mei 2021. Je kunt er wel om lachen, volgens de Volkskrant blunderde het ministerie van Volksgezondheid (VWS) in 2021 echt enorm. Ergens liggen, ingekocht tegen het advies van professionele inkoper, ruim 2 miljard mondkapjes te wachten, dat zijn er 150 voor iedere Nederlander die kan lopen. En een deel daarvan is van bedenkelijke kwaliteit, veel te duur ingekocht van een snelle regelneef, die er flink wat aan overheild (Volkskrant 15 mei 2022). Men gaf 2 miljard euro uit, zogenaamd uit voorzorg en zit nu met magazijnen vol beschermingsmiddelen, er zou maar 15% van uitgeleverd zijn. Dat komt neer op 300 euro per huisgezin, kassa! En de burger gaat dit natuurlijk betalen!

Volgens RTL nieuws (19 mei 2022) is zelfs 5,1 miljard niet goed verantwoord, inclusief de befaamde mondkapjes deal. Ook is er veel te veel besteld qua vaccins, waar bleven die? De kosten daarvan zijn ook niet duidelijk. Het WSV ministerie van De Jonge en nu Kuipers is administratief al langer een puinhoop, zegt ook de Algemene Rekenkamer.

Allemaal leuk voor een parlementaire enquête maar moet er geen tribunaal komen en zouden dan de echte miskleunen, missers, miljardenfoutjes niet bestraft moeten worden? Een schandpaal op de Dam is toch wel het minste maar het worden vast burgemeestersbenoemingen en erebaantjes voor de schuldigen.

Maar serieus, er moet een echt onafhankelijk Corona Tribunaal komen, voorbij de geplande parlementaire enquete of allerlei lapmiddeltjes zoals de tandeloze OVV rapporten. Dat heeft als taak te onderzoeken of het beleid, de maatregelen, de handhaving, de contracten en de communicatie gezien kunnen worden als overschrijding van de geldende wetten en verdragen en de Europese uitgangspunten qua efficiency, proportionaliteit en subsidiariteit. Daartoe kan het tribunaal studies verrichten, gegevens opvragen, getuigen onder ede horen en dient men te komen tot duidelijk uitspraken over welke organen, instanties en personen aan die overschrijdingen schuldig waren. Misschien is dit ook internationaal wel nodig, in Den Haag hebben we er de infrastructuur voor.

10 De omvang, golf na golf

Na de eerste berichten en de eerste verhalen over de grote uitbraak in China ging het snel. Even leek het mee te vallen en maakte men zich ook niet zo druk, de wintersport en Carnaval waren toch belangrijker, wie besefte nou dat samenscholingen en gezellig in de kroeg hangen zulke exponentiële groei van die rare Chinese griep zou veroorzaken. De experts waarschuwden wel maar het virus greep eigenlijk vrij ongehinderd om zich heen en zou 2 jaar blijven rondzingen voor het endemisch wordt, is nu de hoop.

Toen echter de beelden uit China en Bergamo opdoken en schattingen werden gemaakt over de sterftekans, die waren in het begin nogal fors overtrokken (3,4% toen door het WHO), schrok men. Dit was geen gewone griep, hier zouden veel mensen aan kunnen sterven, de doemdenkerige rapporten bevestigden dat.

Er kwamen maatregelen maar dat wat we nu de eerste golf noemen zette behoorlijk door. In bepaalde provincies meer maar de maatregelen moest voor het hele land gelden, werd bepaald. Beperkingen, in stappen naar een ‘intelligente’ lockdown en de cijfers bleven beangstigend. Er werd in ons land ook niet zoveel getest in het begin, er was een beperkte test-politiek waardoor we van de leveranciers ook niet veel testmateriaal kregen.

Het was gokken met modelleringen die bijna nooit uitkwamen en vooral hopen dat het meeviel. Vooral de zorg, dat de ziekenhuizen het niet aan zouden kunnen, speelde mee in de berichtgeving en bij de mensen die moesten beslissen. Die ziekenhuizen liepen vol, de intensive care (IC) was de plek waar de zware gevallen dan beademd werden, wekenlang en in coma, maar de capaciteit was beperkt, ook qua hardware (beademing). Er werden oplossingen gezocht en bedacht, er werden extra bedden geregeld, nood-IC’s, intake tenten bij ziekenhuizen en noodvoorzieningen, men deed z’n best en de capaciteit bleek uiteindelijk toch wel voldoende. Goed werk dus.

De accenten verschoven na de eerste golf wel iets, de grenswaarden werden aangepast maar de angst voor het vollopen van de ziekenhuizen bleef in de lucht. Dat in de eerste golf er heel veel meer capaciteit werd gevonden en opgetuigd, die later inde tweede, derde en 4e golf er niet meer was, blijft een vreemde zaak. Investeringen in bedden en personeel waren toch een logische stap geweest?

De cijfers over Corona zijn een moeras, in ons land maar ook wereldwijd. Want hoe tel je besmettingen, op basis van welke tests (de PCR-test aanpak is breed bekritiseerd) en door welke instanties uitgevoerd? Hoe maak je onderscheid tussen iemand met een hartaanval die het ziekenhuis wordt binnengedragen en dan ook positief test op Corona en iemand die door de Corona hartproblemen kreeg? Er werd geteld en opgeteld, met populaties en definities gegoocheld, resultaten teruggedraaid, de ene instantie kwam met andere cijfers als de andere, de voorlichters selecteerden de grafieken en cijfers die naar buiten werden gebracht, er was censuur als je aan de 'officiële' cijfers twijfelde maar eigenlijk was het een warboel. Een goede analyse van het beschikbare cijfermateriaal was dan erg moeilijk, je kon er positief of negatief naar kijken, de heersende trend was vooral de dreiging opblazen, goed nieuws zou de mensen maar slordig maken in het navolgen van de maatregelen.

De deskundologie regeert

De mondkapjes kwestie, waarbij eerst van Dissel van het RIVM riep dat ze niet werkten en uiteindelijk toch verplicht werden, is een mooi voorbeeld van deskundologische fijnslijperij. Tegenstanders wezen op zuurstoftekort door zo'n kapje, en dat virusdeeltjes niet gefilterd werd (die zijn veel te klein) maar ze beschermen dus wel iets tegen uitgehoeste druppeltjes door besmette (symptomatisch zieke) personen. Voor gezonde mensen zijn ze tamelijk zinloos, maar de signaalwerking werd als belangrijk gezien.

Er speelden belangen, perverse belangen zelfs omdat de onafhankelijkheid van de deskundigen niet altijd helder was, men belang had bij bepaalde uitkomsten maar dat werd dan weer net zo hard ontkend. Het mooie verhaal van een OMT-lid, die met wat collega's een leuke testfaciliteit had opgezet en daar 30 miljoen aan testinkomsten scoorde maar later braaf zei dat ie zichzelf geen hoger salaris zou toekennen als het jaar ervoor, dat is een lachertje. Een winst van 30 miljoen hoef je niet uit te keren maar kun je niet verdonkeremanen en blijft op de balans en wordt ooit echt wel uitgekeerd. Of Ab Osterhaus, de dierenarts die zichzelf tot top-commentator in

de media promoveerde maar een behoorlijk dubieus verleden heeft in de virus-branche met grove missers. Hij incasseerde een zeer forse koerswinst op investeringen in een farma-bedrijf maar kwam weg met het verhaal dat hij die winst in zijn Duitse research-laboratorium zou steken.

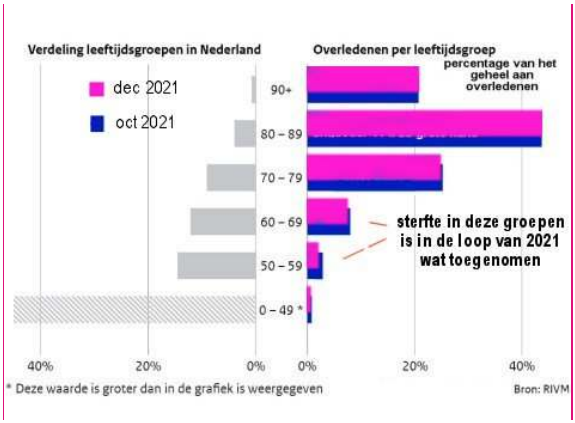

Er heerste en dat is de gewone burger niet ontgaan, een sfeertje waarbij de medici de zaak behoorlijk naar zich toe trokken en ook manipuleerden. De politici, misschien uit onkunde of angst voor kritiek, lieten hun hun oren naar hen hangen en debiteerden het allemaal als onaantastbare waarheid. maar vaak ging het fout, moest men terugkomen op uitspreken, de missers met een lachje afdoen. De kwaadheid over Ruttes charmante ontwijkingen en leugentjes ging niet alleen over Omtzigt en macht-tegenmacht; heel veel mensen geloofden al lang niet meer in de ‘persconferences’ van de twee Corona acteurs. De spotprenten waren duidelijk, Pinokkio, de teflon-man. Alleen moest het tot de beschamende situatie rond Omtzigt duren voor Rutte c.s. op 1 april 2021 echt van hun stoel vielen, maar er leuk weer wisten op te stappen.

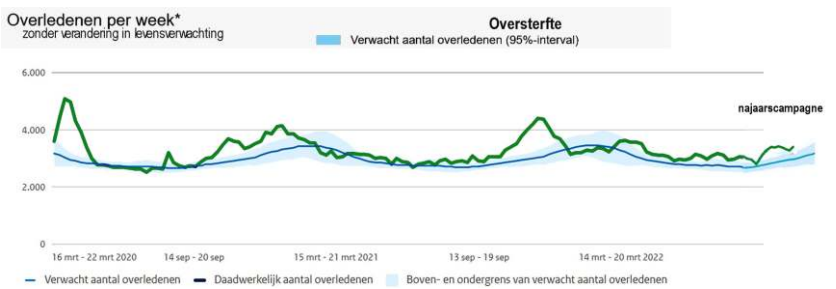

Cijfers of schattingen en aannames

In het begin leek Corona een lastige ziekte, met soms dodelijke slachtoffers maar dat was dan vooral bij mensen die onderliggende ziekten (comorbidity, chronische aandoeningen) hadden en in het algemeen kwetsbare groepen als ouderen. Voor de rest viel het wel mee, na de eerste verontrustende sterftekans-cijfers bleek het aantal slachtoffers beperkt, zeker in vergelijking met eerdere griep-jaren zoals 2018. Er wordt nu door het RIVM doorgeteld en men spreekt over meer dan 22.782 slachtoffers maar dat gaat dan over meer dan twee jaren.

Het si allemaal nogal verwarrend, het CBS gebruikt steeds andere periodes en maakt vergelijken dus moeilijk. Volgens het CBS stierven tijdens het eerste jaar van de corona-epidemie (tot maart 2021) in totaal 28.000 inwoners van Nederland met vastgestelde of vermoedelijke COVID-19 als doodsoorzaak, maar volgens het RIVM maar 22.100, nogal een verschil.

De RIVM telling van 22.783 zou medio oct 2022 neerkomen op een sterfterisico van 0,13%, dus iets meer dan een per duizend, voor de hele bevolking. Volgens het CBS stierven er echter 39.552 ofwel 0,22% tot 1 jan 2022. Dat komt medio oct, met de sterfte in 2022 die qua doodsoorzaak echt niet veel kan afwijken uit op plm 43.700 of meer Corona slachtoffers, waarmee we 0,27% scoren, vergelijkbaar met de 0,27% van de VS of 0,24 van het UK. We deden het dus helemaal niet zo goed!

De hele opstelling qua sterfte is dus gekanteld door de laatste CBS aanpassingen van 16 febr. 2022, toen men de oversterftepiek in 2021 ging wegverklaren, zonder echt onderzoek te doen naar correlaties tussen bijvoorbeeld vaccinatie en sterfte.

Dat was nodig om de positie van de overheid overeind te houden, het CBS deed braaf, maar dus tamelijk corrupt en gezien de implicaties misdadig te noemen, wat verwacht werd. De cijfers van het CBS in maart en april 2022 begonnen namelijk duidelijk te maken, dat er in 2021, met alle vaccinaties vrijwel net

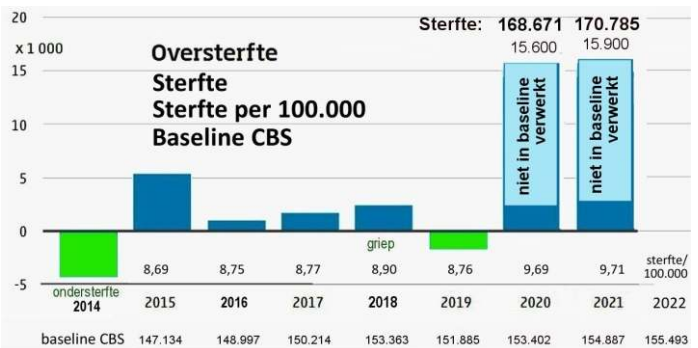

zo veel sterfte was als als in 2020. Maar dat klopt niet met het “narratief” zoals dat in de WOB/WOO documenten blijkt te worden genoemd. Dus werden eerdere cijfers uit 2020 aangepast, men spreekt nu over Covid-sterfte in 2020 van rond 20.173 (17.495 vastgestelde en 2.678 vermoedelijke) dan blijft voor 2021 iets van 19.382 over, maar dat wordt niet gespecificeerd en onder overige weggezet.

Tot/met juli 2021 gaf men wel Covid cijfers (11.435 doden) daarna alleen overige incl. CoVid, vergelijken is (bewust) moeilijker gemaakt. Eerder kwam men voor 2020 op 34.581 als overige + covid, maar nu is dat dus 54.395. In 2021 tot juli eerst 25.875, nu dus opgehoogd tot 30.025.

Hoe ze de zogenaamd harde overlijdensverklaringen uit 2020 nog hebben kunnen aanpassen is dan de vraag. Dat men ook de door/met kwestie negeerde (30% in ons land 58% in UK).

Samen is de hele Covid sterfte dus flink opgehoogd met plm. 25.000 en is nu de ruwe sterfte van 0,24 of 0,25% vergelijkbaar met die in de VS en gaat het ook sinds half 2021 om in meerderheid gevaccineerden, al wordt dat niet duidelijk gemeld.

Het effect van de aanpassingen? De invloed van vaccinatie is positief geworden, door de sterftecijfers aan te passen. Men kan verder discussieren over het exacte aantal mensen dat besmet raakte en stierf aan Covid of aan vaccinatie bij-effecten en of de cijfers van het RIVM of de GGD wel klopten maar dat het in ons land om miljoenen besmette (en genezen) mensen en tienduizenden doden gaat is duidelijk.

De bovenstaande cijfers zijn de relatieve ruwe sterfte, niet de vaak genoemde CFT (Case Fatality Rate)

Omdat namelijk onduidelijk is over hoeveel mensen nu Corona doormaakten is een sterftepercentage per ziektegeval moeilijk te bepalen. Het sterftecijfer bij bevestigde Corona patiënten varieert wereldwijd tussen de 0,06 % en 12,2% (in het epicentrum, Wuhan) maar is door oMicron wel enorm (relatief) aan het afnemen. Dat sterftecijfer per besmetting is zeer variabel, omdat het afhangt van de gebruikte berekeningsmethode, de beschikbaarheid van medische zorg en de soms erg verschillende richtlijnen voor testen op de ziekte. De CFTsterfte is zeker niet verwaarloosbaar en in sommige landen dramatisch zoals in de VS en Brazilië maar niet te vergelijken met wat bijvoorbeeld Ebola en AIDS in het begin aan risico inhielden.

Er was volgens het CBS een hoger maar geen abnormaal (er is helaas een gezondheidskloof tussen rijk en arm) sterfterisico voor inwoners uit de lagere inkomensgroepen die geen zorg (thuis of institutioneel) ontvangen en er zijn ook duidelijke verschillen in sterfterisico naar migratieachtergrond, met name een hoger risico bij Marokkaanse, Turkse en Surinaamse achtergrond en ook, iets minder, voor Indonesische achtergrond.

Tijdens de tweede golf van de coronapandemie zijn de bekende verschillen in sterftekansen voor COVID-19 tussen de inkomensgroepen verder toegenomen. Het aantal overlijdens aan COVID-19 in het eerste jaar valt duidelijk hoger uit dan de oversterfte in diezelfde periode (18,5 duizend op basis van de methode die het CBS hanteert). Dit komt volgens het CBS[1] doordat een deel van de mensen die normaal gezien zou zijn overleden aan andere doodsoorzaken (zoals hart- en vaatziekten en ademhalingsziekten), nu zijn overleden aan COVID-19. Ook kunnen de genomen coronamaatregelen geleid hebben tot minder overlijden aan bijvoorbeeld andere infectieziekten.

Op de statistiek en de rommelige en gekleurde presentatie van de cijfers kom ik nog terug.

Er was een eerste golf, die hard aankwam maar toen het aantal besmettingen tegen de zomer 2020 wat terugliep, werden de teugels weer wat gevierd. Dat was prettig, mensen konden weer wat meer naar buiten, winkels en restaurant konden een beetje draaien maar het bleek al snel, dat de versoepeling wat al te voorbarig was geweest.

De tweede golf; voorspelbaar effect van lockdown

Corona kwam in 2020 na de eerste golf stevig terug met waarschijnlijk in totaal meer besmettingen en ziektegevallen. En met nog meer ontwrichting, want de besmettingen werden nu veel algemener en individuele gevallen waren niet meer te traceren, de Corona-app bleek wat dat betreft achterhaald. Maar was dat niet te verwachten? Als je uitgaat van een model met brede pre-corona immuniteit onder de bevolking dan was het hele lock-down gedoe de opmaat voor die tweede golf en een nieuwe lock-down ook leidde tot een derde golf en vierde en nu vijfde etc. golf, ongeacht de vaccinatie, als we niet gaan begrijpen hoe het allemaal komt en daar-

1 www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2022/sociaal-demografische-verschillen-in-covid-19-sterfte-in-het-eerste-jaar-van-de-coronapandemie/3-resultaten

voor kijken naar wat het mengen van meer immune mensen met minder immune mensen teweeg brengt qua uitdoving (de herd-immunity) en R-factor.

Het is een mengverschijnsel. Het draait om de immuniteit. Iedereen is een beetje immuun (natuurlijke immuniteit of verworven in eerdere griep) maar slechts een deel van ons is immuun genoeg (door oude antigenen in ons systeem, genetische immuniteit, een goede conditie of door het al doormaken van de ziekte) om boven de uitdoofdrempel heen te komen. Als we beginnen (febr/maart 2020) met een populatie die dicht tegen maar nog duidelijk onder de uitdoofdrempel ligt (of die nu 75% of 80% is maakt niet veel uit) en de R (het RIVM reproductie cijfer) dus boven de 1 ligt dan komt er een snelle exponentiële besmetting op gang.

Paniek bij de autoriteiten, het RIVM en een crisisteam (OMT) gaan aan de slag en er lijkt al snel een oplossing; we gaan naar een lockdown, horeca en scholen dicht, thuiswerken en isoleren van risicogroepen en allemaal handenwassen en 1,5 meter afstand. Het werd intelligent genoemd, was wat gematigder dan elders maar hakte er toch flink in. De economische en sociale gevolgen zijn ondertussen duidelijk, chaos, ellende, eenzaamheid, depressie maar de uitbraak lijkt gestopt. Dat is logisch, want de nog actieve populatie (degenen die nog werken en contact hebben met anderen) had al een hogere weerstand dan de risicogroepen en de R (reproductiefactor, hoeveel mensen besmet een besmette) daalt onder de 1, uitdoving lijkt door te zetten. En die paar procent die Corona hebben gehad, helpen de weerstand van de actieve groep ook wat vooruit.

Dan komt de versoepeling, de actieve populatie wordt groter, mensen uit de zwakkere groepen met lage immuniteit komen in beeld en de totale gemiddelde weerstand (immuniteit) zakte weer weg, ergo de tweede golf kickte in, zelfs exponentieel. Met meer mensen die mogelijk besmet waren, een bredere groep met meer kwetsbaren die blootgesteld zijn, dus die tweede golf kon ook hard aankomen en dat heeft het beeld tot maart 2021 bepaald. De ontmenging door de eerste lockdown en de vermenging na de versoepeling zomer 2020 is dus een logische voedingsbodem geweest voor de tweede golf, die dus verwacht had kunnen worden, iets wat de RIVM en OMT ontkenden. Het is procestechnologie die hier de verklaring geeft, mengen en roeren van virusdragers.

De tweede golf kwam er, piekte, dipte eventjes (die is nooit verklaard), zwol weer aan en niemand wist echt een oplossing, behal-

ve dan weer een halve en later steeds striktere lockdown met nog dramatischer gevolgen voor de economie en het psychosociale welbevinden. Ook stak de overheid geld in de vaccinatie-opzet van bepaalde firma's en kwamen steunmaatregelen en testfaciliteiten tot stand.

Derde golf, Britse variant, Delta, oMicron

De tweede golf bleek uiteindelijk, net als in 2018 met de Spaanse Griep gebeurde, ook nog erg heftig uit te pakken en de derde golf, die wat vaart kreeg door de nieuwe (Britse) alpha mutatie, is ook wel te herkennen. Maar het maar heeft meer te maken met een vrijwel algemene besmetting (bijna iedereen is wel in contact geweest met virusdeeltjes) en in eerste instantie vooral ziekteverschijnselen naar boven kwamen bij hen die te weinig weerstand hebben of onderliggende ziektes (comorbiditeit). In de lente van 2021 bleken vooral meer jongeren en 30-50 jarigen besmet te raken en opgenomen te moeten worden, die veel minder vaak onderliggende aandoening hebben, een verontrustende trend en een belasting voor de zieken<->huizen.

Vierde Golf

Na de derde golf met alpha kwam er nog een disco golfje, toen de QR code werd ingevoerd en na de vrij rustige en wat vrijere zomer van 2021 kwam de 4e golf. Men had gehoopt dat de vaccinatie dat zou voorkomen, maar het bleek dat ook gevaccineerden het virus weer konden krijgen en verspreiden, al werd dat vooreerst ontkend. Gaandeweg werd duidelijk dat vaccins maar beperkt werken, kwam de booster in beeld om dat te "repareren" en ging men denken over gergeld vaccineren, eens per jaar, halfjaar of zelfs korter. WE zijn nog lang niet van die Corona af, was de boodschap naar de burger en ondernemer, die ook nog eens steeds meer beperkingen kregen opgelegd in die vierde golf. Toen dat begin te helpen (of misschien was de golf gewoon over aan het gaan) kwam oMicron aanwaaien, uit Zuid-Afrika en schrok men enorm, met een paniekreactie om de laatste stukjes vrijheid ook nog af te pakken en er een "kerstknevel"van te maken. Moeilijk te communiceren als men al moest toegeven dat oMicron maar voor 30% gevoelig was voor vaccinatie. Maar een booster zou helpen en vier tot vijf maal meer bescherming bieden. Ongeloofwaardig, slecht gecommuniceerd, maar daarmee kreeg de booster campagne wel vaart, want er kwamen ook weer reisbeperkingen alom en sommige landen kwamen al met een algemene vaccinatieplicht, die echter niet werd doorgezet.

Een vaccin is zeker zinvol voor hen met een lage immuniteit en risicogroepen, voor anderen is het in zekere zin overbodig en twijfelachtig omdat door een specifiek vaccin heel breed in te zetten de algemene immuniteit vermindert en andere ziektes dus meer kans krijgen en er door de brede vaccinatie ook nog een kans is op verdere mutaties zoals oMicron en nog onbekende lange termijn bijwerkingen. Brede of zelfs algemene vaccinatie, zelfs al is die onrechtmatig zoals de Jonge op 20 december toegaf maar volgens hem wel noodzakelijk, is een slechte optie, want dat stimuleert mutaties en tast de algehele weerstand aan. Ook blijf je dan bezig, iedere paar maanden een nieuwe prik, booster, herhaalprik, ga maar door.

De oplossing op termijn om verdere golven te voorkomen of af te zwakken is naast een vaccin of een reeks vaccinaties vooral te kijken naar hoe weerbaarheid (immuniteit) kan worden verbeterd, wie a priori vatbaar zijn op basis van bio-markers en het ontwikkelen van een strategie om mensen gezond te houden. De alternatieve methoden zoals met Hydroxychloroquine, Ivermectine, vitamines (C, B3 en K2), zink, probiotica en wat er allemaal nog meer is uitgeprobeerd met soms goede en ook bevestigde resultaten, krijgen geen steun. Het werkt niet echt goed, volgens de Jonge en de autoriteiten, ze verboden het zelfs, terwijl alle onderzoeken aangeven dat het elders en ook hier wel helpt en nu mag het (soms). Maar Merck en Pfizer komen nu met iets nieuws, dat werkt hopelijk!(en kost veel meer).

Op termijn moeten we juist kijken hoe we de immuniteit op bredere schaal kunnen bevorderen en proberen biomarkers te vinden die lage immuniteit aangeven. Dus niet testen op Corona maar op Corona bevattelijkheid en immuniteit. Dat vraagt onderzoek, ook onder de niet-besmetten, met een brede data analyse, en ook kijken naar bloedwaarden, maatschappelijke en etnische achtergronden, darmflora, eetpatronen, bewegingspatronen, antibiotica historie, etc.

Verder vraagt ons immuniteit-systeem net als onze spieren en algehele gezondheidsstatus om onderhoud. Dat wil zeggen het systeem moet geregeld geactiveerd worden, dan blijft het zeg maar in staat van paraatheid. Het is nu wel bekend dat kinderen die je helemaal buiten iedere infectie of besmetting houdt, geen gezonde immuniteit opbouwen. Door overmatig handenwassen en iedere besmetting van wat dan ook uit de weg te gaan, sukkelt onze immuniteit in slaap, wordt minder alert, wordt niet meer “getraind”. Dan betekent

ook weer dat b.v. Corona maar ook andere ziektes meer kans krijgen en de generieke sterfte kan toenemen.

Dat is ook het probleem met vaccinatie. Je legt je immuniteit-systeem gedeeltelijk plat en wordt dus ook bevattelijker voor aandoeningen die niets met het vaccin te maken hebben. Dat wordt zichtbaar in de oversterfte cijfers, waarin ook Delta meespeelt maar ook vaccinatieschade. Ik maak daarbij onderscheid tussen onderliggende en blijvende oversterfte en wijs op de piek eind 2021 die meer te maken had met mogelijk een korte termijn negatief effect van boostering of zelfs van eerdere vaccinatie daarvoor.

Zelf-isolatie en handenwassen, quarantaine, ventileren etc. zijn dus keuzes die je kunt maken om de besmettingskans te verkleinen maar er was ook kritiek op. Het RIVM gaf toe dat handenwassen eigenlijk niet helpt.Voorzichtig zijn is, zeker voor risicogroepen, natuurlijk best verstandig maar het individuele micro-belang en het macro-belang (dus de immuniteit op nationale schaal, die dus wel geholpen wordt door brede vaccinatie) lopen niet altijd parallel.

Voor jezelf kan gelden dat als je de voordeur dichtdoet, de achterdeur misschien meer opengaat, ofwel dat de specifieke immuniteit voor Corona ook de algehele immuniteit voor andere infecties en ziekten wat aantast, en je dus sneller en erger ziek kunt worden of zelfs sterven.

De oversterfte kwestie begint op te vallen, waarom stierven er wereldwijd, maar niet overal in gelijke mate zoveel mensen (geschatte oversterfte eind december 20 miljoen wereldwijd, vier keer zoveel als directe Corona sterfte) en waarom liep Nederland daarin voorop? Heeft dat te maken met verschillen in de batches van de vaccins, zoals nu wel beweerd wordt in het alternatieve circuit. Zijn niet overal dezelfde vaccins geprikt, welke verschillen zijn er dan. Is dat de oorzaak van de verminderde weerstand die eind 2021 zoveel slachtoffers maakte? Relevante vragen!

11 Cijfers en Statistiek, gegoochel

We worden doodgegooid met cijfers maar vrijwel iedereen heeft ondertussen wel in de gaten dat daar soms niet veel van klopt. Niet alleen websites en sociale media verspreiden allerlei cijfers waarvan de betrouwbaarheid niet te controleren is, ook de overheid strooit met misleidende, vage en langzamerhand structureel onbetrouwbare gegevens. Dat geldt voor RIVM, OMT en minister De Jonge en met hen de reeks medi-bobo's die de buis bevolken.

En het zijn geen feiten, maar vaak aannames en modellen die we krijgen opgediend, opgesteld door klungels die van statistiek al niets begrijpen, maar effecten als feedback en dynamische processen helemaal niets begrijpen.

Dynamiek en onbegrip

Er is een serieus probleem met de hele aanpak van niet alleen het RIVM, maar van het CBS en eigenlijk alle planbureau's en mensen die met statistiek bezig zijn in de "echte"wereld. Want daar werkt het ex-post opstellen van cijfers, tijdreeksen en gegevens niet op basis van polynomen en exponentiële curves. In de natuur en bij vrijwel alle sociale en economische processen gaat het namelijk niet om simpele processen, maar om stochastische en dynamische processen, waarbij feedback en feedforward een rol spelen. Die zijn te beschrijven in termen van differentiaalvergelijkingen en alleen op te lossen met methodes als dynamic processing en vaak alleen via approximaties, dus benaderingen en geen 'harde' oplossingen. Dergelijke processen zijn meestal niet symmetrisch in de tijd, er kunnen singulariteiten optreden en dit hele vakgebied is meer iets voor cybernetica (stuurkundigen) dan statistici. Wanneer je een supertanker wil besturen of een kerncentrale of een raket naar de maan gebruik je dergelijke wiskundige technieken, maar in de statistiek van CBS etc. houdt men het bij overgesimplificeerde verbanden en de modellen waar we in de Corona-crisis op werden getrakteerd en die dan ook zelden ook maar bij benadering goede voorspellingen deden. Dan gaf men de schuld aan de aannames, maar twijfelen aan de kunde van de professorale modelleurs, dat kon toch niet. Ik denk daar anders over, maar ik studeerde dan ook procestechniek aan de TH Delft..

Ongekwalificeerde amateurs

Het is eigenlijk onvoorstelbaar, dat in zo'n crisis de hele cijferpresentatie, interpretatie en communicatie wordt overgelaten aan men-

Het drijfzand van de cijfertjes

Statistiek is in deze Corona-crisis verworden tot manipulatieve hersenspoeling, alleen de cijfertjes spreken nog en gezond verstand, intuïtie en zelfs de wel relevante wetenschappelijke procesdynamica delven het onderspit. Waarom statistiek zo misbruikt is in de Corona benadering is makkelijk te illustreren.

Laten we eens de oorspronkelijke aanname bekijken van bv. Pfizer, dat vaccinatie 95% beschermt tegen ziek worden, 19/20% van de bevolking zou dan beschermd zijn bij 100% vaccinatie. Dus iedereen een of meer prikken, dat was de oplossing. Maar draai dat eens om, als in een land geen vaccinatie is, dan moeten er in dat perspectief toch 20 keer zoveel mensen Corona oplopen? Er is geen land ter wereld met dergelijke cijfers, dat zou volgens de statistiek al weggevaagd moeten zijn. Er zijn wel wat superspread events, maar dat is normaal, zelfs in een sausje kun je zelfs bij goed roeren altijd een klontje verwachten.

Nog een voorbeeld, niet gevaccineerden lopen volgens Hugo de Jonge 33 keer meer kans om in het ziekenhuis te komen (RIVM overigens maar over 17 keer). Weer kijken naar een land waar men niet of nauwelijks vaccineerde, ligt daar de hele bevolking in het ziekenhuis en zijn de sterftecijfers tientallen keren hoger dan elders? Nee dus, en daarmee valt het mooie verhaal over die zogenaamde bescherming door de mand. Het is eerder zo, dat je 40 of meer mensen moet vaccineren (wat men nu bij het WHO aanneemt voor oMicron bescherming) om één ziekenhuisopname te voorkomen en enige honderden om een sterftegeval te voorkomen. Weer even omrekenen, 12,7 miljoen geprikten zouden dus tussen de 50- en 100.000 doden hebben bespaard. Maar dat betekent ook dat niet vaccineren dus tot de huidige 19,800 plus die extra doden geleid zou hebben en daarmee ons land tot absolute sterftetopper, 3 keer zoveel als in de VS. (12,7 miljoen 2keer geprikten, 2,77 miljoen besmettingen (RIVM), 19.800 doden in bijna 2 jaar (RIVM), per jaar niet veel meer dan wat de griep in 2018 veroorzaakte).

Met wat we ondertussen weten over immuniteitsverlies, vaccinatieschade en oversterfte waarvan een deel direct Covid gerelateerd (RIVM) maar een deel ook vaccinatieschade is het dus hele spel eigenlijk totale onzin geweest, met enorme kosten, economische en sociale ontwrichting, om meer dan de echte risicogroepen te vaccineren. Uit vrijgegeven documenten van Pfizer in de VS blijkt zelfs bij de heel beperkte monitoring (alleen klachten registreren door Pfifer, geen onderzoek) dat al in het begin (febr. 2021) bij hen bekend

was dat de bijeffecten veel erger kunnen zijn dan werd gemeld, maar dat meldde men niet.

We worden doordgegooid met cijfers, grafieken en modellen als justificatie voor allerlei maatregelen, maar is ex-post statistiek en extrapolatie met relatief simpele polynomen als model wel geschikt voor wat toch dynamische processen zijn? Nee dus, de moderne techniek en wiskunde is echt wel wat verder, werkt voor dynamische en variabele processen met stochastische (niet deterministisch, toevalstoestanden) kenmerken, en dus ook biologische processen. Supertankers, energiecentrales, wapensystemen, raffinaderijen, daar werkt men met ingewikkelde differentiaal vergelijkingen, dynamic programming, simulatiemodellen, Fourier-analyse van tijdsreeksen, feedforward en feedback proceslussen en blijkt de nodige aansturing soms contra-intuïtief. Mijn afstudeerrichting aan de TH Delft was stochastische procesbeheersing, dit is dus mijn vakgebied, maar bij het RIVM hebben ze niet meer dan prutscomputertjes die iedere keer uitvallen en maken ze enorme missers in hun voorspellingen.

Ik heb van de trendsettende epidemiologen nooit meer dan lullige grafiekjes en voorspelling gezien die niet uitgaan boven het begripsvermogen van onze bovenmeester de Jonge en een coalitie in het parlement dat er al helemaal niks van begrijpt. In het OMT of bij WVS ook zeker geen procestechnologen die enig inzicht hebben in cybernetica of stuurkunde (Norbert Wiener). Daar komt dan nog bij dat men steeds praat over mutaties in een volstrekt achterhaalde neo-Darwiniaanse optiek, terwijl duidelijk is dat evolutie, ook van virussen, eerder teleologisch (doelgericht) werkt.

Men wekt de indruk dat men werkt met actuele gegevens, maar gebruikt bij voorkeurperiodes die te ver teruggaan in de tijd, zoals met het aandeel niet-gevaccineerden op de IC, die verouderde data lijken dan de stemmingmakerij te valideren.

Rekening houden met de reactie van het publiek op maatregelen ontbreekt, feedback kent men men blijkbaar niet. De “Dansen met Janssen” flater was daar een voorbeeld van, maar nu rapporteert het RIVM verbaasd dat van de positief getesten in december maar van 63% de vaccinatiestatus bekend is, terwijl dat eerder veel hoger lag. Van de rest, die het wel melden, is ongeveer de helft niet gevaccineerd, maar dat gevaccineerden wel oppassen om hun status en vinkje in gevaar te brengen ontgaat het RIVM. En dat alle niet-gevaccineerden graag een herstelcode willen wordt blijkbaar ook niet opgemerkt. De 37% zullen dus vooral gevaccineerden zijn en dan is dus meer dan 70% van de getesten gevaccineerd. Maar dat komt het RIVM natuurlijk niet uit, want dan zou vaccinatie dus eigenlijk niet

veel helpen.En even nagaan hoeveel herstel-bewijzen zijn opgevraagd gaat natuurlijk te ver, die groep blijft sowieso uit de hele rapportage, maar moet de afgelopen maanden dus meer dan 800.000 bedragen, die worden nergens genoemd.

Samenvattend, we worden met al die statistiek op het verkeerde been gezet, en misschien is dat niet opzettelijk, maar uit domheid en kokerdenken. Jammer dat het zoveel levens en ellende kost, en de veel te beperkte “officiële” waarheid nu vooral ten koste van alles verdedigd en opgelegd moet worden, want anders gaan de machthebbers onderuit.

sen die daar grotendeels niet voor zijn opgeleid of verstand van hebben en opgehangen aan modellen die zelden of nooit tot goede voorspellingen leiden. Clubs zoals het RIVM en de diverse instanties doen persberichten en nota’s uitgaan die statistisch communicatief broddelwerk zijn.

Het is voer voor en van wetenschappers maar absoluut ongeschikt om met het grote publiek of leken te communiceren. Instanties die

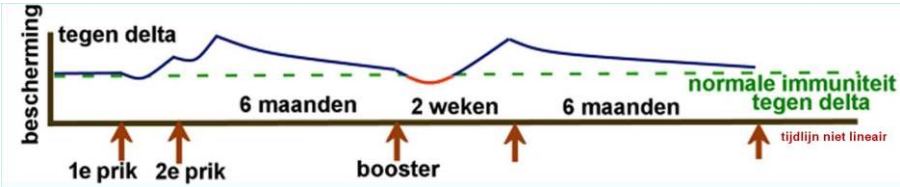

qua statistiek gewoon doodzonden begaan, rommelen met populaties, steekproefgroottes, correlaties tot causale verbanden oppimpt,

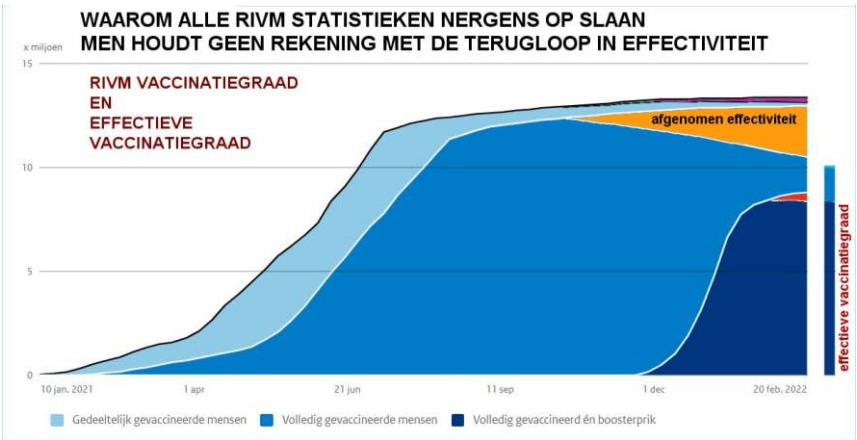

zoals Maurice de Hond keer op keer heel helder aantoont. Waarom zijn er geen echte statistici ingezet, met communicatie deskundigen om hun conclusies naar buiten te brengen, maar hebben we amateurs op dat gebied de publieke opinie laten vormen. En het was die publieke opinie die dan weer de politiek aanzette tot maatregelen, een cirkeltje dat niet alleen pervers is, maar echt tot meer slachtoffers heeft geleid. De ramadan/avondklok misser wordt wel weggepoetst en verzwegen maar illustreert dat wel.

Een dramatisch voorbeeld, vaccinatie-effectiviteit

In de zomer van 2021 werd al duidelijk, met name door de ontwikkelingen in Israël, die eerder waren begonnen met brede vaccinatie, dat na plm 6 maanden de bescherming van de vaccins aanzienlijk af was genomen. Daar bedacht men toen een extra dosis voor, de booster, hetzelfde vaccin maar soms een wat andere hoeveelheid. Dat werkte, maar ook maar voor een beperkte tijd, na zes maanden dus weer een vierde prik. Ook kwam men er achter, dat de eerste paar weken na een prik de bescherming ook minder was, eigenlijk was men dan extra kwetsbaar (en breed vaccineren tijdens een piek werd dan ook door de WHO afgeraden, maar de Jonge legde dat naast zich neer). Allemaal geen geheim en breed geaccepteerd, in bijgaande grafiek is dat voor delta weergegeven.

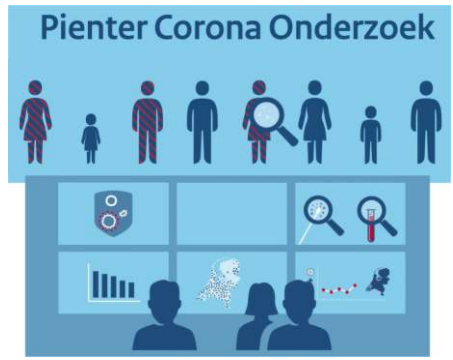

Dat was allemaal bekend, maar betekende ook dat de vaccinatiecijfers die werden voorgeschoteld sinds de zomer van 2021 dus helemaal niet de zogenaamde effectieve bescherming aangaven, maar slechts het aantal prikken en geprikten. Dat steeg naar 86 procent, verklaarde men trots, we waren internationaal gezien goed bezig. Dat in feite de bescherming voor de in het begin geprikten al lang verdwenen was werd niet verzwegen, maar werd niet gemeld. Ook in de berkeningen over de effectiviteit van de prikken, het aantal wel of niet gevaccineerden in ziekenhuizne of op de IC kwam dat niet aan de orden. Pas in februari 2022, dus 8 maanden nadat dit fenomeen voor de insiders duidelijk was, ging men in samenhang met de beperking van de geldigheidsduur van de QR-code plotseling internationaal wel beter rapporteren en zakte de vaccinatiegraan naar 70,8 en 51% geboosterden (24 febr World in Data).

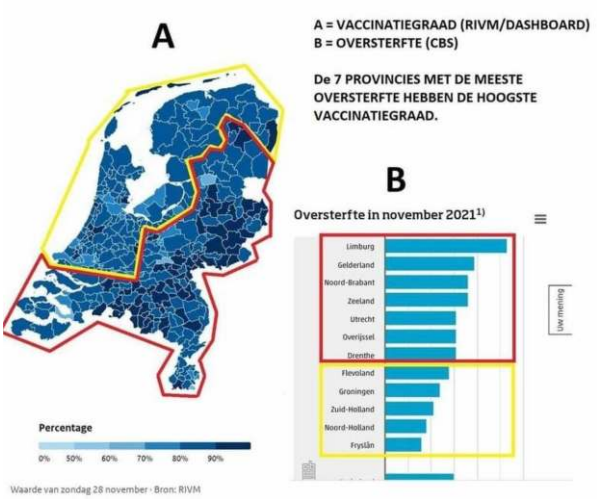

Dit hele probleem was onder meer door “moreel Kompas”al aan de orde gesteld en die zagen nog veel minder effectieve bescherming dan in bovenstaand grafiek, maar niemand pikte het op, ook niet in de pers door de zogenaamde wetenschapsjournalisten, die zo gelouwerd werden. Een grof schandaal, ook al omdat het parlement het allemaal kreeg opgediend door Prof. Van Dissel met weidse verhalen en indrukwekkende grafieken, die dus op z’n minst misleidend waren.

De cijferbrei is chaotisch, niet consistent te gebruiken en te vergelijken met situaties elders of eerder of later, er zijn geen heldere definities, de tests zijn niet erg betrouwbaar, de populaties die men gebruikt veranderen steeds, men publiceert kerncijfers die dat niet zijn en ook vaak niet echt actueel zijn, ze lopen een paar dagen ach-

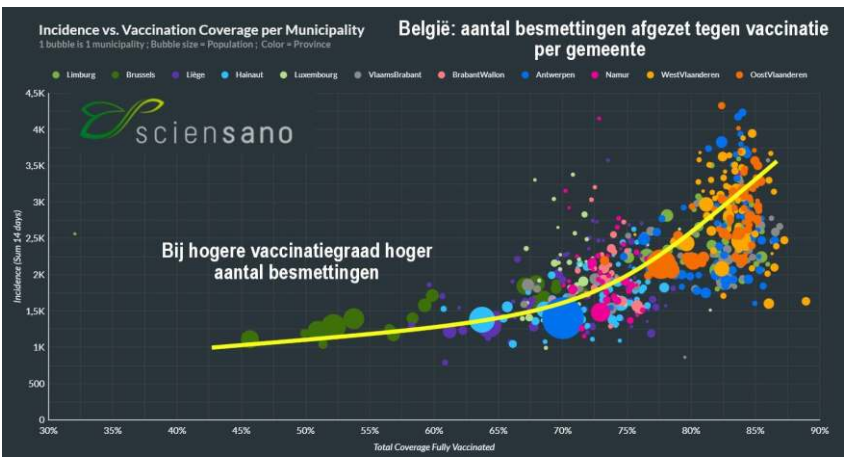

ter, gaan over de afgelopen maand of maanden (en zijn dus niet actueel) of er is weer een computer kapot. Dat gebeurt wel erg vaak, dan gaat men later weer aanpassen of corrigeren maar het maakt geen erg betrouwbare indruk.

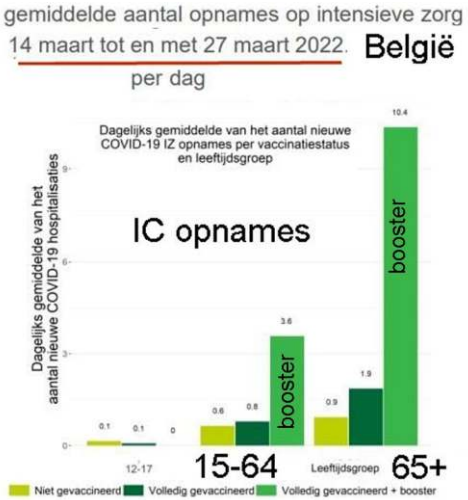

Ook internationaal is het een warboel, clubs zoals de WHO (World Health Organization), de EMA en het Johns Hopkins hospitaal dat wereldwijd cijfers verzamelt, dwarrelen nogal, veranderen ook definities en maatstaven en gooien onvergelijkbare grootheden op één hoop. Wanneer is iemand bijvoorbeeld echt een Corona-dode, of alleen maar zo geregistreerd. Het gevolg is, dat iedereen maar raak interpreteert. Er valt aan de deskundigheid op statistisch gebied van bijvoorbeeld de OMT leden zoals (nu min.) Kuipers nogal wat af te doen; soms kwamen die met grafieken die echt nergens op sloegen.

Wat wil ik weten?

Je denkt, als de politiek of de pers je specifiek aangeeft wat je wilt weten, zou er toch meer helderheid kunnen komen. Bijvoorbeeld:

- Niet hoeveel prikken er gezet zijn, maar hoeveel mensen daarmee enigermate beschermd zijn. Hoe worden boosters meegeteld en na hoeveel weken, hoe geef je wel gevaccineerden die te lang hebben gewacht en geen QR-code meer hebben aan en de genezenen, die noemt men niet?
- Wat is de echte effectiviteit, voor verschillende groepen (leeftijd, onderliggende klachten, obesitas, etnische achtergrond, actief/niet actief, sporter of bankzitter, diabetes, hartklachten, COPD, PTSS.
- Hoeveel mensen belanden na vaccinatie toch in het ziekenhuis of op de IC of sterven, dat blijft onduidelijk, het is een soort giswerk en combinatie van bronnen, helder onderzoek is er niet of wil men niet vrijgeven.

- Bij generieke sterfte zoals bij de oversterfte piek zou je willen weten hoe en wanneer die mensen gevaccinerd zijn. Die gegevsn zijn ergens, maar moeten gecombineerd worden, het CBS heeft dat nog niet gedaan..
- Hoe lang geleden kregen de positief getesten een vaccin?
- Hoeveel mensen accepteerden een vaccin omdat ze willen reizen, of voor hun werk, of onder druk van de familie, maar zouden anders weigeren?
- Wat is de toename in depressie, zelfmoord, mentale aandoeningen, etc. sinds het begin van de crisis? Het oversterfte probleem.
- Is er iets bekend over hoe vaccinatie invloed heeft op bevallingen, lange termijn vruchtbaarheid, menstruatie? Er zijn wel paniekverhalen over niet gevaccineerden, maar dat 2/3 van de gerapporteerde ernstige bijeffecten (door Pfizer zelf) vrouwen betreft valt niemand op. De geboorten blijven in NL op peil.

Dashboard

De overheid begreep wel dat ze met cijfers moesten komen. Er kwam een soort samenvatting en toegangsportaal naar de cijfers, het Corona Dashboard van de overheid, met cijfers van RIVM en GGD. Nu klinkt dat hip, leuke kreet en in principe zie je op het dashboard van je auto alle belangrijke dingen bij elkaar. Alleen jammer, dat men het hier zo knullig in elkaar stak. Later probeerde men het te verbeteren maar dat lukte niet echt. In het buitenland zijn de dashboards veel helderder.

En wat krijg je dan in beeld? Onzincijfers zoals het aantal geprikte vaccins. Wat interesseert dat nou iemand, behalve de mensen die het spul leveren en distribueren en de prikkers. Wat de burger wil weten is hoeveel mensen er beschermd zijn, niet hoeveel prikken.

En wat leren we bijvoorbeeld van het aantal positief geteste besmettingen per dag? Iedere dag gaan er niet alleen andere aantallen maar ook andere groepen naar de test-straten. De waan van de dag richt zich dan weer op kinderen, dan op bepaalde leeftijdsgroepen, dan op mensen uit inrichtingen, zorgverleners, mensen die willen reizen, etc. Men geeft wel leeftijden aan maar of dat mensen zijn met eerdere Corona infecties, al gevaccineerden, uit welke sociale strata, alles op de grote hoop en de ene dag omhoog en dan weer omlaag, na het weekend altijd wat lager, wat heb je er aan?

Welk deel van die mensen belanden in het ziekenhuis of zijn dat mensen die helemaal niet getest zijn door de GGD? Heel globaal is er misschien op te sturen, het percentage besmettingen is wat hel-

derder maar cijfers als het reproductiegetal lopen weken achter en zijn dus niet goed te gebruiken voor actuele bijsturing. Zelfs het aantal doden is niet betrouwbaar, want wie wordt als Corona-dode gezien en wie als overleden aan een onderliggende kwaal? De vergelijking met de CBS oversterfte data, (die ook al niet duidelijk in consistente grafieken worden weergegeven en zelfs intern verschillen) versterkt het gevoel, dat er weinig consistentie zit in wat men nu precies als ‘n Corona-dode ziet. Men geeft bijvoorbeeld wel aan hoeveel sterfte er is tehuizen en inrichtingen, maar niet in ziekenhuizen zelf.

Ook de ziekenhuisopname cijfers op het dashboard zijn vaag, wat men wil weten is of de capaciteit volloopt, ook van de IC. Altijd zijn er te weinig, paniek bij 620 IC bedden en zelfs 200 is al te veel, ooit sprak men over 2500, maar de salarissen van IC-staf eens stevig verhogen deed men niet, dus lopen die weg. Ze werken vreselijk hard, hun bazen worden er namelijk rijk van, zij niet. En willen we niet weten hoeveel vaccin weigeraars er zijn onder die weglopers. Dat soort informatie wordt erg manipulatief naar buiten gebracht, maar je hoort wel eens van klokkenluiders. Men wil de vaccinatiebereidheid aanjagen, begrijpelijk en de hoop was, en dat klopt wel, dat de vakantie en het willen reizen en uitgaan meer mensen vaccinatie doet accepteren.

Selectieve bekendmaking

We krijgen natuurlijk wel wat cijfers opgelepeld, nou ja maar wordt er niet selectief uitgezocht wat de positie van OMT, RIVM en regering ondersteunt, de rest kan een vlijtige speurder wel achterhalen maar komt niet in de krant of op de buis. Vooral vaccinatietwijfel mag niet gevoed worden, dat eist het algemeen belang. Op zich waar maar dan wel ten koste van de individuele vrijheid en gezondheid en je voedt met vage cijfers de ontevredenheid en het wantrouwen.

De effectiviteit werd gerelateerd aan aantal prikken

Ik kijk naar de cijfers, speur wat dieper op de RIVM, GGD, CBS en sites van de overheid en dan krijg ik over de effectiviteit van de vaccins en de bijwerkingen nogal tegenstrijdige berichten. Pfizer claimt dat de booster werkt tegen oMicron, elders twijfelt men daar aan of ziet geringe effectiviteit, de besmettingen stegen enorm..

De positieve testen zijn, dat geeft ook RIVM wel toe, een slechte indicator. Wat is het effect van die sneltests, kleurt dat de verhou-

dingen niet drastisch? Zijn er geen mensen die gewoon willen weten, of het vaccin wel gewerkt heeft?

Dat correleren met andere data? Helaas, het RIVM en de GGD weten niet meer helemaal precies wie nou gevaccineerd is en of iemand zich al eerder heeft laten testen en van her-besmetting sprake is, dat kunnen we dus zogenaamd ook niet nagaan. Slordige registratie en privacy excuses maar hoe kun je dan tot zinvolle beslissingen over maatregelen of versoepeling komen? Of gooien ze gewoon wat I-Ching muntjes op daar in dat Torentje (consent noemen ze dat)?

Ik zou ook wel eens willen weten, in hoeverre de vaccin-vrijen, de gevaccineerden of nu als positief besmette personen qua gedrag en instelling afwijken van de totale bevolking, dus voorbij acceptatie van maatregelen, bijvoorbeeld ziekteverzuim. Worden er meer antidepressiva voorgeschreven, zelfmoorden, schoolverzuim, OV-kilometers, spaartegoeden, etc. Welke rol speelt de angst? Je zou toch, al is het steekproefsgewijze, kunnen vragen of ze zich wel braaf aan de maatregelen hielden, of ze vaccin-twijfelaars zijn, misschien wel op wie ze gestemd hebben, kortom proberen te bepalen in hoeverre angst een factor is.

Zelfs het woord effectiviteit is al bijna niet meer bruikbaar, want gaat het om mensen die NIET ziek kunnen worden of praten we over verminderd risico op ernstige aandoeningen? Ooit betekende vaccinatie echte veiligheid, nu ben je een risicofactor.

Dat effectieve bescherming iets anders is dan het anatal historische gezette prikken en de vaccinatiegraad dus terugloopt wordt min of meer verzwegen, maar de QR-termijnen werden wel bekort.

Wat zegt het RIVM? De officiële berichtgeving per 21 mei 2021 was:

> *De huidige vaccins zijn meer dan 90% effectief in het voorkomen van ziekte door het coronavirus. Dit betekent dat er in een groep gevaccineerde mensen 90% minder mensen coronaklachten krijgen dan in een (even grote) groep mensen die niet gevaccineerd is. Uit de onderzoeken blijkt dat mensen die na een vaccinatie toch corona kregen, minder ernstig ziek werden.*

Ondertussen wel wat achterhaald, gevaccineerden worden ook ziek en gaan ook dood. Hier werd het woord effectiviteit dus zowel gezien als verminderd risico, maar ook als het voorkomen (van klachten, asymptomatische besmettingen telt men dus niet mee). Dan

zouden dus mensen die na vaccinatie positief testen of in het ziekenhuis belanden dus in die 10% vallen of al besmet geweest zijn voor de vaccinatie. De exacte cijfers zijn niet te vinden.

Voor het vaccin van AstraZeneca (nu uitgerangeerd) stelde men;

Het vaccin is 60-80% effectief in het voorkomen van ziekte door coronavirus. Dit betekent dat er in een groep gevaccineerde mensen 60-80% minder mensen coronaklachten krijgen dan in een (even grote) groep mensen die niet gevaccineerd is. Het vaccin beschermt vooral goed tegen ernstige ziekte. Onder gevaccineerde mensen zijn er 90% minder ziekenhuisopnames dan onder niet gevaccineerde mensen.

Ook stelt het RIVM in mei over de beschermingsduur na vaccinatie. Hierover waren zogenaamd nog weinig gegevens bekend omdat het nieuwe vaccins zijn. Nou, we weten wel beter nu, 6 maandenis het op en dan een booster!

Ik kijk even verder. Er blijkt in april uit een grootscheeps onderzoek maar een 85% effectiviteit van het Pfizer vaccin tegen symptomatische en asymptomatische infecties bij (meest vrouwelijke) zorgmedewerkers in Engeland (The Lancet 23 april 2021 met 23.324 deelnemers). Dat zijn dus relatief gezonde mensen zonder onderliggende kwalen, bij de hele bevolking zou die effectiviteit dus lager kunnen uitvallen. Ik denk dat een 80% effectiviteit voor de brede bevolking een heel redelijke schatting is. Individueel lopen er dan dus misschien wel 20% van de mensen rond met een vaccinatiebewijs zonder beschermd te zijn en anderen te beschermen.

Er is dus een behoorlijke groep waarbij het niet aanslaat en of die groep nu 5% is, zoals de leveranciers beweerden, 10 tot 15% zoals de deskundigen nu voor Pfizer aannemen of zelfs 30 tot 50% bij AstraZeneca en bij een eerste prik nog veel minder (50-60%) en delta en zeker oMicron (30%) maakt dat niet beter. Het betekent gewoon dat mensen met een vaccinatiebewijs toch ziek kunnen worden en anderen besmetten en dat dat geen uitzonderingen zijn.

Je zult maar in een vliegtuig zitten, als er dan toch iemand tussen zit waarbij de vaccinatie niet aansloeg en die drager is, dan kan iedereen (weer) besmet raken. In een vliegtuig met 200 mensen (met certificaat) kunnen dan zomaar 30 of 80 mensen zitten die denken veilig te zijn, maar besmet kunnen zijn of worden. Als tussen die mensen maar 1 drager zit kan het al goed fout gaan.

Zo'n vaccinatiepaspoort en QR-code blijkt dus steeds minder zeker en de 'genezen' categorie in ons land is misschien flink groter dan uit de testresultaten blijkt en moet wel enige honderdduizenden omvatten, die nergens opduiken in de statistiek.

Er zal in de praktijk bijvoorbeeld voor cruises en vliegen naast een vaccinatiebewijs ook steeds vaker een test-eis komen, de 1G aanpak, iedereen testen. Ook is duidelijk dat vaccinatie geen vanzelfsprekende steriele immuniteit meebrengt, je kunt anderen nog steeds besmetten, al is die kans klein. En hoe lang je beschermd door 'n vaccin bent en een QR-code houdt blijkt steeds korter.

Vaccinatie-bereidheid

Dit is wel een van de meest verwarrende dimensies van de berichtgeving, zowel van de kant van de antivaxxers en alternativo's als van de instanties, hier en elders. De beïnvloeding van die vaccinatiebereidheid werd al snel een kernpunt in de communicatie strategie. Vaccinatie moest, dat was enige weg, en verzet daartegen was misdaad, asociaal, en dat doel heiligde de middelen, valse voorlichting, verzwijgen en manipuleren.

Er werd met heel beperkte onderzoeken gewerkt, niet meer dan 6000 ondervraagden, met weinig gegevens over hoe die waren benaderd, blijkbaar werkte het RIVM met mensen die vrijwillig meededen en dus al vooringenomen waren, maar werd dat niet duidelijk gemeld of gedocumenteerd. Een kwestie waar ik op terugkom, want daarmee werd bijvoorbeeld draagvlak gesuggereerd die er niet echt was als men breder had gesondeerd, niet alleen brave respondenten .

De vaccinatiebereidheid ging door dalen en pieken, maar hoe dan ook moesten de twijfelaars over de streep gehaald worden, en dat werd steeds heftiger, met nauwe verholen bedreigingen over vaccinatie verplichting in de media tegen eind 2021 en rond de boosters.

Een typisch voorbeeld van selectieve informatie en cijfer-verwarring is deze quote uit een RIVM publicatie (9 april 2021).

Hoe denken mensen over vaccinatie tegen het coronavirus

Aan de deelnemers zijn zeven verschillende stellingen over de vaccinatie voorgelegd. Wanneer we de antwoorden uitsplitsen naar de bereidheid om zich te vaccineren, laat dit het volgende beeld zien. Van degenen die niet bereid zijn om zich te laten vaccineren gelooft maar 14% dat het vaccin hen beschermt tegen het virus. 10% van deze groep denkt dat het veilig is wanneer het

goedgekeurd is voor de Nederlandse markt. 12% ziet vaccinatie als een uitweg uit de coronacrisis voor Nederland. Slechts 10% gelooft dat zij anderen tegen het coronavirus beschermen als zij gevaccineerd zijn. Daarbovenop is 72% van deze groep bang voor bijwerkingen van het vaccin en 84% is bang voor eventuele onbekende langetermijngevolgen. Van deze groep geeft 26% aan dat de meeste van hun vrienden en familie zich hebben laten vaccineren, of dat van plan zijn.

Ook van de deelnemers die nog twijfelen over vaccinatie geeft een aanzienlijk deel aan bang te zijn voor bijwerkingen (70%) of onbekende langetermijngevolgen (79%). 29% gelooft dat vaccinatie hen beschermt tegen het virus en 17 % gelooft dat een vaccin veilig is als het is goedgekeurd voor de Nederlandse markt. Van deze groep gelooft 45% dat vaccinatie bijdraagt aan een uitweg uit de crisis en 32% denkt dat ze anderen beschermen door zich te laten vaccineren. Daarnaast geeft 51% aan dat de meeste van hun vrienden en familie zich hebben laten vaccineren, of dat van plan zijn.

De deelnemers die bereid zijn zich te vaccineren zijn het veel vaker eens met de stelling dat het vaccin ze zal beschermen, dat het veilig is na goedkeuring, dat ze hiermee bijdragen aan een uitweg uit de crisis en dat zij anderen ermee beschermen (respectievelijk 73%, 81%, 96% en 75%). Van deze groep is 17% bang voor mogelijke bijwerkingen en 18% is bang voor onbekende langetermijngevolgen. 89% geeft aan dat de meeste van hun vrienden en familie zich hebben laten vaccineren, of dat van plan zijn.

Kan iemand hier nou wijs uit, staat er ergens heel duidelijk hoeveel mensen tegen vaccinatie zijn? Nee en de grafiek is helemaal vaag, zeker als we die vergelijken met eerdere grafieken van het RIVM. Daaruit blijkt, dat op een gegeven moment die vaccinatiebereidheid nog maar 62% was en nog in maart kwamen er cijfers over 76% maar blijkbaar is er een enorme toename geweest, ook wegens de berichten uit het buitenland over AstraZeneca en Janssen, die elders soms niet meer gebruikt worden en hier eerst voor een beperkte groep en toen ook niet meer (te veel bijwerkingen). Moeilijk om hier consistentie en eerlijkheid in aan te nemen.

Er waren wel twijfels, in andere media. RTL nieuws berichtte dat de grote voorlichtingscampagne die het ministerie van Volksge-

zondheid die in 2021 werd gestart om mensen warm te maken voor een coronavaccin werpt nog geen vruchten af. Geen van de hoofddoelen wordt gehaald. Sterker nog: het vertrouwen in de veiligheid van vaccins neemt juist af. Ook de vaccinatiebereidheid stijgt niet.

Het blijkt dat andere delen van de overheid dat ook wel inzien, zoals in de hoofdconclusie van een onderzoek naar het effect van de voorlichtingscampagne (kosten 6 miljoen) dat het ministerie van Volksgezondheid zelf heeft laten uitvoeren.

„Het vertrouwen in de veiligheid van het vaccin en de aanpak van het vaccinatieprogramma, dalen beide ten opzichte van het niveau in december 2020".

Ik denk dat ondertussen, zelfs met de reisdruk en de hele angstsfeer in de 4e golf, de vaccinatiebereidheid toch is afgenomen, en nu met de booster even een zetje krijgt. Ik wil vooral aantonen hoe de cijfers gemanipuleerd werden; wie moet je nou geloven?

Onzekerheid als instrument voor indirecte druk

Vaccinatiebereidheid kan gemanipuleerd worden en de regering doet haar best het te bevorderen want brede vaccinatie is natuurlijk vanuit een collectief perspectief wel gewenst. Maar gebeurt dat wel op een eerlijke manier; gebruikt men de angst voor maatschappelijke uitsluiting en het niet mogen deelnemen aan festivals etc. niet als indirecte druk. Wie geen prik heeft, QR code en testbewijs en geen Corona App mag niet meer meedoen, niet reizen, niet naar evenementen maar wat precies de regels zijn of worden, dat hangt (bewust) nog in de lucht, zogenaamd door Europese afstemming. De booster is de volgende stap in het spel, iedereen nog maar een prik, die tegen oMicron misschien nauwelijks helpt. Verplicht vaccineren voor reizen naar buitenland blijft een duidelijke stimulans om toch maar een prik te halen. Over risico's, vaccinatieschade aan algehele weerstand of tegenvallende effectiviteit geen woord.

Er heerste, zeker tot de grote versoepeling van 28 mei 2021 en dat duurde de hele zomer, tot de 4e golf duidelijk werd, breed onbegrip over wat voor eisen gesteld zouden worden qua vaccinatiebewijs of testbewijs voor deelname aan concerten, toegang tot publieke ruimtes, museum, het eten in restaurants, etc. Moest je een vaccin paspoort of vaccinatiebewijs (waarom geen stempel in gele boekje) hebben (en veel gevaccineerden zijn niet centraal geregistreerd) of moet je toch (en waar dan) een recent testbewijs hebben, omdat vaccinatie geen 100% bescherming biedt? Ondertussen weten we dat het allemaal nog erger kon.

De voorlichting over de middellange termijn mankeert of laat men dat maar in de lucht hangen omdat dan meer mensen toch maar een prik gaan halen. Dat een vaccinatie-paspoort of certificaat in de zomer niet realistisch is hoor je niet duidelijk uit de mond van de Corona-predikanten zoals De Jonge. Dat werd nog geregeld en we weten ondertussen dat de overheid haar vrijheid om maatregelen te nemen nogal ruim nam, dus onnodige onzekerheid.

Gedragstoets

Maatregelen voorschrijven is één ding maar worden ze ook nagekomen? Daar kun je boa's en politie op afsturen maar het gaat er uiteindelijk om of de mensen de voorschriften en suggesties ook uit zichzelf opvolgen.

De GGD keek ernaar en de Corona Gedragsunit van het RIVM ging dat peilen via enquêtes die dezelfde zelfbevestigende tendens vertoonden en uit een vrijwillig deelnemende en internetkundige populatie voortkwam die al positief stond tegenover het beleid. De wappies doen niet mee aan dat soort onderzoeken. Het RIVM deelde wel braaf de resultaten van een gedragstoets, nu al in de zesde editie. Men ging daarbij uit van verschillende scenario's, de jongste opsomming (april 2021) bevatte vragen over:

- Voortzetting (eventueel in aangepaste vorm) of laten vervallen avondklok
- Continuering huidige maatregelenpakket, met mogelijke opties:
  - Thuisbezoekadvies versoepelen
  - Groepsvorming versoepelen
  - (Gedeeltelijk) fysiek onderwijs HB en WO
  - Openen van winkels en warenmarkten
  - Openen van horeca buiten (terrassen)
  - Openen Buitenschoolse opvang (BSO)
  - Versoepelingen t.a.v. buitenactiviteiten, zoals buitensport, dierenparken, openluchtmusea, buitenspeeltuinen, etc.
  - Aantal personen bij uitvaarten verhogen (nu max. 50)
  - Aantal personen bij huwelijken verhogen (nu max. 30)
  - Max. aantal personen per ruimte verhogen (voor locaties die geopend zijn)
  - Verlengen negatief reisadvies en verlengen vliegverboden
  - Toestaan theorie examens auto, motor, bromfiets en recreatievaart voor particulieren.

en daar kwamen in de 4e golf nog vragen bij. Men rapporteert hier wel over, maar diep weggestopt in de datafiles.

Het klinkt als een brede peiling maar men haalt alleen de krenten uit de pap en gaat voorbij aan wat er echt leeft, de woede over het politieoptreden, de schade aan cultuur en uitgaansleven, het afnemende vertrouwen in politici, het alleen laten sterven van geliefden en familie, daar is toch ook kwestie over het draagvlak?

Een paar opvallende dingen missen, zoals vragen over de test-samenleving, tweedeling, zelftesten, QR-code, vaccinatie-ervaringen (vaccinatiebereidheid wordt elders wel gemeten en geeft aan dat eerst plm 25% en later weer 15% van de Nederlanders er niet aan wil, die bereidheid is met het oog op reisbeperkingen wel toegenomen). Voor de booster is er ook grote weerstand.

De resultaten van de gedragspeiling zijn niet verrassend, maar men kijkt niet in hoeverre feedback en angstniveau dat allemaal beïnvloedt. Zo daalt het vertrouwen in het beleid al geruime tijd, net als de beleving van rechtvaardig beleid. Het is interessant dat het RIVM toegeeft dat er nog weinig evidentie beschikbaar is over de relatie tussen het afbouwen van maatregelen en de gevolgen voor naleving en draagvlak. Men geeft toe dat de data ook geen helder uitsluitsel geven en dat men daarom expert-opinies en consensus (van wie dan?) meeneemt (met andere woorden, men roept maar wat). Blijkbaar blijft het bij aannames en dus giswerk.

Rammelende Statistiek

Ondertussen is veel meer bekend over wat het virus aanricht, hoe het wordt overgedragen maar is er ook gerede twijfel aan de officiële cijferbrij. Die twijfel is in Nederland via alternatieve kanalen en mensen als Willem Engel en Maurice de Hond ook wel breed geventileerd en opgepikt. Zeker Maurice, die de aerosolen en ventilatieproblematiek op de kaart zette, maar verder genegeerd wordt, heeft er qua statistiek geen goed woord voor over en maakt dat ook geregeld heel goed duidelijk. Toch blijft de overheid en het RIVM vasthouden aan haar beleid en manipuleert op grote schaal de berichtgeving, via censuur en mediamacht. Zo werd het bestaan van een Post Corona Syndroom (beter Post SARS syndroom) eerst ontkend omdat men zogenaamde de massa niet bang wil maken maar uiteindelijk zal blijken dat de blijvende schade bij zware Corona patiënten en Post-CoVid tot invaliditeit voor duizenden mensen, de meesten van hen gevaccineerd, zal leiden (2% noemt men al). Met huiveringwekkende kosten en veel menselijk leed maar dat durft men niet goed toe te geven. Echte maatregelen en behandeling blijft uit, men weet er geen raad mee.

De cijfers zijn, ook wereldwijd, niet meer dan een indicatie, men meet verschillende dingen, definieert die niet duidelijk, er is beïnvloeding, er spelen belangen mee, perverse terugkoppeling en de politiek is vooral bang om fouten te maken. Onafhankelijke inschatting ontbreekt, de medische cijfertjes zijn toonaangevend.

Discriminatie

De hele crisis is ook een les in goed omgaan met etnische achtergronden, inkomensgroepen en het gevaar van discriminatie. In het late voorjaar van 2021 blijkt namelijk dat een relatief groot deel van de ziekenhuis- en IC-patiënten een migratie-achtergrond heeft. Men heeft dat buiten de publiciteit gehouden uit angst dat anders die groepen mogelijk gemeden zouden worden en als meer besmettelijk gezien zouden worden. Men wilde een dergelijke discriminatie vermijden. Daarmee werd dus niet duidelijk dat de cijfers hierdoor scheef getrokken werden en dat bijvoorbeeld het aantal opnames bij mensen zonder migratie-achtergrond veel sneller gedaald was. Het is zelfs mogelijk dat de 2 weken overlap tussen Ramadan en avondklok voor meer zieken gezorgd heeft. Dan heeft dat voor die groep dus contraproductief gewerkt en juist slachtoffers gemaakt.

Uit het onderzoek ‘Covid-19 en etniciteit’ van 20 mei 2021 op basis van de Helius studie blijkt dat Amsterdammers met een migratieachtergrond zwaarder zijn getroffen door het coronavirus. Zij werden relatief vaker opgenomen in het ziekenhuis als gevolg van Covid-19 en hebben 2 tot 4 maal vaker een infectie met het coronavirus doorgemaakt. Ook ligt het sterftecijfer bijna 1,5 keer hoger. Verklaringen hiervoor kunnen slechtere woon- en werkomstandigheden zijn, onderliggende aandoeningen als diabetes en overgewicht, taboe en angst rondom het hebben van een infectie. Daarbij kunnen taalbarrières leiden tot een informatieachterstand, wat invloed kan hebben op het wel of niet laten testen of vaccineren. Hier is dus sprake van een gezondheidskloof.

Verschillen per land

Terwijl in bepaalde landen de SARS/CoV-2 situatie langzaam verbetert en er sprake is van het uitblijven van een epidemie of zelfs uitdoving op veel plaatsen, slaat het virus in andere delen van de wereld nog bijna vers toe. Het lijken bijna nieuwe uitbraken, nieuwe golven van gemuteerde Corona varianten, soms met dramatische cijfers zoals in Brazilië of India. Soms zijn dat inhaalslagen, zit men eigenlijk nog in de eerste golf en met exponentiële groei, soms is het beleid ter plekke ook duidelijk in gebreke gebleven en

is er zoveel angst gezaaid, dat de algemene immuniteit is teruggelopen, met groeicijfers qua ziekte en sterfte als gevolg. De verschillend in levensverwachting zijn dramatisch, nu blijkt bijvoorbeeld dat landen die minder vaccineerden, minder terugloop hebben en zware priklanden juist jaren inleveren (in de VS nu 3 jaar)[1].

Meer vaccinatie, meer sterfte en besmettingen

Er zijn ondertussen genoeg onderzoeken, die aangeven dat vaccinatie niet echt werkt, zie de grafieken. Minder vaccineren zou op termijn de betere keuze hebben kunnen zijn, en alleen risicogroepen dus wel beschermen. In de derde wereld viel het daarom mee.

Er is veel gespeculeerd over de verschillen binnen Europa, waarom zijn bepaalde landen zo veel ernstiger getroffen, waarom zijn wij eigenlijk relatief goed gevaren, waarom zijn er landen waar de cijfers duidelijk omlaag zijn gegaan. Waarom keren landen als Denemarken, Engeland, Zweden naar veel vrijgeven nu in de 4e golf toch terug naar beperkingen? Welke politieke druk wordt er uitgeoefend en door wie? Dat de hele ellende voorshands geweten wordt aan de vaccinatie-graad niet meer houdbaar. Speelt bijvoorbeeld een afgenomen weerstand door een te vrijgevig antibiotica beleid een rol, het dieet, de psychologische effecten van de diverse lockdown varianten, de angst-effecten, de volgzaamheid en afgedwongen gehoorzaamheid van de bevolking?

Wat ook opvalt is dat in de berichtgeving de slachtoffers als gevolg van de economische dip, de stringente lockdowns, het teruglopen van de wereldhandel, het toerisme en de consumentenaankopen nauwelijks genoemd worden. In landen als India sterven meer mensen van de honger dan door Corona, hun inkomsten droogden op, fabrieken sloten, afzet van producten werd onmogelijk, daar vielen al miljoenen slachtoffers en dat is nog niet voorbij en door de Oekraïne situatie alleen nog maar erger.

Onderzoek naar de oorzaken en gevolgen primitief

De cijfers die naar buiten komen over Corona zijn naar mijn mening beperkt. Dat is wetenschappelijk tekort schieten (maar de toch tamelijk corrupt georganiseerde KNAW gaf van Dissel er wel een prijs voor) maar zijn ook deel van de manipulatie-technieken van de overheid en de betrokken instanties en bedrijven. Het niet goed onderzoeken en dieper kijken naar gedifferentieerde populaties en onderliggende condities illustreert ook de verkokering en de beper-

1 https://www.nature.com/articles/s41562-022-01450-3

kingen van de wetenschap en de medische wereld. Maar misschien gebeurt dat ook niet omdat dan wel eens zou kunnen blijken dat het hele beleid luchtfietserij was, en dat kost reputaties en schadevergoedingen!

Want is het niet verwijtbaar als maanden nadat de vaccins zijn goedgekeurd blijkt dat de farmaceutische bedrijven wel tienduizenden mensen (maar nooit kinderen waarbij het nu wel veilig zou zijn) als proefkonijn hebben gebruikt maar dat daar nauwelijks relevante cijfers anders dan de sterftekans van de hele populatie zijn opgetekend en bekeken. Geen onderverdeling naar medische achtergrond, ziektes, antibiotica historie, niks daarvan en men heeft gemakshalve de controlegroep (de dubbelblinde mensen die eerst een placebo kregen) toch maar geprikt. zo is lange termijn onderzoek naar bij-effecten onmogelijk gemaakt.

Het is onvoorstelbaar maar toch echt een feit dat de mensen die voor de miljoenen en miljarden voor de vaccins hebben getekend, niet hebben doorgevraagd over de test-populaties en voor wat betreft zwangeren en kinderen akkoord zijn gegaan met zeer beperkte toetsing. Men is gewoon meegegaan met de verhalen van de leveranciers, de internationale organen zoals de EMA waren ook al niet erg kritisch, want er was haast en paniek. Eerst maar een vaccin, dan zien we wel weer. En achteraf toch de normale toelatingsprocedure volgen, wie vraagt daar om? Liever gewoon dat experimentele label er snel af, zoals in de VS. Alleen dan vervalt ook het ontwijken van de aansprakelijkheid, die men onder druk aan de leveranciers gunde en claimt voor de hele prikkerij, want dat doet men toch vrijwillig!

De door/aan discussie

Vanaf het begin is er kritiek geweest op hoe men ziektegevallen en sterfte kwalificeerde. Waren dat gevallen door of met Corona. Ging iemand dood aan aan de onderliggende kwalen (comorbiditeit) of echt aan Corona. Dat te bepalen werd overgelaten aan de artsen en ziekenhuizen, maar er waren geen duidelijke regels voor. Men deed maar wat, in verschillende ziekenhuizen op een eigen wijze, internationaal ook niet afgestemd, de cijfers waren dan ook vrij onbetrouwbaar. Maar het waren de cijfers waarop het beleid werd gebaseerd, zogenaamd wetenschappelijk verantwoord maar met zulke marges en onzekerheden, dat het feitelijk gewoon gokwerk werd.

Pas begin 2022 kwam er wat duidelijkheid in de door/aan kwestie toen in de media kwam dat wel 30% van de ziekenhuis-patiënten

eigenlijk voor iets anders kwamen, getest werden en dan gerangschikt als Covid-gevallen. Dat kwam ook omdat de vergoeding voor ziekenhuizen afhankelijk was van de indicatie en er meer verdiend werd aan Corona patiënten. In de VS waren er enorme bonussen voor, en dat heeft tot veel overbehandeling en mis-diagnoses geleid, met slachtoffers.

Er kwam ook een Engels onderzoek boven water (door speurwerk van dr. John Campbell, een van de bekendste Corona-volgers) waaruit bleek dat maar 12% van alle doden toe te schrijven was aan mensen die alleen maar Corona hadden en geen onderliggende ziektes, dus duidelijke “door”gevallen. Ontnuchterend, de sterftecijfers zijn dus zwaar vertekend, net als de ziekenhuisopnames, de met/door Corona-problematiek. Daar bleek ook 30% of meer van de opnames helemaal niet vanwege Corona was, maar dat men toevallig ook besmet bleek en werd, ziekenhuizen zijn gevaarlijke besmettingshaarden.

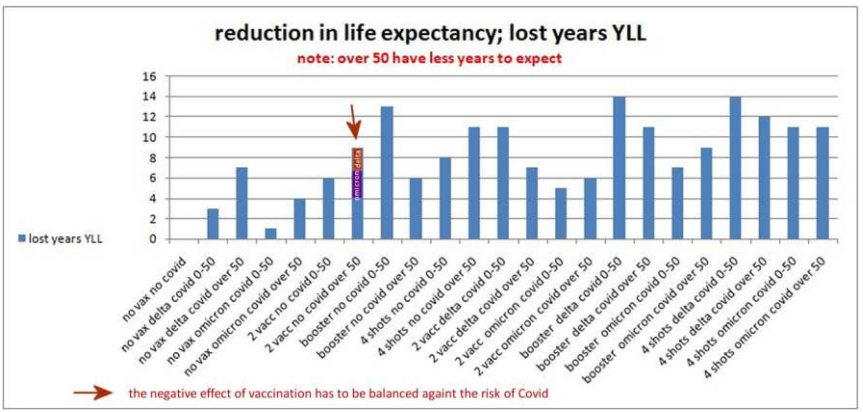

De rapporten over effecten van Covid en vaccinatie op de levensverwachting beginnen naar buiten te komen, soms nogal dramatisch zoals hier, maar de gevolgen van zelf beperkte schade kunnen fors uitpakken voor de economie (b.v. pensioenen).

12 De politieke slangenkuil

Het wantrouwen in de politiek is door de pandemie bepaald niet afgenomen. Men ziet, ook door alle schandalen, steeds meer in wat voor rommeltje het daar in Den Haag is. De Afghanistan kwestie en het vertrek van Kaag als minister, Mona Keijzer's vertrek, de terugkeer van Omtzigt, de steeds dreigender tweedeling, de WOB onthullingen, de oorlog, de toelagekwestie, het Arib onderzoek; het is chaos. Niet alleen ambtenaren die maar wat aanmodderen en hun falen proberen te verbloemen, maar incompetente ministers zoals Kaag en in het parlement steeds meer spelletjes en voorgekookt theater. Met toch weer een Rutte IV kabinet, maar in 2022 dreigende Statenverkiezingen die alles kunnen omgooien als de coalitie zoals verwacht verliest.

In de Corona-crisis heeft de regering steeds de touwtjes in handen gehouden, er werd min of meer per decreet geregeerd en het parlement mocht er soms een stempeltje op zetten. De coalitie was braaf en in de Eerste Kamer was er altijd wel wat steun te vinden. Kritiek werd weggewuifd. Het OMT en de medische experts mochten meepraten maar het kabinet besliste. Meestal het advies volgend maar soms recht tegen het advies in, zoals bij de versoepelingen sinds eind april. Het torentje was een paleis geworden, een vesting waar protesten wel doorklonken maar niet gehoord werden.

Torentje, hou het stil

De Rutte doctrine is duidelijk, hou het volk en de kamer buiten.Informatie, wanneer kamerleden en media daar in rechte om vroegen, werd weggehouden of weggelakt en ambtenaren mocht niets gevraagd worden, dat was de doctrine. Daar is nog weinig verandering in gekomen, de versoepeling en een demissionair kabinet maakt niet veel uit. Typerend was dat bijvoorbeeld minister De Jonge in juni op vragen van kamerlid van Haga, die gewoon interpellatierecht heeft, antwoordde dat het allemaal op internet te vinden was, zoek het zelf maar uit. De Kamer zelf censureert, zoals het steeds schorsen van Gideon van Meijeren (FVD) toen hij wees op overeenkomsten van de Corona beperkingen met die uit 1933. Woorden als tribunaal en vaccinatie-schade worden stelselmatig weggepoetst.

Het kabinet en zeker het Torentje was en is nog een vesting, waar men zich achter dikke censuurmuren wegschool voor lastige vra-

genstellers. Besturen ging per edict, vanuit doctrines die de burger a priori als frauduleus, lastig en onkundig wegzetten. Wat Rutte wel in ere hield, waren z'n narren, met de nu afgeserveerde De Jonge en eerder Dijkhoff als praalzieke paljassen in mooie pakken en met steeds andere schoenen. Kuipers doet het niet veel beter, wordt al Voldemort genoemd.

Ook wat betreft overleg met andere EU-lidstaten hield Rutte de kaarten dicht. De afstemming met de Europese partners was belangrijk maar werd niet openbaar. Er was in Europa duidelijk geen eenduidige aanpak maar dat we als klein buurlandje van Duitsland soms erg rekening houden met wat daar gebeurde is op zich logisch, maar werd niet gecommuniceerd. Heel vaak leken de maatregelen die werden genomen, dan ook vooral bedoeld om bijvoorbeeld grensverkeer met Duitsland te voorkomen. Hier wel kunnen winkelen, terwijl dat daar niet mocht, of omgekeerd.

Europa; vaccinatieplicht en digitaal paspoort

Ook de hele kwestie van een vaccinatie-paspoort had zo'n internationale component en dat blijft een heikel punt. De rest van Europa was daar grotendeel wel voor, dat kon Nederland niet tegenhouden. Maar toegeven dat er in 2021 wel degelijk gewerkt werd aan een vaccinatie paspoort, dat kon natuurlijk niet. Mark Rutte had te vaak gezegd, dat hij daar niet voor was en de Kamer was dat aanvankelijk ook breed van mening. Maar de druk was er wel en bij toerisme en reizen is zo'n document niet ongebruikelijk, dus helemaal dwarsliggen kon ook niet. Rutte ging er zoals gebruikelijk mee om, lachen en vertrouwenwekkend kijken maar niet echt direct op de zaak ingaan. En het gaat er komen, dat is duidelijk, sluikdwang en al, via gele boekjes, certificaten, apps en uitsluiting van weigeraars.

De tijden leken even te veranderen, de machtsverhoudingen begonnen begin april 2021 te verschuiven. Niet direct vanwege Corona maar omdat Rutte c.s. de zaak steeds maar weer blijken te bedonderen en dat ook snel 'vergeten' en omdat ook coalitiepartij CDA nogal met dubbele petten opereert.

Het 'Omtzigt' debat op 1 april 2021 in de Tweede Kamer leek een kantelpunt voor het democratisch stelsel maar vooral voor het vertrouwen daarin bij de bevolking. In eerste instantie zag men vooral hoe de uitvoerende macht onder Rutte in de fout was gegaan en nam het vertrouwen in de 'regering' aanzienlijk af. Maar na een paar dagen draaide dat gevoel en veranderde ook de toon van de media. Men zag in dat de Tweede Kamer en dat kwam zeker door het optreden van de nieuwkomers ook een echte tegenmacht kon zijn. Het vertrouwen in de democratie was gestegen.

Dat had gevolgen. Om met een praktisch punt te beginnen, Rutte ging daarna versoepelen en de angstgevoelens onder de bevolking zijn veel minder geworden en dat betekent dat Corona minder kans maakt, want angst is de grote bedreiger van immuniteit. In de loop van de lente en ook in de nazomer is dat duidelijk worden, de cijfers daalden snel. Zeker ook door de toegenomen vaccinatie, maar dat is niet de enige factor, ook in 2020 was er een lentedip met minder angst en mogelijk ook een stevig seizoenseffect. Neemt de groepsimmuniteit na de versoepeling verder toe en dooft de epidemie hier uit en droogt ook de vaccinatiesplijtzwam op? Het is te hopen, maar na de paniek rond de Coronapas geen zekerheid. In een aantal landen met hoge vaccinatiegraad is de angst minder geworden en gaat het de goede kant op, terwijl waar die angst nog extra wordt gevoed, de ziekte nog in volle kracht slachtoffers maakt.

Verkiezingen 2e Kamer 2021 als peilmoment

En toen mochten we in maart 2021 ook nog gaan stemmen. Het leek een moment van de waarheid, te worden, want er was keus. Gingen we mee met de gedoodverfde redder des vaderlands, of juist met een tegenstrever, een klokkenluider, een anti-vaxxer. De toeslagen-affaire had het kabinet al doen terugtreden en demissionair worden, hoe zou de burger dat in het stemhokje afwegen? Zouden de anti's doorbreken of bleef de zwijgende meerderheid toch achter het beleid staan?

Het bleek dat men toch vrij breed Mark Rutte bleef steunen maar ook Sigrid Kaag won en Forum voor Democratie (dat op 13 mei weer opsplitste) kon de meeste winst in zetels noteren. Er kwamen kleine partijen bij maar van een breed protest was nog geen sprake.

Vrij kort na die verkiezingen bleek dat allemaal niet zo relevant, de grote redder bleek niet helemaal de waarheid te hebben onthouden maar wegsturen, dat dorsten de 'geschaapte' parlementariërs toch niet, de coalitie bleef de op 1 april gevallen held toch steunen. De (in)formatie moest opnieuw maar liep dan ook weer tegen andere conflicten op, met name de notulen van de ministerraad en de hele Omtzigt kwestie die midden juni weer piekte na de CDA-memo. Kamerlid Omtzigt is terug als lastige onafhankelijke en werd alweer belemmerd in z'n onderzoekswerk (door D66).

Toch waren die debatten in Den Haag in april 2021 zeker hoopgevend, er woei een andere wind, tegenmacht kon weer, Omtzigt en de toeslagen-affaire was het begin van een nieuwe lente, een nieuw begin met weer iets van evenwicht in de machtsverhoudingen. Dat

is niet alleen in de politiek van belang, de hele samenleving staat voor keuzes, voor beslissingen die we niet aan de ‘experts’ en hooggeleerden, de lobbyisten, de talkshowhosts en de vercommercialiseerde influencers mogen overlaten.

Het vertrouwen in het systeem is aangetast, maar veerde weer wat terug door de time-out van de informateurs. Rutte kwam met wat loze praatjes over verandering, maar blijkt dat niet echt te willen invullen. De versoepeling is echter een duwtje in zijn rug, we hebben het toch maar geklaard, de regering, OMT en de experts claimen et succes en dat wordt ook wel geaccepteerd. Het is nu de vraag of het zogenaamde herstel van het vertrouwen in Rutte bij de naar ‘normaal’ snakkende en feestvierende massa gaat doorzetten. Na de angst het hedonisme, gezapigheid, snel de ellende willen vergeten en dan is de lachende leider toch meer vertrouwd dan de zwenkende linkervleugel en een zeer aangeslagen CDA. Maar oppositie zoals de BBB beweging en PvdD winnen aanhang, FvD niet erg, JA21 wel.

De informatiepoging van Remkes, de rustperiode onder Tjeenk Willink als informateur en de babbelarij met Mariëtte Hamers heeft toen even de oude coalitie weer in beeld gebracht. Remkes en Koolhaas mochten proberen nog te lijmen en een kabinet te vormen, maar het was even de vraag of zo’n optie met twee beschadigde toppers, Rutte en ook Kaag als weggestuurde BZ-vrouw, zou werken. Maar het lukte en een nieuwe kabinet Rutte kwam er, nadat D66 toch weer de CU omarmde en het afstempel-theater dreigt dus nog even door te gaan, ik denk tot het eind van 2022 of na de maart 2023 verkiezingen, dan klapt het een keer..

De patstelling die door CDA-gate, de euthanasie kwestie en het afbrokkelen van de positie van Kaag is ontstaan maakt een echt stabiel kabinet dat blijft zitten echter weer minder waarschijnlijk. Ook de peilingen geven aan, dat men eigenlijk moet opstappen, maar men zal proberen eerst de Statenverkiezingen van 2023 af te wachten. Dan kantelt het hele politieke beeld, als bijvoorbeeld BBB of Omtzigt zo zwaar gaan winnen als de peilingen voorspellen.

Politieke her-ijking is beloofd, maar blijkt illusie

We kunnen er ook positief naar kijken. Een gevolg van de Corona crisis was hopelijk dat de democratie weer gaat functioneren als bedoeld, in de echte geest van de Trias Politica. Het is aan de Tweede kamer om te streven naar meer invloed van de kiezer, meer terug te koppelen en ook qua wetgeving (constitutioneel hof, referenda, klachtenprocedures, bescherming klokkenluiders, in ere herstellen

van burgerrechten) ruimte te geven aan feedback (terugkoppeling). Van belang is om ernaar te streven dat de Tweede en Eerste Kamer hun leden weer zien als volksvertegenwoordigers, hun taak als een mandaat van de kiezer, niet symptomatisch maar integraal. Helaas blijkt dit voorlopig een illusie, de beloftes van Kaag en Rutte blijken loos.

De economie, de overheidsfinanciën, de beurs, de huizenprijzen, de koopkracht, stikstof, klimaat, zorg-explosie; dit kabinet kan het niet aan, dat is duidelijk. Men moet steeds met een paar stemmen verschil dingen doordrukken. Dan zijn nieuwe 2e Kamer verkiezingen een optie of eigenlijk een noodzaak, maar men zal proberen dat uit te stellen en eerst de verkiezingen (Staten, 1e Kamer) in maart afwachten. Tot dan zullen de coalitie partijen dus verkiezingen met alle macht willen voorkomen. Uitstellen, pappen, Remkes inzetten!

Het uitstellen en excuseren is beleid geworden. Ook daarom stond er na bijna een jaar formeren in januari 2022 toch een nieuwe club van de oude stempel op het bordes en durft men zelfs na alle schandalen en moties geen verkiezingen aan.

Stikstof, oorlog, oversterfte, de boeren, klimaat,toeslagen, inflatie, energieprijzen, de ellende stapelt zich op! Hoe lang zit Rutte er nog?

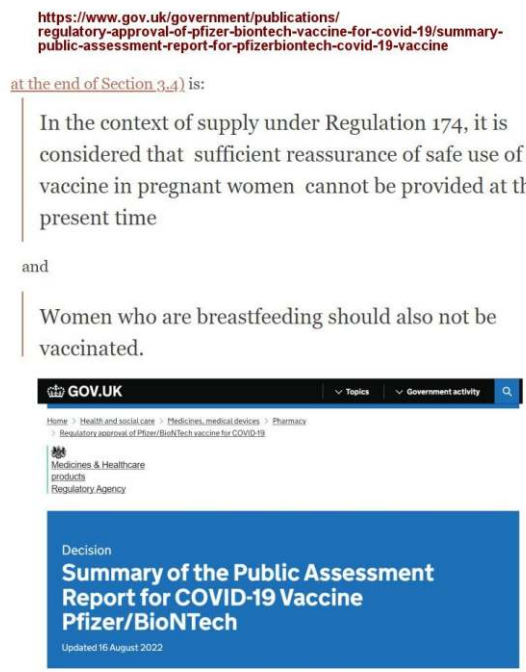
https://www.gov.uk/government/publications/regulatory-approval-of-pfizer-biontech-vaccine-for-covid-19/summary-public-assessment-report-for-pfizerbiontech-covid-19-vaccine

at the end of Section 3.4) is:

> In the context of supply under Regulation 174, it is considered that sufficient reassurance of safe use of the vaccine in pregnant women cannot be provided at the present time

and

> Women who are breastfeeding should also not be vaccinated.

GOV.UK Topics Government activity

Home > Health and social care > Medicines, medical devices > Pharmacy > Regulatory approval of Pfizer/BioNTech vaccine for COVID-19

Medicines & Healthcare products Regulatory Agency

Decision

Summary of the Public Assessment Report for COVID-19 Vaccine Pfizer/BioNTech

Updated 16 August 2022

en toch prikken, zogenaamd omdat er niks mis is gegaan bij 90.000 zwangerschappen, maar hoeveel miskramen zijn er nu precies?

13 Democratie, experts versus alternativo's, anti-vaxxers, wappies

Er staat mogelijk en forse omwenteling voor de deur, als bij de statenverkiezingen van maart 2023 de oppositie (met name BBB) een hele duidelijke meerderheid krijgt en de coalitie geen steun meer vindt.

Dan gaat in feite de macht van Tweede Kamer onderuit, omdat de senaat alles kan tegenhouden. Dat zou eigelijk nieuwe verkieingen moeten inhouden, maar ook eens goed kijken naar wat democratie dan precies inhoudt.

In de politiek is het altijd de emotie die bepaalt hoe de hazen lopen. Niet de economie, niet de feiten, niet de logica, maar hoe dat wordt opgevat; de waan van de dag speelt altijd mee. Een motie van wantrouwen is emotioneel, de onderliggende feiten hoeven niet spijkerhard te zijn.

Democratie is wat ons verkocht wordt als het minst slechte alternatief om de relatie tussen burger en overheid, tussen individu en collectief, te regelen. Dat veronderstelt wel een gedeeld 'sociaal contract', iedereen moet zich wel aan de regels houden en accepteren dat wie dat niet doet, daar de gevolgen van moet dragen. De minderheid ook respecteren, dat is wel het ideaal, in de praktijk regeert de meerderheid, meestal met een kleine marge en is de oppositie machteloos.

Democratie is in principe bedoeld om ook de minderheid een stem te geven, maar bij onze getrapte (vertegenwoordigende) democratie is dat steeds meer dictatuur van de meerderheid aan het worden. In de huidige situatie wel een meerderheid van 75+2 in de 2e kamer, niet inde senaat, maar bij de bevolking nauwelijks steun. De coalitie steunt de uitvoerende macht, die ook de wetgevende taak min of meer heeft overgenomen. Dat daarbij minister De Jonge in 2021 publiekelijk kon stellen dat zijn voorstellen onrechtmatig zijn, maar noodzakelijk in zijn visie, is een gotspe. De oppositie geeft in deze situatie wat kleur, maar heeft feitelijk niks in te brengen, ook de komende 2 jaar niet. De bevolking mist helaas de legale machtsmiddelen om nieuwe verkiezingen af te dwingen, dus marcheert de controle-staat nog verder.

In het tweede deel over Post-Corona ga ik in op de rol van de angst en de kwaadheid,en op de manier hoe bedreigingen van de indivi-

duele en collectieve identiteit een rol spelen, maar hier wil ik ook de polarisatie en tweedeling aantippen, die gaandeweg de crisis zo manifest werd. Bij grote gevaren worden de primaire emoties uitvergroot, gaan extreme noties zoals het complotdenken steun krijgen en zien we vreemde combinaties, zoals de bezorgde helpers en de piekerende en wantrouwige control-freaks die elkaar vinden op extreem rechts. De fight, flight en freeze reacties worden duidelijker. Men vlucht in conformisme of in ontkenning of in gelatenheid; laten we maar 'braaf' zijn. En genieten van wat er is, een duidelijk hedonistische tendens, zeker in het zicht van een broeiende oorlog. Na ons de zondvloed!

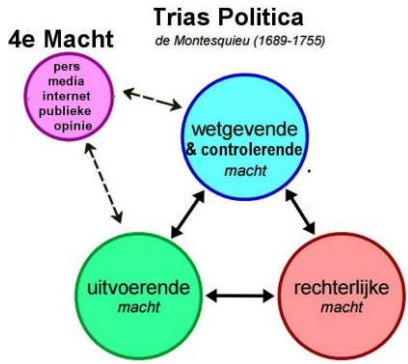

Is het gevaar geweken of denken we dat, dan zwakt het extremisme snel af, zoeken we naar nieuw vermaak, hedonisme, op vakantie gaan, festivals, de spaarcenten uitgeven en neemt de interesse in de politiek af. Ze doen maar, ik ga lekker ..... Dan wordt je geen lid meer van een politieke partij, ga je niet meer de straat op, het zal wel! De poppetjes worden nog belangrijker, televisieoptredens minder inhoudelijk, de volatiliteit in stemgedrag neemt af, het conservatisme groeit.

Tegenmacht

Bij alle ellende van politiek geharrewar en schade en schande rond Corona is één ding wel positief. Er wordt, tenminste in parlementaire oppositie kringen, weer nagedacht over democratie, over de rol van de media en de politiek, over wie nu eigenlijk de experts zijn en waarom de burger zo weinig te zeggen heeft.

Het is ook hoognodig, al zal dat gelockdowned Nederland nog niet bezighouden, men wordt pas wakker als de economische schade echt gaat doortikken, de inflatie en de staatsschuld niet meer te ontkennen valt. Dan wordt die oplopende schuld van tegen die tijd misschien wel een paar honderd miljard extra niet meer gedekt met nieuw geld, maar vertaald in belastingmaatregelen, in heffingen en kortingen, dan komt de pijn echt in beeld.

De manier waarop de Corona bedreiging hier en elders gebruikt werd om feitelijk discutabele (en dus onrechtmatige, geeft men toe)

politieke doelstellingen na te streven is geen toevalligheid. Als trend zat dat al langer inde lucht, zeker sinds 9/11. Dat zagen we overal, gezondheid en zekerheid als argument voor beperking van democratische grondrechten. Onze bewegingsvrijheid werd fors aangetast en we moesten de bestuurlijke aanwijzingen (edicten) door de machthebbers van de uitvoerende overheid maar slikken. Die dekten zich in door allerlei lieden tot expert te verheffen, want als je bijvoorbeeld OMT-lid (Outbreak Management Team) bent, dan heb je meer dan een streepje voor, ook in de talk-shows.

Het komt neer op dictatoriaal besturen in plaats van op basis van wetten en democratische besluitvorming en controle door parlement en democratische organen. Die mogen achteraf wat brommen en dan met elders bekokstoofde wetten de zaak met een magere coalitie meerderheid en soms linkse steun sanctioneren; de maatregelen zijn dan al ingevoerd.

De pers, de vierde macht die als extra bescherming van de belangen van het volk kritisch de gang van zaken zou moeten verslaan en becommentariëren, werd meer een roeptoeter van de macht. Onder het mom van voorlichting was het eerder indoctrinatie, en vrijwillige censuur. Demonstranten en vaccinvrijen afficheren als wappies, als gevaarlijke relschoppers, als potentiële terroristen was normaal. Dat sociale media daar een tegenwicht voor boden en nu de echte vierde macht vormen is duidelijk en wordt onderdrukt.

Dat is het platform waar de antivaxxers, wappies, conspiracy-gelovigen en ook heel veel deskundigen uit de medische wereld hun alternatieve ideeën en research resultaten wereldkundig konden maken. Vrijheid van meningsuiting is een groot goed, het is de minderheid die zo nog aan het woord komt met misschien veel onzin, veel geprojecteerde angst en kwaadheid en ook misdadig ‘fake news’ maar dat hoort er nu eenmaal bij.

Macht en tegenmacht zijn nu de kernwoorden.

De scheiding der machten wordt door dit alles aangetast; het volk en parlement namens hen krijgt steeds minder te zeggen. Beslissingen worden buiten de democratische kaders gehouden, de trend die al duidelijk was met de klimaattafels. Alleen is Rutte met z’n OMT crisistafel nog wat eenzijdiger met voornamelijk de medische experts en RIVM bobo’s die het ook niet blijken te weten.

Het neigt allemaal naar een autocratie of zelfs een dictatuur van de uitvoerende overheid en politici die toevallig aan de macht zijn. De hele situatie is zelfs gelegaliseerd via een Corona Noodwet, waar vrijwel iedereen zogenaamd tegen is maar die werd doorgedrukt.

Het probleem is niet nieuw, er is al langer naar gekeken en gevraagd om een kritische evaluatie van het parlementaire en democratische stelsel zoals we dat nu hebben. De voorstellen van de commissie Remkes over de mogelijke verbeteringen van de democratie worden echter met voeten getreden. Dat rapport heeft niet tot drastische aanpassingen geleid, het is min of meer in de la verdwenen terwijl feitelijk de invloed en de macht van de burger steeds verder worden uitgehold. De ongelijkheid in de verhouding tussen burger en overheid neemt toe, en daarmee ook het verzet ertegen.
Het is eigenlijk vrij duidelijk, we moeten de democratie her-ijken. De afstand tussen de burger en het systeem is te groot geworden. Men gelooft er niet meer in.

MIT, de excuustruus Jolande Sap

Men heeft geprobeerd door het instellen van een MIT (Maatschappelijk Impact Team) naast het OMT de gemoederen wat te sussen. We kijken niet meer alleen naar de medische insteek, maar ook naar de maatschappelijke gevolgen. Jolande Sap ging dat leiden, maar wat blijkt, ze blijkt het achterhaalde beleid helemaal te blijven steunen, Maurice de Hond noemde haar de Echoput van het OMT.
Op 27 ocktober, in een interview in Trouw:

"Maar let op, waarschuwen deskundigen: het virus is niet weg kan muteren en dan alsnog hard toeslaan. We staan bovendien nog aan het begin van de herfst, de winter moet nog komen. Ook daarom was Sap vorige maand zo bezorgd in de Tweede Kamer, tijdens het technische overleg. Het kabinet is volgens haar onvoldoende voorbereid op de zware scenario's. 'De gereedschapskist is nog lang niet op orde' zegt ze ook nu. 'Bijvoorbeeld omdat een helder plan ontbreekt voor de invoering van de politiek zo omstreden coronapas. Die pas is voor een groot deel van de cultuursector essentieel om sluitingen te voorkomen als het aantal besmettingen oploopt".

14 Besmettingen, angst als factor

Nu het Corona-virus al meer dan twee-en een-half jaar rondwaart, is het geen al te gedurfde gedachte om te vermoeden, dat vrijwel iedereen wel in contact is geweest met wat virusdeeltjes (virionen) van de verschillende varianten, inclusief delta. Bij oMicron ging dat nog sneller, vrijwel iedereen raakte besmet, maar niet erg ziek en bouwde wat immuniteit op. Dat zou je formeel kunnen zien als besmetting maar dan voor de meesten een onopgemerkte en beperkte infectie die keurig in toom wordt gehouden door het eigen immuun-systeem. De virionen worden dan door T-cellen en andere verdedigingssystemen zoals verworven antibodies in de voorhoofdsholte aangevallen en komen niet verder. Er is vaak bij blootstelling aan virionen en afhankelijk van de intensiteit daarvan een geringe temperatuurverhoging in die voorhoofdsholte (sinus) maar daar heb je weinig last van. Gebeurt dat wel en komen de virionen door de eerste verdedigingslinie heen worden de keel, de bronchiën en later de longen het strijdtoneel, dan zijn er symptomen en is er sprake van een ziekte.

Eén van de factoren, waar niet of nauwelijks naar gekeken is (naast de seizoeninvloed en de (in-)effectiviteit en gevaren van al dat prikken) is angst als beperkende factor in de weerstand. Psychologische immuniteit is duidelijk een factor, de geest is dan bepalend, dat kennen we van placebo onderzoek. Dergelijke effecten op het Corona-verloop zou je kunnen onderzoeken, door enquêtes of door naar de statistiek te kijken. Wat was het effect van de persconferenties, hoe reageerde de bevolking, waar kwamen de pieken door? Er is veel op af te dingen op de stortvloed aan gegevens maar werden die ook juist geïnterpreteerd Maurice de Hond en anderen haalden de RIVM sprookjes geregeld onderuit.

Naar angst of het negatieve effect van lockdowns werd niet gekeken. Dat er in november 2020 een dip in de tweede golf zat en waarom dat zou komen is nooit goed geanalyseerd. Men weet de opvering wel aan de komst van de winter, men ging toen weer meer binnen wonen, met minder ventilatie maar misschien is er ook een andere verklaring.

Hoe weerstand reageert op stress en angst, daar is al heel lang onderzoek naar gedaan (ook bij dieren) en het verband is evident. Angst verzuurt, zorgt voor stress, tast je immuniteit aan, je wordt sneller ziek. maar dat is in de hele Corona-discussie bijna nooit genoemd,want je kunt het moeilijk meten. Oorzaak en gevolg werden

vaak omgedraaid, het zouden grote demonstraties of evenementen zijn die de besmetting opjoegen, alleen bleek dat achteraf niet het geval. Alleen de Amerikaanse epigeneticus[1] Bruce Lipton zag al vroeg in dat angst een belangrijke, misschien wel de belangrijkste factor was in het voorkomen en de verspreiding van het virus.

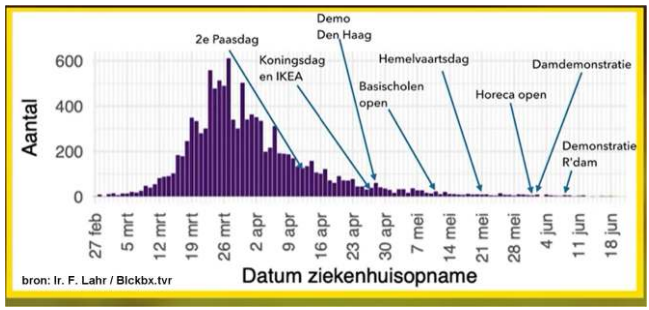

Dit plaatje van Ir. F. Lahr toont aan dat grote events geen superspreaders waren.

En wat creëerde dan bij de burger dat zwalkende en doemdenkerige communicatiebeleid van RIVM, het kabinet en de zogenaamde experts aan de talkshowtafels? Vooral angst, ongerustheid, onzekerheid, sociale onrust, mensen isoleerden zich (ook al geen goede manier om immuniteit op te bouwen) of gingen demonstreren (zonder veel extra besmettingen maar wel met een serieus geweldsprobleem bij politie en overheid). Het was iedere keer raak, men stapelde de dreigingen op tot angstwekkende proporties, trok krikkemikkig gemodelleerde en zelfs apert misleidende grafieken door tot duizelingwekkende hoogten en kwam dan weer met nieuwe beperkingen. Steeds minder mensen geloofden in die verhalen, vertrouwden de regering steeds minder. Het vertrouwen in het beleid daalde en daalde, maar toch komt er een kabinet, hoe kan dat. Is 75+2 een democratische knevel, terwijl het volk duidelijk geen vertrouwen heeft in de oude wijn in oude zakken?

Maar, roepen de politici en de pers; het werkte toch, achteraf hadden de maatregelen toch effect? Hoezo, de crisis was in 2021 dieper dan in 2020, met al die vaccinatie meer mensen ziek, enorme oversterfte, de vaccinaties blijken niet goed te werken, met boosters moet het worden opgepept maar is dan tegen oMicron minder effectief. De meeste maatregelen waren gebaseerd op aannames en modelleringen van een amateurniveau statistiek, die zelden uitkwa-

1 Epigenetisch houdt in dat de DNA informatie in onze genen niet altijd tot expressie komt, en afhankelijk is van omgevingsfactoren en emoties.

De persconferenties waren ook vaak angstmomenten en mogelijk aanjagers

men. Maar als je beweert dat iets 20% gaat verbeteren en er gebeurt niets, dan komt dat natuurlijk omdat anders de cijfers met 20% gestegen zouden zijn. Het was allemaal een soort sprookje van zogenaamd wijze mannen met ernstige gezichten, die angst zaaiden, maar nooit echt bewezen dat hun adviezen en maatregelen werkten.

Zo waren er nauwelijks aanwijzingen dat de avondklok iets heeft uitgehaald. Zelfs Ernst Kuipers, van het Erasmus MD, toen de voorzitter van het Landelijk Netwerk Acute Zorg, OMT lid en nu minister, zag achteraf, nadat hij de cijfers bestudeerde, in dat de invoering van de avondklok geen effect heeft gehad. Als het bedoeld was om de jeugd in hun hok te houden dan heeft het misschien zelfs averechts gewerkt, juist daar gingen de besmettingen omhoog. Maar ook veel andere maatregelen werden in een soort jojo opgelegd en aangeprezen, of weer niet en dan wel. Handenwassen, zelfs mondkapjes dragen is discutabel, werd door het RIVM ook zo benoemd, maar bleef toch het voorschrift, de minister (de Jonge) drukte het door, ook al om internationaal mee te tellen. De horeca dicht, weer open zonder duidelijke gevolgen, en toen weer op slot, want o-Micron dreigt, een onnodige winter-lockdown met veel onnodige schade.

De maatregelen waren vooral als psychologische oorlogsvoering bedoeld, hou ze bang dan laten ze zich wel prikken. Standaard procedures als aspireren (ooit voorgeschreven door de WHO) gingen overboord, even observeren na vaccinatie duurde al te lang.

De efficiency stond voorop, alles moest snel en sneller, per decreet en TV-persconferentie liefst nog direct geldend. Vaccinatie zonder de achteraf noodzakelijke aspiratie, dus het voorkomen dat men direct in de bloedbaan vaccineert. Dat geeft ernstige complicaties, is nu bewezen en aspireren was iets wat altijd deel was van vaccinatievoorschriften maar nu niet meer hoeft.

In het rijksvaccinatjeprogramma richtlijnen staat in dec. 2021 nog letterlijk

Aspireren: Controle op het aanprikken van een bloedvat voorafgaand aan het inspuiten van het vaccin is niet noodzakelijk

In Denemarken, waar men dat aspireren wel deed, zijn de complicaties zoals hartklachten en hartschade aanzienlijk minder. Hier was het makkelijker het niet te doen, dan kon je ongetrainde prikkers inzetten, die staken de naald er wel zo in. Schandalig, gevaarlijk, en met slachtoffers! De 15 minuten afwachten na vaccinatie wordt ook geschrapt, tegen alle internationale voorschriften in. Angst als factor in de immuniteit en dus de besmettingskans voor Corona is tot dusver zelden genoemd maar is naar mijn mening juist erg belangrijk. Angst is overigens een emotie, die we ook bij dieren kunnen onderzoeken en daar blijkt angst en stress heel duidelijk effect te hebben op de gezondheid en het gedrag.

Nu zijn emoties rare dingen, de psychologen hebben er de vorige eeuw allerlei onderzoeken naar gedaan maar veel daarvan ging onlangs de prullenbak in. In Rutger Bregman's boek 'Alle mensen deugen' gaat hij daar uitgebreid op in. Wel is duidelijk, dat de mens een goed zelfherstellend vermogen heeft en normaal gesproken ook zware traumatiserende incidenten wel kan verwerken, na een paar weken verdwijnen de trauma symptomen. Als dat niet gebeurt spreken we van PTSS ofwel post-traumatisch stress syndroom en dat wordt een van de grote post-Corona gezondheidsproblemen. We mogen aannemen, dat na de duistere en angstaanjagende persconferenties de meeste mensen na een paar weken wel wat bijtrekken, maar de lockdown, de isolatie, het gebrek aan fysiek contact, te weinig beweging, dat geeft stress en verzuring en daar wordt je ziek van en de weerstand neemt af. De mensen in de IC krijgen nu al vaak PTSS.

De angst wordt in de zomer minder en dat houdt ook in dat de immuniteit beter wordt. Ergo, er worden minder mensen ziek. In Nieuw Zeeland, waar ze gelijk de grenzen dichtgooiden, waren er nauwelijks slachtoffers. Maar ook bij ons zijn indicaties dat minder angst minder besmettingen betekent. Is dat wat in november 2020 gebeurde? Er was wat versoepeling, we waren weer even wat bijgekomen, de besmettingen liepen terug! Maar toen kwamen het RIVM en Rutte met toch weer verdere beperkingen, er zou een derde golf kunnen komen, mutaties, en de angst sloeg weer toe, en dus ook de besmettingen.

De relatie tussen angst en immuniteit is een goed onderzoek waard. Ik heb de persconferenties van het afgelopen jaar maar eens uitge-

zet naar positieve testen maar laat het aan de statistici over om dat in detail uit te werken en conclusies te trekken.

Koopmans c.s. desinformatie

De desinformatie kliek (opgezet door de overheid) doet haar werk en jaagt de angst aan. Wie daar inzitten is niet duidelijk, maar kopstukken zoals Marion Koopmans bespelende de media, onder meer om de lab-fout te ontzenuwen, maar steunen ook de najaarscampagine 2022. Zok gebruikte in sept. 2022 het zwitserse kaas model om duidelijk te maken, dat je vooral maatregelen moet stapelen. Gelukkig is er een wat humoristische tegenhanger.

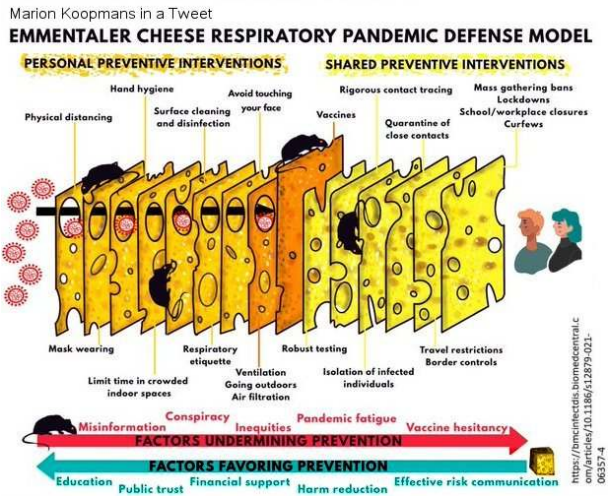

Nu is dit allemaal maar een onderbuikgevoel van mij maar ik bestudeer al wat langer trauma, trauma-immuniteit, PTSD en identiteits-

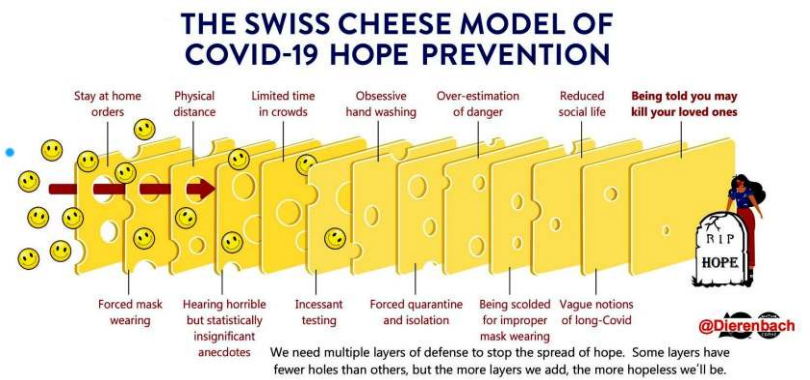

conflicten, dus misschien zit ik niet helemaal op het foute spoor met mijn aanname dat de angstfactor erg bepalend is.

Angst is besmettelijk en tast immuniteit aan

De angst kan ‘om zich heen grijpen’, een collectief gevoel worden, we nemen het gemakkelijk over, niet alleen door direct contact maar ook wel door zoiets ongrijpbaars als een ‘group mind’.

Dat is vaak een onbestemde vage angst maar het kan ook heel specifiek zijn. Zoals de angst om door een onbekende ander op een willekeurig moment en ongemerkt besmet te worden met een virus waaraan al veel mensen dood zijn gegaan. Die angst is net als het virus ook besmettelijk en is de hele wereld overgegaan in een onwaarschijnlijk kort tijdbestek.

Natuurlijk is ook het internet en de wereld omspannende nieuwsvoorziening een aanjager geweest: de beelden uit China, de dagelijkse cijfers op het journaal, de persconferenties, de mondkapjes om je heen. Ach, de mensen zijn dagelijkse ellende toch wel gewend, zou je zeggen. Maar tot nu toe had die ellende altijd anderen getroffen. Nu zaaide die besmetting zich uit – vanuit telkens nieuwe ‘hotspots’ – tot in Nederland! Tot in onze straat!!

Er werd, door hen die zochten naar veiligheid, stevig ingrijpen door de overheid geëist en die ging daar ook in mee. Niet vanwege een of andere geheime agenda maar omdat de collectieve resonantie erg sterk was. Heel hard, met maatregelen waarvan niet duidelijk was of ze zouden helpen, gekopieerd van de Chinezen, soms contraproductief maar er werden in ieder geval daden gesteld.

Als snel bleek dat de doden vooral onder oude mensen met een zwakke gezondheid vielen. Die en andere risicogroepen werden geïsoleerd door de lockdown en hoera, het werkte, riep men. De snelle exponentiële groei zwakte af en het aantal gevallen liep terug. Maar elders blijkt na snelle groei ook snelle terugval, ook zonder maatregelen! Men herademde en toen de IC’s in de ziekenhuizen leger en leger raakten ging de horeca weer open en kon men weer voorzichtig aan cultuur snuiven en op vakantie gaan. Met als gevolg dat de zwakkeren ook weer naar buiten kwamen en die waren nu juist extra kwetsbaar, met een lage weerstand. Het virus kreeg weer de ruimte, ook al omdat aan verhogen van de weerstand niets werd gedaan en alternatieve preventie en behandeling werd onderdrukt, dat paste niet in het RIVM denken. Daar en in het crisisteam van Rutte zaten de generaals en degenen die wisten wat er echt speelde zoals Koopmans, die angstvallig bleven vasthouden aan het

idee van opgedrongen maar illusoire veiligheid; de burger, de artsen, de afwijkende expert-meningen, niks daarvan!

Toen kwam de tweede golf. Veel minder doden maar veel meer angst en rigoureuzer maatregelen, maar het liep qua cijfers al af toen de vaccinatie eindelijk kwam (mid-januari 2021). Tot in huis: de posters met 'Ik hou ook thuis 1,5m afstand van jou' kunnen gezien worden als een nieuwe, veel verdergaande inbreuk op de privé levenssfeer van mensen. De grondwettelijk vastgelegde rechten en algemene mensenrechten werden onderuit gehaald, de politiestaat opgetuigd.

De greep van de overheid op de samenleving is inmiddels verder versterkt, vooral via digitale bestanden die zogenaamd veilighied bieden, maar feitelijk de controlemacht over ons leven, ons geld, onze gezondheid en mobiliteit enorm versterken. Onder meer is er nu de QR-code, er is informatievergaring door afdelingen van de politie, het lijkt wel geheime staatspolitie en 'n militaire afdeling ((zou men die na de kritiek echt opgedoekt hebben?) voor afwijkende uitingen op sociale media. Men censureert (of laat censureren zoals door de KPN, What'sAp, Facebook en YouTube die worden aangestuurd door ambtelijke spionnen) de gevaarlijke scheefdenkers daar en in de andere media. Er komen zelfs politieagenten aan je deur als je op een of andere manier standpunten inneemt die morrelen aan de officiële berichtgeving. Vrijheid van meningsuiting, ho maar!

Je wordt betiteld als een andersdenkende (ja echt, dat is een term van de politie). Je bent misschien wel een alien of misschien wel een terrorist. En niet gehoord worden doet je vaak wegzakken, in een depressie, of erger.

Protesten onderstrepen de collectieve angst

De mensen die zich laten vaccineren en de protesterenden ageren allebei vanuit angst. De laatsten zijn wat duidelijker en misschien gevaarlijker. De overheid en zelfs de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) waarschuwen er voor, de weerstand en het verzet nemen toe, men is zelfs bang voor terroristische aanslagen en dat de mensen met zulke gedachten zich bij de politieke partijen inwerken.

Ik kan me daar iets bij voorstellen. Er is zich – afgaande op snippers informatie – net als tijdens de Duitse bezetting een ondergronds verzet aan het ontwikkelen. De bejegening door de overheden van dissidenten jaagt veel lijdzaam verzet in een actieve modus én ondergronds. Daar zijn die overheden grimmig bang voor en re-

ageren hard. Er is nog niemand voor zijn mening doodgeschoten maar dat kan zo maar gaan gebeuren. En als je dat wilt filmen dan is dat een misdaad, wetten daartegen waren in de maak, zoals in Frankrijk. Is dat tegengas door de machthebbers ook een teken van angst? Nee, L'histoire se répète, meer is het niet. Elke historisch bewuste en belezen persoon kan dat bevestigen.

Intussen zijn de financiële beurzen weer op een all-time high beland (maar beginnen te kantelen). De virtuele geldpersen draaien, men schept geld om alle steun te bekostigen en de inflatie ligt op de loer en steeg al enorm. Er worden weer druk aandelen gekocht, geld in huizen en bitcoins gestopt, goud gehamsterd. Men zoekt zekerheid want er is twijfel aan de stabiliteit van het systeem.
Maar wat gebeurt er met de kleine man en vrouw, ook elders? Al die mensen die al bijna een jaar zonder inkomsten zitten omdat de toeristenindustrie (als eerste) plat is gegaan? Er heerst bijvoorbeeld grote hongersnood in Bali onder de werkloze bevolking (info uit de eerste hand). Zien we dat in het nieuws? Welnee, we hebben genoeg aan onze eigen sores.

Er is moeilijk een beeld te krijgen van de mondiale situatie, omdat de nieuwsvoorziening tekort schiet en alleen over de dreiging van uitbraken en nieuwe mutaties bericht. Het is echter wel duidelijk dat de angstresonantie de wereld in haar greep heeft. Dat is zo'n sterke kracht, daar leggen alle complottheorieën het tegen af. Iedereen is in de greep van de angst: burger en overheid evenzeer. Er zijn maar weinigen die begrijpen wat er aan de hand is en die zich niet laten ringeloren door de collectieve emotie en massa-hypnose.

Is er wat tegen angst te doen? Jazeker, ga naar een psycholoog, neem een pil, of ga in quarantaine dan ziet niemand je! Het aantal zelfmoorden neemt echter toe, ook onder jongeren en ondernemers, men zou eens moeten onderzoeken hoeveel meer anti-depressiva er gebruikt worden, of escape-type legale en illegale drugs? De jeugd kan en mag niet meer uit, elkaar ontmoeten, vrienden zien, mag minder naar school of zich uitleven en dat heeft gevolgen, voor leerprestaties, stabiliteit, groei naar volwassenheid.

Vanouds zijn er ook veilige technieken om je angst wat te beheersen: bidden, meditatie en zingen. En als je dat samen doet, werkt het nog beter. Ga naar de kerk, mediteer, doe yoga, ga lekker samen zingen op het Museumplein, misschien wordt je er wel beter van!

8 Miscommunicatie en narratief

Er is een vreemde paradox. De overheidscommunicatie in ons land kwam deels niet boven het niveau van de dorpsomroeper uit, maar tegelijk bleek het narratief van vaccinatie en maatregelen wel steun te krijgen van een overgrote meerderheid. Met medewerking van de mainstream media, de censuur van de social media platforms en de televisie-talkshows met vooral pro-vaxxers ontstond er wat mensen als Mattias Desmet[1] en Robert Kennedy (The real Fauci) mas-sa-vorming en massa-hypnose gingen noemen, of zelfs massa-hys-terie. Desmet waarschuwt voor een totalitair regime op basis van het geloof dat we op basis van de ratio en van de theorieën van experts een utopische maatschappij kunnen creëren. Zie hfdst. 7.

Een deel van die paradox, de vreemde situatie dat er enorme fouten zijn gemaakt met de voorlichting maar tegelijk toch een meerder-heid zich achter het narratief opstelde is te verklaren door te beseff-fen dat het hele “spiel” internationaal werd aangestuurd en al was voorbereid in Event 201 door WHO en WEF op 18 oktober 2019. Er was wereldwijd een bewust beleid, op basis van wat nu blijkt misleidende berichten en onderzoeken, maar die kregen geloof-

16 tm 22 oktober 2021	ZIEKENHUISOPNAME			VACCINATIE	
	Totaal	Waarvan volledig gevaccineerd	% volledig gevaccineerd	Totaal	Als % van bevolking
Brussel	120	47	39,2%	665.000	54,5%
Vlaanderen hoogste vaccinatiegraad	333	236	70,9%	5.312.000	79,8%
Wallonie	255	102	40,0%	2.456.000	68,8%
Totaal	708	385	54,4%	8.433.000	73,7%

Bron: Frank Vandenbroucke (Belgische minister van Volksgezondheid) ten overstaan van het Belgisch parlement op 26-10-2021

Bron: Sciensano 26-10-2021 14u13

16 tm 22 oktober 2021	IC OPNAME			VACCINATIE	
	Totaal	Waarvan volledig gevaccineerd	% volledig gevaccineerd	Totaal	Als % van bevolking
Brussel	27	6	22,2%	665.000	54,5%
Vlaanderen	65	39	60,0%	5.312.000	79,8%
Wallonie	58	25	43,1%	2.456.000	68,8%
Totaal	150	70	46,7%	8.433.000	73,7%

Bron: Frank Vandenbroucke (Belgische minister van Volksgezondheid) ten overstaan van het Belgisch parlement op 26-10-2021

Bron: Sciensano 26-10-2021 14u13

1 https://www.groene.nl/artikel/onze-maatschappij-biedt-grond-voor-totalitair-denken

waardigheid door door andersdenkenden van desinformatie te beschuldigen. En dat heeft gewerkt, tenminste in de Westerse wereld, daar werd volop geprikt, en kwamen er lockdowns en mondkapjes en Corona-paspporten. De derde wereld, met uitzondering van China zelf, pakte het meer relaxed aan, gebruikte Ivermectine of andere middelen en daar viel de sterfte dan ook erg mee.

Vaccinatie was in het Westen heilig, zelfs als steeds meer blijkt dat het nauwelijks heeft gewerkt, en zelfs extra risico's met zich brengt. Dat mag niet, en het beleid werd gebaseerd op besmettingen (met een PCR-tests die daar niet voor bedoeld is en veel fouten geeft) en de zorg, de bezetting van ziekenhuizen en IC's. Wie niet gelooft dat de druk op de zorg komt van de ongevaccineerden is een wappie.

De media drukken de gemanipuleerde cijfers van de overheid over aantallen gevaccineerde slachtoffers en in ziekenhuizen en op de IC gewoon door en dat wordt geslikt als waarheid (en dus mag je de anti-vaxxers uitmaken voor asociaal en crimineel, we weten waar jullie wonen, dreigde de Jonge). Dat omliggende landen zoals België in hun hospitalen eind 2021 en in 2022 wel voornamelijk gevaccineerden hadden, wordt genegeerd. Het RIVM kwam hier met zeer discutabele peilingen die liefst over lange en dus niet actuele perioden gaan en een totaal verkeerd beeld geven, maar het valt de columnisten niet op.

Op de persconferenties is het woord oversterfte of vaccinatieschade nog nooit gevallen, al zijn er nu wat signalen dat die persconferenties toch wel als misleidend gezien werden. De burger gelooft er niks meer van. Slechts 3 op de 10 Nederlanders was het eens met de nieuwe coronamaatregelen eind december 2021. Meer dan de helft vindt het te zwaar dat het land opnieuw op slot gaat. Dat bleek uit panel-onderzoek van SBS onder ruim 2200 deelnemers. Nog maar 16 procent van de bevolking had vertrouwen in het Nederlandse coronabeleid en minder dan 30% in dit kabinet. Kretologie als "de nationale dokter" van Dissel, de eindeloze reeks metaforen van de Jonge, de vaagheid van z'n opvolger Kuipers, het ontkennen van fouten, de burger is het zat en zit eigenlijk te wachten op verkiezingen, maar dat houdt de oude en nieuwe coalitie tegen, want die gaan dan onderuit. Democratie met een fascistisch trekje, want een minderheid bepaalt nu het beleid, omdat ze toevallig 75+1 zetel hebben. De senaat is minder gezeglijk.

Ik geloof echter niet dat er in de toekomst over de hele communicatie rond de Corona-crisis anders dan misprijzend gesproken zal

worden. Het wordt vast een voorbeeld over hoe het niet moet in de leerboeken over PR. Van de blunders wordt niet veel geleerd. Er worden bakken geld gestopt in voorlichtingscampagnes maar die blijken dan nauwelijks effectief. Sluikverplichting tot vaccinatie blijkt de meest effectieve communicatie-methodiek, maar is niet erg ethisch of legaal.

Natuurlijk was er even paniek, was er voortschrijdend inzicht, onzekerheid en waren de betrokkenen als minister De Jonge, Van Dis en de meeste van die experts geen communicatieve toppers. Maar had Mark Rutte, die toch gepokt en gemazeld is in het bespelen van de publieke opinie en zo haastig de leidersrol (Chefsache, wat een rotwoord) naar zich toe trok, niet wat meer kunnen sturen?

Hij liet z'n secondanten maar wat aanmodderen, leuke schoenen etaleren en met grafieken wapperen en dan verder veel te lang, onsamenhangend en amateuristisch aan het woord blijven. De groep 'experts' met een overheids-kroontje waren ook communicatief geen uitblinkers.

Dat Rutte na de verkiezingen in 2021 zelf 'brisant' onderuit ging en z'n geloofwaardigheid verspeelde, had eigenlijk niks met de Corona-crisis te maken. Mark Rutte heeft als hij niet in het nauw wordt gebracht (dan maakt hij nare fouten) een uitzonderlijk talent om betrouwbaar over te komen, crises te bezweren en aantijgingen van zich af te laten glijden, hij wordt ook wel het Teflon-mannetje genoemd. Veel visie heeft hij nooit laten zien maar hij paste redelijk goed op de winkel en werd als premier dan ook wel gewaardeerd; hij was de vaste factor in het spel. En dat gaat door, met Rutte IV.

Een slijtend imago en val door de Omtzigt affaire

Dat imago heeft ie tijdens de Corona-crisis goed kunnen vasthouden, bij alle uitglijers, versprekingen, halve en hele leugens bleef hij voor velen de man, die de leiding had, het schip van staat door de branding stuurde en het belang van de burgers voorop stelde. Er was kritiek maar hij bleef in de peilingen sterk scoren. Bijna tot aan de verkiezingen zat een hele forse stembuszege er in maar de toeslagen-affaire, Omtzigt en de aanzwellende Corona kritiek, de ellende met de vaccins, de demonstraties en hoe daar tegen werd opgetreden, het begon een beetje te knijpen. De VVD kwam nog wel met een kleine plus maar het was geen 'landslide' overwinning en mensen als Pieter Omtzigt en Wybren van Haga bleken de echte winnaars toen de stemmen eenmaal geteld waren en ook de grote zege van D66 met Kaag wat tegen bleek te vallen. Omtzigt blijft

vanaf de zijlijn actief en bepalend voor de formatie, zoals met z'n CDA-memo in juni. Van Haga heeft nu een eigen partij, BVNL.

Pappen, zoethouden, sprookjes, leugens

Waar Rutte zelf dus redelijk overeind bleef en wegkwam met foute inschattingen, verkeerde herinneringen, beloftes en herroepingen, ging het in het media-veld verder behoorlijk mis, de communicatie was gebrekkig en dat valt hem dus wel degelijk aan te rekenen. Iets meer sturing, iets meer structuur in wat er allemaal gemeld werd door de instanties, de experts en media, dat zou veel onzekerheid, wantrouwen en opstandigheid bij een deel van de bevolking hebben weggenomen. Het zal allemaal wel op de sites gestaan hebben maar wie ging dat allemaal bekijken was niet digivaardig en moest het alleen hebben van de televisie. Minderheden bleken de relevante informatie niet mee te krijgen, de overlap tussen ramadan en avondklok heeft extra slachtoffers geëist en de voorjaarsdip in 2021 vertraagd. Bij de RIVM communicatie houdt men nu etnische achtergrond zorgvuldig buiten beeld.

Een goed voorbeeld is ook de verwarring rond reizen. De Nederlandse beperkingen wijken af van die van Europa, er zijn verschillende kaarten, maar vrijwel niemand beseft dat. Het plannen van de vakantie of wintersport is dan ook een soort gok, duidelijke communicatie ontbreekt, iedere dag veranderen de eisen.

Het (opzettelijk of door stupiditeit) achterhouden van relevante informatie, bijvoorbeeld ver hoeveel gevaccineerden toch in het ziekenhuis en de IC belanden zet kwaad bloed.

De missers stapelden zich op waardoor het vertrouwen afnam, de oppositie en polarisatie toenam en de complotdenkers de wind mee kregen en extremer werden, Het was allemaal te eenzijdig, er was geen ruimte voor alternatieven, voor tegenspraak, voor normale feedback, voor zinvolle vragen na persconferenties die meer op een geregisseerde toneelstukjes leken. De media leken blind voor de gaten in de argumentatie en faalden eigenlijk nog erger dan de autoriteiten. De oppositie binnen en buiten het parlement moest naar andere wegen zoeken, ging deels ondergronds via de sociale media en het internet stoken en verwarring zaaien.

Dat houdt je niet tegen met censuur en ontkenning, dat maakt het alleen maar groter. Toen duidelijk werd dat niet de grote platforms braaf de richtlijnen van WHO en de internationale 'cabal' van virologen en epidemiologen volgden, maar ook werden aangestuurd door de overheid (via manipulatie en bevorderen van het censureren) had men dat niet mogen vergoelijken of steunen. Het mond-

dood proberen te maken van oppositie werkt niet en werkt uiteindelijk negatief, maar vrijwel iedereen in de media en de politiek deed er aan mee.

Bezorgde burgers werden anti-vaxxers of wappies genoemd, demonstranten en eigenwijze artsen als terroristen gebrandmerkt, de publieke opinie bewerkt om dat tuig vooral niet serieus te nemen.
Maar hoe ver kun je gaan? Toen bleek dat er zelfs geheime militaire eenheden waren opgezet om die dreiging in kaart te brengen, voorbijgaand aan burgerrechten en privacy overwegingen, deed dat ook heel redelijke mensen twijfelen. Men wil geen controles, geen Big Brother, geen stiekeme aantasting van de privacy, geen censuur. Ondertussen is duidelijk, dat die censuur ook op andere niveau's gewoon werd ingevoerd zoals door de KPN via spamfiltering. Niemand deed er iets tegen, ook de politiek negeerde dat.

Toen onlangs bleek dat Rutte als staatssecretaris al fraude rond de Bijstand via oncontroleerbare bestanden en zoekmethodes liet aanpakken, kwam er nog meer inzicht in de kwalijke Rutte-doctrine, die de burger als dom, frauduleus en in aanleg schuldig acht en de ambtenaar en de overheid afschermt van kritieke en democratische controle. Het argument dat een zekere geheimhouding en privacy ook voor de ambtenaren en politici moet gelden heeft zeker waarde maar er zijn grenzen. Bij het openbaar maken van de kabinetsverslagen (over de toeslagen) kwamen die grenzen goed in zicht. Maar bij de formatie ging alles weer in de achterkamertjes, de jongste openbaringen van Omtzigt werden met man en macht weggepoetst.

Het Corona-theater

Mark Rutte was hoofdverantwoordelijke maar wat ontstond er een complete theater-show cultuur rond Corona. Ontkennen van vaccinatiedwang werd gelogenstraft door de reisbeperkingen en de testwet. Er kwamen campagnes die te ver gingen, zoals dat kinderen hun ouders moesten beschermen door afstand te houden. Er werden uitspraken gedaan die achteraf helemaal niet pasten zoals dat beperking van fake-nieuws, antivaccin verhalen en conspiracy acceptabel was; dat moest maar fors worden aangepakt. Allerlei mensen, soms met heel laakbare verledens en reputaties gingen in de media de held of de expert uithangen.

Fouten werden vergeven of vergeten, men mocht de deskundige uithangen, optreden in talkshow na talkshow, beschuldigingen uiten die nergens op sloegen; het was theater, de Corona Egotrip Show. De media deden volop mee, het journaal was net een soort

propaganda-outlet, de persconferenties werden nationale gebeurtenissen en lastige vragen werden niet meer gesteld. Ook de politiek speelde mee in het spel, niet alleen de zittende coalitie maar ook de linkse partijen die hoop hadden op een plek in een nieuw Rutte kabinet gingen mee in de algemene roep om meer maatregelen, meer controle, meer vaccinatie en afbraak van burgerrechten. Alles omdat de veiligheid daarmee gediend zou zijn en er stemmen te winnen waren. Op naar de test-samenleving of zelfs 2G zonder tests, met zogenaamd tijdelijke werking maar tijdelijk blijkt in Corona taal nogal eens erg rekkelijk.

Kritische geluiden waren er ook, maar werden afgestempeld als wappie-praat. Het internet en de sociale media stonden er vol mee, allerlei deskundigen met soms de raarste visies, maar ook heel veel verontruste medici en onderzoekers. Email, maar vooral Facebook, Whatsapp en andere sociale media bleken een achterdeur in het comunicatieveld, die men niet helemaal kon sluiten. Daar werd heel wat ongenoegen gespuid en al dan niet nuttige informatie verspreid, dat leidde dan weer tot allerlei onduidelijke censuur, die soms niet eens zichtbaar werd omdat men gewoon posts niet doorlinkte. In ons land kregen die alternatieve opvattingen een platform via de achterkamers van de mediawereld zoals Cafe Weltschmerz, BlkBx-tv, de shows van Maurice de Hond en Vincent Everts etc. etc. Die kregen aanhangers en steun. De ‘Andere Krant’ werd breed verspreid en er onstond een heel anti-front dat het vooral van conspiracy-gelovigen en anti-vaxxers moest hebben en probeerde via donaties de kosten te dekken.

Politiek bleven eigenlijk alleen de Partij voor de Dieren, Denk, Forum voor Democratie en vaak ook Wilders nog wat tegengas geven. De rest ging mee met de symptomatische aanpak en wilde vooral meer en drastische maatregelen, De Kamer riep, als buiging naar de angstige meerderheid, zelf om meer en maakte de weg vrij voor onzinnige en feitelijk onrechtmatige (in het kader van de mensenrechten en de Neurenberg regels voor medische experimenten) maatregelen als de avondklok, vaccinatie-paspoorten, testdwang en onmenselijke en gedwongen isolatie van mensen in tehuizen. Bij de verkiezingen bleek men daar overigens electoraal voor beloond te worden, al was er duidelijke steun via voorkeur-stemmen voor een andere aanpak zoals het optreden van Wybren van Haga.

Twijfels van binnenuit

Dat de communicatie problematisch verliep, wisten ook de insiders wel. Het RIVM[2] verwoordde heel duidelijk waar het aan schortte, ze noemden als aandachtspunten voor beleid en communicatie:

- Het schetsen van een helder, toegankelijk beeld van de epidemiologische bouwstenen van de komende periode is van belang. Welke zijn dat en hoe beïnvloeden die elkaar over tijd? Welke onzekerheden zijn er en hoe houden we die in de gaten/gaan we daarmee om? Visuele middelen kunnen hierbij helpen. Gebruik dit als communicatie-kapstok over de komende maanden/jaren.?
- Het verduidelijken welke criteria worden gebruikt voor versoepelen(transmissie risico versus maatschappelijke impact?) is voor burgers relevant om gemaakte keuzes beter te begrijpen; en bij veranderingen/versoepelingen uiteraard transparant toelichten hoe die criteria zijn toegepast en welke afweging er is gemaakt. Vaar op data (besmettingen, ziekenhuis cijfers en/of vaccinatiegraad) in plaats van datums om teleurstelling te voorkomen.?
- Het betrekken van verschillende bestuurslagen, branches en experts met diverse relevante disciplinaire achtergronden bij het opstellen van een plan voor versoepelen kan helpend zijn aan het formuleren van een eenduidige, haalbare en zo rechtvaardig mogelijk strategie voor versoepelen te formuleren. En om dit vervolgens ook vanuit deze verschillende achtergronden toe te kunnen lichten.
- Consistente communicatie: een centrale en geplande strategie voor de overheidscommunicatie vanuit verschillende bestuurslagen rondom de pandemie en maatregelen richting de burger kan voor een eenduidigere beeldvorming en verwachtingen zorgen. Belangrijk is om daarbij uit te leggen dat het uitvoeren van deze strategie vraagt om flexibele tussenstappen die o.a. afhankelijk zijn van de epidemiologische cijfers en de situatie in de ziekenhuizen (geen datums maar zinvolle gegevens).
- Helpende hand: Benadruk het belang van blijven naleven van de basismaatregelen en de consequenties hiervan. Biedt mensen (burgers & branches) handvatten om weloverwogen keuzes te kunnen maken in complexer wordende situatie waarin zowel (zelf/snel) testen, oplopende vaccinatiegraad en naleving van basismaatregelen een rol spelen.

2 RIVM; 12 april 2021, 6e brief - Gedragsreflecties op maatregelen

Het staat er duidelijk en zou voor alle overheidscommunicatie moeten gelden. Dat vervolgens Rutte er niet veel mee deed en bijvoorbeeld eerst de 21e april noemde, toen de 28e, toen mei en uiteindelijk toch terugkwam op 28 april voor de versoepeling is tekenend,

Ook Pieter Omtzigt[3] wijst in zijn verfrissende boek 'Een Nieuw Sociaal Contract' op onduidelijke communicatie naar de burger toe en wil bijvoorbeeld dat op iedere brief van overheid en instituties en uitvoeringsorganen een contactpersoon genoemd wordt.

Alternatieve communicatie; BPOC 2020

Betrouwbare informatie komt meestal pas boven water bij een Parlementaire Enquête, maar het parlement was daar eerst (motie Wilders/van Haga febr. 2021) tegen, maar stemt er op 4 november mee in. Veel valt er niet te verwachten van dit zelfonderzoek.

De Buitenparlementaire Onderzoekscommissie 2020 is een commissie opgezet door burgers en staat volledig los van de overheid, bedrijfsleven en politiek.De commissie onderzoekt middels verhoren en verklaringen van deskundigen de proportionaliteit van het beleid en de maatregelen t.a.v. CoVid-19 en onderzoekt tevens of de overheid zich aan de wet houdt. Men stelt de volgende vraag:

'Waarom zijn sinds 15 maart 2020 vanwege Covid19 beperkende maatregelen in ons land opgelegd, zijn deze maatregelen effectief en staan de opgelegde maatregelen in verhouding tot de ziekte die veroorzaakt wordt door het door het SARS-CoV-2 virus?'

De polarisatie in de communicatie, de bedelkanalen

De bedoeling van de overheidscommunicatie was in hoofdzaak het geven van voorlichting, het communiceren van maatregelen en het opbouwen van vertrouwen in wat de overheid en de wetenschap te bieden hadden. Jammer genoeg werd dat opgediend in een vooral angstaanjagende opzet, met dreigende woorden, schrikaanjagende grafieken en weinig ruimte voor andere meningen of feedback. De reguliere media gingen hier in mee, publiceerden de doem-scenario's en gaven in de talkshow de ruimte aan de experts en quasi-experts die vooral het beleid toejuichten. Er was geen openlijke censuur, maar iedereen voelde wel aan, dat die 'anderen' fout waren, wappies, vaccin-ontkenners of erger.

In zo'n situatie en met de mogelijkheden die sociale media kanalen, ook al deden die mee in de censuur, toch boden aan alternatieve visies kon een heel mediaveld van anti-geluiden opbloeien. Er ont-

3 Omtzigt, Pieter; Een nieuw sociaal contract, 23-02-2021 Prometheus

stond een heel complex van complotdenkers, andersdenkende medische experts, maar ook van serieuze analisten zoals Maurice de Hond, die een eigen publiek bedienden. Dat werd snel een warboel van online-TV met veel conspiracy, veel beschuldigingen van wanbeleid, veel kritiek op de eenzijdige overheids-communicatie, maar ook zorgen van medici en onderzoekers met een andere visie.

Er ontstond wel een soort spiegel van wat ik dan maar de pro-opvattingen noem. De anti's deden in wezen hetzelfde, namelijk de angst aanjagen met soms dubieuze informatie en tegenstanders negeren en zwartmaken. De anti's censureerden net zo hard, wie niet meeliep in hun parade werd geweerd.

De financiering van die anti-media was natuurlijk een probleem, men moest het hebben van giften en abonnementen, en dat bracht ook even flink geld in het laatje. Daarmee werden de anti-kanalen en de alternatieve kranten zoals "De Andere krant" professioneler en bereikten meer mensen, maar moesten ook steeds meer bedelen om bijdragen. Een heel brede krant (5,7 miljoen) exemplaren "hoe nu verder" kwam net voor de lokale verkiezingen in maart 2022 uit.

Met de anti-vaxxers als belangrijke steungroep liep dat allemaal best goed, en de oorlog is ook weer een leuk aanknopingspunt voor ander nieuws. De kanalen zoals Weltschmerz-TV, Blkbx, de Nieuwe Wereld en de alternatieve media krijgen meer diepgang, gaan ook wat breder en meer journalistiek aan de gang en gaan na de crisis zeker een bedreiging vormen voor de MSM (mainstream media).

16 Mijn persoonlijke herinneringen

De Corona-crisis zal niet snel vergeten worden. We hebben allemaal onze eigen herinneringen aan de crisis, aan de lockdowns, aan de mensen die we verloren hebben, aan de ellende en misschien ook de leuke dingen uit die periode. Er komen ongetwijfeld hele reeksen boeken, fotoboeken en video's over hoe het was of hoe we het ervaren hebben.

In onze herinneringen gaan we ook de dingen mooier maken of juist slechter, dingen aanvullen en opleuken; zo werkt de menselijke geest nu eenmaal. We zijn door fases gegaan. Na paniek, ongeloof en ontkenning werden we kwaad of angstig, zochten naar zondebokken maar gingen geleidelijk aan de situatie ook aanvaarden, het maar uitzingen, accepteren dat het nu eenmaal zo en niet anders was. Het is een verwerkingsproces, we zullen proberen te ontkennen dat dit echt een forse hobbel was in onze samenleving en persoonlijk leven maar uiteindelijk die gevoelens ook loslaten, misschien in actie komen en er iets mee doen, betekenis zoeken en uiteindelijk het allemaal een plek geven.

Ik wil mijn eigen ervaringen en frustraties niet projecteren in algemeenheden maar hier weergeven wat ik me persoonlijk herinner.

Toen de eerste berichten me bereikten, zag ik dat toch nog wel als Verweggistan, dergelijke dingen gebeuren hier niet, de video's over de situatie in China raakten me niet zo erg. Dat was het nieuws, iedere dag gebeuren er vreselijke dingen overal in de wereld, waarom me druk maken over een uitbraak in Wuhan? Maar de stroom berichten hield aan en via Facebook kwamen er ook steeds meer foto's filmpjes en onrustbarende signalen door, dat was daar in China geen normale ramp, er begon zich in mij een onrustig gevoel te ontwikkelen. Om me heen was er nog veel ontkenning, mensen gingen nog naar de wintersport, waarom zou je je druk maken, er was toch ook vogelgriep, SARS en Ebola geweest. Onze superieure westerse gezondheids-infrastructuur zou dat wel aankunnen. Toen ook de overheid begon in te zien dat het wel eens veel groter zou kunnen zijn dan een nare griepvariant begon ik me meer zorgen te maken; ik voelde de paniek groeien. Ik zat tenslotte met de restverschijnselen van een eerdere griep en ergerde me aan de blije feestvierders en carnavalsgangers.

De angstige houding van de regering met haar medische experts en wat ik via sociale media en e-mails binnenkreeg viel echter niet meer te ontkennen en kwamen samen in een gevoel van onmacht,

meer nog dan angst. Wat gebeurde er allemaal, uitbraken in Brabant, steeds meer waarschuwingen en dat dit echt een pandemie zou zijn, toen maatregelen, dit kon niet waar zijn, waarom kwam er niemand met oplossingen? De experts begonnen over elkaar heen te buitelen? Hadden ze dit niet voorspeld, het zat er aan te komen. Irritant vond ik dat, dat wijsneuzerige, ik heb het toch gezegd! Ik trok het me wel aan, ik wist eigenlijk wel, uit eigen ervaring, dat die Chinese griep heel wat meer schade kon berokkenen dan een weekje in bed. De ziekenhuizen begonnen vol te lopen, er gingen mensen dood. Maar dat was niet voor mij! Ik viel wel in de risicogroep maar was, voelde ik, beschermd doordat ik al SARS gehad had. Ik was er vast van overtuigd was, dit overkomt mij niet! Daarin stond ik niet alleen, om me heen waren veel mensen die bijna religieus geloofden dat Corona iets voor anderen was, niet voor ons. In het begin waren er ook geen slachtoffers die ik kende. Dat kwam pas in de tweede golf, toen kwam het veel dichterbij, mensen om me heen kregen Corona, er waren sterfte-gevallen in mijn netwerk.

De ongerustheid slaat toe

Toen de maatregelen echt beperkend werden, de straten leger en de afleiding van ergens gaan eten of winkelen wegvielen, begon ik me benauwd te voelen. Niet zozeer angst voor de ziekte en de gevolgen, meer een diep soort onbehagen. Ik ging veel naar een vriendin in Zutphen, die goed voor me zorgde en waar ik min of meer bij in isolatie zat maar als ik in Amsterdam was voor de post en zo voelde ik de angstige sfeer daar. Niet alleen ongezellig, vreemd stil en leeg maar bedreigend. Ik was blij weer weg te kunnen uit de stad. En die isolatie daar in een wat minder hectische omgeving, dat viel wel mee, ook niet ongezellig, de NetFlix verslaving begon in te kicken en als schrijver en journalist viel er genoeg te speuren en uit te vinden. Daar kon je dan ook weer over praten, met elkaar maar vooral ook via de sociale media.

Ik heb veel contacten in de VS, ook met medische professionals en daar communiceerde ik veel mee, hele skype en later zoom-nachten. De hele verkiezings-gekte daar en de uitbarstingen van Trump hielden me natuurlijk ook bezig maar het viel me op, dat Corona er in het begin nog niet zo bedreigend werd gezien als hier. Ondertussen ontwikkelde ik m’n eigen visie over hoe angst en je darmflora (gut-biome) een rol spelen en zag ik aankomen, dat het in Amerika veel harder zou aankomen dan bij ons. Een ongezonde levensstijl, meer antibiotica in het voedsel, minder sociale zekerheid, grote groepen onder de armoedegrens, de spanningen over wie de president zou worden, dat zag er niet goed uit. Ik wist dat de darmflora

van de gemiddelde Amerikaan behoorlijk was uitgeput en er daar waarschijnlijk veel meer slachtoffers zouden vallen. Mijn gesprekken met vrienden daar waren dan ook frustrerend, het zou wel loslopen dacht men daar. We kennen ondertussen de afloop.

In Nederland begon ondertussen de hele situatie tot enerzijds slaafs en braaf schapengedrag en anderzijds tot weerstand, verzet, opstandigheid te leiden. De manier waarop door de overheid, de BOA's en de politie maar ook in de zorg de veel te strikte en overdreven regels ook nog eens onmenselijk werden nageleefd en gehandhaafd, dat raakte veel mensen. Ook ik leefde mee met familie en vrienden, die alleen achter glas of helemaal geen contact mochten hebben met wie in een ziekenhuis of thuis zat. Maatregelen als de avond/nachtklok leken me zwaar overdreven en niks uithalen. Niet buiten mogen wandelen met een paar mensen, het leek me onzinnig. Ik keek naar de alternatieve TV-shows via internet, programma's als Weltschmerz, Blckbx of mensen als Maurice de Hond, die vond ik soms wat egotripperig maar ook informatief en in zekere zin hard nodig. Niet omdat ze gelijk hadden maar omdat er evenwicht moest zijn in de informatie-voorziening. En je had weer wat om samen over te praten, na zo'n uitzending.

Mondkapjes

Er waren allerlei maatregelen en natuurlijk vond ik het jammer dat ik nergens meer naar toe kon gaan, uit eten, musea, festivals, maar ik had goede vrienden, m'n familie, het viel allemaal wel mee. Die mondkapjes vond ik vreselijk, gemaskerde mensen, ook op straat terwijl dat helemaal niet hoefde. Ik had, vanwege m'n benauwdheid wel een ontheffing in m'n zak en medicatie-doosjes. In het begin liep ik nog wel eens tegen nare BOA's op, maar geleidelijk wenden we er aan. Ik wilde mensen niet onnodig irriteren of hun afkeuring voelen, dus deed ik braaf een mondkapje (wel steeds dezelfde, merkte ik na maanden) op, maar niet over m'n neus. In de rij voor de kassa of als er veel mensen bij elkaar stonden deed ik dat dan wel even goed. De hele tijd zo'n ding voor kon ik niet aan, dan werd ik duizelig en ik had al last van draaiduizeligheid door Corona. Later had ik zo'n plastic scherm, dat mocht officieel niet, maar niemand deed moeilijk.

Van de avondklok had ik geen last, het leek me zwaar overdreven, maar ik ging toch niet uit en als ik gasten kreeg gingen we gewoon eerder eten. Ik heb wel wat gehamsterd toen die rellen even erg bedreigen overkwamen bij de invoering van de avondklok.

Handenwassen was ook zoiets, m'n kleinkinderen braaf, met kapotte handjes. Achteraf geeft het RIVM toe dat het niks uitmaakte.

Het kwam natuurlijk allemaal wel binnen. Aan de ene kant de persconferenties en de medische jaknikkers. Aan de andere kant een groeiend verzet en werkelijk een tsunami aan blogs, vlogs, filmpjes en documentaires van al dan niet deskundigen en al dan niet 'fake' of ongeloofwaardig. Die gingen in tegen wat de gevestigde orde me wilde doen geloven. Met feiten, grafieken, de ene viroloog met mooie titels en indrukwekkende posities na de andere, echte experts of juist paniekzaaiers, of toch niet?

De verkiezingen in maart waren spannend, ik was daar zijdelings bij betrokken en er werden stellingen ingenomen. Een op zich aardig initiatief als die partij 'Vrij en Sociaal Nederland' ging daardoor onderuit. Het werd een protestpartij en ging stuk aan interne ruzie en egotripperij.

Frustrerend want ik geloofde wel dat er iets moest gebeuren. Het hele politieke systeem was vastgelopen. Ik zat soms ook voor de TV te schelden op wat Rutte en De Jonge debiteerden. Nu deed ik niet zelf mee met de demonstraties en rellen maar volgde het via WhatsApp en social media alsof ik erbij was. Ik werd kwaad op Halsema en de ME, was in direct contact met de koffiedrinkers en gele paraplu's op het Museumplein maar dat wakkerde de frustratie alleen maar aan. Ik heb nog geprobeerd via de lokale Amsterdamse zender Salto wat te organiseren maar de lockdown maakte dat erg moeilijk. Dan ga je toch iets doen. Ik ging veel posten op sociale media (een deel daarvan belandde in dit boek) en ging bijvoorbeeld een verzameling aanleggen van spotprenten en foto's van politiegeweld, de veteranen op het Museumplein, de demonstraties, het Malieveld slagveld.

In het algemeen werd ik wel kwader, want ik kon niet meer zonder tests reizen en mensen ontmoeten. Ik hield me daarom echt niet meer aan de regels en nodigde meer mensen uit dan mocht om te komen eten (en muziek te maken, in je huiskamer is live-muziek toch wel een bijzondere en vaak ontroerende ervaring). M'n woede over de hele situatie en dat zou best een manier kunnen zijn om m'n angst achter te verbergen, zette ik om in actie, in expressie, ik deed tenminste wat. Ik was nog steeds niet ziek geworden en na meer dan een jaar leek me dat ook verder onwaarschijnlijk. Ik was genoeg blootgesteld geweest aan de virusdeeltjes, blijkbaar was ik redelijk immuun.

Kwaadheid is voor mij een signaal om in actie te komen en toen het idee voor dit boek opkwam, na contacten met onder meer Wybren van Haga, was dat ook een manier om iets te doen. Ik wil niet aan

m’n kleinkinderen hoeven te vertellen dat opa alleen maar was weggekropen en in quarantaine was gegaan.

Metanoia

Corona heeft voor mij ook positieve kanten gehad, ik heb meer geleerd anders te denken, niet vanuit angst en wantrouwen, maar vanuit wat leonard Cohen zong: ‘There is a crack in everything, that’s how the light gets in’. Dat omdenken leer je niet van de goede tijden maar juist als het mis gaat komen de goed dingen intenser aan., Ik ben dankbaar voor wat ik geleerd heb en mocht ervaren. Heftig, confronterend, maar ook een uitdaging om steeds weer een breder perspectief te zoeken.

Ik heb veel gehuild, van woede en frustratie, maar ook omdat ik aangedaan was. Vrienden die muziek kwamen maken, me omhelsden en zo uitdrukten dat ze me echt waardeerden en voorbij de regels durfden te gaan, dat raakte me. Samen luisteren naar oude songs uit de 60-er jaren protest-tijd, samen koken en eten. Misschien ben ik gewoon een sentimentele oude man maar het deed me wat. Ik kreeg er een hobby bij, ging koken, kocht ook kookboeken.

De gesprekken, via de oude telefoon of social media, het kreeg meer diepgang en inhoud, werd intiemer, ik kreeg waardering voor de gedeelde intimiteit waarvoor privacy zo essentieel en nodig is. Delen, zonder voorwaarden, maar omdat je je dan beter voelt, Corona maakte dat meer voelbaar voor me. Buren die me hielpen m’n boodschappen naar de derde verdieping te tillen werden vrienden, dat is de winst van zo’n ellendige tijd. De wereld werd in zekere zin kleiner, maar intenser, meer bewust worden van de natuur, van aanraken, contact, van de geweldige kracht die mensen zo vaak verbergen maar nu naar buiten kwam. Spiritueel heb ik een paar stappen gemaakt, zoals beter accepteren wat is en daar de schoonheid van zien en toelaten.

De herinneringen zullen me bijblijven. Die veteranen op het Museumplein, mensen die opkwamen en stand hielden voor het recht van anderen om te demonstreren, de mars op 5 september, van mij mogen ze een standbeeld. Mensen die steeds maar weer de knoppen aandraaiden en wrang en dwang inzetten, verdienen dat niet.

Een van de mooie herinneringen is ook dat ik meehielp om geld in te zamelen voor een vriendin die in India gestrand was en liet weten dat de mensen daar verhongerden. Door haar besefte ik dat directe Corona-doden maar een klein deel uitmaken van de slachtoffers. Elders in de wereld gingen mensen dood van de honger, door de lockdowns en de ineenstorting van hun economie. Toen die

kleinschalige maar heel directe actie aansloeg, voelde ik dat ik eindelijk wat praktisch had gedaan. Toen later de Indiase televisie haar actie in beeld bracht en ik alleen maar veel 'Holanda' kon verstaan was ik echt trots, we hadden een dorp echt geholpen.

Alle ervaringen, de angsten, de kwaadheid, het gevoel meer verbonden te zijn met m'n vrienden en het universum, de rouw om wie er niet meer is, het is nog allemaal niet op z'n plek maar ik heb wel het gevoel dat de verwerking een eind op streek is. De onthullingen over wat er mis ging helpen een beetje, grimlachend lees ik de kranten met steeds meer onthullingen over inderdaad, fuckups. De meerderheid zou achter het beleid staan, maar geloof ik dat nog? De meerderheid gebruiken om een minderheid te dwingen, heette dat vroeger niet fascisme (Reich)?
Sinds de zomer van 2021 is met name het overheidsbeleid me zo tegengevallen, zo schaamteloos ingaand tegen de grondwet en de mensenrechten, dat ik het opgaf om m'n emoties vast te leggen, kwaadheid is geen gezonde staat. Ik ging aan de slag met dit boek, en registreerde eerder de emoties om me heen dan van mezelf. Te veel wegzinken in de kwaadheid en angst zou me maar depressief maken.

Post Corona therapie

P.S. Lezers vroegen me, wat ik heb gedaan en nog doe aan mijn Long/Post Corona klachten. Het Longfonds doet daar zogenaamd veel aan, maar komt niet veel verder dan fysio en vitamines. Dat is jammer, er is best wat te vinden wat je kunt proberen. Ik heb mezelf een aantal van hun fysiotherapeutische oefeningen aangeleerd en doe die ook, ik moet wel. Verder schafte ik een tweedehands zuurstof-installatie aan. Ik merkte dat vooral stress slecht is. Ik probeerde allerlei alternatieve middelen, ook veel probiotica en algehele reiniging zoals appelazijn 's morgens. Het middel Ashwagandha reguleert de bijnieren (je emotie-oren) en helpt me daarbij maar dat kan heel persoonlijk zijn, net als m'n gist intolerantie die merkbaar werd. Bij post-Covid is je algehele weerstand verzwakt, overigens net al na vaccinatie en daarom lijken de klachten ook op elkaar en is er verwarring.

Nog wat tips. Een raar blaasdingetje (Air Physio) hielp me beter te ademen en de benauwdheid iets aan te pakken. Bewegen en oefenen, en ook (zelf)-massage is essentieel, voorbij fysiotherapie die wel helpt de longspieren sterk te maken of te houden. Ik probeerde ook andere middelen, zoals kath (cath) bladeren uit Ethiopië en dat

hielp behoorlijk, maar ik kan het niet meer krijgen; het is nu verboden. Ik denk dat middelen om op grote hoogte om de zuurstof-opname te verbeteren zoals ook coca bladeren in Peru en Rhodiola door de Tibetanen misschien voor Long Corona iets kunnen zijn. Zoiets zou serieus onderzocht moeten worden. Verder kreeg ik via de dokter lage dosis Sildenafil (20mg) als longmedicijn en dat hielp af en toe om weer op gang te komen. De bloeddruk bleek de draaiduizeligheid (erg verontrustend, maar komt erg veel voor, ook na vaccinatie) te versterken, dus goed letten op stress en meditatie hielp, ook neem ik een T-cell ondersteuner Vitaxyn met goed resultaat. Toen ik nog een keer Corona kreeg (de oMicron in begin 2022, niet erg heftig) heb ik (illegaal) Ivermectine gebruikt.

17 Mensenrechten, noodwet, edicten, vaccinatiedwang, demonstreren

De juiste rede is namelijk de ware wet, overeen stemmende met de natuur, over allen verspreid, onveranderlijk, eeuwig, die tot de plicht aanspoort door te bevelen, die door te verbieden afschrikt van het bedrog, die toch niet tevergeefs aan de waardigen appelleert of hen afschrikt, hoewel zij tevergeefs de onwaardigen beweegt door haar geboden en verboden.
Cicero

In het tweede deel van dit boek komen fundamentele rechtsvragen aan de orde maar in de actualiteit moeten toch een aantal juridische principes, die in de crisis relevant waren of die zijn genegeerd hier al worden genoemd. Het gaat voor een deel om fundamentele mensenrechten zoals lichamelijke integriteit die vanwege de haast en de 'noodzaak' werden aangepakt, ingeperkt, niet meer afdwingbaar waren bij een steeds mider onafhankelijke rechterlijke macht.

Experimentele vaccins, Neurenberg Code

De nu gebruikte vaccins zijn nog steeds formeel experimenteel, werden echt in een noodvaart ontwikkeld en hebben niet de normale testprocedures doorgaan en blijken achteraf ook nare bijeffecten te hebben. Enerzijds begrijpelijk, er was haast, er stierven mensen, dus werd dat geaccepteerd door de instanties. Men accepteerde zelfs het blokkeren van alternatieve therapievormen en medicijnen als conditie.

De oudste internationale code voor ethisch klinisch onderzoek bij mensen werd naar aanleiding van de afschuwelijke medische experimenten in concentratiekampen vastgelegd in de Code van Neurenberg van 1947. In 1964 volgde de Verklaring van Helsinki, dat zou de veiligheid van proefpersonen in medische experimenten moeten waarborgen. Helaas zijn die met voeten getreden!

Artikel 1 van de Code van Neurenberg zegt bijvoorbeeld: 'De vrijwillige toestemming van de proefpersoon is absoluut noodzakelijk' en ook 'zonder tussenkomst van enig element van geweld, fraude, bedrog, pressie, misleiding of enige andere verborgen vorm van beperking of dwang'. Dat sluit verplichte vaccinatie dus uit! Ook al zijn er landen die dit negeren, uiteindelijk is dit een internationale en bindende code. Ook de Nederlandse grondwet garandeert fysie-

ke integriteit maar is niet zo expliciet en laat wat ruimte voor zogenaamde medische noodzaak.

Europese kernprincipes; subsidiariteit, Coronawet

Een ander fundamenteel punt dat in de hele crisis op de achtergrond meespeelde is dat de op zich heel heldere en goede Europese uitgangspunten voor wetgeving en uitvoering, namelijk dat iets proportioneel, effectief en subsidiair moet zijn, niet meer werden nageleefd, in de regels en de uitvoering. De democratie werd vervangen door een edicten-systeem, de overheid legt op!

Die Europese uitgangspunten zijn volstrekt helder maar werden genegeerd. Zinvolle democratisch gedragen wetten en breed gedragen normen werden geleidelijk (ook al voor de crisis) steeds meer ingeruild voor dictaten, opgelegde regels, disproportionele maatregelen, boetes en machtswellustig gedrag van de zittende uitvoerende macht zonder veel verweer van tegenmachten.

Tijdens de Corona crisis werd dit op vrijwel ieder terrein erg duidelijk, alles werd en wordt centraal geregeld. Het begrip dat dit verschijnsel het beste omcirkelt is gebrek aan ‘subsidiariteit’ en dat is een moeilijk maar essentieel begrip. Het gaat overigens niet om subsidies maar om de manier waarop de rol van de overheid of machthebbers wordt ingevuld en op welk niveau. Het staat voor decentralisatie en kleinschaligheid, het leggen van de verantwoordelijkheid en de machtsmiddelen die daar bij horen op het juiste niveau. Subsidiariteit betekent dat je het minst ingrijpende middel moet inzetten om een bepaald doel te bereiken.

De hele juridische aanpak in de crisis rammelt, het was en is een gatenkaas van regelingen die niet klopten en aangepast moesten worden, met ook de insteek om alles dan maar onder één paraplu te brengen, een tijdelijke (en steeds verlengde aangepaste) noodwet (Tijdelijke Wet Maatregelen COVID-19) per 1 december 2020. Het Corona beleid, zoals de regels betreffende mondkapjes, 1,5 meter, avondklok etc. was al min of meer opgelegd via noodmaatregelen en de regering heeft dat rechtskracht gegeven door die noodwet. Die gaf de regering de wettelijke basis voor de maatregelen en werd ook door de beide Kamers van het parlement verlengd en bekrachtigd, wel met amendementen, Kathalijne Buitenweg (GL) verdient hiervoor een pluim.

Er spelen drie belangrijke kwesties in de discussie over noodmaatregelen en een wettelijke basis er voor.

A: vrijheid en veiligheid:

Beide spelen een rol maar liggen niet op dezelfde as, inleveren van vrijheid in ruil voor zekerheid is een illusie, ze zijn allebei nodig. Het zijn twee dimensies, waarbij ook nog cultuur/religie (voorbij de rede en nutsvragen) en context een rol spelen. De twee gevleugelde paarden uit Plato's Pheadrus zijn een goed beeld. Dat komt in het tweede deel uitgebreid aan de orde.

B; de taak van de overheid.

De keuzes tussen vrijheid en veiligheid zijn individueel maar de overheid (de wet) is er om grenzen en normen te stellen en die te waarborgen. Wetten moeten dan wel overeenkomen met het rechtsgevoel, dat is het fundament waarop de rechtsorde rust, anders is naleving problematisch. Er dient ook een balans te zijn tussen plichten en rechten.

C: De taak van het parlement

Het parlement moet onder meer, na advies van de Raad van State, nagaan of een wet niet in strijd is met de grondwet, het Koninkrijks-statuut en internationale verdragen zoals die over de universele rechten van de mens. Daar is bij velen, zowel burgers als juristen, twijfel over. Ook moeten de weten aan de principes van proportionaliteit, subsidiariteit en doeltreffendheid (die ook Europees zijn vastgelegd) worden getoetst. Verdere eisen zijn redelijkheid, robuustheid, uitvoerbaarheid, reactie- en geldigheidspanne, rechtszekerheid en gelijkheid voor de wet voor iedereen. Met name dat laatste, het gevaar van discriminatie en profiling, is niet denkbeeldig. Digitalisering opent hier nieuwe wegen en mogelijkheden tot ge- en misbruik, ook in het kader van IoT, 5G, beeldherkenning.

Rechtmatigheid, rechtvaardigheid, de wet

Het Romeinse recht kende de lex (een geformuleerde wet), maar ook het recht dat niet door de overheid 'gegeven' was maar zich baseert op rechtvaardigehid; het ius. Een belangrijk verschil tussen de lex (een geformuleerde wet) en een edict was dat een edict alleen geldig was tijdens de ambtstermijn van de gezagsdrager en een lex gold eeuwig. De stap van edict naar lex, van maatregel van bestuur naar goede wettelijke verankering vraagt democratische inspraak en parlementaire instemming voorbij een normale meerderheid, als er grondrechten in het geding zijn. Dan is vertrouwen op de impliciete fair play garantie van het Romeins-Rijnlandse model en democratische instemming niet genoeg. We kennen helaas geen beroep op zoiets als een Bundesverfassungs-Hof of Constitutioneel Hof. Dat constateerde ook Pieter Omtzigt al.

Hebben we nog wel subjectieve rechten?

Kan de burger zich nog wel verweren tegen een staat, die steeds machtiger wordt en de invloed van de burger beperkt. Waar blijft de zekerheid, de bescherming via het democratisch systeem maar ook door wetten en juridische instituties, zoals de rechterlijke macht en het Openbaar Ministerie, op basis van wetten die de positie van de burger waarborgen en met zijn belangen rekening houden.

Het verlenen van rechtsbescherming, onafhankelijk van de status van de gelaedeerde, staat aan de wieg van zowel het moderne idee van mensenrechten als van het concept van subjectieve rechten, dat ook een theologische achtergrond heeft, het idee van Goddelijke rechtvaardigheid en geweten. De ontwikkeling van de mensenrechtenidee en het concept van subjectieve rechten zijn ook historisch innig verbonden. Helaas zijn die rechten en principes, vastgelegd in de Grondwet en internationale verdragen over mensenrechten en ook de Code van Neurenberg en Helsinki min of meer in de ijskast beland, men moest de pandemie aanpakken, principes leken even minder belangrijk. Maar heiligt het doel de middelen?

Privacy

Een van de pijnpunten bij wat er allemaal geregeld werd tijdens de crisis is de privacy. Anonimiteit en intimiteit, noodzakelijk om initiatieven te ontwikkelen, te leren en zich met anderen te verbinden, zijn fundamentele behoeftes. Die opofferen en alles vastleggen en koppelen is erg gevaarlijk, Het in noodgevallen delen van gevoelige informatie kan nodig zijn maar wordt snel een gewoonte. Digitale techniek maakt misbruik (door bedrijven, criminelen en overheid) gemakkelijk en vergaand. De Corona nood was zo hoog en de overheid wilde zoveel van iedereen weten, dat er allerlei databestanden, soms niet eens goed beveiligd, werden opgetuigd. Maar vaak op een knullige, slecht beveiligde en ontoegankelijke manier en vaak zonder de essentiële en relevante informatie. Bestanden zoals wie waar en wanneer gevaccineerd werden, wie positief testte, etc. blijken onvolledig zijn, een van de vele onderliggende mankementen. Bij het opzetten van de bestanden, door allerlei instanties en soms wat geheimzinnig door veiligheidsdiensten probeerde men wel de privacy te eerbiedigen maar het was niet allemaal even helder en ook niet erg veilig, af en toe lagen er bergen gegevens op straat, maar weten we nog niet precies of bijvoorbeeld de oversterfte meer voorkomt bij gevaccineerden.

18 Censuur, misinformatie

De waarheid komt van bovenaf, we krijgen die opgelepeld door Mark Rutte in z'n dinsdagavond preken en die wordt nu door de gezondheidsinspectie opgelegd aan artsen, die zelf denken en adviseren. Het hele OMT, het kabinet, het RIVM, ze spraken met één mond. Wie daaraan twijfelde was dom, een wappie, asociaal en moest terechtgewezen worden of, zo blijkt, bestraft. Anderen informeren over je twijfels of wijzen op meningen en onderzoeken die afweken van de 'officiële waarheid', dat mocht niet. Stoppen daarmee dus, door sociale druk uit je omgeving, of omdat de overheid je in het snotje kreeg. Ging dat niet goedschiks dan kwam de politie aan de deur, werd je als een soort terrorist geregistreerd en als je het als arts aandurfde om iets te zeggen over alternatieven, of zelfs rapporteerde dat je daarmee goede resultaten behaalde, dan kreeg je straf of een muilkorf. Mond houden, braaf zijn, niet voor jezelf denken of opkomen; de dystopische verhalen over Big Brother, 1984 en Animal Farm bleken uit te komen.

Misleiding, fake news, samenzweringen

Al snel na het uitbreken begonnen de verhalen binnen te druppelen, het was de schuld van het grootkapitaal, dit virus was opzettelijk ontwikkeld en losgelaten, de Chinezen aten rare wilde dieren, het had iets met G5 mobiele telefonie te maken, dat was een aanval van buitenaardsen, maanmannetjes, het internet stond te trillen van de verhalen. Wat waar was of onzin, wie oprecht was en wie de zaak bedonderde of iets wilde slijten, wie baat had bij bepaalde berichten, dat was onduidelijk.

Maar het was wel lastig, zeker voor degenen die lastige beslissingen moesten nemen, nare en ingrijpende maatregelen opleggen en ook nog het volk rustig moesten houden. Dus stapte men nogal makkelijk heen over basisrechten op vrije meningsuiting, demonstreren en privacy. Met als argument dat het allemaal zo ernstig was, een noodtoestand en nood breekt wet.

De censuur sloop binnen, de media deden leuk mee en gaven geen ruimte aan alternatieve meningen, men sloot de rijen. Eerst was dat niet zo duidelijk, er was toch al sprake van een informatie tsunami en dat hier en daar wat werd weggefilterd viel niet op. Maar toen begon het filteren en trimmen, ook door de hele situatie rond Donald Trump in de VS nogal aangewakkerd. De grote platforms, in

wezen niet gebonden aan welke regulering qua censuur dan ook, gingen censureren en controleren. Ze wilden in het gevlei blijven of komen bij de machthebbers of komende machthebbers en de censuurknop werd aangedraaid. Eerst viel het niet zo op, je Facebook posts kwamen gewoon niet door maar toen ging men met fact-checkers werken. Als je wat afwijkends beweerde, kreeg je zo'n berichtje, later werd je voor 24 uur het zwijgen opgelegd of je hele account geblokkeerd. Altijd met een verwijzing naar hoe foute informatie anderen kon schaden, over de ethische opstelling van Google, Instagram, Twitter; men deed dit toch voor je eigen bestwil! Later gingen ze er een verwijzing bijhangen naar een overheids-site, daar stond hoe het echt was! De overheid stuurt ook direct de platforms aan en laat b.v. YouTube films verwijderen!

De censuur werd door politici zelfs verdedigd, fake-nieuws en conspiracy verhalen moesten weggehouden en onderdrukt worden. Dat mocht en moest, hoezo recht op vrije meningsuiting, vereniging, integriteit van persoonlijke communicatie, gezien de pandemie konden die rechten wel even opgeschort worden.

Het is falikant uit de hand gelopen. In ons land gingen KPN en haar onderliggende provider-merken zelfs hun spamfilters gebruiken om particuliere en in wezen geheime e-mail correspondentie met woorden als Corona weg te filteren; een aperte inbreuk op briefgeheim en het recht op persoonlijk communicatie. Dat viel niet eens op want een niet ontvangen e-mail mis je niet. Dat de hele situatie natuurlijk te verwachten was, is geen nieuws.

Cyberspace kent namelijk geen algemeen geldende wetten, Hier en daar worden door overheden wat hekken neergezet en boetes uitgedeeld maar het internet is in wezen vogelvrij. De realisatie dat cyberspace niet onafhankelijk is (independent) maar uiteindelijk tot totale afhankelijkheid en interdependency leidt is door de Corona crisis zo duidelijk geworden dat een internationale cyber-rechtsorde nu toch erg urgent is.

19 Conspiracy, wie zit er achter

Er doen allerlei verhalen de ronde. De ene samenzwerings- of conspiracy-theorie is nog complexer en beangstigender dan de andere. Het loopt van beschuldigingen aan de elite en de ‘Cabal’ (uit het Engels, een geheime en samenzwerende groep) van machthebbers en rijken tot invloeden van buitenaardse wezens, reptielen, duivels, ultrarechtse fascisten en ultralinkse terroristen. Dat Corona de straf is van God omdat we gezondigd hebben of een reactie van de Gaja wereldziel zijn nog vrij onschuldige versies. Dat uiteindelijk de overheid zelf de grootste samenzwering is, komt steeds duidelijker naar voren.

Ik geloof niet zo in die heel esoterische samenzweringen. **Niet iedere samenwerking is een samenzwering.** Er zijn ongetwijfeld mensen die met elkaar afspraken maken om voordeel te behalen, er zijn altijd auto-conspiracies. Soms op grote schaal, ook landen regelen vaak dingen die buiten beeld blijven; zo zijn veel oorlogen begonnen. Het zijn dan min of meer nuttige samenwerkingen die kwalijk kunnen uitpakken maar ook goed bedoeld kunnen zijn. Mensen vormen nu eenmaal groepjes, identificeren zich met overtuigingen, dat is onvermijdelijk. Als machtige en superrijke mensen bij elkaar komen zullen er ongetwijfeld wel eens snode plannen gesmeed worden en ook uitgevoerd maar dat is wat anders dan een geheime wereldregering of New World Order (NWO) superstaat. Dat er een geheime wereldwijde samenzwering zou zijn met als doel het ombrengen van miljarden mensen gaat nogal ver. Hoogstens kun je de G7 met haar **100 Days Mission to Respond to Future Pandemic Threats** zien als wereldregering, maar die is niet geheim.

Ik geloof wel in een soort collectieve resonantie, een group-mind verschijnsel versterkt door angst dat regeringen en ‘experts’ op de vaccinatie-koers houdt. Niet omdat ze iets slechts willen, maar omdat ze geen andere oplossingen kunnen accepteren.

Samenzwering op wereldniveau

Er zijn ongetwijfeld foute scenario’s die bedoeld zijn om de machtige elite in het zadel te houden, maar er is ook een filantropische golf, rijkaards die blijkbaar iets goed te maken hebben. Er gaat, ook voor de machtigen en superrijken, echter te vaak iets fout. De WHO de schuld geven van de hele Corona-ellende alsof het allemaal gepland zou zijn met onderlinge afspraken en uitgewerkte

scenario's is een populaire fantasie. Dan komen er bewijzen boven water, die voor mij niet veel meer betekenen dan dat er inderdaad is nagedacht over dingen als een pandemie of ineenstorting van de wereldhandel. Daar zijn hele hordes futurologen en planbureaus mee bezig en grote bedrijven of overheden zullen dat best ook wel eens op papier hebben gezet. Ook angstige scenario's die dan boven water komen als bewijzen van de 'plandemie'.

Men wijst op mensen als Bill Gates en George Soros. Nu heb ik die mensen persoonlijk ontmoet en dan krijg ik echt niet het gevoel dat het hier gaat om verdorven geesten, die de wereld willen manipuleren. Ik heb behoorlijk vaak contact gehad met Bill Gates (ik was actief in de ICT wereld). Bill is een onzekere, bijna naïeve man die nog steeds indruk wil maken en bewijzen dat ie geen drop-out is maar geslaagd als ondernemer en filantroop. Hij heeft zeker een talent om op het juiste moment de juiste dingen te doen en dat maakte hem steenrijk en hij is best slim maar hij miste met Microsoft te vaak de boot om hem geniaal te noemen. En zou die wat zielige streber, die ook nog me-too beschuldigde is, nu werkelijk van plan zijn om via vaccinaties actief de wereldbevolking uit te dunnen?

Militair Industrieel Complex

In het volgende hoofdstuk geef ik wel aan hoe (hypothetisch) een en ander in elkaar steekt. Dat is in zekere zin ook een samenzweringstheorie, maar wat meer gefundeerd. Dat zou dan voortkomen uit wat als heel breed de samenwerking van bedrijven, NGO's instituten, overheidsinstellingen en mensen op belangrijke posten om te zorgen dat de ontwikkeling van wapens, en de verkoop ervan, kan doorlopen. Dat gaat naar mijn gevoel ook buiten de Amerikaanse president om, Trump voelde wel iets aan, maar kon er de vingers niet achter krijgen. Hij stapte uit de WHO, een private club waar veel duistere belangen in samenkomen met o.a.geld van Gates, maar mogelijk ook de spil in de hele vaccin-promotie.

Het Davos theater

Dan is er de Davos kliek, waar de wannabees van deze wereld mogen komen aanschuiven. Ik zie dat daar vooral wat dubieuze miljardairs, tweederangs wetenschappers en zielige kroonprinsen of koningen aanschuiven. Als zelfs Rutte er ook mee mag doen dan denk ik dat Davos-topman Schwab vooral een mediatheater produceert. Een achterhoede gevecht waar de egotrippende elite elkaar treft en probeert hun positie en het gammele gebouw van het kapitalistische, neoliberale westerse neokolonialisme overeind te houden. Want dat begint serieuze barsten te vertonen. Het kaartenhuis van

oplopende schulden, stijgende koersen, steeds maar meer geld scheppen en toenemende tweedeling is instabiel, ook door Corona, en dat weten ze. Ze zijn nog machtig, zeker, maar hoe lang nog?

De hele per privé-jet aanvliegende Davos-coterie van het World Economic Forum lijkt mij een club van zich bedreigd voelende lieden. Als je daar mee mag doen dan tel je mee en er worden toch ook belangrijke thema's behandeld, dat zeggen toch in de media? In mijn ogen zijn het niet de werkelijke wereldleiders die bij elkaar komen, in het circus meedraaien en zich als redders voordoen.

Uit Davos komen voor mij vooral signalen dat het systeem op klappen staat. De fraaie plannen, de nieuwe wereldorde, het zijn achterhoede gevechten van een elite die weet dat die tweedeling in have's en have-not's niet te handhaven valt. Dus buigen ze, gaan mee met ondoordachte plannen als een basisinkomen voor iedereen (daar moet echt nog eens goed over nagedacht worden, het verscherpt vooral de tweedeling in de maatschappij), praten over milieu-maatregelen en laten vooral optimistische geluiden horen over hoe de rationele technologie en het neoliberale denken de problemen kan overwinnen. Groei, terwijl dat misschien geen goed idee is, maar vooral iedereen in een digitale dwangbuis, dat lijkt het ultiemen doel van het WEF, nu weer met CO2 footprint.

Is de kretologie van de Davos elite zoals 'Grand Reset' en 'Building Back Better' niet vooral een vrijbrief voor meer technologie, nog meer ontmenselijkt resultaat-denken. Want voor dat herbou-

Complotdenken

Rond Corona wemelt het van de complottheorieën en de complotdenkers. De pro's (maatregelen, vaccinatie, testen) maar ook de contra's beschuldigen elkaar. Eigenlijk op dezelfde manier met mis-informatie, intimidatie, media-offensieven. Vaccinatie is enerzijds de totale redding, de ziekte is zo kwalijk dat ook zwangeren, kinderen en uiteindelijk zelfs babies maar geprikt moeten worden, terwijl de contra's juist spreken over de slachtoffers van vaccinatie.

Dat is niet onverwacht, dat gebeurt meestal bij grote onrust, angst en als er een gevoel van onveiligheid in de samenleving is. Men zoekt naar verklaringen voor wat als een rampzalige situatie wordt ervaren, geeft makkelijk de schuld aan al dan niet echt bestaande groeperingen en maskeert daarmee het minderwaardigheidsgevoel van binnen. Door zich te identificeren of zelfs aan te sluiten bij een beweging die rationeel of irrationeel 'bewijst' dat er anderen zijn die het allemaal in het geheim hebben bekokstoofd is dan een sociale en psychologische

vluchthaven. Zo'n opstelling geeft een simpele verklaring voor ingewikkelde problemen.

Conspiracy denken trekt vooral kansarmen aan, meer jongeren dan ouderen en meestal niet de best opgeleiden. Zij missen de ervaring en het inzicht om onderscheid te maken tussen verzinsels, fake news, geruchten, manipulatieve informatie en de falsifieerbare werkelijkheid. Vanuit hun perspectief zijn zij slachtoffer, vertrouwen ze de democratie, de overheid, de wetenschap en de experts niet meer en omarmen gemakkelijk beschuldigingen aan het adres van 'de anderen', of die nu in de maatschappij, de politiek, of als totaal onzichtbare wereldregering opereren. Nu zijn er meestal wel wat argumenten te vinden die hun positie ondersteunen, want niet iedere samenzwering is een illusie, er zijn wel degelijk sinistere groepen die snode plannen hebben of hadden.

Schandalen genoeg die zo'n opstelling onderbouwen, want Watergate, de algoritmes van Google en Facebook, de geheime militaire spionage afdeling die in ons land bleek te bestaan, het afdekken van de toeslagen-ellende, de leugens van de politiek, overal klokkenluiders; er is genoeg brandstof voor een leuk media-fikkie. En maak het niet te klein, een wereldcomplot of geheime wereldregering 'bevechten' van miljardairs, vrijmetselaars, Joodse zionisten, aliens, of alomvattende computerprogramma's (matrix).die achter de schermen alles controleren is interessanter dan de lokale wethouder betrappen. En dan is het nieuws natuurlijk niets anders dan een zoethoudertje, met politici en experts als marionetten die bespeeld worden.

Een **samenzwering** of complot is een geheime afspraak tussen een aantal personen om iets te ondernemen gericht tegen een andere persoon of groep. Samen heimelijk snode plannen maken. Alleen blijven heel grote plannen en conspiracies nooit echt geheim. De wetenschap en de kerken zijn vaak begonnen als min of meer geheime bewegingen, de alchemisten als voorlopers van de moderne chemie en fysica liepen niet te koop met hun onderzoekingen. Maar geleidelijk groeide dat en kunnen we nog wel de complotten en kwalijke manipulaties herkennen, maar noemt niemand 'academia' een conspiracy, al heeft het er veel van weg. En de kerken hebben ook geen echt schone lei en daar zijn bibliotheken over vol geschreven.

Nu bestaan er ongetwijfeld clubjes mensen die bepaalde doelen willen bereiken, soms heel negatief, soms positief, meestal omdat de belanghebbenden er beter van worden. Ontkennen dat zoiets als het Davos World Economic Forum bestaat en de belangen van de zittende

elite en superrijken nastreeft, is onzinnig. Dat is allemaal nog redelijk open en inzichtelijk. Je kunt het kwalijk noemen of juist zien als een poging om 'normaal' nog overeind te houden, als een achterhoedegevecht of bewust de tweedeling in stand houden, kies maar. Maar om daar een geheime wereldregering achter te zien, dat is complotdenken. Dat banken, superrijken, multinationals en filantropen allerlei plannetjes (scenario's) bedenken en daar niet eens erg geheimzinnig over doen is gewoon een feit. De Rockefellers, Rothschilds, de internet-miljardairs, de media moguls zoals Murdoch en ooit Hearst en de leiders van totalitaire regimes proberen natuurlijk de zaak naar hun hand te zetten, maar gelukkig lukt dat nooit helemaal. En soms bedoelen ze het nog niet zo slecht ook, de do-gooders van deze wereld, maar zijn ze naïef en klunzig.

Complotten hebben een sinister doel, neemt men aan. Denk aan het ondermijnen van de samenleving, het ziek maken van bepaalde groepen, het najagen van overwinsten, het plegen van een staatsgreep, het ontketenen van een oorlog, het plegen van een aanslag op een persoon of een regering ten val brengen. Soms is er geen model of theorie achter een aangenomen complot, maar is de beschuldiging voldoende en mag de 'volger' het doel invullen.

Er zijn wel geheime complotten, overheden hebben allemaal clubs die zitten te wroeten zoals de CIA, ook in ons land bleek er een geheime militiaire antiwappie afdeling, de politie doet soms heel foute dingen, bedrijven en criminelen zijn soms zeer kwalijk bezig. Maar zitten daar aliens of een geheime wereldregering achter? Zou onze Koning met z'n klunzige vergissinkjes of onze Mark die zo vergeetachtig is, op dat niveau aan de touwtjes trekken? Als de Bilderberg groep zo machtig zou zijn en onze Willem Alexander daar iets te zeggen heeft dan moet het wel een stelletje domkoppen zijn.

Het complotdenken is van alle tijden en alle culturen, antisemitisme is een duidelijk voorbeeld. Ook de rol van Nero in de brand van Rome was een complotverhaal dat niet op waarheid beruste. Het neemt toe in tijden van onzekerheid, bij natuurrampen, oorlog en economische depressie en nu de Corona pandemie.

Complotdenken is meer in beeld sinds de Koude Oorlog. Amerika kreeg toen zoveel misinformatie van de eigen regering, dat men ging twijfelen aan alle bangmakerij. Ook 9/11 was een stimulans. Eén van de pioniers in het vooral populistische en nationalistische complotdenken was de in 1958 in de VS opgerichte John Birch Society (JBS) via het blad American Opinion (The New American),

Wie zijn dat, de complotdenkers?

Het altijd moeilijk om een sluitende classificatie te geven van mensen die een bepaald gedrag vertonen. Toch is er met behulp van zogenaamde karakter- of persoonlijkheidstyperingen wel aan te geven welke soorten mensen eerder neigen tot het denken in conspiracy termen. Bij de enneagram types 2 (de helper, de zorger, idealisten die waardevol willen zijn voor anderen) en type 6 (de angstige en contrafobische loyalist, zoekend naar status, controle en structuur en zekerheid) komen ze het meeste voor. Bij type 6 zijn het vooral jongeren (tot 28 jaar) en bij type 2 de wat ouderen (gemiddeld 36 jaar) die er aan meedoen. Dat twee ogenschijnlijk zo verschillende groepen toch achter dezelfde dingen aanhollen lijkt paradoxaal, maar zagen we bij de verkiezingen ook al. De harde complotters (6) en de spirituele zoekers (2) stemden beiden op FvD. Ze gebruiken verschillende sociale media, de jongeren vooral tweets, ouderen meer email en Facebook.

Oorzaken

Je zou kunnen zeggen dat complotdenken meestal een gevolg is van een te grote, onbereikbare en niet luisterende overheid of institutie en een situatie waarin de mensen zich machteloos voelen. Dat is echter de prijs van wat we civilisatie noemen, het sociale contract dat nodig is om een samenleving ordelijk te houden. Als een groep mensen groter is dan de 150 van Robin Dunbar vormt zich vanzelf een hiërarchie en een gelaagdheid, er ontstaat een top en een bodem en het gevaar is dat de communicatie alleen nog maar van boven naar beneden gaat, meer dictatoriaal en opgelegd. Dat groeien naar een centraal gezag en daarmee verlies van proportionaliteit en subsidiariteit (passend niveau, zo dicht mogelijk bij de betroffene) zien we vooral als er een externe dreiging is, zoals bij de Corona pandemie. Dat betekent onmacht voor wie niet in de top zit, voeding voor het minderwaardigheidsniveau en als gevolg zoeken naar een omgeving en kapstok om dat ongenoegen een plek te geven. Gaan geloven in een complot dat achter alle ellende zit en nog veel erger beoogt is dan een makkelijke uitweg. Dan hoef je niet aan jezelf te twijfelen.

Samenzweringstheorieën zijn er, ik refereer hier aan wat Yuval Noah Harari meldde, in alle soorten en maten, maar de meest gangbare vorm is die van het Wereldcomplot. In een recente peiling werd aan 26 duizend mensen in 25 landen gevraagd of zij geloofden dat ‘één enkele groep mensen heimelijk de gebeurtenissen controleert en de wereld regeert’. 37 procent van de Amerikanen, 45 procent van de Italianen, 55 procent van de Spanjaarden en 78 procent van de Nigerianen vonden dat ‘zeker of waarschijnlijk waar’.

Omdat het complotdenken zo breed geworteld blijkt, zeker nu internet, sociale media en de globalisering er bijna een industrie van hebben gemaakt, moeten we aannemen dat er sociaal-psychologische mechanismen zijn die dit collectieve dwaaldenken bevorderen. Er ontstaat een collectieve resonantie, men identificeert zich met de theorie, voelt zich deel van een groep met 'verheven' idealen (vrijheid van meningsuiting voorop); het is best gezellig om wat te chatten en te demonstreren, dan voel je de adrenaline weer eens. De behoefte om duiding te vinden voor wat beangstigend, dreigend en onbegrijpelijk is tekent de mensheid. Religie is na het familie- en stamverband de oudste identificatie en is voor velen ook een soort complot geworden.

De psychologie heeft natuurlijk naar het fenomeen gekeken. Apophenia is de psychologische tendens om zinvolle verbindingen of patronen te zien in zaken en kwesties die niks met elkaar te maken hebben (Klaus Conrad 1958). Het is een normaal verschijnsel, we zien bijvoorbeeld snel gezichten in de natuur, maar kan ook pathologisch worden. Het complotdenken is een typisch geval van apophenia.

Verklaringen voor complotdenken

De wetenschap probeert dit soort dingen te verklaren en te catalogiseren. Er zijn psychologische (we worden gehypnotiseerd, de matrix), sociaal/collectieve (we worden uitgebuit en opgeleid tot slaven en brave consumenten) en spirituele (geloof in deze of gene God) conspiracy theorieën.

De bekende filosoof (falsificatie-theorie) Karl Popper beschreef het centrale probleem van de conspiracy theorieën als een 'attribution error', waarbij een gebeurtenis gezien wordt als gepland en bedoeld, daarbij voorbijgaand aan toeval en onbedoelde consequenties In The Open Society and Its Enemies (1945) gebruikte hij „the conspiracy theory of society" om het idée te beschrijven dat oorlog, werkeloosheid en armoede het gevolg was van de invloed van een paar machtige figuren en groepen.

De Amerikaanse historicus Richard Hofstadter (*The Paranoid Style in American Politics* uit 1964) suggereerde een consensus gevoel over democratie als uitgangspunt van complotdenken. Zij die daar niet in pasten en zich dus niet vertegenwoordigd voelden, zouden zich vervreemd voelen en afwijkende meningen niet meer zien als basis voor discussie, maar als gevaarlijke en verdachte opvattingen. Dat zou tot een paranoïde, niet meer rationele en collectieve angst leiden en hen gevoelig maken voor charismatische leiders en totalitaire regimes en extremisme. Daar zijn geen argumenten tegen opgewassen, er is zelfs de neiging om diametraal tegenover elkaar staande opvattingen allebei

te omarmen. Zoals dat zowel ultrarechtse als spiritueel georiënteerden op FVD stemden.

Karen Douglas[1], professor in ‘ social psychology’ aan de University of Kent UK, onderzoekt conspiracy. Ze concludeerde onder meer dat oudere mensen minder vaak in dergelijke theorieën geloven dan jongeren, dat er geen verschil is tussen mannen en vrouwen.

Verder en dat intelligentie negatief correleert, dus dat complotdenkers wel minder opleiding en dus minder toegang hebben tot betrouwbare bronnen, maar niet noodzakelijkerwijs minder intelligent zijn. Ook narcissisme komt meer voor bij de conspiracy volgers, die hebben behoefte aan uniek, bijzonder zijn, iets weten dat anderen niet weten Ze ziet drie psychologische motieven, epistemisch, existentieel en sociaal. Epistemisch willen zeggen op zoek naar kennis en waarheid, een verklaring voor wat er gebeurt. Existentieel draait om je veilig en geaccepteerd te voelen, om autonomie en je niet gecontroleerd voelen. Sociale motieven gaan om je goed voelen, om zelfvertrouwen en om groepsgevoel, ergens bij horen.

Jesse Walker (2013) ziet vijf soorten conspiracy theorieën:

- De vijand van buiten of „Enemy Outside“ wanneer de dreiging van buiten komt, bijvoorbeeld van buitenaardse aliens
- De vijand in eigen kring „Enemy Within’ met mensen die als vijfde colonne de zaak willen beïnvloeden.
- De „Enemy Above“ zijn de rijken, de elite, de machthebbers die op winst en macht uit zijn.
- De „Enemy Below“ zijn de armen, achtergestelden, de lagere klasse in de sociale orde wil omverwerpen.
- De „Benevolent Conspiracies“ betreft hemelse krachten die achter de schermen de wereld willen helpen.

Volgens Michael Barkun zijn er drie soorten complotdenken;

- Gerelateerd aan een specifiek voorval (Moord op Kennedy, 9/11)
- Systematische conspiracy theorieën, die een breder doel erachter aannemen.
- Superconspiracy theorieën die allerlei andere complotten bij elkaar harken en verbinden tot een geheel, meestal met een geheimzinnige supermacht aan de top.

1 Conspiracy theories as part of history: The role of societal crisis situations, Jan-Willem van Prooijen, Karen M Douglas, 2017, doi.org/10.1177/1750698017701615

De technieken van de complot-industrie

Er worden allerlei methodes gebruikt, zowel retorische als psychologische als gebruik maken van valse feiten, valse expert-meningen en debater-trucjes.

- Het is niet erg dat je liegt, als je maar blijft liegen en het steeds groter maakt
- Cherry picking, krenten uit de pap die 'toevallig' je standpunt bevestigen (pars pro toto)
- Een sluitend verhaal (narrative) opstellen, waar alles schijnbaar in past en geen gaten kent
- Fake nieuws, onjuiste of verzonnen informatie als echt presenteren
- De gaten in de heersende (wetenschappelijke) opvattingen breed uitmeten en een 'fringe' theorie poneren, die niet falsifieerbaar is
- Cui bono? Wie heeft er voordeel bij? Dat er iemand beter van wordt is dan al het bewijs voor het bestaan van het complot en diegene is dan ook automatisch de schuldige
- De schuldvraag bij iemand leggen, die er niets aan kon doen, maar zich niet kan verdedigen. Persoonlijke aanvallen (ad hominem)
- Ontkennen van Hanlon's scheermes; dat stupiditeit eerder de oorzaak is van missers dan slechte bedoelingen
- Ontkennen van Occam's scheermes; dat eenvoudige verklaringen meestal relevanter zijn dan overdadig complexe
- Eenzijdige propaganda, ga nooit in op de argumenten die je zouden kunnen tegenspreken
- Gebruik historische referenties en pseudoscience verklaringen die niet kloppen, maar die niemand snel kan nagaan
- Refereren aan 'een machine', een 'matrix', een algoritme dat niemand kent maar wordt gepresenteerd als een valide optie
- Refereren aan een bijgeloof dat we zogenaamd allemaal delen
- Cirkel-redeneringen gebruiken, die zichzelf bewijzen vanuit de aannames
- Ruimte en balans claimen in de media, het tegengeluid moet evenveel aandacht krijgen, zelfs al zijn er veel minder aanhangers

Het complotdenken is niet ongevaarlijk, het kan leiden tot heksenjachten, oorlogen en genocide. Dat kan door 'lone wolfs', die doorslaan met terreurdaden, maar ook hele naties kunnen met zo'n idee op de loop gaan. Dat heeft te maken met 'group mind' verschijnselen, de massa identificeert zich met een bepaald idee en volgt de leiders, ook als die onzinnige en gevaarlijke paden inslaan.

wen zijn dan vooral de grote bedrijven nodig, artificial intelligence, robots, big data, microminiaturisering, privatisering en monopolievorming, kunstmatige smart cities, aantasting van de privacy en grootschaligheid die de 'kleine' ondernemer bij voorbaat uitsluit.

Want het neoliberale vrijemarkt-denken waar ze voor staan heeft al voor een duidelijke splitsing in de samenleving gezorgd, die tot chaos, revolutie en burgeroorlog kan gaan leiden. Men wordt wakker! De 1% meritocratische elite wordt rijker en machtiger, de achterblijvers raken meer gefrustreerd, hebben geen kansen, geen zingeving en dat betekent historisch gezien uiteindelijk opstand.

Positieve aansturing

Ik heb veel wijze mensen ontmoet, die het goed bedoelen. Het lijkt alsof ze aan de zijlijn staan, maar filosofen, schrijvers, denkers met een visie zijn er ook nog. Dat stemt me positief. Er zijn vast mensen, die op heel hoog niveau proberen de gang der dingen wat bij te sturen maar die treden niet in de openbaarheid. Misschien gebruiken ze veel strategischer middelen dan conferenties zoals die in Davos om min of meer magisch invloed uit te oefenen. Ik ken ze niet maar soms valt me iets op. Er duiken soms denkbeelden op, die zich als een virus verspreiden, denk maar aan hoe cyberspace in de tachtiger jaren ontstond. Dergelijke ideeën-stelsels noemt men wel memes (Richard Dawkins, 1976), collectieve gedachten, die onbewust invloed uitoefenen en de group-mind beïnvloeden.

Dat gaat dus verder dan Q-anon, de zogenaamd ultrageheime Amerikaanse club die de publieke opinie zou bewerken.

Ik zie eerder de invloed van bijvoorbeeld NetFlix op onze groupmind. Wie even verder kijkt, ziet dat via dat film- en documentaire-platform het Amerikaanse oorlogsdenken, de geheime diensten, AI, robotica en futurologische SciFi stelselmatig worden aangetast. Heel slim, niet opvallend. Het gaat toevallig altijd mis met de technologie, de geheime diensten blijken allemaal corrupt, en de Amerikaans inmenging door CIA en dergelijke wordt vrijwel altijd als fout en kwalijk afgeschilderd. Daar zit mogelijk een ander soort conspiracy achter maar toevallig ben ik het met die stellingname vaak eens. Men zegt wel 'Netflix is weaponized', het wordt slim ingezet om de wereldopinie bij te sturen, een andere conspiracy.

De genetische bevattelijkheid

Sommige mensen hebben blijkbaar een stukje genetische informatie, een specifiek gen dat ze gevoeliger maakt voor Corona en een hogere mortaliteit meebrengt. Dat komt door stukje code die we

van de Neanderthalers hebben gekregen, al 60.000 jaar geleden toen Neanderthalers en de moderne Homo Sapiens nog samen kinderen kregen. In sommige landen zoals India en Baangladesh is dat breed aanwezig, maar in Afrika en Oost-Azië (Korea) weer helemaal niet. Dat gen zou tot meer opnames leiden, maar er is dan weer een ander Neanderthal gen, dat ernstige aandoening en IC-opname zou tegengaan. Dit onderzoek[2] is nog relatief nieuw maar zou kunnen verklaren waarom N.Korea wel veel besmettingen heeft, maar weinig doden, ook zonder vaccinatie.

G5 mobiele telefonie straling

Het heeft op zich weinig met Corona te maken maar vanaf het begin heeft men G5 mobiele telefonie gekoppeld aan Corona. De conspiracy-gelovigen zijn er dol op. In Wuhan was al G5, op sommige cruise-schepen ook en de oppositie tegen het ultrasnelle mobiele netwerk greep dat aan om er een hele conspiracy in te zien. Ik geloof daar niet zo in; bij de eerdere invoering van digitale mobiele telefonie waren er ook van die verhalen. Dat viel dus nogal mee.

Ik heb ook niet het idee dat de ontwikkelaars zoals Huawei dat allemaal opzettelijk ongezond heeft willen maken. Dat men, onder druk van de Chinese regering toch wat geniepigheden liet inbouwen is niet ongebruikelijk, alle grote en kleine tech-firma's doen dat, achterdeurtjes, redundante code. Microsoft en Apple doen dat ook. Soms komt dat uit of gaan hackers en criminele organisaties met zo'n opening in het systeem aan de gang. De overheid zelf maakt ook graag gebruik van zogenaamde zero-day kwetsbaarheden om illegale naspeuringen te doen.

Op zich lijkt me 5G geen extra kwalijke technologie die past in een conspiracy profiel. Het is zeker meer straling en sommige mensen zijn er extra gevoelig voor maar je kunt je ook beschermen. In extreme gevallen door bijvoorbeeld te gaan slapen in een Faraday-kooi, die straling buitensluit. Ik denk dat er ook een onderscheid gemaakt moet worden tussen de drager (frequenties) en de inhoud. Alleen maar de energie (warmte) belasting meten is onvoldoende, er moet ook gekeken worden welke effecten straling nog meer kan hebben. En qua inhoud; wat er over het internet allemaal verstuurd wordt is an sich al ongezond. Het nieuws, de porno, de scheldpartijen, haat en criminaliteit, dat is voor normale fysische meetinstrumenten niet te traceren maar kan wel degelijk invloed hebben.

2 http/www.medicalnewstoday.com/articles/neanderthal-genes-may-influence-covid-19-severity
https://www.nature.com/articles/s41586-020-2818-3

De vruchtbaarheids-conspiracy

Onder meer op basis van de voorbehouden en waarschuwingen die door de fabrikanten van vaccins vanwege mogelijke aansprakelijkheid werden gemaakt, is er enige vrees voor de lange termijn effecten op de hormoonritmes en vruchtbaarheid van gevaccineerden. Allerlei geruchten doken op, en met name Michael Yeadon, een ex-Pfizer topman, waarschuwde, maar zijn argumenten bleken niet erg sterk. Nu geloof ik niet dat de vaccin-ontwikkelaars die bedoeling ooit hebben gehad, maar het is wel één van de mogelijke bij-werkingen. In ieder geval lopen de geboortes nog niet terug.

De vruchtbaarheid is, zeker in de westerse wereld, al decennia aan het teruglopen. Spermatozoïden bijvoorbeeld zijn gemiddeld minder beweeglijk, er is meer IVF (kunstmatige bevruchting) en het aantal kinderen per vrouw loopt vrijwel overal terug. Er zijn artsen die dat wijten aan het te ruim gebruiken van antibiotica (aantasting darm-bioom en -viroom), aan de toename van keizersnede geboorten en aan vaccinaties in brede zin. Moeilijk te bewijzen allemaal maar er zit wel iets in, vrees ik. De enorme berg klachten bij het LAREB over menstruatie (ook in mijn directe omgeving) kan genegeerd worden, zoals de Europese toelatingsclub EMA onlangs beweerde op basis van onderzoek, maar is zeker reden tot zorg. De ontkenning door EMA is eigenlijk verontrustend, die club is bepaald op de hand van Big Pharma.

De mRNACorona-vaccins zijn een nieuwe soort en stel nu, dat daardoor de vruchtbaarheid van deze en toekomstige generaties vermindert. Ik zeg dat niet vanwege de geruchten, maar omdat de normale dierproevencyclus die bijvoorbeeld meerdere generaties volgt niet is betrokken bij de hele toelating. Minder vruchtbaarheid is op wereldschaal misschien geen ramp, maar wie wil accepteren dat z'n kinderen of kleinkinderen de laatsten zullen zijn in de familielijn? Hier is dus geen onderzoek naar gedaan, en dat is ook moeilijk, we zijn geen muizen die je door kunt fokken, maar het is een reden tot zorg. Voor de generaties die tot nu toe gevaccineerd zijn speelt het niet zo, maar als we zwangeren, jongeren en zelfs kinderen (in de VS spreekt men vanaf een paar maande) vaccineren is dit een serieuze zaak. De overheden en de vaccin-makers mogen niet wegkomen met weer een flut-onderzoek dat aantoont dat er geen korte-termijn bijwerkingen zijn,. Ze moeten nu echt aantonen (eventueel met multigenerationele dierproeven) dat de fertiliteit niet wordt aangetast. Zeker voor nieuwe behandelingen moet dat wel goed worden getest, niet zals Pfizer dat in de haast maar naliet.

20 Big Pharma; biologische oorlogsvoering en de jacht op vaccin-dollars

Het idee bestond dat Big Pharma de reddende engel is geweest met haar vaccins, maar het verhaal blijkt wat complexer. De testprocedures rammelden, de bijeffecten niet goed onderzocht, naar echt ouderen en kinderen keek men niet. De vaccins zouden beschermen tegen overdracht (steriele immuniteit) maar dat werd later dan ingekort tot minder kans op ernstige verschijnselen, maar onderzoek naar de verspreiding van het virus en welke rol het vaccin daarbij zou kunnen spelen, dat vergat men even. Dat kwam pas in oktober 2022 naar voren toen europarlementariër Rob Roos (JA2k) dat direct aan een Pfizer directeur vroeg, die dat onomwonden toegaf. Het hele beleid ging er echter van uit, dat overdracht door het vaccin beperkt werd, hetgeen dus maar de vraag is, en in iedere geval nooit onderzocht. De hele Coronapas-ellende en de lockdowns gingen daar dus, achteraf onbewezen, van uit. Dan is de schade aan samenleving en personen dus verwijtbaar, sommigen roepen dat dit aangepakt moet worden.

Er zijn allerlei conspiracy-verhalen over, in dit hoofdstuk (met enige overlap met het eerste hofdstuk) geef ik een vooralsnog hypothetische verklaring en illustratie over hoe het mogelijk in elkaar zat en gegaan is, die overigens door de Lancet onderzoekscommissie wel wordt ondersteund. Het draait allemaal om de rol van het militair industrieel complex, dat al langer bezig was met biologische oorlogsvoering en virussen, maar nadat het moeilijk en duur werd in de VS (zware veiligheidseisen, in China ging dat makkelijker, maar liep het dus mogelijk wel uit de hand) en dus uitweek naar labs elders, zoals in Wuhan en meer recent in Oekraïne en elders, overal zit men nu met genetische manipulatie te prutsen.

Er werd al langer en deels stiekem door de overheid betaald onderzoek gedaan naar biologische oorlogsvoering middels (honderden niet geregistreerde) virussen onder meer aan de Universtity of South Carolina (UNC). Ook in Nederland werd er al rond 2004 gekeken naar mogelijkheden om virussen kunstmatig krachtiger “gain

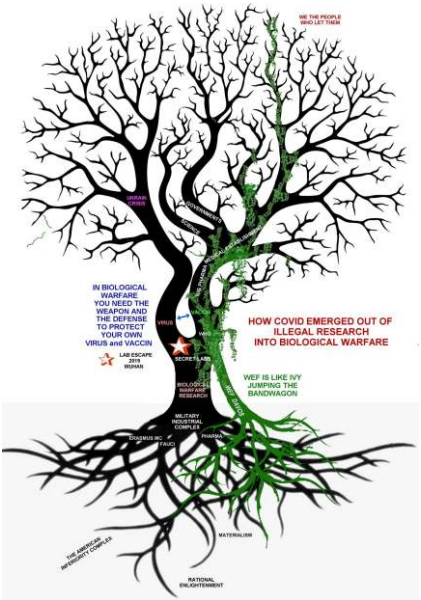

of function" te maken, onder meer op het Erasmus MC[1] door o. a. Ron Fouchier, een van de kernfiguren in dit hele drama. Mensen als Ab Osterhaus (de man die een reputatie heeft van missers, corruptie en gerommel met vaccins), media-ster Marion Koopmans., Ernst Kuipers en veel anderen wisten daarvan, maar ook Kaag[2] bleek in ieder geval sinds de Corona uitbraak van alles op de hoogte. De uitgelekte zgn. Fauci-mails maken dit volstrekt duidelijk en geven ook aan hoe sinds 1 febr 2020 met man en macht is geprobeerd de zgn. labfout verklaring voor Corona te ontzenuwen, terwijl dat hoogstwaarschijnlijk toch de oorzaak was.

Wapens vragen ook bescherming dus vaccins

Wil je "versterkte virussen" gaan gebruiken als wapen, dan moet je ook een "genezing", vaccin of profylaxe hebben, anders gaan je eigen mensen er ook aan. Vaccin-ontwikkeling, wat een mooie dekmantel. Dus werden met onder meer steun van Bill&Melinda, de ondertussen in een kwalijk daglicht gekomen EcoHealth Alliance en het Britse Wellcome Trust elders laboratoria opgezet (zoals in Wuhan), om dit wel te doen. En daar is in 2019 iets misgegaan; opzettelijk, toevallig, daar weet ik te weinig van, maar dat is natuurlijk heel relevant.

1 Alle spelers al in 2014 samen: Fouchier, R.A.M. (Ron) Schneeberger, P.M. (Peter) Rozendaal, F.W. (Frans) Broekman, J.M. (Jan) Kemink, S.A. (Stiena) Munster, V.J. (Vincent) Rimmelzwaan, G.F. (Guus) Schutten, M. (Martin) Doornum, G.J.J. (Gerard) van Koch, G. (Guus) Bosman, A. (Arnold) Koopmans D.V.M., M.P.G. (Marion) Osterhaus, A.D.M.E. (Albert) Kuiken, T. (Thijs) (3 February 2004). "Avian influenza A virus (H7N7) associated with human conjunctivitis and a fatal case of acute respiratory distress syndrome". Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America. 101 (5): 1356–61. Bibcode:2004PNAS..101.1356F. doi:10.1073/pnas.0308352100. PMID 14745020.

2 https://indepen.nl/wat-weet-sigrid-kaag-van-het-lablek-in-wuhan/

Het onderzoek naar biologische wapens ging dus altijd gepaard met onderzoek naar vaccins, en toen het uit de hand liep, was men dus al jaren bezig geweest om die te ontwikkelen. Maar dat kon natuurlijk niet vanuit de militaire hoek komen, dus kwam er na de uitbraak snel samenwerking op gang met relatief onverdachte partijen zoals voor het Oxford vaccin, maar kregen de grote pharma-bedrijven ook een rol en uitzicht op mega-verdiensten.

Biologische oorlogsvoering

Bijgaand een tekening, die aangeeft hoe het mogelijk is gegaan. Het militair industrieel complex (meest VS, maar overal is wapenindustrie) zoekt naar nieuwe middelen en keek al langer naar chemische en biologische wapens. Dat mag niet, maar werd toch onderzocht, er is altijd het excuus van een wapenwedloop. Men liep tegen wettelijk belemmeringen op, onderzoek naar vogelgriep door Ron Fouchier van het Erasmus MC al in eerste jaren van deze eeuw werd door Amerika betaald, maar werd na publicatie in 2010 in de VS per wet in 2014 verboden. Dus ging men ondergronds, zoals in Wuhan, met mensen als Fauci als backers. Men moest wel zowel een virus als een waccin maken, anders zou men de eigen mensen niet kunnen beschermen. In het plaatje zie je dat het WEF er niet helemaal achter zat, maar op de bandwagon sprong toen duidelijk werd hoe Corona haar belangen diende en gebruikt kon worden in het kader van een “reset”.

Pharma kongsi

Het was dus duidelijk, de farmaceutische industrie moest met een oplossing komen voor een door de Amerikaanse overheid (en het complex daarachter waarin allerlei elitaire clubs zoals WEF hun kans zagen) veroorzaakte pandemie. Vaccinatie was het toverwoord, profylaxe en behandeling werden genegeerd, naar alternatieve behandelmethodes werd niet echt gekeken, en zelf per geheim contract geblokkeerd want dat zou de experimentele status van de vaccin aantasten. In de vaccin ontwikkeling op basis van genetische manipulatie zat de expertise en als ze een vaccin zouden vinden (of aangereikt kregen), moesten die bedrijven het ook snel maken, in aantallen. maar de toestemmingsprocedure moest eerst wel even doorgedrukt worden, op basis van dubieuze onderzoeken (zoals uit de Pfizer documenten steeds meer blijkt). Experimenten op dat gebied werden op basis van dat nu uitgelekte contract afgeraden of zelfs verboden, want experimentele medicijnen mogen niet als er alternatieven zijn. Het vaccin of de vaccins als er meer zouden

komen, dat zou de oplossing brengen en daar mocht ook wel aan verdiend worden.

Aansprakelijkheid werd snel afgedekt, Big Pharma kreeg vrij spel, al komen de spelletjes en tekortkomingen in de produkcten en de procedure nu steeds duidelijker naar voren en twijfelt Pfizer (SEC documenten) nu zelf ook aan “normale” goedkeuring, ook voor de nieuwe middelen.

Het was vanaf het begin duidelijk, de farmaceutische industrie moest met een oplossing komen en vaccinatie was het toverwoord, profylaxe en behandeling werden genegeerd. Men wist dat er ee vaccin in ontwikkeling was, dat leek de oplossing, helaas viel dat tegen en werkte het niet echt goed en er waren bijeffecten. In vaccin ontwikkeling zat dus al de expertise en als ze een vaccin zouden vinden met hulp van de illegale labs, moesten die bedrijven het ook maken, in aantallen. De nadruk lag dus op een vaccin, naar alternatieve behandelmethodes werd niet echt gekeken, en zelfs per geheim contract geblokkeerd. Experimenten op dat gebied werden op basis van dat nu uitgelekte contract afgeraden of zelfs verboden, want experimentele medicijnen mogen niet als er alternatieven zijn. Het vaccin of de vaccins als er meer zouden komen, dat zou de oplossing brengen en daar mocht ook wel aan verdiend worden. Er werden door overheden direct al honderden miljoenen vrijgemaakt om reserveringen te maken en steun te geven aan de researchgroepen. Het grote geld begon al snel te rollen.

Er waren maar weinigen die al even doorrekenden, dat een vaccin van zeg 30 euro per shot (en er zijn er nu drie, vier of meer nodig) plus de kosten van de prikkerij, de administratie en de nazorg voor zo’n 17 miljoen Nederlanders dan al gauw een paar miljard zouden belopen en dat zoiets mogelijk een terugkerende kostenpost zou worden. Even in praktische termen, misschien wel ieder jaar tweehonderd euro of meer extra, via de ziektekostenverzekering.

Wereldwijd honderden miljarden aan winst

Er werd fors geïnvesteerd, door de bedrijven zelf maar ook door overheden die de ontwikkeling wilden steunen, zorgen dat ze vooraan stonden als er iets werd gevonden en dus fors met geld over de brug kwamen. Ook was de gedachte dat al je maar tijdig reserveerde en ook vooruit betaalde, je een betere prijs kon krijgen want dat dit geen dubbeltjeswerk was, dat begreep iedereen. Ook was er de dreiging dat als je niet direct bestelde, je achteraan in de rij kwam, dat kun je ook blackmail noemen en waarvoor ook ons land boog.

De research en het testten kostte veel geld, waarschijnlijk honderden miljoenen of meer. Maar dat mocht ook wel. Voor de farma-industrie ging het in totaal natuurlijk om enorme bedragen aan mogelijke omzet, tientallen, mogelijk honderden miljarden, een inkomstenbron waar men wel even z'n best voor wilde doen. Pfizer had in 2021 een totale omzet 82 miljard en een totale jaarwinst van 22 miljard, voorzag eerst 54 miljard aan Corona-vaccins voor 2022 en 100 miljard totaalomzet, maar is nu wat pessimistischer.

Even in perspectief: Nederland geeft dus plm. zo'n 1 tot 2 miljard uit aan vaccins, maar de totale schade is minstens 250 miljard, dus het vaccin is eigenlijk relatief niet erg duur.

Er zat dus groot geld aan te komen dus ging men allerwegen aan de gang en uiteindelijk kwam men nog redelijk snel met werkende vaccins. Helaas wat haastig ontwikkeld en nog haastiger en onvolledig getest maar er was natuurlijk een enorme druk, de besmettingen en sterftecijfers liepen maar op.

Het werd een hele race, er waren dus deels illegale organisaties die al bezig waren geweest met vaccins voor gelijksoortige ziektes, maar ook zoals de mensen achter Oxford-AstraZeneca. Er werd naar traditionele methodes gekeken, de minder geavanceerde laboratoria kwamen ook wel met producten, zoals het Russische Sputnik vaccin maar de race werd feitelijk gewonnen door Pfizer, dat een veel modernere aanpak (eigenlijk kwam dat van BioNTech) gebruikte, en met mRNA op diep-genetisch niveau aan de gang ging. Daarmee werd op vrij fundamenteel niveau de aanmaak van beschermende eiwitten (spikes) gestimuleerd, die zich dan weer hechten aan de Corona virionen. Het Amerikaanse Pfizer vaccin was dus het eerste. Het moest wel diep gekoeld worden vervoerd en er waren twee prikken nodig maar het bedrijf scoorde er goed mee. In grote populaties als in de Verenigde Staten en Engeland maar ook in ons land werden ze de voornaamste leverancier. Moderna kwam ook snel met een soortgelijk mRNA vaccin. Later volgden AstraZeneca en 'n éénprikker als van Janssen Pharmaceuticals (Johnsen & Johnsen) dat als een soort eigen Nederlands product werd geaffi-cheerd maar ook, net zoals AstraZeneca tegen bij-effecten en leveringsproblemen opliep en minder goed werkt.

Bij de oorspronkelijke testen door de leverancier was er een deel dubbel-blind, die kregen dus een placebo maar het echte lange termijn belang van zo'n controlegroep werd teniet gedaan toen men die ook maar het echte vaccin ging inspuiten, zogenaamd om humanitaire redenen. Dat we nu achteraf veel moeilijker lange termijn

effecten kunnen constateren maakt dat wel een wetenschappelijke doodzonde, waar niemand meer over rept.

De race om zo snel mogelijk te vaccineren ging in Nederland niet echt goed van start, men had het organisatorisch niet goed in hand. Dat was nogal een minpuntje voor minister Hugo de Jonge; men had toch kunnen zien aankomen dat er breed geprikt zou moeten worden? Dat hield dus in dat er pas in januari 2021 echt geprikt kon worden terwijl Engeland al in 2020 volop bezig was maar dan ook niet geremd werd door de lokale en Europese goedkeurende instanties. Er kwam hier wel een inhaalslag, en een gevecht om zo veel mogelijk vaccins in te kopen en weg te prikken en dat is goed gelukt. Nu er sprake is van een brede derde prik (booster) vanwege de afname van de bescherming na plm. 6 maanden, de dreiging van de oMicron en de voorspelde druk op de zorg.

Legale basis

Het experimentele karakter heeft de aansprakelijkheid van de leveranciers en de overheid beperkt, mits er geen alternatieven waren. Die waren er wel, maar werden geblokkeerd, een grof schandaal en oorzaak van heel veel doden. Maar nu men in de VS die experimentele status verlaat is die aansprakelijkheidskwestie opnieuw actueel en probeert men door toestemming voor gebruik op jonge kinderen via een achterdeur daar weer onderuit te komen.

Effectiviteit of juist niet

Het ging er ooit om dat gevaccineerden helemaal gevrijwaard zijn van de ziekte, maar nu gat het om zeer gedeeltelijke bescherming en op z’n best dat gevaccineerden die ziekte beter kunnen weerstaan. Is een vaccin wel een vaccin als er geen steriele immuniteit ontstaat, en men dus nog anderen kan besmetten?

De leveranciers claimden, op basis van hun tests, waarbij tienduizenden mensen als proefkonijn dienden, nogal hoge effectiviteit. Pfizer sprak over wel 97% of 95%. Dat betekent dus dat percentage van de geïnjecteerde mensen dat goed beschermd zou zijn (tegen het krijgen van de ziekte, overdragen aan anderen werd al snel “vergeten” als immuniteits-kwalificatie.

Dat is misleidend, want het gaat eigenlijk om absolute risicovermindering. Dat was niet duidelijk, effectiviteit en doelmatigheid werden door elkaar gehaald.Uit de oorspronkelijke proef van Pfizer bleek dat een persoon 95% minder kans had om de herfstvariant van COVID-19 op te lopen. Dit staat in medische termen bekend als relatieve risicovermindering, maar om de werkelijke waarde van een behandeling te kennen, moet men voor die persoon nagaan met

hoeveel zijn individuele risico door de interventie is verminderd – d.w.z. de absolute individuele risicovermindering. De proefresultaten wijzen in dat perspectief uit dat het vaccin alleen voorkomt dat iemand een positieve test met symptomen krijgt, en dat de absolute risicovermindering daarvoor 0,84% bedraagt (0,88% verminderd tot 0,04%).

Een andere manier om dit uit te drukken is dat je 119 mensen zou moeten vaccineren om één symptomatische positieve test te voorkomen.

Maar er waren meer problemen met die test, de bijwerkingen werden ondergeschoffeld en sterfte zonder duidelijke CoVID indicatie die voor gevaccineerden groter was (19 verus 17)werd niet onderzocht. Als voorbeeld: in de cruciale mRNA-studie van Pfizer[3], gepubliceerd in The New England Journal of Medicine, waren de gegevens in de aanvullende bijlage, met name dat er vier hartstilstanden waren bij degenen die het vaccin namen, tegenover slechts één in de placebogroep. En die hartproblemen zien we nu bij veel gevaccineerden, ook jongeren. Menstruatieproblemen, ongevallen door draaiduizeligheid, pas veel later kwam dat boven water. Een vruchtbaarheid, of dat door Corona of vaccinatie is aangetast, daar gaan we pas over een paar jaar iets van merken.

De andere (niet mRNA) leveranciers waren iets bescheidener met hun claims, maar ook hun opgaven lijken nu twijfelachtig.. Ondertussen is wel duidelijk, dat men een 90% effectiviteit al als behoorlijk beschouwt maar heel precieze cijfers zijn er niet. Het zijn meestal aannamen of cijfers van specifieke groepen zoals zorgwerkers die om te beginnen relatief gezond zijn en waarbij dan Pfizer 85% scoort (the Lancet 23 april 2021). Ondertussen is de afzwakking van de bescherming wel een feit, na zes maanden of minder is het op, vandaar de derde prik als booster, maar ook blijkt AstraZeneca na een tijdje nauwelijks bescherming te bieden (Sanquin onderzoek).

Ook bleek dat Pfizer wel op een heel bepaalde manier aan haar 95% effectiviteit kwam en daarbij alleen PCR tests (in eigen huis) gebruikte. Uit het afgedwongen materiaal van Pfizer bleek later, dat er qua antibody ontwikkeling nogal andere cijfers waren en dat de

3 Polack FP, Thomas SJ, Kitchin N, et al. Safety and efficacy of the BNT162b2 mRNA Covid-19 vaccine. N Engl J Med. 2020;383(27):2603–2615. https://doi.org/10.1056/NEJMoa2034577

groep mensen die ondanks vaccinatie toch CoVid kregen veel groter was en er op basis daarvan niet meer dan een 53% vaccinatie-effectiviteit (VE) was. Neemt men dan de verminderde opbouw bij gevaccineerden mee, dan is dat nog minder en is de VE misschien zelf niet significant. Dit komt nu allemaal boven water, en in haar rapportage aan de aandeelhouders waarschuwt Pfizer dan ook voor de gevolgen voor de omzet en winst.

Verschillende groepen hebben een verschillende kans dat het vaccin aanslaat, maar daar zijn geen cijfers over. Waarom wordt, desnoods steekproefsgewijze, niet gekeken naar ziektehistorie en andere medische en sociale gegevens van getesten? Dat dikke en arme mensen en mensen met een migratie-achtergrond meer risico lopen is maar een magere indicatie (biomarker).

Dat gebrek aan differentiatie geldt ook voor de kans op herbesmetting na vaccinatie en over hoeveel minder de ernst van de ziekte uitpakt als je maar een prik hebt gehad.

De cijfers op dit gebied zijn onduidelijk of misleidend. Het RIVM gaat bijvoorbeeld wel na of en hoeveel mensen er zijn die na vaccinatie toch positief testen maar rapporteert niet de toename daarvan. Pas recent kwamen er cijfers hoeveel ziekenhuispatiënten, in december ruim meer dan 50% van de IC patiënten al gevaccineerd waren. Maar die strookten niet echt met wat uit andere landen bekend was, waar dat bijna 100% is. Het verhaal dat de ziekenhuizen nog vooral niet-gevaccineerden behandelen ging onderuit. De pandemie komt dus NIET door de ongevaccineerden, het zijn de geprikten die in 2022 meer de zorg belastten en risico liepen.

Mutaties

De grote angst was en is dat er nare mutaties komen, dus dat virussen zich een beetje veranderen en dat de vaccins dan niet meer zouden helpen of minder goed zouden werken. De Indiase variant B.1.617.2, die men de deltavariant noemde en in 2021 snel dominant werd, is bepaald agressiever en minder vaccin-gevoelig en maakte slachtoffers. Maar oMicron kwam eind 2021 snel op en bleek veel milder, maar besmettelijker en had ook weer subvarianten zoals BA1, BA2 en nu BA4/5.

Het risico is steeds aanwezig, dat er een mutant opduikt die niet reageert op de huidige vaccins. Dat zou betekenen dat er door de fabrikanten nieuwe versies ontwikkeld moeten worden die of breder werken of alleen de nieuwe variant aanpakken. Een derde en vierde prik is een lapmiddel dat even kon helpen bij delta, maar is dat ook zinvol bij oMicron, waar de effectiviteit veel lager is en de bij-ef-

fecten mogelijk zwaarder? De consequentie zou kunnen zijn dat we net als bij griep geregeld (ieder jaar, iedere maand?) opnieuw een prik nodig hebben.

Octrooien en Covax

De vaccinatiegraad buiten de westerse landen is bedroevend laag, ze hebben niet genoeg vaccins en kunnen ze ook niet betalen, ook al is de prijs daar wel lager. De fabrikanten verdienen veel geld maar zeggen ook dat ze een gedifferentieerd prijsbeleid hebben en armere landen minder laten betalen. Er zijn wel initiatieven om aan die achterstand wat aan te doen. De landen van de G7 willen via het vaccinprogramma Covax hun overtollige vaccins delen met de rest van de wereld, maar dat is lang niet voldoende. Bovendien willen veel landen ze niet (meer) en gebruikten Ivermectine en andere middelen om de pandemie te bedwingen, met behoorlijk succes,. Noord Korea bijvoorbeeld waar bijna niemand gevaccineerd is, kreeg een latere uitbraak maar wil die zonder vaccins afweren en lijkt daarin te slagen.

De Westerse wereld blijft geloven in vaccines en er is daar de geachte dat er zo veel wordt erdiend aan de vaccins terwijl de armere landen acherlopen dat men nu aanringt op dwanglicenties. Men wil de leverancier verlichten de productiegegeens en ingrediënten af te taan, zodat ook andere proucenten de vaccins kunnen maken en verkopen tegen agere prijzen. Ook wordt er esproken over kennis delen n een bestaande pool, de Covid-19 Technology Access Pool (C-TAP) van e Wereldgezondheidsorgaisatie (WHO). Dat gaat dus n tegen de octrooirechten patenten) van de everanciers.

Die zien hun winsten in geaar komen, en verzetten

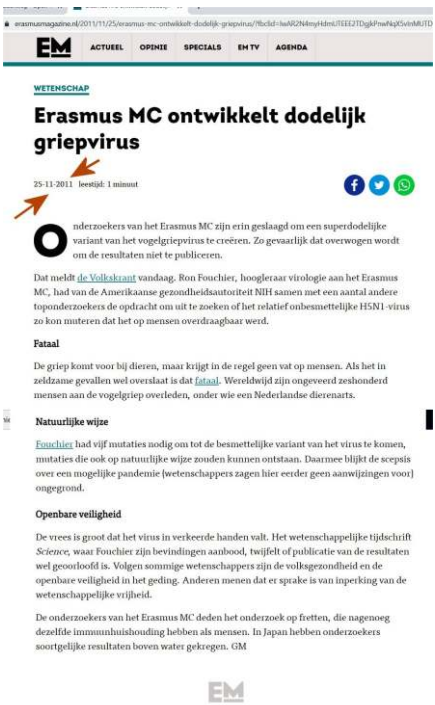
erasmusmagazine.nl/2011/11/25/erasmus-mc-ontwikkelt-dodelijk-griepvirus/?fbclid=IwAR2N4myHdmLiTEEE2TDgjkPnwNqX5vlnMUTD

EM ACTUEEL OPINIE SPECIALS EM TV AGENDA

WETENSCHAP

Erasmus MC ontwikkelt dodelijk griepvirus

25-11-2011 leestijd: 1 minuut

Onderzoekers van het Erasmus MC zijn erin geslaagd om een superdodelijke variant van het vogelgriepvirus te creëren. Zo gevaarlijk dat overwogen wordt om de resultaten niet te publiceren.

Dat meldt de Volkskrant vandaag. Ron Fouchier, hoogleraar virologie aan het Erasmus MC, had van de Amerikaanse gezondheidsautoriteit NIH samen met een aantal andere toponderzoekers de opdracht om uit te zoeken of het relatief onbesmettelijke H5N1-virus zo kon muteren dat het op mensen overdraagbaar werd.

Fataal

De griep komt voor bij dieren, maar krijgt in de regel geen vat op mensen. Als het in zeldzame gevallen wel overslaat is dat fataal. Wereldwijd zijn ongeveerd zeshonderd mensen aan de vogelgriep overleden, onder wie een Nederlandse dierenarts.

Natuurlijke wijze

Fouchier had vijf mutaties nodig om tot de besmettelijke variant van het virus te komen, mutaties die ook op natuurlijke wijze zouden kunnen ontstaan. Daarmee blijkt de scepsis over een mogelijke pandemie (wetenschappers zagen hier eerder geen aanwijzingen voor) ongegrond.

Openbare veiligheid

De vrees is groot dat het virus in verkeerde handen valt. Het wetenschappelijke tijdschrift *Science*, waar Fouchier zijn bevindingen aanbood, twijfelt of publicatie van de resultaten wel geoorloofd is. Volgen sommige wetenschappers zijn de volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding. Anderen menen dat er sprake is van inperking van de wetenschappelijke vrijheid.

De onderzoekers van het Erasmus MC deden het onderzoek op fretten, die nagenoeg dezelfde immuunhuishouding hebben als mensen. In Japan hebben onderzoekers soortgelijke resultaten boven water gekregen. GM

EM

Het artikel in het Erasmusmagazine van 2011 dat al spreekt over dodelijk virus.

ich tegen de niet erg harde plannen van ondermeer Joe Biden en de VS (en Bill Gates via de WHO) en de 'gelegenheidswetgeving' die toekomstige research zou kunnen afremmen, bijvoorbeeld als er nog een pandemie zou komen. Er zijn te veel belangen, dit lijkt op meeveren met de publieke opinie.

Ik vraag me af of die dierproeven, die normaal deel zijn van de toe latingsprocedure, nog werden of worden uitgevoerd (nu het stempel experimenteel maar blijft durft men dat blijkbaar niet aan, Pfizer twijfelt nu zelf aan normale goedkeuring) of maar op 8 muizen zoals voor het bivalente BA5 vaccin in de zomer van 2022. Ik ben vooral benieuwd of daar iets over multi-generationele vruchtbaarheid uit zou komen. Onderzoek naar menstruatieproblemen in Israel voorspelt weinig goeds in die richting.[4]

Het zouden de fabrikanten moeten zijn die met dit soort negatieve berichten iets zouden moeten doen, nieuwe tests opzetten, bewijzen dat het wel veilig is, maar daar hoor je niets over. Of de overheid zou moeten eisen dat de normale toelatingsprocedure alsnog wordt doorlopen! Ook daar is geen nieuws over, de booster moet, ook voor kinderen (hier vanaf 12 jr. elders tot 40 jr. nu afgeraden! En de nieuwe middelen zoals de ritonavir-boosted nirmatrelvir (Paxlovid) and remdesivir (Veklury) moeten die niet de lange normale procedure doormaken? In VS mogen ze nu experimenteel worden voorgeschreven en het Witte Huisen CDC beveelt dat zelfs aan, maar er blijkt een "rebound" (men wordt later toch weer ziek) op te treden, die ook Pfizer niet kan verklaren.

In het algemeen is duidelijk dat de focus op vaccinatie wel wat resultaat heeft gehad, zeker voor de kwetsbare groepen in de eerste maanden en in eerste instantie ook zorgde voor minder en minder zware opnames, maar dat valt nu tegen. De vaccinatieschade, nog steeds onder de pet gehouden, is aanzienlijk, maar door b.v. sterfte binnen 2 weken na vaccinatie als niet gevaccineerd in de generieke oorzakengroep te registreren, leidt dat wel tot oversterfte, maar niet gerelateerd aan Corona.

CoVid blijft actief in nieuwe varianten en de vaccinatie helpt steeds minder en maakt meer slachtoffers dan niet vaccineren.Vaccinatie en zeker 3e, 4e en 5e prik zijn gevaarlijker dan de ziekte doormaken en beschermen ook nauwelijks, maar tasten de weerstand aan en hebben nare bijeffecten voor bepaalde groepen zoals jongeren. Hetgeen de overheid en Pfizer natuurlijk ontkennen, maar ook uit

4 https://obgyn.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/ijgo.14356

hun eigen (eerst verzwegen) documentatie en recente research nu overduidelijk wordt.

21 Het geheime contract, teloorgang van de rechtsstaat

Ursula vd Leyen wordt nu aangeklaagd omdat ze een waanzin contract afsloot van 71 miljard € namens de EU. Dan komt de vraag naar boven; mag de overheid onrechtmatig handelen? Volgens Hugo de Jonge wel als het nodig is. Maar hoe ver ga je daar in, heiligt het doel de middelen? Hoe betitel je een samenleving, waarin het publieke en het parlement bewust vals worden voorgelicht, waarin het geweldsmonopolie van de overheid is geanonimiseerd, uitlokking, afranselfuiken en provocatie door als demonstranten geklede en anonieme agenten (mario's) en disproportioneel geweld tegen demonstranten standaard is geworden? De overheid dicteert haar "waarheid", plausibiliseert zonder goede argumenten de maatregelen, onderdrukt alternatieve visies, manipuleert en vervalst gegevens, manipuleert en bedreigt media, bijna alle burgerrechten zijn afgepakt of genegeerd. Een samenleving, waar de democratie een klucht is, er een kabinet aantreedt dat minder dan 10% steun heeft voor haar beleid en de burger machteloos moet toezien hoe dat in stand wordt gehouden met een marginale 77 zetel meerderheid van politici, die zelf medeverantwoordelijk zijn voor wat er uit de hand liep. Een beleid, waar door het verbieden van wel effectieve medicatie duizenden mensen onnodig en te vroeg stierven. Een beleid dat de ouderen en zwakken zogenaamd wil beschermen, maar hen en hun verzorgers in het begin de middelen daartoe ontzegde en nog steeds, door het isoleren en de lockdown, die ouderen onnodig belast en geen natuurlijke immuniteit laat opbouwen, hetgeen neerkomt op "harvesting", het snoeien van het dorre hout. Een rechtsstaat waar het bezigen van het woord tribunaal rond Corona door de hoofdofficier van Justitie Michiel Zwinkels al als verkapte doodsbedreiging wordt gezien en vervolgd. Maar dat gedrag van de overheid blijkt ook door Big Pharma al afgedwongen, er is een wurg contract met de vaccin-leveranciers, ooit getekend door bewindslieden, misschien door Mark Rutte of Hugo de Jonge, misschien ook door minister Bruno Bruins (VVD: Medische Zorg) die het Coronadossier tot 19 maart 2020 behandelde en instortte. Waarom kon hij het niet meer aan?

Ik ben geleidelijk van een afstandelijke beschouwer en waarheidszoeker tot tamelijk gefrustreerde afvallige worden. Ik wil nog aannemen dat het allemaal geen opzet was en dat men in een wespennest is getrapt en in paniek domme dingen heeft gedaan, maar het rommelen en verzwijgen daarna en het zich afsluiten voor alternatieve visies is wel verwijtbaar. Het heeft een tijd geduurd, maar mijn vertrouwen in de overheid en de instituties is dus geleidelijk verdwenen. Ik geloof nu ook, dat het afglijden naar een steeds meer totalitaire controlestaat en quasi democratie geen toeval is. De signalen zijn te duidelijk, het kabinet en OMT zwalken maar wat.

De rechtsstaat wordt verder afgebroken. EU voorzitter Ursula von der Leyen wil de Neurenberg conventie afbreken, terug naar fascistisch WO2-stijl beschikken over levens en vrijheid! Vaccinatie verplicht, zeggenschap en vrijheid verloren! Wanneer gaan we euthanasie verplichten en groepen uitmoorden, zoals in Duitsland al voordat men maar aan de Joden dacht met menen in inrichtingen gebeurde.?

De totalitaire controlestaat in beeld

Onze mensen- en burgerrechten zijn systematisch afgebroken en, onze instituties gecorrumpeerd. Onze samenleving glijdt af naar wat dystopische schrijvers ons schilderden in “1984”, “Brave New World”, “Animal Farm” met niet alleen “Big Brother”en “Thought Police” maar met een elite die zich niet meer aan regels van fatsoen, respect en wetmatigheid hoeft te houden.

Tijdens het begin en zelfs nog toen ik in mei 2021 aan mijn boek over Corona begon wilde ik graag geloven dat een onpartijdige analyse van het beleid en de ontwikkelingen mogelijk was en ik daar een bijdrage

De kerstknevel 2021 werd verklaard met onderstaande grafiek over dreigende oMicron, gemodelleerd door het RIVM. Meer dan 20.000 mensen in het ziekenhuis, overbelasting, dus zware lockdown, de economie verder kapot en de kerst verpest. Maar wat blijkt, de prognose kwam helemaal niet uit, de cijfers maken duidelijk dat dit onverantwoord paniekzaaien was.

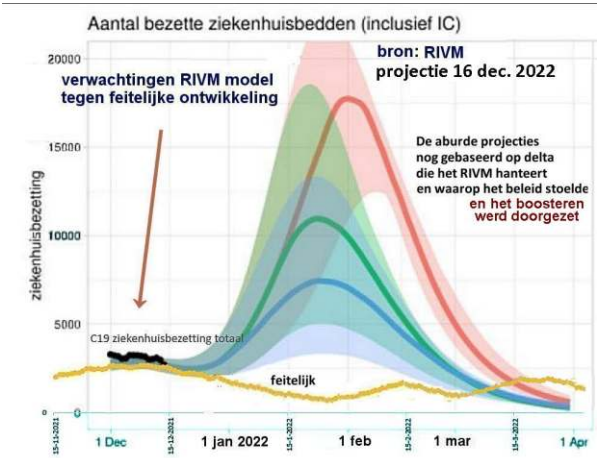

in kon leveren. Ik zag en signaleerde dat er dingen fout gingen, er grove missers waren, maar dat in het algemeen de “spelers” geacht konden worden, hun best te doen en de belangen van de burgers te behartigen.

Dat vertrouwen is nu (en dat betreur ik) verdampt; te veel dingen zijn aan het licht gekomen die niet meer als verstandig, rationeel of als goed “bona fide” huisvaderschap beschouwd kunnen worden. De basis van ons en mijn Romeins-Rijnlands rechtsbesef en ethische positie is daardoor aangetast, velen (langzamerhand een grote meerderheid) zien de overheid nu als het probleem.

Het virus van de twijfel en het wantrouwen hakt er veel zwaarder in dan het uiteindelijk betrekkelijk beperkte effect van het biologische virus.

De tweedeling in de maatschappij is ondertussen een feit, de meerderheid legt haar wil op aan een minderheid ten koste van die minderheid. De quasi-superieure en zogenaamd “wetenschappelijke” houding en omgeving die de burger wordt voorgehouden is niet anders dan een middel om de angst en minderwaardigheidsgevoelens (van burger en machthebbers) in te projecteren. En ja, dat is wat Wilhelm Reich fascisme noemde en dat begin ik ook zo te voelen.

Ik zou de vertoningen en het theater van persconferenties en de OMT-sessies kunnen noemen, het gegoochel met cijfers, het terugkomen op plechtige beloftes over bijvoorbeeld vaccinatieplicht door kabinet én politiek, het gehuichel, de manipulaties en het weghouden en verzwijgen van relevante informatie, maar dat krijgt iedereen via het internet al aangereikt. Ik zou kunnen wijzen op hoe de meeste media niet anders waren dan echoputten, hoe vooral de professionele journalistiek het heeft laten afweten, hoe er een alternatief maar zwaar gecensureerd alternatief mediacircuit is ontstaan, hoe waarheid tot “eigendom” van de macht werd gemaakt, maar laat ik me beperken.

Het criminele contract met de vaccin-makers

Een van de grofste en mogelijk misdadige acties van de overheid (ook in het buitenland) is het contract geweest met onder meer Pfizer over de levering van het vaccin. Dat werd lang voordat het uiteindelijk eind 2020 beschikbaar kwam al besteld en geregeld, maar op basis van een tot dusver weggehouden contract (dat als staatsgeheim werd bestempeld). Nu blijkt dat te gaan om 71 miljard € voor een absurde 4,6 miljard doses, 15 per kop. En daarvoor moeten de EU burgers opdraaien. Een contract getekend door Ursula vd Ley-

en die daarvoor nu wordt aangeklaagd en gesteund door ministers en mensen die beseft moeten hebben dat het ook ging om het ontzeggen van mogelijk effectieve medicijnen en behandelingen aan de bevolking en daarmee feitelijk vele, vele duizenden de dood injoegen.

Uit de feitelijke contracten tussen Europa en Pfizer, waar het Brusselse Europarlement in de herfst van 2021 uiteindelijk inzage in kreeg (maar met veel zwartgemaakte paragrafen) blijkt nu namelijk dat Pfizer als voorwaarde stelde dat alternatieve therapie of medicijnen of behandeling ontraden, geblokkeerd of verboden moesten worden. Dit omdat de experimentele toelating die nodig was om het vaccin uit te rollen alleen mag als er geen alternatieven zijn. Dus werden zonder dat iemand buiten de kring van samenzweerders (want zo kun je hen wel zien) ervan wist, alle concurrerende medicijnen, behandelingen en suggesties weggewerkt, belachelijk gemaakt, als misdadige kwakzalverij betiteld, verboden.

Zij die in alle eerlijkheid en vanuit hun plicht en Hippocratische eed werkten, werden bedreigd. En het heeft gewerkt, vaccinatie bleef als enig alternatief overeind, tot op de dag van vandaag worden alternatieven die zich ondertussen bewezen en zelfs zijn goedgekeurd, als lapmiddeltjes betiteld. Degenen die wisten van de condities van het Pfizer contract (maar de andere leveranciers zullen ook soortgelijke condities afgedwongen hebben) proberen nog door totale vaccinatie af te dwingen de controlegroep te elimineren om hun gelijk te zekeren en de cijfers te manipuleren. Daar moeten we niet intrappen en de legaliteit van de 4e prik zonder geldige goedkeuring, want die verloopt binnenkort, aankaarten.

Waarom is die informatie over dat contract aan de 2e kamer (in ieder geval de oppositie, de machthebbende coalitie moet er van geweten hebben en ook het OMT en RIVM moeten zijn ingelicht of het hebben kunnen afleiden), het publiek en de pers onthouden. Men is de voorwaarden en het dictaat van Pfizer wel braaf en zonder kritische evaluatie nagekomen en dat moet duizenden en duizenden mensen en wereldwijd nog veel meer het leven hebben gekost. Is dit geen misleiding of erger geweest van de kant van de verantwoordelijke bewindslieden die de contracten mede hebben ondertekend of gelegitimeerd. Dan past meer dan wat Kamervragen of een beroep op steeds minder onafhankelijk rechters, dan is het tijd voor een tribunaal!

Nu blijkt dat bedrijven als Pfizer wel wisten wat er mis kon gaan, hele trajecten in de normale goedkeuringstrajecten bewust hebben overgeslagen, de controlegroep hebben uitgeschakeld, bij-effecten

en sterfte erg slordig te hebben onderzocht en geknoeid hebben met de testresultaten. En ze hebben bedongen dat ze NOOIT aansprakelijk gesteld kunnen worden, of voor een rechter of tribunaal gedaagd. Pfizer en Moderna deden verder wat ze wilden.

De leveranciers hebben zich goed ingedekt, bijvoorbeeld in de bijsluiter van het Canadese Pfizer vaccin werd specifiek gewezen op nevenschade bij 12-17 jarigen (nu eindelijk door de Gezondheidsraad overgenomen na veel hartklachten bij jongens, en zijn niet aansprakelijk, net als de regering (zolang men vaccinatie niet verplicht). Ondertussen boostert men met allerlei argumenten massaal en prikt men vanaf 5 jaar naar hartenlust terwijl een groot deel (60% of meer?) van de kinderen blijkbaar al besmet is geweest en genezen. Vaccinatie, ook de booster die voor oMicron helemaal niet zo effectief is en snel afloopt, heeft ernstige bijwerkingen die mogelijk veel kwalijker zijn dan wat Corona zelf aan schade veroorzaakt. Het RIVM en OMT ontkennen de cijfers die dat onderbouwen en noemt dat fake nieuws of schuift de onderliggende oversterfte vaccinatieschade af als Covid bijwerking. En het parlement knikt in meerderheid braaf en houdt hen (met PvdA en GL steun) aan de macht, in een nieuw kabinet dat gewoon doorgaat op de oude weg, maar met nieuwe kretologie, banieren en beloftes..

De informatie over het contract met de leveranciers is nog niet breed bekend maar gaat nog opschudding veroorzaken, demonstraties die nu zo gewelddadig worden aangepakt, massale acties zoals de truckers n Canada, misschien geweld, cyberaanvallen, burgerlijke ongehoorzaamheid of erger. De oorlog houdt ons nu even bezig, maar de angel is nog lang niet uit de Corona-ellende. Er zijn te veel mensen onnodig gestorven, niet goed geholpen, invalide geworden, door vaccinatie of juist niet vaccineren, dat is een kwestie waar we nog jaren over kunnen twisten.

Want wie komt op voor de gestorvenen die stierven aan de vaccinatiegevolgen, aan de zieken die passende zorg is onthouden? En kunnen mensen die daardoor dierbaren verloren, naar de rechter gaan? De leveranciers zijn niet aansprakelijk, de overheid ook niet, dat is afdoende afgedekt, en niemand werd toch verplicht tot vaccinatie, je doet het vrijwillig, want het is toch goed voor je? En dat is voor risicogroepen altijd ook wel waar geweest, het zo breed gaan prikken is wat gevaarlijk, onnodig en contraproductief was.

22 Economische ontwrichting

In oktober 2018 organiseerde het WHO, samen met het WF en Bill Gates, een soort oefening over wat een pandemie zou kunnen inhouden

Event 201; geen speculatie maar realiteir?

Op 18 oktober 2019 werd er een alarmoefening gedaan door allerlei experts (banken, economen, zelfs de CIA was er) om te bekijken welke maatregelen zinnig zouden zijn bij een grote pandemie. Dat was dus maanden voordat Corona wereldnieuws was, maar er waren al aanwijzingen waren dat er iets op stapel stond en sommige deelnemers, mogelijk de organisatie zelf, moet dat geweten hebben. Er blijken bloedsamples te zijn uit sept. 2019. Het is frappant hoe de toen speculatieve opties en scenario's die men voor die oefening maakte, overeenkomen met wat er later gebeurde. Ook de maatregelen en economische gevolgen kwamen aan de orde, toen al voorspelde men eigenlijk dat het een hele dure zaak zou worden, die de wereld in een recessie zou kunnen storten.

We zijn de speculaties voorbij, de realiteit is er nu. Wie gaat het allemaal betalen? Er is mateloos geld gedrukt en gestrooid met compensaties, steun, aankoop van mondkapjes, vaccins etc.het kon niet op. Veel onzinnige en dure maatregelen die uiteindelijk niet bleken te helpen, spullen die op de plank bleven liggen of uiteindelijk maar als ongeschikt afgevoerd, denk aan de mondkapjes affaire. Dat geld is geleend tegen lage rente, maar die loopt steeds meer op, dat gaat een enorme belasting vormen voor de begroting. Maar wat bedrijven en individuele burgers hebben uitgegeven of verloren, dat is een veelvoud van de 100 miljard of meer, die de overheid (verborgen in allerlei departmenten) heeft uitgegeven en kan wel eens een veelvoud daarvan bedragen. Daar komt de lange termijn gezondheids-schade nog bij. Want wat zal Post-Covid (Long Corona) gaan kosten, de afname van de mentale gezonheid, de verminderde weerstand door de vaccinatie.

De inflatie en rente-stijging is niet alleen het gevolg van de Oekraïne crisis, maar ook van de hele CoVid paniek, lockdowns en maatschappelijke ontwrichting.

En wie gaat dat betalen, of financieren nu de rente stijgt? Inflatie en een inzakkende huizenmarkt zijn bedreigend. Zuid-Europa is feitelijk failliet, de beurzen zakken in, en de oorlog tussen NATO en Rusland maakt voor Rusland en de VS rijker, maar wij gaan het betalen. Toch valt het op bepaalde gebieden wel mee, stelt men, de werkeloosheid is minimaal, lonen gaan omhoog, het consumentisme veert terug, de energie en inflatie zijn even lastig maar voorbijgaand. Maar is dat geen euforie, zelfbedrog, even denken dat de piek in uitgeven en vakantievieren maatgevend is.

Het post-Corona perspectief voor de economie leek niet erg hoopgevend, er was en is schade in het MKB, bij ZZP-ers, bij winkels en horeca, maar wel blijkt de economie behoorlijk wat veerkracht te hebben. De grote bedrijven zijn nog machtiger geworden, de kleine ondernemer is in veel sectoren (niet alle) duidelijk getroffen, zoals in de cultuursector, de event-industrie (festivals), het reiswezen en het toerisme.

Het is maar de vraag of herstel daar mogelijk is en, in sommige gevallen, ook wenselijk is. De werkelijke kosten van sommige activiteiten zijn, door verborgen gezondheids- en milieuschade, veel hoger dan lijkt.

De economische impact van de steeds maar verdere en uitgebreide lockdowns is een belangrijke factor. In Nederland is de schade al enorm, het gaat waarschijnlijk om honderden miljarden; officieel media 2022 om iets van 177 miljard staatsschuld en dat kunnen wij ook nog aan, maar dat wordt misschien nog meer en andere landen hebben minder reserves. Wat mensen privé interen komt daar nog bij. Dit wordt misschien, na de eerste euforie en herstelgolf, nog een serieuze dip en recessie. Ondanks steunmaatregelen zijn en komen er ontslagen en faillissementen, al valt dat nog mee) en herstel kan nog lang duren.

Herstelplan

Nu er een einde lijkt te komen aan de crisis (juni 2021) is naast steun vooral een herstelplan nodig. Een brede aanpak die meer biedt dan pleisters, maar bedrijven en ondernemers helpt om zich aan te passen aan een veranderde economie, waarin online een grotere rol speelt. Specifieke omscholings en herscholings-projecten zodat getroffen sectoren en branches zich kunnen herpakken. Te denken valt aan de cultuur en de consultancy sector met veel zzp-ers, die moeten leren online events deel te maken van hun aanbod. Of aan de horeca, die veel meer te maken krijgt met online en home afleveringen en de problematiek qua overlast, verkeer, voor-

schriften, hygiëne, aansprakelijkheid die daar bij komt kijken. Het onderwijs is versneld geconfronteerd met online-educatie, daar liggen kansen. Ook in de zorg waar veel meer online kan en moet, e-health zijn tienduizenden kleine bedrijfjes en zzp-ers actief, die bijscholing behoeven.

Rendement, investeringen, zekerheid

Een van de grote problemen in de internationale financiële wereld is het teruglopend rendement (return on investment). Waar moet je je geld in steken? Dat ligt moeilijk, zelfs als vanwege een lage rentestand het geld lenen goedkoop is, dan moet je er toch iets mee doen, het investeren in iets wat meer opbrengt dan de rente die je moet betalen. Verdienen aan handel of productie is in de steeds meer transparante wereldeconomie steeds moeilijker. Institutionele beleggers, pensioenfondsen en particulieren en zelfs hedge-fondsen zoeken naarstig naar mogelijkheden om rendement te maken. Daarbij zijn veel van de traditionele en stabiele mogelijkheden, zoals staatsobligaties en aandelen van dividend uitkerende bedrijven onder druk komen te staan.

De lage of zelfs negatieve rentestand heeft niet alleen met de stimulering van de economie door geldschepping door overheid en de Centrale Banken en het opkopen van slechte leningen te maken.

Geld is ook goedkoop omdat er minder makkelijk met goed renderende investeringen nieuw geld verdiend kan worden, er is minder vraag naar geld. Er is nog wel economische groei maar dat gaat vaak om sectoren met een eindige horizon, zoals klimaat-maatregelen, energie-opwekking, infrastructuur, besparingen door automatisering en betere logistiek.

We doen het in veel sectoren beter met steeds grotere productiviteit, zoals steeds goedkoper produceren van massagoederen maar de marges en de absolute winsten nemen af, ook door de transparantie van internet. En de vraag is ook eindig, je kunt uiteindelijk maar één auto, boormachine, barbecue of smartphone tegelijk gebruiken. Die kun je mooier, beter en duurder maken, individueel toesnijden (customizing) maar dat werkt maar voor een beperkt publiek. De rijkere middengroepen die daar op tippelen, worden wereldwijd bedreigd; de inkomensongelijkheid polariseert de vraag. De oude pilaren van de economie zijn niet zo stabiel.

De samenleving verandert en ook de economie verandert. Fysieke goederen worden goedkoper, het geld en de winst zit hem steeds meer in virtuele en digitale goederen en diensten, We groeien nog wel maar bijvoorbeeld qua bevolking is dat in veel landen toch al aardig beperkt. De demografische ontwikkelingen (krimp, ontgroe-

ning en vergrijzing) bedreigen op termijn bijvoorbeeld de onroerend goed markt. Er zijn dan minder huizen nodig!

Op langere termijn drogen ook de mogelijkheden om grote winsten te maken door innovatie op, we hebben het al zo slim aangepakt. Digitale dienstverlening bijvoorbeeld komt net als automatisering vaak neer op besparen of het vervangen van eerder meer fysieke taken en diensten. Internet is dus de grote winst-oplosser, de concurrentie neemt toe en de openbaarheid maakt sjoemelen steeds moeilijker. En winst is toch de olie van de economie. De vervlakking door globalisering maakt het realiseren van extreme handelswinsten door kennisverschillen steeds moeilijker. De transparantie is ook een probleem voor wie nog wil verdienen aan roekeloze exploitatie van bodem en natuur. Zelfs woekerwinsten door monopolies liggen onder vuur. We worden verstandig, genoeg is genoeg, de delen-economie (geen bezit maar toegang) heeft duidelijk voordeel bij de brede toegankelijkheid van internet maar vermindert de vraag naar producten.

Traditioneel was het de technologische vooruitgang, die de economische motor op toeren hield, met onevenwichtige (post-)koloniale uitbuiting als de basis van de ‘Westerse’ voorsprong. Maar de opkomende markten maken nu zelf hun kapitaalgoederen en concurreren op de wereldmarkt met hun lage lonen. Het rendementsprobleem is nog niet acuut maar wel voelbaar. Op middellange termijn valt er nog veel te verbeteren; de energie-transitie vergt nog enorme investeringen. Over 10 of 20 jaar wordt energie goedkoper, gemakkelijker lokaal op te wekken. Daarmee kunnen problemen als de watervoorziening en mobiliteit worden aangepakt en komen er ook meer kansen voor lokale productie, micro-landbouw, minder urbanisatie en minder vraag naar commodities/stapelgoederen. Dat gaat overigens alleen op als de inkomensongelijkheid, diversiteit en gebrek aan zingeving niet voor maatschappelijke onrust of erger zorgen, de identiteitspolitiek brengt mensen niet bepaald tot elkaar.

Groei is het probleem. Willen we dat, kan het zonder nare bij-effecten en hoe bereiken we een duurzame groei? Misschien moeten we eens af van dat groeien! Economische groei op lange termijn is door economen vaak gerelateerd aan technologie zoals in het Solow–Swan model dat uitgaat van steeds hogere productiviteit per werker. Maar de vraag is dan waar de verbeteringen vandaan komen, is dat een kwestie van meer geld en mogelijkheden of spelen er andere factoren?

Er is de neoklassieke aanname, dat het steeds moeilijker wordt om substantiële rendementen te behalen, alleen in sectoren waar monopolies en tekorten en gemanipuleerde behoeften (zoals bewapening en de media en in zekere zin internet) een rol spelen kan nog bovenmatig verdiend worden.

Economen zoals Nobelprijswinnaar Paul Romer denken dat je de groei wel kunt sturen en bouwden economische (mathematische) modellen, die uitgaan van gerichte 'intentional' research & development, dus van groei door 'interne' factoren (endogenous growth theory). Die endogene groeitheorie stelt dat groei niet zozeer afhankelijk is van externe factoren maar van factoren binnen de economie zoals technologische ontwikkeling en investeringen in vooral kennis en menselijk kapitaal. Men hoopt de dreigende stagnatie te ondervangen door steeds maar te blijven investeren in 'human capital', in mensen en kennis dus, nog voorbij de technologie.

Groeimodel

Het zogenaamde AK model van endogene groei illustreert die opvatting. In de formule Y=AK staat Y voor totale output van de economie, K voor kapitaal (fysiek en menselijk) en A voor het niveau van de techniek en de technologische vooruitgang. Als de A maar positief blijft en het kapitaal groeit, dan is er groei.

Daarbij wordt er dus van uitgegaan dat de lange termijn groei afhankelijk is van beleid (policy), (stimuleringsmaatregelen, subsidies, steun voor de wetenschap, regulering). Groei is dan het gevolg van openheid, concurrentie, verandering en innovatie. Men neemt aan dat de economie in die zin maakbaar is.

Gerichtheid op verandering en dus op individualiteit boven het collectieve belang is voor velen nog steeds de basis van groei en welvaart. Van de groei profiteren we allemaal; dat is het neo-liberale uitgangspunt. En die groei hoeft niet direct materieel te zijn, meer kennis en dus meer kennis-economy is ook groei. De 'knowledge based economy' is tot doel gemaakt en wordt gezien als het veilige en logische pad naar de toekomst maar gaat voorbij aan de 'emotion based economy', wat doen we er allemaal mee?.

De aannames in die endogene groeitheorie zijn moeilijk te kwantificeren en ook is groei niet simpel te vatten. Heeft bijvoorbeeld het toegenomen opleidingsniveau tot meer werk geleid? Het catch-up effect ('conditional convergence'), waarbij 'arme' landen sneller groeien dan rijke, doordat daar nog meer verdienkansen zijn en men de technologie en structuren repliceert zonder de R&D kosten wordt niet door de theorie verklaart. Het idee, dat groei niet zalig-

makend is en zogenaamde vooruitgang ons tot op de grens van ecologische stabiliteit heeft gebracht, komt in de endogene groeimodellen niet uit de verf. In wezen zegt dit model dat groei schaalbaar is (meer input, meer output) en dat blijkt in de praktijk niet te kloppen, we lopen tegen grenzen aan. Bijvoorbeeld het investeren in infrastructuur en industriële capaciteit, wat zo goed uitpakte in de na-oorlogse opbouw en in sommige ontwikkelingslanden (volgens het neo-Marxistische Feldman–Mahalanobis model) werkt niet meer, meer autowegen brengt meer verkeer, niet minder files.

Echte groeispurts zijn vaak het gevolg van oorlogen of rampen. Als we iets verder kijken, dan zijn investeringen en de daaruit voortvloeiende innovatie vaak het gevolg van bedreigingen, van angst en onzekerheid, die echt is of wordt gemanipuleerd. NASA en de reis naar de maan waren het gevolg van het Koude Oorlog denken. R&D in klimaat en energie heeft te maken met het angstige visioen van opwarming. Emoties spelen een belangrijker rol in innovatie dan het geld dat we er aan uitgeven, grote uitvindingen worden vaak onder druk gedaan. Meer opleiding, meer R&D, meer ‘venture capital’; het speelt zeker een rol maar de emoties, de noodzaak om oplossingen te vinden en de uitdaging om beter te zijn of te overleven spelen zeker een rol.De ontwikkeling van landen als China en India in de laatste decennia is niet alleen een kwestie van geld maar ook van het gevoel achter te lopen bij het ‘Westen’, de behoefte om als natie en cultuur gerespecteerd te worden.

Francis Fukuyama relateert dat aan de socratische ‘Thymos’, de menselijke behoefte aan erkenning. Net als in de micro-economie, waar Nobelprijswinnaar Daniel Kahneman de rol van emotie boven rationeel beslissen onder de aandacht bracht, mist in de groeimodellen van de macro-economen de emotie. Paul Romer wees terecht op het benutten van crises als impuls voor innovatie ‘A crisis is a terrible thing to waste’.

Men gaat nog steeds uit van individuen en huishoudens die hun budget maximaal willen uitnutten en van bedrijven die zo veel mogelijk winst willen maken. Maar is dat niet achterhaald? Zeker waar materiële noden min of meer zijn afgedekt spelen zaken als het zoeken naar respect, zingeving en verbondenheid een steeds grotere rol. Daardoor zijn de traditionele politieke en economische scheidslijnen ook niet meer helder, zien we de opkomst van identificaties met kleinere groepen met benadrukken van verschillen als nieuwe dimensie, wat slordig aangeduid als ‘identity politics’. In de liberale democratie zoals die hier gegroeid is kan dat betekenen dat

groepsbelangen tot versplintering van de publieke opinie leiden en tot wat Fukuyama dan vetocratie noemde, irrationeel dwarsliggen.

Diversiteit en het managen van diversiteit is de grote uitdaging. Zonder verschillen is er geen handel, geen incentive, geen stimulans om 'flux' te zoeken en is wegzakken in verstarring het gevolg.

Het probleem is dat we weer te weinig kijken naar de emotionele kant van diversiteit. Econometristen als Thomas Piketty gingen de verschillen tussen rijk en arm te zeer rationaliseren en 'mathematiseren' (een kreet van Romer) en hun historische grafieken en 'harde' verhoudingen kregen te veel ideologisch en politiek gewicht, voorbijgaand aan de emotionele werkelijkheid. De 1% discussie werd daardoor opgeblazen, er ontstond bij bepaalde groepen een gevoel van achterstelling doordat de verschillen, mede door internet en sociale media, te manifest werden en tot polarisatie, ook in stemgedrag, leidden. Al deze ontwikkelingen hebben bijgedragen aan een gevoel van onzekerheid, zowel bij de machthebbers als de burgers. De emotionele gevolgen daarvan worden niet goed onderkend maar zijn bepalend voor het sociaal-psychologische klimaat en daarmee voor de economie. We zoeken naar zekerheid, in materiële zaken, in pensioenen, vastgoed, goud of bitcoins, kunstmatige intelligentie maar zien niet dat dit vaak kuddegedrag is; als lemmingen rennen we achter de waan van de dag, drijven de huizenprijzen op, terwijl de autonome bevolkingsgroei afneemt.

Er zijn tegenbewegingen, we gaan meer delen, zuiniger leven, circulair produceren en telen, bezit afwegen tegen gebruik maar ook dat in een polariserende setting, waar je onderscheiden omdat je veganist bent, gin-tonic drinkt of elektrisch rijdt vaak belangrijker is dan de feitelijke bijdrage.

Concluderend, economische groei kan niet langer de heilige graal zijn, niet alleen vanwege de ecologische beperkingen maar omdat het winstpotentieel en dus het te verwachten rendement aan het afnemen is door de toegenomen transparantie, ecologische bewustwording, groeiend identiteits- en nationaliteits-bewustzijn en segregatie, waardoor zelfs de traditionele internationale handel en 'nut maximalisering' wordt beperkt.

Erkenning van de psychologische en vooral emotionele en onbewuste mechanismen in de micro- en macro-economie is nodig. We zullen beter moeten begrijpen wat mensen drijft en waar ze naar zoeken zoals respect, waardigheid, zingeving en een begrijpelijke balans tussen collectief en individu, ook in politieke termen. Welzijn boven welvaart, in het kort.

23 Immuniteit en bescherming

Ben je immuun na vaccinatie? Dat was natuurlijk de beloftem haal een prik en dan ben je gevrijwaard van de ziekte. Men kwam met naar alter bleek nogal overdreven cijfers, het zou 95% beschermen tegen de ziekte. Dat hele verhaal en de steeds magerder definitie van van vaccin-effectiviteit (VE) is al eerder behandeld in dit boek, uiteindelijk blijkt bij oMicron zelfs dat je na vaccinatie zelfs meer risico loopt, nog even afgezien van de bijwerkingen.

De bescherming door vaccins is alleen tegen een specifiek virus en dan in een beperkte bandbreedte qua mutaties en loopt na een paar maanden terug. Als er mutaties opduiken, en bij brede vaccinatie is dat te verwachten, het virus wil ook overleven, vallen die mogelijk buiten die bandbreedte, zoals bij oMicron nu zichtbaar wordt. Daar is de VE tegen besmetting nog maar 30%, maar de instanties stellen dan dat je wel beter tegen overlijden en IC opname bestand bent, maar dat wel op basis van het ontkennen van vaccinatie-gerelateerde overlijdens in de eerste weken na de prik en zonder echt naar oMicron te kijken (ze gebruiken de 2021 cijfers). Ik denk dat er na die eerste weken wel enige extra bescherming is tegen ernstige symptomen, maar dat na een tijdje dat afneemt en zelfs negatief wordt, dat blijkt ook wel uit de cijfers en grafieken van het RIVM.

Het blijkt steeds meer, dat wie door het doormaken van de infectie natuurlijke weerstand heeft opgebouwd, feitelijk veel beter be-

Immuniteit; de post-Corona marketing trend

Gezondheid is natuurlijk een belangrijk trend in de post-Corona cosnumentenmarkt. Iedereen beseft dat we beter moeten letten op wat we eten, slikken, dat we meer moeten bewegen en dat gaat zich vertalen in grote omzetten in wellness, health-food, e-health, smartbands, sportscholen, vitamines en de hele alternatieve aanpak. Wat echter vooral gaat scoren is immuniteit, want je wilt toch beschermd zijn tegen nieuwe pandemieën of nare ziektes. Ik verwacht dat kreten als “steunt je immuunsysteem” op allerlei producten geplakt gaat worden. De overheid kan daar weinig aan doen, want ze hebben zelf het begrip immuniteit zo verwarrend gebruikt, dat er geen harde definitie meer is.

schermd tegen dergelijke nieuwe mutaties en dat wordt nu ook breed erkend.

Ik geloof, dat de oorspronkelijke mRNA code, die ontwikkeld is, in principe wel bescherming biedt \(na een paar weken van juist minder bescherming) maar dat in de feitelijke productie-batches dit soms teloor is gegaan (ook door de 50% norm die ik elders bespreek). Dan is er de vraag of veroudering van de vaccins (batches) een rol speelde. Maar heel harde bewijzen voor dit alles ontbreken nog, er zijn wel steeds meer indicaties, ook op basis van Pfizer gegevens.

De specifieke immuniteit tegen het specifieke virus neemt dus na de eerste weken na een prik dus vaak wel toe, en kan met een booster/herhaalprik worden hersteld als het afloopt, maar dat tast mogelijk wel de bredere, algehele immuniteit tegen een veel breder spectrum van infecties en aandoeningen aan.

Dat is de kwestie waar bijvoorbeeld de oversterfte mee te maken kan hebben. Het is ook de heikele kwestie, want als dat waar zou zijn, is vaccinatie dus ook op lange termijn schadelijk.

Besmetting en immuniteit zijn de kernbegrippen in de hele discussie. Men wil niet besmet worden en met een vaccin zou je bijna 100% immuun zijn en niet besmet kunnen worden. Dat valt tegen, het vaccin ‘pakt’ wel eens niet en je kunt blijkbaar nog steeds de ziekte krijgen, Bij een deel van de mensen slaat het vaccin dus niet aan, dat loopt van 15 tot 30% (de fabrikanten geven optimistischer cijfers, maar nooit biedt een vaccin 100% VE effectiviteit). Men ging dat begrip VE ook aanpassen, de ziekte zou door vaccinatie dan minder heftig uitpakken, minder ziekenhuisopname veroorzaken en minder IC en sterfte. Dat wordt beweerd maar niet goed hard gemaakt, de hele VE sprookjes kloppen van geen kanten. In de vierde golf bleek het verhaal al niet echt te kloppen, de IC/ziekenhuisverhouding toonde dat aan. Niet hier, maar in landen waar ze niet rommelden met de verhouding gevaccineerden/niet gevaccineerden in het ziekenhuis werd dat evident duidelijk.

En wat betreft besmetting, daar kun je verschillend over denken, zijn een paar virionen in je neusholte nou zo erg? Dat kan een gezond immuunsysteem best wel aan. Dat gevaccineerden net zo besmettelijk kunnen zijn als vaccin-vrijen is ondertussen wel duidelijk maar leidde qua overheidsingrijpen niet tot aanpassen van de QR-code aanpak, maar wel tot lockdowns in 2021 en 2022.

Er is het idee en daar zie ik wel wat in, dat we na bijna twee jaar allemaal wel eens 'besmet' zijn in de zin dat we wat virusdeeltjes hebben binnengekregen. En net als bij de griep is dat eigenlijk vrij normaal en gaan we ook bij oMicron verder wel zien.

Het bewijs is dat als je bij een PCR-test, als je maar genoeg doorkweekt, er altijd wel Corona virionen aanwezig blijken te zijn maar blijkbaar te weinig om dat in de RIVM-zin als 'besmet' te zien.

Immuniteit is ook veel meer dan een prik of twee, drie halen. Mensen en alle levende wezens streven naar een stabiele situatie, homeostase. Dat betekent een evenwicht en dat is een heel complexe zaak. Ons verweer tegen bedreigingen van ons evenwicht noemen we het immuunsysteem. Als Iemand immuun is voor een ziekte, dan betekent dit dat hij/zij de ziekte niet meer kan krijgen.

Een organisme staat niet op zichzelf maar heeft buiten en soms in zichzelf ook bedreigingen en ook "goede"gasten. Die bedreigingen proberen we buiten te houden, daar is dat immuunsysteem dus voor met antilichamen als eerste en T-cellen als verdedigingslagen.

Immuniteit hangt af van je genen, je conditie (ook je psychologische) en wat je aan afweer hebt opgebouwd of toegediend hebt gekregen (bv. door vaccinatie) en is niet constant. Omstandigheden zoals seizoeninvloeden, dieet, stemming etc. spelen mee.

Als mens hebben we met onze 46 chromosomen (apen hebben er 48) eigenlijk maar een beperkt setje DNA informatie in onze 30,000 genen, de biodiversiteit van wat er verder in en op ons leeft is wel miljarden keer groter. Miljarden bacteriën, virussen, schimmels, fagen en ander klein spul bevolken ons lijf, onze huid en met name onze darmen. Onze darmen zijn echt een schatkamer aan genetisch materiaal. Tekorten en verstoringen daar zijn dan ook niet alleen de oorzaak van veel ziektes maar de biodiversiteit in onze darmen beschermt ons tegen muterende bedreigingen en speelt een belangrijke rol in onze immuniteit. Wij dragen dus al allerlei virussen in ons mee en die zitten er niet voor niks, er is vaak een symbiotische relatie. Dat de bacteriën en virussen in ons lichaam daar een plek en functie hebben wordt in de praktijk van de symptomatische geneeskunde wel eens over het hoofd gezien, met antibiotica wordt de darmflora vaak routinematig aangetast.

De enorme hoeveelheid genetische informatie die we meedragen heeft wel eens geleid tot de suggestie, dat mensen niet meer zijn dan de meest geëvolueerde dragers en lastdieren van DNA, de basis van het leven.

Ziektes zijn als onkruid, signalen van onbalans maar ons systeem kan ook de remedie leveren tenzij we met antibiotica en steroïden de balans juist aantasten.

Onze darmflora (let op, niet fauna) blijkt steeds meer de basis van onze gezondheid te zijn, ook van onze geestelijke gezondheid. We zijn wat we eten, maar nog meer wat er in onze darmen verteert wordt, door al die beestjes en met behulp van enzymen. Het is een evolutionaire ontwikkeling, want dieren en mensen hebben om zich te kunnen verplaatsen een stukje aarde en de bacteriën en microben die daar de zaak regelen, in hun buik genomen. Onze darmen en spijsvertering zijn de binnenkant van onze embryonale torus, een driedimensionaal ringvormig oppervlak, lijkend op een opgeblazen luchtband. Daar gebeurt van alles maar net als in de plantenwereld selecteert het milieu wat er tot expressie komt en dat darm-milieu en de bacterie-rijkdom daar moeten we dus in ere houden. Met pre- en probiotica kan men tekorten aan bepaalde bacteriestammen (dysbiosis) aanvullen, ook als profylaxe (voorzorg).

Immuniteit vraagt training en onderhoud

Nu geldt voor alle levensvormen, dat rust roest, ofwel dat je de zaak een beetje aan de gang moet houden, stimuleren en uitdagen. Je immuniteit vraagt dat ook. Je afsluiten voor de confrontatie met ziektekiemen is dus helemaal niet zo gezond, en dat weten we ook wel. Kinderen bouwen hun immuunsysteem op door blootstelling, door af en toe een ziekte op te pikken; laat ze maar lekker in de modder spelen. Zo versterk je de aangeboren immuniteit met verworven immuniteit. Het trainen ervan door geleidelijke blootstelling (micro-immunisatie) helpt, maar door lockdowns wordt dat juist beperkt. Maar dat principe geldt ook voor volwassenen. Je isoleren, alle mogelijke ziektekiemen weghouden, wegwassen, mondkapjes, ergens is dat contraproductief voor het in stand houden en versterken van ons immuunsysteem. Want dat doet z'n best, bij Corona weten we dat mensen die het gehad hebben ook later beschermd blijven en dat het soms zelfs beter wordt als hun immuniteit gaandeweg ook steeds geprikkeld wordt, je kunt dat als onderhoud zien. Men spreekt dan wel van getrainde immuniteit.

Het ontkennen van natuurlijke (innate) immuniteit is de grootste en ook verwijtbare vergissing in de hele Corona aanpak en de vaccinatie discussie.

Het is goed om ook te beseffen dat het niveau van persoonlijke immuniteit (weerstand/conditie) niet constant is, dat gaat op en neer, door omstandigheden, omdat er stress is, je iets verkeerds hebt gegeten of een infectie hebt.

Dat geldt dus ook voor het algemene, gemiddelde niveau van vatbaarheid van een populatie (zoals de Nederlandse bevolking), dat is ook niet constant. Het weer, de stemming, de stress en angstgevoelens kunnen dat beïnvloeden. Ik heb het gevoel, dat men name de angstgevoelens onder de mensen die algemene vatbaarheid verhogen.

Stimulering van ons immuunsysteem vraagt om blootstelling, niet om isolatie

We zijn gezond totdat we ziek worden, het klinkt simpel en betekent dat we goed moeten letten op het evenwicht, in ons voedsel, in hoe we leven. Het betekent ook dat symptomen van een ziekte zich niet opeens manifesteren. Een infectie begint met afweer door vrij simpele reacties, we gaan bijvoorbeeld hoesten; de virionen (virusdeeltjes) er weer uit gooien. Een volgende fase is dat het immuunsysteem de indringers gaat aanpakken waar ze binnenkomen, dus in de neusholte. Lukt dat niet voldoende, dan krijgt het virus de kans om verder door te dringen, bij Corona naar de longen toe en dan pas gaan er echte ziekte-symptomen zoals koorts komen.

Dat wil je voorkomen. Nu is dat bij virussen lastig, want die zijn niet gevoelig voor geneesmiddelen, hoogstens kun je de weerstand wat stimuleren en de aantasting van de zuurstof-circulatie ondervangen met zuurstof, in zeer ernstige gevallen belemmeringen fysiek aanpakken, zoals met beademing.

Tegen virussen is dus eigenlijk geen kruid gewassen, hoewel we moeten hopen dat er toch ergens een of ander plantje of goedje gevonden wordt dat wel helpt. Er zijn geregeld berichten dat bepaalde bestaande geneesmiddelen met eigenlijk een andere indicatie mogelijk ook bij Corona kunnen helpen.

De enige aanpak tot dusver is om het tekortschieten van de weerstand te voorkomen, de immuniteit van nog niet besmette personen verbeteren (gezond eten, vitamines, bewegen en ook vaccinatie) en bij degenen die nog maar een beperkte besmetting meedragen, de zaak ondersteunen.

Steriele immuniteit

Bij Corona is de aandacht vooral naar vaccinatie gegaan; immuniteit moest maar kunstmatig worden bereikt. Dat helpt, voorkomen is beter dan genezen en het arsenaal aan hulp om mensen met

ernstige verschijnselen te helpen is beperkt, vandaar de hoge sterftecijfers bij mensen met een verminderde weerstand in het begin. Het zou mooi zijn als je na vaccinatie ook geen anderen meer kunt besmetten, dat heet steriele immuniteit. In de VS gingen ze daar een tijdje van uit; wie gevaccineerd was hoefde geen mondkapje meer te dragen, maar dat bleek snel achterhaald. Overigens leek me dat onzinnig, dat is dan net alsof je een badge draagt en omdat de mensen je uit de weg gaan doet al snel niemand meer een masker voor.

Die kwestie van niet bereikte steriele immuniteit is erg belangrijk. In januari 2021 zei Van Dissel van het RIVM:

Ook al is iemand immuun voor corona, dan nog kan hij of zij anderen besmetten. Dit is slecht nieuws voor de vermeende "ringbescherming" van ingeënte zorgverleners.

De onderzoeken onder mensen die een natuurlijke coronabesmetting hebben gehad, laten zien dat deze mensen voor 85 procent immuun zijn gedurende minimaal zes maanden en waarschijnlijk veel langer, dat geeft het RIVM ook toe. Ze hebben natuurlijke weerstand opgebouwd en krijgen een QR-code, maar wel beperkt in tijd.

Er zijn ook mensen bij wie vaccinatie niet aanslaat.

Dat betekent helaas dat 15 procent van de mensen die de prikken hebben gehad opnieuw ziek kunnen worden, het virus bij zich kunnen dragen en opnieuw kunnen overdragen aan anderen. Maar dat geldt eigenlijk voor alle gevaccineerden is ondertussen duidelijk.

Deze kwestie is nog niet echt goed uitgezocht. Er is bijvoorbeeld niet goed gekeken naar wat die mensen die een tweede ziekte-periode doormaken nu onderscheidt van anderen. Gebruikten ze antibiotica, waren ze te dik, suikerziekte, welk, dieet en darm-bioom. Men heeft niet echt gezocht naar zogenaamde biomarkers. Dat is overigens in de hele aanpak een ernstige misser.

Na vaccinatie kunnen mensen nog steeds besmet raken, en zelfs na brede vaccinatie zijn er soms in zgn. pockets met weinig gevaccineerden nog uitbraken. Dat is relatief zeldzaam en beheersbaar. In Nederland zijn er sinds de start van de vaccinatiecampagne veel minder uitbraken in verpleeghuizen, maar zit daar toch de grootste sterfte. Het is duidelijk dat de coronavaccins de verspreiding van het virus hebben verminderd en voor hen die dan wel niet helemaal beschermd zijn ernstige ziekte en sterfte kunnen tegengaan.

Is vaccinatie dan zonder problemen? Ik denk dat de nare bijwerkingen die verwacht werden in de anti-pers wel opgemerkt zijn,

maar worden gebagatelliseerd. Lange termijn effecten en vaccinatie-schade mogen niet genoemd worden.

Het bezwaar tegen alle vaccinaties blijft dat je ingrijpt in het immuunsysteem en dat deels platlegt en daardoor de bevattelijkheid voor andere aandoeningen, ook op termijn, beïnvloedt.

Vaccinatie van iedereen betekent voor hen die al natuurlijk immuun zijn dus wel degelijk een aantasting van hun bredere immuunsysteem met soms gevolgen op lange termijn. Men krijgt door vaccinatie dan niet meer de mazelen of polio of nu dus Corona maar andere ziektes krijgen meer hun kans, waardoor bijvoorbeeld telomeer degradatie kan optreden. Dat risico is voor een individueel persoon niet goed te bepalen, maar kan de algemene statistiek wel degelijk beïnvloeden.

Dat vaccins in het algemeen niet altijd veilig zijn en daar ook nooit voor zijn getest door de instanties wordt gemakshalve vergeten. De schandalen met schadelijke vaccinaties onder meer in India en de blunders van het RIVM en de corruptie bij de Gezondheidsraad (kwestie prof. C. Meijer) werden weggepoetst. Laten we hopen dat achteraf de Corona vaccins geen echt nare verrassingen herbergen.

Ziekte is een tekort aan weerstand

Weerstand opbouwen tegen Corona (of tegen welke infectieziekte dan ook) is geen prioriteit in de hele campagne geworden, ondanks de waarschuwingen en oproepen van ook veel medische experts. Dat is niet alleen jammer, het is een gevaarlijke misser. Juist nu er steeds meer varianten komen en vaccinatie misschien niet meer helpt (een virus kan ook ahw. immuun worden en zich niets aantrekken van het vaccin) is a priori bescherming en profylaxe (voorkomen van infectie) steeds belangrijker aan het worden. Het alternatief, steeds maar nieuwe vaccins produceren en inspuiten, is duur en mogelijk niet effectief. Virussen zijn dan misschien geen levende wezens maar willen wel blijven bestaan, groeien en gaan, als ze te weinig succes hebben of door normale mutaties veranderen (alle levensvormen muteren) misschien nog gevaarlijker worden.

Immuniteit is niet alleen een biologisch fenomeen, iets wat je alleen in materiële termen en mechanismen kunt beschrijven. Het is ook psychologisch, ik kom daar op terug maar eerst iets over groepsimmuniteit.

Herd immunity en groeps-immuniteit

In het begin was het concept van groepsimmuniteit even actueel. Rutte had het er over maar al snel verdween het uit beeld; het werd

ontkend, het zou niet werken, vaccinatie was de oplossing. Maar ook daar speelt het natuurlijk een rol. Echt iedereen vaccineren kan niet maar als nu maar het overgrote deel van de mensen is gevaccineerd, (men praat over 70$) dan dooft het virus wel uit. Misschien is 50% al genoeg, omdat er ook nog natuurlijke immuniteit is.

Het Engelse Herd Immunity (kudde-immuniteit) is het woord voor de groepsimmuniteit in kringen van virologen maar men heeft dat begrip (dat stamt van Dr. A.W. Hedrich uit 1933) nogal misbruikt om vaccinatie te promoten. In eerste instantie ging het ook om de natuurlijke (innate) immuniteit. Maar onlangs werd het begrip sterk beperkt tot het effect en streven van vaccinatie en men sprak niet meer over de natuurlijke immuniteit, dat werd gemakshalve maar even vergeten of ontkend, ook door de WHO.

Natuurlijke immuniteit omdat je gewoon goed gezond bent, genetisch immuun bent of al eerder geconfronteerd was met soortgelijke infecties en daar immuniteit voor ontwikkeld hebt, bestaat. Er zijn altijd mensen de bestand zijn tegen een ziekte, anders zouden de pest, de Spaanse griep of een andere pandemie de mensheid al hebben uitgeroeid. De virologen wilden daar niet over horen, die hadden het vooral over vaccinatie en antilichaam opbouw. Het idee, dat misschien in ons land in februari 2002 al 60% of meer helemaal niet vatbaar was voor Corona, dat kon er niet in. Daarmee zou de groeps immuniteitsdrempel (75-80%) in zicht komen als een relatief beperkt aantal mensen besmet is geraakt en antilichamen heeft ontwikkeld en de totale immuniteit dat uitdovingsniveau bereikt. Dat is misschien wel deels de verklaring voor het teruglopen van de besmettingen in de zomer van 2020, maar ook in mei 2021. Dat zou ook in Wuhan mogelijk het geval hebben kunnen zijn maar ook het verloop in andere initiële virushaarden laat uitdoving vermoeden.

Die algemene immuniteit is dus variabel, kan omlaag gaan en zoals ik al eerder opmerkte, angst speelt daarbij een rol. Zouden we nu op hetzelfde niveau zitten als in februari 2020 dan zou een 20 of 30% vaccinatiegraad (in mei 2021 plm. 25%) van vooral vatbare mensen al tot uitdoving kunnen leiden, die treedt op bij iets van 75 tot 80%. En misschien is dat ook wat er dit voorjaar aan de hand is.

Passieve immuniteit, zonder vaccin, werd dus ontkend of zou, als het al bestond bij mensen die de ziekte doormaakten, hoogstens een paar weken werken en nooit effect hebben op de herd immunity. Later werd ook door het RIVM (3 juni 2021) erkend dat die immuun periode na doormaken eigenlijk wel langer is en zou je zelfs jaren na een Corona-infectie nog antistoffen hebben of een mecha-

nisme hebben ontwikkeld dat die antistoffen bij besmetting dan sneller aanmaakt (immunity training).

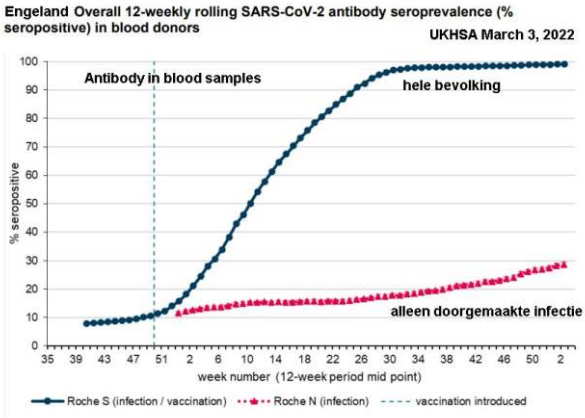

Dat negeren van de bredere visie over immuniteit heeft de hele discussie nogal getekend, ook op Wikipedia en in allerlei overheidsinformatie draaide het alleen nog maar om vaccineren, zo veel mogelijk, desnoods verplicht, maar dwang en drang mag ondertussen. Wie dat niet wil is een free rider, die profiteert, iemand die je mag weren op school, in het OV, op het werk, in het openbare leven.

En nog steeds is dat de aanpak rond vaccinatie, men wil 90% vaccinatiedekking onder de bevolking met voor iedereen op die manier kunstmatig gegenereerde antistoffen om dan afdoende groepsimmuniteit te bereiken. Daarbij wijst men op het succes met ziektes als mazelen en polio, waar die aanpak goed heeft gewerkt maar vergeet te vermelden dat brede vaccinatie ook wel eens heel verkeerd heeft uitgepakt.

Er zijn ook factoren, die de natuurlijke immuniteit beïnvloeden maar waar geen onderzoek naar is gedaan of waar bij de evaluatie van Corona gevallen en slachtoffers maar ook bij onderzoek naar degenen die al immuun bleken geen rekening mee werd gehouden. Ik heb het ook al eerder genoemd maar denk aan de algehele conditie maar ook aan trauma-verleden (PTSS), antibiotica gebruik, darmflora (biome), depressie, autisme, bevattelijkheid voor suggestie (placebo), vitaminegebrek (C, D3, K2), HPA-as problemen (cortisol, bijnieren), eetgewoonten (vlees, vegetariër, veganist, bepaalde kruiden zoals kurkuma), telomeer degradatie, maar ook omgevingstemperatuur, ventilatie, luchtvochtigheid (het punt van Maurice de Hond), stralingsbelasting, kortom er kunnen allerlei factoren zijn, die mensen meer of minder gevoelig maken voor het virus. Hopelijk komt die informatie ooit boven water.

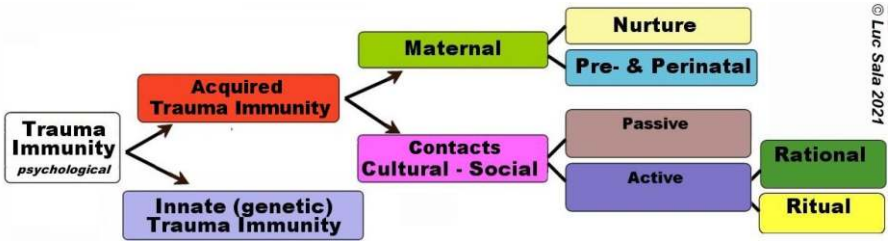

Er is wel gekeken naar welke DNA codes mogelijk een relatie hebben met Corona bevattelijkheid, maar dat heeft nog niet tot praktische resultaten geleid.

Onderschat

Het is nooit meegenomen in de discussie, de zogenaamde experts hebben natuurlijke weerstand gewoon genegeerd als factor en hopten vooral op de vaccins. Waarom niet kijken naar testresultaten voor antigenen en antibodies, T-ceel counts etc. zoals serologische testen voor IgM, IgG en IgA antistoffen/antibodies? Een antigeen is een antibody generator. Er is ook (bloed-)test voor al aanwezige oudere antistoffen als iemand Corona gehad heeft, maar in Nederland geldt dat niet (ondanks motie 2e Kamer). Natuurlijke immuniteit zonder antistoffen bestaat maar is niet te detecteren.

In ons land heeft Saquin wat gegevens verzameld. Engeland zijn er meer en bredere gegevens, van UKHSA[1].Bloodtesten gaven daar aan, dat 99.1% van de “adult population” antibodies heeft, door infectie of vaccinatie, waarvan de vaccin-vrijen die alleen de infectie doormaakten 28.6% uitmaken.

Het blijkt wel dat voor bepaalde groepen de natuurlijke immuniteit hoger is, zoals bij jonge kinderen of juist lager, zoals voor ouderen en mensen met obesitas, hoewel dat ook een symptoom kan zijn van gebrekkige darmflora en dat dan de echte boosdoener is. Bij kinderen is de weerstand beter omdat hun immuunsysteem nog relatief vitaal, vers en intact is. Het is nog niet aangetast door traumatische ervaringen. Ze kregen al bij de geboorte een voorzet mee van hun moeder (bij keizersnede is dat een probleem). Bij ouderen is de immuniteit vaker aangetast, trauma’s hebben sporen achtergelaten zoals telomeer-degradatie. In minder technische termen, hun weerstand is gewoon minder.

1 COVID-19 vaccine surveillance report Week 9, 3 March 2022

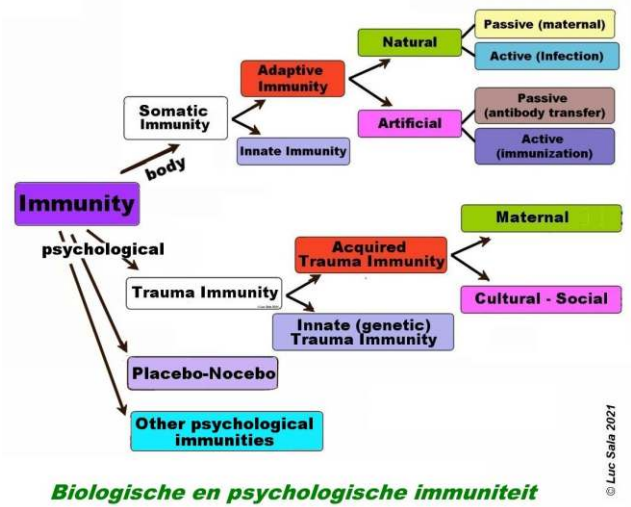

Biologische en psychologische immuniteit

Alternatieve remedies

Dat de eerstelijns-gezondheidszorg is buitengesloten wordt nu betreurd (o.a. door de befaamde arts McCullough); behandeling door de huisarts had veel ellende kunnen voorkomen. Waarschijnlijk hebben veel van de remedies, die her en der genoemd worden en blijkbaar enig succes boeken, zoals hoge doses vitamine C, K2, D3 etc. etc. of wat Ayurveda en de Chinese traditionele geneeskunde aanbiedt (Rhodiola, Ashwagandha, Astragalus) met het verhogen van de weerstand te maken. Het onderscheid tussen immuunstimulatie en behandeling wordt onvoldoende ingezien. Hydroxychloroquine (HCQ met zink etc.) bijvoorbeeld helpt, daar is nu geen kwestie over, alleen wel snel als je net besmet bent, net als Ivermectine, dat eerst verboden werd en nu wel mag. De vraag is wanneer precies na besmetting en op welk moment van het (circadian) dagritme geeft men HCQ, Ivermectine of de nieuwe (dure) medicijnen van Merck (Molnupiravir) en Pfizer, want ook je immuunsysteem heeft een dag-ritme. Verder zijn er homeopatische remedies zoals Justica adhatoda en probiotica die kunnen helpen.

Psychologische immuniteit, placebo, nocebo

Het is ondertussen wel duidelijk, dat de geest een grote rol speelt in immuniteit. Bij dubbelblinde experimenten is het placebo effect duidelijk een factor en we weten dat de arts of iemand met autoriteit je ook dingen kan aanpraten of een foute diagnose stellen, die dan echte klachten veroorzaken, het nocebo effect.Er is biologische immuniteit maar ook psychologische immuniteit. Je kunt weerstand opbouwen door positief te denken en dat heeft dan vaak ook gevol-

gen voor je levensstijl maar het begint in de geest. Die psychologische immuniteit is nog niet breed bekend of geaccepteerd in de medische wereld maar kan niet ontkend worden. De vraag is hoe goed dat kan werken. Er is een 'school' van mensen die denkt dat alle ziektes te maken hebben met psychologische onbalans en dat vooral psychologische ingrepen (therapie) en immuniteit belangrijker zijn dan de fysiologische.

Immuniteit

= variabel
gedurende de dag
gedurende het leven

afhankelijk van de conditie
afhankelijk van de stemming
afhankelijk van het weer
afhankelijk van voedsel
afhankelijk van stress
afhankelijk van angst

niemand is totaal immuun
of totaal niet-immuun

zijn gelukkige mensen meer immuun?

Trauma immuniteit

Psychologische immuniteit kan betrekking hebben op allerlei ziektebeelden maar voor Corona is de trauma-immuniteit ook interessant. het verblijf en de behandeling, zeker op de IC, in een ziekenhuis kan een trauma veroorzaken, waar mensen later nog veel last van kunnen krijgen. Dat is te vergelijken met PTSS (Post-traumatisch stress syndroom) of eigenlijk gewoon een vorm daarvan.

Werken aan trauma-immuniteit vooraf is een kwestie van voorlichting maar ook van de hele cultuur die samenhangt met ziekte en bevattelijkheid.

De rol van de darmflora in weerstand tegen ziektes

Ik noemde het al eerder, bij de studie naar Corona en de voorlichting aan het publiek is profylaxe ofwel preventieve bescherming nauwelijks aan de orde geweest. Men keek bij de vaccin-proeven van de fabrikanten ook niet naar specifieke doelgroepen of onderliggende klachten, het moest snel en achteraf heeft men gemakshalve de controlegroepen ook maar gevaccineerd, dus nu nog onderzoeken wat misschien gevaarlijke bij-effecten zouden kunnen zijn, is vrijwel onmogelijk.

Sputnik vaccin

Er is bijvoorbeeld ook niet of nauwelijks gekeken naar verschillen in darmflora, tussen zieke en niet zieke (immune) mensen.

Het wordt steeds duidelijker dat immuniteit (biologische en psychologische) samenhangen met hoe de flora in de darmen werkt

en via de zgn. HPA-as[2] samenwerkt met neurotransmitters en de hersenen.

Negatieve immuniteit, vaccinatiesterfte

Dat de eerste weken na vaccinatie er juist minder en zelfs negatieve immuniteit is werd wel opgemerkt, maar omdat men de eerste 2 weken (bij de booster 1 week) niet meetelt en toont in de grafieken valt dat niet erg op. Maar recente gegevens, ook van het RIVM zelf, geven aan dat de immuniteit na vaccinatie na ongeveer 5 maanden niet alleen behoorlijk afneemt, maar zelfs negatief wordt. Je loopt dus na een tijdje na de vaccinatie meer risico, vooral als oudere. De grafiek van RIVM zelf maakt dat nogal duidelijk.

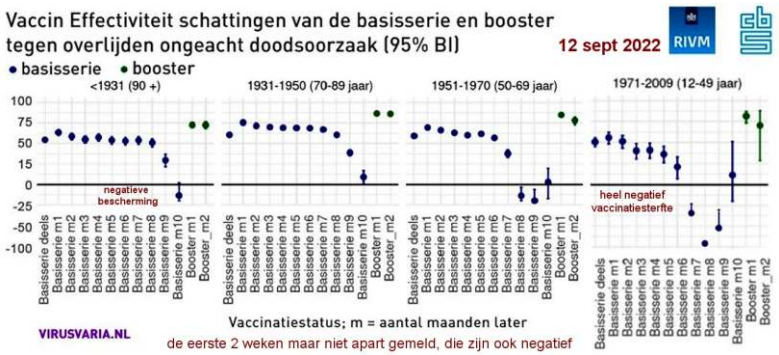

Een heel andere benadering, via het darm-bioom

Een totaal andere benadering dan de huidige medische focus op de longfunctie en longsymptomen (zoals de ACE-2-receptoren) heb ik al in maart 2020 in een bijdrage op www.academia.edu aan de orde gesteld en is nu bevestigd in allerlei artikelen (zie hoofdstuk 50). Is het mogelijk dat de symptomen van het corona-virus hun oorzaak vinden in de darmen, waar allerlei levende (bioom) en dode (viroom) dingen bestaan en dan met name in een ontbreken of onvoldoende aanwezig zijn van Enterococcus faecium of andere bacteriestammen? E.faecium is een gevoelige bacteriestam die ook bij het immuun worden van antibiotica een rol speelt en blijkbaar het immuunsysteem beïnvloedt, hetgeen in veterinaire kringen al langer bekend was en de relatie met corona-virussen daar ook al was gelegd. Mensen die veel antibiotica hebben gebruikt missen vaak die stam en nu is de gedachte dat ze daardoor ook de natuurlijke

2 De Hypothalamus-hypofyse-bijnier-as, die beter bekend is onder de Engelse afkorting HPA-as (Hypothalamic-Pituitary-Adrenal axis)

immuniteit missen of daarin tekort komen. Er is een duidelijke onbalans (dysbiosis) geconstateerd bij sterfgevallen door Corona.

Het repareren van de darmflora is overigens mogelijk en ook vrij eenvoudig door het innemen van zogenaamde pre- en probiotica. Enterococcus faecium was in de veterinaire wereld al langer bekend als profylaxe (bescherming) voor stalpopulaties tegen corona-griep uitbraken. Enterococcus faecium is gewoon bij de drogist te koop, het zit in sommige probiotica mengsels. Dat zou de natuurlijke immuniteit weer op peil kunnen brengen, misschien ook helpen bij Post-CoVid. Dat werkt niet voor iedereen, er zijn andere factoren die het 'aanslaan' van de bacterie kunnen beïnvloeden, dus het is geen 100% protectie. Er zijn vast ook andere middelen en methodes om de natuurlijke immuniteit weer op peil te brengen. Zoals exotische huismiddeltjes, kruidenmengsels, hoge doses vitamine C, Ivermectine en Hydroxy-chloroquine met zink maar de probiotica als profiylaxe (voorzorg) route die ik hier aangeef is helaas niet tijdig opgemerkt door de medische wereld.

Referenties:

Omdat dit een afwijkende visie inhoudt, hier wat bronnen:

- Antiviral effects of a probiotic Enterococcus faecium strain against transmissible gastroenteritis coronavirus. Door Chai W.L. Burwinkel M, Wang Z, Palissa C, Esch B, Twardziok S, Rieger J, Wrede P, Schmidt MF. Arch Virol. 2013 doi: 10.1007/s00705-012-1543-0. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7086644/
- Human and Swine Hosts Share Vancomycin-Resistant Enterococcus faecium CC17 and CC5 and Enterococcus faecalis CC2 Clonal Clusters Harboring Tn1546 on Indistinguishable Plasmids, door Fernando Baquero; 2011.
- Thomas, Lidji : Gut and oral microbiomes predict COVID19 severity (jan 2021). Also Ward, D.V. medRxiv doi:10.1101/2021.01.05.2024906
- Enterococcus and COVID-19: The Emergence of a Perfect Storm? https://doi.org/10.3390/ijtm2020020
- Rossini V. 2022. Gut microbiome and antiviral immunity in COVID-19. Critical Reviews in Food Science and Nutrition. www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10408398.2022.2143476
- Sanchari Sinha Dutta; https://www.news-medical.net/azoprofile/password-recovery/reset/?id=c409828e-72a9-49b5-9603-7cafaf1b0660
- Elizabeth Enichen, Caitlyn Harvey, en Barbara Demmig-Adams, PubMed Central 2022 Sep 5; 15598276221123005. doi: 10.1177/15598276221123005ÈyNL]XWP˜-È-]M

c]¯æÕ!ôÕ!ú‘„Dú‘„DMâ’úíà!
à!úM8÷M6æ÷M6å:)O 8â÷ 8÷ 8á 8~xö

24 Preventie, profylaxe, volksgezondheid

Een van de grote missers in de Corona-aanpak was het negeren van maatregelen of middelen die preventief zouden kunnen werken of zelfs besmetting zouden kunnen voorkomen. Zelfs doodnormale adviezen om door gezond eten, beweging, frisse lucht en ademhalingsoefeningen zoals yoga de weerstand te verhogen kregen geen ruimte, suggesties over extra vitamines, zink, supplementen werden onderdrukt, dat was maar alternatieve desinformatie, vaccinatie was de enige route. Kijken naar bredere preventie werd afgekeurd en verboden, beboet en afgeschilderd als asociaal, als wappie-gedrag, onwetenschappelijk, en aangepakt als desinformatie verspreiding, aangestuurd door de NCTV (terrorismebestrijding) en uitmondend in een ongekend “Big Brother” controlesysteem, zoals uit WOB/WOO onthullingen is gebleken.

Ondertussen wordt steeds duidelijker, dat dit beleid niet alleen kortzichtig was, maar heel veel onnodige slachtoffers heeft gemaakt, niet alleen qua sterfte maar qua aantasting van de brede volksgezondheid met gevolgen die we nog decennia zullen voelen en moeten bekostigen. Zie ook het vorige hoofdstuk over darmbioom en een artikel hierover, hoofdstuk 50.

Dit is de zwarte bladzijde, met heel veel onnodige slachtoffers waarvoor de verantwoordelijkheid niet alleen bij de instanties en instituten ligt, maar ook bij de media en de politiek die dit beleid ondersteunden.

De hele aanpak was gericht op vaccinatie, dat zou alles oplossen en verder kijken kon en mocht niet. Vaccinatie werd al snel het toverwoord, eerst als de oplossing waarop we moesten wachten, toen als de wonderolie die iedereen zou beschermen. Men bleef blind en doof voor alternatieven, de bijwerkingen, en liet alleen informatie door, die het narratief ondersteunde.

Was er dan een andere aanpak mogelijk? Natuurlijk, er waren landen waar men het anders aanpakte, maar die waren primitief, achterlijk, goedgelovig, onwetenschappelijk bezig. Die alternatieven waren er, niet alleen de middelen als (hydroxy)chloroquine (HCQ) en ivermectine die verboden werden omdat ze de experimentele goedkeurings-status van de vaccins in gevaar brachten, maar ook middelen als Remdesivir en dexamethason werden hier pas na enige tijd werd ingezet in ziekenhuizen voor ernstige gevallen, de

huisartsen hadden er geen toegang toe. De waarschuwingen van het CBG (College ter Beoordeling van Geneesmiddelen) tegen HCQ) en ivermectine staan begin 2023 nog steeds op hun website en ook de EMA adviezen tegen deze middelen blijven staan.

Natuurlijk, Corona is een nare infectie, met soms ernstige afloop maar waarom is er niet meer aandacht geweest voor preventie, voor weerstand opbouwen, gezond eten en leven, tekorten aanvullen met vitamines en supplementen? Wie hield dat tegen, waarom heeft de overheid (en de politiek én de medische wereld) daar niet meer aan gedaan?

Waarom is niet gekeken naar lifestyle en dieet, naar mentale weerbaarheid en opbouw van natuurlijke immuniteit. Er werden fortuinen besteed aan het promoten van vaccinatie, aan lockdowns en compensaties, maar relatief goedkope preventie kon er niet vanaf. Uiteindelijk moet het allemaal betaald worden en dan is voorkomen veel goedkoper dan genezen. Waarom zijn de verzekeraars daar niet ingesprongen, of dachten die dat de rekening voor de hele crisis wel door de overheid gedragen zou worden?

Wat vooral opviel in de eerste tijd was is dat alle research naar Corona patiënten in ziekenhuizen ging, die onderzocht men, analyseerde de ziektebeelden en ging allerwegen druk op zoek naar vaccins, het gulden vlies dat alles zou oplossen (en de pharma-industrie en wie daar tegenaan schurkte) rijk zou maken). Bij wie thuis ziek was kwamen de tellers en statistici niet en wie gezond bleef was helemaal niet in beeld. Maar juist die tachtigplussers die niet ziek werden, zou van hun conditie, ziektegeschiedenis, bloedwaarden, darmbioom etc. nou niks te leren zijn geweest?

Symptomatisch, niet holistisch, multidisciplinair of integraal

De hele aanpak, ook van de monitoring, was voornamelijk symptomatisch, klachtgericht, korte termijn oplossingen met wat pillen of snelle behandeling, zoals helaas gebruikelijk in de gezondheidszorg. Veel fundamenteler en belangrijker is om uit te vinden, wie geen Corona opliep, proberen te begrijpen of uit te vinden wat mensen immuun maakt voor de ziekte of minder bevattelijk. Als we dat beter begrijpen is profylaxe (voorzorg) beter te organiseren. Dat niet kijken naar wie immuun of minder bevattelijk is geldt overigens voor de meeste aandoeningen, PTSS, kanker, malaria etc. De wetenschap heeft te veel een focus op de pathologie (de ziekte) en wil niet naar de mechanismen kijken die ons wel gezond houden.

Natuurlijk, de excuses zijn begrijpelijk en valide, we wisten niet beter. Er was in eerste instantie paniek, de overheid werd verrast, de medische wereld werd verrast en er werden in de haast en een beetje paniekerig maatregelen voorgesteld en ingevoerd, die soms te weinig maar soms ook te veel effect hadden. Er werden fouten gemaakt, soms verkeerde behandelingen zoals beademing voorgeschreven. Dat werkt in ernstige gevallen wel goed, maar was in aanvang vaak een ingreep omdat men geen andere middelen had.

Hopelijk zal men bij nieuwe golven verstandiger zijn, bijvoorbeeld meer ventileren en de aerosolen-verspreiding in de gaten houden. Met name ontmoetingen in de buitenlucht hebben minder besmettingsgevaar. In beperkte ruimtes met slechte ventilatie of doorgekoppelde airco samenkomen is veel gevaarlijker. Ook het isoleren van ouderen en risicogroepen kan wat menselijker, zeker als men rekening gaat houden met de natuurlijke immuniteit. Maar er is wel reden voor zorg, Corona kan een heel nare nasleep hebben en de economie blijft nog steeds erg kwetsbaar.

Wat opvalt en dus verwijtbaar genoemd kan worden is dat alle research naar Corona patiënten in ziekenhuizen gaat en ging, die onderzoekt men, analyseert de ziektebeelden en zoekt naar medicijnen. Natuurlijk, de speurtocht naar vaccins kun je ook als preventie zien. Maar veel belangrijker is om uit te vinden wat mensen immuun maakt voor de ziekte of minder bevattelijk. En dat gebeurde niet, hoogstens keek men naar genetische (DNA) code, die immuniteit zou inhouden en kwam men er achter dat bloedgroep O wat minder bevattelijk was. Dat vooral oudere mensen stierven was een open deur, kinderen zijn minder kwetsbaar, maar bijvoorbeeld kijken naar PTSS was niet aan de orde.

Uitdoven of niet

Wie is dus van nature immuun en hoe bouwt verworven immuniteit zich op (behalve dan door vaccinatie)? Dan moeten we eerst nog eens kijken naar de uitdoving, de groepsimmuniteit waar veel onzin over verkondigd is. Die bleek toch essentieel voor het uitdoven van de pandemie, die nog steeds woedt en slachtoffers vraagt, uiteindelijk wel rond 6 tot 10 miljoen wereldwijd en we zijn er nog niet.

De mens leeft in een omgeving met heel veel virussen, bacteriestammen, fagen, schimmels, in een bioom waar alles in essentie aanwezig is maar het ‘milieu’ selecteert wat zich manifesteert. Biodiversiteit en daardoor stabiliteit en homeostase is de natuurlijke staat en biedt bescherming tegen wildgroei (ziektes) maar ons leefpatroon heeft die biodiversiteit, die onder meer in onze darmen een plek heeft, nogal aangetast. Biodiversiteit en dus ook al die ver-

schillende virussen in onze buik zijn niet alleen onze vijanden, ze kunnen ons helpen, zijn eigenlijk onze vrienden, zeker in tijd van nood als ons eigen DNA tekortschiet.

Onze moderne leefstijl en medische praktijk is wat dat betreft niet erg gezond. Er wordt wel gesteld, dat de moderne Amerikaan nog maar 10% van de biodiversiteit heeft zoals die in de darmen van 'primitieve' (meer natuurlijk levende) Afrikanen leeft. Dat zou de oorzaak zijn van al die uitbraken en welvaartsziekten, die we dan weer met vaccins gaan aanpakken maar daardoor de natuurlijke weerstand verder afbreken. Biodiversiteit, de mogelijkheid gebruik te maken van een heel breed spectrum aan genetische informatie, bepaalt onze gezondheid. Er is genetisch gecodeerde bevattelijkheid maar verder bepaalt de verkregen immuniteit en het milieu de epigenetische expressie en dus of het virus echt een kans krijgt.

Testen en informatiemanipulatie

In eerste instantie werd er veel te weinig getest, omdat er zogenaamd geen testen voorhanden waren. Dat bleek niet waar, het RIVM beperkte het hele testen, wilde geen zaken doen met commerciële partijen buiten de GGD's en dat heeft ongetwijfeld veel besmettingen en slachtoffers extra betekend. Nu er wel voldoende capaciteit is mag iedereen getest worden maar doet men voorkomen of die tests betrouwbaar zijn. Dat zijn ze in de praktijk niet, ook de PCR test niet met veel "false positives/negatives" en die nooit als diagnostisch instrument was bedoeld, en ook de antibody/antigeen tests zijn niet 100%. De sneltests zijn helaas nog minder betrouwbaar.

Wat hier ook meespeelt maar dat zie ik misschien vooral omdat identiteit en multiple persoonlijkheid onderwerp is van mijn andere boeken[1], is het onbegrip in de medische wetenschap over hoe een ziekte beperkt kan blijven tot een enkele persoonlijkheid en niet manifest is in andere, substitutie-identiteiten in een multiple persoonlijkheids-matrix.

Bovendien, wat wordt er getest? Actuele besmetting of ook de bestaande antibody opbouw en hoe onderscheid je natuurlijke immuniteit en antigenen (bijvoorbeeld van oudere Corona uitbraken) van recent verkregen kunstmatige immuniteit door vaccinatie. Is het niet onzinnig mensen, die maanden geleden Corona hadden, nu nog te testen, het virus is na de initiële symptoomvrije periode van 5-10 dagen misschien nog 2 weken aanwezig (bij behandeling op de IC wel langer omdat men de ziekte feitelijk stimuleert) maar is dan

1 zie achterin dit boek

weg, niet meer aantoonbaar in het bloed of sputum. Het heeft dus helemaal geen zin, zoals het RIVM suggereert, na weken nog een test te doen als er geen symptomen van herbesmetting zijn.

Als er na de beginfase langdurig klachten blijven is er sprake van Post Corona syndroom (Long Corona) en dat heeft te maken met opgelopen schade aan longen en organen. Niet met de aanwezigheid van het virus. Tenzij de tests ook aanslaan op de antilichamen die zo iemand heeft maar dan testen mensen met een natuurlijke immuniteit of antilichamen van eerdere griep-virussen ook positief! En misschien zijn de tests in deze fase grotendeels helemaal onzin, omdat iedereen al een beetje virionen in de voorhoofdsholte heeft en alleen als dat leidt tot echte ziekteverschijnselen noemen we het Corona. Ondertussen worden de testuitslagen wel gebruikt om het RIVM beleid en de beperkingen te schragen.

Dat is de trend, men manipuleert de informatie, ondervraagt honderdduizenden mensen maar vaak met enquêtes die zo eenzijdig en gekleurd zijn, dat ze alleen maar bedoeld lijken te zijn om het RIVM uit de wind te houden. Echte vragen, zoals of men alternatieve behandelingen zou willen, worden weggelaten en pas na het CIRO-onderzoek neemt men Post of Long Corona serieus. Maar dat weer niet in de enquêtes van het RIVM, die ondervragen mensen vooral om bevestiging voor hun aanpak te vinden.

Merck, Pfizer, GSK kwamen in 2022 wel met middelen zoals Paxlovid die de ziekte zouden voorkomen en effectief behandelen, maar die zijn niet goedgekeurd, al worden ze in de VS wel uitgebreid experimenteel voorgeschreven en aanbevolen, zelfs nu er “rebound” problemen opduiken, men wordt later toch ziek.

Ze zijn ook nogal duur, 530 $ per behandeling, dat is voor arme landen onhaalbaar en ook hier met zoveel besmettingen een (te) dure zaak. De “normale” procedure ervoor kan nog lang duren. Ondertussen zijn HCQ en Ivermectine via de achterdeur toch wel beschikbaar.

Long Corona (Post-Covid / PASC), de nasleep in de zorg, medische kosten en maatschappelijke druk

Maar toen begon, ergens in de zomer van 2020, dus het besef te groeien dat er misschien mensen waren, die langdurige klachten overhielden aan Corona infecties. Voor mij was dat geen nieuws, dat schreef ik al eerder. De medische wereld werd geleidelijk wakker en „Long Corona“ kwam op de kaart. Eerst nog als een langdurig herstel, men wilde er niet aan dat er blijvende schade zou zijn,

met name aan de longblaasjes. Dat was deels ook omdat zoiets een enorme kostenpost zou kunnen betekenen, tienduizenden mensen die half-invalide bleven, dat kost miljarden op de duur. En misschien de schaamte, men had mensen zoals ik afgescheept en naar huis gestuurd met een inadequate diagnose, dat voelt natuurlijk niet lekker.

Nu we wat verder zijn is „Post-Corona“, oftewel lange termijn schade als gevolg van de infectie, ook aangeduid als post-acute sequelae of COVID-19 (PASC), geaccepteerd en wordt er volop onderzoek gedaan. De hoop is dat men toch geneesmiddelen of therapie-vormen vindt, die het probleem verminderen of helemaal genezen maar voorlopig zijn er eigenlijk alleen maar alternatieve middelen, kan met fysiotherapie wat verlichting bereikt worden en kun je aan de zuurstof. Het is “gewoon” geworden, en ook de verzekeraars hebben deze ziektevorm nu geaccepteerd.

Vanuit een kostenperspectief is bij PASC de vraag naar echte genezing belangrijk, dat is geen kwestie van een weekje of een paar weken ziek zijn, dat kan maanden en jaren duren of nooit overgaan. En is er meer nodig dan fysio en ontspan=pillen, pammetjes etc. wanneer iemand Long Corona verschijnselen vertoont. Bewegen en blijven bewegen, dat is goed advies maar verder? Ik ging zelf natuurlijk op zoek naar een remedie, ik schafte een zuurstof-installatie aan, probeerde allerlei alternatieve middelen en probeerde zelfs kath (cath) bladeren uit Ethiopie en dat hielp behoorlijk. maar ik kan het niet meer krijgen, het is nu verboden. Ik denk dat cath (catheïne) dat typisch iets is van de altoplano mensen op grote hoogte om de zuurstof-opname te verbeteren, zoals ook coca bladeren in Peru en Rhodiola door Tibetanen, dus misschien voor Corona en Post-Corona iets zou zijn. Zoiets zou serieus onderzocht moeten worden.

In sommige landen rapporteert men enorme aantallen PASC, zoals in Engeland meer dan 2% van de bevolking en ook in de VS zijn er veel mensen getroffen. Dat wil zeggen, ze rapporteren blijvende vermoeidheid, reuk/smaakverlies, depressie, emotie-golven, lusteloosheid. Nu zijn dat ook symptomen, die als gevolg van vaccinatie en daardoor verminderde weerstand kunnen optreden Het onderscheid is moeilijk, en dat verwart het onderzoek en de berichtgeving erover. Onderzoek gebaseerd op zelf-rapportage en hoeveel symptomen men heeft, zoals van het RIVM, tonen niet meer dan een tipje van de sluier.

Post-Covid: bijnier aandoening

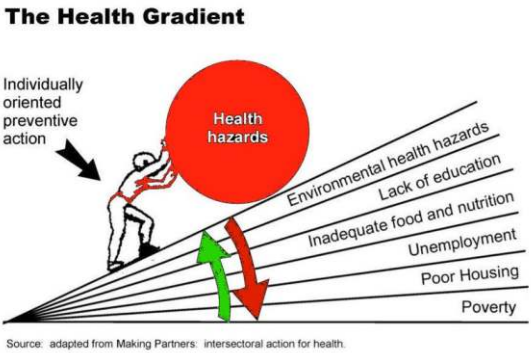

Gezondheid is afhankelijk van veel factoren, armoede, slecht eten en werkeloosheid zijn factoren die negatief

Bij de autoriteiten is er enige paniek over Post-Covid, want er lijkt weinig aan te doen. Pappen en nathouden, maar de kosten lopen op en er is geen echte behandeling voor, tenminste in de Westerse optiek. Daarom maar weer ineens een gedurfde, hypothetische stelling. Kijken we naar de symptomen van Post-Covid, dan hangen moeheid, psychische schommelingen, paniek, reuk en smaak verlies, zuurstof tekort, samen met wat we wel de emotionele hersenfuncties noemen, het limbische systeem, wat zich ontwikkelde bij dieren na de reptiel fase. Fight or flight, freeze, dieren ontwikkelde organen en mechanismen om met bedreigingen om te gaan en wij hebben dat ook. Het lijkt eerder een hormonale onbalans dan simpelweg aangetaste longblaasjes.

Ik poneer dat veel van de Post-Covid symptomen te maken hebben met een aantasting van de HPA-as (Hypothalamus, Pituitary gland, Adrenal glands/klieren Hypothalamus - Hypophysis - Bijnieren). Die verbindt de darmen (met het voor immuniteit en stemmingen belangrijk bacteriële bioom) met de hersenen. De bijnieren, die ik wel de “emotie-oren” noem, spelen een belangrijke rol via neurotransmitters en hormonene als adrenaline, cortisol, en veel meer. Die bepalen hoe je voelt en vooral hoe je reageert. En nu zijn juist daar de mechanismen bij Post-Covid aangetast, dus zou daar niet het basisprobleem voor een groot deel van de Post-Covid lijders liggen. Maar wat kun je daar aan doen? Met de Westerse medicijnkast niet veel, maar Ayurveda en Oosterse middelen zoals Aswhagandha en Rodiola helpen, in iedere geval hebben ze mij geholpen.

Verder kreeg ik last van een kalknagel, een signaal dat de weerstand tegen schimmels af was genomen, dat bleek een gist-intolerantie. Maar niemand wil daar naar kijken in relatie tot PASC, ook iets als Sildenafil (Viagra) in lage dosering hielp me, maar bij het Longfonds vindt je er niets over, daar draait het vooral om dona-

ties, zoals bij de meeste Goede Doelen clubs met duurbetaalde managers.

Zelftest, zelfdiagnose

Wat opvalt is de geringe aandacht die er aanvankelijk was voor zelfdiagnose, op basis van symptomen en voor zelftests, die kwamen uiteindelijk toen institutioneel en commercieel testen al gemeengoed was.

In het begin bleef het bij wijzen op vage klachten. Koorts, wat hoesten, meer was er niet, je moest je maar laten testen. Dingen als smaak en reukverlies of de corona-tenen, dat kwam pas later. Het bleef vooreerst bij vage aanbevelingen, bij twijfel maar dan maar in quarantaine of naar de dokter voor een echte test maar daar was in het begin een tekort aan. Maar er is ondertussen veel meer bekend, van coronatenen tot verlies van smaak en reuk, terugval van de zuurstofopname, de bloedgroep (A is wat bevattelijker) maar dat is niet vertaald in gerichte informatie, folders of een zelftest protocol. Zelf de diagnose stellen is niet goed maar je kunt wel een indruk vormen en zo voorkomen dat mensen onterecht het systeem gaan belasten met een verkoudheid.

Er er zijn ook hulpmiddelen. Heel veel mensen hebben tegenwoordig een pulsoxy saturatiemeter (25 euro) die ook hartritmestoornissen toont en zuurstof-problemen tijdig kan aangeven, bloeddrukmeters, pH stripjes zijn overal te krijgen, veranderingen in de stoelgang zijn een kwestie van observeren, verandering in libido is ook snel opgemerkt, haaruitval merk je snel, vocht achter de longen kun je met wat kloppen ook wel aanvoelen, Neem smaakverlies of reuk, bij Alzheimer's ruik je geen pindakaaslucht meer, zou Corona ook niet zo'n biomarker hebben. Er wordt nooit doorgevraagd in al die onderzoeken maar bijvoorbeeld kraanwater blijkt snel heel smerig te smaken, je proeft de alkali (basen) sterker.

Kortom, waarom is er geen beter zelftest-protocol, nu worden mensen met een eenvoudige verkoudheid soms als Corona besmet gezien en dan soms geïsoleeerd, met ingrijpende consequenties. Ondertussen zijn de sneltests nu wel op de markt en groeit er een soort sneltest-economie, waarbij je alleen maar kunt reizen en mee kunt doen en naar restaurants, festivals, etc. gaan als je een zelftest laat doen of een recent test- of vaccinatie-bewijs hebt. Maar omdat vaccinatie bij een minder dan 100% effectiviteit betekent dat er gevaccineerden rondlopen die mogelijk toch nog besmet en besmettelijk zouden zijn, is dan vaak uit voorzorg weer een actuele sneltest nodig.

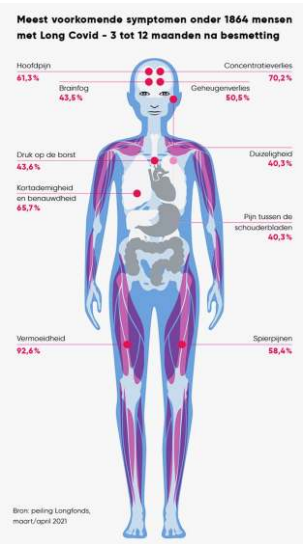

Ongunstige factoren

De vatbaarheid voor de Corona infectie is dus niet breed onderzocht, quarantaine of desnoods opname werden voor iedereen aanbevolen die ziek werd. Obesitas (dik zijn) en onderliggende aandoeningen zijn genoemd maar verder is er niet erg veel gekeken naar bijvoorbeeld bloedgroep, dieet, antibiotica gebruik, etc. Een traumahistorie of PTSS is mogelijk een ongunstige factor, en niet alleen voor Corona. Het is bekend (onder meer van onderzoek onder veteranen in de VS en bij kinderen die een slechte jeugd doormaakten) dat naarmate we meer trauma in ons leven doormaken onze levensverwachting afneemt, soms met tientallen jaren. We worden gevoeliger voor ziektes. Dat valt ook af te leiden uit onder meer de telomeer degradatie (een soort reserve-mechanisme in de DNA/RNA code) bij PTSS/PTSD patiënten.

Waarom jonge kinderen minder bevattelijk zijn voor besmetting is dan ook begrijpelijk, ze hebben nog niet veel schade opgelopen. De experts geven het nu toe, kinderen lopen minder kans op Corona, ze besmetten elkaar minder en zijn als ze het oppikken ook minder kwetsbaar. Dat betekent dus dat hun immuniteit groter is maar ook dat die afneemt naarmate ze ouder worden. Bij contact tussen kinderen dooft het virus snel uit, zou je kunnen zeggen, de groepsimmuniteit is groot genoeg. Maar 1% van de kinderen heeft volgens RIVM antistoffen maar weten we welke kinderen, hadden die een verborgen ziekte, zijn bv. C-sectie (keizersnede) geboortes ongunstig in dit opzicht? Ligt dat afnemen van de immuniteit verder misschien ook aan al die vaccins die we ze toedienen (voor specifieke ziektes, daar helpen ze dan wel tegen), aan het gebruik van antibiotica, aan ongezond eten en leven, ligt daar ergens de sleutel van ons hele immuunsysteem?

Wie ging er dood aan wat?

Een tijd lang werd iedere dode blijkbaar als slachtoffer van het virus geregistreerd, zonder autopsie of degelijke diagnose (de gewone arts geeft wel het verloop aan maar kan de exacte doodsoorzaak niet bepalen). Aan het CoVid virus zelf ga je niet dood, het zijn de gevolgen en bijwerkingen die fataal zijn. Longontsteking is vaak de feitelijke doodsoorzaak. Corona maakt blijkbaar naast het aantasten

van de longfunctie ook slapende aandoeningen actief en die spelen op, daaraan sterft men. De longen zijn wel de meest voorkomende plek waar problemen ontstaan.

Van de Veerdonk (Nijmegen Radboud):

„Covid-19 enters the lungs via the ACE2 receptor. The virus binds to the receptor, which then pulls it into the lung cell where the virus can multiply. In case of a massive infection, this process makes the ACE2 receptors disappear from the outside of the cell. With that, their function also disappears. ACE2 (angiotensin-converting enzyme 2) is known to play a role in maintaining blood pressure throughout the body, which is regulated by the RAAS, the renin-angiotensin-aldosterone system. The RAAS system, and thus ACE2, controls blood pressure by regulating vasodilatation and vasoconstriction"

De beademing/ventilatie is niet in alle gevallen de juiste aanpak.

Waarom is er griep?

De onderliggende vraag is of de virussen achter griep en andere seizoensziekte een evolutionaire rol hebben. Dat is niet onwaarschijnlijk, een uitdunning van de populatie die vooral zwakke individuen raakt vlak voor het mating season, is functioneel. Op die manier krijgt het sterkste DNA betere kansen. De bedreigde soorten hebben daar ook weer bescherming voor ontwikkeld, de natuurlijke immuniteit. Dit zou wel betekenen dat er in het DNA van virussen een soort trigger mechanisme moet zitten, waarschijnlijk in relatie tot externe, zogenaamde epigenetische[2] signalen, die het virus activeren. Dat kan te maken hebben met het weer (luchtvochtigheid/temperatuur zoals Maurice de Hond signaleerde) maar ook met pollen in de lucht, bepaalde geuren, bepaalde voedingsmiddelen, dat kan van alles zijn. Als die triggers weer verdwijnen, dooft het virus uit. Blijft isolatie nodig? Het hele idee van de lockdown is, nu we meer weten, veel te zwaar opgepakt en ingezet, heeft mogelijk de coronagolf wel wat uitgerekt en overbelasting van de zorg voorkomen maar ook het uitdoven vertraagd. Totale lockdown zou dat theoretisch nog heel lang wegschuiven.

2 Epigenetisch wil zeggen dat de DNA informatie in onze genen niet altijd tot expressie komt (dus eiwitten gaat aanmaken, ook die welke ons ziek maken of juist beschermen), dat is afhankelijk van de omstandigheden,\hich\af0\dbch\af31505\loch\f0 het milieu en misschien zelfs van onze gedachten, zoals bij placebo en nocebo.

Isoleren is misschien soms goed voor het individu, niet goed voor het collectief

Persoonlijke lockdown of isolatie heeft voor risicogroepen wel enige zin, maar . Voor bepaalde groepen, zoals ouderen en mensen met long- of hartziektes, is en blijft er een risico, ook na en bij uitdoving. Bij een (klein) deel van alle mensen slaat het vaccin niet aan, zo iemand kan het virus oplopen en kan anderen besmetten, alleen is de kans daarop veel geringer. De risicogroepen moeten dus erg voorzichtig blijven en de samenleving moet rekening met hen houden, b.v. door speciale openingstijden en dat nare 1,5 meter regime (of betere ventilatie) wanneer b.v. ouderen of mensen met diabetes of longproblemen ergens bij betrokken zijn. Dat ook jongeren soms extra risico lopen (op myocarditis etc.) werd genegeerd, men wilde liefst alle kinderen en babies ook vaccineren. Zwangeren liepen geen risico, dus die ook prikken, ondanks de waarschuwingen die eerst ook van Pfizer kwamen.

25 Test-samenleving, tweestromenland, tweedeling

Het hele ‘samen’ verhaal van Rutte c.s. begon in 2021 steeds meer te rammelen, met de QR-code coronapas en gepraat over GG of 2G raakte het volk steeds meer verdeeld. In de kerst-lockdown had je ook niks meer aan je QR-vinkje. Niet alleen de pro- en contra vaccinatie speelde, steeds meer mensen twijfelen aan het hele overheidsbeleid, dat is een veel fundamentelere tweeding. Van 64% naar 29% steun en lager, het zakte verder weg, de overheid werd steeds meer gezien als een incompetente dictatuur!

De regering wilde in eerste instantie geen tweestromenland, geen apart beleid en maatregelen voor risicogroepen, dat zou de samenleving te veel verdelen in een tweestromenland. Dat zo’n gedifferentieerde aanpak, dus speciale maatregelen en aanbeveling voor bepaalde groepen dan veel minder schade zou berokkenen aan de economie en de algemene sociale cohesie, daar wilde men niet aan. Alles moest gelden voor iedereen. Bij vaccinatie stapte men er echter weer vanaf, op 25 september 2021 kwam de min of meer verplichte coronapas. Het testen en de QR code is nu de splijtzwam, verplichte vaccinatie dreigt en leidt tot verzet en polarisatie.

Dat men vaccinatie kon weigeren werd met de mond beleden, maar in de praktijk kwam er steeds meer verkapte dwang. Vaccin of niet, je mag zogenaamd meedoen via tests, maar na 25 sept en steeds meer de maanden erna werd je buitengesloten. Je moet je melden bij een gratis testlocatie (weer een andere dan voor reistesten of bij ziektevermoeden.. Er kwam na de derde golf, en aangewakkerd door de vierde golf, ook door Europese druk, in de zomer al een vaccinatie-paspoort of certificaat en QR code app en een GGG beleid (gevaccineerd, getest, genezen) in de buurlanden of later zelfs GG, dus helemaal zonder test-toegang en zelfs vaccinatieplicht.

Dat betekent, naast praktische bezwaren zoals testvervalsingen en steeds meer ziekte bij gevaccineerden, ook weer het probleem van die tweedeling. Degenen met zo’n paspoort of QR-code mogen van alles, de weigeraars dus niet. Dat gaat niet om een paar mensen, zo’n 10% (de cijfers zijn niet erg duidelijk) wil niet of kan niet. Hele groepen komen niet in aanmerking voor een groen vinkje, omdat ze wel Corona hadden, maar destijds niet getest konden worden, omdat ze het hele digitale gedoe met DigID niet willen of kunnen, voldoende eigen weerstand hebben (en dat via antigeen-test

hebben laten testen), qua gezondheid beter niet geprikt willen worden, niet naar testlocaties kunnen komen, religieuze bezwaren hebben, zij kunnen niet alleen niet naar de kroeg, maar ook niet naar cultuur, lezingen, sportevenementen waar ook iets te drinken is, soms niet meer naar hun werk, etc. etc. Ze zijn paria's, buitengeslotenen. Er groeit kwaadheid, onderhuids, maar ook in demonstraties en acties zoals hacken of het dichtlijmen van sloten, dat kan nog wel eens grote vormen aannemen omdat het zo effectief is.

De festival- en reisbehoefte bleek in de zomer 2021 wel vaccin-stimulerend te werken, maar volgens De Jonge en RIVM niet genoeg, zelfs al gingen de cijfers snel omlaag. Het is een warboel, want wie Corona had in 2020 is genezen en beter bescherm dan een gevaccineerde, maar krijgt geen groen vinkje. Wat doe je met mensen, die vanwege allergie of anderszins beter niet gevaccineerd kunnen worden of waarbij het niet werkt? Het komt neer op discriminatie, op het uitsluiten van mensen van deelname aan de 'normale' maatschappij. Dat de 80 of 90% dat wel goed vindt, is grondwettelijk gezien geen argument. Maar ook het politieke kader laat het maar gebeuren en stemt in grote meerderheid in.

Registratie rammelt

De registratie van gevaccineerden was ook niet op orde, de landelijke registratie wist niet precies (maar voor 70% eind juni) wie, wanneer en waarmee is gevaccineerd, zogenaamd ook vanwege de privacy regels. Er werd ook gevaccineerd zonder registratie of zonder toestemming te verkrijgen voor het delen van die informatie. Je moet namelijk ook akkoord gaan met registratie en veel mensen deden dat niet, zeker in het begin. Mensen zijn dan wel gevaccineerd, maar hebben geen bewijs (meer) of dat zit ergens in een bestand dat niet voor GGD of RIVM toegankelijk is. Voor de Check-app QR code gaat men nu wel voor je zoeken, maar daarmee ligt je hele medische dossier ook bij de overheid.

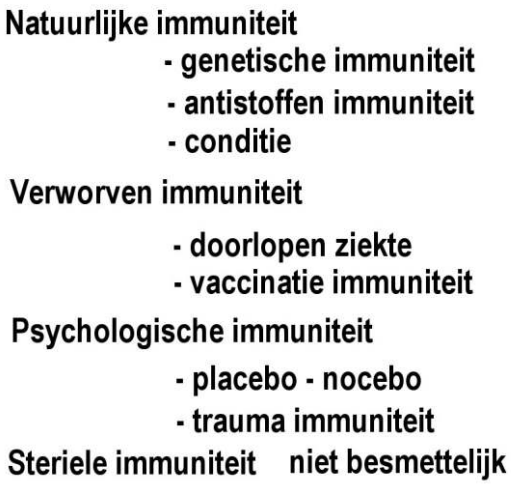

Versoepeling maar wel verplicht testen

Er was brede maatschappelijke druk om te versoepelen maar het RIVM zegt steeds het gevaar is niet geweken, er kunnen nieuwe uitbarstingen komen, nieuwe en gevaarlijker varianten, dus hoe kun je nu de teugels wat vieren zonder al te veel besmettingen te genereren/ De oplossing zou liggen in testen, testbewijzen en sneltests als je wilt deelnemen aan een evenement met groepen mensen of naar een restaurant, de kroeg, theater, concert of festival wilt. Dat er dan snel weer een tweedeling optreedt en in feite discriminatie op basis van je testbereidheid ontstaat lijkt de politiek niet te interesseren.

Er tekenen zich, net als bij vaccinatie, bezwaren af. Want zelfs testen kan gezien worden als een inbreuk op de lichamelijke integriteit. Het is ongemakkelijk, kost geld, en er zijn mensen die het absoluut niet willen. En hoe vaak moet je testen, iedere twee of drie dagen, iedere keer als je naar een restaurant gaat of wil vliegen, hoe doen we dat met mensen in inrichtingen, op scholen, in het openbaar vervoer? Het is duidelijk een dwangmiddel geworden om je maar te laten vaccineren. En wat doen we met wel gevaccineerde mensen die een positieve testuitslag hebben, maar niet ziek zijn of symptomen hebben? En ongevaccineerden, misschien zijn die helemaal niet gevaarlijk en hebben gewoon een overdaad aan antibodies en antigenen.

De test-overal samenleving

In het begin (in voorjaar 2020) waren er niet genoeg testen, andere landen deden dat beter en zouden daarom effectiever hebben kunnen optreden maar dat is nooit bewezen. Ondertussen zijn we gewend geraakt aan testen, zijn er goedkope zelftesten, die echter minder betrouwbaar zijn en niet geregistreerd of gevalideerd worden. Bij al dat testen is absolute zekerheid ook niet gegarandeerd,

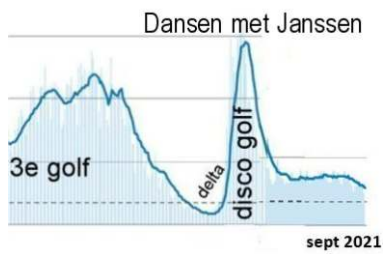

er zijn altijd was valse positieven en negatieven. Over de validiteit van de PCR-test blijft discussie, er is kwestie over de hele PCR-methodiek. De sneltests, maar ook de antigeen-tests zijn niet 100% dekkend. Dat breed invoeren van een testverplichting werd heel ingrijpend, duur en belastend. Men spreekt dan ook al over een test-samenleving, waarbij je continu te maken hebt met testen, test-bewijzen, sneltesten en beperkingen voor als je niet getest bent.

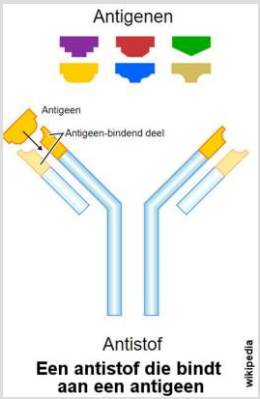

Een antistof die bindt aan een antigeen

Eén keer testen is spannend maar zo'n stokje diep in je neus is niet bepaald leuk en het vraagt ook planning en een kwartiertje tijd als het ter plekke moet.

De hele tijd testen wordt irritant en je neusgaten raken beschadigd, wat doen we daar aan? Eigenlijk hebben we andere testmethodes nodig, zoals blaastesten, bloedproeven met een heel klein prikje in de vinger, en waarom geen honden trainen om Corona patiënten te identificeren.
De test-samenleving is in veel opzichten ook snel een Big Brother samenleving; je moet altijd een testbewijs bij je hebben, of je smartphone opladen met een app voor je QR-code en vinkje zodat het toelaten min of meer automatisch kan. Of je als gevaccineerde toch positief testte, dat maakt niet uit. En voor uitgaan in de stad een bandje of stempel, vragen om misbruik.

Het kabinet wil graag zo snel mogelijk weer grotere evenementen doorgang laten vinden en paste dus de Noodwet maar weer eens aan, nu wat betreft testen als toegangs-eis, draaide dat op 29 mei weer min of meer terug maar na de zomer werd het weer actueel en

op 25 september werd het nog erger, dat heet dan als gevolg van voortschrijdend inzicht.

Het parlement ging mee met die wet en aanpassingen, dus langzamerhand gaan we toe naar een samenleving, waar overal test-faciliteiten komen en controle op testbewijzen en vaccinatie-paspoorten. Maar wie niet van testen houdt, het principieel niet wil, die valt dan buiten de boot. Het tweestromenland komt weer in zicht. De brave gevaccineerden en getesten mogen wel, de anti-vaxxers en wappies en zij die het niet kunnen betalen of ook testen afwijzen, worden feitelijk buitengesloten. Zij die in de 'samen' aanpak meegaan en zij die nog in individuele vrijheid geloven, komen tegenover elkaar te staan.

De kosten van testen

En testen kost ook geld, er wordt voor vele tientallen miljoenen per maand getest door de GGD (70.000 per dag), in totaal zou de hele test-industrie de samenleving nu al honderd miljoen of meer per maand kunnen kosten. Voorlopig merkt het publiek daar niet veel van. Je kunt dat via de GGD gratis laten doen maar heb je haast dan zul je een commerciële test moeten laten doen en dat kan in de papieren lopen, 70 tot 100 euro. Bedrijven, die hun personeel en klanten willen beschermen, kunnen hun mensen heel geregeld laten testen maar moeten dat zelf betalen. Aan de Duitse grens waar de test-eisen nogal strikt zijn en een test maar kort geldig is, liepen grenswerkers en ondernemers al tegen hoge kosten op.

De goedkope zelftests zijn heel handig en kunnen zeker de instroom naar ziekenhuizen en GGD-testlocaties wat reguleren maar de consument moet er wel voor opdraaien. Dat gaat maar om een paar euro per sneltest (of honderd op Schiphol voor een certificaat) maar het is ongemakkelijk en werkt ook niet direct, je bent al gauw 20 minuten kwijt. Door de sneltesten zijn de relatieve positieve testcijfers van het RIVM wel omhoog gegaan en is daarmee de indruk gewekt dat er weer een golf komt. Ook koppelde men de reis- en toegangstesten los, en zo werden de cijfers ook gemanipuleerd.

De regering ziet de kosten oplopen, zeker als bijvoorbeeld scholieren iedere paar dagen getest moeten gaan worden. Dat moet nu nog op kosten van de overheid. Zo'n PCR test kost, met het personeel, de administratie, het laboratorium en de supervisie en controle door instanties zeker meer dan een paar tientjes en plm 35 miljoen per maand.

De ondertussen befaamde "Dansen met Janssen" misser van minister de Jonge eind juni is historisch, vooral toen uit een artikel in de

Telegraaf in september bleek dat er helemaal geen OMT advies was, maar ergens een berg vaccins waren ontdooid, die snel ingezet moesten worden. Veel jongeren lieten zich snel testen, er kwam een positieve piek uit, maar geen ziekenhuisopnames. Contraproductief dus, gevaarlijk, de eventuele vaccinatieschade zou men kunnen verhalen op de overheid. Het is vaker voorgekomen, dat angstige berichten leidden tot testpieken, die achteraf niet relevant waren.

Internationaal reizen

Wil je over de grens, dan wordt bijna altijd een vaccinatiebewijs met QR-code én/of een recente test geëist en soms quarantaine. De oMicron dreiging maakt dit weer actueel. Een Europese QR-code is vaak een eis, maar steeds vaker daarnaast ook een negatieve test.

Bij reizen spelen ook de kosten een rol. Europa wil een gratis test of certificaat, minister De Jonge wees dat hier eerst af; de commerciële test-organisaties zouden dan brodeloos worden. Reizen zou dan extra duur worden en er is sprake van indirecte vaccinatie druk. Uiteindelijk is het toch weer gratis maar hoe lang nog. In het buitenland je laten testen voor de terugreis kost geld.

De testindustrie

Er zijn naast de (voorlopig) gratis GGD tests nogal wat commerciële clubs die tests aanbieden. Die worden gerund door artsen met een winstoogmerk, ook OMT-leden zijn bij zo'n bedrijf betrokken. Men krijgt meestal wel een QR-verwijzing en soms wel en soms niet (tegen meerprijs) een certificaat dat voldoet aan de internationale eisen (RIVM/RKI (Robert Koch Instituut, de Duitse RIVM) of meer beperkte normen. De prijzen variëren en lopen van plm 90 euro tot 130 euro, soms minder als je een dag wilt wachten op de uitslag en er zijn groepskortingen en abonnementen (voor b.v. organisaties).

Er kwam na 25 sept.2021 een verplichte toegangs-sneltest voor wie geen vaccinatie-bewijs heeft en die zou eerst 7,50 euro gaan kosten maar daar is van afgezien. Alles in het kader van de vaccinatie-promotie, geen dwangmiddel werd geschuwd, de hele promotiecampagne zou voor gewone geneesmiddelen nooit mogen. Dit terwijl bijvoorbeeld de horeca de zomer van 2021 gewoon veilig functioneerde en ook grote mega-evenementen niet tot pieken of uitbraken hebben geleid. Het beleid begon in 2022 met de kerst-lockdown enigermate onbetamelijk en totalitair te worden, maar hield de steun van de coalitie meerderheid in de politiek, terwijl het volk het echt niet meer zag zitten, maar geen invloed meer had, Den Haag besliste.

26 Evaluatie; hoe goed of slecht hebben we het gedaan?

Nu de druk wat van de ketel is komt de vraag hoe effectief het nou allemaal geweest is. Tientallen, zo niet honderden teams, organisaties, commissies, overlegorganen en ambtelijke commissies en afdelingen zijn ontstaan, voor de gewone burger een onoverzichtelijk warboel met allemaal afkortingen, alleen voor insiders nog te begrijpen. Als er dan onderzoeken zijn, komen die veel te laat, zoals

OVV rapport 3 vernietigend en uitgelekt

Het derde deel van het OVV rapport s nog niet officieel, maar uitgelekte stukken zijn vernietigend voor het beleid van overheid, RIVM en instituties, Het rapport geeft aan, dat men niet alleen niets geleerd heeft van eerdere evaluaties, maar gewoon doorging waar men duidelijk op de foute weg was. De conclusie is eigenlijk dat men gefaald heeft en dat niet wil erkennen.

het rapport in november 2022 van het Amsterdamse onderzoeksinstituut AHTI (Amsterdam health & technology institute). Die zochten uit welke Nederlanders positief testten op corona, ernstig ziek werden en eraan overleden, maar kregen pas laat toegang tot relevante data. Conclusies, als dat van alle zestigers met een Marokkaanse migratieachtergrond en een laag inkomen 1,5 procent in het ziekenhuis terecht kwam. Van de mensen met een laag inkomen zonder migratieachtergrond was dat maar 0,2 procent. Mensen met

OVV rapport deel 2, 12 october 2022

Het rapport is tandeloos, die lastige Dijsselbloem is via functie elders blijkbaar onschadelijk gemaakt. Het blijft bij vaagheden, veroordelingen van het beleid zijn heel voorzichtig en eerder vraagstellend. Lastige kwesties zoals wie het Europese contract accordeerde en wat daar in stond gaat men uit de weg. De impact van lockdowns, vaccinatie, etc. op de samenleving wordt feitelijk niet behandeld. De problematiek rond de zorg, IC beschikbaarheid komt nauwelijks aan bod. Het woord vaccinatieplicht komt 4 keer voor in 330 pagina’s, altijd ontkennend dat er sprake van was. Het woord vaccinatiedwang komt nergens voor. Vaccinatie effectiviteit

nergens genoemd, bijeffecten nergens genoemd. Het begrip polarisatie een keer terloops.

Qua mondkapjes plicht blijft het bij vaagheden zoals niet of ze werken (het RIVM twijfelde daar aan), maar om de vraag of de effectiviteit van de maatregel voldoende plausibel is en of de (onzekere) voordelen opwegen tegen de (onzekere en subjectieve) nadelen. Wat quotes:

De wijze van communiceren kan invloed hebben op het draagvlak voor een maatregel. Als de overheid te stellig communiceert over het effect van bepaalde maatregelen, kan dit het vertrouwen in die maatregelen schaden wanneer inzichten veranderen en wanneer stelligheden toch minder stellig blijken te zijn. Voor het grote publiek is de omslag betreffende mondkapjes moeilijk navolgbaar. Eerst worden mondkapjes niet aangeraden en zouden ze mogelijk een averechts effect hebben. Maar vanaf september 2020 worden ze opeens dringend geadviseerd en later zelfs verplicht gesteld. Het feit dat inzichten veranderd zijn, en dat dat de reden is tot de beleidswijziging, wordt niet expliciet gecommuniceerd.

Het zicht op de mate waarin scholensluitingen hebben bijgedragen aan het terugdringen van het coronavirus is hierdoor beperkt, al zijn er wel internationale wetenschappelijke studies die hier inzicht in geven. Ook de negatieve neveneffecten van de scholensluitingen heeft het kabinet niet in kaart gebracht door middel van een monitor of evaluatie, noch tijdens of na de eerste scholensluiting, noch gedurende of kort na de tweede scholensluiting. Deze effecten komen wel in beeld door onderzoeken van andere partijen. Zo geeft het SCP aan dat scholensluitingen en thuisonderwijs gevolgen hebben voor de onderwijsongelijkheid en daarmee de kansenongelijkheid, aangezien scholensluitingen met name de kinderen met een lage sociaal-economische status het hardst raken.91

De avondklok, het effect van de avondklok en bezoekbeperking is door het OMT vertaald naar weggevallen contacten en is de reductie die bewerkstelligd wordt door de avondklok en bezoekregeling teruggerekend en blijkt op ongeveer 10% uit te komen. De sociaal-maatschappelijke effecten van de avondklok zijn ook onduidelijk. Het SCP stelt dat de avondklok de grondrechten en mensenrechten op een uitzonderlijke manier beperkt. 'Als je kijkt naar het beloop van de ziekenhuisopnames in de tijd, zagen we zowel bij de invoering als bij het opschuiven geen enkel effect', aldus de voorzitter van het LNAZ. Ook een hoogleraar infectieziektemodellering zegt dat de avondklok vermoedelijk weinig tot geen effect heeft gehad op het verloop van de

corona-epidemie in Nederland. Op het moment dat de avondklok wordt afgeschaft, is het aantal besmettingen hoger dan bij invoering. De keuze voor invoering van de avondklok leek weinig discutabel, terwijl het een proportionaliteitsafweging is op basis van onzekere informatie. De verwachte effecten van de avondklok werden daardoor veel stelliger gepresenteerd dan de onderbouwing rechtvaardigt.

Vaccinontwikkeling en –aankoop: een Europese aangelegenheid. De voorbereiding op de massavaccinatie en de registratie van de vaccinaties laten zien dat, vanuit eerdere ervaringen en bestaande kennis, de voorziene voorbereidingen ontoereikend zijn of onvoldoende tijdig plaats vinden.

een Turkse en Surinaamse afkomst kwamen het meest op de IC. Bij tieners uit arme gezinnen relatief meer besmettingen in najaar 2020. Maar die inzichten komen te laat, achteraf is beleid niet meer aan te passen.

Zoethouders

Achteraf probeert men het beleid nog te verdedigen, zo meldde in nov. 2022 het RIVM dat men schat dat door coronavaccinaties tussen 2 augustus 2021 en 30 augustus 2022 bijna 88.000 ziekenhuisopnames zouden zijn voorkomen. Maar daarbij gaat men uit van Vaccinatie Effectiviteits-cijfers die al lang achterhaald zijn.

De hele crisis schreeuwt vraagt om evaluatie, om een parlementaire enquête die er zou komen (en waar een enorme ruzie over ex-kamervoorzitter Arib over ontstond), maar zeker ook om echt onafhankelijk onderzoek. Het lijkt alsof daar aan gewerkt wordt, onder meer door de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) maar die blijken dat toch vooral beleidsverdedigend te rapporteren en de kool en de geit te sparen door wat zwarte schapen te benoemen. Ze kwamen in februari 2022 met een aantal statements in het OVV-rapport “Coronapandemie tot september 2020”, onder meer over het mondkapjes-beleid en het gebrek aan steun voor inrichtingen in de beginfase (de stille ramp). Deel 2 van october 2022 was niet veel helderder en nog minder kritisch.

Verder zijn er insiders zoals Mona Keijzer, klokkenluiders en moedige journalisten die doorprikken en gegevens opduikelen. Uit opgevraagde WOB/WOO-gegevens wordt steeds duidelijker wat er allemaal is misgegaan. De onafhankelijkheid van het OMT staat steeds meer ter discussie, het kabinet (ministergroep MCC19) dat

OVV rapport 1 Aanbevelingen

De OVV Onderzoeksraad kwam in haar eerste rapport van 16 februari 2022 met de volgende punten.

1. Versterk de voorbereiding op langdurige maatschappij-ontwrichtende crises door scenario's uit te werken met de denkbare consequenties en de wijze waarop deze het hoofd geboden kunnen worden. Besluit vervolgens over de gewenste status van paraatheid en monitor de totstandkoming daarvan.

2. Ontwikkel de vaardigheid om te kunnen improviseren, onder meer door ermee te oefenen in de voorbereiding op een crisis. Vergroot de mogelijkheden om te kunnen improviseren door buffers in capaciteit en variëteit in werkwijzen te organiseren. Markeer, communiceer en reflecteer tijdens een crisis regelmatig op tussentijdse aanpassingen in aanpak en organisatie.

3. Blijf tijdens een crisis uiteenlopende scenario's in kaart brengen, ook minder waarschijnlijke met veel impact, en anticipeer daarop. Expliciteer de mate van onzekerheid in geschetste scenario's. Benoem aannames, validiteit of beperkingen van de gebruikte informatie in zowel de adviezen als de besluiten.

4. Borg dat zowel hoogwaardige actuele kwantitatieve data alsook kwalitatieve data en minder zekere informatie in adviezen en besluiten worden betrokken. Zorg daarmee voor een zo goed mogelijk actueel beeld van het verloop van de crisis en inzicht in de uitvoering en effectiviteit van de maatregelen.

5. Identificeer (nieuwe) kwetsbare groepen tijdens crises. Onderken tijdig de specifieke risico's voor deze groepen en handel ernaar. Bewaak structureel of de aanpak voor deze groepen effectief is.

De onzekerheden en – deels onvoorziene – problemen die een langdurige crisis met zich meebrengt, vragen om een crisisorganisatie die daar flexibel op kan inspelen. Om effectief te kunnen sturen dient de crisisorganisatie voor alle partijen helder te blijven.

6. Expliciteer de kabinetsbrede verantwoordelijkheid als een crisis overgaat van een departement naar de nationale crisisstructuur. Formuleer een departement-overstijgende strategie en maak het oplossen van problemen tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

7. Pas de nationale crisisstructuur op de volgende punten aan, zodat deze beter is toegerust op de aanpak van langdurige crises door; de eenheid van overheidsbeleid te waarborgen door tijdens een landelijke crisis de verbinding met de veiligheidsregio's te leggen en te behouden.; Verbeter de uitvoerbaarheid van strategie en besluiten te verbeteren, door een voorafgaande operationele uitvoeringstoets en een voortdurende terugkoppeling van het verloop van de uitvoering; Organiseer parallel en afzonderlijk van elkaar advisering aangaande de acute problematiek en de lange-termijnproblematiek. Borg dat beide typen perspectieven expliciet worden meegewogen in de besluitvorming.

8. Pas de crisisstructuur voor het zorgveld aan, zodat de minister van VWS de bevoegdheid heeft om sector-, regio- of instellings-overstijgende problemen effectief te kunnen aanpakken, waaronder in elk geval met rechtstreeks bindende aanwijzingen.

9. Bewaak de rolvastheid en borg de eigenstandige positie van bestuurders als besluitvormers en deskundigen als adviseurs. Heldere scheiding van rollen draagt bij aan het begrip voor en de navolgbaarheid van het overheidsoptreden en versterkt de democratische legitimiteit van besluiten.

Maatschappelijk draagvlak voor de crisisaanpak is onontbeerlijk, alle relevante doelgroepen moeten bereikt worden en crisiscommunicatie moet effectief inspelen op de zorgen en vragen van burgers.

10. Anticipeer in een langdurige landelijke crisis op een daling van het maatschappelijk draagvlak en richt de communicatiestrategie daarop in. Voorzie daartoe in de informatiebehoefte van alle doelgroepen en

weer wordt aangestuurd door de PDC19 ambtenarengroep en de NCTV (terrorisme coordinatie), regisseert soms wat van Dissel beweert, maar die ontkent dat dan weer en Kuipers steunt hem daarin. We weten ook niet in hoeverre de RIVM adviezen aangestuurd werden door VWS, of juist genegeerd. De rol van het RIVM ten opzichte van het OMT is ook niet helder, het OMT drukte blijkbaar adviezen van het RIVM weg of negeerde ze, Van Dissel had misschien wat vaker dwars moeten gaan liggen en is niet altijd meegegaan met de waan van de dag, zo blijkt uit WOB.

Misschien is het niet allemaal vanuit boze opzet, maar de interne ruzies, het gesteggel over interne inzichten die niet publiek worden gemaakt, de knullerige manier waarop aanbestedingen verlopen zoals de hele app-ontwikkeling, die duizenden en duizenden WOB files zijn eerder amusant dan werkelijk het bewijs dat men de ver-

keerde kant opging. Blunders, ja, egotripperij, weghouden van relevante informatie, maar vooral ook ambtenaarlijke drukdoenerij en koninkrijkjes.

Het gaat dan bijvoorbeeld om het vasthouden aan asymptomatische besmetting (die zeer, zeer uitzonderlijk bleek), preventieve maatregelen, de ziekenhuiszorg en de compensatie voor getroffen bedrijven, de lockdown, het vaccineren, testen, de gemaakte kosten en de schade aan de economie en de geestelijke gezondheid. Het heeft tientallen, misschien wel honderden miljarden gekost, er was veel verkwisting. Is het geld zinvol besteed, zijn de uitgaven tegen het licht gehouden? Ook de kwestie van draagvlak voor de maatregelen en de hele communicatie-strategie verdient aandacht.

Rapport van 14 Adviesraden met 5 scenario's

In sept. 2022 komt er een rapport, samengesteld dooreen hele rij adviesraden, dat 5 scenario's schetst, van verkoudheid tot totale ellende. Dat klinkt indrukwekkend, maar die scenario's lijken erg op wat de WRR al eerder poneerde, De in deze rapportage doordachte scenario's bouwen namelijk vo[1]ort op de scenariostudie 'Navigeren en anticiperen in onzekere tijden' die de WRR en de KNAW op 2 september 2021 publiceerden.Alleen is er nu commentaar bij van al die adviesraden en wat uiterst knullige video's als promotie. Niet erg inhoudelijk, meer persbericht-achtige teksten, even inhaken. Het grote bezwaar is dat men niets evalueert, uitgaat van de effectiviteit van de maatregelen zoals mondkapjes, lockdown etc. en dus alle onderzoek op dat gebied negeert. Gewoon doorgaan met maatregelen uit het verleden als Covid of andere dreigingen de kop opsteken.

Dat maakt zo'n rapport[2] eigenlijk vrij zinloos, al zal het vast weer gaan dienen om de bevolking angst aan te jagen en maatregelen zoals de nieuwe Coronawet er door te krijgen. Het ziet er allemaal uit alsof men de adviesraden al een tijd geleden gevraagd heeft eens te kijken naar de ook toen al voorzienbare scenario's en dat nu leuk gebundeld is.

Het OVV-rapport

Na bijna een jaar kwam OVV in febr. 2022 met een 314 pagina's rapport, dat al in december 2021 klaar was, toen mocht minister de Jonge al terecht (hoor en wederhoor) reageren. Hij probeerde het

1 https://coronascenarios.nl/

2 https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/overige/2022/09/05/coronascenarios-doordacht

nog tegen te houden en en wil zich in zijn commentaar duidelijk vrij pleiten). Alle hoofdrolspelers kenden het rapport dus al, de openbaarmaking was een theaterstukje, net op tijd voor de verkiezingen en erg politiek getimed.

Zoals altijd met dit soort rapporten moeten er wat koppen rollen, van Dissel en de Jonge worden geofferd, iemand moet toch aan de schandpaal. Het OMT wordt weggezet als manipulatief zorgkransje. De rol van Rutte en de coalitie steun in de Tweede Kamer voor het beleid blijft goeddeels buiten schot.

De dingen die zijn weggelaten zeggen meer over de kwaliteit van dit rapport dan wat er in staat. Het hele verhaal over het totaal onrechtmatige en kwalijke contract met de vaccin-makers is weggelaten. Niks over de keuze om asymptomatische besmetting als realistisch te zien (ingaande tegen de wetenschappelijke literatuur en de feiten), over de economische effecten van de maatregelen is er nauwelijks relevante info, over de te beperkte OMT samenstelling (alleen medici en zorg) wel wat opmerkingen, maar geen harde kritiek. Over het geld, het niet aanbesteden maar gunnen en de verkwisting eigenlijk maar weinig, maar wel gaat het rapport eindeloos in op de ambtenaarlijke moerassen commissies en en overlegbomen. Ook de ramp in het onderwijs krijgt niet veel aandacht. Maar misschien komt dat in de volgende rapporten allemaal wel aan de orde?

Het gaat vooral over structuren en organisaties, nauwelijks over de economische gevolgen, de gebrekkige data acquisitie en verantwoording. De ellende in de verzorgingstehuizen, het gebrek aan middelen en de “still” ramp worden wel uitgemeten, maar de eerstelijnszorg wordt niet eens genoemd en er wordt niet echt hard uitgehaald naar de actoren in het drama. Is er geen sprake van “dood door schuld” omdat men de verkeerde kant opkeek en verkeerde keuzes maakte? De tendens van het rapport is wel “braaf” men volgt het “narratief” van totalitaire ingrepen als noodzakelijke en enige keuze. Het had volgens het OVV allemaal nog strenger en harder gemoeten, het idee dat het beter was geweest de zaak te laten uitwoeden en herd-immunity op te bouwen krijgt geen steun. De wappies blijven volgens het OVV precies dat, afwijkende dolers.

Maar ik denk dat het doel van dit rapport helemaal niet is om iets van te leren. Het is een dam tegen verder onafhankelijk onderzoek, want er is nu toch het OVV rapport.

Dijsselbloem beschermt de status quo met veel woorden, gelukkig geen grafiekjes, wat leuke plaatjes, maar gaat voorbij aan de essentiele vragen, de misvattingen en wat er nu allemaal uit de WOB-openbaringen naar voren komt. Het OVV-rapport is een rookgordijn, om te voorkomen dat er een tribunaal gaat komen dat werkelijk de rotte appels uit de mand tovert. Braaf gedaan, klassiek politieke tapijtschuiverij.... Lees de aanbevelingen, dat had een HBO-er in een dag kunnen opschrijven!

Rookgordijnen

We willen als burgers en getroffenen weten of tenminste vertrouwen weten dat het parlement en onafhankelijke instanties hier onderzoek naar doet. Hoe zat het nou precies met de maatregelen, beleidsreacties, communicatie en effectiviteit en efficiency van de aanpak rondom corona? Was het niet beter geweest alleen de zwakken en kwetsbaren te isoleren en de pandemie maar te laten gebeuren, met zeker ook veel slachtoffers, maar geen totale ontwrichting. Die optie krijgt ook in het OVV-rapport en bij de coalitie geen aandacht, maar oMicron 2022 maakt duidelijk dat het ook zonder allerlei beperkingen kan, uitwoeden als optie. Zelfs Bill Gates geeft dat nu toe.

WOB-WOO onthullingen

Uit de onthullingen op basis van de gigabytes aan emails en documenten van VWS (en nog eens extra onderstreept door het OVV-rapport) komt vooral een beeld naar voren van een ambtenaren cultuur die niet gericht is op het oplossen van problemen of het helpen van de burger, maar vooral op het in stand houden van posities, status, op de email lijst staan, kibbelen en gewichtig doen. Met een nauwelijks verborgen agenda om de zorg te digitaliseren, e-Health slinks in te voeren via de Corona-pas, en daarbij een minachting voor hen die daar niet in mee kunnen of willen gaan.

Er zijn eigenlijk drie duidelijke tekortkomingen te signaleren:

A: Het departement met onderliggende instituties zoals het RIVM is een chaotische verzameling van afdelingen, commissies, overlegorganen en bevoegdheden. Alles loopt door elkaar heen, de hoop dat een paar sleutelfiguren als Van Dissel en de Jonge et overzicht zouden bewaren omdat ze in alle belangrijke overleg-groepen zaten, blijkt niet geresulteerd te hebben in een helder en consistent beleid, het bleef een warrige en paniekerige koers. De waan van de dag, onderbouwd met gegevens die vooral dienden om het eigen gelijk te onderstrepen liet geen ruimte voor een consistente visie, een plan om de crisis goed aan te pakken. Waar er nog sprake was

van een planmatige aanpak, werd die dagen of weken later weer losgelaten en vervangen door een volgend plan.

B: Ambtenaren en “experts” zien burgers als dom, onkundig, a priori frauduleus, en niet de moeite van eerlijke communicatie waard. Je kunt ze misleiden, wat “verzinnen” als het verhaal begint te rammelen, je kunt ze informatie onthouden of die camoufleren, en je mag er van uitgaan dat ze dat niet doorhebben en dat je baas of bazen je zullen dekken. Opmerkingen als “geen democratische legitimatie, worst voorhouden, dat zeggen we niet, we verzinnen wel wat” spreken voor zichzelf. De menselijke ellende, de lange termijn schade aan de geestelijke en lichamelijke gezondheid door het beperken van sporten, de isolatie, uitstel van reguliere zorg, de toename van huiselijk geweld en kindermishandeling, het afbrokkelen van de onderwijskwaliteit, het teloorgaan van het vertrouwen in het systeem, dat interesseert blijkens de documenten en emails de ambtenaren minder dan de aansprakelijkheidskwestie, wie draait er voor op.

De onaantastbaarheid van de ambtenaar is tot een instituut gemaakt. De minister is verantwoordelijk en die heeft de coalitie achter zich en kan autocratisch en totalitair zijn of haar gang gaan. Fouten, leugens, “vergeten”, niet gearchiveerd, niet genotuleerd, en als het erop aankomt lakken we de zaak gewoon weg. Dit is op VWS duidelijk de cultuur, maar blijkbaar op andere departementen is het niet veel beter, de toeslagen-affaire, Afghanistan, de belastingdienst, de anonimisering van politiegeweld, de teloorgang van de rechterlijke onafhankelijkheid; het is de vraag of die scheefge-

groeide situatie wel recht te trekken is, daar heb je een regiment Omtzigts voor nodig.

C: De grondrechten en mensenrechten worden door VWS niet alleen niet gehonoreerd, men heeft ze stelselmatig aangetast, verminderd, weggepoetst en ontkend. De hele cultuur draaide om het doorzetten van de totalitaire edicten; democratie, inspraak, proportionaliteit en subsidiariteit telden niet mee of konden wel omzeild worden. Men zocht en vond excuses, kwam met het argument dat het recht op gezondheid inbreuk op de fundamentele rechten zoals op privacy, lichamelijke integriteit, vereniging, en godsdienst mogelijk maakte. Nu wordt dat in artikel 30 van de UVRM specifiek uitgesloten, de overheid mag dat niet doen. Dus bedacht men dat als de publieke opinie nu zo gemanipuleerd werd dat het “volk” het wilde, dat dan bijvoorbeeld vaccinatieplaicht ook wel doorgedrukt kon worden. Dat daarmee een polarisatie en tweedeling in de maatschappij werd aangewakkerd met op termijn veel ernstiger gevolgen dan de Corona-infecties en slachtoffers, nam men voor lief. Dit is overigens niet alleen een kwestie van VWS, maar van BZK dat gaat over de grondwet en de attitude van ambtenaren.

De hele kwestie van de aantastbaarheid van mensen- en grondrechten (die volgen uit de grondwet) verdient een nadere analyse.

Grondrechten en mensenrechten

De hele mensenrecht kwestie (grondrechten zijn wat in onze Grondwet staat) is aan het schuiven. Voor mensenrechten zijn er de 30 punten van de UVRM van de VN die in allerlei verdragen zijn uitgewerkt, maar nu zwaar gepolitiseerd zijn. Er is discussie over de neo-koloniale en vooral Westerse insteek van de mensenrechten, die we voornamelijk aan Eleanor Roosevelt te danken hebben. Het zijn morele rechten, en dus cultuur bepaalde invullingen van ethische principes. Ze worden aangeprezen als absoluut en fundamenteel, maar zijn dat niet in de ogen van veel (niet-Westerse) rechtsgeleerden en ook niet universeel afdwingbaar als “ius cogens”.

Dat geldt wel meer voor rechten als vrijheid van godsdienst, geweten en overtuiging (belief)., dat staat in Article 18 van het International Covenant on Civil and Political Rights. Dat twijfelen aan vaccinatie dus een overtuiging is, die beschermd zou moeten worden, is door de WHO en nationale regeringen met voeten getreden. Ook Article 7, over martelen en onmenselijke behandeling, specifiek dat men zonder ‘consent’ niet mag worden blootgesteld aan medische of wetenschappelijk experimenten, werd genegeerd. Er zijn altijd kleine lettertjes in dergelijke verdragen die als achterdeur dienen.

Mensenrechten zijn in de praktijk dus veelal een soort gedeelde ethiek, geen wetten die in principe voor iedereen gelden “erga omnes”. Wat ontbreekt is ook dat er tegenover rechten ook plichten moeten staan.

Wat nu speelt is of de overheid die mensenrechten mag beperken met argumenten als algemeen belang, volksgezondheid, etc. Want soms kunnen de rechten conflicteren. Dat gebruiken door de overheid is volgens art. 30 van de UVRM uitdrukkelijk uitgesloten en onrechtmatig (maar noodzakelijk riep de Jonge), het is echter wel een kwestie tussen individu en anderen of groepen, in de sfeer van het burgerlijk recht. En dan wordt het een kwestie van belangen afwegen, en bepalen hoe “hard” die zijn. Is de schade aan de economie bijvoorbeeld niet “harder” dan uitstel van niet urgente operaties? De burger tot actie verleiden en aanspraken uiten was de aanpak van de Jonge c.s. Daarmee wordt via een omweg geprobeerd de samenleving zo op te stoken, dat men eist dat iedereen gevaccineerd moet worden. Dat is een hellend vlak, want waarom dan niet vanwege het gemeenschappelijk belang de oppositie verbieden, de rechterlijke macht muilkorven, censureren, kritiek op machthebbers verbieden en andersdenkenden opsluiten or erger?

Ik vind het een moeilijke kwestie, waar in de literatuur ook niet veel over te vinden is. Daarom maar een plaatjes waarin ik probeer de hele juridische structuur te vatten. Nog niet goed dekkend, maar om de discussie wat focus te geven. Het idee van wetten als schilden om zich af te schermen was verhelderend voor mij. Het sociale contract in het midden omvat ook hoe we de verhoudingen tussen partijen regelen, bijvoorbeeld in een democratisch model. De burger staat voor het individu, maar dat kan ook een rechtspersoon zoals een bedrijf zijn, met een individueel belang. BW is Burgerlijk Wetboek.

Waar dit concept plaatje in wezen om draait is de redenatie dat je grondrechten mag inperken met een beroep op het algemeen belang, dus vaccinvrijen verplichten tot prikken omdat ze schade toebrengen aan de gevaccineerden. Waarom rammelt dat en hoe kan ik dat duidelijk maken? Zijn rechten op, die vaak biologische of evolutionaire noodzaak zijn (privacy, mobiliteit, trouwen, lichamelijke en geestelijke integriteit etc. die je dus ook als natuurrechten of ethische rechten kunt benoemen) anders dan rechten (de vrijheid) om iets te doen, zoals expressie, vereniging etc. of is om altijd een afgeleide van op. Bij de vrijheid om dingen te doen is er het risico dat ik de vrijheid van een ander aantast. Alles binnen de moraal (als in-

vulling van de ethiek), die cultureel bepaald is. Het gaat ook om het onderscheid tussen liberty en freedom (J. Stuart Mill).

In iedere geval, graag commentaar, ook wat betreft de gekozen woorden.

Het is een duivels dilemma, maar er moeten goede argumenten gevonden worden om de overheid weg te houden van manipulatie van de mensenrechten. Die kunnen punt voor punt wel ter discussie staan of vragen om uitbreiding naar bijvoorbeeld digitale rechten en gender-rechten, maar de fundamentele noodzaak om op een of andere manier een basis te formuleren voor wat we in het algemeen als “menselijk”beschouwen is duidelijk.

De uitblijvende enquête

Die juridische onderbouwing van de aantasting van de grondrechten en kwesties als in hoeverre data=manipulatie een breder doel kan of mag dienen zijn eigenlijk vragen die in het kader van een brede parlementaire enquête gesteld zou moeten worden, maar het ziet er niet naar uit dat het nieuwe kabinet Rutte IV met de oude spelers zit te wachten op een dergelijke vuurproef en zware controle-instrumenten. Want dan is iedereen die wordt gevraagd om te getuigen – inclusief kabinetsleden en leden van het Outbreak Management Team – wettelijk verplicht te verschijnen en staat onder ede.

Het gaat er wel komen, maar met brave commissieleden en weinig ruimte voor de oppositie en om het alternatieve veld te horen. Het is dan ook belangrijk reeds nu strenge eisen te stellen aan de opslag en het beheer van informatie en ruimhartig WOB-informatieverzoeken vanuit de media te honoreren, dus niet volgens de “Rutte-doctrine” vooral de zaak afschermen en weglakken. Er mag zelfs gevreesd worden dat de relevante informatie ‘vergeten’, versnipperd of gewoon kwijtgemaakt wordt. De realiteit is waarschijnlijk dat de coalitie zal proberen zo’n onderzoek beperkt en “vriendelijk” te houden, het is een “eigen vlees” keuring. Al eerder werd het idee van een parlementaire enquête afgestemd (18 febr. 2021, motie Wilders/van Haga). Net zoals de motie over belangenverstrengeling van OMT-leden (9 dec 2020) die ook relevant is, denk aan het belang van Kuipers bij de blaastest-onderneming..

Het is goed om ook de beperkingen te beseffen. In essentie is zo’n enquête dan een onderzoek door betrokkenen, door mensen die zelf (in meerderheid) hebben ingestemd met de maatregelen. Valt dan te verwachten dat er een onbevooroordeelde conclusie uitkomt? Veel van de parlementsleden hebben boter op hun hoofd, willen geen gezichtsverlies naar hun kiezers toe. Dat geldt ook voor de media en

de zogenaamde experts, RIVM en OMT. Zo'n brede enquête wordt pas geloofwaardig, als er onafhankelijke buitenstaanders bij worden betrokken, maar dat past niet in het huidige systeem.

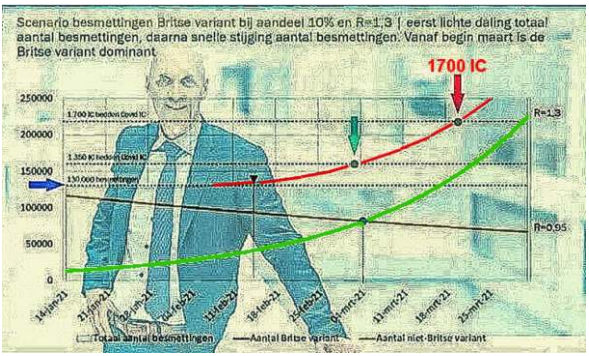

Evaluatie achteraf en de angst voor Bijltjesdag?

Niet iedereen staat achter het beleid, maar kan voorlopig als wappie worden genegeerd, de overheid maakte misschien wat foutjes, maar heeft nu toch Corona overwonnen! Mooi voor de verkiezingen, die heldendaden van Rutte!

Als zou blijken dat b.v. de vaccinatie toch nare bijeffecten heeft of de algemene immuniteit aantast is er natuurlijk ook de kans dat er vanuit het volk gemor gaat komen, of erger. Een zgn. bijltjesdag is dan historisch gezien niet ondenkbaar, waarbij de 'schuldigen' zoals de 'experts' en de beleidsmakers dan serieus gevaar lopen. Om dat te voorkomen, lijkt het er al op dat men de anti's de wapens uit de hand wil slaan. Bijvoorbeeld door de controle-groep niet gevaccineerden, waarmee die mogelijke negatieve effecten aangetoond zouden kunnen worden zo klein mogelijk te maken; mede daarom de extra vaccinatiedrang en een algemene GGG-verplichting zoals in buurlanden. De manipulatie van de cijfers, zoals het niet duidelijk maken van het effect van de sneltests op de relatieve testcijfers en de delta en oMicron booster impact op gevaccineerden, geeft te denken.

De cijfers, de modellen, de De data-manipulatie

Evaluatie kan kwalitatief of kwantitatief, dus enerzijds in algemene termen, anderzijds met cijfers en grafieken. De aanpak is tot dusver geweest met mooie grafieken te komen, de ontwikkelingen in de tijd af te zetten, en daarbij zijn modellen en algoritmes gebruikt, die op zich aannames bleken en noc geëvalueerd moeten worden. Te veel is gewerkt met doemdenkerige aannames en met voorspellingen over effectiviteit van maatregelen die voortkwamen uit de aannames van het model en dus een cirkelredenering inhielden. Daar is flink mee misgekleund, de dramatische avondklok grafiek van Ernst Kuipers (nu minister van VWS) over de derde golf en de

Britse variant is een klassieker. Dat hij later toegaf dat de avondklok niet aantoonbaar gewerkt heeft onderstreept het gepruts van de deskundigen op dit gebied. De hele derde golf paniek bleek niet uit te komen, maar men keek dan ook weer niet naar de uitkomsten van grootschalige testen zoals in Lansingerland maar naar de modellen en interpretaties in de Britse pers en de instituten daar. Die bepaalden het beleid, met vaak onnodige economische schade en angst bij de bevolking.

Men ging voorspellingen doen op basis van het model en dat dan verifiëren met die modelmatig ingeschatte cijfers, een cirkelredenering. Dus als men aannam dat er een 10% reductie zou zijn door de avondklok en er bleek helemaal geen reductie dan was de verklaring dat door de maatregel juist die 10% groei die verwacht mocht worden werd gecompenseerd. Ingebakken gelijk, daar komt het op neer en dat het geloof in de cijfertjes en grafieken afnam, was te verwachten. Maar als een enquête niet boven water krijgt hoe dit allemaal werd be'dissel'd dan staat de uitslag al vast; men heeft het prima gedaan, ridderordes en bonussen voor de RIVM en OMT helden. Niet de echte waarheid telt maar dat wat je gelooft waar te zijn, zeker in de publieke opinie en de politiek. Je zou ook kunnen zeggen dat alle cijfers en onderzoeken niet meer dan een deelwaarheid opleveren, vanuit een bepaald perspectief en meestal ook belangen. De invloed van angst en stress bijvoorbeeld komt slechts terloops aan de orde.

Draagvlak

Er werd hard gewerkt om draagvlak te scheppen, de burger moest geloven in de verhalen en de "wetenschap", in de persconferenties, in de integriteit van de smaakmakers zoals Rutte, de Jonge, de experts, de talkshow gasten, de media gingen hier helemaal in mee. En het werkte, Rutte bleef lang populair, men liet zich prikken en boosteren, kritiek was voor wappies, asocialen en gevaarlijke medische experts die omgingen, zoals Nobelprijswinanar Montagnier.

Het draagvlak stond voorop, herhaalde men steeds. Het RIVM zette daar zwaar op in, maar met "gekleurde" resultaten uit een nogal beperkte testgroep.

De meest opmerkelijke observaties, als we de RIVM grafieken serieus nemen, waren in mei 2020 de volgende:

A: de sterke daling in het maximale aantal personen bij elkaar buitenshuis. Die maatregel heeft dus niet goed gewerkt maar was ook niet effectief.

B: Sport buiten beperken tot 4 personen, dat scoorde laag en werd als vrij onzinnig gezien, men had het idee dat het buitenshuis vrij veilig was, ook al omdat koningsdag, demonstraties etc. geen pieken lieten zien. Ineffectieve maatregel dus.

C: De avondklok, weinig draagvlak bij de jongeren die naar buiten wilden, de ouderen bleven meestal toch al thuis. Niet effectief.

Er is ook een categorie, waarbij er wel draagvlak zou zijn, maar de mensen het toch niet doen. Het handenwassen, achteraf bleek dat totaal overbodig, werd dus al op basis van crowd-wisdom genegeerd.

Ook het maximale aantal bezoekers thuis (eerst 2, daarna 1) kon rekenen op onbegrip en weerstand, het familieleven werd er door ontwricht. Het RIVM gaf ook aan hoe dat in de tijd veranderde, de steun nam af maar er was in mei een grotere acceptatie.

De verdere grafieken maken duidelijk dat thuisblijven bij klachten, of je laten testen bij klachten ook weinig waardering kregen en genegeerd werden. De 1,5 meter afstand had wel draagvlak, maar werd vaak genegeerd en was ook niet makkelijk vol te houden, zeker niet binnenshuis en met kinderen.

Nu zal men dit wel afdoen als natte vingerwerk, maar het is in ieder geval te staven met RIVM cijfers. De wetenschap om de maatregelen echt goed te evalueren is er niet, men kan complexiteit eigenlijk (nog) niet goed aan, in ieder geval niet op een rationele manier, intuïtief gaat het vaak beter.

Men praat veel over ‘Big Data‘, over methodes om heel grote databestanden te doorgronden met geavanceerde wiskunde en ‘Artificial Intelligence’. Het klinkt mooi maar wie zich realiseert dat bijvoorbeeld Google nog niet veel verder is met al die profiling en bergen gegevens dan het sturen van vooral irriterende en ongewenste advertenties beseft misschien dat het allemaal nog in een vrij primitief stadium is.

Het draagvlak onderzoek (de plaatjes zijn uit mei 2020 en november 2021) baseerde zich op een beperkte groep (<6000) die niet representatief werd geselecteerd, meest brave meelopers. Het echte sentiment kan dus afwijken.

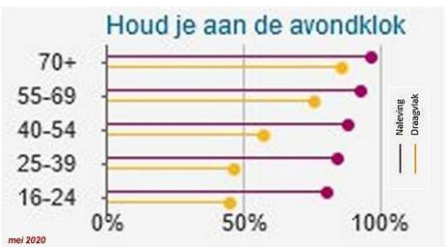

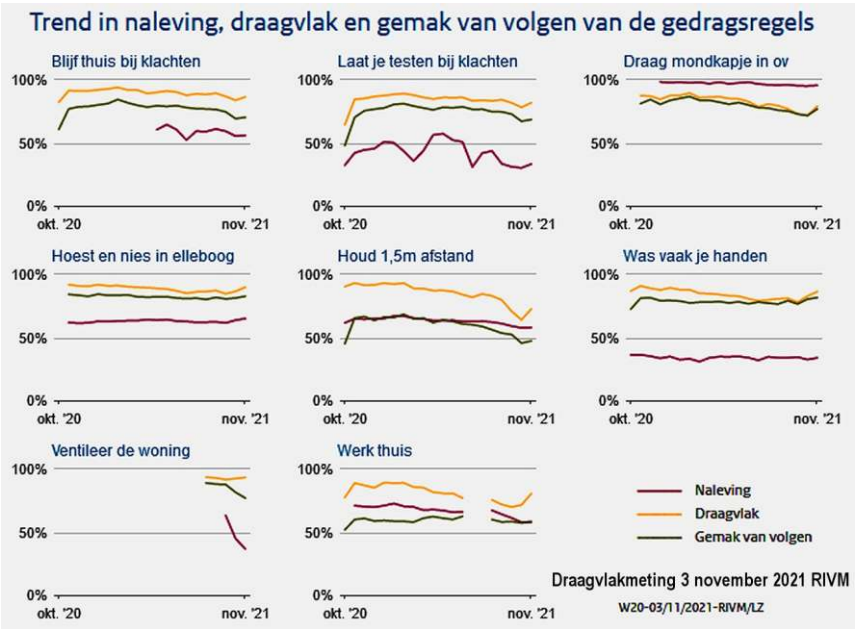

Crowd wisdom, gezond verstand

Mooie grafiekjes allemaal, uit de RIVM koker, maar misschien niet erg realistisch. Is er dan een andere manier om te bepalen of en in hoeverre bepaalde maatregelen hebben gewerkt? Daarvoor zouden we kunnen kijken naar het idee van crowd-wisdom, de wijsheid van de massa. Dat lijkt onzin, maar er is wat betreft de waarde van cijfers de laatste tijd ook interesse in wat het publiek ergens van vindt. Men heeft onderzocht dat als grotere groepen mensen een bepaalde waarde moeten inschatten, ze uitkomen op een gemiddelde dat vrij accuraat is. Die 'Crowd Wisdom' aanpak kunnen we ook loslaten op hoe de brede bevolking de maatregelen waardeerde, volgde en als effectief zag. Daar zijn gelukkig wel cijfers over, het RIVM keek bij haar onderzoek naar draagvlak ook naar acceptatie van de maatregelen. Daar zijn ook weer stapels grafieken van, overigens van die populatie die vrijwillig meedeed en waarschijnlijk niet erg kritisch was.

Laten we daarom aannemen dat wat de mensen intuïtief en misschien zelfs onbewust voelden en doen een zekere mate van geldigheid heeft. Ook speelt mee in hoeverre naleving en handhaving realistisch was, in het OV bijvoorbeeld lette men vrij strikt op. Men kon het onzin vinden, je moest wel! Naleving en draagvlak zijn dan sterk verschillend zoals bij de avondklok.

Tribunaal

Het woord mag niet gebruikt worden, zelf niet in de 2e kamer, maar het is onvermijdelijk dat er naast de zinloze parlementaire enquête, waarin men de eigen fouten echt niet gaat toegeven, een waarheidscommissie, een gerecht, of hoe je het ook maar noemt gaat komen. Te veel is al naar buiten gekomen, de hele kwestie dat de regering niet luisterde naar de adviezen van haar hoogste ambtenaren, naar wat het RIVM en OMT aandroeg, maar wel naar wat Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid blijkbaar als geheime agenda had. Censuur, digitale registratie, er speelden duistere agenda's mee.

Via WOB-verzoeken maar ook door klokkenluiders en speurwerk van onderzoekers naar cijfers, verbanden, internationale studies etc. komt steeds meer boven water. Vaak weggelakt, met als argument nationale veiligheid, privacy, maar vooral bedoeld om de echte feiten en verantwoordelijken te verbergen.

De asymptomatische besmettingskans

De hele kwestie van de asymptomatische besmettingskans, dus kun je de ziekte overdragen als je geen symptomen hebt, wordt mogelijk nog een tijdbom. De hele testerij, de PCR machinerie, de mondkapjes en de isolatie gaan namelijk uit van het idee, dat je anderen kunt besmetten als je geen symptomen vertoont, niet ziek bent, hoest, koorts hebt etc. Dat blijkt dus niet te kloppen, allerlei onderzoeken komen boven water die dat spijkerhard maken. Maar veel kwalijker is het dat ook RIVM, OMT-leden en ambtenaren intern hier duidelijk op gewezen hebben, maar zijn overruled door de regering. Want testen moest, vaccineren moest en de testerij was het bewijs. Niet dus, en dat is moeilijk te verantwoorden nu de feiten boven water komen.

De echte evaluatie van het beleid en de maatregelen is nog maar begonnen. Er gaat nog veel boven water komen, mensen gaan proberen zich schoon te wassen door nog meer vuile was naar buiten te brengen. Er komen boeken en rapporten, geheime stukken komen naar buiten en dat voorspelt niet veel goeds. De ellende van de medische Corona-crisis zou wel eens kunnen verbleken bij de maatschappelijke schade door het wegvallen van het vertrouwen in "de wetenschap" en de overheid en hoe het volk daar mee omgaat. Tegenstribbelen door betrokkenen als Koopmans en haar "wetenschappers" die zelf te diep betrokken zijn helpt dan niet meer.

27 Waar gaat het naar toe, na oMicron nu het eindspel?

We mogen hopen, dat het milde oMcron anno 2023 het begin is van het eindspel, dat we weer vrij kunnen leven, zonder lockdowns, QR-testen en angst voor wat nog kan komen. De signalen zijn duidelijk en men is de pandemie moe, en wil ook niets meer horen over hogere oversterfte. Maar wel komen er allerlei onderzoeken naar voren, die aangeven dat bijvoorbeeld meer vaccinatie tot meer doden heeft geleid, ook in ons land. Of de studie[1] die

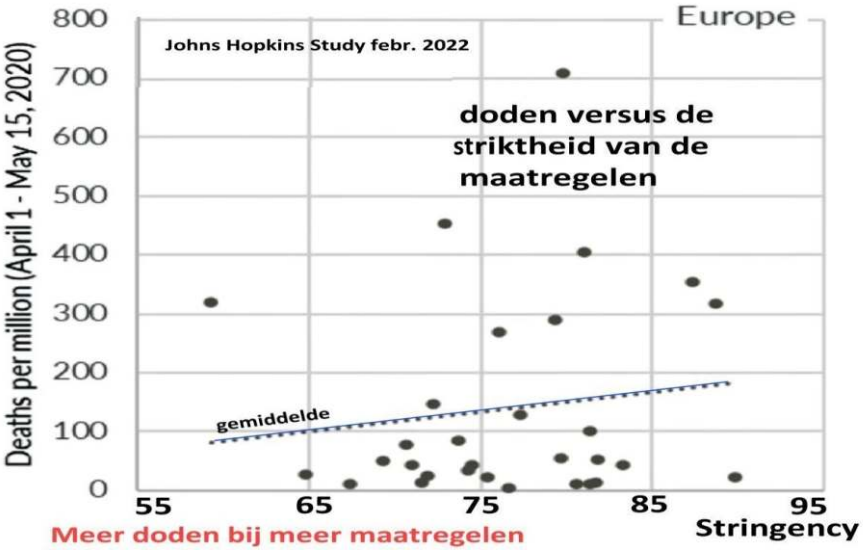

aangeeft dat de lockdowns niet alleen het aantal doden niet hebben beperkt (0,2% of zelfs 0,25% overall), maar zelfs vergroot als je naar de grafiek kijkt. Dat gaat in tegen eerdere studies, zoals van Oxford's Seth Flaxman, die schatte dat lockdowns 3 miljoen levens had bespaard in 2020. Ook Ferguson's COVID-19 Response Team, graag aangehaald door van Dissel, claimde dat meer restricties veel doden zou besparen. Er is van de kant van de medische establishment te hoop gelopen tegen de toch overduidelijke conclusies. De

1 A Literature Review and Meta Analysis of the Effects of Lockdowns on COVID-19 Mortality" by a group of scholars at Johns Hopkins University. febr. 2022

“The Johns Hopkins” paper is een pre-print meta-analysis van 34 eerdere studies en bevestigd wat het WHO al decennia eerder aangaf, lockdown werken niet of nauwelijks. De conclusie is lockdowns hebben “little to no public health effects” en “should be rejected out of hand as a pandemic policy instrument”.

Maar laten we even teruggaan. De zomer van 2021 begon heel aardig, allerwegen werden er versoepelingen ingevoerd, het ene land wat eerder dan andere, in sommige werelddelen tiert Corona nog welig, maar in Europa hoopten we op een redelijke ‘vrije zomer’. Dat viel tegen! De vierde golf kwam en oMicron dook op. De niet opgeschaalde “zorg” zoals IC-bedden wordt gebruikt om voor niet gevaccineerden heel beperkende en drastische maatregelen zoals de QR code Coronapas te verlengen. Er is een derde vaccinatie (booster) gekomen, omdat na verloop van tijd het vaccin verzwakt, zoals ook in Israël bleek en dat zou betekenen dat regelmatige vaccinatie nodig blijkt, zoals ook bij de griep. De vaccins zijn al besteld. Of dat voor een bredere groep nodig of zelfs noodzakelijk is en of daarmee lange termijn effecten als verminderde algemene weerstand en aantasting van het DNA kan optreden is nog niet goed onderzocht, de oversterfte kwestie. Gelukkig heeft de Gezondheidsraad brede vaccinatie van jongeren in febr. 2022 afgeraden, maar in de VS wil men nu alle babies ook prikken.

Er zijn verontrustende trends die min of meer met de mantel der vaccin-liefde afgedekt werden of niet erkend.

- dat het aantal ernstige bijwerkingen en zelfs sterfte door vaccinatie mogelijk meer slachtoffers eist dan verwacht.
- de mutaties zoals de delta variant (eerst India genoemd) die opdook en mutaties zoals nu bij oMicron die nog verwacht worden, minder gevoelig blijken voor het vaccin en opgebouwde immuniteit en ook gevaccineerden treft, niet altijd met symptomen.
- de werkingsduur van de vaccins beperkt bleek, en een derde en vierde “booster” prik noodzakelijk werd geacht, voor bedreigde groepen maar ook algemeen. Ook ziet men nu in, dat de ziekte doormaken de immuniteit beter maakt dan vaccinatie.
- Het verzet nam zulke vormen aan, dat de instanties ongerust worden en pogen zich door een nog hogere vaccinatiegraad, ook voor jongeren en kinderen en dus het verdwijnen van een controlegroep in te dekken tegen een mogelijke bijltjesdag; “we doen wat iedereen deed”.

Er zijn latere varianten zoals Lambda en Kappa, maar hier was het in 2021 vooral delta, die rondwaarde en later oMicron, een mildere variant. De deltavariant van het coronavirus raakte Engeland behoorlijk en dook in juni 2020 hier op en bleek sneller en heftiger dan de Britse alpha variant, men spreekt over 'Covid on steroids'. Delta maakte volgens cijfers van het RIVM eind juni bijna 20 procent van de besmettingen uit, zat eind augustus al op 99% en was dus snel dominant geworden, maar is in december opgevolgd door oMicron. Die overgangen leidden soms tot rare pieken en daarna dalen in de testscore, maar ook tot onverwachte resultaten zoals een stijging van 90+ ziekenhuis opnames na de disco/delta piek. Daar zou de bijna volledige vaccinatie toch tot minder opnames hebben moeten leiden, blijkbaar is delta juist bij die groep extra krachtig of is de vaccinatiebescherming van die vroege geprikten afgenomen, zoals ook in Israël bleek.

Hoe goed is de afweer?

Dit is wat de overheid vertelt over hoe goed de in Nederland gebruikte coronavaccins tegen de delta variant werken. "*Volgens Engels onderzoek werkt het Pfizer/BioNTech-vaccin nog steeds goed tegen de deltavariant. Volledige vaccinatie met dit vaccin beschermt voor ongeveer 88 procent tegen COVID-19. Het Pfizer-vaccin beschermt je tegen de deltavariant wel iets minder goed dan tegen de alphavariant. AstraZeneca-vaccin beschermt maar voor voor 67 procent.*"

Ook stelt men dat alle coronavaccins beter zijn in het voorkomen van ernstige COVID-19 en ziekenhuisopname. In Israël is dat blijkbaar niet het geval, cijfers daarover worden hier niet vrijgegeven.

Helaas blijkt dat die overheidsaannames niet kloppen en dat delta zich van de vaccinatie minder aantrok, en juist gevaccineerde de asymptomatische verspreiders waren. Dat wil men nu met een derde ronde prikken opvangen, maar het maakt de betrekkelijke waarde van vaccinatie wel duidelijk, de ziekte doormaken werkt vele keren beter als immunisatie voor latere mutaties, al ontkent van Dissel dat!

Israëlisch onderzoek[2], waarvan de resultaten begin juli 2021 naar buiten kwamen, concludeerde al dat de bescherming van vaccins op termijn veel slechter is dan aangenomen. Het Pfizer vaccin zou (voor 16 jaar en ouder) slechts een effectiviteit van 64 procent heb-

2 Decline in Vaccine Effectiveness zie https://www.gov.il/en/departments/news/05072021-03 en 06072021-04

ben tegen COVID-19 (preventing infection and symptomatic illness). De bescherming tegen ziekenhuisopname was nog wel steeds hoog (93 procent). In iedere geval reden om het al breed gevaccineerde Israël weer tot mondkapjes te verplichten. en over te gaan tot een verplichte derde en zelfs vierde vaccinatie. Dit betekent wel, dat er ook een vijfde etc. prik nodig zal blijken, Corona-vaccinatie en controle daarop wordt dan een deel van het normale leven. Ondertussen blijkt de ziekenhuisbezetting daar toch voornamelijk de gevaccineerden te betreffen. De slogan, dat het nu een pandemie van de niet gevaccineerden zou zijn, is dus zeer misleidend, maar werd in breed in stand gehouden door de overheid (de Jonge, Macron, Biden).

Levenscyclus en impact mutaties

Het lijkt duidelijk, dat de delta-variant al op de rand van het vaccin-bereik lag; niet iedereen is meer goed beschermd, er zijn doorbraak infecties. Virussen willen ook overleven en muteren (evolutie is eerder deLamarcks survival towards the fittest dan Darwins survival of the fittest). Wanneer ze niet meer door een vaccin of natuurlijke immuniteit gedekt worden, dan groeien de cijfers weer. De volgende mutaties komen er onvermijdelijk aan (elders zijn ze er al) en kunnen en zullen waarschijnlijk nog meer buiten het vaccin bereik vallen, dan is echt een nieuw vaccin nodig. Dat muteren is overigens een functie van het aantal gevaccineerden, hoe meer hoe sneller de mutaties opduiken.

Breed vaccineren heeft dus nadelen, je houdt de mutatie gaande, met nare gevolgen zoals in Israël blijkt. Bij volgende mutaties zal de bescherming van een oude vaccinatie dus geleidelijk verdwijnen. Iedereen opnieuw met een nieuw vaccin injecteren is dan nodig, maar dan blijf je wel aan de gang. Een oud vaccinatiebewijs wordt dus snel min of meer waardeloos, zelfs bij delta blijkt dat maar beperkt. Het onderliggende mechanisme kan niet ontkend worden. Gaan we door op de ingeslagen weg en doen niks aan preventie en behandeling, dan zitten we nog lang vast aan iedere paar maanden maar weer prikken. Eerst maar weer een vierde Pfizer prik/booster, en waarom ook geen vijfde plannen, kassa!

Scenario’s; hoe gaat het verder?

De overheid strooit ook met scenario’s, zoals in het rapport van 14 adviesorganen van sept 2022, maar die komen meestal op hetzelfde neer en suggereren dat de eerdere maatregelen maar doorgezet moeten worden als het misgaat.

Ik kan het heel positief bekijken en een scenario schilderen, waarbij de strijd tegen Corona nu goeddeels gewonnen is, de vaccinatie het juiste middel om de pandemie in te dammen is geweest en we alleen nog met herhaalvaccinatie zitten totdat het virus vanzelf uitsterft, zoals veel ziektes. We hebben nu ook wat meer behandelmethodes (wat eerst niet mocht wordt nu standaard, zoals Invermectin) en zelfs hele nieuwe geneesmiddelen.

Dan zitten we alleen nog met wat anti-vaxxers, maar daar worden groepsgewijs oplossingen en dwangmiddelen zoals QR-code beperkingen en 2G voor bedacht, en het restje diehards kunnen we dan negeren, denkt men. De leeftijdsverwachting veert weer terug, zegt het CBS (onterecht), we gaan weer leuk reizen, consumeren en plezier maken, dat hebben we wel verdiend, nietwaar. De economie moet ook weer terug naar normaal en we gaan over tot de orde van de dag. Corona kan in de geschiedenisboekjes, het was een ramp maar het is voorbij. Wat rest is opruimen en misschien wel een tribunaal voor hen die de grootste fouten maakten.

Wel moet opgemerkt worden, dat het hele vaccinatie-scenario voor veel mensen een psychologische geruststelling betekende. Voor hen gaf dat rust en de zekerheid, dat er iets gebeurde om de crisis, die toch wel als heel bedreigend werd ervaren, aan te pakken. Het aankondigen van de vaccinatie was in zekere zin een placebo, want het duurde soms nog even voor men aan de beurt was. Maar het heeft velen geholpen en de uitslag van de verkiezingen in maart 21 en 22 gaf dat ook weer, men zag Rutte als de kapitein in de storm. Dat niet iedereen dat zo voelde, was ook duidelijk, maar de meerderheid bleek toen en ook later het beleid te steunen.

Een ander, minder positief scenario

Er kan natuurlijk nog wel wat misgaan. Nieuwe varianten, vaccins die steeds minder goed werken, bijwerkingen; de als niet-wetenschappelijke angsten van veel deskundigen blijken toch wel een beetje uit te komen. We weten nu veel meer over het virus en wat het doet en dat is niet allemaal zo positief.

Na bijna 2 jaar ervaring met de RNA-vaccines (aannemende dat Pfizer met haar tests een paar maanden eerder begon) wordt het langzamerhand wat duidelijker wat het vaccin doet, hoe lang het werkt (6 maanden zeggen ze nu, daarna booster, anders classificeren ze je weer als ongevaccineerd en is je QR code en vaccinatiebewijs ongeldig) en wat de bij-effecten zijn.

Heel specifieke korte termijn bijwerkingen zijn er wel opgedoken, maar het blijft meestal bij vrij normale reacties op vaccinaties, wat

allergie problemen, wat menstruatie, bloedklontering, hartproblemen en nog wat meer. Volgens de experts geen verontrustende ontwikkelingen percentage-gewijs beperkt, zelfs als we aannemen dat niet alles gerapporteerd wordt. Nederland is wel veruit koploper in Europa wat betreft meldingen bij LAREB, die de bij-effecten bijhoudt, we zijn nogal klagerig!

De invloed van een verminderde algehele immuniteit en lange termijn bij-effecten is een andere zaak, dat moet gaan blijken uit evaluaties van bijvoorbeeld de oversterfte, levensverwachting, vruchtbaarheidscijfers op lange termijn, allemaal een kwestie van jaren, misschien wel decennia. En de medische establishment zit natuurlijk niet te wachten op dergelijke inzichten of conclusies, als die negatief blijken.

Is het vaccin veilig geweest?

Dat hangt ervan af wat je met veilig bedoelt, de kans op infectie met de huidige mutanten van Covid is bij vaccinatie duidelijk minder (maar niet afwezig en dan vaak asymptomatisch en nog besmettelijk ook, waardoor testen steeds meer nodig wordt), de ernst van infectie als je die dan toch krijgt is minder gevaarlijk. Alleen is het wel jammer dat die werkzaamheid toch relatief snel afneemt, want nu zul je, zolang Covid en mutaties rondwaren, boosters nodig hebben.

Veilig tegen nieuwe mutaties? De Delta variant ligt al een beetje aan de rand van het beschermende spectrum, sommige mensen krijgen het toch, en nieuwe mutaties zoals oMicron zouden in die zin weer meer besmettelijk kunnen blijken voor gevaccineerden. Een virus wil overleven en muteert daarom, niet in het Darwinistische maar erg achterhaalde beeld van een toevallige mutatie, maar gericht, in deLamarcks visie “survival towards the fittest”. Hoe minder het virus kansen krijgt, hoe eerder zo’n mutatie kan ontstaan.

Ondertussen weten we ook, dat voor relatief gezonde mensen het doormaken van de ziekte de meest effectieve bescherming voor latere infecties biedt. Het bloed van patiënten die de ziekte van Covid-19 hebben overleefd, bevat IgG-antistoffen die gericht zijn tegen het Sars-Cov-2 coronavirus. Er ontstaat dan natuurlijke immuniteit, die niet afneemt met de tijd en ook beter werkt tegen nieuwe mutaties. In Israel is de “genezen” categorie relatief groot, maar komt zelden in het ziekenhuis na een nieuwe infectie. Het is eigenlijk vreemd, dat jongeren niet kiezen voor die optie, en dat er “krijg Covid” feestjes komen, want daarmee hou je je immuunsysteem het beste in stand.

Onze natuurlijke weerstand werkt in het algemeen uitstekend, en er is zelf een theorie, die stelt dat geleidelijke en beperkte blootstelling aan virionen (de virusdeeljes) uiteindelijk leidt tot immuniteit (micro-vaccinatie). Het probleem met vaccinatie is dat om de aanmaak van antigenen en antistoffen op gang te krijgen de algehele immuniteit door het vaccin even wordt teruggedraaid. Dat zou daarna weer moeten terugveren, maar dat is het probleem, dat gebeurt maar gedeeltelijk. Je zou kunnen zeggen dat het algehele immuniteit is aangetast. Op termijn betekent dat meer ruimte voor bestaande onderliggende kwalen en nieuwe infecties, die met Covid niets van doen hebben, maar wel de levensverwachting en de gezonde levensduur beïnvloeden. Die door het CBS vastgestelde 0,65 jaar teruggang in 2020 gaat dan niet terugveren en dat maakt de AOW leeftijdsaanpassing in 2023 wat onlogisch.

Dit lijkt op doemdenken en hopelijk komt het niet zover, maar het is wel wat veel experts al eerder hebben geroepen, alleen zijn er nu wat hardere aanwijzingen zoals dat “genezen” mensen minder snel in het ziekenhuis belanden. De oversterfte gegevens van het CBSover 2021 beginnen te wijzen op weer aanzienlijke korting op de levensduur, denk aan jaren. Maar dat rekenen ze pas in april uit!

Oversterfte, de lange termijn prijs van vaccinatie?

Er zijn allerlei cijfers en statistieken, maar die zijn vrijwel allemaal gebaseerd op inschattingen en dus tamelijk subjectief. Ik kom daar op terug. Sterftecijfers, zoals in ons land van het CBS, zijn eigenlijk de enige “harde” cijfers, de rest van de cijfers is te afhankelijk van steeds wisselende definities, populaties en is statistisch gezien onbetrouwbaar. De totale sterfte ligt vast, de definitie van oversterfte is ook een kwestie van aannames en modellen. .

Zelfs al is het totale aantal doden (inclusief CoVid) precies bekend, de interpretatie ervan en het omrekenen naar oversterfte en levensverwachting is een statistische goocheltruc, die echt specialisten vraagt, verzekeringswiskundigen (actuarius). Daarbij betekent minder sterfte niet automatisch minder korting op de levensverwachting, dat hangt van de opbouw van de sterfte af, meer jongeren in de cijfers tikt dan veel harder aan.

Dit vertaalt zich in jaren die we nog te leven hebben. Levensduurverkorting over 2020 betekent ook minder goede levensjaren. Het zou het CBS en RIVM sieren, als de over- of ondersterfte cijfers en totale sterfte werden gedifferentieerd naar wel of niet gevaccineerd of geboosterd, desnoods op basis van steekproeven.

Worst Case scenario

Het kan misschien blijven bij een vrij beperkte levensduurverkorting, voor ouderen niet erg relevant, maar voor kinderen natuurlijk iets ernstiger. Maar wat als het echt om jaren zou blijken te gaan, en er misschien andere effecten als onvruchtbaarheid, bevattelijkheid voor auto-immuunziektes, infecties, etc. optreden? Dan ontvouwt zich mogelijk een scenario, waarbij de directe schade door Corona verbleekt, omdat er een breed maatschappelijk protest kan opvlammen.

Als die effecten echt zouden blijken, betekent dat niet alleen teruglopen van de algemene levensduur, maar zijn gevaccineerden dus ongezonder en kwetsbaarder. Dat zou wel een tot brede onrust, een soort bijltjesdag en kwestie over de schuldvraag kunnen leiden.

Zoiets zou de vlam in de pan kunnen doen slaan, en de publieke opinie kan zich tegen de instanties keren. Niet alleen over hoe Corona in de wereld kwam, maar over hoe de maatregelen steeds dwingender werden, hoe uitsluiting discriminatie van de ongevaccineerden sluipenderwijs groeide en de rechtsorde begon aan te tasten, maar door de meerderheid werd doorgedrukt en geaccepteerd. Het veel bekeken betoog van Gideon van Meijeren geeft hier aan, welke denkmodel zich begint af te tekenen bij een deel van de bevolking. De vergelijking met WO2 wordt afgekeurd, maar hij had het recht dat te memoreren, hem de mond snoeren door steeds te schorsen was nogal doorzichtig en een aantasting van zijn recht het woord te mogen voeren als parlementariër. En de GG discriminerende aanpak illustreert z'n positie.

Het is aan de lezer om te bepalen of de vergelijking die hij maakte, relevant is, daarom even de feiten. Vrij snel na de bezetting, eind september 1940 kondigde de Duitse bezetter aan dat het voortaan verboden was joden of zij die met joden gehuwd waren in overheidsdienst aan te stellen of te bevorderen. In oktober 1940, moesten ambtenaren een verklaring invullen waarmee zij aangaven geen Joods bloed te hebben, anders volgde ontslag. Van de circa 200.000 Nederlandse ambtenaren weigerden slechts enkele tientallen het invullen. Op 31 mei 1941 en nog meer beperkend op 14 sept. 1941 werd het voor Joden verboden om nog langer parken; dierentuinen; cafés; restaurants; bibliotheken; hotels; schouwburgen; zwembaden, bioscopen en musea te bezoeken. Het dragen van de Jodenster werd op 3 mei 1942 verplicht. De jodenvervolging vond plaats op basis van een etnische, in zekere zin fysieke profilering, vaccinatie is ook een fysieke conditie.

Deze hele kwestie wordt steeds meer aangescherpt, Baudet werd voor de rechter gesleept voor z'n WO2 vergelijking, Gideon van Meijeren noemde van Dissel corrupt en kreeg de wetenschap (??) over zich heen.

De anti-vaxxers (het Verzet) krijgen, ook door plannen voor aanpassing Neurenberg en vaccinatieplicht, wel steeds meer steun, men beseft dat hier onrecht plaatsvindt. Dat hoeft niet tot chaos te leiden, maar de kans is er zeker, zo beginnen revoluties.

Als we, in een negatief scenario, aannemen dat een en ander inderdaad tot onrust gaat leiden, hier en elders. Dan zal men in eerste instantie proberen, de schuld naar de niet-gevaccineerden te schuiven. "Voor hen hebben we het immers gedaan, wij offerden ons op

voor de ander, uit sociale overwegingen, voor de ‘ander’ en nu zijn wij de pineut. Dat is zwaar overdreven, maar breed gedeelde emoties zijn niet rationeel. Er zou een grote en geweldadige polarisatie kunnen ontstaan, vaxxers en anti-vaxxers tegenover elkaar en de overheid onmachtig, want die heeft de meeste boter op het hoofd. Misschien dat dit voor Nederland geen realistisch scenario is, maar in andere landen neigt men sneller tot geweld, plundering, afrekeningen en wapengeweld. Maar dat kan overslaan, we zijn geen eiland. Men zal ook manhaftig proberen de bestaande orde optisch in stand te houden, maar de fundamenten, zowel qua rechtvaardigheid als qua financiële en economische stabiliteit, zijn door de crisis stevig aangetast. Instorten van de beurs kan een begin zijn van een totale collaps.

Dit kan tot burgeroorlogen en erger leiden, de rechtsorde kan verloren gaan en dat kan heel veel mensenlevens gaan kosten. Omwentelingen zoals de opkomst van het communisme in Rusland en China hebben tientallen miljoenen doden gekost, veel meer dan het aantal directe sterfgevallen door Corona. Gevoegd bij de enorme schade, met name aan de economie van derde wereldlanden en de sterfte die dat veroorzaakte en nog steeds veroorzaakt, doet dit scenario vrezen voor een beeld van wereldomvattende wanorde en enorme machtsverschuivingen. Want hoelang kun je zaak blijven bedotten?

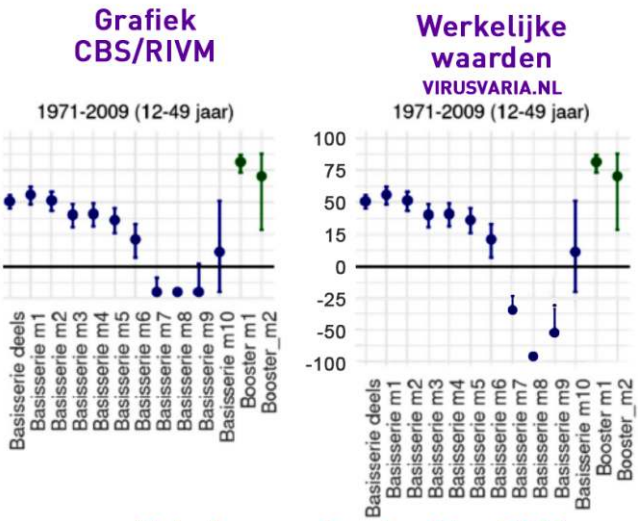

Zo bedroog van Dissel op 12 sept 2022 de tweede kamer en het volk. Virusvaria bekeek de echte data.

28 De heksenjacht, wie krijgt de schuld?

Ben je al anti-vaxxer (al of niet geprikt) nog normaal, moet je je niet schamen voor je asociale gedrag dat anderen in gevaar kan brengen. De vaccin-vrije onder ons verschuilen zich, liegen, duiken onder, want we krijgen de schuld van iets, waar we niets aan kunenn doen. De gevaccineerden zijn nu de grootste verspreider, met QR-code en al, dat zegt niks meer. Van de maximaal 1,2 miljoen niet gevaccineerden (want de herstelden worden nergens meegeteld) heeft volgens Maurice de Hond 40% de ziekte doorlopen en is dus besmettingsveilig, dus iets van 700.000 mensen zouden de oorzaak zijn van alle besmettingen. Dit tegenover 13 miljoen gevaccineerden die ook besmetters kunnen zijn.

In de media is het ondertussen heel gewoon, niet-gevaccineerden de schuld te geven van de hele Corona-ellende, van de sterfte door overbezetting. Columnisten en ministers doen er aan mee, je bent fout, crimineel, eigenlijk ene terrorist als je niet geprikt bent en in de rij gaat staan voor nog meer “boosters”. Na de zogenaamde versoepeling van 25 september 2021 werd de tweedeling in de samenleving tussen wel en niet-gevaccineerden steeds heftiger. Het begint op een heksenjacht te lijken. Wie niet is gevaccineerd moet worden gebrandmerkt, als asociaal worden betiteld, als profiteur van de medische zorg weggezet en buitengesloten van wat de “brave” wel gevaccineerde burger wel mag. Cultuur, horeca, festivals, uitgaan, alleen met een groen vinkje mag je binnen. Dat kun je ook krijgen als je een test laat doen, op een beperkt aantal plekken sneltesten en voor reizen ook nog maar 24 uur of minder geldig omdat de uitslag op zich laat wachten.

Er is een stemming ontstaan, waarbij de niet-gevaccineerden de schuld krijgen van het tekort aan bedden (waar de overheid en de ziekenhuizen niet in geïnvesteerd hebben, al jaren niet en de betaling niet is aangepast om de weglopende medewerkers vast te houden) en de toename van de besmettingsgraad. Met zeer halfzachte onderzoeken (raadpleging van een beperkte groep longartsen) werd het argument, dat er voornamelijk niet-gevaccineerden de ziekenhuisbedden zouden bezetten, naar buiten gebracht, maar inzicht in die gegevens werd niet gegeven, terwijl de anekdotische ervaringen

van veel medewerkers en artsen juist aangaf dat het merendeel van de opgenomenen nu juist wel gevaccineerd was.

Er werd stemming gemaakt, de ministerzelf bij een ziekenhuisbed, die zei dat daar anders hartpatiënten zouden kunnen liggen. In de media werd dat breed gedeeld, met als dieptepunt commentator Francisco Van Jole, die vond dat mensen zonder vaccinatie eigenlijk geen recht hadden op medische zorg, eigen schuld dikke bult. Daar werd wat tegen geprotesteerd, maar hij kwam er mee weg, hoewel z'n opmerking ingaat tegen alles wat de collectieve verzorgingsstaat ons ooit voorhield en begint te lijken op wat de NSB in de jaren dertig over het beperken van de vrijheid van de Joden zei.

Dat dit soort argumenten ook betekenen dat rokers, wintersporters en vrijwel iedereen die enig risico loopt niet meer geholpen hoeft te worden, ontging de tafelgenoten van Van Jole. En wat als blijkt dat 90% van de IC opnames wel gevaccineerden betreft, wordt er dan wel opgeschaald of geeft Van Jole dan z'n plekje vrijwillig op?

De maatregelen, die na 25 september 2021 als versoepeling werden aangekondigd en nog werden aangescherpt, waren voor degenen zonder een QR-Coronapas met groen vinkje niet minder dan een uitsluiting van een belangrijk deel van het openbare leven.

Dat raakte niet alleen de overtuigde wappies en antivaccin demonstranten, maar ook andere groepen. De mensen met principiële religieuze bezwaren stonden buitenspel, maar ook zij, die Corona opliepen toen er nog niet getest kon worden, zij die verzuimden bij het doormaken van de ziekte een GGD-test te doen, zij die niet goed werden geregistreerd, degenen met een bewezen immuniteit op basis van antibody (bloed)-tests, zij die om medische redenen beter niet gevaccineerd zouden moeten worden. Dan zijn er ook degenen die niet klaar komen met de ingewikkelde digitale procedures en apps die nodig zijn, en om allerlei redenen daar geen hulp bij kunnen vinden.

De bedoeling van de Coronapas, ook uitgesproken door Hugo de Jonge, was naast een vaag argument over besmettingskans ook de stimulering van de vaccinatiegraad, die moest naar 90%. Daar was geen duidelijke rationele reden voor. De zogenaamde herd-immunity zou al lang bereikt zijn, maar men kwam met allerlei argumenten om dat toch nog verder af te dwingen. Daarbij was de zorg het belangrijkste argument. Die konden het niet aan, de griep kwam er aan, men was onderbezet, opschalen was niet mogelijk, dus moest de Coronapas helpen om nog meer mensen te vaccineren, liefst ook

veel jongeren en zelfs kinderen, waarvoor de EMAs snel toestemming regelde zonder onderzoek of tests. Het argument van de volksgezondheid wordt steeds holler, als blijkt dat positief geteste gevaccineerden hun groene vinkje gewoon houden en quarantaine wel verplicht werd voor niet gevaccineerden die uit Engeland komen, terwijl besmetting juist door gevaccineerden steeds meer toeneemt.

Het effect van de maatregelen in de zin van meer vaccinaties valt tegen, overigens net zoals als in andere landen al eerder bleek. Dat negeerde men. De aantallen lopen terug, nog maar een 80.000 per week worden gemeld, dat valt dus hard tegen. De positieve verhalen over grote groepen blijken vooral te gaan om jongeren die toch uit willen gaan, veel indirecte dwang in het onderwijs (met gezichtsherkenning de schapen en weigeraars scheiden!) en de zorg, maar ook steeds meer weerstand.

De partijen, de pro's en de contra's, verharden in hun standpunten, de tweedeling in de maatschappij, maar ook in verenigingen, ontmoetingscentra, families en in de vriendenkring begint angstige vormen aan te nemen, het gevaar van gewelddadige confrontaties neemt toe. Dat ziet de overheid ook wel in, de knoet moet er over! Dat er verzet groeit en gewelddadig verzet dreigt is volstrekt logisch, dat gebeurde ook in WO 2 en achteraf keuren we dat ook goed. Maar onderdrukking, heksenjachten, dreigen met van deur tot deur langskomen om vaccineren (zoals de Jonge deed) is contraproductief, de morele positie van de regering gaat steeds verder onderuit, de steun droogt op, zoals ook uit de onderzoeken van ondermeer het RIVM blijkt.

Maar er is een soort blindheid, het gezonde verstand is op. Het is daarbij vooral de individuele houding van de politici, het OMT en het RIVM en hun media-steuners die stemmingsbepalend zijn.

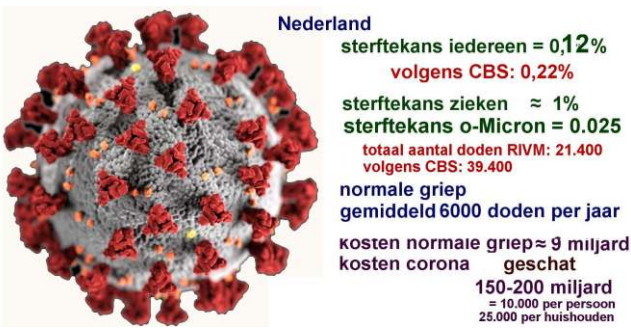

29 Oversterfte en aanname-cultuur

Het CBS heeft de oversterfte eind 2021 met veel gerommel weten weg te poetsen als Covid-doden (zonder vragen vanuit parlement of wetenschap!) maar nu de oversterfte in 2022 weer toenam tot boven de 400/week is dat misschien niet meer haalbaar.

Het kan zijn dat verschillende instanties hier andere meningen hebben, maar VWS bepaalt. Uit de WOB blijkt bijvoorbeeld dat het RIVM bepaalde maatregelen wel degelijk afraadde, maar dat De Jonge dat naast zich neerlegde. Van Dissel werd dus geregeld overruled en legde zich daar bij neer, heeft wel tegengas gegeven, maar de minister drukte gewoon door, en eiste “aanpassing”van de cijfertjes, blijkt nu. Men speelt met de gegevens, laat alleen zien wat het narratief ondersteunt..

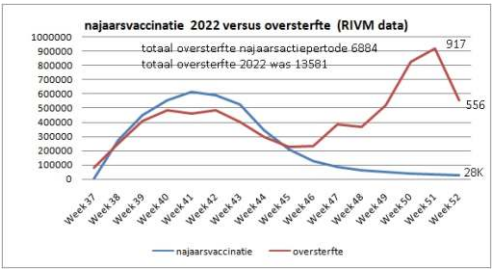

De vraag blijft bestaan, waarom sterven er zoveel meer mensen aan generieke doodsoorzaken, wat is de relatie met hun vaccinatie-historie en zijn de boosters misschien de aanjagers van die sterfte? De zogenaamd onverklaarbare oversterfte blijkt uit het gelijk opgaan van sterfte en vaccinatie in najaar 2022 echt niet te verklaren als uitgestelde sterfte van Post-Covid patiënten, daarvoor toont de grafiek te veel correlatie. Oversterfte lijkt heel duidelijk vaccinatiesterfte, maar daar wil men niet aan. Want wie is dan verantwoordelijk, wie joeg die duizenden dan de dood in, wie gaat daarvoor opdraaien? Dat er nog een rechtszaken zijn tegen de overheid is onbegrijpelijk, de verbanden zijn zo duidelijk!

Die oversterfte was niet alleen aanzienlijk (400 doden/week is op jaarbasis 21.000 extra doden boven een normale sterfte van plm. 155.000) maar daarmee komen allerlei knelpunten in een veel breder kader in beeld. Want ik herhaal het nog maar eens, totale sterfte is “hard”, oversterfte gebaseerd op een model en aannames (van het CBS en het Actuarieel genootschap). Even extreem gesteld, als je die aannames wat aanpast, is er gemiddeld helemaal geen oversterfte. Een optie die niet helemaal genegeerd kan worden.

Hoe bepaald je dus die oversterfte, daar zitten aannames achter, en die hebben te maken met projecties qua bevolkingsomvang, dan

komt de hele AOW leeftijd kwestie in beeld, de vraag of we ouderen in het begin min of meer bewust hebben laten sterven (harvesting) en allerlei ethische vragen. En als de oversterfte gerelateerd kan worden aan niet alleen vaccinatie, maar er ook langdurige schade blijkt voor gevaccineerden, dan zou een groot deel van de bevolking heel boos kunnen worden.

De in zekere zin raadselachtige oversterfte (buiten de directe CoVid-doden), die vooral in ons land toenam sinds de zomer van 2021 is beangstigend en deed me twijfelen aan de bijwerkingen van vaccinatie. Niemand bij VWS of CBS wilde echter goed onderzoeken of die nu vooral om gevaccineerden of om genezenen of niet gevaccineerden gaat, en wat de relatie is met de vaccinatiehistorie van wie stierven door “generieke” oorzaken”. Ook de relatie met nieuwe varianten werd niet geanalyseerd. Men strooide met vage aannames die geen harde statistische basis hadden. Het RIVM kon het vooreerst dus niet uitleggen, deed ook geen diepgaand onderzoek en liet het maar bij “onverklaarbaar”.

Een met algemene stemmen aangenomen motie van Pieter Omtzigt op 1 december 2021 moest zorgen dat dit allemaal onafhankelijk onderzocht zou worden want het is een heel complexe zaak. De regering heeft het echter snel bij CBS en RIVM ondergebracht, die nu hun eigen informatie moeten gaan keuren en er blijkbaar niet uitkomen en zich verschuilen achter privacy-verhalen. Het komt er niet van, ondanks veel kritiek en vragen en oversterfte die duidelijk correleert met vaccinatie, omdat men bang is voor de nare conclusie, dat er meer sterfte is door vaccinatie dan door Corona.

Aannames, geen harde feiten

Het publiek maar ook het parlement werd en wordt stteds gebombardeerd met cijfers, via technische briefings, kamerbrieven, persconferenties, persberichten en lekken naar de media. Grafieken die vooral bedoeld lijken om de angst aan te jagen, zogenaamd op basis van door de RIVM hoofd-modelleur prof. NAR Hamminga ontwikkelde, nogal prusterige en steeds miskleunende modellen, omdat men niet naar de dynamiek keek, alleen lijntjes doortrok. Men en geeft ook wel toe, dat die modellen vooral tonen wat er aan aannames wordt ingestopt, en die aannames zijn arbitrair.

Zeker de zogenaamde vaccin-effectiviteit is door het niet meenemen van de eerste weken en de onbetrouwbare cijfers over wel of niet gevaccineerden en met of door Corona een volledige luchtspiegeling geworden. Maar men gebruikt die vage cijfers dan weer om schattingen te maken over hoeveel ziekenhuisopnames er bespaard

zijn (88.000 schatte men in een persbericht van nov. 2022) en daarmee de prikbereidheid wat op te peppen. Dit terwijl toen al bekend was dat de najaarsactie 2022 een (heel dure) mislukking was.

In dit en het volgende hoofdstuk ga ik proberen een aantal van die aannames en beweringen tegen het licht te houden. Om te beginnen het ontbreken van een goede verklaring van de oversterfte piek in de laatste maanden van 2021 en 2022, en de pieken bij nieuwe varianten, maar ook de hele zogenaamde base-line kwestie, dus de sterfteontwikkeling waar het CBS van uitgaat, verdient aandacht. De rapportage van CBS/RIVM van 23 juni 2022 rammelt aan alle kanten, zie kader.

Het is ingewikkeld, zaken als levensduurverwachting, ondersterfte booster-mortality en en het zogenaamde “harvesting” (het dorre hout) maar ook de instroom van jongeren komen nog aan de orde.

Dat hele gedoe rond de oversterfte wordt dus weggemoffeld, dat is politiek een knelpunt. Ook het levensverwachtings-dossier is een wespennest, al sinds de verhoging van de AOW leeftijd in 2013 die werd ondersteund door zeer gekleurde projecties van CBS en CPB. Zie volgend hoofdstuk.

De Booster-Herhaal pieken

Een belangrijke kwestie in de hele Corona discussie is eind 2022 wereldwijd de oversterfte geworden. Hier en elders was er al de vreemde Delta-piek eind 2021 die bij ons nogal extreem was en ook nog deels samenviel met de booster-campagne, die hier erg fors werd ingezet om zogenaamde achterstand in te halen. In 2022 bleef de oversterfte hoog, en in ons land door een dip in de vaccinatie net voor de najaaractie is hier de correlatie met boosterne erg duidelijk. Die pieken zullen verklaard moeten worden, maar ook is duidelijkheid nodig over de onderliggende oversterfte die daar in zekere zin los van staat en al eerder, in de nazomer, begon. In het hoofdstuk over boosters ging ik er al op in, hier meer specifiek de volgende vraag.

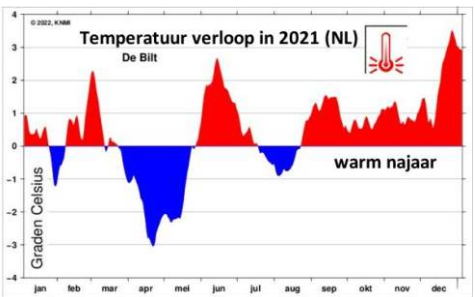

Wat kan de extreme piek in het najaar van 2021 veroorzaakt hebben? In ons land was het heel ernstig, maar overal waren er in het najaar van 2021 onverklaarbare pieken in de sterfte. In Israël en De-

nemarken bijvoorbeeld. Wat gebeurde er hier en elders dat we niet opgemerkt hebben?

Laat ik eens wat verklaringen nagaan. Was het misschien het weer? De temperatuur was juist wat hoger, normaal gesproken gaan er dan minder mensen dood. Werden we misschien ziek van de overdaad aan warrige berichten, was er onopgemerkte luchtverontreiniging, heerste er een mysterieuze ziekte, speelde de griepprik een rol of het gebruik van Ivermectine, was al die booster-haast wel verstandig?

Je kunt ook aan een plotseling allergie voor De Jonge op TV denken, aan het ontbreken van gist in het oliebollendeeg, aan biologische oorlogvoering door Poetin, maar dat is allemaal onwaarschijnlijk. Er moet dus iets anders zijn, en omdat de piek samenviel met de normale griep-seizoensdip is een verband met delta en/of de booster niet onlogisch.

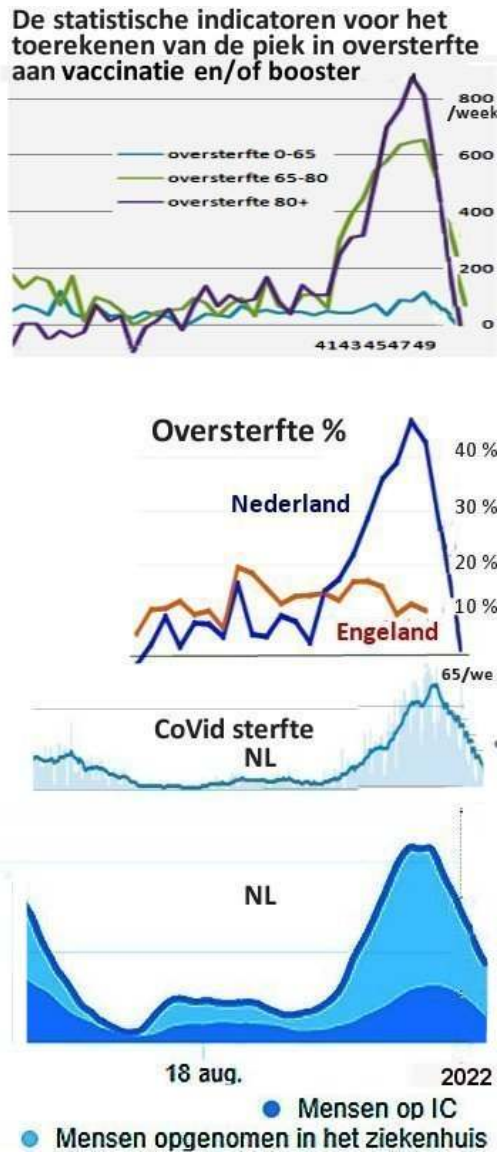

Oversterfte, vaccinatieschade, ophokschade

Wat zijn de mogelijke oorzaken van de piek van eind 2021, die samenviel met mass-boostering, ‘n delta piek en het begin van oMicron?

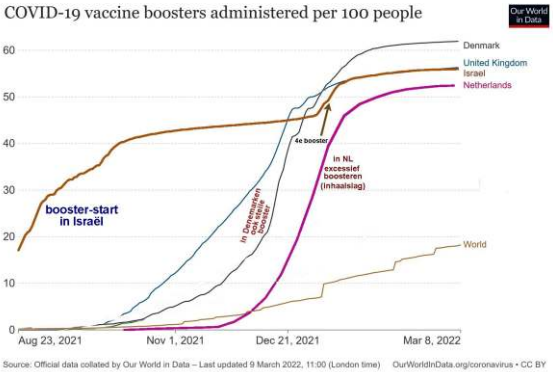

Daar wordt over gespeculeerd, ligt dat aan niet herkende mechanismen, aan foute diagnoses, aan uitgestelde zorg, foute batches van het vaccin, of aan vaccinatieschade. Nieuwe onthullingen zoals over productieproblemen en batchverschillen worden genegeerd, maar zijn zeer verontrustend. Een echt duidelijk antwoord blijft voorlopig uit.

Dat ligt heel gevoelig, met name de mogelijkheid dat dit ook (maar in geringere mate of deel van de najaarspiek) komt door vaccinatieschade, bijwerkingen van de vaccinatie zoals afname van de brede immuniteit die niet direct als zodanig herkend zijn. Het blijkt, niet alleen in ons land, dat de oversterfte hoger is naarmate de vaccinatiegraad hoger is. Een alarmerend signaal, kan dat weer gebeuren?

Met name de enorme piek sinds week 42, die ook weer snel afnam geeft aan dat er een verband kan zijn tussen die prikronde en de oversterfte piek, maar correlatie is nog geen causaliteit, zegt dan de statisticus. Die oversterfte trad ook in andere landen op, maar bij ons wel extreem, duizenden (10.000 is maar een schatting) extra doden. Er waren ook pieken in andere landen, die wat eerder vielen en waar boostering misschien ook negatieve effecten had.

Waarom zijn er geen adequate cijfers

Ondertussen is de piek voorbij, en is er een nieuwe in najaar 2022 maar kunnen we eigenlijk alleen nog maar speculeren over wat er gebeurde, want men geeft de data niet vrij en duizenden mensen gaan opgraven is niet erg realistisch. En dan wordt wel erg duidelijk, waaraan het bij RIVM, CBS, GGD, NIVEL schortte (of wat ze onder de pet houden). We weten vrijwel niets (of mogen dat niet weten) over doodsoorzaken, vaccinatiegraad, vaccinatiemoment, herstelstatus, onderliggende kwalen, gedragskenmerken, bloedwaarden etc. van de overledenen. Privacy is het excuus, maar dat kan allemaal best geanonimiseerd worden.

Misschien is er met veel druk voor de zgn. met en door Covid patiënten indeling of de “vermoedelijke” groep nog wat te vinden. Het

Oversterfte Rapportage CBS / RIVM / VWS 23 juni 2022

Het is een heel rapport maar geeft weinig uitsluitsel. Men geeft aan, dat voor een deel van de najaarspiek geen verklaring is. Van de 11.300 extra doden in de tweede helft van 2021 stierven er bijna 3500 niet aan Corona. Men stelt dat in de periode van 8 weken na vaccinatie de sterftekans lager is. De impact- van de deels vage aannames en conclusies, zeker zoals die doorklonk in de media en tot nieuwe rijen voor boosters leidde, is groot. Hier mijn eerste reactie met quotes uit het rapport.

Rapport RIVM en het CBS: sterfte en oversterfte in 2020 en 2021

Het was duidelijk dat via de motie Omtzigt de 2e kamer een verklaring wilde krijgen over de onverklaarbare oversterfte in de laatste maanden van 2021. In die motie stond nog november 2021, maar de bedoeling was helder. Het onderzoek door CBS/RIVM heeft het echter veel ruimer genomen en komt nu met een rapport over de hele periode 2020 en 2021, gaat in op vaccin-effectiviteit en sterfte qua zorgsituatie en etnische achtergrond, maar over de onverklaarde piek eind 2021 is niets specifiek te vinden.

Doordat men qua vaccinatie-effecten data uit het hele jaar 2021 gebruikt worden de specifieke gegevens van de najaarspiek ernstig en naar het lijkt opzettelijk verwaterd. In de oversterfte begin 2021 was er nog nauwelijks vaccinatie, en dat maakt het aandeel niet-gevaccineerden in de tabellen extra hoog, terwijl in de najaarspiek vrijwel iedereen in de risicogroepen en van de overledenen (meest 70+) gevaccineerd was en men toen begon met een massale boosterslag. De cijfers en conclusies zijn dus nauwelijks relevant voor interpretatie van de najaarspiek of een voorspelling voor wat in 2022 gebeurde.

Dat is misleidend en onverantwoorlijk, de indruk wordt gewekt dat prikken veilig is en geen levens kost.en dat is door de mainstream media breed als zodanig verspreid Die conclusie staat niet hard in het rapport, men is vrij voorzichtig in de conclusies, maar zette de toon. De belangrijke onthullingen over batchverschillen vanuit EMA zijn niet meegenomen. Ook de Vaccinatie-Effectiviteit (VE) cijfers die men inschat (dus niet duidelijk meet) gaan door deze aanpak over heel 2021 en niet over de laatste maanden en de oMicron situatie. Er wordt een beeld van effectieve bescherming opgeroepen dat in schril contrast staat met de mager 30% effectiviteit van een booster tegen oMicron die het RIVM eerder aangaf en de verhalen over minder risico op opname en IC (en sterfte) bleken achteraf onjuist, vaccinatie leidt waarschijnlijk tot meer opnames en sterfte, **vaccinatiesterfte**..

Nadere analyse van wat wel gemeld werd, namelijk het verloop in de 8 weken na een booster injectie, en dat betreft wel de nov/december periode, geeft aan dat er toen van de 37.642 non-Covid overledenen wel 13.040 geboosterd waren, dus 35%. Niet iedereen kreeg direct een booster, maar het aantal geboosterden was dus al heel behoorlijk, zeker in de risicogroepen. Hoe men dan de cijfers over de hele 2021 periode, waarin boosteren nog nauwelijks meetelde, kan gebruiken om aan te tonen dat boosteren geen sterfte veroorzaakte, is een raadsel.

Verdere kritiek op het rapport betreft de definities, het niet helder maken van correcties op de gegevens, de vaccinatiestatus en koppeling met het CISM vaccinatieregister dat niet dekkend is, het betitelen van sterfte binnen 7 dagen na een booster en binnen twee weken na een basisvaccinatie als niet-gevaccineerd en de rapportage, die dus veel te veel over sterfte en VE gaat en niet over de zorg die Omtzigt CS uitten over de onverklaarbare piek in het najaar. Het is ook onbegrijpelijk dat de klankbordgroep (ZonMW) van hoogleraren wel protesteerden omdat ze de data niet kregen en nogal wat twijfels uitten, dit uiteindelijk toch als zoete koek geslikt heeft, met wat gemor achteraf van o.m. Prof. Meester.

Het nu voorliggende resultaat is dus niet alleen onbevredigend, maar in grote lijnen misleidend, en de indruk bestaat dat dit opzettelijk is gedaan, men wilde vooral harde conclusies vermijden.

Conclusies, zoals : "*Ouderen die de boostervaccinatie hebben ontvangen droegen zowel in absolute als in relatieve zin (incidentie) weinig bij aan COVID-19 overlijdens eind2021- begin 2022*" zijn nogal tendentieus, want hoeveel ouderen waren er, die niet gevaccineerd waren? Stierven alleen ouderen die net door de mazen glipten en geen prik kregen? Men keek naar mensen in zorginstellingen WLZ en daar werd toch altijd fors geprikt? Of is het zo, dat er massaal ongevaccineerden in tehuizen overleden, en dat de oversterfte dus daar zat? Dat het dus de verborgen vaccinvrijen waren die in november/december overleden aan algemene klachten en dan echt vele duizenden! Bij een vaccinatiegraad ver boven de 90% eind 2021 in de risicogroep is dat onwaarschijnlijk en dus een vals en bijna crimineel inuendeo van het rapport.

Het zijn ook nog schattingen : *"In dit onderzoek is retrospectief de COVID-19 VE tegen overlijden geschat, door data uit het landelijke register COVID-vaccinatie Informatie- en Monitoringssysteem (CIMS) van het RIVM te koppelen aan overlijdensgevallen en doodsoorzakenstatistieken. "*en "*VE voor een bepaalde status wordt geschat ten opzichte van de referentiegroep in diezelfde tijdsperiode"*

Non-conclusies rapport

De conclusies zijn vaag en voorzichtig, we weten het nog niet, meer onderzoek nodig, etc. en ook nog niet erg hard. maar de media pikken de krenten er “braaf” uit. Zoals bijvoorbeeld 162 vaccinatie doden van LAREB (van een totaal van 600 of zo die men eerder rapporteerde?) niet afzetten tegen 166000 doden in totaal maar tegen de 10.000 onverklaarde waarvan CBS dan weer een groot deel als corona ziet.

Het valt me op, dat bij de referenties bijna alleen droge wetenschappers, en wat WHO spul genoemd wordt, critici, ook internationaal, en hier virusvaria, maurice, anton theunissen, prof. Meester, moreel kompas of ikzelf dus niet. De kritische aanpak is dus niet gelezen of verwerkt, en de klankbordgroep kreeg onvoldoende gegevens. Gelekte informatie zoals over foute batches werd genegeerd.

Ook valt me op, dat nergens echt vergeleken wordt met andere landen, zoals Denemarken (veel sterfte) en Zweden (waar men niet boosterde en veel minder oversterfte heeft)

De statussen “basisserie volledig” en “booster ontvangen” zijn verder opgedeeld in maanden om de afname van de VE naar tijdsindicatie na vaccinatie te onderzoeken."

maar het ging juist om weken in november en december.

Men geeft niet goed aan, welke definities en correcties zijn gebruikt, bijvoorbeeld “*Op basis van beschikbare landelijke registratiedatasets is er voor een aantal variabelen gecorrigeerd en gestratificeerd*” Hoe dan?

Het rammelt dus, de rapportage van CBS is nog tamelijk voorzichtig, maar werd wel gebruikt door de media en de NOS om aan te geven dat de prik ongevaarlijk is, waar steeds meer twijel over is..

RIVM heeft dergelijke gegevens altijd angstvallig weggehouden of ontkend dat ze ze hebben, maar ergens moet toch wel wat zijn bijgehouden. Voor de “normale” doden weten we dat al helemaal niet, dat werd niet gevraagd aan de artsen en medische staf die overlijdensverklaringen invulden. Dat kan steekproefsgewijs nog wel worden nagegaan, het zou relevant zijn om te weten hoeveel geboosterden omkwamen en hoe lang na hun 3e prik of zelfs 4e en 5e (herhaal) prik Maar wie gaat dan onafankelijk onderzoek doen, of zou dat in latere CBS rapportages nog komen?

Het is allemaal nogal doorzichtig en verwijtbaar. Het RIVM had bijvoorbeeld direct begin november 2021 wel eens een missive kunnen doen uitgaan met het verzoek een en ander wel te noteren.

Die handen in de lucht en wegkomen met “onverklaarbaar” totdat Baudet en Omtzigt het aankaartten doet me iets te veel denken aan “Wir haben es nicht gewusst”.

Het moet zijn gegaan om mensen die gevaccineerd waren, en in die tijd snel geboosterd werden, want de sterfte viel vooral in de 80plus groep en in inrichtingen. Maar wat was dan het effect van de booster? Was dat wel positief of maakte het de situatie erger? Die booster kwam wel laat, misschien te laat, en zal mogelijk voor een aantal mensen geholpen hebben tegen de delta en Covid-sterfte, want met name de ouderen hadden hun prik al te lang geleden gehad. Maar omdat er juist een grotere bevattelijkheid is tot 2 weken na boosteren en dat de piek dus verergerde, is er ook kritiek op de aanpak. Iis er geen sprake van booster-morbidity, dat mensen sterven aan generieke oorzaken na de booster, vaccinatie-doden dus? Er is mogelijk zowel een positief als een negatief effect van de booster geweest, hetgeen de puzzel niet simpeler maakt.

Er stierven hier en elders voornamelijk ouderen, dus die hadden vroeg in het voorjaar 2021 hun prikken gehad, die waren uitgewerkt en men nam dus aan dat boosteren hielp (tegen delta, voor oMicron is het veel minder, maar men prikte vrolijk door, ook steeds meer jongeren en zwangeren hoewel dat eerst werd afgeraden en later toch mocht). Maar als die booster nou eens wel wat beschermde tegen delta, maar niet tegen generieke infecties en verzwakking? De oversterfte ging niet om CoVid, maar om algemene doodsoorzaken. Ook is het opvallend dat de opkomst van oMicron samenviel met het einde van de piek. Delta werd snel verdrongen, maar de onverklaarde oversterfte ging in eerste instantie juist om niet-Covid sterfte/patiënten.

Te weinig gegevens, bij een erg gevoelige kwestie

Zonder meer inzicht in de gegevens betreffende de doodsoorzaken en de relatie met vaccinatiedatum en boosterdatum is het nog gokken, maar die cijfers komen uiteindelijk wel boven water, vrijwillig of door klokkenluiders en door vergelijking met wat er in andere landen gebeurde.

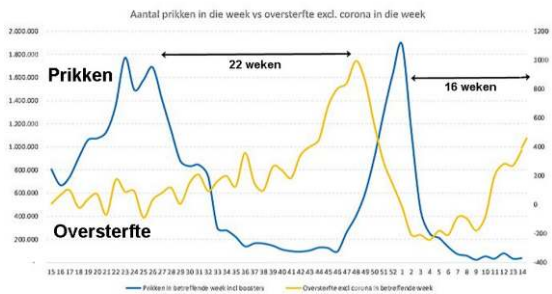

Piek prikken vs piek oversterfte 2021: circa 22 weken
Oplopen oversterfte 2022 vs boosters winter 2021: circa 16 weken
bron: virusvaria

De oversterfte kwestie (en het uitblijven of niet

duidelijk worden van ondersterfte) kan een doos van Pandora blijken. Het kan alle ellende en fouten in de Corona aanpak blootleggen en de missers van overheid en haar instituties etaleren, maar daarmee is er ook de hoop dat er dan duidelijkheid komt en echte consequenties en maatregelen.

De hele tot nu toe onverklaarde oversterfte heeft namelijk ook emotionele en sociaal/economische gevolgen, er komen plekken en huizen vrij door de sterfte van voornamelijk ouderen (die we vullen met vluchtelingen), de kosten van zorg en overlijden van zo veel meer mensen was en is een enorme belasting.

Mogelijke verklaringen van de piek

Er is gezocht naar verklaringen. Dat er meer mensen dan normaal sterven, ook afgezien van de directe Covid-slachtoffers, kan allerlei oorzaken hebben, die ook nog eens tegelijk kwamen. Het kan komen door :

- Een onjuiste inschatting van de aannames betreffende de te verwachten normale sterfte en de seizoenscurve, want oversterfte is daar het rekenkundig gevolg van.
- de mogelijkheid dat er een ander virus (Rhinovirus, niet herkende CoVid variant?) of nare doodsoorzaak ook meespeelt, maar niet is opgemerkt.
- directe (direct of vrij snel na vaccinatie, binnen een paar weken) sterfte aan een breed spectrum oorzaken en niet goed gesignaleerd of geregistreerd. Dus mensen die kort na vaccinatie ziek worden of sterven, niet gerelateerd aan Covid verschijnselen en dus niet als zodanig geboekt.
- indirecte (verborgen) vaccinatieschade, op termijn ook door verminderde weerstand, met breed spectrum aan doodsoorzaken. Dus als er alleen voor gevaccineerden een toename qua sterfte (en ziekte) is die niet direct als Covid gezien werd. VirusVaria zag een termijn van plm 20 weken tussen de prikpiek en de oversterfte piek, maar er zijn ook meer geleidelijke effecten mogelijk. Op termijn moet dat duidelijk worden, maar dat neemt tijd. De directe en indirecte vaccinatieschade worden ook wel “non-specific vaccine effects” genoemd.
- uitgestelde zorg dus mensen die niet of te laat behandeld of gediagnosticeerd werden, maar deze factor is beperkt gebleken.
- de algehele depressie en angst die de weerstand van de hele bevolking aantast, door wat ik maar ophokschade noem (isolatie en eenzaamheid tast de biologische én de psychologische weerstand en immuniteit aan). Die is schadelijk voor de hele

bevolking, maar mogelijk hebben gevaccineerden er meer last van, hetgeen niet tot duidelijk meer doden, maar wel tot minder gezonde levensjaren (QALLIES) kan leiden.

≡ wat men “downstream mortality” noemt bijvoorbeeld omdat “Long Corona” toch nog fataal uitpakt. Dit dus bij gevaccineerden en niet gevaccineerden die de ziekte opliepen. Onderzoek wijst uit, dat juist hospitalisatie ook de sterftekans achteraf ernstig verhoogt en voor trauma’s zorgt. Het optreden van myocarditis vrij lang na besmetting/vaccinatie is ook opgemerkt. Ook ziekteproblemen die door de vaccins en een opgeschud immuunsysteem worden veroorzaakt worden soms pas na ongeveer een half jaar pas ernstig.

≡ een factor in de piek zou ook een verkeerde diagnose/bepaling kunnen zijn van de doodsoorzaak en onder-rapportage van directe Covid-doden, Dat was ook de verklaring in de eerste CBS rapportage van 2022, toen werd alles opgehoogd. De RIVM en CBS cijfers lopen daardoor echter te ver uit elkaar en de totale sterfte gaat naar de 0,24%. Bijna net zo erg als in de VS. Dan heeft het hele beleid dus gefaald. Verwijtbaar als inderdaad het RIVM verkeerd telde, de procedure en rapportage moet dan aangepast worden, of heeft het CBS achteraf artsen hun verklaringen laten aanpassen om maar de oversterfte te kunnen verklaren?

≡ was er misschien een virus-variant of heel ander virus die niet is opgemerkt en niet aansloeg bij een PCR-test?

≡ de booster (en herhaalprik) blijkt de eerste twee weken juist minder bescherming te bieden, dus hogere vatbaarheid voor CoVid, vaccineren tijdens een piek was dus niet verstandig. Kan dat ook hogere vatbaarheid voor andere doodsoorzaken betekend hebben en dus een aanjagen van de piek?

≡ is het combineren Covid booster en de griepprik of van bepaalde medicijnen helemaal niet zo onschuldig?

≡ Was er wat mis bij bepaalde vaccin-batches, waren niet alle prikken gelijk, gebruikte men över de tijd" vaccins? Is er gerommeld met de samenstelling of waren er productiefouten, die zorgden dat bepaalde batches schadelijker waren? Dat laatste blijkt na recente onthullingen over EMA/Pfizer contacten (zie ww.trialsitenews.com) misschien een erg belangrijke factor.

≡ Treedt er bij nieuwe varianten een sterftepiek op, omdat een bepaalde groep juist extra kwetsbaar is voor die nieuwe (sub) variant. Dat kan in dec 2021 en nov 2022 een rol spelen.

≡ Een verklaring die in november 2022 door het CBS werd geopperd is dat de oversterfte komt doordat men met Long (Post-) Covid uiteindelijk in grote aantallen toch doodgaan. Maar dan wel toevallig een tijdje gelijk opgaand met de najaars-vaccinatie campagne.

Alles bij elkaar een hele lijst, en de oversterfte is dan ook echt een multi-fenomeen, verschillende mechanismen naast en door elkaar lopend.

Ik heb zelf de indruk, dat met name de generieke sterfte direct na en binnen een paar weken na boostering een belangrijkste factor is in het korte termijn oversterfte verhaal, en dat kan samenhangen met die “foute” batches, maar dat op langere termijn ook de algehele weerstand aan het afnemen is en we de aannames qua omder/oversterfte tegen het licht moeten houden.

Variant-pieken in oversterfte

Er duiken steeds varianten en subvarianten op, sommige worden dominant, zoals de B1, de B4/5 en de BQ.1. Zo’n nieuwe variant kan voor een beperkte groep gevaarlijker zijn en een piek in oversterfte veroorzaken. Dat zien we in november en december 2022 vrij duidelijk, als de vaccinatie dan wegzakt komt er toch even meer oversterfte. Maar er is zeker ook correlatie met andere sunvarianten. Die extra bevattelijkheid (kwetsbaarheid) zal niet iedereen raken, maar kan te maken hebben met bijvoorbeeld etnische achtergrond, ziektehistorie, bloedgroep, darmbioom, maar tikt dan extra aan, voor een paar weken. In december 2022 dat mogelijk het geval.De oversterfte bleef, de vaccinatie zakte verder in. Dat tast de

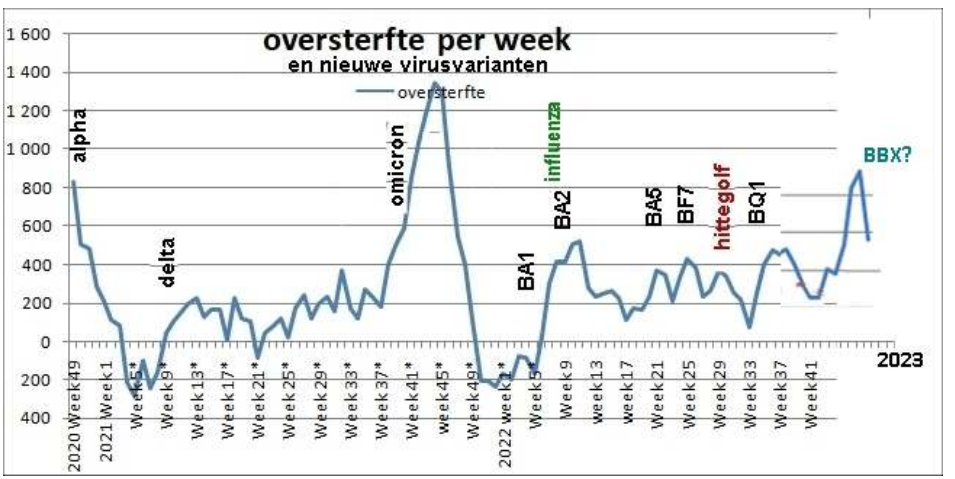

aanname, dat vaccinatie die oversterfte veroorzaakt, zeker voor een deel aan. Omdat ook influenza/griep en RS wel iets toenemen, maar nog niet tot significante sterfte hebben geleid, is dat geen verklaring. Wat kan het dan wel zijn? Een hypothese is dat bij nieuwe varianten er een korte maar heftige sterftegolf optreedt. Dat gebeurde in december 2021 bij de oMicron en in januari 2022 de BA1 variant, in maart 2022 met de BA2, in juni 2022 met BA5, in augustus met BF7 en in november met BQ1.Maar betekent dit dat na een nieuwe variant er vaak een sprong in sterfte volgt? Als dat zo is, dan had het CBS dus gelijk om een deel van de decemberpiek 2021 daarmee tot Covid doden te bestempelen. Er bleef een onverklaard deel, dat met vaccinatie te maken zou kunnen hebben. In ieder geval is dit een andere kijk op de zaak.

CBS vaagheid

Het oversterfte rapport dd. 16 februari 2022 van het CBS is buitengewoon onbevredigend, geeft geen antwoorden dan mogelijke mis-diagnose, maar men gaat nog verder zoeken, al verwacht ik daar niet veel van. De datasets die men gebruikte waren zeer beperkt en gaven een zelfde beeld qua doodsoorzaken als bij eerdere oversterfte, echt verder gekeken heeft men niet bij het CBS, zoals de relatie tussen prikmoment en sterfte; men ging gewoon de cijfers aanpassen.

Het CBS denkt dus (voorlopig hoop ik) aan een naar mijn gevoel te simpele verklaring, namelijk vooral de schuld geven aan verkeerde diagnose, de extra sterfte is dan mogelijk omdat men veel doden eerst niet goed heeft onderkend als specifiek aan Corona gerelateerd. Misschien was er ook beperkt wat uitgestelde zorg, misschien een niet goed onderkende variant, maar ze gaan niet in op een koppeling met variant, booster- en vaccinatie-gegevens. Het commentaar van virusvaria is heel duidelijk en geeft aan waarom men zich eigenlijk in de vingers snijdt met de voorlopige conclusies,

Virusvaria merkte namelijk op:

“Indien COVID alsnog als dominante doodsoorzaak wordt vastgesteld, wijst dat op onvoldoende effectiviteit van de vaccins. De beslissing tot vaccinatiedrang zou dan mogelijk in een ander daglicht komen te staan.

In het geval de vaccins daarentegen wel degelijk significante bescherming boden tegen Delta en we die dus buiten beschouwing kunnen laten, blijft het onbekend welke ziekte de sterfte dan wel heeft veroorzaakt. Om verdere verwarring

hierover te voorkomen zullen de doodsoorzaken uitsluitend in geplausibiliseerde rapportagevorm beschikbaar komen, geredigeerd door het RIVM en het CBS, beide onder auspiciën van het Ministerie van VWS. Het staatsbelang prevaleert hier boven Kamervragen, WOB-verzoeken en gerechtelijke uitspraken."

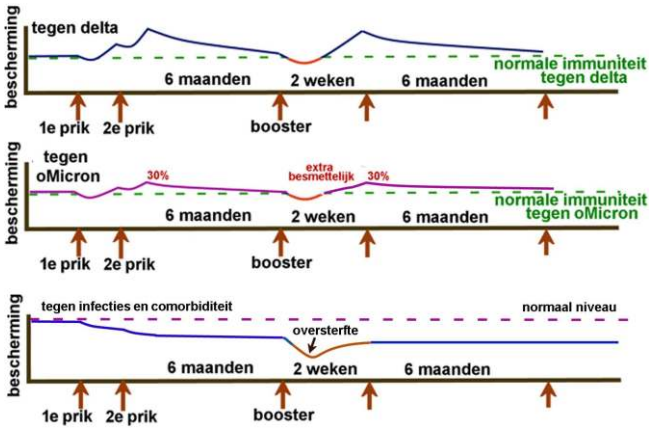

In de grafiek is dat duidelijk gemaakt, voor een paar opties.

Het hele verhaal is nog niet boven water, ik weet het ook niet, het blijven hypotheses. Mijn eerdere suggestie was dat er mogelijk een ander virus was of een sub-variant was van het Delta-virus, die een bepaalde groep ziek maakte op een manier, die men niet direct herkende als Corona. Met name de eerst gevaccineerden (de ouderen) met minder immuniteit na 6-8 maanden en mogelijk ook de Janssens en Astra-Zeneca 60+ groep waren daar niet goed tegen bestand en stierven aan oorzaken die men mogelijk als algemene sterfte betitelde. Dat kan een factor zijn geweest, een Sanquin onderzoek van febr. 2022 bevestigde dat de immuniteit in die groep veel lager was.

Niet-specifieke vaccinatie effecten

Wat miste in de hele toelatingsprocedure en de testgroepen van de fabrikanten in de versnelde procedure is dat men niet keek naar de totale sterfte. Dat er in de gevaccineerde groep minder mensen doodgingen aan was al voldoende, de toename in totale sterfte werd min of meer genegeerd. Het na twee maanden alsnog vaccineren van de controlegroep was wetenschappelijk gezien een doodzonde en beperkt ons nu in het analyseren van bijvoorbeeld de oversterfte.

Er zijn wel wat aanwijzingen dat gevaccineerden meer vatbaar zijn, zoals de enorme toename van hartklachten bij vooral jonge jongens, maar dat rangschikt men nu als normaal en specifiek vaccinatie bij-effect. Meer onderzoek naar immuniteit na vaccinatie is nodig.

De foute batch insteek, toch realistisch

Ondertussen was een andere verklaring, namelijk dat er geknoeid zou zijn met de samenstelling van de vaccins, opzettelijk of als productiefout. Dat zou voor bepaalde batches tot aanzienlijke sterfte hebben geleid. Een data-analyse van de batchnummers in het bijwerkingen-meldingsregister Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS) in de VS zou een duidelijke variëteit in de samenstelling van de voorwaardelijk toegelaten 'coronavaccins' Pfizer en Moderna aantonen.

Ook ik dacht eerst dat dit wat overdreven was, maar de recente onthullingen doen mij een eerdere evaluatie betwijfelen waarin ik stelde dat er misschien wat productieverschillen waren, maar niet dramatisch, op miljarden vaccins gaat er wel eens wat fout.

Dit moet in relatie tot oversterfte uitgezocht worden, de GGD en RIVM moeten daar cijfers over hebben. Dat zou een grove schending van de vergunningsvoorwaarden van de vaccins inhouden. Het College Beoordeling Geneesmiddelen (CBG) heeft dan gefaald, niet goed gecontroleerd. Ook daar moeten de boeken open!

Volgens recent uitgelekte Pfizer/EMA emails en documenten (zie ref) is de maximale hoeveelheid afwijkende mRNA code in vaccins 48%. De experts vinden 30% acceptabel, en bij de tests van Pfizer gebruikte men vaccins met maar 22% afwijkende mRNA code.

Nu vrees ik, dat die afwijkende mRNA sequences, die deels opgebroken stukken van niet afwijkende code betreft, maar mogelijk ook sequences die in het productieproces ontstaan zijn, heel anders kunnen uitpakken. Die sequences kunnen (in de vrij korte tijd dat ze actief zijn) net als de wel "goede" code, eiwitten gaan genereren omdat ze "toevallig" een "match" vinden. Juist de opgebroken stukken zullen dat zeker vinden, het zijn stukken van een code die wel degelijke een match vindt. Die zo gegenereerde eiwitten gaan dan rondzingen en kunnen kwalijk uitpakken. Ze breken wel af, maar op welke termijn is on-

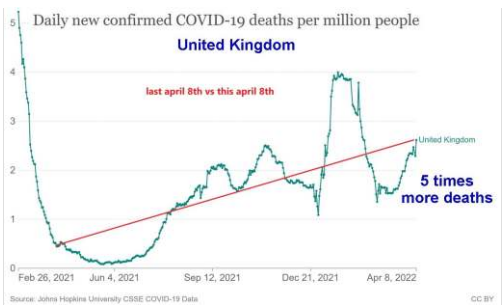

duidelijk, de “goede” eiwitten zijn na 3 tot 6 maanden weg (en werkt het vaccin dus niet meer goed), maar geldt dat ook voor de andere eiwitten?

Juist omdat het productieproces zo “slordig” is, kunnen er batches zijn met heel veel foute sequences en die zouden de oorzaak kunnen zijn van de oversterfte pieken. Waarom gaat het RIVM niet onderzoeken welke batches in nov/dec zijn gebruikt (en gezien de stijgende oversterfte de laatste weken misschien ook recente batches) op welke mRNA sequences daar inzitten. Dat is zware wetenschap, dus zal uitbesteed moeten worden aan gespecialiseerde labs en universiteiten, maar hard nodig als we nog meer doden en aandoeningen willen voorkomen.

Wat me ook verbaast, is dat zelfs de beste Pfizer batches nog 22% afwijkende mRNA bevatten, dat betekent dat iedereen die geprikt wordt een zeker risico loopt dat de daaruit resulterende eiwitten kwalijk uitpakken. Alle mRNA vaccins zijn dus potentieel killers.

Maar eerst zou ik wel eens willen weten, in hoeverre door het CBG dat geneesmiddelen controleert op veiligheid en kwaliteit, naar de verschillen in afwijkende mRNA is gekeken. Of zetten die gewoon een stempeltje en geloven het allemaal wel. Wie gaat hun kwaliteitscontrole rapporten via de WOB opvragen, dat had toch al in het kader van de oversterfte analyse gedaan moeten worden? Niets daarover in het CBS/RIVM rapport dat nu dan ook enorm bekritiseerd wordt.

Misvattingen; de booster-sprookjes

In de media (vooral in de smaakmakende maar vaak onzinnige berichtgeving in de Volkskrant) circuleerde eerst het idee, dat de oversterfte piek iets te maken heeft met het boosteren, in de zin dat boosteren en dan vooral te laat boosteren die piek zou hebben veroorzaakt. Mooi bedacht en leuke steun voor het verder doen boosteren, maar niet erg hard gemaakt. Ik wees al op het mogelijke booster-mortality effect, als die booster nou juist extra sterfte veroorzaakte, van een niet-specifieke Covid aard? Dat er laat is begonnen met boosteren heeft ongetwijfeld extra Covid doden gekost, maar alleen delta-doden (niet oMicron) want daar werkte die oude Pfizer etc. vaccinaties wel tegen en ouderen waren te lang geleden geprikt.

Een van de misvattingen bij oversterfte is ook dat men her en der de totale oversterfte (dat is dus inclusief alle doodsoorzaken) vergelijkt met wat men dan CoVid oversterfte noemt. Maar er is uit de oversterfte cijfers helemaal geen conclusie te trekken over welk

deel door CoVid komt. Dus vergelijkt men appels met peren en vergeet ook nog dat in de oversterfte baseline al rekening is gehouden met seizoeninvloeden zoals griep en onschuldige zgn. seizoen-corona griep. Dat gaat om gemiddeld over vele jaren om zo'n 5000 griepdoden in 5 maanden, dat is al plm. 250 doden per week en in januari piekt dat. De geconfirmeerde Covid doden (volledig) aftrekken van de oversterfte is dus een denkfout, die echter in veel analyses opduikt, in de RIVM analyses maar ook internationaal.

Helaas wordt het aantal griepdoden voor 2021 waarmee dit alles duidelijker kan worden, niet gerapporteerd. Verder moet eigenlijk de ondersterfte die optreedt na oversterfte in een vorige periode ook meegerekend worden, waardoor de (onverklaarde) oversterfte eigenlijk nog veel hoger is.

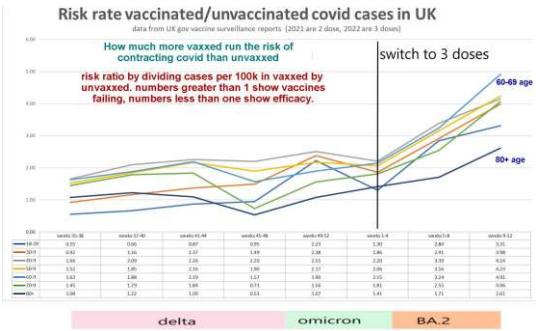

Sterfte en vaccinatie

In een eerder hoofdstuk is de relatie tussen vaccinatie en (over) sterfte al aan de orde gekomen. Daar doen allerlei schattingen cijferopstellingen de ronde, zoals de cijfers van de Engelse CBS, de ONS van 6 juli 2022, waaruit onder meer blijkt dat het sterftecijfer per 100.000 het laagst is onder ongevaccineerden in elke afzonderlijke leeftijdsgroep in Engeland. Daar is het verloop van de oversterfte afgezet tegen de vaccinatiemomenten en daar zijn ook internationaal verder wel cijfers over. Er zijn sombere analyses. Men[1] spreekt over 1 op 482 gevaccineerden die binnen 1 maand overlijden en 1 op 246 na 2 maanden. Wel zijn dat cijfers over de hele 2021-mei 2022 periode en dus wat dramatischer dan wat nu speelt met oMicron, dat mogelijk ook minder generieke overlijdens veroorzaakt. Dat zal nog moeten blijken.

Grondige analyse en eventueel verdieping van de eigen Nederlandse cijfers is nodig, maar ook vergelijking met het buitenland, waarom hebben sommige vergelijkbare landen zoals Nieuw Zeeland of Noorwegen veel minder oversterfte, waardoor kwamen er pieken in

1 expose-news.com/2022/08/09
https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/birthsdeathsandmarriages/deaths/datasets/deathsbyvaccinationstatusengland

Denemarken en Israël? Heeft dat te maken met de rapportagemethodiek, de gebruikte vaccins, de maatregelen of met een algeheel angstsyndroom dat in ons land nogal is aangewakkerd door de persconferentie-cultuur en de media. We hebben veruit de meeste meldingen over vaccinatieschade (bij het LAREB) van Europa. De negatieve effecten van de paniek en de bangmakerij zouden wel eens veel groter kunnen zijn dan gedacht, maar dat heeft ook weer politieke consequenties.

Over- en ondersterfte cruciale kwestie

Bij oversterfte hoort ook ondersterfte, want iemand kan maar een keer dood, maar die ondersterfte (harvesting) wordt volledig genegeerd, alleen wel aangegeven als de oversterfte negatief wordt. Men zou de oversterfte en de daarop volgende ondersterfte samen moeten nemen om de echte situatie te kunnen beoordelen. In de grafiek is daar een benadering voor aangegeven, die extrasterfte is wat er echt aan afwijkende sterfte gebeurt en zou basis moeten zijn van het beleid. De grafiek is gebaseerd op een benadering die uitgaat van een op oversterfte volgende ondersterfte, die zonder fundamentele verandering van de baseline volgt uit:
OS=week-1*0,15+week-2*0,11+week-3*0,08+week-4*0,065+wee

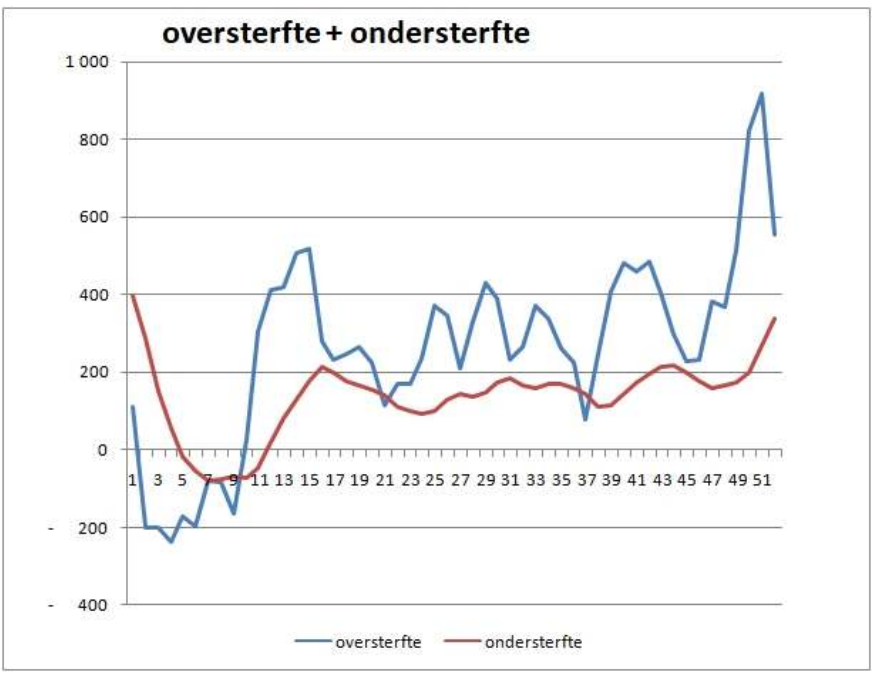

k-5*0,045+week-6*0,025+week-7*0,015+week-8*0,008 en dat verder, dat loopt nog jaren door.

Die hele oversterfte/ondersterfte kwestie is een signaal, er is iets goed mis, met de rapportage, met de maatregelen, met de controle door instanties, met de opzet van die instanties, misschien ook met het hele vaccinatie-idee. Dat allemaal eens op een rij zetten, zoals de motie Omtzigt vroeg, kan het hele Corona-beleid onderuit halen of juist steunen. Maar ging men dit goed aanpakken? Het CBS rommelde maar wat aan, blijkt uit hun rapporten en in de media uitblijven van serieus commentaar erop door b.v. de klankbordgroep.

Het is complex, de sterfte direct na vaccinatie is zeker een factor, maar ook de mentale invloed bijvoorbeeld van angst op onze immuniteit is wetenschappelijk nog niet echt geaccepteerd, dus wat moet men doen? Zal men kijken naar de invloed van niet alleen de wijze van registratie van overlijden, de protocollen die daar gebruikt worden (en per land kunnen verschillen), maar ook de brede medische en geestelijke conditie en historie van de gestorvenen nagaan, etc. etc.

Sterftecijfers en doodsoorzaak

Het is ook een moeilijke kwestie, het onderscheid in RIVM en CBS cijfers qua doodsoorzaak geeft dat wel aan. Goede standaard protocollen voor het vaststellen van de doodsoorzaak ontbreken al veel langer. Hoe meet je de schade door uitgestelde behandeling, welke invloed heeft de mentale toestand van de bevolking (angst en depressie, prikspijt, wantrouwen in de overheid) en het ophokken op sterfte? Over vaccinatieschade of vaccinatiesterfte praten mag niet!

Oversterfte is arbitrair (er zijn verschillende methodieken voor, in oktober 2020 veranderde het CBS haar aanpak nog), doodsoorzaken zijn manipuleerbaar en arbitrair (afhankelijk van subjectieve beoordeling door artsen en dus de waan van het moment).

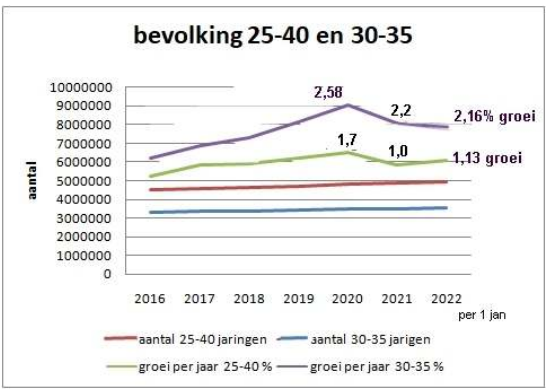

Terug naar “normale” sterfte en levensverwachting a 2019 zit er voorlopig niet in, dat kan jaren duren. Alleen wordt dat door de instroom van jongeren vertekend, daardoor neemt optisch de levensverwachting weer toe.

Dat is een ingewikkelde kwestie, maar komt er op neer dat de nieuwkomers (in 2022 meer dan 200.000, meest dertigers) zonder vroegsterfte worden toegevoegd en de verwachting opjagen. De economische impact van levensverwachting is enorm, zowel bij groei als teruglopen. De grafiek geeft aan dat het teruglopen in 2020 vooral te maken had met minder instroom toen.

Er is ook het gevaar dat als zou blijken dat een deel van de blijvende oversterfte niets anders is dan het gevolg van door vaccinatie aangetaste algehele immuniteit, er brede onrust ontstaat! Zelfs als zou blijken dat het niet zozeer om sterfte gaat, maar om levenskwaliteit dan zijn de gevaccineerden de klos, en wie gaan ze de schuld geven? De tweedeling in de maatschappij die de overheid nooit, nooit, nooit wilde maar steeds meer opjoeg, kan dan echt uit de hand lopen.

Vaccine fixation syndrome (VFS)

Niet alles wijst de goede kant uit. Als we kijken naar hoe de sterftecijfers zich ontwikkelen dan was oMicron wel een gunstige variant, maar in bijvoorbeeld Engeland neemt de sterfte onder gevaccineerden ten opzichte van de ongevaccineerden onrustbarend toe. Het lijkt erop dat met oMicron de Corona-ellende uit de wereld is, maar er zijn een aantal onderzoekers, zoals Geert Vanden Bossche die waarschuwen dat we afstevenen op nare varianten. Dat lijkt mee te vallen, maar je weet nooit!

Die sterfte ontwikkeling voor gevaccineerden heeft, volgens een anonieme maar goed ingevoerde deskundige die zich “El gato malo” noemt op de website “Bad Cattitude” op basis van officiële gegevens te maken met wat hij noemt het vaccine fixation syndrome.

Dat wil zeggen dat de herd-immunity waar men nu weer veel over spreekt als oorzaak van de afnemende sterfte, wordt aangetast door herd OAS (original antigenic sin) of antigenic fixation waar de focus van een vaccin op een specifiek virus leidt tot steeds nieuwe en ernstiger varianten, “vaccine driven evolution” zoals dus ook Vanden Bossche voorspelde. Je zou kunnen zeggen dat de nu enorme groep gevaccineerden het laboratorium vormen voor het ontstaan van nieuwe varianten, die met name hen zullen treffen. Dat massale vaccinatie niet verstandig was is al van meerdere kanten opgemerkt. Dat nu steeds meer gevaccineerden steeds opnieuw besmet raken is hier een signaal van, het zou kunnen zijn dat het een blijvende conditie wordt met blijvende aantasting van de immuniteit, waar (voorlopig) weinig tegen te doen valt. Dat noemt men dan

“Chronic CoVid” of “Forever CoVid”en lijkt qua symptomen op Long Corona, maar is iets anders.

De draaiduizeligheid en valsterfte

In het najaar van 2022 duikt het begrip draaiduizeligheid op, een evenwichtsstoornis die zowel bij Covid patiënten, maar nog meer na vaccinatie maar ook bij Long-Codiv optreedt. Het lijkt een naar bijverschijnsel, maar het is vooral voor ouderen heel lastig en verontrustend, omdat vallen bij hen vaker tot onherstelbare schade leidt en ook een belangrijke sterfteoorzaak is. De angst om te vallen beperkt de bewegingsvrijheid, men gaat niet meer de straat op, en dat betekent meer ziektekans. De cijfers zijn verontrustend, er blijken bijna twee keer zoveel mensen te sterven door een val in 2020 en 2021 dan eerder. Dit is een bijeffect dat zeker de levenskwaliteit van ouderen aantast en beter onderzocht dient te worden.

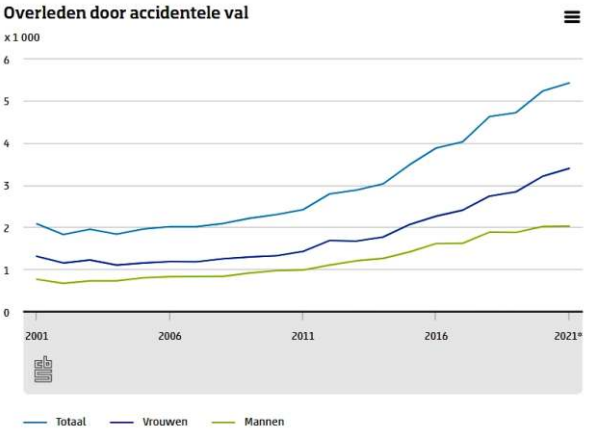

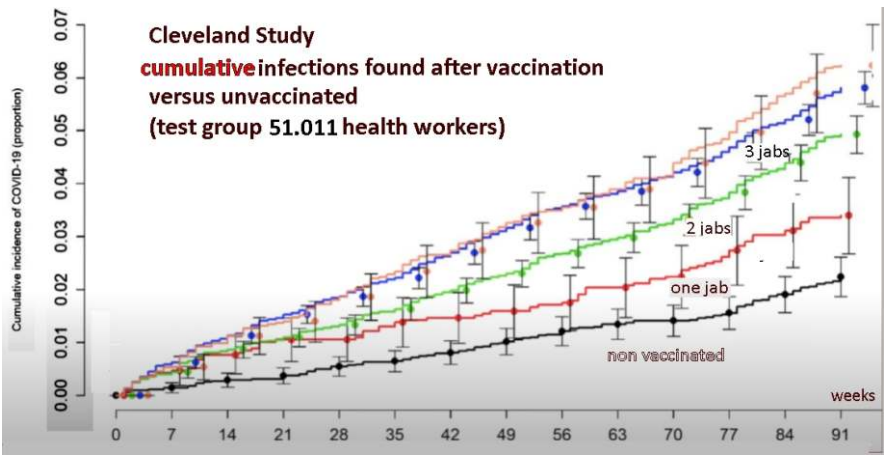

30 De olifant in de servieskast

Wat de oversterfte ontkenning allemaal verbergt

Het gaat bij oversterfte om veel meer dan die tien- of twintigduizend onverklaarde slachtoffers, want het hele verhaal hang aan wat het CBS en de overheid gebruiken als basis voor beleid, namelijk de bevolkingsgroei, de levensverwachting, de demografische ontwikkelingen en de economische gevolgen voor AOW en de pensioenen. De pensioenwet (nov. 2022) waar Omtzigt zo tegen is, speelt zeker ook mee. Alles hangt samen met de werkgelegenheid, de bestedingsruimte, de tweedeling in de samenleving, de vluchtelingenstroom, de expat explosie, de huizenmarkt, de gezondheidskloof, en zelfs met de vraag of het willen weten en voorspellen van ontwikkelingen wel zo nodig is, gaan voorspellingen geen eigen leven leiden.

Het gaat om verbanden en statistieken, die heel complex met elkaar samenhangen, bijvoorbeeld gecompenseerd moeten worden voor bevolkingsgroei en instroom van vooral jongere vluchtelingen en expats en eerlijk gezegd ben ik er niet achter gekomen, hoe het CBS alles precies aan elkaar koppelt. Ik verwacht wel dat men voor 2023 en terugkijkend naar 2022 een toename van de levensverwachting zal concluderen, maar dat is deels optisch bedrog door de instroom/

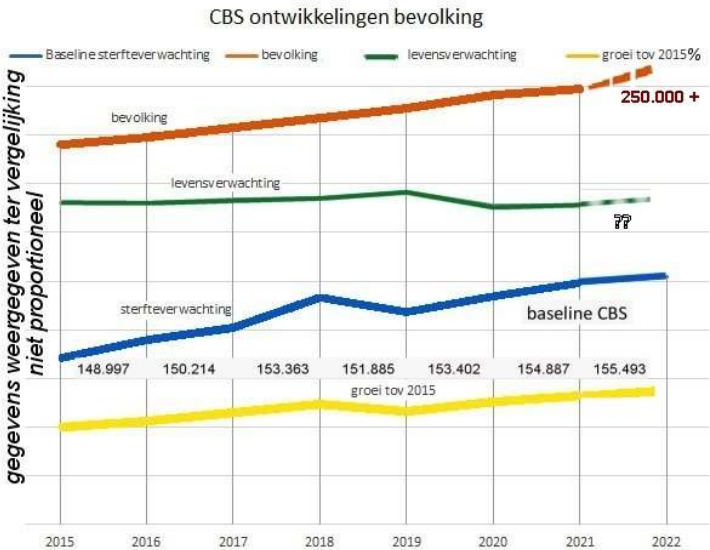

Als voorbeeld een grafiek die wat ontwikkelingen (volgens CBS) bij elkaar brengt.

In dit hoofdstuk:

- Hoe bepaalt CBS de oversterfte en kan dat anders?
- Hoe bepaalt CBS de baseline van de verwachte bevolkingsgroei?
- Hoe beïnvloedt dat de levensverwachting niet?
- Is er sprake van bewuste AOW misleiding?
- Wie werkt er aan een echt lange termijn beleid dat rekening houdt met wat Corona heeft aangericht?
- De ethische vragen die samenhangen met onderzoek naar oversterfte of sterfte-onderzoek?

Oversterfte bepaling gebaseerd op zwakke aannames

Sterfte is “hard’, oversterfte het gevolg van aannames over hoe zich in de loop van een jaar of jaren de normale sterfte zich ontwikkeld. De lijst van de mogelijk oorzaken van de oversterfte gaat nog voorbij aan de “wankele” manier waarop het CBS die oversterfte curve bepaald, namelijk op basis van het gemiddelde van 2015-2019 en de aanname dat alles wel weer zal terugveren. Internationaal is er een andere methodiek, die van een kromme uitgaat qua sterfte-ontwikkeling.

Totale sterfte is dus “hard”, oversterfte is een kwestie van modellen en aannames, maar de leeftijdsverdeling qua sterfte bepaalt wel de

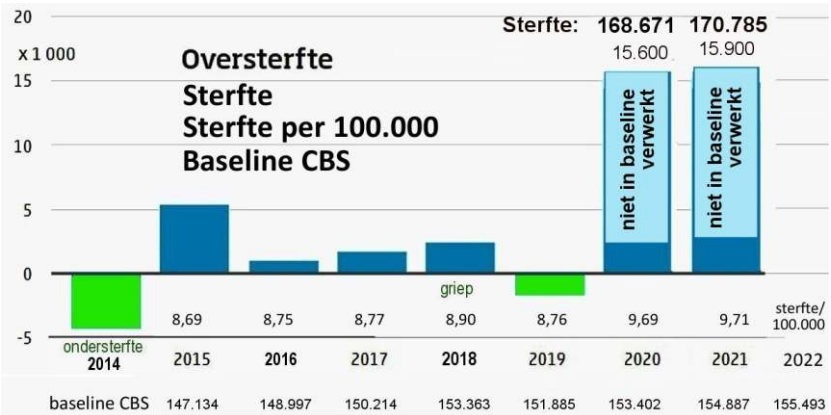

levensverwachting en daar zit een hele nare en politiek gevoelige angel, omdat de instroom wel statistisch de levensverwachting van het totaal omhoog tilt, maar de “bestaande” bevolking zonder die

nieuwkomers helemaal niet langer gaat leven, maar juist wat terugval zal beleven.

Buigt men in de hele aanpak niet naar de macht en de begrotingswinst, en probeert men de onterechte AOW leeftijdsverhogingen van de laatste jaren te verbloemen, ten koste van de ouderen? Het CBS stelt in januari 2022 dat de levensverwachting over 2021 niet echt terugloopt en dat klopt, omdat de instroom van jongeren weer oploopt (en in 2022 nog veel meer).

Men past qua sterfte wel de baseline voor 2022 toch wat aan, maar minder dan met de groei van de bevolking. Ze gaan dus uit van terugveren naar "normaal" toenemende levensverwachting, hoewel dat met oversterfte eigenlijk niet veel te maken heeft.

De wereldwijde trend is dat de levensverwachting in het "Wsteten" afneemt. In de VS zien we dat die daar al jaren terugloopt (door Covid met 3 jaar) en gezien de lange termijn gevolgen van niet alleen Corona maar algehele lifestyle ook niet zal terugveren. Hier zitten we met instroom, pensioen aanspraken en AOW, dus dat mag vooral niet gesteld worden.

Het hele idee van het CBS gaat uit van terugveren naar de gemiddelde 2015-2019 situatie maar gaat dus voorbij aan blijvende schade en afnemende gezondheid door slecht eten, te weinig beweging en het doorgaande angstzaaien. Overigens valt de toenemende sterfte misschien nog wel mee, maar de afgenomen levenskwaliteit is zeker een kwestie, die nogal doorwerkt in de ziektekosten.

De langdurige oversterfte zal mogelijk niet zichtbaar zijn in de CBS cijfers, omdat er ook sprake is van systematische ontkenning en het alleen meenemen van wel gesignaleerde ondersterfte. Iemand kan maar één keer in de statistiek komen, dat heet Mortality Displacement of harvesting en in de ontwikkeling daarvan is nauwelijks inzicht, maar ik maakte een benadering (zie grafieken).

Baseline, de normale sterfteontwikkeling

Een duidelijke tekortkoming, die ook door virusvaria.nl al is opgemerkt is dat men uitgaat van een gemiddelde baseline van 2015 tot 2019 en geen goed rekening houdt met de bevolkingsgroei, vergrijzing, welvaartsziekten of met de veranderingen in doodsoorzaken of de nasleep van de 2018 griep epidemie qua ondersterfte in 2020 en 2021. Het verwacht aantal overledenen wanneer er geen corona-epidemie was geweest, is dus conservatief geschat op basis van de waargenomen sterfte in de jaren 2015-2019 met een herschaling op basis van de totale sterfte. Conservatief, want het zat er eerder in, dat het al wat minder zou worden.

Een meer realistische curve zoals ik die aangeef gebruiken zou ook duidelijk maken, hoe groot de ondersterfte eigenlijk is, hoe lang die doorloopt voor het evenwicht weer is bereikt en de zaak terugveert. Dat willen we graag weten, want dan kan de blijvende aantasting van de gezondheid en levensverwachting goed in beeld komen.

Virusvaria.nl deed hier al onderzoek naar voor 2020, trok de trendlijnen door en zag ook een niet meegenomen ondersterfte van bijna 9000 in 2020. Dat betekent een hogere baseline. Ook voor 2021 en 2022 werkt dat door en zouden we uitkomen op bijvoorbeeld een "normale" baseline sterfte van 160.000 of hoger Dat is wel wat anders dan wat het CBS als baseline aanhoudt, en voor mij ook waarom ik vraagtekens zet bij de hele inschatting.

De baseline aannames van het CBS zijn voor 2014 gesteld op 139.223, 2015 op 147.134, voor 2016 op 148.997, voor 2017 gebaseerd op 150.214, voor 2018 op 153.363 voor 2019 op 151.885, voor 2020 gesteld op 153.402, voor 2021 is dit 154.887 en voor 2022 is dit 155.493. De echte sterfte was echter voor 2020 veel hoger, 168.671 en voor 2021 170.785, met volgens het CBS dus oversterfte in 2020 op 15.600 en voor 2021 op 15.898.[1] De baseline is dus minder dan de bevolkingsgroei aangepast, slechts 0,14 ipv 0,22% over 2020-2021, allemaal CBS aannames en schattingen op basis van aanvechtbare modellen.

Seizoenscurve voor griep die er niet was

Het hele oversterfte beeld is complex en niet helder, ook omdat men de seizoen invloed, die de heuvels/dalen in de base-line vormen, mogelijk heeft overschat. In de baseline curve (die de verwachte sterfte aangeeft) gaat men namelijk uit van een stevige seizoeninvloed, normaal gesproken vooral door de griep. Maar die was er niet of nauwelijks in de 2020-2021 en 2021-2022 winter. In hoeverre vulden Corona-doden dat in?

De hele oversterfte kwestie maakt ook steeds meer duidelijk, dat men (CBS, RIVM, VWS, R utte) een aantal factoren helemaal niet begrijpt of zelfs maar goed bekeken heeft of dat bewust onder de pet houdt.

1 Het aantal voor 2020 is ontleend aan de Kernprognose 2019-2060, het aantal voor 2021aan de Bevolkingsprognose 2020-2070 (exclusief de aanname van extra sterfgevallen door de corona-epidemie), het aantal voor 2022 aan de Kernprognose 2021-2070 (exclusief de aanname van extra sterfgevallen door de corona-epidemie)

Ondersterfte, mortality displacement, harvesting

De problematiek ligt gevoelig, onder meer door het harvesting effect, en de verschuiving van de sterfte. Er is bij het CBS de gezien de consequenties begrijpelijke maar onterechte) neiging te verwachten dat alles wel weer terugveert. Maar hoe snel gaat dat dan?

Dat oversterfte en ondersterfte elkaar uitvlakken (in een stabiele situatie) wordt nergens meegenomen of gebruikt om een realistische baseline te bepalen. Dat is mogelijk als men goed corrigeert voor de bevolkingsgroei en vergrijzing/vergroening (de piramide) goed verwerkt (hetgeen de actuarissen dus niet wilden in 2019).

In de meeste internationale onderzoeken doet men dat overiegns ook niet of ziet men weinig korte-termijn ondersterfte of ziet die als

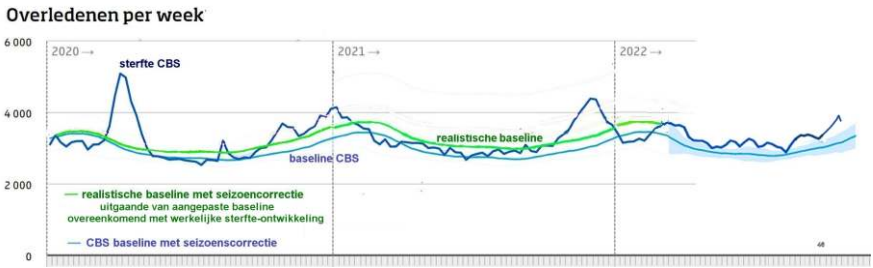

maximaal 20%[2]. De snelle ondersterfte in begin 2022 rijmt daar niet mee, dat was veel meer, maar wordt dan gezien als effect van het boosteren op met name delta. In Engeland is in 2020 wel een ondersterfte met 5-11% terugval in de diverse "normale sterfte-oorzaken" geconstateerd bij een duidelijke Covid sterfte golf, en ook in Nederland is dat verschijnsel er, maar analyse van die cijfers is blijkbaar voor het CBS een te moeilijke zaak. Een conservatief geschatte 4% ondersterfte in 2020 en 2021 die begin 2022 ook manifest wordt, zou wel betekenen dat de oversterfte nog veel hoger ligt, omdat de baseline dan lager zou moeten liggen. In de grafiek is aangegeven hoe zoiets dan uitwerkt.

Een meer fundamentele benadering, die de oversterfte-modellen van CBS terzijde schuift en uitgaat van een over/ondersterfte even-

2 Estimation of Excess Mortality and Years of Life Lost to COVID-19 in Norway and Sweden between March and November 2020 by Martin Rypdal, Kristoffer Rypdal, Ola Løvsletten,; J Environ Res Public Health, 2021 Apr; doi:10.3390/ijerph18083913
PMID: PMC8068261

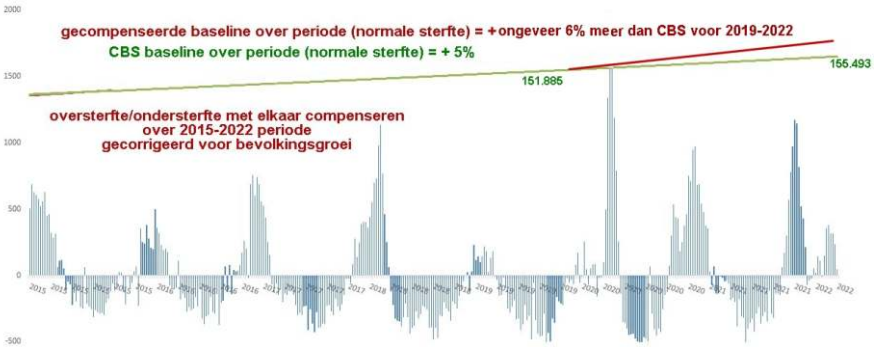

wicht over een langere periode, geeft nog een compleet andere beeld. Als ik kijk naar de periode 2015-2022 en probeer een geleidelijke stijging van de sterfte om te zetten in een evenwichtslijn dan blijkt er een patroon te ontstaan, waarbij Corona eigenlijk geen uitzonderlijke griepsterfte veroorzaakte, maar er wel sprake is van een duidelijke sterfte-toename over de periode. In de grafiek is de bevolkingstoename gecompenseerd en is er geen seizoeninvloed meegenomen. De CBS baseline over de hele periode geeft al een 5% toename aan, maar er is dus een verschil met een evenwichtssituatie zoals ik die zie. Ik kom erop terug, want de echte ondersterfte wordt door CBS niet berekend.

Dit is een verontrustende weergave, want het hele AOW verhaal wordt er mee aangetast, maar ook de oversterfte-paniek, die op wat langere termijn dus niet onrustbarend is, maar op korte termijn wel inzicht kan geven in bijvoorbeeld het negatieve vaccinatie-effect (vaccinatiesterfte) van b.v. boostering en herhaalprik, die in de orde van 1 op 1000 prikken zou liggen op basis van cijfers najaar 2022..

Harvesting, sterfte-verschuiving

Harvesting is in de Engelse benaming en interpretatie als-mensen die toch al zwak zijn (onderliggende klachten ook wel LTC Long-term condition prevalence en comorbidity) eerder sterven, en dan vooral op de korte termijn, maanden of weken. Dat is wat vooral bij veel ouderen is gebeurd en het Nederlandse beleid houdt daar nauwelijks rekening mee en is vaak contraproductief. De hele “harvesting” kwestie is in Engeland meer naar voren gekomen, de pers hier heeft er overheen gekeken en het woord wordt hier ook gebruikt voor het opsporen van gevaarlijke anti-vaxxers (in de WOB-onthullingen).

Mensen die nu doodgaan, komen niet later terug in de statistiek, die verschuiving noemen we hier ondersterfte (mortality displacement, mortality latency (DLM distributed lag model), compensatory mortality of mortality deficit) en wordt ook wel uitgedrukt als verloren levensjaren (YLL, years of life lost). Daar is wat onderzoek naar gedaan, in het begin van de pandemie ging dat om 10 jaar, maar toen ging het om doden in alle leeftijden, maar de laatste tijd zijn

Vrijwel alle ziektes in 2020 lager dan verwacht

Sterfte per groep in 2020 afgezet tegen de voor 2020 te verwachten trend op basis van 10 jaar ontwikkeling

	Aantal doden	Verschil absoluut	t.o.v. Trend
Totaal psychische stoorn./gedr..	11.674	-2.611,0	-18,3%
Totaal zkt. ademhalingsstelsel	10.495	-2.165,6	-17,1%
Totaal ziekten van zenuwstelsel	8.356	-1.499,1	-15,2%
Totaal zkt. hart en vaatstelsel	36.579	-1.352,3	-3,6%
Totaal nieuwvormingen	47.046	-639,1	-1,3%
Totaal uitwendige oorzaken zkt. En sterfte V01-V98	9.026	-118,5	-1,3%
Totaal endocriene zktn, voedin..	3.640	80,3	2,3%
Totaal COVID-19 (Coronavirus z..	20.138	20.138,0	

bron: Virusvaria

over alle groepen (niet alle aangegeven en zonder COVID) in 2020 waren er 8.989 sterfgevallen minder

het vooral de ouderen geweest die het niet haalden en is het aantal verloren jaren veel minder. [3]

Netspar (Tilburg University) deed hier onderzoek naar en kwam uit op gemiddeld 5,5 jaar te vroeg sterven (voor 2020, met 90.000 verloren levensjaren. Voor 2021 is er die grote piek in het najaar en daar gaat het om veel oudere mensen en zou het verlies in YLL kleiner kunnen zijn, ergens rond de 3 jaar liggen. Wel moeten we onderscheid maken tussen de mensen die maar een paar weken of korter te vroeg stierven en zij die echt jaren verloren, hetgeen de korte ondersterfte in het voorjaar van 2021 en januari 2022 zou verklaren.

3

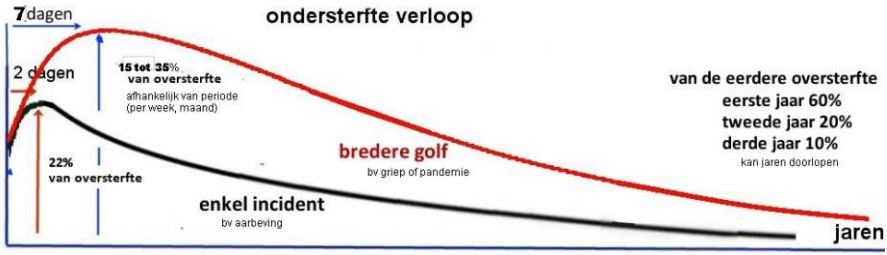

Die groep die vrij snel toch al zou sterven, en daar gaat de hele harvesting discussie over, zou dus al in het lopende en volgende jaar de oversterfte beïnvloeden. Maar bij de langere en meer uitgestrekte ondersterfte zou bijvoorbeeld de griepepidemie van 2018 ook nu en in 2020 nog invloed hebben op de oversterfte cijfers. Ook zitten we dan nog jaren met de Corona ondersterfte.

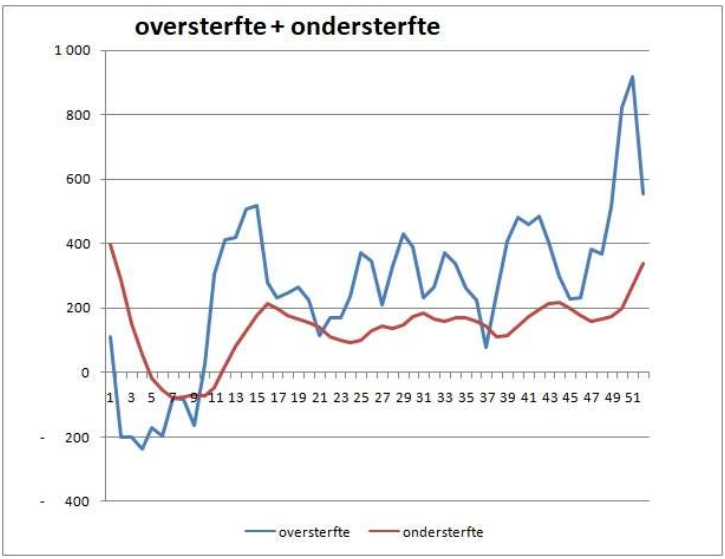

Omdat onder en oversterfte overlappen, is het heel complex om ze te scheiden. Bijgaande grafiek (een DLM benadering, distributed lag model) is een poging om het asymptotische ondersterfte verloop na een enkel piek incident en na een bredere golf te schetsen.

Vertalen we dat (weer bij benadering, naar iets wat ik dan extrasterfte noem, dan ontstaat de volgende grafiek:

Op de lange termijn compenseren oversterfte en ondersterfte elkaar altijd, behalve als er een blijvende aantasting van de baseline resul-

teert. De verborgen ondersterfte heeft te maken met het terugveren naar een stabiele toestand.

Ik verwacht, anders dan het CBS, dus wel een blijvend effect van Corona (de afgenomen weerstand) maar op termijn zal de sterfte-grafiek wel wat terugveren. Op termijn van een jaar of tien (als de instrrom gaat haperen) schat ik dat er een blijvende inkorting van de levensduur overblijft van mogelijk twee of 3 jaar, zoals nu in de VS wordt aangegeven.

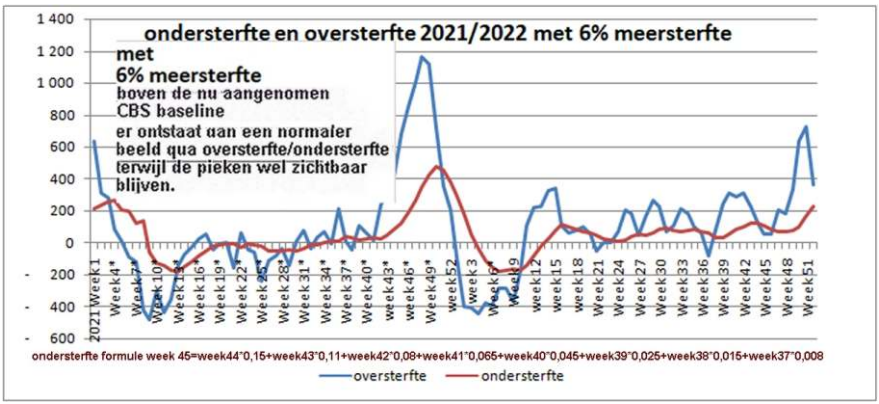

De oversterfte draait om de baseline van CBS. Maar is die wel correct en logisch? Deze grafiek lat dit zien wat er gebeurt als we die baseline aanpassen. Maar dat zou dus het CBS beleid nogal aanvallen.

We kunnen misschien ook concluderen, dat de hele oversterfte grafiek wel erg afhangt van de CBS baseline, en als we die met b.v. 6% ophogen voor 2021 en 2022 dan komt er een heel ander beeld naar voren, namelijk een tamelijk evenwichtige over/ondersterfte.

De hele levensduur kwestie is natuurlijk speculatief, want andere factoren als nieuwe pandemieën, natuurrampen, oorlogen en de ontwikkeling van nieuwe medicijnen gaan naast de instroomkwestie door jongeren ook meespelen.

Dat er meer jongeren instromen bleek al uit een eerdere grafiek, maar als ik even kijk naar een specifieke groep van 30 jarigen, dan

zien we daar een sterke stijging, ook van ongehuwden (en ik neem zijn het ook meer mannen) dat wordt dat duidelijk.

Ik vraag me ook af of de gebruikte levensduurtafels nog wel adequaat de situatie beschrijven van een veranderende bevolkingspiramide?

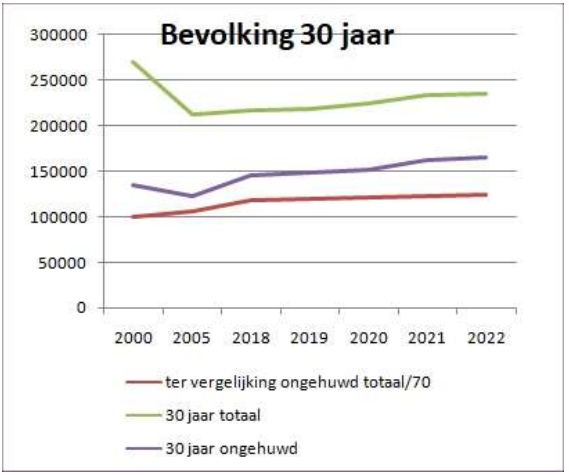

Lange termijn

Wat betekent het nu mogelijk aflopen van de pandemie voor de lange termijn opgaven qua beleid? Daar wordt wel over nagedacht.

Er zijn organisaties, zoals het NIVEL, Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg, die zich bezighouden met de gezondheid en de ontwikkeling op langere termijn. Het NIVEL als publieke kennisorganisatie onderzoekt de effectiviteit en kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland en de relaties tussen zorgaanbieders, zorgconsumenten, zorgverzekeraars en de overheid.

Lange termijn strategie VWS

Op 1 april kwam er een rapport over de lange termijn strategie van het ministerie van VWS[4], die ons “voorbereidt op verschillende scenario’s en rekening houdt met het feit dat corona een breed maatschappelijk vraagstuk is”. Daarin werd vooral benadrukt dat een toekomstig pandemiebeleid zou moeten streven naar een “open” samenleving. Daar bedoelt men mee dat het minder een zaak is van de regering, maar van de samenleving en dan vooral het bedrijfsleven om de zaak “open” te houden en de economie niet te schaden. Nogal een andere aanpak dan toto nu toe, maar wel één

4 www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/04/01/langetermijn strategie-aanpak-covid-19

die het aan bedrijven zou willen overlaten om een vaccinatieplicht af te dwingen voor het personeel. Dat is mooi bedacht, want juridisch dat door de overheid laten doen nogal twijfelachtig, die worden dan verantwoordelijk (daarom is het nu nog vrijwillig!).

Het rapport gaat helemaal niet over een toekomstvisie, maar poneert vier scenario's voor de pandemie-aanpak.

- Verkoudheidsscenario
- Griep+ scenario
- Continue strijd scenario
- Worst case scenario

Men zet vooral in op

"preventie, om zoveel mogelijk te voorkomen dat we voor lastige keuzes komen te staan tussen het openhouden van de samenleving en het toegankelijk houden van de zorg. Ook bereiden we ons voor in geval we onverhoopt te maken krijgen met een zeer zware opleving, bijvoorbeeld door de komst van een ziekmakende variant of een variant die zich aan de huidige immuniteit onttrekt.

Het beleid gaat daarbij uit van twee gelijkwaardige en nevengeschikte doelen:

1. Het behouden van sociaal-maatschappelijke en economische continuïteit/vitaliteit.

2. Het toegankelijk houden van de gehele zorgketen voor iedereen. "

Het kabinet onderzoekt de mogelijkheid om een Maatschappelijk Impact Team op te richten, om de maatschappelijke advisering een meer gelijkwaardige positie te geven naast de epidemiologische advisering. Verder wil men dat de verantwoordelijkheid meer bij mensen zelf te liggen, maar gaat naast het eindigen van de GGD PCR-test vooral in op hoe bedrijven dat kunnen aanpakken. Men spreekt over het voorkomen van maatschappelijke en economische schade voor bedrijven en individuen, maar ook het tegengaan van polarisatie, het bevorderen en ondersteunen van mentale gezondheid en welzijn, de ontwikkeling van kinderen en jongeren, het waken voor maatschappelijke ontwrichting als gevolg van uitval door

ziekte of psychische klachten, en het bevorderen van maatschappelijk draagvlak voor het coronabeleid.

Dat zou je ook kunnen zien als een lijstje met de duidelijke missers van het beleid tot nu toe, een soort schuldbekentenis.

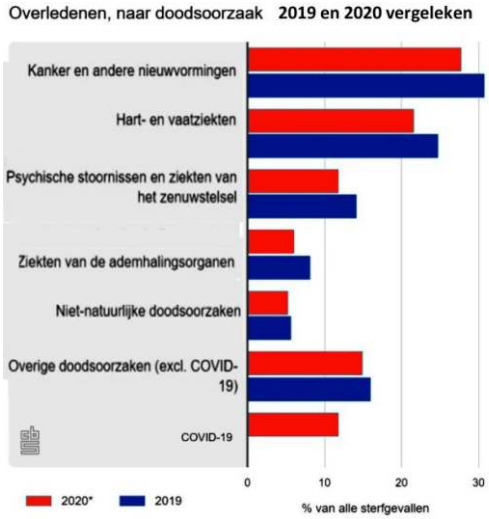

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) hebben al in 2021 samen een studie hebben gedaan om die strategische beleidsvragen voor de komende vijf jaar in beeld te brengen en kwamen toen met 5 scenario's. Hierbij is zowel naar de ontwikkeling van de COVID-19 pandemie gekeken als naar de bredere impact van de pandemie op het gebied van de volksgezondheid, maatschappelijke samenhang, economie, duurzaamheid, digitalisering en bestuur & recht.

Op initiatief van het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), de Federatie Medisch Specialisten en de Long Alliantie Nederland (LAN) is de multidisciplinaire richtlijn Langdurige klachten na COVID-19 versneld ontwikkeld. De richtlijn geeft antwoord op vragen over diagnostiek, begeleiding en behandeling van patiënten met langdurige coronaklachten en patiëntenvoorlichting. Minister Kuipers van VWS nam de richtlijn op 22 maart in ontvangst.

De Vaccinatiestudie Corona (VASCO) onderzoekt de lange termijn effectiviteit van de coronavaccins onder de Nederlandse bevolking. Hoe goed beschermen de verschillende soorten vaccins tegen het coronavirus en hoe lang houdt die bescherming stand?Die studie loopt vijf jaar door.

Wat ontbreekt bij al die mooie plannen is onderzoek naar specifieke vaccinatieschade en afname van de immuniteit. Daar zijn wel wat cijfers over, maar dat werd weggewerkt. Het is echter helemaal niet zo moeilijk om het verschil tussen gevaccineerden en vaccinvrijen in telomeer-lengte afname (van DNA) te meten, waaruit een

schatting gemaakt kan worden van het aantal levensjaren dat men misloopt.

Zo'n onderzoek en zo'n conclusie zou echter te duidelijk maken dat vaccinatie ook schade veroorzaakt en dat mag niet boven water komen.

De AOW kwestie; on/terechte verhoging?

Hier speelt op de achtergrond dat de verhoging van de AOW leeftijd helemaal niet zulke duidelijk voordelen heeft gehad als werd voorgespiegeld. De instroom van honderdduizend relatief jonge mensen vertroebelt het beeld, voor de groep boven de 60 wordt een lagere levensverwachting bewust ontkend of buiten beeld gehouden.

De AOW leeftijd weer met 3 maanden verhogen (in november 2022 aangekondigd) is een nare kwestie omdat ook volgens CBS de levensverwachting in 2020 juist was teruggelopen en de cijfers over de laatste jaren optisch vertekend zijn door de jongeren instroom, die voor de huidige AOW gerechtigden en hun levensverwachting helemaal niet relevant is, zij gaan er niet langer door leven, maar moeten wel inleveren.

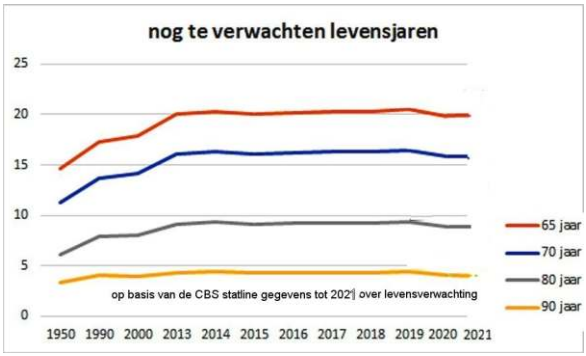

Dit is heel slim vermomde diefstal om de schatkist te spekken. Het gaat bij de laatste 3 maands-verhoging om plm 195000 mensen die ieder jaar 67plus worden en die niet alleen 3 maanden AOW missen a plm 3000 maar ook AOW premie betalen over 3 maanden ongeveer 1200, samen iets van 760 miljoen voordeel voor de schatkist. Per jaar, want ieder jaar is er weer een nieuwe groep die het mist.

Als men de leeftijdsverwachting eerlijk (voor de betrokken groepen) had gedaan zou die AOW leeftijd met minstens een half jaar terug moeten, en dat zou plm 4 miljard per jaar hebben gekost. Bedenk ook dat arme mensen beduidend korter leven, het zijn nu de rijken die het langst Aow en pensioen trekken.

De overheid heeft sinds 2013 gehamerd op de verhoging van de levensduur als motief voor het verhogen van de AOW-leeftijd, ter-

wijl het nare feit dat er gewoon meer mensen AOW trekken (door de vergrijzing) en het daardoor onbetaalbaar wordt, werd onderbelicht. Maar men moet nu wel vasthouden aan dat levensduurverhaal, want de burger denkt dat hij/zij toch betaald heeft voor die AOW, terwijl het gewoon een omslagstelsel was, dat gezien de toename (zeker tot 2050) een groot beslag op de algemene middelen (via premie of uit de grote pot) zal vergen en dat zal door de jeugd van nu betaald moeten gaan worden. De expat instrrom betaalt hopelijk wel AOW, maar bij vluchtelingen met een uitkering komt er netto niks binnen.

Het CBS heeft leuk meegedaan met dit verhaal. Het is een instituut en iedereen gelooft in de integriteit van CBS en van planbureaus als het CPB. Maar is dat terecht?

Voor 2022 verwachtte het CBS dan wel een iets hogere sterfte, de zogenaamde baseline die gebruikt wordt voor de oversterfte bepaling ging wel iets omhoog. Maar levensduur en sterfte hangen niet direct samen, het gaat om de piramide, waar door instroom veel jongeren zorgen voor een optisch lagere levensverwachting. Het rammelt dus een beetje. Het CBS is niet bewust fout, ze gebruiken de pre-corona sterftetafel tabel, maar die is misschien wat achterhaald..

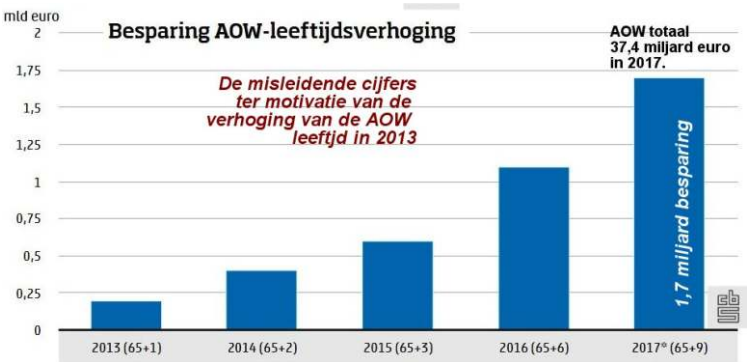

Spelen hier ook geen andere belangen in mee, wil men het volk niet wakker maken, en langer laten werken en de schatkist spekken om de Corona-ellende af te betalen?

De AOW besparingen en echte kosten

De oudere burger (ook kiezers) willen natuurlijk waardevaste AOW, maar dat is eigenlijk niet meer op te brengen. Het heeft dus allemaal te maken met die AOW leeftijd, die is sinds 2013 geleide-

lijk verhoogd. De argumenten van CBS en CPB destijds blijken nogal te optimistisch qua besparing te zijn geweest, maar hielpen de regering toen wel aan steun voor die maatregel. Prof. Harry Verbon maakte er (in het blad ME Justice, 5 april 2019) gehakt van. De AOW als percentage van het BBP (bruto binnenlands product) loopt terug. Met de AOW-leeftijd van 66 jaar, zou het AOW-aandeel in 2018 nog maar 3,5% zijn, in 2007 was het 4,1%.

De verhoging van de AOW leeftijd V = 2/3 * (L65-20,64)-(PL- 67) waarbij: V staat voor de periode waarmee de pensioengerechtigde leeftijd respectievelijk aanvangsleeftijd wordt verhoogd, uitgedrukt in perioden van een jaar; L65 staat voor de geraamde macro gemiddelde resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd in het kalenderjaar van verhoging; PL staat voor de pensioengerechtigde leeftijd in het kalenderjaar voorafgaande aan het kalenderjaar van verhoging. In 2023 gaan we weer 3 maanden omhoog, terwijl daar geen heldere onderbouwing voor is.

De gepresenteerde cijfers zijn bedrieglijk. De zogenaamde besparingen op de AOW door die later te laten ingaan gaan voor 40% weer op aan andere overdrachten (uitkeringen). Het blijkt, dat een deel van de zogenaamde besparingen aan AOW wordt opgeslokt door hogere zorgkosten en WW, mensen melden zich ziek en krijgen een uitkering.

Achteraf alles nog eens tegen het licht houden, daar doen we niet aan, de Algemene Rekenkamer zit wat dat betreft ook te slapen of braaf te knikken.

De AOW is best een dure grap, het kostte in 2017 37,4 miljard, in 2018 38,1 miljard, in 2019 39,5 miljard en in 2020 ruim 41,2 miljard, in 2021 was het 43.553 miljard. Meer AOW trekkers, maar de toename komt voornamelijk door de koppeling aan het minimumloon; er was wat inflatie.

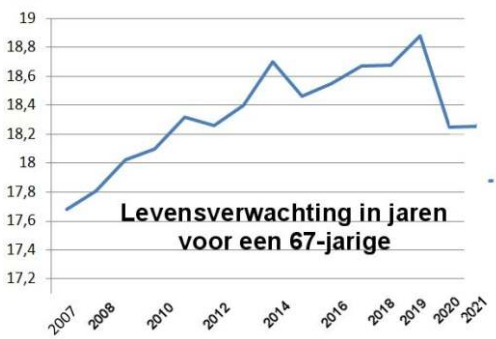

In 2022 is de AOW 16.714 bruto. In 2021 waren er 21.054 inkomsten aan AOW premie en een rijksbijdrage van 22.498 miljard. De koopkracht van een AOW uitkering loopt dus behoorlijk terug, dat is ook de politiek wel opgevallen. Er maken meer mensen gebruik van, in

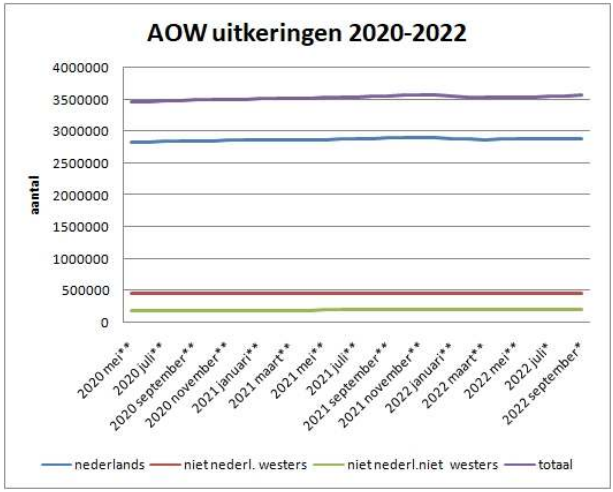

2020 een toename van 58.000, in 2019 was dat 13.000, in 2021 weer 60.000 meer.

Vergeleken met de toename van zorgkosten (ZVV, WLZ, WMO, Zorgtoeslag etc.) valt de toename van de AOW ook wel mee, die kosten ongeveer 30 miljard meer en stijgen.

Het hele verhaal over dreigende onbetaalbaarheid van de AOW is dus wel waar, maar wordt met verkeerde argumenten verdedigd. Het is ook een spelletje om de mensen aan het werk te houden, en het CBS doet daar leuk in mee. De politiek, en met name de coalitie wil er niet naar kijken, behalve 50Plus in de Eerste Kamer en die hebben een duidelijk deelbelang, waar de jongeren dan maar moeten opdraaien.

Als we naar de grafieken kijken, op basis van CBS cijfers, dan lijkt het dat er helemaal geen hogere resterende levensverwachting is na 65 jaar. De paradox is wel, dat na de harvesting onder de ouderen degenen die overbleven (de meer gezonden) juist meer levensjaren kunnen verwachten. Maar dat effect is maar minimaal.

Het CBS gebruikt oude tafelgegevens en een conservatieve baseline en concludeert ook (op basis van gelijkblijvende leeftijd/sterfte verhoudingen, dat is correct) dat de levensverwachting nauwelijks afneemt (persbericht 19 jan. 2022). Het gaat uit van terugveren, maar dat is de grote vraag, is er geen blijvende schade aan onze immuniteit en onze levensstijl en de milieusituatie wordt er niet gezonder op?

Het ethische mijnenveld van oversterfte onderzoek

Pieter Omtzigt wil helderheid, maar besefte hij dat zo'n "academisch" onderzoek een doos van Pandora is, waarbij bijvoorbeeld het analyseren van sterfte-oorzaken allerlei misstanden in de samenleving, de zorg en het beleid gaat blootleggen. Want je zult de hele sterfte onder de loep moeten nemen, oversterfte is niet te identificeren als specifieke te onderzoeken groep en dan komen er bijvoorbeeld biomarkers (medische kenmerken), psychomarkers (ge-

dragskenmerken) en economisch/sociale groepen uit, die meer of minder last hebben van de oorzaken van de oversterfte. Wat doe je daarmee, dat leidt gemakkelijk tot discriminatie, is voor verzekeraars en bedrijven goud waard en zet bevolkingsgroepen tegen elkaar op.

Men zal heel diepgaand en met brede steekproeven doodsoorzaken moeten gaan onderzoeken, naar autopsies kijken, medische dossiers moeten opvragen, sociale en economische condities onderzoeken, dit wordt mogelijk het meest diepgaande bevolkingsonderzoek ooit. Dan moeten wel de cijfers openbaar worden, zullen externe experts ingeschakeld moeten worden en mag niks “vergeten”. vergeten worden De politieke consequenties kunnen bedreigend zijn, maar maatschappelijk gezien is dit echt ‘n tijdbom.

Er komen angstige vragen aan de orde. Wat als zou blijken dat etnische afkomst, bloedgroep, seksuele geaardheid, geboortemodus (keizersnede), darmbioom, antibiotica-historie, gebitsstatus, dieetkeuzes, zoals vegetarisch, geloof, welstand, uiterlijk (mooie mensen met symmetrische gezichten), traumahistorie (PTSD), medicijngebruik (antidepressiva), overgewicht, gezinssamenstelling, opleiding, woonsituatie, politieke denkrichting en wat al niet factoren blijken te zijn in de oversterfte? Dan gaat privacy en vrijheid ten onder en splijt de maatschappij verder langs de risico-indicatie lijnen. Bij welke groep hoor je? Wat zijn de gevolgen?

Is het einde in zicht?

De Corona-knevel is achterhaald, maar gaat men alles afbouwen? Welnee, voorzichtig aan is het devies, 3G niet opheffen maar in de ijskast, er kan nog een mutatie komen. Najaarsprik, die niet aanslaat en meer sterfte veroorzaakt. En de nieuwe varianten dan? Niet helemaal onterecht, virologen als Geert vanden Bossche waarschuwen daar toch ook voor. De subvariant BA2 kwam ook op en je weet maar nooit!

Er is in 2022 duidelijk meer lucht, met nog een vrij ongevaarlijke oMicron piek qua besmettingen maar nauwelijks extreme aantallen in ziekenhuizen en op de IC, misschien is het einde echt nabij en is oMicron de redding geweest. De vaccinatieplicht is goeddeels uit de lucht, ook elders, maar waarom gaat men toch door met het digitale knevelen, met QR-codes (zogenaamd voor het buitenland). Omtzigt kreeg steun voor het niet stilletjes meegaan met Europa, mar Kuipers tekende al op 11 maart een Europese overeenkomst voor een digitaal ID.

Men gaat wel door met het koppelen van allerlei bestanden, het verruimen van de anonimiteit en de middelen van de politie en handhavers (nu weer tasers), het verplichten van digitale identificatie. Is dat een andere agenda, hangt dat samen met de vrees dat als alles uitkomt het volk in opstand komt, naar de wapenen grijpt, er chaos gaat komen, dat de opruiing waarvan men Engels beschuldigde echt doorzet?. Ik vrees dan ook een behoorlijke onrust de komende jaren, maar los je dat op met repressie en de burger dom houden? Dan wordt het een tikkende tijdbom.

Concluderend draait het vooral om de levensverwachting, die mag vooral niet blijvend teruglopen, daar heeft de overheid niks aan (dan moet de AOW leeftijd terug) maar ook de pensioenverzekeraars niet, dat is een perverse feedback loop. Dus komt het CBS weg met een terugveer-scenario dat niet hard is. Dat vertaalt zich in die “te verwachten normale sterfte” en dat is dus een aanname onder het hele oversterfte verhaal, die discutabel is. Misschien zijn we allemaal wat ongezonder geworden en leven we korter.

Dit is wat de cijfers ook kunnen inhouden en wordt gesteund doordat ook wereldwijd de levensduur in rijke landen terugloopt, hetgeen mijn vertrouwen in de CBS organisatie en haar deskundigheid betreffende de interpretatie van complexe verbanden verder doet dalen.

31 Waar de wetenschap niet naar wil of mag kijken?

Ik heb al een aantal gebieden genoemd waar de “zogenaamde” wetenschap met een overheids-keurmerk of financiering niet naar kijkt, maar laat ik ze hier nog een samenbrengen. Het gaat om terreinen en onderzoeksopties waar misschien een enkele publicatie over is, maar waar dan verder niet naar wordt gekeken. Dat past niet in het beeld van de gevestigde medische of wetenschappelijke orde, maar is mogelijk bedreigend, er zouden dingen naar voren kunnen komen, die de staande overtuigingen onderuit kunnen halen. Ooit was dat het doel van wetenschap, en falsificatie was een van de werktuigen voor vooruitgang. “Weten scheppen” en niet alleen maar categoriseren, herkauwen, classificeren, deconstructing, parsing, want dat is want men nu voornamelijk doet in “academia”.

- A: holistische aanpak, verder kijken dan de symptomen, oorzaken zoeken in een zo breed mogelijke optiek
- B: politiek niet-acceptabele verbanden onderzoeken
- C: data en datasets verborgen houden, niet toegankelijk maken, ontkennen
- D: alternatieve visies censureren en onderdrukken, niet met argumenten, maar met verdachtmakingen en “ad hominem” aanpakken

Betreffende deze punten:

A: De medische wetenschap in het Westen is erg symptomatisch georiënteerd, kijken naar diepere oorzaken zoals de Ayurveda aanpak krijgt hier nauwelijks kans. Bij de Corona-crisis werd dit kokerdenken bijna extreem, alleen vaccinatie telde, de rest werd genegeerd, onderdrukt, verboden. Preventie, immuniteitsopbouw, psychologische immuniteit, alternatieve behandelingen, er werd nauwelijks naar gekeken.

B: Wat willen we weten en mogen we weten? Als alles naar buiten komt, en dat gebeurt nu toch door WOB, klokkenluiders en statistische correlaties, dan zou er wel eens paniek kunnen ontstaan, is dat de motivatie, of verbergt men meer sinistere oogmerken. Er is veel meer mogelijk dan naar buiten komt, men negeert op zich heel logische onderzoeken naar bijvoorbeeld het darmbioom en de levensverwachting indicators, die uitsluitsel zouden kunnen geven over wat bijvoorbeeld CoVid doormaken of vaccinatie nu werkelijk voor effecten heeft op gezondheid, welbevinden en sterftekans. Pas

nu begint men ook de sociaal-psychologische en economische gevolgen serieus te nemen.

Angst en welbevinden

Het onderzoeken van de negatieve effecten van angst op de gezondheid, levensduur en welbevinden, waar op basis van dierproeven en ouder onderzoek zeker sprake van is, werd in het kader van CoVid uit beeld gehouden. Angst was het middel om de mensen allerlei beperkingen op te leggen, was dus wapen tegen verspreiding, naar de negatieve gevolgen keek in eerste instantie niemand of mocht niemand kijken.

C: De overheid en de medische wereld hebben veel meer gegevens dan ze loslaten. Op grote schaal heeft men data verzwegen, niet openbaar gemaakt, selectief en manipulatief gebruikt om angst te zaaien. De statistische modellen, algoritmes en aannames hield men geheim, data, datasets (werd er meer vastgelegd dan men voorgaf) en acquisitie-methodes van de data werden angstvallig ook tegen WOB verzoeken afgeschermd of publiek maken vertraagd, definities handig aangepast (zoals dat pas na 2 weken een gevaccineerde als zodanig in de registratie komt) en toegang voor onafhankelijk en kritische onderzoekers geblokkeerd. De betreffende instanties, zoals bij ons CBS, RIVM, planbureau's, Nivel, ZonMW, de ministeries en wereldwijd WHO, CDC, EMA, FDA, etc. deden daar aan mee, gaandeweg is de geloofwaardigheid van overheidsdata en de integriteit van de instanties teloor gegaan.

Hoeveel jaren van je leven geef je op als je CoVid hebt doorgemaakt of wanneer je je laat vaccineren?

De meeste mensen vermoeden wel dat je er op achteruit gaat, maar weten niet dat de wetenschap eigenlijk al vrij lang kan meten hoe voor een individu de verwachte levensduur zal uitpakken. Je levensverwachting is voor ongeveer 50% genetisch bepaalt, maar omstandigheden en bijvoorbeeld ziektes, de zogenaamde epigenetische condities, kunnen je biologische leeftijd beïnvloeden. Je kunt dus biologisch ouder of jonger zijn dan je chronologische kalender-leeftijd. Dat is dus met tests min of meer te bepalen, er zijn echt allerlei methodes om de geschatte levensverwachting te bepalen, veel daarvan gaan uit van analyses van je DNA. Dat is statistisch, dus nooit precies. Op die manier kun je ook de effecten van een bepaalde gebeurtenis of het doormaken van een ziekte inschatten, dus door te kijken naar bijvoorbeeld de telomeer-lengte of de DNA-methylisatie voor

en na. Je zou denken, dat bij de hele Covid-crisis en de discussie over vaccinatie-effecten dergelijk onderzoek al gedaan zou zijn, maar dat blijkt niet het geval. Pas onlangs kwamen de eerste voorlopige resultaten van degelijk onderzoek naar buiten in een studie van vooraanstaande Amerikaanse universiteiten en medische instituten zoals Cornell, Yale en MtSinai[1]. Met resultaten die nogal ingaan tegen de gedachte dat vaccinatie geen negatieve gevolgen heeft, bijvoorbeeld voor 50plussers kost vaccinatie gemiddeld 3,91 jaar. Het onderzoek is pas een eerste, voorzichtige stap, maar dit soort onderzoek zou bijvoorbeeld de werkelijke impact van de ziekte, van Post-Covid, van vaccinatie en van maatregelen zoals de lockdowns en isolatie echt in beeld kunnen brengen. Voor de medische establishment een angstig vooruitzicht, hun "narratief" zou wel eens onderuit kunnen gaan. Misschien is dat ook de reden dat RIVM en de academische wereld er niet naar gekeken hebben of geen geld voor kregen, maar dat begint nu dus te veranderen. Het gaat niet alleen om gezondheid, als we de voorlopige cijfers even naar de Nederlandse situatie vertalen, dan gaat het om tientallen miljoenen verloren levensjaren, dus enorme besparingen qua AOW, pensioenen en huisvesting, denk in biljoenen (duizenden miljarden).

Levensverwachting onderzoek

Het is dus tegenwoordig mogelijk om middels -analyse van bijvoorbeeld de telomeer-degradatie of DNA-methylisatie de "statistische" terugloop in levensverwachting te bepalen[2]. Er zijn legio biomarkers en epigenetische "klokken" gevonden om te bepalen hoe oud iemand (statistisch gezien) zal worden. Daarmee is onder andere uitgevonden, dat PTSD (PTSS) vaak vele jaren van je leven kost. Het is relatief simpel om de genetische degradatie te bepalen aan de hand van het DNA en er zijn miljarden samples genomen bij de tests en ook in de normale medische praktijk zijn DNA samples heel gewoon. In de VS kun je een DNA-sample opsturen en laten analyseren, overigens niet aan te raden, je wilt niet weten wanneer je einde in zicht komt.

Middels zo'n analyse kijken naar de brede maatschappelijke effecten van CoVid, vaccinatie, lockdown, etc. is dus tot dusver nauwelijks gedaan en pas nu begint men de sociaal-psychologische en economische gevolgen serieus te nemen. Maar waarom zo laat, lopen we hier

1 Alina P. S. Pang ao. Longitudinal Study of DNA Methylation and Epigenetic Clocks Prior to and Following Test-Confirmed COVID-19 and mRNA Vaccination in Front. Genet., 03 June 2022/ Sec.Genetics of Aging. doi.org/10.3389/fgene.2022.819749

2 https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/agm2.12197

achter, is de wetenschap gemuilkorfd? Waarom heeft het RIVM (Nivel, ZonMW, CPB, CBS) daar niet naar gekeken om de gevolgen van vaccinatie in relatie tot gezondheid en dus uiteindelijk sterfte en levensverwachting in beeld te brengen? Waarom is daar geen geld en ruimte voor? Misschien omdat men wel aanvoelt wat de resultaten zouden zijn en daarmee het hele beleid als onverantwoord betiteld kan gaan worden?

Natuurlijk, er kunnen bezwaren aangevoerd worden tegen dergelijk onderzoek, het zou de vaccinatiebereidheid schaden, er kan paniek ontstaan en de ethische vragen over wat nog verantwoord is komen naar voren. Het onderzoeken van verbanden die mogelijk verschillen tussen mensen zouden aantonen is steeds moeilijker geworden, dat is racistisch, anti-feministisch, discriminerend, daar wil niemand zich aan branden. Als voorbeeld de duidelijke relatie tussen schoonheid (symmetrie en congruentie in uiterlijk en innerlijk) en leeftijd, gezondheid, succes, gelukkig zijn. Zijn mooie mensen minder bevattelijk geweest voor CoVid, wie zou dat durven onderzoeken? Iedereen voelt het resultaat wel een beetje aan. maar hebben we er verder naar gekeken? Hier zit een heel onderzoeksveld naar multiple persoonlijkheden en uiterlijk achter, dat ook de PTSS kwestie die steeds nijpender wordt, kan verhelderen.

Er is rond CoVid wat bekend over bloedgroep, etniciteit, inkomen, overgewicht, comorbiditeit (onderliggende ziektes zoals diabetes), maar andere relevante persoonlijkheidskenmerken, levensstijl, mentale stabiliteit, dieet, seksuele oriëntatie, medicijngebruik, antibiotica-historie, ziektehistorie, darmflora conditie, bijnier-insufficiëntie, etc. etc. daar kijkt vrijwel niemand naar. Soms vindt men iets, zoals het Neanderthaler-gen en dat haalt de pers, maar seksuele oriëntatie, religie, alcohol of cannabis-gebruik afzetten tegen CoVid, wie deed dat?

32 Nederland als innovatiekern in de post-corona economie

Zijn er nu ook nog positieve dingen te melden? De oorlog over de Oekraïne gooit alles weer door de war, maar afgezien daarvan is ons land door de crisis misschien wat wijzer, voorzichtiger en meer innovatief geworden. Vooruit, ik doe een poging. Namelijk dat de internationale positie van Nederland, als we tenminste een min of meer onafhankelijke positie weten vast te houden met betrekking tot pandemische bedreigingen, anders dan landen om ons heen, we misschien een leuke opsteker meepakken. Zo'n beleid kan er voor zorgen dat er veel creatieve, vrijdenkenden mensen en bedrijven hier hun heil gaan zoeken.

We zijn altijd een soort vrijstaat geweest, voor Joden, Hugenoten, etc. Nederland trok altijd vrije geesten aan, gaf hen ruimte en een podium en verdiende er ook nog leuk aan. Wanneer de anti-vaxxers in andere Europese landen of misschien zelfs wereldwijd in de gaten krijgen dat hier geen wettelijk verplichte vaccinatie dreigt (ook voor toekomstige ziektes) zien ze ons land misschien als een leuke plek om hun geld, bedrijven, menselijk kapitaal en innovatieve energie te laten landen. De positie van Nederland gaat dan lijken op wat we het het Zwitserland fenomeen kunnen noemen, dat land heeft altijd als een soort veilige haven voor geld gefungeerd.

Nu is dit een gedurfde stelling, maar één die nog niet aan de orde is geweest, en misschien een extra overweging kan vormen bij de plannen van het kabinet en de beleidsmakers. Er zijn wel andere landen die verplichte vaccinatie afwijzen, maar zijn we als vestigingsplaat niet veel aantrekkelijker en meer internationaal dan Noorwegen of IJsland, gezelliger ook en meer kosmopolitisch?

Daar hoeven we dan helemaal geen achterbakse belastingtrucs voor te bedenken, het innovatieve talent komt vanzelf, zal misschien de huizenprijzen in de grote steden wat opjagen, maar kan een krachtige economische motor worden.

Dat dit allemaal geen speculatie is blijkt uit de belangstelling voor verhuizen naar Mexico, waar men de Corona-zaak veel lichter opneemt. Rijke mensen en intellectuelen zoeken nu daar een wijkplaats, ten koste van de economie van de landen die ze verlaten.

Body Text = De hele opstelling van de Nederlandse overheid, die braaf NATO en Amerikaanse adviezen opvolgt, speelt hier een rol. Wat gaan we op termijn betalen voor die steeds duidelijker ol in de

oorlog tussen Rusland en de NATO (Oekraïefne nu, Finland als volgende knelpunt). De hele situatie is betrekkelijk veilig voor de VS, die verdienen aan wapens en energie, sturen geen mensen maar nemen wel steeds meer deel aan de strijd (wie bestuurt echt de drones?)

Amerika slaat op de oorlogstrom, het grootste deel van de wereld gaat daar overigens niet in mee, die zien de gevaren, maar drijft Rusland naar Iran en China toe, een tweepartijen model in plaats van drie wereldmachten, is dat verstandig.

We maken ons tot duidelijke vijand van Rusland, dat maakt je niet aantrekkelijk, ook niet in het kader van een kernoorlog in Europa. We zijn nogal kwetsbaar, er is geen BB (home guard/Bescherming Bevolking organisatie), geen schuilkelders meer, geen beleid op dit gebied, dat zijn minpuntjes als vestigingsland voor bedrijven en personen.

We gaan ver mee in anti-Russische maatregelen, sturen zware wapens en helpen met expertise en zijn feitelijk in oorlog. We steunen NATO deelname van bufferstaten als Oekraïefne en Finland, al is EU-opname misschien nog een brug te ver. Ooit benadrukte Rutte dat er geen offensieve wapens geleverd zouden worden en er worden nu toch houwitsers gestuurd en zelfs marechaussees om in Oekraïefne oorlogsmisdaden door de Russen te onderzoeken?

We zijn een land in oorlog aan het worden, trekken de portemonnee en nemen mensen op, niemand praat meer over de corruptie van Oekraïefne en haar president en de oorlogsmisdaden door de Oekraïefne in de afgelopen jaren. Is dat slimme handelspolitiek, koopmanschap of verkopen we ons aan het neo-liberale denken met een tamelijk beperkte overlevings-horizon?

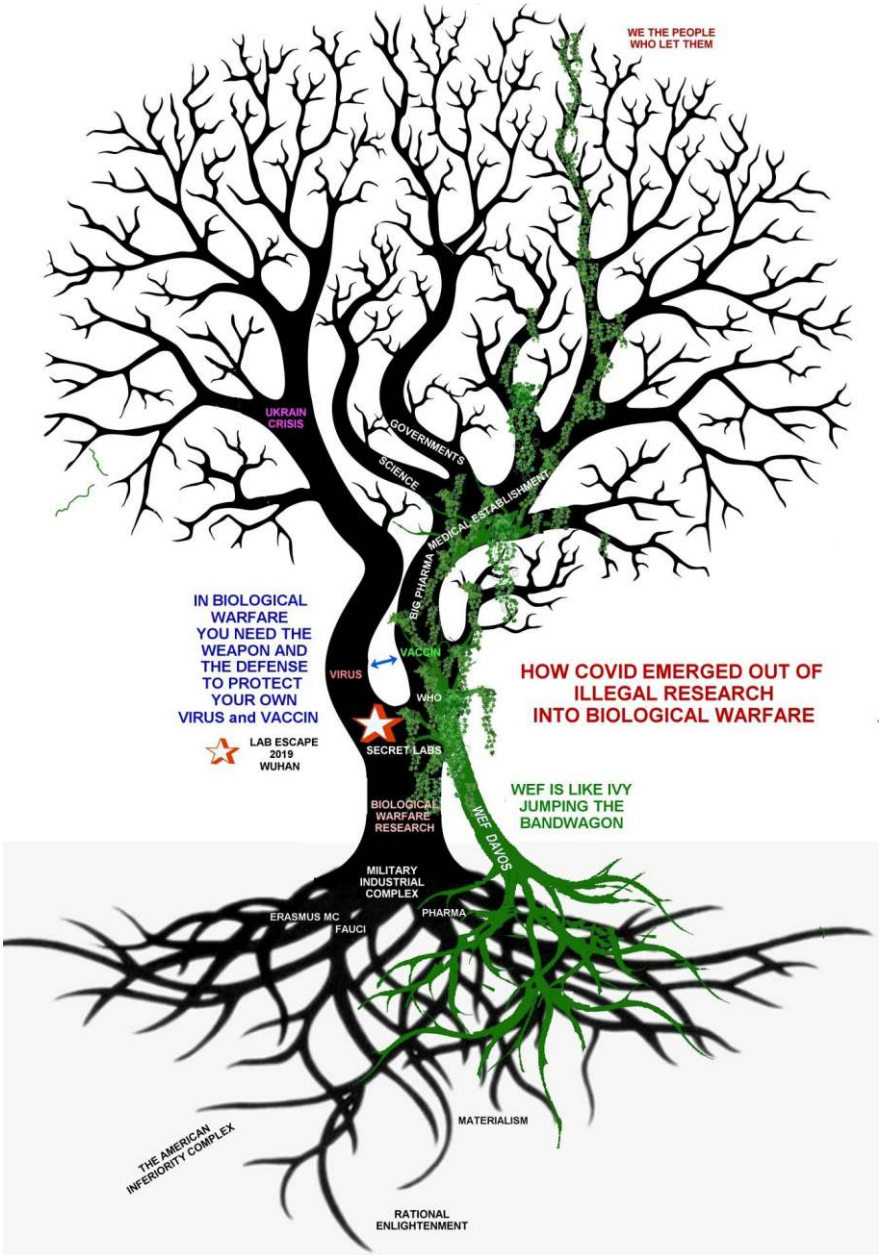
WE THE PEOPLE
WHO LET THEM
UKRAIN
CRISIS
GOVERNMENTS
SCIENCE
BIG PHARMA
MEDICAL ESTABLISHMENT
IN BIOLOGICAL
WARFARE
YOU NEED THE
WEAPON AND
THE DEFENSE
TO PROTECT
YOUR OWN
VIRUS and VACCIN
VIRUS
VACCIN
WHO
LAB ESCAPE
2019
WUHAN
SECRET LABS
HOW COVID EMERGED OUT OF
ILLEGAL RESEARCH
INTO BIOLOGICAL WARFARE
WEF IS LIKE IVY
JUMPING THE
BANDWAGON
BIOLOGICAL
WARFARE
RESEARCH
WEF DAVOS
MILITARY
INDUSTRIAL
COMPLEX
ERASMUS MC
FAUCI
PHARMA
MATERIALISM
THE AMERICAN
INFERIORITY COMPLEX
RATIONAL
ENLIGHTENMENT

2020

2 maart 2020 – 31 mei 2020

Beperkte testcapaciteit

Nog niet iedereen kon zich laten testen. Het aantal positieve testen is daardoor laag.

9 maart 2020 – 15 maart 2020

De eerste maatregelen gaan in

Het kabinet stelt basisregels in: handen wassen, niezen in de elleboog, geen handen schudden, afstand houden, thuisblijven bij klachten. Verschillende maatregelen gaan in: geen bijeenkomsten met meer dan 100 mensen. Horeca, scholen en kinderopvang, sportclubs dicht. Thuiswerken.

23 maart 2020

Intelligente lockdown

Iedereen moet zo veel mogelijk thuisblijven. Maximaal 3 mensen op bezoek. Alle bijeenkomsten zijn verboden behalve begrafenissen en kerkelijke bruiloften. Uitoefenen van contactberoepen verboden.

1 juni 2020 – 8 juni 2020

Versoepeling maatregelen en testen voor iedereen

Horeca, theaters en musea mogen open onder voorwaarden. Mondkapje verplicht in het openbaar vervoer. Iedereen met klachten kan zich laten testen. Voortgezet onderwijs open (vanaf 2 juni). Basisscholen en kinderopvang open (vanaf 8 juni).

1 juli 2020

Verdere versoepeling maatregelen

Afstand houden blijft de norm, behalve voor kinderen tot 18 jaar onderling. Evenementen toegestaan. Geen maximumaantal bezoekers in doorstroomlocaties. Geen maximumaantal bezoekers in binnen- en buitenruimtes met vaste zitplaats en gezondheidscheck.

18 augustus 2020

Strengere maatregelen

Maximaal 6 mensen thuis op bezoek.

31 augustus 2020

Alle scholen weer open

Alle scholen in het primair en voortgezet onderwijs zijn weer volledig open.

2021

6 januari 2021 **Eerste prik gezet**

De vaccinatie tegen COVID-19 is begonnen. Zorgmedewerkers van verpleeghuizen en medewerkers uit de directe COVID-zorg zijn als eerste aan de beurt.

23 januari 2021 – 27 april 2021 **Avondklok**

Er geldt een avondklok: niet naar buiten tussen 21.00 en 04.30 uur (vanaf 31 maart: tussen 22.00 en 04.30 uur). Maximaal 1 persoon per dag thuis op bezoek.

26 januari 2021 **Opmars alfavariant**

Het RIVM meldt dat de alfavariant (eerder Britse variant genoemd) steeds vaker gevonden wordt in Nederland. Deze variant is besmettelijker en leidt tot meer ziekenhuisopnames. Om verspreiding tegen te gaan, zijn de maatregelen deze week strenger geworden.

1 maart 2021 – 3 maart 2021

Voorzichtige verruiming lockdown

Scholen open (vanaf 1 maart). Contactberoepen mogen weer starten, winkels open op afspraak, buiten sporten in groepen toegestaan voor mensen tot 27 jaar (vanaf 3 maart).

31 maart 2021 **Zelftesten beschikbaar**

Mensen kunnen bij zichzelf een sneltest afnemen. Als de uitslag positief is, moeten mensen alsnog een test laten afnemen bij de GGD.

28 april 2021 **Stap 1 openingsplan**

Hoger onderwijs beperkt open (vanaf 26 april). Einde avondklok. Maximaal 2 bezoekers thuis. Winkels en terrassen open.

19 mei 2021 **Stap 2 openingsplan**

Binnensportlocaties beperkt open, recreatielocaties buiten open, kunst- en cultuurbeoefening binnen beperkt mogelijk, buitenlocaties podiumkunsten open, terrassen langer open.

31 mei 2021 **Middelbare scholen open**

Middelbare scholen kunnen weer volledig open. Leerlingen hoeven geen afstand te houden. Zelftesten beschikbaar voor personeel en leerlingen.

5 juni 2021 **Stap 3 openingsplan**

Maximaal 4 bezoekers thuis, groepsgrootte buiten maximaal 4 personen. Culturele instellingen binnen open. Binnenruimtes recreatielocaties open. Verruiming mogelijkheden sport. Horeca binnen open. Meer bezoekers toegestaan met testen voor toegang.

10 augustus 2021 **Zelftesten voor alle huishouden**

Alle huishoudens ontvangen een brief om kosteloos corona-zelftesten te bestellen.

13 augustus 2021 **Verlenging extra maatregelen**

De extra maatregelen worden verlengd tot en met september 2021.

18 augustus 2021

Uitdelen zelftesten op luchthavens verlengd

Tot en met september zullen reizigers die aankomen op een luchthaven in Nederland een gratis coronazelftest ontvangen.

30 augustus 2021

1,5 meter verdwijnt in hoger onderwijs

De 1,5 meter geldt niet meer op mbo-scholen, hogescholen en universiteiten. Studenten kunnen weer lessen volgen op locatie.

25 september 2021

Feitelijk begin duidelijke tweedeling Coronapas verplichting

1,5 meter afstand niet meer verplicht In horeca, cultuur, nachtleven wel verplichting tot tonen Coronapas GGG-bewijs

6 oktober 2021

3e prik specifieke groep met afweerstoornis

Feitelijk begin boostercampagne

11 oktober 2021 **Meer aandacht voor ventileren**

Handreiking basistips voor ventileren gepubliceerd. Goed ventileren zorgt voor een betere luchtkwaliteit

13 november 2021

Strengere maatregelen

Op plekken waar een toegangsbewijs niet verplicht geldt: 1,5 meter afstand houden en mondkapjesplicht. Werk thuis, tenzij het echt niet anders kan. Mijd drukte onderweg, reis buiten de spits. Maximaal 4 bezoeken thuis per dag

18 november 2021 **Start boostervaccinatie**

Start boostervaccinatie voor mobiele 80-plussers, volwassen inwoners van zorginstellingen en medewerkers in de zorg met patiëntcontact.

18 november 2021 **Start boostervaccinatie**

Start boostervaccinatie voor mobiele 80-plussers, volwassen inwoners van zorginstellingen en medewerkers in de zorg met patiëntcontact.

29 september 2020 **Aanscherping maatregelen**
Maximaal 3 mensen op bezoek. Beperking groepsgrootte. Horeca eerder dicht. Geen publiek bij sportwedstrijden.

14 oktober 2020 **Gedeeltelijke lockdown**
Onder andere: Restaurants en cafés dicht. Geen alcoholverkoop tussen 20.00 en 7.00 uur. Evenementen verboden. Sporten beperkt mogelijk, wedstrijden niet toegestaan. Dringend advies voor mondkapje in publieke binnenruimtes.

4 november 2020 – 18 november 2020

Verzwaring gedeeltelijke lockdown

Maximaal 2 mensen per dag op bezoek. Groepsgrootte binnen en buiten maximaal 2 mensen. Maximaal 30 mensen bij een uitvaart, 20 bij een huwelijk. Publiek toegankelijke locaties dicht, behalve hotels, sportscholen, luchthavens, huwelijkslocaties en uitvaartcentra.

1 december 2020

Testen zonder klachten en mondkapjesplicht

Mensen kunnen zich ook zonder klachten laten testen na een melding uit bron- en contactonderzoek of de CoronaMelder-app. Mondkapje verplicht in alle openbare en overdekte ruimten, in het onderwijs, het openbaar vervoer en bij contactberoepen.

15 december 2020

Lockdown

De gedeeltelijke lockdown wordt een volledige lockdown: onderwijs op afstand, practising contact professions prohibited, winkels dicht, binnensportlocaties dicht, alle publiek toegankelijke locaties dicht.

bron: rijksoverheid
relevante momenten toegevoegd

26 juni 2021 **Stap 4 openingsplan**
Geen beperkingen aantal bezoekers thuis en groepsgrootte. Mondkapjesplicht vervalt grotendeels. Deels op kantoor werken mogelijk. Amateursportwedstrijden toegestaan, met publiek. Alle locaties en evenementen open onder voorwaarden. Einde verbod alcoholverkoop na 22.00 uur.

25 juni 2021
Dansen met Janssen, volgens de Jonge "een verstandige afweging is gemaakt tussen het gezondheidsrisico en wat praktisch doenlijk is" en "direct na de vaccinatie goed beschermd". Aankondiging dat jongeren direct na één prik met het Janssen-vaccin zijn toegelaten in het nachtleven..

9 juli 2021
Inschattingsfout toegegeven. Geldigheid prik pas na 2 weken, 4 weken voor Janssens.

10 juli 2021 **Maatregelen weer strenger**
Vaste zitplaats verplicht in horeca, bij evenementen en bij locaties voor cultuur en sport. Discotheken en nachtclubs gesloten. Horeca gesloten tussen 00.00 en 06.00 uur. Toegangstesten korter geldig.

19 juli 2021 **Thuiswerken en frisse lucht**
Werk weer thuis, tenzij het niet anders kan. Zorg voor voldoende frisse lucht in binnenruimtes.

27 juli 2021 **Aanpassing reisadvies Europa, verbod meerdaagse evenementen**
Geen oranje reisadvies EU-landen op basis van coronabesmettingen, alleen bij nieuwe virusvariant. Verlenging verbod op meerdaagse evenementen tot 1 september 2021.

8 augustus 202 **Coronabewijs bij terugkomst**
Reizigers vanaf 12 jaar hebben bij terugkeer naar Nederland een coronabewijs nodig als zij uit een EU-land komen met een geel reisadvies.

28 november 2021
Avondsluiting en strengere maatregelen overdag
Houd 1,5 meter afstand van anderen. Blijf zoveel mogelijk thuis. Werk thuis. Kan dat niet? Houd altijd 1,5 meter afstand op het werk. 70-plus beperkt contact met kinderen t/m 12 jaar. Maximaal 4 bezoekers thuis per dag. Niet-noodzakelijke winkels, horeca, evenementen, sport open tot 17.00 uur. Noodzakelijke winkels open tot 20.00 uur.

5 december 2021
Plannen 2G door kabinet teruggetrokken

14 december 2021
Maatregelen verlegd, kerstvakantie langer booster voor iedereen, o-Micron

18 december 2021 persconferentie

Strenge lockdown vanwege oMicron vrijwel alles dicht, ook scholen

2 januari 2022
Demonstratie museumplein, onmatig politiegewe

10 januari 2022
Scholen weer open

14 januari: versoepeling
Winkels weer open, contactberoepen en sportscholen meer ruimte

26 januari 2022
Horeca tot 20u, meer versoepeling cultuur
Bijna alles open tot 22:00, waaronder horeca, bioscopen en theaters.

8 febr. 2022
Inkorten geldigheid QR codes

24 februari Oorlog in Oekraïne

25 februari Grote versoepeling
Opheffen meeste 3G maatregelen,

14 maart **Start vaccinatie Novavax**
Start vaccinatie met Novavax voor mensen van 18 jaar en ouder. Novavax is een eiwit-vaccin voor mensen die geen prik willen met een mRNA-vaccin

11 april **Geen bevestigingstest meer nodig bij GGD**

17 mei 2022 Noodwet afgeblazen in senaat

DEEL 2: DE TOEKOMST

Het Post-Corona Perspectief

34 Post-Corona, paradigma-strijd

Post-Corona, de wereld na de crisis, hoe gaan we die inrichten? Als de ergste naweeën voorbij zijn (en dat kan nog hard tegenvallen vrees ik en jaren duren) komt er hopelijk weer een stabiele situatie, daar over nadenken is de bedoeling van deze studie. Dat er nog een periode zal zijn waarin de hele crisis nog tegen het licht zal worden gehouden en misschien zal leiden tot ernstige maatschappelijke onrust laat ik onverlet.

Als Corona voorbij is, en de effecten zoals sterfte achteraf voorbijruimen we dan de rommel op en gaan we gewoon weer terug naar normaal. Of… hebben we wat geleerd en gaan we het anders doen? Kunnen we wat ons overkwam zien als een uitdaging, een kantelpunt? Ik hoop op het laatste, maar dan is de vraag of de samenleving wel zo maakbaar zal blijken. We kunnen onze idealen formuleren en mooie plannen maken, maar zijn ze uitvoerbaar? Dat hangt van je perspectief af, hoe kijk je aan tegen wat er is gebeurd? Dat is misschien niet meer dan een verhaal, een 'narrative' en niet noodzakelijk een echte werkelijkheid.

John Perry Barlow, medeoprichter van de Electronic Frontier Foundation en gezaghebbend schrijver over cyberspace en informatie merkte ooit op dat we onze werkelijkheid, onze perceptie van de wereld en onszelf, voortdurend aan het herschikken en aanpassen zijn.

"reality is an edit[1]*".*

Dat lijkt me een diepe waarheid, want iedereen maakt z'n eigen verhaal, z'n eigen wereldbeeld, en zelfs de gedeelde werkelijkheid is flexibel. Maar dat ontslaat ons niet van de verantwoordelijkheid voor de toekomst. We hebben invloed op die werkelijkheid en we kunnen vanuit een perspectief onze denkbeelden en visie vormgeven op basis van? wat er gebeurt. Dat gaat verder dan het repareren van wat de coronacrisis aanrichtte en het toevoegen van pandemie aan de lijst van bedreigingen, die er al waren, net zoals kwesties als klimaat, energie, tweedeling en ongelijkheid. De zaak op z'n beloop laten is geen wijze keuze, we moeten nadenken over onze toekomst en leren van het verleden. Doemdenken en dystopische visies over een naderend armageddon, al neig ik daartoe, helpen ook

1 Barlow, J.P. "The Economy of Ideas", [Online] Wired 2.03, (1994)

niet. We moeten zelf de toekomst scheppen, zoals de schrijver St. Exupery ons voorhoudt.

Paradigma-confrontatie

Heel fundamenteel zien we dat de wereld verdeeld is in mensen die de werkelijkheid op hun eigen manier zien, en dan met name het aantal dimensies of “werelden”. De wetenschap kijkt vooral naar het simpele beeld, dat alles bestaat uit maar één ding, energie, die

zich manifesteert als materie. Alles is daaruit verklaarbaar, tijd kent maar één richting en er is een causaal verband te vinden voor alles.

Een meer complexe visie is wanneer je een geestelijke, onzichtbare dimensie aanneemt, zoals Descartes deed. Dan is er het denken, niet zichtbaar te maken behalve in de weerslag qua electrische en chemische signalen, en de tastbare materie.

De mensen die geloven in een spirituele dimensie, en dat is nog steeds de meerderheid van de wereldbevolking, zien drie werelden, al is de invulling van die dimensie (of dimensies) heel verschillend voor de diverse geloven.

In de Corona-crisis heeft in het Westen de zogenaamde wetenschap en het rationeel materialisme, de boventoon gevoerd. Het overheidsbeleid volgde en stuurde de wetenschap, alles kon materieel aangepakt en opgelost worden.

Helaas bleek dat vertrouwen in wat die wetenschap vermocht nogal beschaamd, de mooie vaccins bleken niet helemaal te werken zoals verwacht en dat werd een deel van de crisis.

En dat betekent dat we er rekening mee moeten houden, dat de wetenschap meer dan een deukje heeft opgelopen en dat kiezen voor een meer complexe werkelijkheid in ieder geval voor velen een optie blijft. Die strijd tussen de drie paradigma's is wat onderhuids zeker speelt.

Aanzetten

Deze studie geeft aanzetten en suggesties voor het scheppen van onze toekomst. Het probeert voorbij de logische en noodzakelijke aanpassingen die er ongetwijfeld komen een breder beeld te schetsen. Geen pasklaar plan, maar overwegingen en observaties, voer voor discussie over een zeker ongewisse toekomst. Het is geschreven vanuit mijn persoonlijk perspectief en dat is uiteraard beperkt, ik heb de waarheid niet in pacht.

In het eerste deel van dit boek heb ik geprobeerd te schetsen hoe we tot dusver met de coronadreiging zijn omgegaan. Daar ben ik niet erg positief over, het bleef? paniekvoetbal, pleisters plakken en vast blijven zitten in het 'vaccinatiepad'. Daarom hier een poging om voorbij de coronacrisis te kijken, maar niet zonder te beseffen welke diepe wonden er zijn geslagen. De kritiek in het eerste deel van mijn boek richtte zich vooral op wat er mis ging; het liep bij alle goedbedoelde interventies en wel effectieve maatregelen nogal eens fout. Maar we zullen ook vooruit moeten kijken en dan is een wat meer positieve instelling misschien beter.

In dit hoofdstuk ga ik in op een paar kernpunten, als introductie voor de verdere analyse. Dat zijn onder meer:

- De essentie, hoe gaan we met elkaar om?
- Tweedeling en polarisatie
- De reset en het idee van een kantelmoment
- Democratie, rechten en vrijheid
- Group-mind fenomenen en identificatie
- Industrialisering van steeds meer sectoren, schaalverkleining
- Informatie als een slecht begrepen modebegrip

Vertrouwen en wijsheid

Vanuit mijn perspectief hebben we vooral behoefte aan vertrouwen en wijsheid. Vertrouwen in elkaar, in het zelfoplossend vermogen van het leven en in onszelf. Zonder vertrouwen en zelfvertrouwen – en dat is ondertussen behoorlijk in de knel gekomen – gaan we

Alles is een kwestie van perspectief, de gebruikelijke wereldkaart geeft een zwaar vervormd beeld.

dingen vanuit angst regelen, met veel stress en veel fouten als gevolg. Het herstel van vertrouwen in de samenleving, de democratie, de goedwillendheid en integriteit van de ander, moet als eerste op de agenda komen. Dat heeft zeker ook te maken met autonomie, met zingeving en doelgerichtheid.

En dan wijsheid, voor mij is dat kennis met liefde. Ook daar kunnen we niet genoeg van hebben. Wijsheid is hard nodig, want het rationele denken en zelfs de wetenschap schieten tekort om alle problemen op te lossen. We hebben veel wijsheid nodig, zodat we beslissingen nemen die voortkomen uit begrip en medeleven. Het liefst natuurlijk door wijze, gelouterde mensen die hun emoties niet ontkennen, willen luisteren en om steun durven vragen.

Dat is in religieus perspectief een kwestie van genade, van een universum dat het goed met ons voorheeft. Dat besef is door de wetenschap en de seculiere maatschappij natuurlijk op de achtergrond geschoven, maar ligt in de realisatie van een bredere, maar niet fysiek aanraakbare, werkelijkheid geen troost en hoop? Dat kun je wat mij betreft God, liefde, bewustzijn of een hogere energiedimensie noemen,.

Vertrouwen en wijsheid zijn beide niet te meten, maar we weten wel wat de gevolgen zullen zijn als we die uitgangspunten niet honoreren en in ere herstellen. Dan gaat de mensheid aan zichzelf ten onder. We zullen meer ruimte moeten laten voor intuïtie en wat we ten diepste weten en de zogenaamde wetenschap en wat ze daar meten misschien wat meer vergeten. Vooral doelgericht aan de gang gaan en dan niet met de focus op nog meer groei en materiële bezittingen, maar vooruitgang naar een menselijke samenleving

waar geluk, ontplooiing, wezenlijke resonantie met de natuur en betrokkenheid voorop staan.

Angst en verzuring

Het zaaien en misbruiken van angst lijkt in de coronacrisis tot een principe verheven, maar is van alle tijden. Maak het volk bang, dan luisteren ze wel en kun je ze omturnen en doen geloven in wat je ze ook maar voorhoudt. Mensen worden door angst en stress gemakkelijk te overtuigen, want ze zoeken vastigheid om hun innerlijke chaos en verdeeldheid aan te kunnen. Het wapen van de cognitieve dissonantie werd altijd al gebruikt om mensen enerzijds te bestempelen als slecht, achtergesteld, lelijk of dom en anderzijds een oplossing aan te bieden, in de vorm van een geloof, een product of een ideologie. De kerken waren? zijn er goed in, maar ook in de marketing is het populair. Laat zien dat je met product A, dienst B of vaccinatie C je machteloosheid en minderwaardigheidsgevoel kunt veranderen en je angsten de baas zijn, dan pakt ‘de klant’ dat graag op. Dan volgt cognitieve resonantie: je bent overtuigd geraakt van het gelijk, er is zelfrechtvaardiging en je sluit je af voor alle informatie die dat kan veranderen.

Is er eenmaal cognitieve dissonantie – en dat kun je via de media en internet tegenwoordig bereiken met valse gegevens (leugens en bedrog) of juist correcte informatie (wie weet nog wat waar of echt is?), dan zullen mensen er alles aan doen om hun overtuigingen te veranderen, totdat deze consistent met elkaar zijn. Dat geldt voor de ene partij, maar ook voor de andere. Tijdens de coronacrisis vertoonden anti- en pro-vaxxers hetzelfde gedrag; ze sloten zich af voor de argumenten van de ander.

Angst en de stress die daarmee samenhangt, is slecht voor een mens. Dat is afdoende bewezen met dierproeven en psychologisch en fysiologisch onderzoek. Het tast de weerstand aan. Het gaat misschien te ver om te stellen dat vooral de ‘angsthazen’ de slachtoffers van het coronavirus waren, maar er zit waarschijnlijk wel iets in. Angst lijkt vooral psychologisch, maar je bijnieren spelen een enorme fysiologische rol, want die sturen je *fight-flight-freeze* reactie aan met behulp van neurotransmitters, zoals als adrenaline, etc. Je bijnieren zijn je ‘emotie-oren’, die de emoties van anderen oppikken. Dit is het gevolg van een evolutionaire erfenis, waar dieren veel aan hebben, maar die het mensen wel eens lastig maakt. Angst kan je nieren beïnvloeden, maar ook je lever (kwaadheid). Dat is allemaal erg ongezond en leidt tot verzuring, waardoor allerlei

ziekten, zoals kanker, een kans krijgen, zenuwen sneller gaan werken en er ontstaat stress.

We worden zuur, lichamelijk en geestelijk. Verzuring van een enkeling is al erg, maar als de hele samenleving verzuurt, loopt de stress op, worden we sneller kwaad, minder tolerant, sneller ziek en gaan er meer mensen dood. We zien dan wat men oversterfte noemt en ik vrees dat we ook na Corona nog blijven worstelen met al die stress en angst en misschien ook wel een breed aangetaste immuniteit.

Voorbij de symptomatische aanpak

Iedereen begrijpt dat we op korte, middellange en lange termijn een heleboel moeten doen om de gevolgen van corona zo goed mogelijk te pareren, maar het gevaar is dat we weer met deeloplossingen en compromissen komen. Het zou een gemiste kans zijn als we ons nu niet laten leiden door vertrouwen en wijsheid, maar weer de modellen, algoritmes en te rationele verbanden voorrang geven met de verleidingen van micromanagement, symptomatische noodverbanden, snelle vondsten, wonderolie, vaak losgezongen van de uitgangspunten.

Er is praktisch veel te doen. Natuurlijk moet er een duidelijke en integrale inventarisatie komen van de problemen, zowel die door corona zijn ontstaan als wat er al op ons afkwam vóór de pandemie, want de dreigingen qua milieu, klimaat, economische stabiliteit, internet vervlakking, privacy-verlies en tweedeling zijn zaken die niet meer genegeerd kunnen worden.

Verwacht van mij geen mening of suggesties over al die mooie alternatieve plannen, die bedacht worden. Ik probeer hier hoofdlijnen te schetsen en ga niet in op zaken als de miljonairstaks, het basisinkomen, uitlaatloze mobiliteit, middenscholen, waterstofenergie, kerncentrales, energiecoöperaties, meer kleine internetplatforms met eigen servers, zeilende koopvaardijschepen, elektrische binnenvaart, woon-<->initiatieven voor ouderen en groepen, nieuwe kansen voor biologische landbouw, tiny houses, snelbussen, gezondheidsverzekeringen, smart houses, groene daken, specifieke belastingmaatregelen, Tobin-tax[2], etc.

Us en them

Tweedeling, een diepe kloof in de samenleving met polarisatie als gevolg is niet nieuw. Er zijn altijd have's en have-not's geweest, al-

2 Tobin-tax, belasting op internationaal kapitaalverkeer, valutatransacties, arbitrage (brede aanpAk heet de Hood Tax)

tijd vrijdenkers en brave volgers, armen en rijken, slimme profiteurs en minder begaafde horigen. Maar nu is het allemaal een tikje extremer, waarbij de haves/rijken/slimmen letterlijk zwemmen in het geld en een groot deel van de have-nots/armen/dommen, ondanks goede wil en hard werken, simpelweg niet rond kunnen komen. Er lopen vaak tegelijk meerdere tweedelingen, die elkaar deels overlappen. Er was de laatste jaren veel aandacht voor de economische tweedeling, de elite die almaar rijker werd, en dat speelt nog steeds mee, maar de meer explosieve tweedeling, waar we ook na corona mee te maken hebben, is die tussen hen die het beleid willig hebben omarmd en zij die dat niet deden.

Die nu actuele maatschappelijke tweedeling is een serieuze kwestie met mogelijk zeer heftige uitingen. Het is deels het gevolg van kokerdenken, van vastzitten in overtuigen die een aangepaste realiteit deden ontstaan.

De tweedeling in de samenleving is ook door de vaccinatiedwang en de QR coronapas zodanig toegenomen, dat er sprake is van een heksenjacht, van systematische discriminatie. De polarisatie groeit en niet alleen de harde kern van ongevaccineerden, maar steeds meer burgers spreken al openlijk over een ‘verantwoord’ verzet tegen deze totalitaire en onrechtmatige aanpak.

Vaccinatie was voor de overheid land de enige route. Kwam dat door een geheim en in mijn visie crimineel contract als basis dat weer voortkwam uit illegaal onderzoek naar biologische wapens? Over profylaxe en behandeling werd nauwelijks gesproken en alternatieven werden geblokkeerd. Als mogelijk de lange termijn effecten van vaccinatie minder goed uitpakken en vaccinatie blijvend negatieve gevolgen zou hebben, dan is er zeker kans op wat je de ‘corona-twisten’ zou kunnen noemen, met chaos, geweld en zelfs een burgeroorlog. Het beleid van de overheid om de anti-vaxxers (de vaccinvrijen) de schuld te geven onder het mom van ‘Zij zijn nu de pandemie doet de sentimenten steeds hoger oplopen, maar wordt gelukkig ook steeds meer ontzenuwd.

Gaat deze pandemie ooit over of wennen we aan steeds maar prikken of slikken? Wordt corona, net als bijvoorbeeld aids of kanker, deel van een nieuwe ‘werkelijkheid’? Men hoopt natuurlijk op terug naar ‘normaal’. Of we echt al begrijpen wat de pandemie heeft aangericht, niet alleen fysiek maar ook in de psychische sfeer, is de vraag. Het lijkt erop dat hier sprake is van een diep trauma, dat nog lang zal na ijlen.

De coronapandemie is ook nog niet helemaal voorbij, zeker wereldwijd niet. Nieuwe varianten zoals oMicron (en dat hoeft niet de laatste te zijn) kunnen nog flink roet in het eten gooien, zoals in december 2021 bleek. Vaccins kunnen alsnog nare bijwerkingen gaan vertonen of minder effectief blijken, in de alternatieve pers en op internet maakt men zich daar heel druk over. Als dit breder wordt geaccepteerd kan de vlam wereldwijd of in bepaalde landen zo in de pan slaan.

Er is niet veel voor nodig. Onze samenleving en economie zijn bepaald niet meer stabiel. De beurzen kunnen inzakken, het financiële kaartenhuis van steeds meer geldcreatie en inflatie omvallen, de digitale inkapseling en het verlies van privacy kan tot uitbarstingen en hacker-verzet leiden, het vertrouwen in de overheid gevaarlijk wegzakken.

Reset, alles overhoop of juist niet

Er komt echter een toekomst zonder pandemie of met een beheersbare omvang, zoals normale griep en herhaalvaccinatie, op ons af. Dat mogen we althans hopen. Als we het positief houden en er van uitgaan dat er een rustig eind komt aan de crisis, wat is er dan vervolgens aan de orde?

Er komt een nieuwe tijd met nieuwe uitdagingen en inzichten en daar moeten we nu voorzetten voor geven; een visie ontwikkelen. In feite zijn we toe aan een *'Umwertung aller Werte'*, een reset of paradigmaverschuiving, die veel verder gaat dan wat 'extra' of 'nieuw normaal' of de neoliberale achterhoedegevechten, die we als "Grand Reset" krijgen opgediend door de WEF-lieden uit Davos. We kunnen dat ontkennen en de economie weer alle ruimte geven, lekker consumeerderen en terug naar het oude, maar dat doet de donkere wolken niet verdwijnen!

Kantelmoment als positief zien

Corona is in mijn visie niet alleen een nare tijd met veel fuck-ups geweest met de teloorgang van veel verworvenheden, maar ook een kantelmoment. Bij veel mensen is het besef gegroeid dat het anders moet en kan. De crisis werd steeds meer ook een wake-up call, een waarschuwing. Het is een kans om dingen nu eens goed aan te pakken, nieuwe en stevige fundamenten te geven, voorbij de waan van de dag met grafieken die niet kloppen, cijfers die bedoeld zijn om angst aan te jagen, rapporten die ons gerust moeten stellen maar juist onrust brengen. Niet meer de "zorg" voorop stellen, symptomatisch aan de gang blijven met reeksen boosters en pogingen om de achterban binnenboord te houden met weer leugentjes om best-

wil en gemanipuleerde feiten. De alternatieven zullen serieus genomen moeten worden en situaties, waarbij een minieme parlementaire meerderheid haar wil oplegt aan de minderheid, zijn illustratief over hoe ver we verwijderd zijn geraakt van ooit als universeel neergezette uitgangspunten en principes.

Opportunisme uit de weg gaan

Het is tijd voor een nieuwe visie, en dan bedoel ik niet de opportunistische en eigenlijk wat kinderlijke plannetjes en voorzetjes zoals die van Paul Depla, die suggereerde carnaval en profvoetbal in de zomer te organiseren. Dergelijke opmerkingen halen de media en worden neergezet als vooruitziend denken, maar zijn precies wat de hele coronacrisis kenmerkte: egotrips, paniekvoetbal, niet doordenken en geen rekening houden met feedback. Onze instituties, zoals allerlei planbureaus en denktanks, moeten daartoe geëquipeerd worden en uitgebreid met dwarsdenkers. Maar de brede bevolking moet er ook bij betrokken worden. De leugen van de leus ‘we moeten het samen aanpakken’ uit de eerste coronaperiode is nu wel doorgeprikt, maar gaan we ook echt wat doen aan het luisteren naar het volk, de stakeholders, de mensen van de werkvloer. De medische, maatschappelijke en wetenschappelijke elite mag mijns inziens wel eens een paar stapjes terugdoen.

Er moet fundamenteel worden nagedacht over een samenleving die niet even een vijf jaar dip overleeft, maar echt voor de lange termijn een nieuw perspectief biedt.

Zo’n visie ontwikkelen is wat anders dan allerlei specifieke maatregelen bedenken of praktische dingen in detail gaan regelen in afspraken, zoals een regeerakkoord. En die visie moet gebaseerd zijn op gezonde en brede uitgangspunten en principes en niet afdalen tot mediagenieke leuterkoek vol details, compromissen, dromen en wensenlijstjes, die eerder beperkend dan inspirerend zijn en vaak sterk naar lobbyisme ruiken.

Hoever gaan we?

De grote lijn is dat er een reset nodig is, een nieuwe start. We kunnen niet zo verder op die doodlopende weg naar een situatie, waarin we onszelf als mensheid onmogelijk maken. Of we nu opgekookt worden of elkaar en masse gaan uitroeien, maakt dan niet meer zoveel uit. De vraag is natuurlijk hoe ver verwijderd die reset dan moet zijn van het oude ‘normaal’. Want het blijkt dat we snel terugvallen. Als het even kan gaan we weer driftig op vakantie, shoppen en uit. Materiële luxe en consumptief verteren zijn blijkbaar moeilijk af te leren.

Verandering is eng, want je weet nooit wat er kan gebeuren.

Helaas is de onontkoombare boodschap dat er wat moet gebeuren. Dat moet wat mij betreft verder gaan dan het repareren van de schade en wat oppervlakkige aanpassingen aan de milieudreigingen met allerlei onduidelijke en conflicterende belangen, die meespelen in de beslissingen erover. Als de coronacrisis werkelijk een singulariteit is, ofwel een eenmalige sprong naar een ander niveau, een waar kantelpunt, dan komen we er niet met wat pleisters en een verdovend pilletje of prikje.

Er is al een brede discussie aan de gang over wat postcorona dan wel zou moeten inhouden en allerlei partijen en belangengroepen claimen dat hun oplossingen de juiste zijn. Soms worden de onderliggende motieven leuk verstopt achter hoogdravende taal en indrukwekkende media-optredens. Dan prikken ook de critici niet door de bubbel heen, maar ik hoop toch dat we niet alles gaan slikken wat ons als voorgekookte wondermiddeltjes wordt geserveerd.

Conspiracy

Neem de gedachte, dat er een wereldwijde 'samenzwering' is, die ons allen tot slaaf van een nieuwe neoliberale elite wil maken. Dat lijkt me een onzinnige projectie, die ook erg afwijkt van de visie van Rutger Bregman[3]; de mens niet zien als deugend en in essentie okay, maar als een roofdier, die altijd bezig is met de pikorde en nietsontziend zoekt naar brave en slaafse klanten en werknemers.

Daar ga ik niet echt in mee. Zo negatief die ik die zogenaamde toppers niet, de 'illuminati' die in het geheim de banken, de bedrijven en wereld zouden besturen. Er zijn vast bedrijven en conglomeraten met vage en slechte plannen, zoals wat Pfizer c.s. ons in de maag heeft gesplitst, maar dat komt dan uiteindelijk toch wel uit. Ook de macht van de grote vijf (de internetgiganten) wordt uiteindelijk wel weer ingeperkt, denk ik. We hebben te veel macht uit handen gegeven, daar komt een reactie op.

De echte doordenkers en '*change agents*' die ik ken (en dat zijn misschien niet de smaakmakers van de publieke opinie), zijn vrijwel altijd gelovig, tamelijk nederig en vaak hele aardige mensen met veel tolerantie en begrip. Ik heb er een aantal mogen ontmoeten en interviewen, zoek maar eens op YouTube (op termen als kleurnet)). Dat wil niet zeggen dat er geen foute samenwerkingen zijn, vaak heel openlijk opererend en zeker niet geheim, met een

3 Bregman, Rutger: Alle mensen deugen (2019)

agenda waar je vraagtekens bij kunt plaatsen. Maar ik denk dat er eerder sprake is van domheid en onkunde, van kokerdenken en een beperkt perspectief, dan van boze opzet. De verklaring voor veel incidenten en complexe situaties is vaak domheid en onkunde, dat het is niet allemaal opzet is wordt wel aangeduid als'Hanlon's Razor'.

„Never attribute to malice, what can be adequately explained by stupidity"

Democratie: vrijheid en rechten, maar ook plichten

De meeste verhalen en visies over post-corona beginnen met de nadruk te leggen op het herstel van de burgerrechten en de vrijheid. Dat klinkt mooi, maar komt eigenlijk neer op 'terug naar normaal' en gaat voorbij aan de grote tekortkomingen in bijvoorbeeld de ;Úniversele Verklaring van de Rechten van de Mens'. Bij het opstellen daarvan (onder meer door Eleonor Roosevelt) heeft men even overwogen ook 'plichten' toe te voegen, maar dat uiteindelijk weggelaten. Maar die zijn juist cruciaal. Rechten zonder plichten en randvoorwaarden zijn hol. Het laat te veel ruimte voor interpretaties, zoals we rond de vaccinatiekwestie zien. Er is geen evenwicht, het is teveel een neo-liberaal concept gebleven, waar veel niet-Westerse culturen dan ook moeite mee hebben.

Ook in cyberspace, waar we veel gemak en comfort halen, is er nauwelijks sprake van balans, van evenwicht in wat we halen en brengen, waar de winsten vallen en waar de privacy wordt aangetast. Een nieuwe wereldorde, als die al mogelijk zou zijn, moet hier rekening mee houden en dit beter regelen.

Een fundamentele kwestie, waar we ook na corona mee zullen worstelen, is de afweging tussen het individuele en het collectieve en de keuzes die we daarin institutionaliseren, in het systeem verankeren. Democratie is een manier om dat te regelen, maar dat begrip is ondertussen een te vaag en leeg begrip geworden. We noemen dingen democratisch die feitelijk totalitair zijn, opgelegd door machthebbers.

We zullen opnieuw moeten nadenken en formuleren hoe we belangen en waarden zien en welke rol informatie speelt. Voor wat betreft het individu hebben we de laatste decennia de nadruk gelegd op de 'rechten', op waar iemand aanspraak op kan maken, maar vergeten dat er ook plichten zijn, dat er balans moet zijn tussen geven en nemen. Dat kun je ook voor wat betreft het sociale stellen, ook dat is te eenzijdig geworden. Vaccineren werd bijvoorbeeld min of meer tot een sociale plicht gemaakt, maar wel ten kos-

te van autonomie en '*agency*'. Die aantasting van de vrijheid, die we nodig hebben om te leren, ons te ontwikkelen en de samenleving aan te passen aan veranderende omstandigheden, kan enorme gevolgen hebben en bijvoorbeeld voor innovatie, ondernemingszin en individueel initiatief verlammend werken.

Dit betekent eigenlijk dat we de relatie tussen individueel belang en individuele waarden en het collectieve breder en dieper moeten uitwerken en de basiswaarden van het bestaan en menszijn tegen het licht moeten houden. Een taak voor de filosofie, maar met veel praktische consequenties.

Afglijden naar totalitaire structuren

Je kunt een hele samenleving ook op wantrouwen baseren en we zijn goed op weg door de hele angstcultuur rondom corona. Dan krijg je een angsaanjagend, bijna totalitair systeem met veel hiërarchie en machtsverschillen, een elite en veel minkukels. De status quo blijft dan, in een nieuw jasje, dat de oude elite in nieuwe 'branding' aan de macht blijft. Niks geen 'power to the people', maar macht over de mensen, een controlemaatschappij en dat vooral in digitale context en zonder ruimte voor privacy.

Zo'n vorm wordt sluipenderwijs door dingen als een QR-code en digitale identificatie ingevoerd. Het wordt leuk vermomd met het valse argument dat we een beetje vrijheid inruilen voor veel veiligheid. Dit wordt als nieuw 'grand reset'-ideaal en 'building back better' uitgedragen door degenen die er baat bij hebben of denken er baat bij te kunnen hebben. En dat trekt de ambitieuze types, de 'wannabees', aan, mensen die meedoen uit eigenbelang, voor de status of om zich belangrijk te voelen. Bij politici en ondernemers zie je dit gedrag vaak.

Tolerantie; group mind fenomenen en identificatie

Mensen zijn door de hele coronasituatie erg verdeeld geraakt. Je hebt pro's en contra's, vaxxers en anti-vaxxers, braven en alternativo's, wappies en oproerkraaiers. De partijen verwijten elkaar hun eigen gedrag en projecteren hun eigen tekortkomingen op de ander. Die tweedeling raakt, net zoals de controverse rond Donald Trump in de VS, de hele samenleving, inclusief de eigen gezinnen en vriendenkring. Overleg lijkt dan niet meer mogelijk. Het is geen kwestie van macht, tegenmacht, uitwisseling en dialoog, maar van ideologie en verharde polarisatie. Daar is schade ontstaan met maatschappelijke onrust, wantrouwen, vermindering van de cohesie, afkeer van de democratie en de instituties, die men niet meer serieus neemt, als gevolg.

Dat alles repareren is een enorme uitdaging. Misschien helpt het om in te zien, dat die polarisatie een min of meer natuurlijk gevolg is van spanning, angst, stress en onzekerheid. De menselijke aard (met dierlijke wortels) reageert door middel van '*fight, flight, freeze'* en zoekt vervolgens steun bij anderen met hetzelfde reactiepatroon en identificeert zich met hun gedachtegoed. Maar identificatie betekent een compromis, het deels opgeven van de eigen mening en die inruilen voor de groepsgeest. Dat gebeurt in een voetbalstadium, in de politiek en in de samenleving. Men sluit zich af voor andere gedachten, want er is maar één waarheid, zoals bijvoorbeeld dat vaccinatie dé oplossing zal brengen. Die (eigen) waarheid wordt zo een rots in de branding en andersdenkenden zijn ketters. Zij moeten bestreden worden, krijgen de schuld van alles wat mis gaat en zijn de 'vijand'. Dat heeft niks te maken met geheime agenda's van de WHO of Davos, maar is een visie die zich aks een virus verspreid heeft. Het lijkt alsof aan de top alles gecoördineerd wordt, maar in feite is er een soort indoctrinatieveld, waar de brave meerderheid, ook van de topmensen, zich aan conformeert, een '*group mind'*. Zie het als massahypnose of collectieve resonantie, zoals Mattias Desmet, maar het gaat verder dan rationele verklaringen, Bayesian rule of resonantie, er is ook een telepatische (ESP) component mogelijk. Dit is (nog) geen rationeel onderzoeksveld, maar er is blijkbaar een soort connectie tussen mensen die we niet of nog niet kunnen meten, maar die wel dit soort kuddegedrag veroorzaakt. Je kunt Rutte c.s. en zijn tegenstrevers dus niet verwijten dat ze hier in meegaan, want kuddegedrag, zwermen en scholen vis zijn een evolutionaire erfenis en blijken bij vijandige aanvullen heel nuttig.

Wat misschien kan helpen, is dit te erkennen, tolerantie op te bouwen voor de identificaties van de ander. Misschien ook door zelf eens in de spiegel te kijken en de projectie te zien. De 'anderen' zijn geen slechte mensen, maar ze zitten alleen net als iedereen vast in hun identificaties.

Industrialisering van alles

Er wordt tegenwoordig steeds vaker gewezen op de nadelen van de globalisering en de vervlakking (entropie) door cyberspace, maar begon dat niet met het streven naar efficiëntie, te beginnen met mechanisering. Alles kon sneller en goedkoper, maar moest dan wel grootschaliger. We industrialiseerden eerst de productie, toen de verslaggeving en het bestuur en vervolgens zijn ook de rechtsspraak, het onderwijs, de wetenschap en de gezondheidszorg tot een soort fabrieken geworden.

De nieuwe Tesla fabriek in Brandenburg bij Berlijn

Dit leverde op het eerste gezicht verbluffende resultaten op. We konden alles goedkoper en sneller maken, de welvaart nam toe (maar niet het welzijn), de armoede werd wereldwijd minder, we leven langer en er kwamen minder bloedige conflicten. Ja de wereld is er op vooruitgegaan, zeker in materiële termen. Dat we misschien niet gelukkiger zijn, de ellende die de industrialisering gebracht heeft niet meer aankunnen, steeds angstiger worden en het contact met de 'andere, onzichtbare' werkelijkheid verloren hebben, ach dat lossen we wel weer op. We moeten alleen even de 'Great Reset' van het World Economic Forum doorvoeren en vooral niet twijfelen aan de neoliberale elite die daar achter steekt. Die doen dat toch voor ons, anders zouden onze would-be leiders er niet zo tegenaan schurken?!

Industrialisering kunnen we niet meer ontlopen. Het begint al op school, want klassikaal lesgeven is nu eenmaal efficiënter: iedereen gelijk, individuele kwaliteiten zijn ondergeschikt. Scholen lijken leerfabrieken die je klaarstomen voor braaf burger- en consumentschap. We komen de industrialisering echter overal tegen. We hebben allemaal Ikea-meubels, krijgen massaal gefabriceerde medicijnen (en vaccins), rijden in standaard vervoermiddelen, betalen geautomatiseerd en hebben onze gegevens opgeslagen maar feitelijk afgestaan aan de cloud. Zelfs geboren worden in het ziekenhuis is een industrieel proces op basis van protocollen en zonder echte aandacht voor de mens, die het allemaal maar moet ondergaan.
Dit is de onderliggende trend, die ook aan de basis staat van de bredere problematiek rondom diversiteit, tweedeling, klimaat, energie en het vastlopen van de wetenschap. In een postcorona visie moet hier fundamenteel over nagedacht worden en een strategie worden bepaald hoe we deze trend kunnen keren.

De heelkunde werd tot geneeskunde , van een holistisch begrip tot symptoombestrijding. De dokter werd opgeleid tot bepaler en uitvoerder van protocollen aan de medische faculteit en mag alleen maar denken in symptoombehandeling. Het holistische van de sjamaan, de medicijnman, de heler en zelfs de heks en de vroedvrouw werd afgedaan als achterlijk, primitief en niet wetenschappelijk. Maar is wetenschap niet vaak een ritueel, een toneelstuk met minimale vooruitgang, werkverschaffing voor de massa die we steeds verder opleiden maar eigenlijk afleiden van wat werkelijk belangrijk is? Grote inzichten zijn er nog nauwelijks in deze eeuw (maar die is nog jong…). De twintigste eeuw bracht doorbraken waar we nu op voortborduren. Bijna iedereen een graad of titel? Of je daar ook echt iets mee bereikt, wordt de vraag, want uiteindelijk heb je meer loodgieters, verzorgenden en vakkenvullers nodig dan hooggeleerde dames en heren. Het wetenschappelijke systeem houdt zichzelf in stand, is behoorlijk geritualiseerd en denkt de waarheid in pacht te hebben, zoals bleek tijdens de coronacrisis.

Mensen werden tot nummer en inzicht en kennis werden geprotocolleerd, gestandaardiseerd en gedigitaliseerd. Wat telt is wat in de computer staat en niet meer wat in menselijk contact kan worden uitgevonden. In wezen worden we beroofd van onze identiteit en daarmee verdwijnt autonomie, zeggenschap en zingeving, met angstige gevolgen voor het lot van de mensheid.

Schaalverkleining, zelfvoorziening en delen

Het motto “Small is beautiful”, een pleidooi voor kleinschaligheid van de econoom Ernst F. Schumacher is één van inzichten waar we in het Post-Corona tijdperk veel aan kunnen hebben. Hij stelde onder meer:

> *Streven naar een reusachtige schaal is streven naar zelfvernietiging.*
>
> *Elke intelligente idioot kan dingen groter, complexer en gewelddadiger maken maar het heeft een vleug genialiteit en moed nodig om de tegenovergestelde richting op te gaan.*

Er is al een duidelijke trend naar schaalverkleining, naar lokale productie, naar “echte” producten die niet van een lopende band komen, maar dat zal nog veel verder gaan. Lokale productie, bijvoorbeeld in de land- en tuinbouw, vraagt minder logistiek dan het maar invliegen van exotische producten uit verre landen. Het idee, dat je daar moet produceren waar dat het goedkoopste is, heeft tot eenvormigheid, verlies van smaak en kwaliteit geleid, en de diversiteit en daarmee inherente weerbaarheid van zowel de biologie als de

economie aangetast. Globalisme lijkt mooi, maar iedereen weet dat de appel van de eigen boom toch beter smaakt, niet bespoten is en op het juiste moment geplukt.

We zijn de industriële gelijkvormigheid een beetje zat en dat zien we terug in hoe we eten, hoe we ons kleden, maar ook in het onderwijs. Ouders beseffen hoe eenzijdig en beperkend het “normale” onderwijs is en zoeken alternatieven, zoals vrije scholen met meer ruimte voor individuele ontplooiing. In het hoger onderwijs is er ook een trend naar het individueel aanpassen van het curriculum, maar blijft men wel klassikaal denken. Juist de relatie tussen leerling en meester, het oude gilden-model, kan overdracht van kennis en ervaring misschien veel beter stimuleren. Individuele één-op-één mentoring was in veel oude culturen de basis voor verdere ontwikkeling, het idee van de goeroe en de discipel.

De de-industrialisering is, misschien paradoxaal, deels te danken aan de automatisering, want met internet kan iedereen zelf producent en verkoper worden, van materiële dingen maar zeker ook van creatieve uitingen, van journalistiek, literatuur, kunst, muziek en wat men maar kan bedenken. Je kunt online cursussen geven, advieswerk doen, en klanten bedienen over de hele wereld. Dat zal ook wel blijven, maar menselijk en fysiek contact, met elkaar, met de makers en producenten, met de producten zelf en niet via een plaatje of 3D beeld op een site maakt het allemaal wat echter, leuker, zinvoller.

Zelfvoorziening, zelf zorgen voor niet alleen voedsel, maar ook voor onderwijs, reparaties, mantelzorg en recreatie zal toenemen, we hebben ook wel wat geleerd van de lockdowns.

We gaan ook meer delen, want waarom de lasten van bezit dragen als je ook kunt lenen, huren en samen gebruiken. Toegang tot producten en diensten wordt belangrijker dan het hebben ervan. Bezit was belangrijk als onderscheidingsmiddel, om indruk te maken, je sociale positie te onderstrepen, maar in de ervarings-economie van de toekomst kunnen we dat ook anders regelen. Dat vraagt wel om een herijking van veel economische processen en de administratieve afwikkeling ervan, zeker ook belastingtechnisch. Nieuwe ondernemingsmodellen en bijvoorbeeld regeling van deelbezit van woningen, grond, auteursrechten en vererving is nodig, het burgerlijk wetboek is toe aan een grote “reset”.

Informatie, de illusie van de data die geen verschil maakt

In de vorige eeuw kwam het begrip informatie steeds meer naar voren. Informatica, digitalisering, kunstmatige intelligentie (AI), internet en cyberspace maken allemaal deel uit van een nieuw paradigma, nog voorbij mechanisering, industrialisering en automatisering. Men spreekt wel over een positieve web 3.0 toekomst, waarbij we na toegang tot cyberspace-diensten weer grip krijgen op onze 'informatie' en onze 'resources' weer in bezit krijgen (en uit handen van '*The big five*' internet-machthebbers,

Zien we het begrip 'informatie' wel helder, gaan we niet voorbij aan wat ik al in de tachtiger jaren stelde, namelijk:

"A bit is only information if it bytes"

Dat gaat verder dan informatie zien als kennis en vermindering van onbepaaldheid (zoals Wikipedia het begrip informatie veel te beperkt definieert). Het maakt het begrip informatie contextueel, in zekere zin altijd subjectief en ook breder dan het menselijk denken. Het omvat ook actie, emotie, verandering en komt in de buurt van het fysische begrip 'negatieve entropie'. Waar entropie tot vervlakking leidt, levert informatie ordening en verandering, aanpassing aan externe impulsen.

Ordening en verandering

Informatie heeft twee dimensies, één die te maken heeft met ordening, structuur, de relatie, het kanaal en de 'permanentie' en één die te maken heeft met verandering, reactie en 'flux'. In brede zin zijn deze dimensies fundamenteel, we komen ze tegen als passief/actief, vrouwelijk/mannelijk, analoog/digitaal, veiligheid/vrijheid of braaf/opstandig. Het zijn geen tegenstellingen, maar aparte dimensies die beide gehonoreerd moeten worden. Zonder structuur bestaat er niets, maar zonder beweging (Panta Rhei) en ontwikkeling is informatie ook een loos begrip.

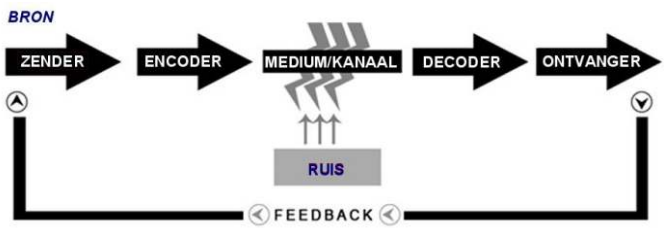

Informatie is dus niet alleen een activiteit, zoals John Perry Barlow opmerkte, maar ook de structuur die manifestatie van die activiteit mogelijk maakt.

Het begrip 'informatie' of de hippere variat 'Info' kwam voort uit de communicatiewetenschap en de inzichten van Claude Shannon en Warren Weaver, maar ontwikkelde zich tot kernbegrip in de cybernetica (stuurkunde) en tot kernbegrip voor dataverwerking.

Het 'Model of Communication' van Shannon en Weaver is een wiskundige theorie, die ervan uitgaat dat menselijke communicatie zes componenten kent: *sender, encoder, channel, noise, decoder* en *receiver*. De cybernetica pioneer Norbert Wiener voegde daar terugkoppeling (feedback) aan toe.?. Maar al snel zag men dat het hele informatie-model ook geldt voor niet-menselijke communicatie, in de natuur maar ook tussen machines (of computersystemen). In de praktijk is er vaak tweeweg communicatie, waarbij zender en ontvanger regelmatig van rol wisselen.

De antropoloog en filosoof Gregory Bateson borduurde verder op de theorie van Weaver en Shannon en zag '*information as a difference that makes a difference'*. Barlow stelde: "Information is a Verb, not a Noun."

Steward Brand[4] stelde: "*Information wants to be free. Information also wants to be expensive*." Daar zit een duidelijke spanning in. Goedkoop, overal te vinden (internet) en zelfs schijnbaar gratis (maar je betaalt met je gegevens), gemakkelijk te vermenigvuldigen, maar ook met een neiging beperkt te worden, duur en exclusief gemaakt, alleen van nut voor een beperkte groep. Denk aan gevoelige beursinformatie of informatie die bepaalde beroepsgroepen angstvallig beschermen, zoals juristen en notarissen. Die afgeschermde 'informatie' is overigens niet erg veilig, want met technieken als 'blockchain' gaat alles gestandaardiseerd worden en is het maatwerk bij contracten rond zaken als accountancy, registratie en deponering aan het verdwijnen. Hele beroepsgroepen zullen gaan verdwijnen en ook dat is relevant voor het nadenken over de postcorona samenleving. Delen, en dat is digitaal heel makkelijk, is een heel andere economische basis dan bezit. Dit is iets wat we als brede trend zien en die door de jongere generaties wordt omarmd,

De waarde van informatie volgt niet de klassieke wetten van de 'oude' economie, over schaarste en prijsvorming en vertaalt zich

4 Brand, Steward; "The media Lab: Inventing the future at MIT". (1987)

soms wel, maar soms ook niet in waarde. Dat is de paradox die in '*information wants to be free, and expensive*' zit. Exclusiviteit heeft waarde, maar ook brede aanhang. Waarde kan ook gecreëerd worden door iets weg te geven en aanhangers/abonnees te werven. Influencers scheppen zo ook waarde. Het perspectief en de relevantie voor de ontvanger bepaalt mede de waarde. Dat houdt ook in dat tijd een rol speelt, want de informatiewaarde kan heel snel afnemen, koersen van vijf minuten geleden zijn niets waard, *time to market* van een nieuw product is bepalend, want de '*winner takes all'*. Informatie op het moment dat je er behoefte aan hebt, heeft waarde en anders niet. Ditzelfde fenomeen zorgt er bijvoorbeeld voor dat een kopje koffie thuis een kwartje kost en bij Starbucks vijf euro.

In het begin zagen de pioniers van het internet, maar ook de hackers, alleen maar voordelen in digitalisering en internet. Dat zou iedereen toegang geven tot alle kennis en de tweedeling in de maatschappij doen afnemen. Iedereen gelijke kansen. Vrijheid van informatie zou de sleutel worden tot een nieuwe samenleving. Voor een deel is dat waar, maar de realiteit is dat we ondertussen weten dat cyberspace en informatica feitelijk in handen zijn gevallen van de elite en het grootkapitaal en dat de overheid het handig gebruikt om een controlemaatschappij te scheppen. Onze privacy (en databescherming) verdampt zienderogen (zeker in de coronacrisis) en dat beperkt onze vrijheid. De vrijheid om te leren, fouten te maken en intieme contacten aan te gaan.

Wetten en afdwingbare regels of zelfs maar een begin van een moraal zijn er niet in cyberspace. Grote landen kunnen wel wat afdwingen, maar cyberspace is nog steeds een soort wilde westen. Rechten en zeker plichten zijn er niet helder, je kunt onzin en misinformatie verspreiden en meestal kom je er mee weg. De cybercriminaliteit is nu groter dan het roven, en drugsgedoe van vroeger.

De materialiteit van informatie

Er werd, ook weer door John Barlow, wel geroepen dat cyberspace virtueel is en geen fysieke basis nodig heeft, maar ondertussen weten we beter. Bitcoins zonder een drager bestaan niet, gedachten en concepten in je hoofd hebben een biologische drager nodig (pulsjes en chemische signalen) en zelfs digitale kunst (tegenwoordig hebben we *non-fungible token* (NFT) objecten die voor kunst doorgaan en geveild kunnen worden) moet ergens vastgelegd worden

De hele realiteit met alle informatie die het bevat, is een 'harde' zaak, een gemanifesteerd bewustzijn of kwantum-fysische *collaps*

van de waarschijnlijkheidscurve als je wilt, maar het bestaat. Identiteit is niet alleen de basis van het aanraakbare, maar ook van een idee.

De hele kwestie van intellectueel eigendom (octrooien, copyrights) is in cyberspace zijn fysieke peilers (papier, machines) kwijtgeraakt, betoogt Barlow, maar mist ook de morele dimensie. Hij was overigens lang overtuigd van het idee dat cyberspace, geholpen door encryptie, vooral de mensen en de democratie zouden dienen. De discussie over nut en waarde van (digitale) dataverzameling en opslag is nog steeds actueel, maar wordt door de politiek en de wetenschap genegeerd, want men ziet vooruitgang vooral als meer digitaal, meer AI, meer computers en meer automatisering. De mens als sociaal en emotioneel wezen moet zich maar aanpassen.

Ons geld en bezit noemen we informatie, maar dat is meestal niet meer dan nullen en enen ergens in een database. Het lijkt dat geld het fundament is van eigendom, handel en welvaart, maar ons digitale geld kan morgen ook zomaar verdwijnen door hackers of een zonne-flare, die al onze computernetwerken plan kan leggen. Onze afhankelijkheid van de digitale infrastructuur neemt steeds meer toe, dus als dat plat gaat ontstaat er binnen een paar uur totale chaos. Die afhankelijkheid in combinatie met een opgedrongen digitale identiteit, die gekoppeld is aan onze sociale braafheidsstatus, bankgegevens, QR-codes en gezondheidstoestand, wordt ondertussen zeer beangstigend. Voor overheid, huisbaas, banken en de medische wereld ben je nu al wat ze over je weten, een nummer, een file. Je totale identiteit, dat wat je echt bent, telt niet meer mee. Je bent een berg data, de ware informatie interesseert het systeem niet.

Er is dus behoefte, misschien wel een noodzaak om tot een heel nieuwe visie te komen op wat informatie eigenlijk is en wat de informatica, zoals met block chaining, data mining en AI, wel of juist niet kan bereiken. De contextuele en relationele kant wordt steeds belangrijker, want data op zich is ruis en pas als het structuur en reactie geeft, heb je er iets aan. Het gaat om veel meer dan de binaire informatie in computers, de cloud of netwerken en de economie. Onze vrijheid is in het geding, want vrije keuze bestaat in cyberspace nauwelijks. Wat we voorgeschoteld krijgen als informatie is vaak *click-bait*, geselecteerd door de platforms, de overheid of de criminelen, die ons belagen.

Informatie heeft in die zin met keuzes te maken, met het zoeken naar een balans tussen rechten en plichten. Dat moeten we breed opvatten, want ook ervaringen, emoties en kunst zijn informatie en

worden in ons biologische systeem opgeslagen, ook al zijn we ons daar vaak niet van bewust. Plezier, en dan niet alleen de recreatieve handel en afleidingen die we krijgen aangereikt of opgedrukt, heeft informatiewaarde, al kunnen we die niet in geld uitdrukken.

Informatie als oerprincipe; het bredere beeld

Ook hangen spiritualiteit en informatica mogelijk op een heel andere manier met elkaar samen, zoals wanneer we de informatie-dimensie als een fundamentele dimensie zien, een veld, kracht of bewegingsprincipe, dat alles doordringt en veel te maken heeft met bewustzijn. Manifestatie kan alleen als er enige vorm van bewustzijn is. Dat leert ons ook de kwantum-theorie (er is een observator nodig om de waarschijnlijkheidsverdeling van energie in elkaar te laten klappen tot een meetbare manifestatie). Maar dat is geen breed gedeeld inzicht in de rationele wetenschap, hoewel de gedachte dat informatie eerder een veld dan een signaal is, wel duidelijk aanhangers heeft.

Informatie is resonantie-gevoelig, als je ergens mee bezig bent komt de nodige informatie vaak “toevallig” naar je toe. Dat is moeilijk te verklaren er is blijkbaar een soort “attractor” die daarvoor zorgt. In de wiskunde is er in de chaos-theorie ook iets dergelijks, omvoorspelbare maar wel te verwachten singulariteiten.

Als we kijken naar de fysische inzichten over informatie en entropie, daarbij de kwantumtheoretische noodzakelijkheid van een waarnemer en dus bewustzijn betrekken, dan ontvouwt zich een informatiedimensie, die veel dieper ingrijpt in de realiteit dan de empiristen als David Hume konden bevatten. Informatie als oerdimensie, als verbindend element, en dan is de stap naar chi, Tao, liefde, ether of Goddelijke vonk niet meer zo bevreemdend. Informatie als een veld, dat zender en ontvanger verbindt maar tegelijk in verbinding staat met alles, zich niets hoeft aan te trekken van Einstein’s tijd-ruimte continuüm en waar de mens, of in ieder geval sommige mensen speciale zintuigen voor hebben, dat gooit het hele denken om. De ziel, dat ongrijpbare basisidee, zou wel eens heel veel met de informatiedimensie en bewustzijn van doen kunnen hebben.

In dit hoofdstuk zijn een aantal belangrijke punten aangetipt, die ook later worden uitgewerkt. Dat er veel moet gebeuren en er misschien wel sprake moet zijn van een fundamenteel “omdenken”, een stap maken naar een nieuwe paradigma is wel duidelijk.

35 De mechanismen

De samenleving is (hopelijk) op een kantelpunt gekomen en dan is het zinvol een aantal fundamentele mechanismen op papier te zetten. De bedoeling is om allerlei deelprocessen en detailoplossingen terug te brengen tot een paar heldere punten.

Om te beginnen zouden we moeten beseffen, dat de rationele en materiële wetenschap vrij beperkt is. We weten vrijwel niets over het denken, over bewustzijn, over hoe wij mensen met onze emoties en gedachten in relatie staan tot de buitenwereld, we kijken niet verder dan wat we kunnen meten. Wat meer openstaan voor het onzienbare en voelbare mag echt wel, alleen kijken naar het rationele is te beperkt. Maar er zijn ook wel wat meer duidelijke pijnpunten, die ik uitgebreider wil behandelen. Op een aantal zoals diversiteit en subsidiariteit kom ik nog terug.

Angst en bevolkingsomvang

We zijn met te veel mensen, we gebruiken te veel “resources”, putten de aarde uit, en zelfs afgezien van klimaatschommelingen op korte en lange termijn lopen we in een fuik. Overbevolking is al sinds de middeleeuwen een reden voor angst, zeker in het Westen en die angst verlamd de hele samenleving, doet overheden steeds meer manipuleren en liegen en maakt ons kwetsbaar. Terugbrengen van het aantal mensen naar een lager en wel “sustainable” niveau is onvermijdelijk, dat kunnen we aansturen of het laten gebeuren, door oorlog, pandemie, honger, nadenken over post-Corona kan dit punt niet negeren.

Oorzaak en gevolg niet omdraaien

Eenduidige causaliteit, het één volgt uit het ander, is een rationele en logische benadering, die ons veel heeft gebracht, maar misschien niet altijd sluitend is. Oorzaak en gevolg kunnen een meer complexe relatie hebben, elkaar beïnvloeden, en dat kunnen de wetenschappers dan wel als irrationeel zien, het is wat steeds gebeurt.

Grote vragen als klimaat en energie kunnen we niet oplossen als we alleen kijken naar de toekomst en bijvoorbeeld niet erkennen dat een toekomstbeeld het heden beïnvloed en de cybernetische (stuurkundige) gevolgen daarvan erkennen. Feedback ofwel terugkoppeling is fundamenteel maar krijgt weinig aandacht, daar gaat dit hoofdstuk ook deels over.

De inrichting van onze maatschappij, onze cultuur, onze instituties zien we te vaak als een oorzaak. Maar gaan we dan niet voorbij aan hoe die tot stand zijn gekomen. Dat is vaak niet door bewuste keuzes, maar omdat ze het gevolg zijn van omstandigheden, biologische wetmatigheden, oorzaken die we ontkennen.

Democratie bijvoorbeeld zou een keuze zijn, die we samen maken. Als we echter de historische en evolutionaire ontwikkeling bekijken, is het in een situatie waarin er een surplus is aan middelen (techniek, producten) ook een vrijwel onontkoombare modus om de fundamentele keuzes tussen collectief en individueel belang vorm te geven. Is er minder surplus, dan zijn andere keuzes misschien een logisch gevolg. Of ook het liberaal-democratische model een logisch eindpunt is van de ontwikkeling, zoals Francis Fukuyama in 1992 stelde in zijn befaamde essay “The End of History and the Last Man”is de vraag, het neo-liberalisme bleek niet zo ideaal uit te pakken.

Cultuur is ook zo’n begrip waar we de sturende invloed van de mens nogal eens overschatten en de onderliggende psychologische oorzaken en noodzaken ontkennen. Cultuur ontstaat en krijgt vorm in gedrag en uitingsvormen zoals architectuur, mode, kunst, etc. Dat kun je reguleren, stimuleren, een cultuurbeleid ontwikkelen, maar omdat we de onderliggende oorzaken vaak niet goed inschatten, werkt dat niet of niet goed en gaat bijvoorbeeld veel geld naar de cultuur van gisteren, naar wat de conservatieve en oudere elite mooi vinden. Cultuur is niet erg flexibel, het is zelfversterkend, omdat mensen de neiging hebben de “group mind” te volgen, de mode, de trends. De diepe oorzaken van de cultuur zijn angst en de behoefte aan een sociaal kader, surplus (ruimte voor leuke dingen, kunst, de hogere lagen van Maslow’s piramide), klimaat, en daar kan een minister van cultuur weinig aan doen.

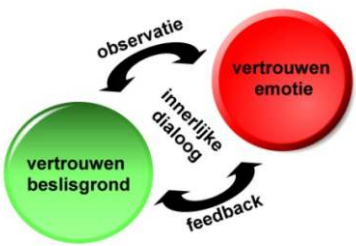

Industrialisering is ook zo’n ontwikkeling, waarvan we denken dat de menselijke geestkracht de basis is. Maar is het niet mogelijk dat de teloorgang van de verbinding met het andere, met name het geloof, de behoefte aan zekerheid en beheersbaarheid deed toenemen en tot wetenschap, technologie en dus industrialisering en automatisering heeft geleid. En er is ook de theorie, dat de verandering van het kli-

maat na de koude middeleeuwen tot surplus en dus ruimte voor kunst en wetenschap en meer individualiteit heeft geleid.

Als we niet openstaan voor andere causaliteiten, niet alleen omdraaien van oorzaak en gevolg, maar ook voor meer complexe verbanden dan A => B zoals A <=> B dan blijven we vastlopen. Misschien is de oosterse wijsheid, dat tijd een illusie is en alles een eindeloze cirkel de moeite waard als we nadenken over Post-Corona.

Gezondheid en geluk, zingeving

De geestelijke volksgezondheid wordt steeds meer bepalend omdat de geest tenslotte het lichaam aanstuurt. En dat zien we dan terug in de zorg en de medische kosten, die steeds maar toenemen. Nadenken over en onderzoek doen naar preventie, conditieverbetering en immuniteit (zowel biologisch als mentaal) is wat Corona wel duidelijk maakte, maar kreeg nog geen invulling.

In de politiek is praten over geluk, liefde en zingeving nauwelijks aan de orde. Er wordt wel eens gewezen op de geluksrangorde, we doen het internationaal niet zo slecht. Amsterdam scoort goed als expat-locatie, onze gezondheidszorg en onze pensioenen zijn top. Echt nagaan hoe gelukkig, gezond en tevreden we zijn, dat laten we aan psychologen en sociologen over maar dat resulteert te vaak in lijstjes en rangordes, die te algemeen zijn of vanuit een bepaald standpunt opgezet.

De samenhang der dingen is nauwelijks aan de orde. Er wordt symptomatisch van alles aangepakt en ook wel bereikt maar een brede visie ontbreekt. Geestelijke en lichamelijke gezondheid zijn nog vrij strikt gescheiden. Dat mensen ziek kunnen worden omdat ze ongelukkig zijn, zich niet kunnen uiten, geen contact meer hebben met hun omgeving, ach dat los je toch op met een pilletje! Dat komt neer op symptoombestrijding (brandjes blussen) en zien we overal, bij instituties en bedrijven, in de wetenschap, de medische professie en in de zorg, in het onderwijs en defensie. Het hele westerse denken en doen is vooral reageren op symptomen geworden.

De samenhang tussen geestelijke (psychische) en lichamelijke gezondheid is maar één van de invalshoeken maar wel een heel belangrijke en om in materiële termen te spreken, een heel dure. Want we kunnen wel degelijk spreken van een gelukscrisis, die zich manifesteert als een gezondheidscrisis. Mensen worden zieker en zieker, de toename van auto-immuunziektes is heel duidelijk, steeds meer mensen lijden aan stress, PTSS (post traumatisch stress syn-

droom), eenzaamheid, extremisme, dementie (Parkinson's heeft vaak met een minderwaardigheidscomplex te maken).

De kosten ervan in menselijk lijden maar ook in euro's nu en op termijn groeien ons boven het hoofd.

Gebrek aan geluk en tevredenheid is een fundamenteel tekort, je gaat twijfelen aan wie je bent. De identiteits-crisis in de samenleving hangt mijns inziens direct samen met de individuele identiteit en zelfbeeld, met hoe iemand zichzelf waardeert en het leven als zinvol of zinloos beschouwt. Dat klinkt holistisch en zweverig maar is een waarheid die in oude tradities en culturen al heel lang bekend is. '*Mens sana in corpore sano*' Gezonde geest in gezons lichaam.

Feedback, terugkoppeling

De terugkoppel-lus is een fundamenteel stuurmechanisme, dat we in de techniek kennen maar ook in de samenleving overal tegenkomen. Het is de basis voor hoe we met elkaar omgaan, ook emotioneel. Als een feedback stuurmechanisme niet goed werkt, treedt uiteindelijk opslingering op en wordt de zaak instabiel. De fundamentele problemen bij feedback zijn foute modellen (en algoritmen), het gebrek aan rust, foute meetpunten, en het insluipen van perverse prikkels en terugkoppelingen.

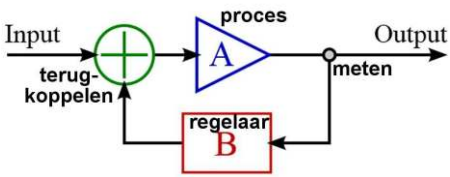

Feedback mechanisme

Opslingering en uit de hand lopende situaties ontstaan bijvoorbeeld wanneer beslissers in een bepaalde situatie zelf voordeel hebben van hun beslissingen en er onvoldoende controle is om dat tegen te gaan. Of wanneer de regelaar (instantie) bij het meten (het beoordelen van een situatie) bevooroordeeld is.

Dat kun je dus ook perverse terugkoppeling noemen. Dat geldt bijvoorbeeld wanneer artsen persoonlijk baat hebben bij het voorschrijven van bepaalde geneesmiddelen. Of wanneer ambtenaren hun bazen gunstige cijfers kunnen aanreiken, die wel zijn losgezongen van het onderliggende doel omdat zo'n aanpak op termijn ook hun eigen carrière bevordert. En klachten laten afhandelen door de eigen afdeling. De voorbeelden van een dergelijke perverse terugkoppeling zijn overal te vinden, denk aan de toeslagenaffaire.

In algemene zin is het wanneer er onvoldoende “checks and balances” zijn en een gezonde machtenscheiding ontbreekt.

Dat heeft dus allemaal te maken met het feedback-mechanisme, waar in de techniek veel over te zeggen is en dat neerkomt op bijsturen van processen op basis van metingen en schattingen. Ook als in dat stuurproces onvoldoende rust (of demping) is kan het uit de hand lopen, dan neemt de waan van de dag het over en komen er paniekmaatregelen, die vaak averechts werken.

De versnelling van processen en de terugkoppellus versterkt dat gevaar, ook door de digitalisering want alles wordt steeds korter en meer real-time. Automatische beslistrajecten, zoals die steeds meer de rol van mensen in stuurkringen overnemen, zoals AI-modellen en algoritmes, tasten de beheersbaarheid aan, zeker als ze geheim en niet ‘open ‘zijn. Rust in de besliskringen gaat dan steeds meer verloren, ‘nu’ reageren wordt de norm. Korte termijn effecten zijn dan het enige ijkpunt, verder vooruit kijken is lastig en tijdrovend. Dat betekent vaak symptomatisch reageren, niet kijken wat er fundamenteel aan de hand is. Een van de pijnpunten is het opgooien van balletjes en experimenteren met veiligheid, gezondheid, klimaat en milieu die onvoldoende zijn doorgedacht.

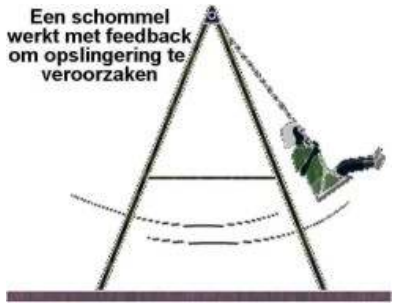

Pervers

Wanneer in een terugkoppellus dan ook nog prikkels zijn ingebouwd waardoor betrokkenen direct of op termijn zichzelf kunnen bevoordelen (dat kun je als pervers zien), dan gaat het snel bergafwaarts met het systeem. Dan sluipt het verval en de corruptie binnen, komen er absurde beloningen, gaan onder- en bovenwereld door elkaar lopen, en gaat het draagvlak verloren. Zonder tegenmacht, zonder onafhankelijke evaluaties, zonder rust in de stuurlus gaat het mis.

Een alarmerend voorbeeld is dat in de VS er door de overheid bonussen werden betaald voor bepaalde medische behandelopties, en de ziekenhuizen die daar erg commercieel werken gingen die natuurlijk enthousiast uitvoeren. Ook in Nederland kregen de zorg en het medische bastion allerlei stimuli toegeschoven, Corona was naast een menselijke ramp een een duidelijk verdienmodel voor de

medische wereld en dat werd, ook door het OMT en RIVM, goed verdedigd. De feedback vanuit de samenleving en de economie werd niet gehonoreerd, de medici bepaalden het beleid (en vulden hun zakken, menen nu velen).

Social media trends, klachten, referenda, kliklijnen, interne klokkenluiders, Wikileaks, demonstraties, humor, spotprenten, literatuur en theater, etc. zijn ook feedback en essentieel om misstanden te signaleren. Het afhandelen van klachten door de aangeklaagde organisatie zelf zoals gebruikelijk bij politie, overheid, sociale zorg, belastingdienst, etc. binnen de stuurlus en zonder onafhankelijke toetsing is dus gevaarlijk en zelfs pervers.

Feedforward is een andere manier om te sturen, dan ga je uit van doelen en idealen en probeer je die te realiseren. Dat is het oorspronkelijke idee van politieke sturing, en dat is wat planbureaus en adviesorganen zouden moeten doen maar die zijn ook slachtoffer geworden van de neiging alles in modellen te gieten, beslissingen over te laten aan geautomatiseerde beslistechnieken (algoritmes) en daarmee gaat de waarde van idealen vaak teloor en de menselijke raakt uit beeld.

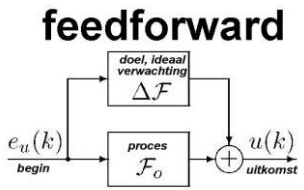

Onderwijs

Het onderwijs lijkt vooral op vervlakking te sturen, achterstanden voorkomen, iedereen gelijk, talent moet maar even 'bukken', liefst als baby al naar school om de achterstanders erbij te halen. Maar wat willen we met onderwijs? Brave slaven met allemaal een vage 'college' degree (bachelor of zo) en geen werk voor de middelmatigen, of juist diversiteit en gelaagdheid in talent animeren en de toppers laten werken aan echte oplossingen en uitdagingen. Zij kunnen de competitie wel aan en wij worden er mogelijk ook beter van.

De prestatiedwang in het onderwijs is moordend voor de meeste kinderen (en hun ouders); huiswerk, bijlessen en tests, hun zelfrespect wordt aangetast, er is zo geen zingeving, geen plezier, geen 'spelen is leren'. Hoe kun je dan een passende en leuke baan vinden, en tevreden zijn met je leven. Dat gaat de geestelijke gezondheid nog verder aantasten, depressie, PTSS, en de kosten zijn wanstaltig als je dat zou doorrekenen.

Onderwijs moet terug naar het doel, mensen voorbereiden op de samenleving van morgen, teneinde hen nuttig en dus zinvol te laten participeren, naar kennis en kunde. Leren begint met spelen, met

fouten kunnen maken, keuzes en rolmodellen proberen, je 'zelf' ontdekken en vormen. Samen met anderen sociaal gedrag ontwikkelen, niet alleen de beste hoeven te zijn bij de CITO-toets. Dus terug naar de pedagogie! Het hele onderwijs en zeker de wetenschap is een ritueel geworden, met titels en 'quotation' indexen, bijna een theater met vooral veel hiërarchie en broodnijd.

Grote ontdekkingen komen nog steeds van enkelingen die in de tegenwind opstijgen. Geld spenderen aan middelmatige grazers, niet aan unieke geesten, is verspilling. Het stimuleren van innovatie gaat niet alleen door er geld tegenaan te gooien maar door uitdagingen en noodzaak, misschien wel tegenwerking en ellende, dan groeit talent en laat zich zien.

Schaalgrootte, groot en klein niet gelijk behandelen;

Iedereen gelijk behandelen lijkt een mooi principe maar dezelfde boete opleggen aan een miljonair als aan een bijstandstrekker wordt niet als rechtvaardig ervaren. Kleine vergissingen bestraffen als zware fraude (de toeslagenaffaire) , grote bedrijven voordelen gunnen die alleen uit schaalgrootte voortkomen ook niet. Als we spreken over een menselijke maat, zoals bij subsidiariteit (komt ook nog later aan de orde), dan betekent dat accepteren dat er maatwerk nodig is, op allerlei gebieden. Daar is in de loop der tijd vanwege de aantallen en complexiteit op ingeleverd, groepen zijn bij elkaar geveegd, forfaits, toeslagen, allerlei maatregelen om te aggregeren maar het resultaat is dat niemand zich echt gewaardeerd voelt, velen zich slachtoffer achten of tweederangsburger en in lijdelijk of actief verzet gaat, belasting ontwijkt, te hard rijdt, en energie verspilt, het milieu vervuilt. We industrialiseren alles, efficiency is heilig, de menselijke maat is uit beeld geraakt.

Die tendens omkeren is niet eenvoudig en heeft weer te maken met betrokkenheid en draagvlak en is essentieel als we de grote problemen met ongelijkheid, milieu en klimaat willen aanpakken.

Symptomatisch versus holistisch

Moet je nu alles in het licht van de eeuwigheid zien of kun je ook noodverbanden accepteren. Het draait vaak om de vraag, of de overheid of instituties en zelfs bedrijven op het juiste moment en niveau hebben ingegrepen en met name rond de Corona-crisis is dat echt een kwestie die veel mensen bezighoudt. Moest het allemaal zo centraal, zo zogenaamd veilig en zeker maar met voorbijgaan aan de inbreng vanuit het veld, voorbijgaan aan het oordeelsvermogen van de burgers, de alternatieve medische wereld en de experts die een andere visie hadden dan de mensen van het RIVM en de politiek? Met als resultaat dat de maatschappij nu is gepolariseerd,

de vrijheidszoekers tegenover de zekerheidszoekers, de brave volgers tegenover de ongeruste individualisten.

Draagvlak, democratie

Het idee dat het volk mag kiezen was al in het oude Griekenland tamelijk beperkt, alleen de elite, de meritocratie mocht een scherf bijdragen, vrouwen, slaven en vreemdelingen dus niet. Democratie zoals we die nu kennen is een getrapte, vertegenwoordigende meritocratie geworden, politici moeten niet alleen slim zijn maar mediageniek en zeker niet te filosofisch zijn ingesteld.

Het idee, dat ze idealen nastreven is afgegleden naar een aanpak waarbij de zogenaamde idealen de vlaggen zijn waar men in de verkiezingstijd mee zwaait en beloftes over doet maar verder lak aan heeft. Rechts doet links, links steunt rechts beleid, ritselen en regelen is standaard, en wie braaf meedoet mag toetreden tot het regentendom, de leuke baantjes, zich nestelen in de leemlagen van de meritocratie of het moeras van adviseurs en instituties, of de overstap maken naar het grootkapitaal, dat een ongecontroleerde machtsfactor in de meritocratie is geworden. Ook hier blijkt de terugkoppeling, het idee dat uiteindelijk de burger of kiezer via z'n stem de koers bepaalt, niet goed meer te werken.

Het vertrouwen in de regering, de democratie, het grootkapitaal, de kerk en de wetenschap is afgenomen, voor velen al helemaal verdwenen. Nu is de vraag wanneer de grens wordt bereikt waarbij de massa het niet meer pikt, ongehoorzaam wordt en gaat muiten? Met wat oproerkraaiers voorop, wat martelaren voor de goede zaak en dan chaos, paniek en instorten van het vigerende model, misschien zelfs wel van het westerse neo-liberale model.

Herstel van het draagvlak is dus essentieel, tenzij die ineenstorting gezien wordt als de enige manier om op termijn de uitdagingen qua milieu, klimaat, ongelijkheid en zeggenschap aan te gaan. Het voeden van het vertrouwen kan echter niet worden afgedwongen of opgelegd, en zeker niet van bovenaf.

Draagvlak is een resultaat, geen proces. De weg er naar toe draait om respect, kansengelijkheid, waardering van diversiteit, van ieders bijdrage als waardevol, om zingeving en geluk voorbij het materiële, om Kant's Categorisch Imperatief en Jezus z'n boodschap dat we de ander moeten behandelen zoals we zelf behandeld zouden willen worden. Het herstel van vertrouwen moet onderaan beginnen, de wetenschappers en experts hoeven niet overgehaald te worden, draagvlak begint bij de gewone burger.

Die heeft, in de informatie-tsunami van de media, de sociale media, het fake-nieuws, de influencers en de populistische politiek weinig vastigheid meer. Er zijn geen buurthuizen en ontmoetingsplekken meer, nauwelijks lokale media en buurtkrantjes; de buurtfeesten, kleinschalige festivals, sport en cultuur zijn sluitposten geworden. Inspraak is een wassen neus, cohesie en samenwerking op menselijk niveau al gauw wappie en terroristische samenzwering. Maar de menselijke maat in de informatie-voorziening begint toch bij de familie, de buren en vrienden, fysiek en informeel, niet bij platforms als Instagram of Facebook?

Valse informatie

De vastigheid, die we verwachten van informatie, zoals dat wat in de krant staat klopt, loopt steeds meer gevaar. Er is fake news, valse informatie, phishing en virussen verstopt in internet communicatie, zelfs een foto of video kan zo worden gemanipuleerd, dat de waarheid geweld wordt aangedaan. AI ontwikkelingen in de manipulatie van informatie zoals ChatGTP maken dit angstig duidelijk, hele sectoren zoals onderwijs, zorg en marketing gaan op de schop. We hebben vrijwel onbeperkte toegang tot data maar we weten niet en steeds minder of het betrouwbare informatie oplevert (data is pas informatie als het je raakt, a bit is only information if it bytes).

Het idee van een epistemologisch veilige samenleving, waarin kennis dus betrouwbaar is, gaat steeds meer verloren. Daardoor worden we fundamenteel en existentieel onzeker, voelen ons minderwaardigheid, verdrinken in de quasi-informatie en dat tast de geestelijke en uiteindelijk de lichamelijke gezondheid aan.

Een ander gevaar van niet gewaardeerd voelen is dat we aansluiting zoeken bij deelbewegingen, zoals in de identificatie met #metoo, BLM, etnische of religieuze separatisten of fundamentalisten, Apple producten, modetrends, influencers, etc. en daarmee een deel van onze eigen identiteit inleveren als compromis. Dat inruilen van een minderwaardigheidsgevoel voor een meerderwaardigheids-omgeving zag Wilhelm Reich al als fascisme, het ontlenen van macht en positie aan het systeem, de partij, etc.

De fragmentatie van politieke stromingen is duidelijk een identificatie-probleem. Een beter begrip van wat identiteit betekent en hoe het westerse paradigma door al die stress en competitie en symptomatische korte termijnoplossingen ook de individuele identiteit versplintert en zo voor al die welvaartsziekten zorgt, is hard nodig.

Comfort versus privacy

Internet maakt ons leven comfortabeler, we kunnen er van alles mee, dienstverlening is makkelijker en sneller, ondernemen kan vanuit je slaapkamer, er zijn allerlei voordelen. Maar vaak moeten we daarvoor privacy opgeven, want Google en Facebook willen van alles over je weten, om er geld meer te verdienen. Ze zijn dan verder gratis maar verdienen door je de juiste (qua verkopen) advertenties en informatie te geven. Dat werkt niet altijd goed maar comfort bieden is wel het achterliggende idee achter veel van de qr-code apps, maar dat komt wel met verlies van zeggenschap..

Privacy is essentieel voor mensen als noodzakelijk onderdeel van leren en groeien. Intimiteit als gedeelde privacy is wezenlijk voor zingeving en geluk. Diversiteit en privacy staan niet tegenover elkaar, beide zijn essentieel. Pas als we ‘anders’ mogen zijn kunnen we de ‘ander’ ook waarderen. Diversiteit is enorm belangrijk, in de natuur (biodiversiteit) waar het de weerstand en overlevingskansen bepaalt, in ons lichaam waar de miljarden bacteriestammen in onze darmen en organen een rol spelen in immuniteit en ziekte maar ook in de samenleving. Vervlakking, in de fysica noemt men dat entropie, zoals we die zien toenemen door globalisatie en transparantie, maakt ons kwetsbaar. Leven, cultuur, kunst, maatschappij-hervorming, innovatie, dat floreert allemaal door diversiteit, op alle niveaus. Er moet ruimte zijn voor de anti-these (Hegel) als we vooruit willen en tot synthese komen, ook op persoonlijk niveau. Restrictie en repressie om zogenaamd het algemeen belang te dienen en het ‘Greater Good’ te bevorderen is een gevaarlijke politiek.

Vrijheid, daar draait het om. De burger is in de verdediging gedwongen, moet zich verweren tegen ambtenaren, boa’s, de belastingdienst, de zorginstellingen. De instanties voor de bijstand, de sociale verzekeringen en hun ingehuurde zorgsteuners zijn eerder afknijpers en bespaarders, die vooral zichzelf moeten bewijzen door de burger als frauduleus en corrupt te behandelen. Je bent fout, bewijs maar dat je goed bent, een omdraaiing van een fundamenteel rechtsprincipe, namelijk dat je onschuldig bent tot het tegendeel bewezen is.

Het as-denken

Veiligheid en vrijheid worden ons voorgeschoteld als liggend op één as, en er wordt gesteld dat wat minder vrijheid noodzakelijk is om de veiligheid te verstreken. Dat is echter een heel ongemakke-

lijke denkfout, want veiligheid en vrijheid zijn allebei nodig, het zijn aparte dimensies.

Veiligheid en vrijheid moeten beide de ruimte krijgen, en niet worden gepolariseerd of tegen elkaar worden uitgeruild.

Datzelfde as-denken en polariseren komen we vaker tegen, openheid tegenover privacy, diversiteit en individualiteit tegenover eenvormigheid en centralisatie. Sociale media bieden zogenaamd meer directe contactmogelijkheden maar zijn ondertussen kanalen voor manipulatie, kuddegedrag en identificatie met beperkt perspectief geworden.

Teloorgaan van de menselijke integriteit

Het oude Romeins-Rijnlandse rechtsprincipe, ik noemde dat al eerder, was dat van eenieder verwacht mocht worden als goed huisvader op te treden, deugdzaam en betrouwbaar maar ook flexibel, passend bij de omstandigheden. Wet en recht kunnen uiteenlopen, de rechter weegt belangen af. De integriteit van partijen en de burger is uitgangspunt, schuld moet bewezen worden. Een uitgangspunt dat rust, permanentie, zorg impliceert en past bij een stabiele samenleving, waar de burgers samenwerken en niet concurreren. Dat staat tegenover het Angelsaksische principe, dat partijen alles moeten regelen en vastleggen, dat recht gebaseerd is op gewoonte en jurisprudentie, op onveranderlijkheid en dat wet en recht overeenkomen. Dat heeft daar geleid tot een advocatencultuur, een aansprakelijkheidsmodel dat duur, verlammend en klasse-gevoelig is, arme mensen kunnen hun recht niet betalen en dus halen. Het past wel bij de basis van de Amerikaanse samenleving, die mikt op vooruitgang, verandering, meer een jager-mentaliteit dan die van de Europese boer en stedeling, en vooral competitie bevordert. Met wetten die vooral de burger beschermt tegen de overheid.

In Nederland zijn we te veel de Amerikaanse kant opgegaan, dat voelen de mensen. De individualiteit en succes staat voorop, de competitie in werk, opleiding, ondernemen, investeren wordt gestimuleerd maar ten koste van de verliezers. Er is een grote deling aan het groeien, arm versus rijk, passend in de meritocratie versus achterblijvers, elite versus minkukels, schapen en wolven, braaf en opstandig, pro de maatregelen versus vaccinvrijen.

36 Normaal, beter normaal, reset

Gaan we terug naar de Pre-Corona situatie? Veel mensen willen dat wel en hopen op een terugkeer naar wat we kenden en in retrospectief eigenlijk wel prima vonden. Ondertussen is echter de maatschappij en zijn wij allen misschien veranderd. We kopen, doen en denken, werken en leren anders, en er zijn verontrustende bedreigingen als klimaat, financiële onrust, tweedeling en milieu.

Het is daarom logisch om eerst een inventarisatie te maken van de problemen die op ons afkomen en de uitdagingen voor de Post Corona samenleving op een rijtje te zetten. Geen opsomming van knelpunten waar direct een oplossing voor moet komen maar een kader en een visie over waar het in de kern om draait.

Eigenlijk was dit hoofdstuk het begin van mijn exploratie naar de Post-Corona toestand. De wetenschap, de marketing boeken, mijn ervaring als ondernemer had me geleerd om te denken in Powerpoint termen, in lijstjes en menu's; alles terugbrengen tot hapklare brokken. Toen dus in mei 2021 er een einde leekt te komen aan de Corona-crisis want de vaccinatie zou die toch wel temmen, begon ik daarmee. Nuttig, maar ook een manier om te verzanden in de opsommingen en die vage hoop van dat voorjaar is ondertussen ook wel onderuit gegaan. Dat besef je na een tijdje en dan ga je de hoofdpunten er weer uithalen en schreef ik het voorgaande hoofdstuk. Maar de opsomming en inventarisatie kan toch niet achterwege blijven.

Inventarisatie van problemen en uitgangspunten

Wat is er veranderd, waar moet wat aan gedaan worden, kunnen we toe met beter normaal, met wat repareren of moet er een reset komen? Het idee, dat we terug gaan naar 'normaal' is misschien voor veel mensen aantrekkelijk en politiek een belofte maar de fundamentele problemen die ons aanstaren, maken dat niet erg zinvol.

Daarom wordt er gesproken over het 'nieuwe normaal' dat is terug naar normaal met wat aanpassingen, met name voor wat betreft de klimaatcrisis. Vanuit de neo-liberale en meritocratische hoek en dan met name de gevestigde elite en het grootkapitaal is er een poging om in die zin met wat aanpassingen de bestaande situatie nog door te zetten. De gebruikte metaforen, zoals 'Grand Reset' en 'Building Back Better' wekken de indruk dat de krachten hier achter (zoals het WEF in Davos) echte verandering nastreven. Maar ik gaf al eerder aan dat het hele New World Order (NWO) idee in

mijn optiek gezien kan worden als een achterhoedegevecht van de elite die zich bedreigd voelt en met allerlei compromissen de feitelijke ongelijkheid toch in stand wil houden. Dat kan makkelijker als iedereen digitaal geoormerkt is, als alles over gezondheid, gedrag, bezit en capaciteiten vastligt in digitale bestanden, die ons sluipenderwijs worden opgedrongen omdat het zo veilig en handig is.

Er zijn natuurlijk wel een aantal zaken die zich niet zo eenvoudig laten terugbrengen naar 'normaal' of zelfs een herijking van de westerse rationaliteit op onderdelen, zoals de 'reset'. Misschien moet het hele denken over maakbaarheid, over denken, bewustzijn en de rol van de mensheid maar eens op de schop. Er zijn serieuze bedreigingen en problemen, op een breed gebied. Deels buiten onze macht, zoals de zonneactiviteit, maar voor een groot deel het gevolg van de manier waarop we met de aarde, de natuur, de hulpbronnen en de menselijke waardigheid zijn omgegaan. Wat speelt er?

- A: Problemen op korte termijn zoals de kosten van de crisis, vluchtelingen, long corona klachten, herstel van de economie, inflatie, het toerisme en reizen.
- B: Een aantal problemen op lange termijn: bevolkingsgroei (zelfs bij nu overal teruglopende geboorten), klimaat, milieu, vergrijzing, (bio-)diversiteit, nationale identiteit, economische orde, financiële stabiliteit.
- C: Problemen met de democratie, de staatshuishouding en de staat, waar overigens het kamerlid Pieter Omtzigt een goede aanzet voor heeft gemaakt met zijn visie over een nieuw sociaal contract.
- D: De geestelijke volksgezondheid vraagt aandacht: gebrek aan zingeving, zeggenschap, privacy, autonomie, censuur, waardering voor ieders kwaliteiten.
- E: Er zijn blijvende veranderingen gekomen in de manier waarop we leven, werken, zaken doen. Die zien we in de economie, in ons gedrag, logistiek, vervoer, OV, onderwijs, veelal samenhangend met digitalisering en kunstmatige intelligentie (AI) maar ook met gewenning aan andere communicatievormen, de online economie, betaalgedrag, toenemende identificatie met deelbelangen, andere vormen van werken, veranderende exportkansen, nieuwe topsectoren, internationale samenwerking, huisvesting, eigendomsverhoudingen, nieuwe geldvormen, block-chain contracten (bitcoin), gamification (alles tot spel maken), PTSS, medische diagnostiek en ziektekosten, de weten-

schap als verzuild paradigma, het einde van de routineklussen, de toekomst van de binnenstad, toerisme, recreatie, festivalisatie, de delen-economie, ervarings-economie, de emotie-economie, intuïtie en crowd-sensing. Deze categorie vraagt om verdere inventarisatie en invulling en komt deels nog aan de orde.

Er komt in feite een hele lading veranderingen en daarmee problemen en uitdagingen op ons af, die alleen in een totaalvisie aangepakt kunnen worden. De huidige opdeling in sectoren, ministeries, branches en de organen en instituties uit het verleden zal op de schop moeten.
Nu is een complete herschikking van de samenleving een zeer ingrijpend proces, dat mogelijk niet zonder geweld en chaos mogelijk is. Het helpt om eerst eens te zien, welke uitgangspunten en problemen ons te wachten staan. Er zijn een paar duidelijke uitgangspunten en principes nodig, die samen de outline van een nieuw paradigma aangeven, als basis voor beleid en uitvoering.

Om te beginnen het onderscheid tussen goed en kwaad, natuurlijk eeuwig een twistpunt maar erg bepalend voor de inrichting van een samenleving. Er is geen universele waarheid of goedheid. Normen en waarden vloeien voort uit de keuzes die gemaakt worden, expliciet of impliciet, betreffende twee assen, de permanentie en de flux, ofwel het collectieve versus het individuele. Beide zijn nodig, we hebben veiligheid én vrijheid nodig, te veel nadruk op het één van de twee maakt een samenleving instabiel. In het Westerse model zijn we doorgeschoten naar individuele vrijheid ten koste van collectieve veiligheid, maar dat is geen gebalanceerde situatie of uitwisseling, beide zijn noodzakelijk. De overheid moet zowel de permanentie als de flux aansturen en beschermen maar kan daar dus ook in doorschieten naar een te eenzijdige benadering. En dan is er de onderliggende structuur, hoe richt je dat in? Er komt bij het managen en “verzekeren” van de noodzakelijke balans snel een hoop bureaucratie kijken, hiërarchie, protocollen, regels en het afkalven van tegenmacht.

Een lijstje van verdere uitgangspunten die principieel aan de orde zijn en al eerder zijn genoemd, omvat ook:
- Bij het denken over vrijheid en rechten altijd beseffen, dat er plichten tegenover moeten staan, zorgen dat er evenwicht is in halen en brengen.

- Niet symptomatisch maar integraal, multidisciplinair de problemen aanpakken. De term holistisch is passend maar wat te zweverig
- Wetgeving en uitvoering maar ook collectieve dienstverlening “proportioneel, subsidiair en effectief” maken. (dat zijn de Europese uitgangspunten). Subsidiariteit hangt samen met de menselijke maat en moet ook toetsbaar zijn.
- Handhaving en zo nodig herstel van de machtenscheiding, op alle niveaus en ook met toetsing ervan. Tegenmacht moet, balans in de macht!
- Inzicht krijgen in diversiteit, maar ook biodiversiteit. Acceptatie van verschillen, geen eenheidsworst voor groot en klein, arm en rijk, geen algemene menselijke maat maar customisatie, aanpassing aan individuele wensen. Dat zien we in de economie maar moet ook in wetenschap, de medische wereld en de bestuurslagen doordringen.
- Verandering is regel en (verworven) rechten (zoals huur) moeten misschien qua tijd beperkt worden. Maakbaarheid is een illusie, een verstarrend begrip dat stoelt op protocollair proces-denken, op budgetten, planning, op het onvoorspelbare proberen vast te leggen, niet op creatieve impulsen en dissociatie. Eigendom bijvoorbeeld is de basis van permanentie maar werkt ook verstarrend en beperkt het delen.
- Het proces-denken beperken, modellen gebruiken als toetsing en als hulp voor de verbeeldingskracht, niet als uitgangspunt. De al gebruikte inzichten, modellen en algoritmen onderbrengen in het industriële eigendomsrecht, zoals octrooien (patenten) met heldere regels voor publiek domein gebruik, zoals nu ook speelt bij de vaccins.
- Begrip voor psychologische proces-beheersing, met name de functie van terugkoppeling ofwel feedback. Daarin zijn, mede door de digitale versnelling van communicatieprocessen, rust en bezinning ten offer is gevallen aan ‘perverse’ stimuli en irrelevante evaluatie- en meetpunten met resonantie en opslingering tot gevolg.
- De geestelijke gezondheid erkennen als bepalende factor, fysieke gezondheid en geluk zijn resultaat. De menselijke en economische kosten van ontevredenheid, frustratie, isolatie in beeld brengen.
- Gezondheid en zingeving beginnen in onze geest, onze immuniteit is zowel psychisch als biologisch te beïnvloeden.

- Begrip voor de noodzaak van privacy en intimiteit (=gedeelde privacy) en het toelaten, misschien zelfs stimuleren van het maken van fouten als deel van leerprocessen en vooruitgang.
- Een breder kosten/opbrengsten model voor de publieke en private sector dat ook milieu, gezondheid, geluk en sustainability (duurzaamheid, lange termijn levensvatbaarheid) omvat.
- Het herkennen van identiteitsconflicten en identificaties, op persoonlijk en collectief niveau. Het opgaan in deelbelangen, losgeraakt van de onderliggende identiteit, leidt tot identificaties, bijvoorbeeld met BLM of #metoo, maar ook wetenschap en religie zijn in wezen identificaties, traumatische afsplitsingen van een holistische en integrale visie.
- Supranationale samenwerking entameren betreffende cyberspace, databeheer, privacy, censuur, het toelaten van klokkenluiden en onderzoeksjournalistiek.
- De maatvoering van internationale samenwerking afstemmen op beheersbaarheid en betrokkenheid.
- Het scheppen en stimuleren van gecontroleerde gegevens en nieuws, tegengaan van'fake' nieuws, niet door verbieden of censuur maar door 'betrouwbare' bronnen te steunen.
- Niet sturen op imago en status maar op doelen, inhoud en gevolgen
- Democratie niet zien als ideaal maar als nuttig instrument voor gemeenschaps-denken, zingeving, betrokken zijn.
- Als nieuwe overheidstaak het faciliteren van mobiliteit en fysieke ontmoeting erkennen, als tegenwicht voor de onpersoonlijke digitalisering. Dit heeft te maken met de ruimtelijke ordening, cultuur, recreatie, wonen, zorg, vervoer, en de nieuwe kerntaak van de stad, namelijk als contactplatform.

Blijvende veranderingen:

De samenleving en de wereld zijn toe aan een grote ompoling, een kantelpunt. Dat is mede door de Corona-crisis heel actueel geworden, en het is tijd voor herijking van uitgangspunten en de erkenning, dat we niet meer terug kunnen naar het oude 'normaal'. Ik zet ze nog maar een keer in een misschien wat dubbelop lijstje, om de gedachten en context duidelijk te maken.

- De druk van een nog steeds groeiende bevolking, die wereldwijd alles onder druk zet, angst veroorzaakt, en daarmee de samenleving verlamt. Er is wel een duidelijke afname in geboortes (per gezin), maar er zijn zoveel jeugdigen, dat groei naar 10 miljard of meer eigenlijk onvermijdbaar is. Ondertussen is de wal echter het schip aan het keren, gezondheid en levensverwachting lopen,

zeker in het Westen, nu terug, pandemiën, oorlog, hongersnood dreigen massaal slachtoffers te gaan kosten. Daar proberen we wel wat aan te doen, maar het evenwicht is zodanig zoek, dat het bijna onvermijdelijk is dat er grote en rampzalige sterfte komt. Dat kan men zien als karmisch, als een natuurlijk proces of bepaalde partijen daarvoor verantwoordelijk achten, de harde realiteit komt op ons af.

- De digitalisering heeft veel omgegooid, zoals het onderwijs, het werken, het fysieke contact en woonvormen, inrichting van woningen, de taken en toegankelijkheid van overheid en diensten, maar ook gevaren gebracht. Daarom is een samenhangende visie nodig, die met name comfort/veiligheid/efficiency en privacy/vrijheid/effectiviteit niet als tegenstelling maar als aparte dimensies ziet. Die visie moet niet uitgaan van het verleden maar een toekomstbeeld bieden met doelen en idealen, waarden en deugden, die niet alleen de rationele maar ook de emotionele en intuïtieve en zelfs de spirituele aspiraties van de mens honoreert.
- Macht vraagt om tegenmacht en controle, die is in de huidige getrapte quasi-democratie goeddeels verloren gegaan, maar ook ontbreekt in allerlei terugkoppellussen zoals klachtenprocedures, burgerrechten etc. Een goed begrip van hoe feedback werkt en vaak niet werkt door imperfecte terugkoppeling, door gebrek aan rust (het gevaar van de opslingering) en adequate en onafhankelijke meetpunten en sensors. Toetsing, demonstraties, klokkenluiders, toegankelijke rechtsspraak, allemaal deel van de feedback die nodig is voor een stabiele samenleving.
- Er is een groeiend verschil tussen elite en massa en het afkalven van de middenklasse, dat is een scheuring die de maatschappij steeds meer verdeelt en op den duur instabiel maakt. Dat heeft ook met diversiteit te maken, een beetje anders kan, te veel werkt verstorend. Draagvlak is belangrijk maar mag niet neerkomen op negeren van de minderheid.
- De (Europese) uitgangspunten effectiviteit, subsidiariteit en proportionaliteit blijken te vaak holle woorden, de overheid beslist bij edict, de burger is vrijwel machteloos gemaakt. Er is geen beroepsmogelijkheid om wetten en regelingen aan de Grondwet te toetsen. Er is een Constitutioneel Hof nodig maar ook een instantie (rechtbank) waar de Europese uitgangspunten ook lokaal getoetst kunnen worden, door burger en instituties. Zolang die er niet zijn, kan dit als een taak aan de Raad van State worden opgedragen met controle door de Eerste Kamer.

- Natuur- en klimaatbewustzijn groeit en dat betekent voor veel sectoren zoals de voedingsindustrie, de energiesector en de bouw een uitdaging. De burger mag niet vergeten worden als deel van het probleem en oplossing. Subsidiariteit ofwel menselijke maat betekent ook de individuele burger betrokken en verantwoordelijk maken.
- Planmatige voorspellingen en modellen blijken vaak tot doel te worden, niet meer gerelateerd aan de werkelijke ontwikkelingen. Openheid over modellen en algoritmen die breed worden gebruikt is nodig, maar ook de rechtsbescherming (industriële eigendom/octrooien) ervan, voor innovatie en creatie.
- Sterk gevoelde tekorten in de samenleving, zoals de behoefte aan woningen, kunnen en mogen niet worden opgelost door symptomatische maatregelen maar vragen om een multidisciplinaire en integrale benadering en een lange termijn visie. De grondslagen van eigendom, beheer, erfrecht, belastingen, ruimtelijke ordening, sociale controle, inherente veiligheid, duurzaamheid, etc. staan niet op zich maar hangen samen.
- Het westerse neoliberale model moet op de helling. Het wordt onbetaalbaar qua schade aan gezondheid en milieu en leidt tot uitsluiting van groepen, ook op globale schaal. Verder is het instabiel door de toekomst te belasten met schulden van nu en doet de ontevredenheid over de tweedeling groeien.
- Integriteit en het uiteenlopen van Wet en Recht (het rechtsgevoel). Het Romeins-Rijnlandse rechtsmodel waarbij goed huisvaderschap en dus a priori onschuld impliciet wordt aangenomen, is deels vervangen en aangetast door het Angelsaksische model waarbij alles op papier moet en juist onschuld bewezen moet worden. Deze confrontatie tussen juridische systemen heeft te maken met het verschil tussenboeren- en jagers (settler- en hunter-samenlevingen) en resoneert met de tegenstelling collectief/individueel, veiligheid/vrijheid, analoog/digitaal. Herziening van het juridische stelsel, zowel internationaal als supranationaal zou een prioriteit moeten zijn.in het licht van de digitale en AI ontwikkelingen.

In de volgende hoofdstukken ga ik dit verder uitwerken. Ik hoop dat al deze lijstjes, die elkaar soms overlappen, niet te veel afleiden. Het waren voor mij de steunpunten in verder nadenken over de toekomst en wat anders kan en moet.

37 Bevolking, angst en existentie

De Corona-crisis heeft slachtoffers gemaakt, maar zo'n 7 tot 16 miljoen gestorvenen maakt op een wereldbevolking van 8 miljard niet zo veel uit. Zelfs als de nasleep zoals PASC (Post-Corona) er nog enorm gaat inhakken en er nog veel lange termijn effecten van vaccinatie zouden opduiken (hetgeen te verwachten is, vrees ik) gaat het nog steeds maar om maximaal 5% van de hele bevolking. Zelfs als we de verwachtte terugloop in India en China op termijn, zoals voor 2100 meenemen (zie grafiek) gaan we eerst nog fors omhoog.

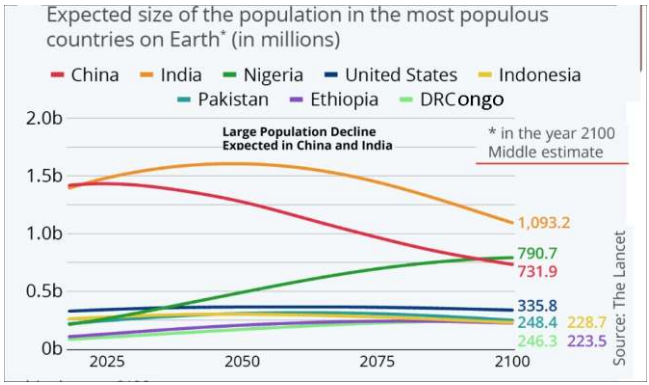

Hoe zijn we nu, historisch gezien, in deze situatie beland? Voor de middeleeuwen zal er in bepaalde gebieden vast sprake geweest zijn van overbevolking. Toen de "kleine ijstijd"rond 1200 toesloeg was daar ook niet genoeg eten meer en sloegen honger en ziektes zoals de Pest ongenadig toe. Maar wereldwijd ging daarna de voedselproductie weer omhoog en zou je kunnen stellen dat tot ergens in de twintigste eeuw er geen sprake was van een fundamenteel onevenwichtige situatie. Daarna begon het echter snel uit de hand te lopen, betere medische zorg, technologische vooruitgang, de bevolking begon exponentieel te groeien. Hier moeten we ook kijken naar het effect van de kolonisatie en het imperialisme in de 19e eeuw, dat heeft tot

een duidelijke groei geleid in bijvoorbeeld India. Maar de groei in technologie, medische zorg en landbouwopbrengst zijn overal duidelijke factoren. Zaken als temperatuur, natuurrampen, ziektes en

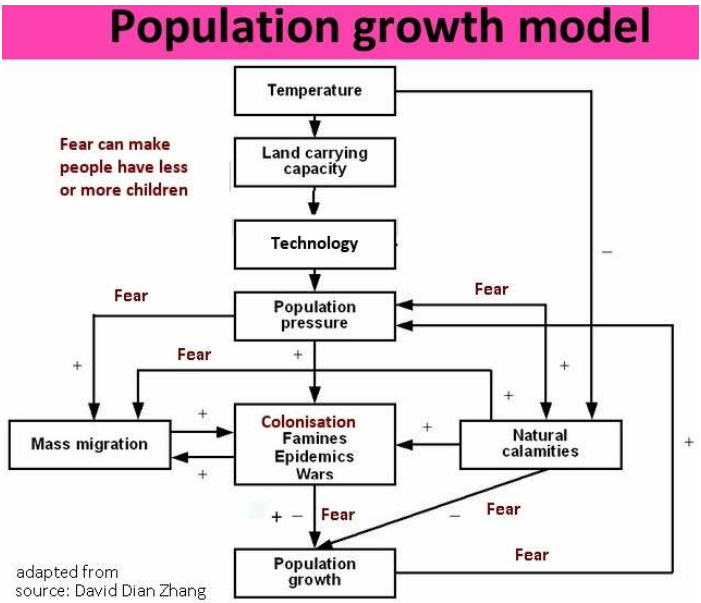

oorlogen spelen mee, maar de onderliggende factor, die je ook herkent in bevolkingsgroei modellen, is met name de angst, de bestaansonzekerheid die in veel regio's niet leidde tot minder, maar juist meer kinderen. Die gaven toekomstzekerheid, een oudedagsvoorziening en konden helpen te overleven. Alle grote factoren in de bevolkingsontwikkeling hebben iets met angst te maken, angst voor de natuur, de mens of de ongrijpbare God, die achter dit alles zou steken.

De rol van de angst

Al in die koude middeleeuwen in Europa was de angst gaan groeien, de zekerheden verdwenen, niemand bleef gespaard voor ziektes, er kwamen vervolgingen (Joden, Katharen) van minderheden, oorlogen, kruistochten om de onrust te beheersen, de overheden (en de kerk) werden gaandeweg corrupter en verscholen zich achter leugens en misleiding, en het volk steeds meer geknecht. Er ontstond een existentiële angst, twijfels aan het religieuze narratief, en men begon te sparen en te investeren. De instituties als banken, posterijen, vennootschappen, maar ook min of meer geheime genootschappen kwamen voort uit de gilden en kleinburgerlijke zelf-

bescherming. Steden boden wat zekerheid en bescherming, maar werden bastions voor angstigen, die graag bogen voor leiders en heersers.

Tegen 1500 begon het allemaal te kraken, de ontdekking van Amerika was geen groots avontuur, maar een poging van in het nauw gekomen minderheden (Joden) nieuwe “Lebensraum” te vinden. De kolonisatie kwam op gang en verspreidde de overmacht van de rijken, maar daarmee ook de angst op een globale schaal.

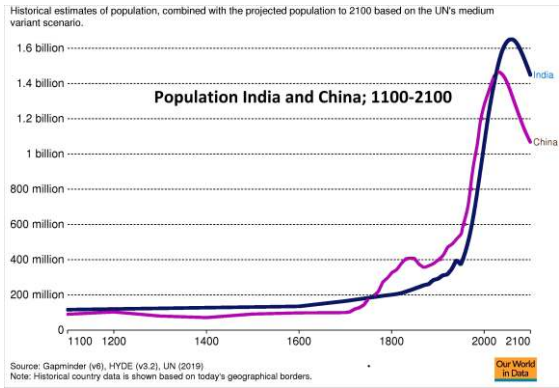

De angst kon ook groeien, omdat de traditionele steunpilaar, het geloof, werd opgeofferd aan Aristoteliaanse vooruitgang, techniek, rationeel denken, de verlichting. Het materialisme groeide, de wetenschap werd de nieuwe zekerheid, bijna als een geloofsovertuiging. Dat ging steeds verder, en het model werd via de kolonisatie ook verder verspreid, met later het “moderne” leven, het comfort en de globalisatie en vervlakking door internet als oorzaak van verdere aantasting van de diversiteit en identiteit, met nog meer angst zoals FOMO (fear of missing out) als gevolg.

En men kon, als excuus voor de excessen en aangerichte schade wijzen op vooruitgang; het was niet voor niks; alles ging beter, sneller, groter en nu ook digitaler en globaler. Dat de kloof tussen elite en de massa steeds groter werd, is dan een kwestie van perspectief. Vanaf

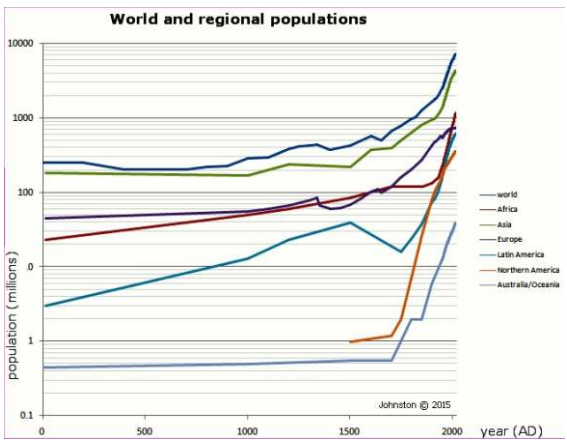

de berg of de toren van de wetenschap en de macht is het dal ver weg.

Angst zaaien verheven tot beleid

De heersers hebben het altijd wel in de gaten gehad, zaai angst, schep vijanden binnen of buiten je rijk, echte of compleet imaginaire, je kunt alles verkopen met propaganda en cognitieve dissonantie. Macchiavelli wist het al, Goebbels was er een meester in, maar de Coronacrisis heeft deze aanpak zo algemeen gemaakt, dat de mensen niet meer weten wat echt of fake is. Je kunt niemand en niets meer vertrouwen, met moderne technieken zoals AI is alles mogelijk. De wetenschap snijd je gewoon op maat voor het narratief dat de elite uitkomt. En dat maak je afwijkende visies tot de nieuwe vijand, door zogenaamd de desinformatie te bestrijden met desinformatie; onderdruk, censureer en bespeel de media.

De gewone burger voelt wel aan dat ie steeds minder kan vertrouwen op wat van de overheid en de status quo komt. Het vertrouwen is weg, als 60% van de overheidinformatie vals, misleidend of mistig is. Dat cijfer baseer ik op het aandeel voorlichtings- en beleidsambtenaren nu, in vroeger tijden waren dat de priesters en wetenschappers, maar het fenomeen is fors gegroeid.

De gevolgen

Angst maakt ons ziek, tast onze weerstand aan, stimuleert onbewuste doodswensen, zet mensen en volken tegen elkaar op. Dat kost uiteindelijk allemaal energie en geld, dat weer opgebracht moet worden, niet door de elite maar door de massa, die wordt uitgeknepen en steeds armer wordt. Het is een spiraal en draaikolk, waar we niet meer uit kunnen komen, behalve door massale sterfte. Die kan komen door menselijk ingrijpen, malafide initiatieven, oorlog, domme maatregelen of door natuurlijke processen; de wal keert het schip.

Dit is geen leuk perspectief, maar nadenken over een post-Corona tijdperk en de rol en de gevolgen van de angst ontkennen is de kop in het zand steken.

38 Rechtsvragen, ethiek, wet en rechtvaardigheid

Er is tijdens de Coronacrisis maar ook al daarvoor van alles misgegaan qua recht, normen en waarden en ordening van de samenleving. Het gevoel dat we in een rechtvaardige samenleving leven en burgerrechten hebben nogal is nogal aangetast. Van een maatschappij en daarin zit het woord maatschap en dat slaat op een gedeeld belang en een “sociaal contract” is eigenlijk geen sprake meer.

Willen we daar in de toekomst meer aan doen dan wat lapwerk, dan is nadenken nodig over wat recht en wet nu eigenlijk beogen en de ethiek daarachter. Normen en waarden moeten heroverwogen worden, ook al omdat die mede uit een culturele en economische context voortkomen, naast wat we “eeuwige” geboden of “natural law”kunnen noemen.

We moeten nadenken over waarom we collectieve wetten en regels hebben, over de relatie tussen individu en samenleving, over de subjectieve rechten die de burger beschermen tegen de overheid en dat niet alleen op nationaal niveau maar ook internationaal en zeker ook voor wat betreft cyberspace, die virtuele wereld waarin tegenwoordig zo veel gebeurt.

Dan kunnen we teruggaan naar Justinianus, naar het Romeinse recht, het onderscheid tussen Ius en lex, tussen recht en wet. We kunnen proberen te begrijpen waarom in de Universele Rechten van de Mens geen woord staat over plichten. Waarom is centralisatie van de macht nodig, maar gevaarlijk uit de hand kan lopen zoals in de Corona crisis wel bleek. Ik wil het simpel houden en nog wat verder teruggaan, namelijk naar de Griekse filosoof Plato. Geen lieverdje, hij wilde de macht zeker niet bij het gewone volk leggen, maar zijn inzichten en beeldspraak zijn vaak erg verhelderend. Later in dit hoofdstuk ga ik ook in op het begrip subsidiariteit en welke rol identiteit speelt.

Rechtsprincipe: Plato’s Phaedrus

Iedere samenleving maakt een keuze tussen het individuele en het collectieve belang. In het westerse model is individualiteit belangrijker dan bijvoorbeeld in meer traditionele samenlevingen, waar het collectieve voorop staat. Het gaat steeds om keuzes betreffende vrijheid en veiligheid, individuele keuzes en belang versus collectief belang.

Een mooi beeld dat kan helpen bij discussies over ethiek en moraal, vinden we bij de Griekse filosoof Plato, die in de ‘Phaedrus’ de ziel beschrijft als een span gevleugelde paarden en een rationele menner,die hen wil leiden naar het goede en deugdzame. Het ene, witte paard is braaf en volgzaam, het andere, het zwarte, is rebels en lastig. Het ‘willige paard’ bestaat uit de ‘geestkracht’ en het wilde paard staat voor de ongeordende driften. Plato zag de rationale geest (de verantwoordelijke in onze psyche) als de sturende koetsier van een tweespan, en gaf daarmee een mooi beeld van de psyche en de taak van de ratio. De menner stuurt naar de eeuwige en hemelse waarheden zoals geluk (Eudaimon); de vleugels van de paarden geven aan dat er een verticale dimensie is.

Plato's beeld

De geest , het intellect moet twee paarden sturen, één tam en één wild, twee delen van ons menszijn

Plato beschreef hiermee dus de keuzes die gemaakt moeten worden, door ieder mens. We hebben figuurlijk allemaal een wit en een zwart paard in een span te sturen, een tam en een wild paard die samen de kar moeten trekken en een doel bereiken, het is een kwestie van evenwicht. Ze zijn verschillend, de één is avontuurlijk en zoekt risico’s, de ander conservatief en braaf maar ze moeten beiden in dezelfde richting rekken. Alleen braaf zijn werkt verstarrend, alleen wild zijn levert chaos. Dat beeld in de Phaedrus is heel nuttig en geeft inzicht in bijvoorbeeld de relatie tussen vrijheid en veiligheid.

Doelmatig sturen

Het tweespan in de Phaedrus is ook uit te breiden naar maatschappelijke keuzes tussen vrijheid en veiligheid, dus weer tussen avontuur en braaf de regeltjes volgen. Daartoe kan de strijdwagen worden uitgebreid met passagiers, die de berijder of menner als stakeholders aangeven waar ze naar toe willen; die passagiers vertegenwoordigen de belangen waar het om draait. De menner, dat kan dan de wetgever zijn, de rechter, de manager of directie, moet dan zo sturen dat beide paarden in dezelfde richting trekken. Dan is het beeld veel breder te gebruiken en ook toepasbaar op allerlei geschilpun-

ten in de samenleving. Daar spelen namelijk vaak dezelfde kwesties als in onze geest, we moeten keuzes maken en sturen.

De aanpak om braaf en wild als tegenstellingen te zien en dus vrijheid in te ruilen tegen veiligheid werkt niet goed. Dat wordt helaas vaak gedaan. Met als argument de veiligheid, het bestrijden van Corona of het terrorisme heeft men onze burgerlijke vrijheden (integriteitsrechten, privacy, de mogelijkheid om af te wijken, eens wild te zijn) enorm aangetast. We zijn nu ook schuldig totdat we het tegendeel bewezen hebben.

Dat merken we op vliegvelden en binnenkort op meer plaatsen omdat we een identificatie of vaccinatie/testbewijs bij ons moeten hebben maar in cyberspace blijkt het helemaal uit de hand te zijn gelopen, alles wordt gevolgd en vastgelegd, in het geniep en al dan niet wettelijk toegestaan, door overheden en bedrijven. Het belang van de stakeholders (burgers), is weggemoffeld achter verhalen over gezondheid, besmettingsgevaar, terrorisme en toegenomen veiligheid. Dat het machtsevenwicht tussen burger en overheid (of monopolistische ondernemingen) totaal is verschoven valt niet echt op.

Het paardenspan uit de Phaedrus draait - als we het beeld dus uitbreiden naar de samenleving en de politiek- ook om de vraag hoe we het collectieve en het individuele kunnen verenigen. Tussen die twee bestaat een spanningsveld: je kunt niet iedereen tevreden stellen, er zijn compromissen nodig en regels. Als we niks doen, ontstaat er een zogenaamd ‘prisoners dilemma’ (de keuze die twee gevangen hebben om allebei hun mond te houden of de ander te verraden). Het collectieve belang is allebei zwijgen, het individuele belang is dat men door de ander te beschuldigen beter af is. Het resultaat is veelal dat beiden voor het eigenbelang kiezen en allebei verliezen.

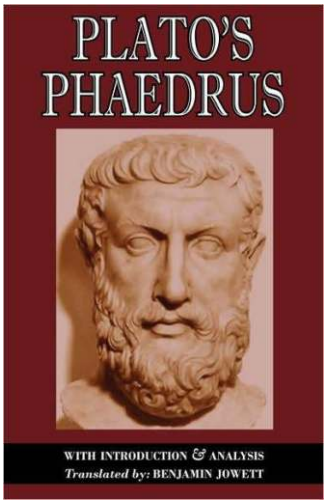

Creatief of conservatief

De mens is zelfbewust en Plato begreep dat daarbij het verstand een rol speelt maar niet voorbij kan gaan aan de wilde (individuele) en de tamme (collectieve) impulsen en behoeftes. Het wilde, creatieve, de lust en de behoefte aan spanning is er maar ook de bereidheid zich te voegen en de behoefte aan structuur en regels. Het hele gamma aan menselijk impulsen en sociale acties ligt ergens tussen die twee in, of dat nu - in de visie van de socioloog Max Weber - om conformeren, samenwerken, ruilen of conflict gaat (en daar mis ik spelen in).

Collectief versus individu, sociaal versus liberaal, intuïtie versus rationele logica, links tegen rechts. We zijn getraind het als tegenstellingen te zien, als een polariteit maar het zijn de paarden van een tweespan, het doel telt en beide zijn nodig.

Zelfbewustzijn, de geest die stuurt, komt met de taak en uitdaging om te weten wat je doet en wilt en dat goed te sturen; dat is geen makkelijke opgave. Adam en Eva kregen dat zelfbewustzijn mee toen ze het paradijs uit moesten - zo kun je de Bijbel ook interpreteren - en werden verantwoordelijk voor hun daden.

Keuzes maken, niet uitruilen

In de discussie over dit soort keuzes doet men het vaak voorkomen alsof het heel logisch is dat we wat uitruilen. Daarbij lijkt het bijna alsof we vergeten dat vooruitgang en technocratie relatief nieuwe ontwikkelingen zijn en in grote lijnen het gevolg van individuele ambities en eigenbelang.

De spanningsboog tussen collectief en individueel is misschien niet zo oud als we denken. Gezien de geringe vooruitgang bij de vroege mensachtigen, die niet veel verder kwamen dan wat potten en vuistbijlen maken in twee of drie miljoen jaar, zouden we kunnen aannemen dat de ‘moderne’ vooruitgang en individualiteit met elkaar samenhangen. Geen individueel voordeel en vooral het groepsbelang dienen - en dat deden onze voorouders blijkbaar - betekent dat vernieuwing geen prioriteit heeft. Oudere beschavingen zoals de Aboriginals of de Hottentotten veranderden eigenlijk nauwelijks en kenden meestal - afgezien van wat rituele taken - geen

grote specialisatie en individuele erkenning voor ‘technische’ vernieuwingen. De vroege mensachtigen hadden waarschijnlijk wel een soort collectief bewustzijn maar de individuele prestaties telden minder mee. Pas later kwam de vooruitgang, zo’n 10.000 jaar geleden kwam daar echt een omslagpunt in. Het lijkt erop, dat individueel zelfbewustzijn en dat wat we als vooruitgang en innovatie zien, elkaars partners zijn. Niet altijd met een optimaal resultaat, ons milieu en de klimaatkwestie maken dat wel duidelijk.

Subsidiariteit

Subsidiariteit noemde ik al in het eerste deel maar het behoeft een nadere uitwerking. Het is een fundamenteel deel van de op zich heel heldere en goede Europese uitgangspunten voor wetgeving en uitvoering, namelijk dat iets proportioneel, effectief en subsidiair moet zijn.

Subsidiariteit eist dat de macht over wetten en regels zo dicht mogelijk bij de betrokkenen moet liggen (het laagst mogelijke administratieve niveau) en om de vraag of de overheid op het juiste niveau en met zo min mogelijk negatieve gevolgen maatregelen neemt. De bedoeling is dat de betrokkenheid en zeggenschap van degenen die te maken krijgen met een regeling zo groot mogelijk is en er geen afstandelijk of te veel centraal beleid is.

Met name rond de Corona-crisis is dat echt een kwestie die veel mensen bezighoudt, wat hebben we te zeggen over al die maatregelen? Zinvolle wetten en breed gedragen normen zijn geleidelijk steeds meer gaan plaatsmaken voor dictaten, opgelegde regels, disproportionele maatregelen, boetes en machtswellustig gedrag van de zittende uitvoerende macht zonder veel verweer van de democratische tegenmachten, de media of de rechtbanken.

Het begrip dat dit hele complex het beste omcirkelt is subsidiariteit maar dat dit de meeste mensen niets zegt en niet begrepen wordt, is jammer. Dit wat vreemde woord (afgeleid van subsidium (Lat.) hulp, bijstand) duikt steeds vaker op maar het wordt niet door iedereen begrepen. Het gaat niet om subsidies maar om de manier waarop de rol van de overheid of machthebbers wordt ingevuld en op welk niveau. Het staat voor decentralisatie en kleinschaligheid, het leggen van de verantwoordelijkheid en de machtsmiddelen die daar bij horen op het juiste niveau. Het Engelse subsidiary wordt gebruikt voor afhankelijke maar zelfstandige bedrijfsonderdelen en geeft aan dat het gaat om gelaagdheid, om zeggenschap op een bepaald niveau.

Nabijheid als basis voor een menselijk bestuur.

Het bestuur dichter bij de burger brengen heeft dus alles te maken met het subsidiariteits-principe dat nu nog te veel als een soort Europese Unie kapstok wordt gezien. Het heeft een historische en rationele basis die heel relevant is, ook in het kader van de digitale vervlakking en de zeggenschap over data en met name persoonlijke data. We hebben de zeggenschap over onze persoonlijke gegevens en wat er mee gebeurt overgelaten aan commerciële partijen en aan de overheid op een niveau, waar we er vaak geen inzage of zelfs maar besef van hebben wie wat over ons weet en daarmee doet. Wat we doen op internet, wat Facebook, Google en dergelijke over ons verzamelen en gebruiken maar ook wat DigID en het digitale patiëntendossier en wat banken, verzekeraars en instanties over ons weten is losgekomen van degene om wie het gaat, het individu. Daarmee is onze privacy steeds meer een loos begrip.

Menselijke maat

Subsidiariteit is niet alleen een rechtsprincipe dat besluiten op een zo laag mogelijk niveau (zo dicht mogelijk bij de betrokkene) genomen dienen worden maar zo dat er de minste schade is voor betrokkenen. Subsidiariteit betekent dat je het minst ingrijpende middel moet inzetten om een bepaald doel te bereiken. Het heeft echter nog een veel bredere betekenis, het gaat om een sociaal uitgangspunt en een economische en management instelling die te maken heeft met effectiviteit, pluriformiteit, diversiteit, democratie, participatiesamenleving, centralisatie, globalisering, schaalgrootte, hiërarchie, gelaagdheid, autonomie en soevereiniteit. Door het navolgen van het subsidiariteits-principe kan de individuele of groepspersoonlijkheid (identiteit) tot haar recht komen, dat kweekt zelfvertrouwen en stimuleert bottom-up initiatieven en innovatie. Ook als democratisch uitgangspunt is subsidiariteit belangrijk, onze getrapte representatie-democratie ontneemt feitelijk de burger veel invloed, en leidt tot indifferentie en lethargie.

Ook in cyberspace is subsidiariteit geen uitgangspunt

We geleidelijk dus hebben de zeggenschap over onze persoonlijke gegevens en wat er mee gebeurt overgelaten aan commerciële partijen en aan de overheid op een niveau, waar we er vaak geen inzage of zelfs maar besef van hebben wie wat over ons weet en daarmee doet. Wat we doen op internet, wat Facebook, Google en dergelijke over ons verzamelen en gebruiken en de overheid via QR-pas, DigID en het digitale patiëntendossier, en wat banken,

verzekeraars en de hackers over ons weten is losgekomen van degene om wie het gaat, het individu.

Ook in de media is het subsidiariteitsprincipe van belang. Berichtgeving moet zo dicht mogelijk naar de betrokkenen gebracht worden, informatie moet toegankelijk en gepast zijn, de opkomst van 'fake news' en media-manipulatie door een beperkte groep tast uiteindelijk het vertrouwen en dus de participatiebereidheid van de burger aan.

Het gaat om passende en open berichtgeving, in de juiste context. Berichten over een boom of bank in een parkje zijn relevant voor omwonenden maar zijn meestal geen landelijk nieuws. Lokale media zijn wel erg belangrijk voor kleinschalige initiatieven en bevorderen diversiteit en participatie en verdienen dus steun zonder inmenging. Sociale media bieden zogenaamd meer directe contactmogelijkheden maar zijn ondertussen kanalen voor manipulatie, kuddegedrag en identificaties met beperkt perspectief geworden.

Bezwaren tegen subsidiariteit

Dingen centraal en voor iedereen gelijk regelen heeft voordelen, er is dan duidelijkheid, de regels gelden voor iedereen in gelijke mate, dat is makkelijker te organiseren en te communiceren. Er zijn ook momenten en situaties dat tijdsdruk direct centraal ingrijpen nodig maakt.

Alles te klein en te precies regelen kan ook duur, onhandig en chaotisch uitvallen. Het is vaak een kwestie van afwegen, subsidiariteit brengt bureaucratie en mogelijk subjectiviteit in de uitvoering met zich mee. Ambtenaren gaan dan hun invloed misbruiken, er ontstaan door de subsidiariteit koninkrijkjes en machtseilanden, zeker als er geen controle van bovenaf is. De onderbaas gedraagt zich als baas, want hij mocht het toch regelen!

Te veel in detail regelen betekent ook meer lagen in het bestuurlijk stelsel, België is daar een voorbeeld van, door de taalstrijd is de macht versnipperd en chaotisch op het niveau van de gewone burger geworden.

Het belang van het subsidiariteitsbeginsel door decentralisatie van overheidstaken is evident maar wordt soms gebruikt om feitelijk de zeggenschap van betrokkenen te verkleinen. Een voorbeeld is het onderbrengen van de zorg bij de gemeenten, al snel bleek dat vooral een bezuinigingsoperatie.

Een oud principe

Historisch ontwikkelde het principe zich in de late Romeinse tijd,. De Grieken en veel oudere culturen dachten meer in top-down structuren. Het staat op gespannen voet met de centralistische benadering, waarbij de staat of de stad (Polis/Civitas) alles regelt voor maar veelal buiten de burger om. Het komt voort uit de sociale ethiek en de ruimte voor spiritueel individualisme (de authentieke mystiek) van de katholieke kerk,en is terug te voeren op Augustinus (De Civitate Dei 413-427 AD) en vindt een bredere expressie in het Romeinse recht van Justinianus (535). Het beginsel is gebaseerd op de autonomie en waardigheid van het menselijk individu en dat de overhead (of de machthebbers) zich ten dienste van de mens dienen op te stellen. De Katholieke Kerk, onder meer in de encyclieken Rerum Novarum uit 1891 van Paus Leo XIII, Quadragesimo Anno (1931 Paus Pius XI) en Pacem in Terris (1963 Johannes XXIII), steunt het principe als leidend in de verhouding tussen de staat en de maatschappij.

Een begrip dat past bij subsidiariteit is ‘menselijke maat’ of ‘billijkheid’; de dingen mogelijk maken op het niveau waarop ze passen, soms is dat individueel of in familieverband of eigen kring (soevereiniteit in eigen kring van Abraham Kuyper) en kan dan de kracht van afzonderlijke gemeenschappen versterken.

Taken moeten dus in eerste instantie aan de lokale gemeenschap (of zelfs aan het individu, het huishouden of de eerstelijnszorg) worden overgedragen, dan pas aan de overheid, eerst een lagere overheid, en dan pas hogere overheden. Soms is een hoger niveau nodig en kunnen dingen alleen op nationaal of international niveau doeltreffend geregeld worden maar dan met waarborgen voor diversiteit en ruimte voor kleinschalige invulling.

Wat opvalt is dat in het Angelsaksische recht subsidiariteit geen grote rol speelt, daar is het Romeins/Rijnlandse idee van een intrinsieke huiselijke vrede, waarvoor de vader verantwoordelijk is als hoeksteen van de samenleving, verlaten en wordt alles tot in detail via contracten en wetten geregeld. Wel is er de kleine minderheid van de libertarians (libertijnen) en het motto ‘Don’t tread on me’ met als wens om overheidsbemoeienis zo beperkt mogelijk te houden. Het recht een wapen te dragen wordt gezien als voldoende tegenwicht tegenover de overheidsmacht.

Ik wijs er op dat de Corona Noodwet typisch een voorbeeld is van een wet, die het subsidiariteits-principe onderdrukt, waarbij be-

voegdheden gecentraliseerd worden en de individuele autonomie en zeggenschap worden opgeofferd. Die Noodwet en de uitbreidingen ervan zou dan ook via een officiële procedure of gerechtshof op subsidiariteit getoetst moeten kunnen worden, zoals vastgelegd in een Protocol bij het Verdrag van Lissabon (EU). Maar een constitunioneel hof, zoals Pieter Omtzigt bepleit, is er niet in ons land.

Referenties:

- EU Verdragen: Artikel 5 van het Verdrag van Maastricht betreffende de Europese Unie
- George A. Bermann, Taking Subsidiarity Seriously: Federalism in the European Community and the United States, 32 COLUM. L. REv. 331 (1994);
- George A. Bermann, Regulatory Federalism: European Union and United States, Academy of International Law, The Hague, 263 RECUEIL DES COUPS 13 (1997)

Identiteit

In de ontwikkeling van de mensheid speelde de ander en de noodzaak tot sociaal contact een doorslaggevende rol. Maar als ‘hunters & gatherers’ in de prehistorische oudheid was dat niet zo’n probleem, je had elkaar nodig, er ontstond automatisch een hiërarchie; de jacht vroeg om leiders en in een betrekkelijk kleine groep regelde zich dat vanzelf, zoals we dat in het dierenrijk zien. Individualiteit speelde niet zo’n grote rol. Het collectieve belang was om te overleven en, al was men zich dat niet bewust, om zich voort te planten met de sterkste genen. Je zou kunnen zeggen dat miljoenen jaren pre- en vroegmenselijke ontwikkeling dus eerder een vorm van collectief bewustzijn (conscience collective) dan van individueel zelfbewustzijn laten zien.

Met de civilisatie, de landbouw en de toename van groepsgrootte was er meer nodig. De samenwerking tussen mensen moest georganiseerd worden. Identiteit begon een rol te spelen, individueel belang (of het belang van een beperkte groep, zoals de familie, het dorp, de streek) strookte niet altijd met het bredere belang. De drang om zich te manifesteren als persoon, kunstenaar of individu is relatief nieuw, maar is ook gegroeid en komt neer op steeds meer competitie met de ander. Natuurlijke hiërarchie in een groep zoals we dat bij dieren kennen, ligt op een ander niveau.

Individu en gemeenschap

Het is altijd de ander die ons bepaalt, individualiteit is het verschil met de ander en van jongs af aan het mechanisme waarmee we een

identiteit opbouwen. Sociologen als Emmanuel Levinas, Pierre Bourdieu, Norbert Elias, Ryszard Kapuscinski of in ons land ook Joop Goudsblom en recent Christien Brinkgreve (‘De ogen van de ander ‘) zien die ander als de basis van ons (samen)zijn; wie kan alleen overleven?

Sociale cohesie, solidariteit, geen zaken waar Plato of Augustinus zich mee bezig hielden. Dat was geen vraag maar een gegeven in de oudheid. Er was wel politiek en machtsstreven maar dat was geen zaak voor de gewone burger en wie de macht greep, beriep zich al snel op Goddelijke roeping, de neiging van heersers om zich tot God te promoveren is heel duidelijk.

We moesten wachten op sociale denkers als Karl Marx, Max Weber en Emile Durkheim omdat pas na een paar eeuwen arbeidsdeling, taakdifferentiatie en technocratie duidelijk werd wat de gevolgen waren van die industrialisatie, zoals de trek naar de stad en de noodzaak tot een nieuw visie op socialisatie zich aandiende. Met uiteindelijk als resultaat de verzorgingsstaat die nu weer onhoudbaar blijkt omdat we niet echt willen delen.

Totale verzorging is mooi maar ook niet erg inspirerend voor het individu, de ambitie dooft uit. De mens kan dan net meer echt kiezen tussen z’n impulsen en behoeftes en het braaf, sociaal en binnen de lijntjes opereren. Het blijft schipperen. In de echte wereld speelt dat ook: we willen én vrijheid én geborgenheid. En afruilen is geen goede zaak. Dat is wat nu vaak gebeurt: we pakken wat vrijheid af om veiligheid te bieden. Dat werkt niet, want zowel veiligheid als vrijheid moeten er zijn. Ze moeten wel afgestemd zijn niet uitgeruild en op één as gesteld.

De moraal, waarom willen we meer en beter

Waarom willen we meer en beter, waarom vooruitgang of is het eigenlijk wel goed zo en is een defensief beleid voldoende? We kunnen natuurlijk eindeloos mooie plannen maken, technologie inzetten en investeren in een betere, duurzame, gezonde wereld.

Maar is een super-staat en zo veel mogelijk innovatie echt nodig, of is dat de enige manier om het hoofd boven water te houden?

De vraag is dan misschien of daar dan wel publiek geld voor is. Misschien is beter met minder ook een goed motto. Nog belangrijker is dat we goed zien wat bijvoorbeeld comfort en techniek voor ons doen.We kunnen ons door de techniek en de mooie systemen en plannen laten opduwen maar gaan we dan oorzaak en gevolg niet omdraaien. Het pushen van techniek, het vernieuwen om het

vernieuwen, het groeien om de groei, dat is bouwen op drijfzand en de resultaten zien we helaas te veel om ons heen. Moeten we niet eerst zorgen dat we begrijpen wat mensen gelukkig, tolerant en respectvol maakt, wat de burger eigenlijk wil? Dat je daarvoor misschien helemaal niet zoveel techniek, netwerken en bandbreedte nodig hebt, dat is toch een mogelijkheid om te overwegen?

Uiteindelijk komen we weer bij de mens uit. De diepere behoefte van de burger begrijpen vraagt meer dan marktonderzoek of verkiezingen, want de echte problemen blijven vaak verborgen, niemand loopt te koop met armoede, misdaad, eenzaamheid, depressie of contactwensen. Ieder mens heeft zowel sociale als individuele motieven, behoefte aan erkenning en zoekt naar de zin der dingen. Dat wordt in de praktijk gereduceerd tot vrij platte doelen zoals meer inkomen, materiële zaken. Willen we daar bovenuit komen, dan is een goed begrip van de drijfveren, mechanismen en de moraal van de mensen en de gemeenschap dus nodig.

Dat is iets waarbij de psychologie, antropologie en sociologie ons kan helpen maar waar de oude wijzen ook wel iets van begrepen.

Maslow's piramide

Wat drijft eigenlijk de mens, de familie, de groep, de stam, de stad, de staat? We willen zekerheid, erkenning, welvaart, welzijn, zelfontdekking, Abraham Maslow zette dat neer in een mooie piramide van behoeftes. Daar is de behoefte aan contact met de 'andere wereld' niet erg specifiek genoemd maar zolang religie een rol speelt en dat is in de huidige wereld nog steeds een factor, kunnen we die niet ontkennen.

Hoe gaan we dan die behoeftes invullen en voor wie? De schaarste verdelen hoe doe je dat eerlijk en rechtvaardig? Met regels en wetten maak je mensen niet gelukkig zonder structuur, vertrouwen en uitdagingen gaat het ook niet.

Spinoza's opmerking dat de essentiële taak van de staat de vrijheid is, kan een goed uitgangspunt zijn. Bescherming van de vrijheid jezelf te zijn maar dan wel, ook volgens Kants Categorisch Imperatief, met respect voor de vrijheid van de ander. Dan komt natuurlijk de veiligheid direct in beeld. Het systeem, de orde (met uiteindelijk wet en regel en handhaving) moet die tegenstellingen verbinden moet gebaseerd zijn op een gevoel van balans, rechtvaardigheid en uiteindelijk ethiek. Moraal als praktische ethiek speelt een essentiële rol wat is daarbij de basis? Iedereen gelijk, of toch verschil? Is dat omdat we 'vooruitgang' niet willen afknijpen door te strakke ordening, creativiteit offeren aan behoudzucht. Een totaal veilige

politiestaat of -stad is niet leuk, spannend, uitdagend maar andersom is ook niet wat we willen.

Wereldbeeld, deugen we wel?

Bij het denken over democratie is het wereldbeeld, of feitelijk het mensbeeld dat de grondslag van de samenleving vormt, bepalend. Dat beeld is vaak dat de mens van nature slecht is, niet te vertrouwen en slechts door een dun laagje ‘civilisatie’ wordt afgehouden van totale chaos en willekeur. Dat is de veneer-theory (fineer-theorie), die o.m. door Thomas Hobbes werd uitgedragen en door allerlei experimenten in de psychologie in de zestiger jaren werd gesteund. Ondertussen blijkt dat niet allemaal te kloppen, zoals Rutger Bregman in zijn boek (Alle mensen deugen, 2019) aantoont, of tenminste argumenten aandraagt die de gangbare veneer-opstelling onderuit halen. Hij ziet evolutie als een ‘survival of the friendliest’ maar gaat niet zover te spreken over een ‘survival towards the fittest’ (meer De Lamarck dan Darwin) omdat dan een Godsbeeld of doelstelling van het universum nodig is.

Het Russische ‘Silverfox experiment’ van Lyudmila Trut en Dmitri Belyaev sinds 1959 ondersteunt dit beeld van vriendelijkheid als basis van sociale cohesie en groei van samenwerking. Vossen geselecteerd op vriendelijkheid veranderen naar vriendelijker dieren met ook een vriendelijker (puppy) uiterlijk en neotenie. De gedomesticeerde vos is een vorm van de wilde rode vos die tot op zekere hoogte is gedomesticeerd onder laboratorium-omstandigheden.

De implicatie van deze evolutionaire trend, die overigens niet uitsluit dat onder meer door ingroup/outgroup polarisatie en identificatie de mens toch vreselijke dingen kan doen, wordt door Bregman niet verder uitgewerkt. Het gaat erg in tegen het anti-racisme en anti-discriminatie gevoel. In extremo zijn lelijke mensen en lelijke volksgroepen dan, als we de zilvervos bevindingen toepassen op

mensen, minder vriendelijk en minder sociaal wel inventiever en ondernemender? Er is nauwelijks onderzoek naar gedaan, behalve dat we best weten dat mooie mensen allerlei voordelen hebben en vooraan staan bij partnerkeuze.

Maar eerst maar terug naar waar we samen misschien nog in geloven, het idee of de illusie die we democratie noemen..

39 Democratie: doel of middel

In onze Westerse wereld hebben we de behoefte aan recht en wet en invloed van de burger daarop vertaalt naar democratie, een model dat de keuzes tussen individu en collectiviteit naar het volk zou brengen.

Helaas is dat systeem niet ideaal, zeker niet in de praktijk van de Corona-crisis. Zijn we nog een democratie, of eigenlijk een centraal geleide staat met wat quasi-democratisch theater? In dit hoofdstuk ga ik in op basisvoorwaarden, maar ook hoe we in een steeds belangrijker deel van onze samenleving te maken hebben met internet en cyberspace, waar democratie totaal ontbreekt, maar waar internet en sociale media steeds meer een factor worden in de publieke opinievorming, in de verkiezingsstrijd, en eigenlijk een nieuwe peiler onder het systeem is geworden.

Ik heb lang gedacht dat de grondwet of constitutie echt de basis was van de democratie, maar die grondwet blijkt nu naar behoefte even aangepast worden en is zeker niet meer in steen gebeiteld zoals in de tijd van Hammurabi. ‘The pursuit of happiness’ is een mooie gedachte in de Amerikaanse grondwet maar gold bij de vaststelling daarvan niet voor slaven, minvermogenden en vrouwen. We zijn ondertussen wat verder gekomen maar het BNP en besteedbaar inkomen zijn nog steeds de erg materiële peilers van het beleid. De gedachte dat als democratieën materieel vooruitgang brengen, ze ook moreel gezien beter functioneren, neemt een causaal verband aan maar misschien is de economie de oorzaak en democratie het tot ideaal verheven gevolg. Geluk en democratie zijn niet noodzakelijkerwijs gekoppeld, denk aan een klooster waar democratie niet echt aan de orde is. Democratieën voeren ook oorlog, martelen en discrimineren en kennen en sanctioneren ongelijkheid. Een citaat van de ondertussen wel wat achterhaalde (‘end of history’ Fukuyama (‘92):

“.. de liberale democratie hoeft niet per se het enige politieke systeem te zijn dat geknipt is om sociale conflicten op te lossen. Het vermogen van een democratie om conflicten vreedzaam op te lossen, is het grootst wanneer deze conflicten ontstaan tussen `belangengroeperingen’ waartussen al geruime tijd consensus bestaat over de regels van het spel, en wanneer de conflicten primair economisch van aard zijn. Maar er zijn andere, niet

economische conflicten die veel moeilijker zijn op te lossen en die te maken hebben met kwesties als geërfde sociale status en nationaliteit; voor het oplossen van dit soort problemen is de democratie niet bij uitstek geschikt. "

En:

"….De liberale democratie mag dan functioneler zijn voor een maatschappij die in bepaalde basisprincipes al een hoge graad van sociale gelijkheid en consensus heeft bereikt maar voor maatschappijen die sterk zijn gepolariseerd naar sociale klasse, nationaliteit of religie, kan de democratie patstelling en stagnatie opleveren."

Democratie, getrapt, digitaal of direct

Traditioneel is de raadpleging van de burger (liefst alle inwoners) de basispijler van een democratisch stelsel. Dat kon (voor de elite) in Griekenland en nog hier en daar zoals in Zwitserland meestal is het een representatieve en dus indirecte raadpleging geworden. Dit betekent dat het volk zijn eigen vertegenwoordigers kiest die voor hen beslissingen nemen. Verder is de politieke macht verdeeld over meerdere (en aanspreekbare) organen (machten) om willekeur en machtsmisbruik tegen te gaan en zijn de drie machten gescheiden via de Trias Politica en een vrije pers als vierde macht. De verschillende organen controleren elkaar zodoende. We noemen een rechtsstaat, waarin elke burger rechten, vrijheden ook plichten heeft, vaak een democratie dat is niet altijd waar, het kan ook een autocratie, meritocratie, consensus stelsel of theocratie zijn of een parlementair stelsel dat niet per se democratisch hoeft te zijn. De definitie is dan ook vrij vaag, zoals in het woordenboek van Van Dale:

Staatsvorm waarbij het volk (door vertegenwoordigers) zichzelf regeert en vrijelijk zijn meningen en wensen kan uiten.

Hedendaagse democratie is min of meer uitgeroepen tot een (westerse) staatsideologie waarin het volk soeverein is of vooral denkt te zijn. Zowel in directe vorm (referenda, petities, polls) of via vertegenwoordiging. Op deze manier lijkt draagvlak voor wetgeving zogenaamd gewaarborgd. Door middel van verkiezingen geven burgers legitimiteit aan de beslissingen van volksvertegenwoordigers die worden door de uitvoerende macht vaak niet meer geraadpleegd, 'ruling by edict' is de standaard geworden, de Trias Politica is illusionair geworden, de machthebbers bepalen.

Democratie als zoethouder

De hele democratie is een zoethoudertje geworden en is in de praktijk zeer beperkt; verkiezingen alleen is niet voldoende, er hoort inspraak bij, betrokkenheid, ruimte voor politiek activisme. Een democratie is niet één keer per vier of vijf jaar stemmen, het is een systeem van tegenstrevende krachten en ruimte voor zelforganisatie om bij te sturen. De minderheid mag van zich laten horen (vrije pers en meningsuiting/demonstratierecht etc. Niet de meerderheid die beslist een systeem dat rekening houdt met de belangen van de minderheid, overigens met het risico van compromisoplossingen die niemand wil.

Democratie is geen vrijbrief voor hen die gekozen zijn als uitvoerende of controlerende macht om vier jaar per decreet te regeren, en alleen in verkiezingstijd naar de kiezer te luisteren, dat is seriële autocratie of zelfs oligarchie. Het gaat niet om het kiezen van 'poppetjes' als ambtsdragers om beleidsprincipes. Democratie begint bij communicatie, niet via panels en debatten met de mensen in de wijken en op de werkvloer. Maar democratie vraagt ook vertrouwelijkheid, geheimhouding, omdat overleg in alle openheid niet altijd productief is. Democratie is een proces, een resultaat dat niet tot statisch resultaat gemaakt mag worden.

De kenmerken van een democratie zijn:

- Individuele vrijheid
- Politieke grondrechten
- Politie en defensie hebben beperkte bevoegdheden
- Onafhankelijke rechtspraak
- Persvrijheid
- Vrijheid van meningsuiting

Randvoorwaarden representatieve democratie

Als je op jacht gaat is democratie of zelfs sociocratie (werken met consent) geen handige aanpak. Je hebt een min of meer volwassen samenleving nodig om democratie te kunnen invoeren. Daar hoort bij:

- Groepsgevoel (nationale eenheid, stad, partij, us/them), een identiteit
- Relatieve autonomie van de staat, de stad etc. Democratie mag geen theaterstuk zijn.
- Economische en culturele ontwikkeling die democratie toelaat, als fase in de evolutie vanaf stam tot moderne natie.
- Communicatiemiddelen die breed toegankelijk zijn.

- Een zekere mate van complexiteit, waardoor niet iedereen in staat is goed geïnformeerd te beslissen en we dat moeten overlaten aan gekozen of benoemde vertegenwoordigers.
- Geen regeren bij akkoord of edict, via opleggen van besluiten, waarmee de trias politica en het duale stelsel (‘de regering regeert, de Kamer controleert’) zijn waarde verliest. Niet regeren via dictaten, tafels of lobby beïnvloeding. Geen machtsverschuiving naar regering (gouvernamentalisering) ten koste van parlement.
- Geen (verborgen) incentives (beloningen ook baantjes etc.) voor machthebbers, bij het verwerven of behouden van de democratische en uitvoerende functies en posities,
- Participerende burgers. Brede participatie in het BNP. Oliestaten waar niemand van de burgers (niet de import-werkers) hoeft te werken zijn zelden democratisch. Betrokkenheid en verantwoordelijkheid dienen inhoud te hebben.
- Machtsmiddelen voor de burger, plebisciet, petitie, initiatief, bindend referendum, constitutioneel hof, agendering, hoorzittingen, demonstratierecht, WOB, transparante overheid, afzettingsprocedures.
- Een vertrouwensbasis en respectabele rechtsprincipes: proportionaliteit, subsidiariteit, effectiviteit en levensvatbaarheid (en ook lange termijn sustainability)
- Acceptatie van een ethische basis, namelijk het gezamenlijk belang, verantwoordelijkheid en burgerschap, een sociaal contract. Rechten en plichten. Beperkingen aan belangengroeperingen (religies, minderheden) die als exclusieve groeperingen (identificatie) de democratie gebruiken of saboteren voor eigenbelang. Er moet consensus bestaan over het idee dat zij die zijn gekozen om te regeren, dit doen ten behoeve van iedereen.

Je kunt dat via getrapte verkiezingen bereiken ook direct of gebruik maken van internet voor peilingen en stemmingen, wel onder strikte voorwaarden aan representativiteit en veiligheid.

Basisdemocratie is een vorm van democratie waarin zo veel mogelijk beslissingen op een zo laag mogelijk niveau worden genomen en sluit aan bij het idee van subsidiariteit.

Internet en democratie

Digitalisering heeft grote voordelen, zoals comfort, efficiency, access for all ook nadelen zoals vervlakking en aantasting van de di-

versiteit, van lokale markten en lokale winsten door globalisering en aantasting van de privacy. De bevordering van democratie, ooit door mensen als John Perry Barlow van de EFF zo geroemd als kernkwaliteit van internet (Cyberspace Independency Declaration 1996) is echter niet goed uit de verf gekomen, eerder is het een instrument voor massa-manipulatie gebleken, compleet met fake nieuws en identificatie met deelbelangen. Men gaf in de begintijd van het WorldWideWeb hoog op over van de democratische mogelijkheden maar meer realistische geesten zagen in dat internet zou leiden tot ongebreidelde globalisering, neokolonialisme, vervlakking (de entropische effecten), verlies van privacy en burgerrechten en aantasting van de culturele en bio-diversiteit. De democratische impact bleef beperkt; peilingen, referenda, petities bleken vooral belangenbehartiging, e-stemmen gemakkelijk te saboteren, profiling te gebruiken voor fake nieuws en manipulatie (zoals het Cambridge Analytics schandaal bij verkiezingen in de VS) en de afstand tussen burger en bestuur nam alleen maar toe. De cyberdemocratische impuls van vrije informatie wordt afgeknepen en omgeturnd in de verstikkende dictatuur van cyberonderdrukking.

Nieuwe pijler: internet

Gezien de veranderende visie op de mens als in principe deugend komt ook de democratie in een ander licht te staan en is er behoefte aan nieuwe vormen van consultatie van de burger. De hele democratische machinerie gaat nu nog te veel uit van het beperken van de vrijheid, met dwang, straffen, en het ontnemen van individuele rechten.

De aanpak van beperken, sturen, van bovenaf beslissen, uitgaan van fraude en een slechte inborst zoals we die ook in de Corona-crisis en de toeslagen-affaire zo duidelijk zien, is eigenlijk niet houdbaar meer. Het laat geen ruimte voor het goede en verantwoordelijke in ieder mens. Kan een nieuwe vorm van interactie tussen mensen, via het internet en applicaties maar dan veilig en representatief dan hier helpen? Kan daarmee ware democratie en participatie mogelijk worden? Dat leek eerst een mooi ideaal ging verloren in de globalisering en entropische vervlakking. Zou er geen systeem kunnen worden opgezet, dat de in-

ternet faciliteiten wel gebruikt voor meer inspraak, participatie en medezeggenschap? Voor controle op subsidiariteit, proportionaliteit en effectiviteit van overheids- en institutionele en eenzijdig opgelegde maatregelen, bij gebrek aan een constitutioneel hof of een rechtsinstituut waarbij het nakomen die Europese regels ook nationaal kan worden afgedwongen.

Een directe democratie is in de oude vorm met persoonlijke inbreng en keuze vrijwel onmogelijk. Zaken als internet referenda werken niet goed omdat niet iedereen meedoet en niet iedereen goed geïnformeerd is. Internet opent hier in theorie wel nieuwe mogelijkheden en kan als nieuwe pijler van de democratie gezien worden.

Dat kan geïnstitutionaliseerd worden maar er moet ook ruimte zijn voor activisme, klokkenluiders, demonstraties, feedback vanaf de bodem. Het hacktivisme is daarbij in een naar `Big Brother' neigende info-society op zichzelf nog niet zo kwalijk, een democratie van deels anonieme en kritische meekijkers kan positieve kanten hebben. Dat vormt een tegenwicht tegen de groeiende macht van overheden en grote cyberspace machten zoals Google en Facebook, die in de 'cloud' opereren en dus buiten elke jurisdictie of rechtssysteem dan ook. Wikileaks heeft veel losgemaakt!

Cyberspace heeft ook dreigende kanten, het is allemaal al bedacht in soms angstaanjagende detaillering maar we hebben het laten gebeuren en hebben de consequenties niet doordacht en afgedekt in 'checks and balances '.

Je kunt het ook optimistisch zien, de meer directe democratie die mogelijk zou zijn met internet, zou kunnen inhouden:

- Inkadering van de consequenties (groepsgevoel, impact uitkomst als raadgevend danwel verplichtend of correctief)
- Representativiteit (alle stakeholders doen mee), opkomstbevordering
- Kwalificatie (goed geïnformeerde deelnemers en betrouwbare informatie)
- Participatie, alleen stemmen is niet genoeg en te vrijblijvend.
- Een gemeenschappelijk ethisch kader
- Democratische regulering, protocollen, wetgeving op het juiste niveau (subsidiariteit).
- Geheimhouding, kan de overheid nagaan wie wat stemde?
- Controle op uitvoering en feedback
- Fasering en timing, herhaalpeilingen en geldigheidsduur

- Koppeling naar de representatieve democratische instituties, partijen, gerechtshoven, denkrichtingen, de grondwet, mensenrechten.
- Inpassing in het onderwijs als democratische pijler

Internet geeft, als met het bovenstaande rekening wordt gehouden, de burger wel meer mogelijkheden, voor expressie, zelforganisatie en als nieuw controle-instrument. Daarbij heeft het individu meer macht gekregen, want iedereen kan posten, mailen, bloggen etc.

De vierde macht, de journalistiek als mede-controleur van de macht der instituties, is veel breder geworden, iedereen kan nu controle uitoefenen. Een mondige en goed geïnformeerde burger kan daardoor invloed op het beleid en de uitvoering uitoefenen. Via de media, sociale media, het parlement, via maatschappelijke organisaties en via buitenparlementaire acties, met internet als communicatiemiddel, ook onderling. Mits de overheid geen censuur of beperkingen oplegt (of via de achterdeur laat gebeuren) aan internet gebruik, zoals nu vaak gebeurt en ook zelf echte openheid betracht en qua procedures zoals de WOB ook faciliteert.

Internet breidt de verschillende functies van de journalistiek uit naar de burger, de vierde macht wordt democratischer maar ook minder helder. Media zijn er om:

- te informeren: berichten over maatschappelijke ontwikkelingen
- te controleren: controleren of autoriteiten en organisaties zich houden aan afspraken en hun maatschappelijke verantwoordelijkheid naleven
- platform voor discussie en opinie te bieden: een plaform voor mening en debat
- te duiden en te analyseren: achtergrondinformatie bieden bij politieke en maatschappelijke ontwikkelingen, en dit van commentaar voorzien
- te agenderen: onderwerpen op de maatschappelijke agenda zetten
- ruimte te geven aan hacktivisme, wikileaks, onderzoeksjournalistiek etc.

Normen en waarden in cyberspace

Wat ten enenmale ontbreekt, is cyberethiek. Waarheid, vrijheid, veiligheid, in een globale context en in cyberspace kunnen we ze al helemaal niet helder aan elkaar relateren. We zullen terug moeten naar denkers als ‘Spinoza’ die bijvoorbeeld vrijheid als een essentiële taak van de staat zag en dan zien of er een ethiek van cyberspace valt te formuleren. Daar is grote behoefte aan. Net als in de tijd dat door Hugo de Groot met de opkomst van de intercontinentale

scheepvaart een kader werd geschapen (de vrije zee) zo zal in onze tijd cyberspace een eigen ethiek en rechtsgrond moeten krijgen.

Het is jammer dat men dat in alle forums en discussies en in de commentaren van juristen wel aanstipt maar niet met duidelijke suggesties en inzichten komt. Het zijn feitelijk niet-juristen als JP Barlow (EFF), Jaron Lanier, Ted Nelson,Wau Holland, Rop Gonggrijp en sciencefiction schrijvers als Bill Gibson die hier zinvolle bijdragen en vooral vergezichten hebben geleverd. Zij deinsden niet terug voor subjectieve rechtsopvattingen en denken dat we in het subjectieve recht en de vraag hoe ervaar ik privacy, waarheid, geluk, en vrijheid mogelijk een nieuwe cyberethiek zullen vinden. Geen Legal-push maar subject-pull. In die zin is het internet ook een medium dat nog democratische vergezichten biedt. Maar er moet wel een nieuw kader voor worden ontwikkeld, dat de tekortkomingen van vandaag ondervangt. Kathalijne Buitenweg schreef er een boek over: Datamacht en Tegenkracht

Het scheppen van een nieuw kader

Er zijn wel allerlei plannen en aanzetten om via internet wat op te zetten een helder idee is er niet. Misschien kan via een prijsvraag en congressen over dit onderwerp de creatieven gevraagd worden om iets op te zetten, dat zowel informatief, participatief als peilend kan werken. Dat zou ook testen van de betrokkenheid, de deskundigheid en de bias van de stemmers moeten omvatten en meenemen, anders blijft het bij manipuleerbare belangenbehartiging zoals nu bij al die petities op het internet. Niet direct op nationale schaal maar in kleinere organisaties kan dat dan uitgeprobeerd worden.

Dit is geen simpele uitdaging, er moet een nieuwe pijler onder de democratie gezet worden, waarvoor protocollen, misschien wetten en instanties moeten worden opgetuigd. De deling van de macht om zo'n systeem in te voeren en te beheren vraagt een balans en evenwicht tussen de belangen van alle stakeholders.

Het zou zinvol zijn voor het ontwikkelen van zo'n internet-democratie pijler middelen vrij te maken in de publieke sfeer maar met steun van particuliere organisaties.

40 De politieke situatie

Democratie is mooi, maar hoe gaat het in de praktijk, hoe werkt de politiek, hoe krijg je mensen mee om dingen te veranderen, hoe scheppen we draagvlak voor misschien erg noodzakelijk ombuigingen? Dan moeten we kijken naar waarom mensen (kiezers) eigenlijk achter een bepaalde stroming gaan hangen.

Dat is zeker niet omdat ze de Haagse kliek echt vertrouwen. De politiek is verworden tot een systeem van tassendragers, die weer tassendragers aannemen en zo voort. De werkelijke machthebbers blijven buiten schot, het zijn de loopjongens die zo graag willen meespelen die uitvoeren wat ze eigenlijk niet begrijpen. Het belang van de burger is ondergeschikt geworden, de democratie werd een hol ritueel.

Dat is beangstigend en moet veranderen, maar is daar wel draagvlak voor? De politiek zelf en de mensen die zich in het systeem hebben weten te likken gaan daar niks aan doen. Het moet dus van de burger komen, van ontevredenen, teleurgestelden, van hen die geen vertrouwen hebben in het huidige stelsel. Die groep is gegroeid en kan, zij het zeer beperkt, via het stemrecht verandering afdwingen, maar wie zijn daartoe bereid. Een analyse van politieke verhoudingen in relatie tot de basis-instelling van de burger is aan de orde.

Welke politieke huizen/partijen overleven, waar komt het zwaartepunt te liggen als de Corona-storm gaat liggen. Dat mogelijk de hele samenleving dan in een chaotische situatie belandt laat ik even buiten beschouwing, het uitgangspunt in dit hoofdstuk is dat er een min of meer normaal politiek stelsel overeind blijft. Maar wel in het perspectief van een interessant gedachten-experiment, namelijk welke stromingen zouden ontstaan als er iets gebeurt waardoor bestaande partijen verdwijnen en alles nieuw is. Geen allianties, geen familiedruk, geen oude banden of wonden, geen poppetjes; een totaal vrije invulling van het politieke landschap.

Het politieke Post-Corona landschap

Dat experiment is een illusie, na WO2 gebeurde dat ook niet maar in kamp Vught werd wel nagedacht over hoe het verder moest en kreeg de sociaal-democratie gestalte. Maar laten we maar uitgaan van wie nu wat steunt en waarom. Er zijn in 2020 verkiezingen geweest maar toen was de bijna hypnotische invloed van de grote

held Mark Rutte een duidelijke factor, regeerde de angst nog en koos men dus vrij conservatief en geloofde men ook nog in de capaciteiten van D66-leider Kaag. De raadsverkiezingen gaan dat beeld wat nuanceren, maar daar spelen de lokalo's ook een grote rol.

Voor het Haagse kun je wel stellen, dat de steun voor de overheid en de politieke partijen in de coalitie enorm is afgenomen, maar men houdt krampachtig vast aan die 75+2 meerderheid en ook Rutte IV zal niet aansturen op nieuwe verkiezingen. Het vertrouwen in de regering en het stelsel is op een dieptepunt, maar is er wel een nieuwe kabinet met minimale steun. Daarmee komt een ernstige tekortkoming van het stelsel aan het licht namelijk dat de burger geen verkiezingen kan afdwingen. Dit is een democratisch manco, misschien dat een breed gesteunde petitie dit ook duidelijk maakt. Een bindend referendum, waar D66 ooit voor was en dat zoeits kan afdwingen, is waarschijnlijk geen punt meer; dat zou het kabinet doen struikelen.

De debatten rond de formatie en de kwestie Omtzigt hebben het denken over macht en tegenmacht meer open gegooid, de kleine nieuwkomers in de Tweede Kamer hebben goed gescoord en de feitelijke politieke verhoudingen (de stemming van het volk) liggen nu behoorlijk anders. Het beleid krijgt steeds minder waardering. De oude en nu weer vernieuwde coalitie staat nu onder druk, heeft net voldoende steun qua zetels in de 2e Kamer, maar moet sappelen in de senaat met incidentele steun vanuit de linkerzijde of van nieuwkomers zoals Volt.

Verder kijken

Als we even kijken naar wat er na de Corona-crisis en die kan nog jaren doorsukkelen, aan politieke stromingen in beeld is en dan even voorbij de partijlijnen kijken zullen er nog steeds grote groepen zijn, die politiek zweven, niet weten wat ze willen, politiek nog niet voldoende zijn ingevoerd maar toch vanwege hun aantallen een factor vormen. Dat geldt zeker voor de millennials en de jongeren die relatief nieuw zijn in het politieke landschap. De vraag is bij wie de horeca-ondernemers die gemangeld zijn, de crisis-slachtoffers, de werklozen, de ontevredenen, de gefrustreerde zorgwerkers, de Islam-vrezenden, de vaccinatievrijen steun zoeken? Wat gaat er op termijn gebeuren met de ZZP-ers en ondernemers die hun business zagen verdampen of gewoon failliet gingen?

Welke partij steunen ze of komen er nog nieuwe partijen op en gaan de oude clubs onderuit, zoals nu al bij het CDA speelt? Er spelen, naast de "reset" en "wederopbouw" problematiek die zeker

nog jaren en misschien decennia zal spelen, fundamentele kwesties. Energie en klimaat zijn relevant, maar kunnen we na het beperkt steunen van armere continenten met vaccins etc. nog wel rekenen op hun steun. Gaan de lange termijn gevolgen van Corona, zoals verminderde algemene weerstand en levensverwachting een rol spelen? Hoe worden de super-rijken, de grote bedrijven en belasting-ontwijkers aangepakt, en in veel bredere zin hoe gaat we de ongelijkheids-kwestie vertalen, ook in politieke zin. Als er een periode van lokale of globale chaos komt dan veranderen ook de politieke prioriteiten.

Voorspellen is moeilijk en ongetwijfeld zullen zich ook paradoxale ontwikkelingen voordoen, zo is het niet ondenkbaar dat de kaalslag in het MKB niet leidt tot minder ondernemingen maar juist een nieuwe golf bedrijvigheid gaat voortbrengen. Net zoals de kans dat de oversterfte en lange termijn vaccinatieschade gevolgen heeft voor de economie en het sociale leven, de woningmarkt, de pensioenen en het hele bankwezen. Blijven pro- en contra vaxxers tegenover elkaar staan of komt er verzoening?

De innovatie en bedrijvigheid zal misschien toenemen en verder aansluiten bij de trend naar online, personalisatie (customizing) en kleinschalige en lokale productie. Het internet en e-commerce werden groot, dat gaat niet meer weg. We groeiden zogenaamd op de golven van globalisatie maar die trend is aan het keren, nu is kleinschaligheid weer interessant. Negatief werkt dat uit als “eigen volk eerst”, positief als gebruik maken van eigen kracht.

Wie voelt zich waar thuis

De vraag is welke politieke stroming hier voldoende steun kan verwerven, want het gevaar is de versplintering door identificatie met deelbelangen, waardoor bijvoorbeeld in de VS het linkse (Democraten) blok slagkracht verloor. De tegenstelling tussen senioren met geld of pensioen (babyboomers) en de jongeren is een bron van versplintering, ook binnen bestaande partijen. Veel zal afhangen van herkenbare leiders en aansprekende rol modellen. Die ontbreken voorshands in de Nederlandse politiek, of zijn we er met de tanende en nu weer wat gepimpte populariteit van Rutte, de opkomst van en nu toch wel wat teleurstelling in Kaag en de Corona bonus van centrum-rechts?

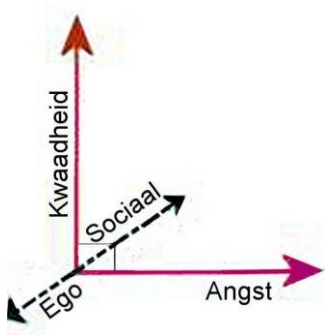

Omtzigt en Van Haga kregen veel kiezers achter zich en de kleinere partijen als Volt, JA21, PvdDieren en BBB profileren zich heel duidelijk maar is dat voldoende?

Nieuwe scheidslijnen

De oude links-rechts indeling werkt niet meer goed maar wat dan wel? Politieke stellingname is niet erg rationeel. Het is vooral een emotionele kwestie. We stemmen met onze onderbuik, niet erg op basis van analyses van partijprogramma's en vaak omdat we de poppetjes wel o.k. vinden. Ook economische feiten worden vertaald naar emotionele reacties, naar sentimenten als angst en kwaadheid, teleurstelling, (wan-)hoop, vluchtgedrag en vaak identificatie met leiders of idealen. Daarbij spelen de harde feiten niet erg mee. Zeker in een tijd van fake nieuws en sociale media is de "consensus" waarheid een kwestie van interpretatie en helaas manipulatie. Wie het hardst roept of de meest overtuigende woordvoerder heeft, pakt de winst, en heeft het dan weer 4 jaar of zo voor het zeggen,

Politiek draait dus om emoties, die we ons bewust worden als gevoelens, en daar onder liggen de basis reacties op externe prikkels, dus fight, flight en freeze (vechten, vluchten, bevriezen). Dergelijke reacties hebben vooral te maken met onze emotie-oren, de bijnieren, met neurotransmitters en hormonen zoals adrenaline en dergelijke.

Kwaadheid en angst zijn de meest duidelijke drijfveren, blokkeren kan uit angst of uit wanhoop.

Een gesimplificeerde indeling van een politiek spectrum zoals in de plaatjes zou dus kunnen zijn of mensen uit kwaadheid of angst hun politieke keuze maken en of ze dan vanuit hun persoonlijke of juist sociale belangen kiezen. Daar hoort ook wel wanhoop bij, maar wanhopige mensen stemmen meestal niet. Daarnaast speelt de

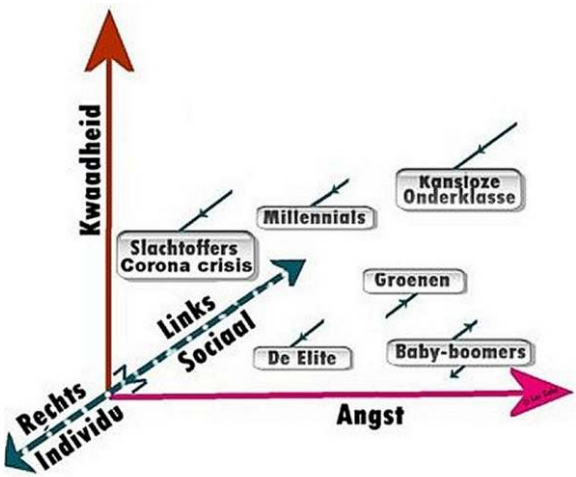

instelling mee, is men sociaal of individualistisch ingesteld, het oude links-rechts en conservatisme is van alle tijden.
Dat geeft dan een assenstelsel met wat clusters die daar ergens in passen en sociale groepen die dus ook politieke doelgroepen zijn.

De derde dimensie, de sociale/individuele as wordt in het schema per groep aangegeven als een pijltje naar voren of naar achteren, om de oriëntatie aan te duiden. Het gaat om generalisaties, er zullen best kanslozen zijn die wel sociaal denken en stemmen maar de meerderheid komt vanuit een combinatie van angst en kwaadheid toch vooral op voor het eigen belang, het ego, het individuele winst-denken.
Niet alle kiezersgroepen zijn aangegeven, alleen zij die op dit moment geen duidelijke plek hebben. Het gaat namelijk niet om de mensen die traditioneel toch al vast zitten in hun keuze maar om de zwevende kiezers, de “swing votes”. De verandering in opstelling, dat stelt ook Maurice de Hond, is belangrijk als indicatie van de verschuivingen die te verwachten zijn in stemgedrag.
Er zijn veel meer variabelen zoals of men toekomstgericht is, in het heden leeft of het verleden en of men nog gelooft in democratie of juist niet meer gaat stemmen, maar dat maakt het erg ingewikkeld.

Wanneer de corona pandemie uiteindelijk uitdooft (en dat kan nog jaren duren met nieuwe mutaties etc.) dan kan er een chaotische situatie ontstaan, maar ook dat gaat uiteindelijk wel over. Worden de mensen kwaad of berusten ze in de situatie? Waar moeten we dan rekening mee houden?

De samenstelling van de bevolking verandert. We worden ouder, maar Corona heeft door het sterven van veel ouderen de vergrijzing beperkt, de levensverwachting loopt zeker nog een aantal jaren terug, al gaat het CBS uit van snel terugveren. De ziektekosten-verzekeringen gaan omhoog, de pensioenen waarschijnlijk wat omlaag, de belastingen omhoog, de middengroepen gaan geplukt worden. Mogelijk neemt ook de totale bevol-

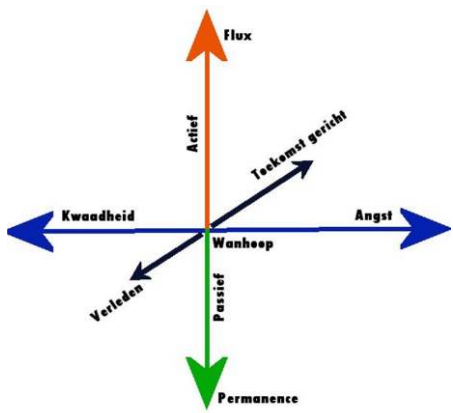

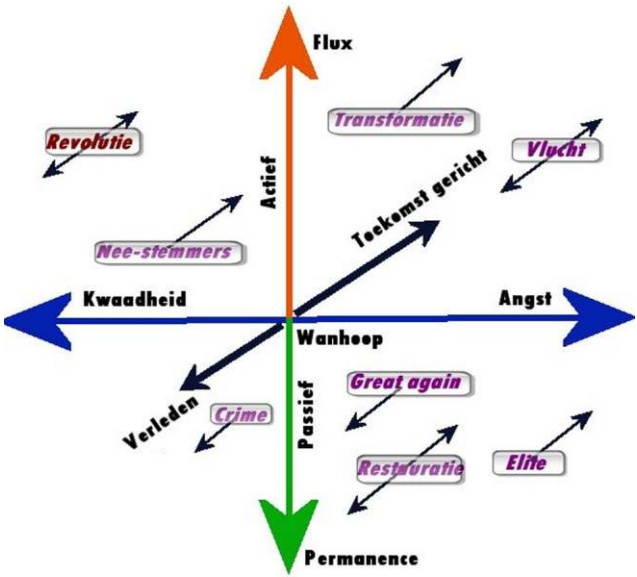

king af en zijn een aantal problemen daarmee uit beeld en is er minder behoefte aan instroom. Hoe gaat men daarop reageren? Er komt vast ook nog meer kritiek los op de manier hoe men de economie heeft opgeofferd ten bate van de baby-boomers en de oorlogsgeneratie, ten koste van de jongeren en hun toekomst. Men zal waarschijnlijk roepen om nationalistisch beleid, anti-globalisme en aanpakken van de elite.

Daarbij mogen we ook de positieve gevolgen van de Corona-crisis niet vergeten. Er groeide bewustzijn, cohesie, ondanks of juist door de aangewakkerde tweedeling neemt de betrokkenheid bij de politiek toe; men beseft dat het huidige stelsel rammelt. Onderwerpen als onderwijs, burgerrechten en vragen over zin en betekenis van het leven kregen voor velen een nieuw perspectief. Te hopen valt dat we van deze crisis echt wat geleerd hebben, en er zullen politieke stromingen komen die dat willen effectueren. Na Corona zouden de “oude” partijen wel eens kunnen verdwijnen en komen er andere voor terug. De bestaande partijen en zeker de coalitie(s) zwalkten wel erg heen en weer, hadden geen duidelijk profiel en krijgen misschien ook wel de schuld van wat er mis ging.

Het worden dus spannende tijden; ik zit te wachten op nieuwe bewegingen die in de vrijvallende electorale gaten springen en hoop dat de chaos mee gaat vallen. De ‘war on Corona’ lijkt, helaas, te

veel op eerdere ‘wars’ (drugs, terreur, schurkenstaten) die ons als burgers steeds meer rechten en vrijheden hebben afgepakt.

Mijn conclusie is eigenlijk dat in ons land en elders het aantal politieke zwevers zal toenemen naarmate de Corona crisis verder afloopt. Men zal hopelijk beseffen dat de heldenverering van Rutte en het RIVM en het geloof in hun “wetenschap” eerder de waan van de dag was.

De instabiele driehoek

Hoe stabiel is het politieke spectrum nog? Is de VVD nog rechts in de zin dat men de individuele vrijheid voorop stelt? Nauwelijks, het collectieve en “samen” zijn is eerder links. Hoe komt het dat we niet meer weten of een partij of een kabinet links of rechts is? Er wordt gewerkt vanuit programma-akkoorden maar dat is een mengelmoes van compromissen. Men kan dat links/rechts etiket er wel proberen op te plakken maar de praktijk is anders.

Je ziet dit overheden (ook op gemeentelijk niveau) zowel naar het collectieve als naar het individuele buigen in een soms heel rare spagaat en dat gaat echt niet veranderen. Ook traditioneel sociale partijen zoals de PvdA en CDA en nu bijvoorbeeld Groen-Links in Amsterdam werden (op lokaal niveau zelfs grotendeels) regenten en kozen de kant van het kapitaal, de vrije markt, de zakkenvullerij, het goedbetaalde pluche. Met als gevolg dat in iedere geval de gewone man die politiek niet meer vertrouwt en steun zoekt in populistische bewegingen. Dit verschijnsel is natuurlijk niet nieuw maar was vaak de oorzaak van het ineenstorten van grote culturen en naties in het verleden.

In zekere zin zou de overheid de stabiliserende factor moeten zijn, de top van een driehoek met arm en rijk als basis , een bewaker van het evenwicht tussen individu en collectief belang. Een driehoek is in essentie een stabiele constructie, we kennen dat in de techniek maar de Trias Politica van Montesquieu in de politiek is ook een voorbeeld. Maar die driehoek is niet meer helder, de uitvoerende tak

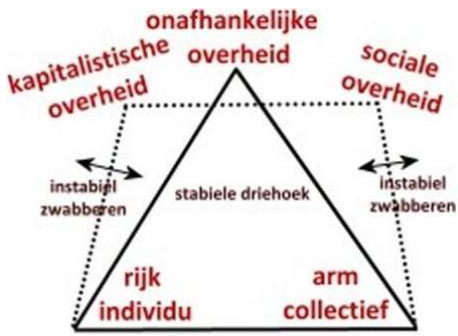

de beheersdriehoek
wordt een instabiele vierhoek

kreeg te veel macht en werd te gevoelig voor de elite. In de politiek kom je nauwelijks nog mensen tegen uit het volk, het zijn meest “goed uitziende” en mediagenieke ambitieuze baantjesjagers met een academische opleiding.

Het idee van democratie is om het volk uiteindelijk invloed uit te laten oefenen, maar dat is goeddeels verloren gegaan. De burger wordt gezien als lastig, frauduleus, niet gehoorzaam en de controlestaat moet daar wat aan doen. De macht is geconcentreerd in clubjes en instituties, koninkrijkjes zoals het RIVM die niemand meer kan controleren. Bijvoorbeeld in de Nederlandse rechtspraak is de burger er helemaal buiten gelaten. Het Openbaar Ministerie en de Rechterlijke Macht vormen een vrij elitair clubje, met weinig buitenstaanders, inclusiviteit is dan snel een holle kreet. Elders in Europa is dat anders, in Duitsland bijvoorbeeld zijn er altijd burgerrechters naast de benoemde vakrechters. Dat heeft onder meer geleid tot meer vertrouwen in het systeem en een beter evenwicht tussen dader- en slachtoffer-belangen. Ook bij de politie zijn de minderheden ondervertegenwoordigd, er heerst vaak een cultuur die de onevenwichtigheid in stand houdt.

Het resultaat is dat de op zich stabiele driehoek van een overheid die links en rechts gelijkelijk waardeert en ruimte geeft, tot een vierhoek wordt, een instabiele situatie waarbij het geheel naar links of rechts kan gaan zwabberen.

Mijn conclusie hier is dat de politiek eens goed in de spiegel moet kijken, wil men ook op termijn geloofwaardig blijven. Waar staat en voor, voorbij de debat-wedstrijdjes en elkaar aanvallen in wat toch de ontmoetings, het forum (excusez!) van de democratie zou moeten zijn. Nu is het een soort markt waar men de eigen waren aanprijst en anderen zwart maakt.

41 Autonomie, privacy, zingeving, vitaliteit, gezondheid

Invloed hebben op je eigen leven is een belangrijke factor in onze geestelijke en lichamelijke gezondheid. Als dat ontbreekt, hebben we geen zin meer, gaan we piekeren en uiteindelijk komen er dan burn-out, depressie, getob en allerlei ziektes.

We maken ons druk over het slavernijverleden, maar de moderne maatschappij heeft steeds meer van onze zeggenschap over wie we zijn en wat we doen en onze beslissingsmacht (agency is het Engelse begrip) van ons afgenomen. We worden steeds meer in een bepaalde richting geduwd, moeten ons braaf en slaafs gedragen, de regels volgen, niet afwijken. Met de digitalisering is dat gebrek aan vrijheid en privacy nog extra toegenomen. “Big Brother” is geen literaire constructie meer, we worden steeds meer in de gaten gehouden, gecontroleerd, gecensureerd, “geschaapt”. Dat wordt verkocht als veiligheid maar komt neer op steeds minder vrijheid, rechten en ruimte om fouten te maken en dus te leren. Men wil vooral afwijkend denken en handelen tegen gaan maar men schijnt niet te beseffen dat daardoor misschien constructief en innovatief denken teloor gaat of in de kiem gesmoord wordt. Het hele onderwijs is er steeds meer op gericht om ons steeds jonger tot brave burgers en consumenten te maken, die doen wat ons wordt opgelegd.

Vervlakking en verveling als gevolg maar daar hebben we nu smartphones en schermspelletjes voor en sociale media die ons doen denken dat we echt contact hebben met heel veel mensen. In werkelijkheid worden we steeds eenzamer, moeten harder werken dan ooit om een woning te kunnen bekostigen en krijgen werk dat vaak niet veel beter of meer inspirerend is dan wat we toeschrijven aan dat slavernijverleden.

We worden continu gecontroleerd en zijn onder toezicht van ‘handhavers’ en ‘leidinggevenden’ die in eenzelfde positie ook maar doen wat hen wordt opgedragen. Er is de illusie dat je kunt groeien en je ontworstelen aan de minkukel-status maar dat lukt maar heel weinigen, die zich dan daarna ook als nieuwbakken elite ver houden van het gewone plebs.

De Corona-crisis maakte het allemaal heel tastbaar en heeft zelfs tot verplichte isolatie en ’ophokken’ geleid, we werden gevangenen in ons eigen huis of in een kamertje in een opbergtehuis.

Intimiteit, een van de essentiële menselijke behoeftes en alleen mogelijk met een zekere mate van privacy, werd bijna onmogelijk. Je familie en vrienden zien en fysiek ontmoeten werd moeilijk of onmogelijk gemaakt; alleen sterven zonder je naasten werd acceptabel geacht. Onze zeggenschap over ons leven en lijf werd steeds minder, ondanks euthanasie en abortus, je zit heel snel vast in de protocollen en regels en dat juichen we nog toe ook, het is zo veilig en efficiënt! Vaccinatie is een duidelijk voorbeeld; dat wilde een meerderheid eigenlijk wel laten verplichten.

We hebben internet en denken dat we vinden wat we zoeken, maar dat komt uit een beperkt en door AI-methodes geselecteerd aanbod Wat we aan informatie krijgen wordt steeds meer gecensureerd, afwijkende meningen weggedrukt, de waarheid krijg je per persconferentie voorgekauwd.

Autonomie

Onze macht over ons eigen leven is de laatste paar eeuwen steeds minder geworden. We zijn zogenaamd socialer maar dat heeft wel een enorme prijs in autonomie, expressie, zingeving. Ons gevoel van betrokkenheid bij de overheid en de instituties wordt dan ook steeds minder, we identificeren ons wel met allerlei bewegingen, maar echt deelnemen is zeldzaam. Het vroegere sociale kader van religie, vereniging, gilde, het tribale en dorpsleven is goeddeels verdwenen. Eenzaamheid, zelfmoord en allerlei mentale en fysieke klachten zijn het gevolg; de levensverwachting loopt terug terwijl er steeds meer werd uitgegeven aan zorg en medische voorzieningen, die niet meer dan pleisters zijn en fundamenteel niks oplossen.

Onze psychologische en fysieke immuniteit neemt duidelijk af, dat zie je aan de doodsoorzaken in de statistiek, auto-immuunziektes nemen steeds verder toe. Nieuwe ziektes worden epidemisch, zoals Parkinson’s dat te maken heeft met minderwaardigheidsgevoelens, het je niet geslaagd voelen in het leven. Er is, maar dat is niet nieuw, een gezondheidskloof. Mensen met een beter inkomen en betere opleiding eten beter, zijn gezonder, leven langer en gelukkiger.

Het kuddegedrag neemt toe, allemaal de mode volgen, je laten tatoeëren, proberen slank te blijven of te worden, er “mooi” uitzien, stoere auto’s, dure kleren, allemaal een steeds nietszeggender titel halen, je laten vaccineren en afgeven op wappies; confirmeren is waar het om draait.

Vitaliteit

Er is weinig onderzoek gedaan naar de redenen, waarom sommige mensen wel en anderen geen Corona opliepen. Degenen die na 2 jaar zonder vaccinatie nog gezond rondlopen hebben ofwel niets van een infectie gemerkt of zijn gewoon erg gezond en hebben de goede genen. Die zou je eens moeten bestuderen; wat eten ze, wat doen ze, wat valt aan hen op. Men accepteert blijkbaar wel dat er verschillen zijn in de overgeërfde, natuurlijke of verworven immuniteit maar naar heel duidelijke kenmerken of zogenaamde biomarkers is niet gezocht. Het blijft bij wat algemene indicaties als leeftijd, onderliggende kwalen, obesitas, bloedgroep, misschien wat etnische invloeden.

Waarom kijkt men niet naar vitaliteit, gelukkig zijn, een zinvol bestaan, een gezond uiterlijk, misschien zelfs uiterlijke schoonheid als biomarkers? Dat zijn namelijk de symptomen die samenhangen met levenslust, met weerstandsvermogen en dus immuniteit.

Ik denk dat bijvoorbeeld symmetrie (gezicht, lichaamsbouw) al een indicatie kan zijn van de onderliggende gezondheid. Naar psychomarkers, denk aan eenzaamheid, depressie, PTSD, verslaving of persoonlijkheidsstoringen (wie slikt er geen pilletjes voor?) werd al helemaal niet gekeken. En nog verder speuren, naar afwijkingen in bloedwaarden, darmbioom, hormoonbalans, antibiotica-historie, dat was blijkbaar niet nodig, eerst maar prikken!

Dat bepaalde groepen vatbaarder zijn voor Corona maar ook voor andere aandoeningen is vrij logisch, maar waarom worden die risicofactoren niet beter bepaald en worden indien nodig, degenen die daar onder vallen, beter beschermd. Doen we dat niet omdat het te veel kost of vanwege de privacy? Daar is bij Corona toch al nauwelijks sprake van en voorkomen is veel goedkoper dan genezen of behandelen.

Dat niet stelselmatig zoeken naar “markers” ofwel specifieke kenmerken is niet alleen jammer; het kost geluk, gezondheid en mensenlevens. Het de ogen sluiten voor groepskenmerken, bio- en psychomarkers is de wetenschap en met name de medische wereld te verwijten, en moet verbeteren want er gaan vast nog meer pandemieën komen.

Het is natuurlijk ethisch een netelige kwestie om een sommige vragen te stellen. Bijvoorbeeld of verliefde mensen minder kans lopen op Corona? Of mooie mensen minder bevattelijk zijn? Allemaal politiek gevoelige en ‘niet correcte’ vragen, geen wetenschapper waagt zich daar aan!

Zorg voor de toekomst

Toch zullen we er naar moeten kijken, zeker in een Post-Corona perspectief waarin rekening houden met komende pandemieën en de maatschappelijke tweedeling steeds urgenter wordt. Het hele neoliberale westerse bouwwerk vertoont nu zulke scheuren dat ontkennen van de invloed van opvoeding, voeding, opleiding, maatschappelijke betrokkenheid, zeggingskracht en beslissingsmacht op gezondheid en sociale cohesie eigenlijk niet meer kan.

We houden wel vast aan idealen als democratie en vrijheid, maar dat zijn holle begrippen aan het worden als we kijken naar wat de burger er mee kan. Gezondheid, geestelijk en lichamelijk, hangt daar mee samen. En dat voor iedere burger, niet alleen de elite en hoger opgeleiden maar ook voor de onderlaag, die we nu steeds meer tot “Untermenschen” maken door hen de autonomie, de agency en de vrijheid te onthouden en hen daardoor de weerstand en vitaliteit te ontzeggen die een mens nodig heeft om tot ontplooiing te komen.

42 Communicatie Post-Corona

Willen we als samenleving beter gaan draaien, dan is communicatie enorm belangrijk. Over informatie en communicatie sprak ik al eerder, maar laten we eens kijken hoe de menselijke communicatie is geëvolueerd. Dieren werken met gebaren, gelaatsuitdrukkingen en kreten, mensen kunnen beter praten, maar we gingen via gebarentaal naar een beeldtaal, via tekeningen naar tekst, naar communicatie op afstand, naar brieven, telefoon, internet en nu doen we het met virtual en augmented reality en concepten als het omniverse. Communicatie via telepathie is er zeker, maar werd geen commercieel succes zullen we maar zeggen. Humor is een leuk aspect van communicatie, het helpt en de coyote-mind (de nar) is ook al ouder dan de mens.

De communicatie van mens-tot-mens, zeg maar C2C is ondertussen uitgebreid, we kennen B2B, B2C, we kunnen met machines communiceren C2M en M2C, maar die doen het ook onderling. M2M. Het individu en de groep hebben ook eigen vormen van communicatie. Daar is allemaal veel over geschreven, ik hoef er niet te diep op in te gaan. De psychologen en marketeers studeren er op, komen met nieuwe communicatie-modellen en schrijven er bibliotheken vol mee. Ik beperk me dus tot wat me vooral opviel tijden de Corona-crisis, namelijk hoe onze leiders hun boodschap overbrachten. Deels heel effectief, men hypnotiseerde een groot deel van de massa, er kwam een group-mind die helemaal achter vaccinatie stond, maar de prijs is wel een verdeelde samenleving en een groeiende kwaadheid omdat men zic toch wel steeds meer belazerd is gaan voelen.

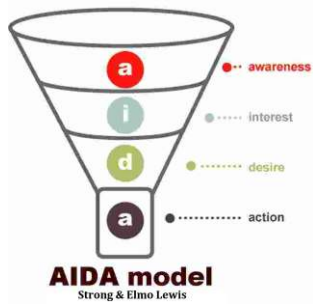

Overheid en burger

De communicatie tussen de overheid en de burger, zeg maar G2C is waar het nogal mis ging. Daar is veel over te zeggen, maar even terugkijken is misschien goed om daar lessen uit te trekken. Er ging in de hele crisis-aanpak natuurlijk van alles mis, niet altijd verwijtbaar, maar heel duidelijk werd wel dat communicatie tussen overheid en burger, tussen instituties en burger en tussen burgers onderling niet soepel verliep. We roepen en schreeuwen, demonstreren ons een ongeluk, maar luistert er wel iemand?

Kiezen voor persconferenties als primair communicatiemiddel liet te veel ruimte voor de reguliere media en met name de televisiekanalen om een eigen koers te gaan varen. De overheid had daar wel invloed op, maar de poppenspelers waren de talkshow host, door hun keuze van gasten, en de media waren een soort echoputten van wat men als waarheid kreeg opgediend.

Dat gebrek aan echte uitwisseling van feiten en meningen kwam voor een deel doordat communicatie door de overheid en de machthebbers werd gezien als éénrichtingsverkeer, als voorlichting top-down, feitelijk als propaganda voor een bepaalde actie (vaccineren) en men daarbij de invloed van de sociale media te lang negeerde. Voor een deel was dat doordat de interface (de vorm) vaak werd opgeofferd aan de inhoud (de experts, de terminologie, de mediakeuze) en voor een deel omdat men niet in marketing termen dacht (zoals het AIDA principe, zorgen dat men ook luistert en reageert). In het begin slikte men dat, maar geleidelijk werd het steeds ongeloofwaardiger en bijna een klucht.

Er werden allerlei initiatieven gelanceerd, communicatie-strategieën opgesteld, routeplannen gemaakt, zelfs apps ontwikkeld die vaak niet goed werden opgepikt en begrepen, voor verwarring zorgden en soms zelfs contraproductief uitpakten.

Juist omdat het niet ondenkbaar is, dat er de komend tijd meer ernstige rampen komen, is een herijking van de communicatie-modellen nodig. Het klimaat is bepaald extremer aan het worden, er zijn bedreigingen als pandemieën, cyber-warfare, energie-storingen, overstromingen, grootschalige terreur-aanvallen. Brede maatschappelijke onrust of erger kan niet worden uitgesloten door de toenemende tweedeling en polarisatie.

Een duidelijke les voor de toekomst is dat communicatie in urgente en dramatische situaties geen hap-snap brandjes-blussen zou moeten zijn, maar gebaseerd op duidelijke inzichten in communicatie-patronen en de recente veranderingen daarin (internet, sociale media, apps) in een sociaal-psychologisch perspectief. Zaken als group-mind, massa-hysterie, kuddegedrag, cross- en multi-mediale resonantie kunnen en moeten een plek vinden in een algemene aanpak, met draaiboeken, scenario’s en structureel opgelijnde deskundigheid op communicatiegebied. Een doventolk is leuk, maar als dat de vooruitgang in overheidscommunicatie symboliseert is het een lapmiddeltje. Meer plaatjes, meer uitleg, meer rust, minder hoogdravend en quasi-wetenschappelijk indruk willen maken, er is nog veel te doen.

Communicatie is tweeweg-verkeer

De nadruk op voorlichting, eenrichtingsverkeer naar de burger toe met de neiging propaganda te worden, gaat voorbij aan het feit, dat communicatie altijd een circulair proces is, waarbij terugkoppeling essentieel is. De aangesprokene moet, via feedback in welke vorm dan ook, aangeven de boodschap begrepen te hebben. Anders blijft het bij holle kreten, en verandert er niets.

De top-down aanpak, het isolement en de polarisatie

De beslissingen en maatregelen zijn tijdens de crisis vooral eenzijdig opgelegd, de betrokkenen maar ook het parlement zijn niet vooraf geraadpleegd, hetgeen bij zowel de politiek als de burgers irritatie heeft opgewekt. De geraadpleegde expertise was eenzijdig, veelal vanuit de medische hoek, economische en sociale overwegingen klonken nauwelijks door. Het idee van een ivoren “torentje” waar het beleid werd verordonneerd vatte post bij veel mensen. Niet democratisch, niet “samen”!

Angst en kwaadheid zijn twee fundamentele emoties, die op onderbuik-niveau zeer bepalend zijn voor de stemming. Ze hebben te maken met de fundamentele fight-flight freeze reacties. De overheid acteerde en reageerde vanuit angst, dat resoneerde met wat een belangrijk deel van het volk voelde en dat versterkte elkaar.

Er ontstond vrij snel een inner circle van experts, zowel van de kant van de overheid (OMT, RIVM) als van de media (de talkshows, maar ook de kritische media die opbloeiden) met een beperkte kliek van smaakmakers. Die verkondigden min of meer eenzelfde mening, en gaven geen ruimte aan alternatieve visies. De anti’s (gedreven door kwaadheid) nodigden geen pro’s (gedreven door angst) uit, en andersom, er ontstond een sterk gepolariseerd mediaveld. De manier waarop Maurice de Hond, met toch duidelijke statistische kwaliteiten en inzicht in het belang van ventilatie werd gedemoniseerd maakt dit goed duidelijk.

De polarisatie en gebrek aan communicatie tussen de partijen heeft onnodig kwaad bloed gezet, men betrok absolute stellingen en beschuldigde de andere partij van fake-nieuws, misleiding, manipulatie en propaganda. Woorden als vaccinatie-schade en tribunaal werden in de ban gedaan, naar later bleek vanwege het schimmige contract met Big Pharma. Een bedenkelijk maar effectief aspect van de communicatie strategie was ook het steeds maar herhalen van twijfelachtige standpunten, terwijl een beetje flexibeler aanpak het gewoon veel geloofwaardiger zou maken. Een voorbeeld is het benoemen van de PCR test tot “gouden standaard’, terwijl duidelijk is

dat het geen perfecte test is, maar wel de best beschikbare in het moment.

Gebrekkige communicatie, geen marketing aanpak

Men bleef herhalen, misschien vanuit de gedachte dat ook de ergste leugens uiteindelijk inzinken als waar. Er kwamen geen alternatieve visies aan bod, die werden zwartgemaakt, dat waren wappies, onbenullen, wat hun kwalificaties ook waren. Men hield het bij een beperkte club, niet alleen het RIVM en OMT, maar ook qua spindokters en PR-adviseurs. @Body Text = De overheid heeft de neiging om ook qua communicatie zaken te doen met een beperkt aantal partijen. Men is gebonden aan aanbestedingsregels en tradities die een slagvaardig beleid en het inschakelen van kleinschaliger en minder institutionele communicatie-partijen, die tactisch en actueler kunnen opereren, moeilijk maken. En als men dan in arren moede nog influencers inzette, liep het falikant mis.

Een beperkte boodschap, niet verder kijken

De eenzijdigheid is wat achteraf nog het meest verbaast en irritatie opwekte. Die nadruk op vaccinatie, dat tegengaan van alternatieve mogelijkheden, het was een soort haperende langspeelplaat. Achteraf misschien verklaarbaar, er was per contract een verplichting om dat niet en nooit te noemen, op straffe van uitsluiting van toekomstige vaccin-leveranties. Regelrechte blackmail, zo zie ik dat en zeer kwalijk dat men daarvoor heeft getekend en verder onder de pet hield.

Te weinig is gedaan aan preventie, aan life-style suggesties, aan apps die mensen zouden kunnen helpen hun weerstand te verhogen. De wandel-app “ommetje” met 1,6 miljoen downloads en Nederland in Beweging (Max) waren gunstige uitzonderingen. De overheid had veel meer ruimte moeten claimen op de publieke media om programma’s over gezond eten, leven en bewegen te entameren. Preventie en weerstand opbouwen heeft gewoon veel te weinig aandacht gekregen.

Betrokkenheid

In het AIDA schema draait het om de ontvanger van een boodschap (de klant) te interesseren en te betrekken bij wat hem of haar mogelijk aangaat. Dat is goed mis gegaan, men liet zich wel vaccineren en ging braaf meedoen met mondkapjes en lockdown, maar er bleef twijfel. Die werd gevoed door sociale media, buren, familie, gesprekken en wat je op het nieuws zag. Het was wel effectief, want gevaccineerden raakten overtuigd van hun gelijk, hun sociale ge-

drag werd duidelijk beïnvloed door de propaganda, men kan zelfs spreken van een soort hersenspoeling.

Maar ging dat in overleg? Welnee, de burger, de werknemers in de zorg, de publieke sector, de politie, de BOA's, ze werden niet betrokken bij het beleid, hun werd niets gevraagd, uitvoeren en handhaven! De eerstelijnszorg werd, heel jammer en met waarschijnlijk veel extra slachtoffer, gepasseerd.

Het belangrijkste en een les voor de Post-Corona tijden, feedback is essentieel in het communicatieproces, zeker waar het uitwisseling tussen overheid (en instituties) en de burger betreft. Dat is een tweeweg proces, met feedback als essentieel onderdeel. Klachten, klokkenluiders en demonstraties zijn ook feedback.

43 Economische ongelijkheid: tweedeling, elite & onderklasse

De economie is waar we als individu en samenleving veel mee te maken hebben. De economische wetenschap (de huishoudkunde) houdt zich in de klassiek opvatting bezig met de productie, distributie en consumptie van goederen en diensten. Daarbij speelden begrippen als waarde en rationeel handelen, het zoeken naar optimalisatie van schaarste en afwegen van marginale kosten tegen marginale opbrengsten, gebruikmakend van veelal mathematische modellen en verbanden die markten en gedrag (met name keuzes) proberen te verklaren en te voorspellen.

Dat is geleidelijk verschoven, economie is nu meer een sociale en gedragswetenschap geworden, die zich bezighoudt met het gedrag van van economische entiteiten (personen, bedrijven, overheid, computerprogramma's, algoritmen). Steeds meer komen disciplines als sociologie, psychologie, politicologie, ethiek, procesdynamica en informatica in beeld. Het idee, dat een vrije markt en eigenbelang goede prikkels zijn (Adam Smith) en zelfregulerend werken (Keynes) staat steeds meer ter discussie.

Ik pleit hier voor een nog bredere insteek.

Economie is de wetenschap van de interactie

Mensen, maar ook bedrijven en computersystemen maken keuzes, wanneer ze te maken krijgen met andere actoren. Ze reageren op een bepaalde manier en dat wil de economie graag begrijpen en liefst voorspellen. Die reacties zijn, dat wordt nu wel aanvaard, niet altijd rationeel, maar ook emotioneel, intuïtief, gebaseerd op ervaringen en instelling, sociale positie, geslacht, karakter en morele instelling.

Het draait niet altijd om materieel nut, maar ook om status, zingeving, voorkeuren, het verlies van alternatieve opties, de keuze tussen individueel en collectief belang. Je kunt economie verdelen in micro-economie en macro-economie, maar veel belangrijke kwesties spelen in beide gebieden. Een voorbeeld dat ik hier behandel is de tweedeling, daar hebben we als individu en als samenleving mee te maken.

Er zijn natuurlijk verschillen tussen mensen, in allerlei opzichten, maar we moeten, als we politiek correct willen zijn, wel geloven in de illusie dat iedereen gelijk is of tenminste gelijke kansen krijgt.

Maar dat is helemaal niet zo. De scheiding in haves en have-nots wordt steeds pijnlijker, de ongelijkheid groeit en de Corona-crisis maakte dat nog erger. De echt rijken zijn ongelooflijk veel rijker geworden gedurende de crisis, de onderkant is armer, heeft steeds minder kansen en raakt het vertrouwen en de hoop dat het ooit beter wordt geleidelijk kwijt. Daarmee is de tweedeling, maar vooral de kloof tussen de 1% en de rest tot een gevaarlijk tijdbom geworden.

Er zijn altijd tweedelingen geweest, in inkomen, in status en vaak had dat ook met het geloof te maken, katholieken tegenover protestanten, soenni tegenover shia, magische tegenover niet-magische religies; het is van alle tijden. Dat is ook heel vaak uit de hand gelopen, er zijn oorlogen en burgeroorlogen door ontstaan, revoluties en grote omwentelingen.

Stratificatie en hiërarchie

De groeiende ongelijkheid en of dat nu in vermogen, in inkomen, in kennis, gezondheid, in volgzaamheid of in macht is maakt niet zoveel uit, dat begint het kernprobleem te worden. Een simpele oplossing is er ook niet, je kunt verbieden wat je wil maar de tweedeling en gelaagdheid blijft. Maatregelen als het belasten van intelligentie, schoonheid, succes en geluk zijn nogal onpraktisch. Bezit en vermogen belasten werkt misschien tijdelijk, maar dan vindt men snel alternatieven om daaraan te ontsnappen. Mensen zijn nu eenmaal verschillend en dus ontstaan er lagen in de samenleving, dat is ook in het dierenrijk zo.

De sociale en economische stratificatie, het ontstaan van lagen en elites is een breed fenomeen. Hier wil ik het vooral over de economische tweedeling hebben. Er is in de Corona-crisis natuurlijk naast de economische tweedeling ook een splitsing in brave volgers en halsstarrige vaccinatie-weigeraars ontstaan, en die kan nog gevaarlijk uit de hand lopen, maar hier ga ik eerst in op het probleem van een rijker wordende elite, die blijkbaar profiteerde van de situatie.

Het cruciale probleem

De elite staat onder druk, en probeert de situatie met allerlei fraaie plannen (onder meer van het WEF in Davos) en veel digitale tovertrucs weer onder controle te krijgen. De druk van onderaf, van degenen die zicht beperkt voelen, achtergesteld, onmachtig en gebruikt is duidelijk aan het groeien. De bewustwording van de economisch of anderszins onderdrukte groepen die dan naar bestuurlijke (de stembus), nationalistische of gewelddadige hefbomen (zoals

terrorisme of bestuurlijke ongehoorzaamheid) grijpen, kan niet meer ontkend of met traditionele middelen gemanipuleerd worden. Er dreigt chaos als degenen die zich niet gezien voelen of geen uitzicht en hoop meer hebben, steeds vaker de straat op gaan en de elite de schuld gaan geven.

Dan gaat het fenomeen van de machtafstand-reductie in werking treden, overigens een theorie van de Nederlandse Mauk Mulder, die stelde dat macht voldoening geeft naast het nut van macht (de expectancy valence theorie).

Angst en onzekerheid zijn de aanjagers

In dit hoofdstuk ga ik in tegen de gedachte dat het een onvermijdelijke tendens is dat de rijken steeds rijker worden en dat dit alleen door drastische vermogensbelasting, erfbelasting etc. aangepakt kan worden. Ik geloof dat als we beseffen dat rijk worden en individualiteit vooral iets te maken heeft met angst en het zoeken naar zekerheid in individuele rijkdom en reserves, dat dan ook andere oplossingen in beeld komen. Misschien helpt het ook eens te kijken naar wat het gebrek aan vertrouwen in elkaar en het systeem en het ontkennen van de verbinding met het onzienbare met elkaar te maken hebben. Het geloof was altijd een soort pleister op de wonde van de stratificatie en ongelijkheid in de wereld. Ik kom daar op terug.

Stratificatie in de samenleving is geen nieuw probleem maar het is ook een natuurlijk proces in groepen, en in zekere zin ook noodzakelijk als het om meer dan 150 mensen gaat, dan is hiërarchie het middel om zo'n grotere groep aan te sturen (de 150 van de antropoloog Robin Dunbar). De moderne maatschappij heeft de verschillen in status en macht het wel extremer gemaakt, de verschillen zijn enorm, directeuren verdienen honderden keren meer dan de mensen op de vloer. Die inkomens-ongelijkheid groeit vooral de laatste decennia, na een wat meer gelijktrekking van de inkomens na de Tweede Wereldoorlog. Ongelijkheid die doorwerkt in kansen,

in toegang tot recht en onderwijs, gezondheid, levensverwachting en hoe gelukkig de mensen zijn.

We hebben nu te maken met enorme verschillen in beloning en vermogen tussen rijk en arm, tenminste qua individuele rijkdom, het verschil tussen rijke en arme landen (Noord-Zuid) is wel wat minder geworden. De Corona-crisis heeft de individuele verschillen nog groter gemaakt, hoe zich dat qua evenwicht tussen de landen ontwikkelt is nog moeilijk te voorzien.

Wat is de waarde van geld

Even een klein gedachten-experiment. Stel dat alle Europese landen onder leiding van de ECB beslissen om de euro te devalueren, met een forse stap, je geld is bijvoorbeeld nog maar 50% waard op de wereldmarkt. Paniek, natuurlijk, maar wie worden door zo'n afwaardering echt gepakt? Degenen met geld op de bank en de banken zelf, want hun eigen vermogen en reserves zijn minder waard. Maar de rijken, degenen met aandelen, die lachen zich rot. Want hun aandeel in ondernemingen, in onroerend goed, in kunst en materiële zaken is niet verminderd. Ze zijn nog steeds de baas en zullen even moeten dealen met de situatie, maar "at the end of the day" zijn ze nog net zo rijk of misschien wel rijker, de minkukels betalen het gelag. De miljardenvermogens van de superrijken liggen niet in hun safe, maar bestaan uit aanspraken op bezit en zeggenschap in "harde" ondernemingen en zaken.

Er is veel geschreven en gezegd over de macht van de elite, over de 1%, de steeds schevere verhoudingen, de tweedeling die nu voelbaar is geworden. Dat speelt natuurlijk al veel langer, Marx bijvoorbeeld analyseerde het en kwam tot de conclusie dat het uiteindelijk niet houdbaar is en tot revolutie leidt. Maar de laatste jaren was het vooral de Occupy beweging en het boek van Piketty dat de zaak op de voorpagina's bracht. De Occupy beweging van een paar jaar geleden maakte ook het Westen duidelijk dat er op onderbuikniveau iets speelt en men de groeiende ongelijkheid niet meer zomaar accepteert. Dat sloeg ondanks het inzakken van Occupy toch aan bij de massa en is opgepikt door de media. Zo wordt nu de zelfverrijking van de miljardairs maar ook van politici, bankiers en baantjesjagers breed uitgemeten en van het label zakkenvullers voorzien.

Piketty; verschillen tegen het licht

Het geruchtmakende boek over de kapitaalsverhoudingen. 'Capital in the 21st Century' van Thomas Piketty is een oorspronkelijk Frans boek (2013), gebaseerd op historische data van een paar eeu-

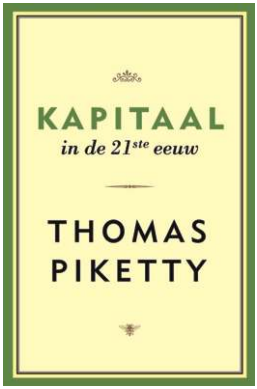

wen. Het is eigenlijk erg econometrisch en niet erg politiek maar het heeft veel aandacht gekregen uit die hoek. Vooral linkse politici zochten er steun in voor het via belastingen aanpakken van het kapitaal en de elite. Ze willen daarmee de inkomensongelijkheid verminderen, vooral ten koste van de vermogensongelijkheid, de rijken moeten bloeden. Daar is van de kant van de vermogenden natuurlijk weerstand tegen, maar ook ondernemers zien dat als een straf en als ontmoediging om geld te verdienen en vermogen (en dus zekerheid, status en macht) op te bouwen.

Hoewel het boek van Piketty volgens mij voor wat betreft de voorspellingen en aanbevelingen weinig hout meer snijdt omdat het vooral cijfers uit het verleden bekeek en daar trends en wetmatigheden aangaf maar ontwikkelingen als internet niet meenam, maakte het de wereld wel bewust van de groeiende ongelijkheid. Die begon ook duidelijk de politiek te beïnvloeden, de opkomst van bijvoorbeeld Trump in de VS en nieuwe-rechts kan niet los gezien worden van een groeiende ontevredenheid en protesthouding.

Piketty's algemene insteek was duidelijk, rijken worden rijker, armen armer. Dat was geen nieuw inzicht, maar hij maakte het cijfermatig duidelijk. Het wordt ook goed geïllustreerd in de Lakner-Milanovic grafiek, de olifantscurve, die ook al aangaf dat de de groei

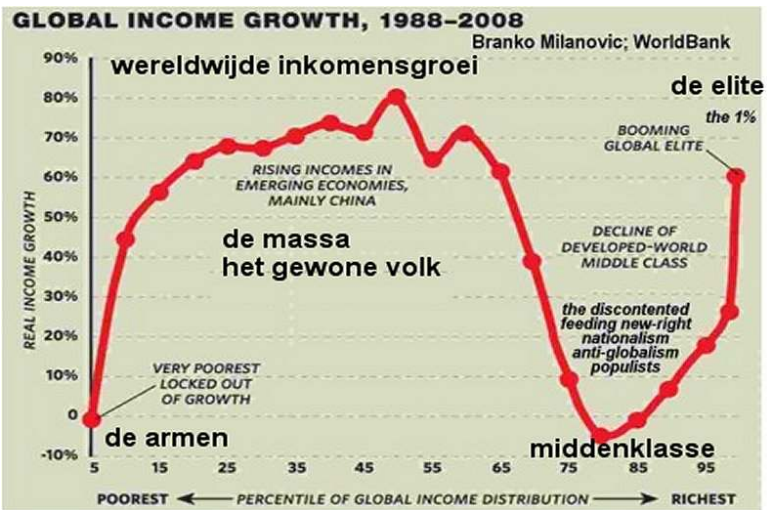

van het inkomen voor de elite en de armen nogal uit elkaar liep en dat de middeninkomens werden weggedrukt.

Piketty keek er als econometrist naar, nogal cijfermatig en miste wat ontwikkelingen die anno 2021 wel duidelijk naar voren zijn gekomen, zoals de invloed van cyberspace. Hij dacht te veel in termen van klassiek rendement, onderschatte de opkomst van het participatie-kapitalisme en overdreef de macht van grootaandeelhouders en miljardairs. Voor Nederland nam hij veel te kleine pensioenreserves aan en negeerde de AOW.

Zijn succes bij de media en in de 'linkse kerk' is dus niet echt goed gefundeerd maar paste in het modieuze 1% denken. De echte mechanismen waarom samenlevingen vrijwel altijd tenderen naar zo'n dichotomie tussen arm en rijk en daardoor uiteindelijk innerlijk verscheurd raken, is meer een psychologisch/sociaal vraagstuk dan een economische kwestie.

Vertrouwen en wantrouwen

Het probleem van de stratificatie en tweedeling is niet alleen een economische kwestie, oplosbaar met belastingen en regulering, het heeft volgens mij vooral te maken met de angst, we zijn het vertrouwen in elkaar, het systeem en de 'andere wereld' kwijtgeraakt, iets wat al sinds de renaissance speelt. We hebben de rationaliteit en wetenschap tot godsdienst verheven maar ontkennen daarmee ook dat we als mensen wel degelijk in drie werelden bestaan of denken te bestaan. Dat geef ik graag weer als het driewerelden beeld. De visie dat er niets is naast het materiële en het mentale, verklaart namelijk maar een deel van de werkelijkheid. Alleen al het feit, dat een groot deel van de mensheid in een of andere vorm van almacht (God) gelooft en zich wat aantrekt van die spirituele dimensie maakt zo'n model zinvol. Met name de traditionele accep-

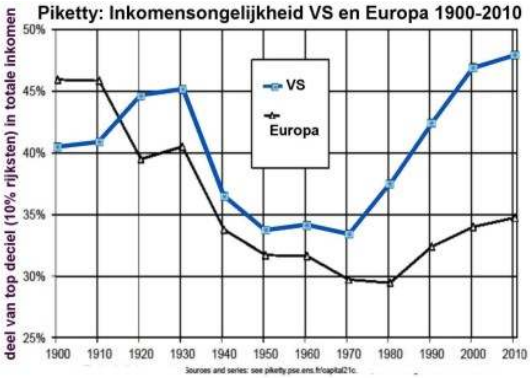

tatie van on<->gelijkheid, stratificatie en in extremo in een kastensysteem, is daarbij een factor. Het westerse gelijkheidsideaal wordt niet door iedereen gedeeld!

Zekerheid is in de seculiere en rationele wereld nog vooral iets wat je moet regelen, je moet oppotten, rijker worden. Vertrouwen op het systeem, op je buren, op je netwerk (of de Kerk) telt niet meer, graaien is het enige om iets te doen aan de diepe onderliggende en fundamentele angst. Het teloorgaan van het 'geloof' speelt echt een rol in hoe we met elkaar omgaan en vooral 'vooraan' willen staan, met meer geld, een grotere auto en meer beveiliging.

Behoefte aan zekerheid

Het probleem van simplificaties zoals Piketty die neerzette is dat de economie veel complexer in elkaar zit dan wat formules, de behoefte aan zekerheid en de emoties spelen mee. Veel zogenaamd kapitaal is een oudedagsreserves, mensen willen zekerheid voor later. Wanneer die zekerheid op een andere manier is geregeld zoals bij het AOW-omslagstelsel, zullen mensen minder sparen. Je kunt dat virtueel of zelfs emotioneel kapitaal noemen, maar het negeren in statistiek en tekortberekeningen zoals ook de overheid en de WRR in zekere zin nog doen, is onzin. De emotionele waarde vertaalt zich in gedrag, minder oppotten en meer zekerheid.

De ongelijkheid tussen arm en rijk, daar is de laatste jaren voldoende onderzoek naar gedaan, valt niet te ontkennen, hoogstens kan met twisten over de schaal van die ongelijkheid, is het de 10%, 5%, de 1% of de 0,1% die het geld en de macht hebben. Het is ook geen kwestie meer van het kapitaal tegen de massa, zoals in de negentiende en begin twintigste eeuw, toen Karl Marx maar ook Theodore D. Roosevelt zich konden afzetten tegen de robber barons, de kapitalisten die de industriële revolutie gebruikten om de massa uit te knijpen.

Het kapitaal, dat zijn tegenwoordig de rijken en hun coterie, die hun vermogen en inkomen verwierven door zelf actief te 'werken' en gebruik te maken van hun inzicht, vooral in hoe je ICT en Internet kunt inzetten. De erfrijken zijn er nog wel maar vormen een minderheid in de nieuwe superklasse der plutocraten, oligarchen, technobonzen en miljardairs en zij die daar tegenaan hangen. De rent-seekers, degenen die de geldmachines realiseerden die ontstonden door ongeregelde privatisering, corrupte overheden en gaten in de financiële systemen zijn er nog wel, zij vormden ook een klassieke groep superrijken. Ook zij gebruiken echter steeds meer hun kapitaal om verder te groeien en zijn dus heel anders dan de grootgrondbezitters van vroeger.

Ik merkte het al op, bij alle globalisering en schaalvergroting van de wereldwijde economie is het verschil tussen landen wel afgenomen maar de binnenlandse verschillen juist toegenomen. De opkomende markten en de BRIC landen (Brazilie, Rusland, India en China) zijn sneller gegroeid dan het Westen en vooral grondstofrijke landen volgen die groeispurt, met vrijwel altijd enkelen die profiteren en steenrijk worden. De massa gaat wel iets vooruit en er groeit een middenklasse, die is nodig om een markt voor auto's, smartphones, drugs en statussymbolen te scheppen maar wat die winnen gaat eigenlijk ten koste van de middenklasse in het Westen, die hun banen en inkomen kwijtraken door de mobiliteit van het werk.

Verschil mag er zijn

Enig verschil in inkomen, opleiding, macht, kennis en status is productief zolang het niet te groot wordt. Dat betekent ook dat diversiteit goede kanten heeft, ik kom daar op terug. Overkomelijke verschillen, dat wil zeggen door hard werken en goede ideeën vooruit kunnen komen zijn prima en mobiliteit (sociaal en fysiek) kan helpen om een natuurlijke brug te vormen en voor voldoende enkelingen de stap omhoog te faciliteren. Verschil is nodig, anders verstart de samenleving maar niet te veel want dan polariseert de zaak. We kunnen een beperkt aan nieuwkomers opvangen en hanteren maar wordt hun aandeel te groot dan polariseert de zaak, gaan ze samenklonteren en kunnen getto's en haarden van verzet ontstaan.

De samenleving voelt wel aan dat er is erg mis aan het gaan is en gaat reageren en anticiperen. De rijken verschuilen zich in gated communities, de minderheden isoleren zich in getto's en culturele (Limburg) en religieuze (Islam) fortificaties, het tribalisme steekt

de kop op, er worden grenzen gemaakt of gesteld, polarisatie en radicalisering is het gevolg en de veiligheid en orde is in gevaar.

Het probleem van de scheve inkomensverdeling heeft te maken met een aantal mechanismen, die veelal te maken hebben met de psychologie van de tot individualisering uitgenodigde burger, internet, globalisering en de snelheid van communicatie. Hoe sneller de wereld draait, in de zin van communicatie en reactiepatronen (feedback) hoe sneller de verschillen groeien.

De snelheid van de communicatie, die tegenwoordig meestal real-time plaatsvindt (zonder vertraging) zorgt voor opslingering (extreme resonantie), een bekend effect in terugkoppellussen. Weten en meten zijn in die zin gevaarlijk, te snel reageren kan tot onbeheersbare extremen leiden. Dat kennen we ook als spiraaleffecten, partijen jagen elkaar op, met steeds betere wapens, extreme stellingname en escalatie van conflicten.

Dempen van de opslingering

Het zou interessant zijn om te zien welke effecten een opzettelijke demping van de feedback zou bewerkstelligen door bijvoorbeeld een vertraging van zelfs maar enkele seconden of minuten op te leggen voor tweets, e-mail, chats, en messages. Het is niet ondenkbaar, dat daardoor heel veel onnodige paniek en ondoordachte acties en reacties kunnen worden gedempt. Op de beurs hebben ze al zo'n vertraging ingebouwd, als de verschillen te snel te groot worden. Zo'n opgelegde vertraging is een van de mogelijke overheidsmaatregelen om brede paniek bij grote rampen te voorkomen. Geen totale communicatie-stop, slechts wat vertraging die het rondzingen en opslingeren door te korte feedback tegengaat.

De rol van cyberspace in de ongelijkheid

Piketty keek vooral naar economische cijfers en baseerde daarop zijn stellingname en de wetmatigheden die hij zag. Maar de toekomst is meer dan het verleden, met name cyberspace verandert de hele zaak. De voordelen van internet en digitalisering zijn groot maar het vervlakkende van cyberspace, in cultuur en economie, mogen we niet negeren. Steeds meer draait de economie om diensten, digitale en virtuele zaken als muziek, media, advies, apps en recreatie via een scherm. Maar dat kun je van iedere locatie en vanuit ieder belasting-regime regelen, de binding met een stad of land wordt minder. Daardoor zijn de traditionele rollen ook aan het verschuiven, kapitaalverstrekkers kregen een andere rol maar ook de waarde van bijvoorbeeld land of een fabriek is veranderd, het gaat nu om marktposities, klantenbestanden, patenten, marktmacht. Je

hebt als startup geen geld meer nodig voor een kantoor of fabriek, of voor machines en voorraden maar je moet investeren in software, app-ontwikkeling, copyrights, marketing, PR. Talent wordt steeds belangrijker, middelmaat wordt niet gevraagd, men wil toppers inhuren, gebruiken, ermee samenwerken,kennis delen.

Met name zag Piketty dus niet dat de waarde van feitelijke kennis (zoals van prijzen en beschikbaarheid van goederen) afneemt, die kennisongelijkheid was vaak de basis van de (over)winst en dus rendementsverschillen maar de cyberspace transparantie knaagt daar aan, daar is kennis eerder weten hoe je iets kunt gebruiken.

Globalisering vervlakt en faciliteert nieuwe rijken

De oude erf-rijken zijn niet meer zo machtig, het zijn de nieuwe ondernemers, zoals Jeff Bezos van Amazon die miljardair werden in wat steeds meer een meritocratie wordt; wie talent, durf en inzet heeft maakt het, de rest blijft minkukel. Internet is de economische factor die alles omgooit en de globalisering effectief maakte waardoor het doortrekken van historische lijntjes qua inkomensverdeling, zoals Piketty doet, onbenullig wordt.

Mijn grootste bezwaar is dat Thomas Piketty met zijn analyses van kapitaal versus inkomen niet ingaat op de consequenties van de moderne techniek, de transparantie, arbeidsverplaatsingen, concentratietendensen; hij zag blijkbaar internet niet als een fundamentele economische verschuiving. Internet noodzaakt ons het denken en praten over werk, inkomen, verhoudingen en ongelijkheid in zekere zin helemaal om te gooien.

Andere schrijvers zoals Chrystia Freeland in ‘Plutocrats’ (2012) geven een genuanceerder beeld, zeker van de recente ontwikkelingen en de rol van de financiële wereld en vooral de ‘hedge-funds’ of hefboomfondsen waar veel van de speculatiewinsten naar toe vloeien en de superrijken met hun fascinerende maar ook bijna dorpse isolatiepatronen en clustering te vinden zijn.

Het zijn met name de moderne financiële constructies en slecht gedekte maar steeds verlengde hefbomen (op onderliggende waardes zoals de substandaard hypotheken in de VS) die de crisis van 2008 veroorzaakten maar ook voor het verder uit elkaar lopen van de inkomensverschillen zorgden. De privatisering zorgde hier en zeker in Oost-Europa voor nieuwe superrijken. In Mexico, China en India zijn de plutocraten die tegen de overheid aanschurkten voor privileges, monopolies en geldmachientjes nog machtiger dan bij ons of in de VS, waar het de hedgefondsen en de internet-ondernemers zijn die de miljarden verdienden.

Inkomens- en vermogensverdeling en ongelijkheid

Het verschil in welvaart tussen landen neemt af door de globalisering maar het verschil tussen rijk en arm binnen de landen neemt toe. De verhouding tussen inkomsten uit kapitaal en die uit werk begint de laatste decennia steeds on-evenwichtiger te worden. De rijken worden rijker, de armen armer, al is er wel verschil tussen bijvoorbeeld Europa en de VS. De verhouding loopt uit de hand en simpel gezegd komt dat doordat de rijken (en steeds minder van hen met steeds meer geld) profiteren ten koste van de middengroepen en onderklasse die steeds minder verdienen en armer worden. Niks nieuws maar vroeger waren die armen ver weg in de koloniën en roofden we hun bezit gewoon zonder er veel voor te betalen.

Extreme inkomensongelijkheid is, zeggen ook de economen, niet zozeer onrechtvaardig maar tast het vertrouwen in elkaar, het systeem, de politiek en de democratie aan, en maakt het voor het middenveld moeilijker omhoog te klimmen. Een enkeling scoort maar het 'winner takes all' houdt een brede mobiliteit tegen. Het tast volgens de WRR ook de economische groei aan omdat rijken minder uitgeven en meer oppotten. Het is op termijn een kostbare situatie. In 'The Spirit Level' (2009) beschrijven Richard Wilkinson en Kate Pickett, aan de hand van allerlei vergelijkende statistieken dat grote inkomensongelijkheid correleert met: meer tienermoederschappen, meer geweld, meer gezondheidsproblemen, meer kindersterfte, meer obesitas, enzovoorts. Wat zijn de kosten daarvan, nemen we die mee in het plaatje?

Dat het uit de hand kan lopen is duidelijk en daar hebben we de vrij ingewikkelde redeneringen en grafieken van Piketty echt niet voor nodig. Ik denk echter wel dat investeren noodzakelijk is voor een redelijke en verantwoorde groei en dat luxe uitgaven innovatie bevorderen en cultuur in beweging houden. Zonder dure winkels die bestaan van rijke klanten is er toch geen mode, kunst, vitaliteit. Het communisme was (aan de buitenkant) een vlakke en bijna doodse boel vergeleken met de bruisende economie van wereldsteden waar inderdaad de rijken de toon zetten.

De algemene indruk is nu dat het te gek is geworden en de media en de politiek maken er bijna een halszaak van, verwijzend naar wat Piketty, overigens ook samen met Emmanuel Saez, opdiepte uit de archieven. De rijken aanpakken met een zwaar progressieve vermogensbelasting gaat echter voorbij aan de veranderde verhoudingen, aan de historisch lage rentevoet (er is geen vast rendement meer

te maken) en aan de volatiele (sterk fluctuerende) waardering van werkend kapitaal.

Kapitaal versus arbeidsinkomen

Piketty behandelde de vraag of het rendement op kapitaal niet steeds bepalender wordt in de economie omdat daarmee ook steeds meer het evenwicht tussen inkomen uit werk en inkomen uit kapitaal verloren gaat; meer rijken en minder beloning voor werk dus.

Piketty schetste de verontrustende trend dat omdat het vermogen al in handen is van een zeer kleine minderheid (de 1% of 5% rijken), die ook de beste rendementen weet te vinden of af te dwingen en steeds rijker wordt. Dat is precies wat de laatste tijd duidelijk wordt, op wereldschaal en nog erger door de Corona-crisis. Er is een perverse situatie ontstaan, het woord roof-kapitalisme (plunder-capitalism of predative capitalism) wordt wel gebruikt.

Pakken we zo niet de kip met de gouden eieren aan? Het probleem is namelijk dat je het ook anders kunt zien. Groei (hoewel dat misschien niet meer hoeft) wordt vaak veroorzaakt wordt door wat die 1% rijken (of de innovatieve ondernemers op weg daar naar toe) doen en bedenken en dat is rendementsgedreven. Zij zijn niet alleen de profiteurs maar ook de motor van de vooruitgang en ook niet alleen op geld uit. Dat Dagobert Duck beeld van vrekkige geld stapelaars is te beperkt; veel rijken beseffen ook wel dat dit niet houdbaar is en mensen als Soros, Buffet en Gates zijn bekende filantropen die miljarden geven voor allerlei projecten (niet altijd verstandig lijkt me) maar het systeem echt veranderen doen ze niet.

Ook het idee van groei is wat dubbelzinnig. Hoe meet je die? Groei van de economie wordt door besparingen of groei van het aantal deelnemers aan de economie (werkenden) gerealiseerd, maar is dat wel een realistisch beeld. Bijvoorbeeld heeft de instroom van vrouwen de formele BNP[1] en BBP groeicijfers de laatste decennia onrealistisch vertekend.

De gewone spaarder teert in

Het zijn niet alleen de werkers die steeds slechter betaald worden, ook de goedkope kredietverstrekkers (spaarders) betalen het gelag. Hun banktegoed en pensioen worden aangevreten door beheerskosten, verborgen inflatie en claims van een overheid die de systemati-

1 Bruto Nationaal Product (ook BNI) is wat alle Nederlanders binnen brengen en Bruto Binnenlands P\hich\af0\dbch\af31505\loch\f0 r\hich\af0\dbch\af31505\loch\f0 oduct) is wat in Nederland verdient wordt.

sche gaten (vergrijzing) probeert te dichten. De rijken hebben minder last van inflatie, omdat hun bezit (aandelen, grond, goud, bitcoins) meer waardevast is. Zij hebben hun geld niet bij de bank tegen lage of nu negatieve rente vastgezet maar actief gemaakt.

Rendement en speculatie

Rendement is een verhaal van baten maar ook van kosten, risico's en lange termijn gevolgen. Zinloosheid, frustratie, mensen op straat; dat kost uiteindelijk geld, vaak niet direct aan bedrijven maar wel aan de samenleving. Wat kost een werkeloze of instromende vluchteling van 18, die nooit werk zal vinden maar wel iets van inkomen, begeleiding en zorg nodig heeft en hoe houden we hem of haar op het rechte pad of wat kost correctief ingrijpen? Dergelijke kosten vegen we nu onder het tapijt van de medische voorzieningen, bijstand, zorg en justitie maar zijn wel degelijk relevant. Ontevredenheid is een kostenpost, mensen zonder doel en zinvolle bezigheden gaan amok maken, worden ziek, lastig, crimineel of opstandig, en dat kost veel geld.

Rendement van investeringen is, in die brede visie, veel meer dan een nominale rente op vermogen, het is de totale som van kosten en opbrengsten van die investering en dat is inclusief de kosten van frustratie en opstandigheid. Lastig te bepalen maar niet verwaarloosbaar.

Rendement als combinatie van dividend (of ingehouden winsten) en waardegroei (beurswaarde of private equity) is niet meer bruikbaar als economische barometer, want het zijn de 1% en hun ambitieuze en hoopvolle hulptroepen die de beurskoers en waarde bepalen, desnoods via bitcoins zoals Tesla deed.

We leven op krediet en virtuele speculatiewaardes en 'het kapitaal' profiteert daar voorlopig meer van dan de burger en werker. Maar wat is dan het kapitaal, vraag ik me af. Het bezit van de superrijken is meestal hun aandelenbezit, op basis van beurswaarde. Dat fluctueert en dan denken we dat ze rijker of armer worden maar is dat wel waar? Ze kunnen of willen vaak die aandelen niet verkopen en hun winsten incasseren en het dividendrendement is meestal vrij beperkt.

De beurs is bij dit alles een fenomeen op zich, een wereld apart die als een soort luilekkerland gezien wordt als het goed gaat, als de basis van de ellende als het weer eens mis gaat. Het een Baron van Münchhausen verhaal, de beurs trekt zichzelf steeds aan de haren omhoog omdat de ronddolende pensioengelden nu eenmaal ergens heen moeten. De onderliggende waarde is uit het oog verloren of is

zelfs, gezien de verborgen milieukosten of kosten van bescherming tegen terreur, niet meer te bepalen.

Het onderliggende probleem is dus ook om echt rendement te maken. De rente is uniek laag, er dreigt inflatie, goed verdienen is alleen haalbaar bij stevige speculatie en dus ten koste van anderen. Je kunt nooit zelfs maar 4% echt rendement maken als er niet ergens ook bespaard of verdiend wordt op werk, grondstoffen of energie of als er productiviteits-groei is. Anders is het speculeren of potverteren zoals we met onze gasvoorraden deden.

Eigenlijk zou bij het denken over kapitaal een veel duidelijker onderscheid gemaakt moeten worden tussen hard rendement zoals dividend of huur en de koerswinsten. Beurskoersen hebben wel een soort basis in de intrinsieke waarde van het bedrijf en in de koers/winstverhouding maar juist de koersen van de grote spelers in bijvoorbeeld de ICT en daar zitten veel grote vermogens, zijn vaak erg speculatief. Investeerders, zeker degenen die per kwartaal leven en dat zijn helaas ook de grote fondsen, zoeken geen hard en stabiel rendement maar koerswinst en jagen elkaar op of juist de ellende in. Ook de winstbepaling van bedrijven houdt geen rekening met lange termijn effecten, milieuschade en de kosten van opheffing.

Denk aan de pensioenfondsen bij ons. Dat zijn rijke en grote organisaties die moeite hebben 4% te realiseren naast matige dividenden obligatie-inkomsten en elkaar dus maar opjagen op de beurs en dat gaat geregeld mis. De feitelijke bezitters, dus de pensioengerechtigden, moeten ook nog de kosten van het fonds betalen. Ook allerlei beleggingsconstructies zijn zo opgetuigd, dat de kleine investeerder zelden een hoog rendement ziet. De banken, verzekeraars en de financiële wereld houden meer dan hun deel als kosten in. Maar, en dat matigt de kritiek, daar wordt dus feitelijk weer werkgelegenheid mee in stand gehouden. Niet dat de kleine belegger daar op let, die speculeert en koopt bitcoins.

Binnenlands is een hoog rendement dus bijna onhaalbaar, behalve dan in de onroerend goed markt, waar het woningtekort en de wens om geld tenminste ergens in te kunnen steken de prijzen doet pieken, daardoor de huren en de WOZ-waardes opjaagt en we met huursubsidie en huurtaks voor de corporaties vooral geld rondpompen. Maar pas op, ooit gaan leegstand van kantoren, winkels en vergrijzing hun tol eisen, de termijn effecten van de “harves-

ting”ofwel voortijdige sterfte door Corona komen boven water, er komt ondersterfte.

Ook de overheid deelt nog wel eens aardig rendement en rekenrentes uit. Maar staatsleningen en zo leveren niks meer op, je moet betalen als je geld wil stallen. Dus zit ons geld (via de banken en fondsen) vaak in riskante avonturen in het buitenland en investeren we binnenlands maar weinig, terwijl we eigenlijk barsten van het geld, waar anderen dus profijt van hebben.

Wat doen we met geld?

Geld is goedkoop geworden, de rente is soms zelfs negatief maar wat doe je ermee. Een berg geld bij een bank wegzetten kan je tegenwoordig geld kosten maar een ouwe sok is ook geen erg veilige plek. Investeren wil je, liefst met rendement, in onroerend goed, goud, delfstoffen en bitcoins maar wat is verstandig op langere termijn?

We hebben geld, de overheid smijt er mee en probeert zo de gevolgen van de Corona-crisis te matigen, maar er is de laatste tijd vooral door de hogere middengroepen gespaard, ook door de lockdown en omdat reizen, luxe en uitgaan er niet inzat. We zetten ook geld weg voor onze oude dag maar investeren we dat echt verstandig? Natuurlijk, we zouden kunnen investeren in bijvoorbeeld mobiliteit, energiebesparing en milieu en dat brengt zeker rendement, we hadden al lang hogesnelheidstreinen moeten hebben die het doen en getijde-centrales op de Noordzee.

We steken nu geld in staatsschulden van ‘zielige’ landen en laten de EU dat garanderen en de ECB die dingen weer opkopen. Is dat rendement in klinkende munt, iets waar we nu geld in kunnen steken met een redelijke zekerheid voor wat betreft de resultaten?

Er is een financiële carrousel opgetuigd, met absurde prijzen voor onroerend goed en belastingtechnische slimmigheden maar een normale bankcultuur of zorg-economie hebben we niet kunnen afdwingen. De overheid, het bedrijfsleven en de particulier doen allemaal mee in de ratrace, die we rationele economie noemen maar die neerkomt op een soort geldkermis. De pensioenbeheerders jagen (namens ons dus) samen met speculanten de beurskoersen omhoog, de onderliggende waarde telt nauwelijks.

Ik vóór Wij, beter worden ten koste van het collectief!

De financiële ineenstorting die in 2008 de VS en daarna de wereldmarkt zo’n enorme klap gaf, had vooral te maken met illusies, het oprekken van de virtuele waarden van zekerheden (zoals huizen) in constructies in de beleggings- en investeringsmarkt. Dat was weer

het gevolg van de toenemende behoefte aan zekerheid bij een ouder wordende bevolking, die steeds meer materialistisch en dus angstiger ging denken en werd verleid door de mooie projecties van de fondsen, banken en de overheid. De tijden dat je je beloning in de hemel kreeg zijn wel voorbij, de hel is een oude dag zonder hulp of pensioen!

Het leek zo eenvoudig, we gingen onze gespaarde welvaart, dus ook de pensioengelden die eigenlijk het grootste deel (80% zegt Sander Boelens) van het te investeren vermogen van banken, fondsen, bedrijven en de overheid vormen, zodanig investeren dat er rendement ontstond. Het probleem was alleen dat men dat rendement veel te beperkt zag, rekende met papieren illusies, aan elkaar geknoopt met loze beloftes, verwachtingen en speculaties. Rendement werd een financiële constructie van luchtbellen, echt rendement in agrarische opbrengsten, gezondheid, milieu, in zinvol werk, energiebesparing, mobiliteit was nog wel ergens in beeld maar niet meer bepalend. De economie werd een luchtbel, die dan ook klapte maar hebben we wat geleerd? Het is nog steeds allemaal bonusje regelen, zakkenvullen, speculatie en luchtfietserij.
Vooral de institutionele beleggers zoals pensioenfondsen maken elkaar gek op de beurs, geholpen door een klein clubje ego-trippende wolven die elkaar proberen de loef af te steken zonder de echte belangen te behartigen. We beschermen vooral de schijnzekerheid, de rare en afgedwongen huurverhogingen van 6,5% de laatste jaren (waarvan 2,5% via de corporaties gewoon naar de staat gaat) krikken de huizenprijzen weer wat op ook de huurquote. Wie kan 50% of meer van z'n inkomen betalen voor huur? Dat gebeurt nu, een AOW-trekker kan niet meer zonder huursubsidie, huren is absurd duur en dat bij een historisch lage rente. Het is beschermingsgedrag, de hele piramide van banken, pensioenfondsen en beleggingen blijft zo in stand ten koste van de spaarcenten van de particulieren en het besteedbaar inkomen van de massa.

Er wordt wel gesuggereerd dat maatregelen als belasting op speculatie, geldverkeer (de Tobin Tax), milieuverontreiniging en overconsumptie een betere manier zijn dan vermogensheffingen om het evenwicht tussen kapitaal en werk te herstellen. Verhogen van het minimumloon, iets wat in de VS nu speelt omdat velen daar nu eigenlijk onder de armoede grens leven, is ook een optie.
Predistributie, dus voor belasting en herverdeling de verhoudingen verbeteren, is de meest elegante oplossing. Het klinkt simpel, maak

de minima wat rijker, dus minder ongelijkheid, dat helpt de consumptie en vermindert de sociale stress.

Het lijkt dus bij de tweedeling te gaan om werkgelegenheid, rendementen, pensioenen en het financiële kaartenhuis waar we in leven maar eigenlijk gaat het om zingeving, (on)zekerheid en angst. En dat betekent ook erbij horen, niet uitgesloten worden, meedelen in welvaart en welzijn.

Inclusiviteit

Het basis-idee van gelijke kansen voor iedereen is niet verdwenen, en krijgt ook steun, er duiken steeds meer groepen en bewegingen op die inclusiviteit eisen. Niemand buitensluiten, niet discrimineren, het is alleen jammer dat dergelijke bewegingen vaak verzanden in de identificatie met alleen de groep, men isoleert zich daardoor. Het goed bedoelde activisme keert zich dan tegen hen. Ze blijven achter wel erg zichtbaar, en krijgen media-aandacht, maar worden politiek gezien niet gehonoreerd. Er zijn natuurlijk altijd groepen burgers die zich wel gezien voelen, meetellen en ook feitelijk invloed uitoefenen, via hun stem, via lobby-werk, of omdat er mensen zoals zij in de politiek, de organen en instituties zitten. Dat is de feitelijk elite en zij die daar bij willen horen. Maar steeds meer mensen voelen zich buitengesloten, ze tellen niet of niet volwaardig mee. Dat zie je overal, bij het bedrijfsleven en in de overheid, maar ook in de sport en de cultuur.

Beter, met minder (angst)

Concluderend, de sociaal-psychologische ontwikkeling van de laatste 50 jaar en eigenlijk de laatste paar eeuwen lijkt meer vrijheid te bieden onderhuids is er meer angst, stress, onzekerheid dan men denkt. Dat is wat op een dieper niveau de sfeer en dus de economie en ons welzijn bepaalt. We kunnen niet meer rekenen op familie en buurt, het sociale netwerk is nu virtueel, burenhulp historie maar hoera! cyberspace moet het allemaal compenseren. Criminaliteit, minderheden, onderwijs, gamification (het opvlammende loterijdenken), allerlei trends zijn daar in wezen op terug te voeren, en in sociale media zien we dan wel een oplossing maar ook dat is al over de top E-geluk of iHappiness is maar betrekkelijk, Facebook vrienden komen niet op je verjaardag en blijken in het echt stukken minder leuk dan hun avatar in de cloud. Het ‘Ommetje’ is dan nog een vrij fysieke app maar zitten twitteren doet niks voor je conditie.

We geloven in onze eigen illusies en hebben de instituten en rituelen die ons nog een beetje terugbrachten bij onze ware aard, onze ziel, in de ban gedaan of ze laten vastgroeien in het materialisme.

Socialist zijn zonder je buren te kennen, religieus zijn omdat we een vangnet zoeken.

Het fundamentele probleem en daar moeten we aan werken, is dat we eigenlijk geen vertrouwen meer hebben in de overheid, de democratie, in de ander, en langzamerhand niet meer in onszelf. Decennia van betutteling, repressie, wegnemen van vrijheid en mensen in het algemeen dwingen in het systeem te passen, hebben een volk van slaafse jaknikkers opgeleverd. Die zijn horig (onlosmakelijk verbonden) aan het kapitaal en de merken; ze vluchten in mobieltjes, platte schermen, voetbalgekte, merkkleding en materialisme.

45 Markten, marketing, branding

Wat gaat de economie doen, niet als groot principe, maar gewoon praktisch, wat gebeurt er met m'n baan, m'n bedrijf, m'n handel, dat vragen veel mensen zich af. Is er nog plek voor het MKB, voor kleine ondernemers, of valt alles ten prooi aan het grootkapitaal, de elite, die via het WEF (Davos) iedereen in een computerfile willen volgen en profileren en tot slaafse en brave consument willen maken.

Het financiële stelsel is uiterst wankel, inflatie en zelfs hyperinflatie dreigt, de beurzen zijn absurd gestegen maar heel wankel, mensen steken geld in illusies zoals de bitcoins en blockchain valuta, die volledig draaien op emotie en geen onderliggende waarde behalve een hoop verspilde energie vertegenwoordigen. Waar valt nog wat te verdienen, want automatisering rukt op en zorg en horeca zijn ook maar beperkt en blijken ook al aardig ge-automatiseerd te kunnen worden.

De marginale opbrengsten-val

Het grote probleem van de traditionele economie is het concept van de marginale opbrengsten tegenover marginale kosten. Dat heeft gelid tot een enorme prolifertaie van produkten en diensten, die marginaal verschillend zijn of zelfs dat niet, maar als apart item in de markt gezet worden. In de supermarkt staan allerlei versie van bijvoorbeeld pindakaa, muesli, en wat al niet, die net wat anders zijn, of een andere naam kregen. Zet je ergens tapas op of granola, of een exotische afkomst of een hint van "gezond" dan kan je meer vragen. Dan neemt je omzet toe, de supermarkten worden steeds groter, maar worden we er ook "beter"van. Het marginale opbrengsten/kosten model, zoals dat door bijvoorbeeld Unilever en heel veel a-merken wordt gebruikt, houdt namelijk geen rekening met integrale kosten, met ruimtebeslag in de winkels, personeelskosten om de vakken te vullen, milieukosten, vervuiling door steeds meer exostische verpakkingen, etc. etc. De klanten voelen ook wel aan dat er iets niet klopt, dus komen er huismerken, "Gwoon" en dus nog meer branding en produkten in het schap, in de logistiek. Dit geldt ook voor diensten, voor energie, voor verzekeringen, voor bijna alles. Verspilling en niet duurzaam en doorgedacht qua lange termijn echte kosten.

De vrije markt is hier, om basis van achterhaalde economische zogenaamde wetmatigheden, doorgedraaid en onzindelijk bezig.

Branding

Een relatief nieuwe trend in de marketing en de economie is “branding”, het streven naar een “identiteit” waarmee men zich, of een dienst of produkt onderscheid en aantrekkelijk maakt. Dat ging eerst om merken, kleren werden voorzien van duidelijke en steeds prominenter merken, je polo-shirt of schoenen, je computer or smartphone werd een statement. Ik kan me dat veroorloven, hoe duurder, hoe indrukwekkender, damestassen zijn wel een extreem voorbeeld. Allemaal om vooral beter uit de verf te komen, indruk te maken, te voorkomen dat je als “loser” gezien wordt. Maar met de opkomst van de sociale media werd ook de persoon een merk, de influencers en media-toppers werden ook een “brand”’ en er is nu een hele industrie ontstaan die mensen helpt zichzelf te profileren. Daarmee kun je geld verdienen, aan volgers, aan likes, en als je goed scoort doe je dan ook een eigen merk parfum, onderbroeken of betaalde online coaching sessies.

Immuniteit: de nieuwe markt

Je kunt wel een beetje voorspellen waarmee na de corona-crisis nog geld valt te verdienen. Veiligheid is zeker een markt, we zijn allemaal angstig geworden en mogelijk komt er eerst nog een periode van behoorlijke chaos. Veiligheid ook qua gezondheid, als er één sector is waar vraag naar is en waar fortuinen gemaakt gaan worden is het wel de immuniteits-sector. Op zich niet meer dan een andere betiteling van de handel in vitamines, supplementen, elixers, diëten, cursussen, sportartikelen, sportscholen, zelf-help apps, e-health, de hele relax branche. Onder de banier van immuniteit verkoopt het beter!

Als de meer negatieve scenario’s uitkomen en de bevolking en de levensverwachting en algemene gezondheidsstatus gaan teruglopen dan heeft dat ook gevolgen. De huizenmarkt zal dan inzakken, de werkgelegenheid in de zorg zal aantrekken, maar ook de behoefte aan ‘automatische” handjes aan het bed, online diagnose en medische zorg toenemen. De medische wereld gaat op z’n kop, ziekenhuizen zouden wel eens een heel andere opzet kunnen krijgen. Het vertrouwen in de dokter is al aan het afnemen, maar zal een AI-diagnose systeem, liefst online en op basis van stemanalyse en smart-health meetapparatuur, dat vertrouwen herstellen?

Customization, aanpassen aan individuele wensen

Met automatisering hebben we eerst standaardisatie bereikt. Je T-Ford had maar één kleur, maar ondertussen kun je voor een auto eindeloos kiezen en alles individueel aanpassen. Standaard produc-

ten in de supermarkt zijn er bijna niet meer of als aparte categorie voor zuinige of arme klanten, je kunt nu kiezen uit tien of meer soorten pindakaas, honderden toetjes, broodsoorten, snacks, alles in alle maten en kleuren. Dat kost allemaal extra geld, maar de consument tuint er in en hecht zich aan zijn productkeus.

Die keuzevrijheid vraagt meer logistiek, meer verpakking, meer reclame, meer aanbiedingsfolders, meer consumentisme, meer verspilling. Het wordt aangeprezen als meer gezond, meer exotisch, meer "bijzonder', met meer onderscheidend vermogen voor de gestandaardiseerde burger die toch vooral niet hetzelfde op tafel wil zetten als de buren of de vorige generatie.

En die trend zet zich voort, in het lager onderwijs is het nog standaardkoek, maar daarna komen de pakketten, de keuzemogelijkheden, je kun je masters of bachelor graad helemaal "personificeren", op maat maken. Leidt dat tot wetenschappelijke, creatieve, economische voordelen? Wordt je gelukkig doordat je vast komt te zitten in je keuzepakket, is het geen beperking van de echte keuzevrijheid later in je leven.

Realistische prijzen

In de economie draait het vaak om de prijs, niet om de waarde. We willen goedkoop uit zijn, waar voor ons geld. Voor virtuele zaken, en onroerend goed, mode, aandelen en entertainment bepaalt vertrouwen en emotie vaak de prijs. De prijsbepaling voor vaste goederen is meer beperkt, het gaat om kostprijzen die feitelijk betaald moeten worden, daar bovenop een winstopslag en dan de marketing factor nog, die de prijs opstuwt We zijn gewend geraakt aan fenomenen als merkverslaving, FOMO (fear of missing ou) als verkooptactiek, kiloknallers, irritante twee-voor-één aanbiedingen en kortingsgrappen en bonussen om de klant te overtuigen.

Maar die kosten en die marketing opslag houden geen rekening met wat we het milieu, de dieren, de lieden die het ergens ver weg voor een rotprijs moeten maken en het klimaat allemaal nu en op termijn aandoen. We transporteren maar raak, op vliegen zit geen belasting, kerosine haal je waar het goedkoop is, scheeps-dieselolie vervang je door smerige asfaltblubber, de vervuiler betaald meestal niet of heel weinig. We houden geen rekening met de kosten van afvoeren, klaarmaken voor hergebruik, milieuschade, gezondheidschade, klimaateffecten (CO2) en "sustainability". Afvalverwerking is op zich een heel renderende branche geworden, die echter rommel soms maar dumpt zonder rekening te houden met de toekomst.

In de prijs van producten zit zelden de toekomst

We praten wel veel over hergebruik, slopen hele bossen voor het papier van de rapporten en analyses maar staat er bij de al dan niet supergekoelde vruchten en exotische groenten bij Albert Heijn bij hoeveel extra kilometers ze maakten, en hoe die zijn afgelegd, hun CO2 voetafdruk, etc.? Dat zou wel mooi zijn, wat meer specifiek dan vage Fairtrade labels en kwaliteitskeurmerken. Bewustwording, als we weten hoe plofkippen opgroeien willen we best wat meer betalen voor een betere behandeling en daardoor ook beter vlees. Allemaal vegetariër worden is misschien wat overdreven, we zijn omnivoren en op vlees en vis eten ingesteld.

Dit soort overwegingen en initiatieven om de kosten realistischer te maken zou de komende tijd meer aandacht moeten krijgen, de overheid kan daar wat aan doen maar ook bedrijven zelf hebben een verantwoordelijkheid. In de jaarrekening van bedrijven zou een verantwoording moeten staan over wat hun producten of diensten nog meer doen, in hoeverre ze meedoen met circulaire economie (hergebruik) en de sociale impact maar dat is, als het al gebeurt, in de praktijk vaak weinig concreet.

Marktmacht

Eén van de problemen, die na de crisis met kracht aangepakt moet worden is de marktmacht, het feit dat bepaalde partijen oppermachtig zijn in een bepaalde markt en vaak ook de hele kolom, dus van fabrikant tot winkel, maar ook water en energievoorziening, kunnen bespelen. Al in het begin van de twintigste eeuw was duidelijk dat de industriële revolutie zulke machtsconcentraties en monopolies had opgeleverd, dat daar wat aan gedaan moest worden, de overheid moest de concurrentie bevorderen en gaan reguleren. Dat gebeurde in de Verenigde Staten bij de olie-industrie, Standard Oil werd opgesplitst en later ook in de telecommunicatie.

Marktmacht kennen we allemaal, we weten dat we veel betalen voor monopolies, als er geen alternatief is dan moet je wel. Wat dat betreft is er vaak geen plek voor een tweede aanbieders, winner takes all. Maar ook als er maar een paar aanbieders zijn kan men, met of zonder afspraken (want die zijn illegaal) de markt beheersen, zowel naar de consument als naar de toeleveranciers toe. Winkelketens zoals Albert Heijn doen dat, worden er ook wel op aangesproken door de instanties zoals de Autoriteit Consument en Markt (ACM) maar veel kunnen die er ook niet aan doen.

De overheid; marktpartij en bespeler van het belastingorgel

De overheid speelt in de ontwikkelingen na Corona een belangrijke rol, en dat gaat verder dan steunmaatregelen, het afbetalen van de gemaakte schulden en belastingheffing. De overheid is vaak de eerste klant van nieuwe diensten of producten en kan zo innovatie stimuleren. De overheid kan sturen, want er moet veel geregeld en gereguleerd worden, ook om problemen te voorkomen of te verhelpen. Bijvoorbeeld de thuisbezorging begint een plaag te worden. Toerisme beperken kan, maar opereren zonder of met minder toerisme is een aanslag op de economie (hier en elders).

De digitale overheid rukt op. De overheid gebruikt zelf het internet steeds meer. Er is meer online overheidscontact, klagen kan vaal alleen maar via internet, ook de belastingaangifte, de online planning en afhandeling van gezondheidszorg, het online aanvragen van vergunningen en indienen van klachten wordt gestimuleerd en vaak afgedwongen. De belastingmaatregelen van de overheid, zoals het extra belasten van milieu-onvriendelijke producten, ongezonde producten zoals suiker of online leveringen aan huis duurder maken, en daarmee trends stoppen of aanjagen.

De belastingdruk zal, om de tekorten vanwege Corona te dekken, nog fors moeten toenemen, en vooral aan de onderkant van de inkomenspiramide pijn gaan doen. Daar is de groei van de afgelopen decennia niet naar toe gegaan, de armen bleven arm; dat waren sappelaars, en blijven het. De burger zit al vrij snel met een inkomens-belastingdruk van 50% (zelfs 55% voor de middengroep, zie Omtzigt in zijn boek over een nieuw sociaal contract) en daarbovenop de BTW, de energieheffingen, WOZ, lokale heffingen, verplichte verzekeringen. Dan is het vrij besteedbaar inkomen al erg beperkt geworden, en zijn huren en vaste lasten voor velen al bijna niet op te brengen (dat zou opgaan voor 2,8 miljoen huishoudens). Die tweedeling is ook in de marketing duidelijk, wat kan iemand nog besteden aan de onderkant, die al naar de voedselbank moet? Luxe, dat is voor de rijken de hogere middeninkomens en dat kan gevaarlijk zijn. Bedrijven en organisaties, die te duidelijk mikken op de elite, kunnen het vertrouwen van het brede publiek verliezen, denk aan banken, verzekeraars, de vakantie-branche.

Globalisering en internet bedreigen de diversiteit, zowel cultureel, biologisch (genetisch gemanipuleerde standaard zaden) als qua productaanbod. De lokale middenstander, fabrikant of dienstverlener kan niet op tegen de grote spelers, is te duur, te langzaam, kan niet

genoeg publiciteit regelen en gaat ten onder. het is echter juist de kleine ondernemer, die innoveert, binding houdt met z'n klanten en dus een andere meerwaarde biedt. Die meerwaarde is van belang, dat geeft sjeu aan de samenleving, helpt de lokale identiteit en dus cohesie opbouwen. Het teloor laten gaan van de kleine ondernemers en de middenstand zou een grote fout zijn, en op den duur neerkomt op uitlevering aan monopolistische en globale corporaties.

Post-corona marketing

Ook na Corona blijven er markten en moeten er zaken, diensten, media, overtuigingen, overheidsbeslissingen en recreatieopties verkocht of uitgevent worden.

Een aantal zaken zijn natuurlijk blijvend veranderd, zoals werkpatronen, onderwijs, medische voorzieningen, inkoopgedrag, media zichtbaarheid, beeldbellen, online-vergaderen, privacy verlies, 'echtheids-verwarring' data-acquisitie, lead generation, online advertising en product placing, customizing/targeting, apps, logistiek, dropshipping; daar is een forse sprong naar verdere digitalisering en een online samenleving (economisch, sociaal, emotioneel) gemaakt. Maar gaan ook de experience economy, het funshoppen, impulskopen, de delen-economie, de festivalization, gamification, influencer economie, social media en mond-op-mond marketing, media access en mobiliteit (recreatief, familie, werk, fysiek ontmoeten) echt fundamenteel veranderen? Gaan we andere producten waarderen, andere diensten, meer delen dan bezitten, milieubewust kopen, gezonder leven, meer bewegen, effectiever omgaan met afspraken en verplaatsingen, meer of minder multi-tasken, ons horeca-bezoek anders inrichten, meer klagen, meer misbruik maken van de internet gaten zoals gratis terugsturen, er zijn meer vragen dan antwoorden.

Internet verbindt maar verdeelt de mensen ook en heeft door globalisatie en vervlakking van de concurrentie de diversiteit en winstkansen aangetast. De sociale bewustwording lijkt toegenomen, er is een zekere 'helperigheid' gegroeid een neiging tot delen van informatie zonder winstoogmerk en andere samenwerkingsvormen zoals crowdfunding, het delen van beoordelingen van leveranciers, het geven van tips of het maken van handleidingen.

De scheiding tussen rijk/elite/tweeverdiener en arm/minkukel/minderheid neemt toe, de Coronacrisis heeft de meritocratie veel scherper gemaakt. Niet oud geld ondernemerschap, opleiding, en inzet bepalen wie slaagt en wie achterblijft.Wie een Tesla kan kopen of

het met een elektrische fiets moet doen, en daarvoor toch fors betaalt! Daarmee neemt de diversiteit en daarmee het zelf-herstellend vermogen van de samenleving af en de dreiging van een revolte of chaos neemt toe.

Andere aanpak van de marktwerking

Wil je meedoen, dan moet je 'online presence' hebben een 'stenen' aanspreekpunt of leverlocatie blijft van belang. Online zichtbaarheid (op de eigen site, betaald, bij influencers of in onafhankelijke media), brede PR positionering van het merk en relevantie voor de klant zijn belangrijk en genereren kansen maar hoe gebruik je de data, wat doe je met gegevens over voorkeuren, koopgedrag, kredietwaardigheid, en mag dat wel vanwege de privacy regels?

Echtheid wordt, temidden van een zee aan fake-nieuws, discutabele koopjes-pushers, verborgen product-placement, en twijfels aan de authenticiteit en integriteit van leveranciers, media, en overheid, steeds belangrijker. Vertrouwen opbouwen is duur, vraagt tijd en het gaat snel mis, zien we ook in de politiek. Een eerlijke en consistente manier van zakendoen wordt steeds belangrijker.

De marketeers hamerden al lang op de noodzaak van internet voor contact, voor lead-generation en hoe de AIDA strategie moest worden toegespitst. Dat is nu nog actueler maar wat verfijnder omdat nu iedereen wel een website, betaal- en bestelopties heeft.

Nieuwe markten

Cyberspace heeft natuurlijk ook hele nieuwe mogelijkheden, voordelen en modellen te bieden die wel consequenties hebben voor de hele handel en tussenhandel. Er ontstaan nieuwe markten, nieuwe producten en diensten. Te denken valt aan het delen en ruilen, van vervoer tot apparatuur, huizen (B&B), tot gezelschap, seks, zorg, onderwijs, deskundigheid, etc. Overigens een nachtmerrie voor de belastingdienst! Ook het thuiswerken brengt perspectieven voor omzet, van koffie tot kantoormeubelen, massage, back-up-diensten, beveiliging, deelauto's. De voordelen ervan, zoals men als baas over de eigen tijd productiever kan zijn, er minder reistijd verloren gaat, betere werk-privé balans, minder afhankelijk zijn van vervoer en locatie staan wel tegenover gebrek aan informeel, fysiek contact en daarom mogelijk minder, innovatie, kennisdeling, discipline en privacy (24/7, externe controle, stiekeme beoordeling), veiligheidsrisico's,. Voor de werkgever brengt het lagere kosten, meer keuze, makkelijker kiezen uit groter aanbod aan flexwerkers en specialismen maar ook minder inzicht in

productiviteit, bescherming van data en expertise, minder trouw en loyaliteit en kosten voor mystery checks en real time monitoring.

Nieuwe diensten, die niet direct over het internet lopen, krijgen ook kansen. Te denken valt aan meer invullen van de behoefte aan fysiek contact, door deelplek-kantoren, nieuwe kansen voor de binnenstad, festivals, event-marketing. De vrijdagmiddag borrel moet misschien via zoom gedeeld worden maar ook in locaties in de provincie komen.

Een duidelijk groeimarkt in de schijnwereld van cyberspace is om vertrouwen te gaan verkopen, door aanbieden van diensten qua PR, media presence, influencers, het regelen van likes, postings, het uitbesteden van afhandeling, regelen van ‘presence’; met het gevaar van manipulatie.

Relatie building

Digital marketing is de discipline waarmee de online marketing-doelstellingen van een onderneming worden gerealiseerd via online en interactieve media, kanalen en concepten. Het is gericht op realisatie van (opgeslagen en realtime) klantkennis en het leveren van meerwaarde voor de klant, met winst voor de aanbieder natuurlijk. Essentieel daarbij is het bouwen duurzame relatie met (potentiële) klanten door in dialoog met hen te zijn, hen zich laten identificeren met je “brand”.

Het draait om personalisatie en effectiviteit maar heeft ook te maken met problemen het overschrijden van privacy grenzen. Maar ook om het te snel een overvloed aan data binnenroeien, gebrekkige middelen om die goed te analyseren, het schakelen van de consument tussen online naar offline en weer terug (de omni-channel klant), nieuwe vormen van evaluatie en kritiek door de consument zelf via sociale media, en de overvloed aan keuzes die de klanten kopschuw maken (geen simpele beperking, je krijgt alles op je scherm).

De emotie economie: gevoel telt wel degelijk

Kopen we iets op rationale gronden, of omdat we het leuk, mooi, statusverhogend vinden? Gaan we shoppen om de beste deal te vinden of omdat het leuk is te winkelen, te zien, te voelen, te proberen en dan het gekochte ook direct mee te kunnen nemen? Willen we iets hebben om het te bezitten, of zoeken we eerder ervaringen, willen we ons goed voelen, iets beleven, misschien risico’s nemen omdat we spanning missen in ons leven.

Economen zijn lang uitgegaan van het idee, dat de mens een homo economicus was, een zuinige rationele beslisser die planmatig

winstmaximalisatie nastreeft. Dat idee blijkt niet helemaal correct, ons gedrag is eerder emotioneel, impulsief, we kopen en beslissen (meestal) op basis van emoties, vaak nog onbewust. Factoren als er bij willen horen, FOMO (angst om iets te missen), het beter willen doen dan de buren (en dat laten zien) omdat we koopverslaafd zijn, ons vervelen of denken dat dit of dat product ons 'beter' maakt, dus om ons minderwaardigheidscomplex te verbloemen. Dat laatste heeft te maken met cognitieve dissonantie; je denkt dat je iets nodig hebt omdat het beter, mooier of sterker is.

Er is innerlijke tweestrijd, vaak aangezwengeld door de organisatie die je iets wil slijten. Sommige organisaties maken daar handig gebruik van. De kerken hebben traditioneel die cognitieve dissonantie hun volgelingen in toom gehouden maar in de politiek werkt het ook goed en in de marketing is het werken met emoties een ware kunst geworden, met Apple als duidelijk voorbeeld.

In de marketing spelen de inzichten van de emotie-economie steeds meer mee, men kijkt breder dan een goede prijs-prestatieverhouding, men houdt rekening met emotionele preferenties en verschijnselen de asymmetrische tijdshorizon (nu consumeren is beter dan morgen sparen, morgen of volgend jaar betalen beter dan vandaag). We besteden veel tijd aan het vinden van informatiemaar rekenen die tijd niet mee en rijden hele stukken om ergens een paar euro goedkoper uit te zijn. En voor financiële diensten en producten zijn we al helemaal niet meer rationeel meer en speelt onze emotionele tijdshorizon krachtig mee bij beslissingen.

Als het om overleven gaat, zoals bij medische beslissingen, dan zijn mensen helemaal niet zo berekenend maar duidelijk wel heel emotioneel. Eigenlijk komt het er op neer, dat aankoopbeslissingen vaak afhangen van de psychologische waarde, boven de rationeel

economische waarde. We kopen dit of dat merk auto eerder vanwege image en uitstraling dan vanwege een heldere afweging van technische factoren.

Emotie-manipulatie als instrument

Er zijn zeven wetten van de emotie-economie, het is illustratief hoe bijvoorbeeld Apple daar mee omgaat.

- 1.De wet van de verlies-aversie. Het psychologisch aspect van verlies is meer dan twee keer zo groot als het psychologisch aspect van winst. Met Apple producten kun je niet fout gaan, want ze zijn gebruiksvriendelijk, niet goedkoop en je hoort weinig over malware en virussen op Apple.
- 2. Mensen hebben een asymmetrische risicohouding. In het winstdomein zijn mensen risicomijdend. In het verliesdomein heeft een individu juist een voorkeur voor risico. Apple kopers zien zichzelf graag in het winstdomein, zijn risicomijdend en willen daarvoor betalen.
- 3. Mensen prefereren de middenweg. Apple heeft altijd vrij dure en vrij goedkope oplossingen maar weet dat haar klanten meestal een middenoplossing kiezen.
- 4. Mensen hebben een zelfbeheersingprobleem, en doen impulsaankopen die misschien niet verstandig zijn. Apple levert leuke

diensten en accessoires die duur zijn maar makkelijk mee verkocht worden.

- 5. Mensen zijn financieel analfabeet en kunnen niet rekenen, de deals die Apple via providers aanbiedt zijn soms helemaal niet handig of goed, en Apple knijpt de providers maar ook de aanbieders van apps, games en muziek (met 30%) behoorlijk uit (en wordt daar ook op aangesproken en voor beboet!). Dat oudere en uitlopende modellen qua batterijkwaliteit misschien al deels minder zijn, daar hoor je niemand over, men wil een Apple ding hebben, en als nieuw te duur is dan maar een winkeldochterje, refurbished of tweedehands.
- 6. Mensen zijn rampbijziend en ontkennen de mogelijkheid van een ramp, wie maakt nou echt consciëntieus back-ups of heeft allemaal verschillende wachtwoorden?
- 7. Mensen filteren informatie asymmetrisch. Mensen horen graag informatie die bevestigt wat ze toch al denken, en sluiten hun ogen voor informatie die indruist tegen hun opinie. Appelaars zijn gaan geloven dat Apple de beste producten levert, en willen het tegendeel niet aannemen.

En is echter nog meer, en dat is waar de emotie-economen nog niet goed naar kijken. Zo exploiteert Apple heel behendig het us-them gevoel, je hoort er bij of niet, je identificeert je met het merk. Dat hebben ze overigens geleerd van hun eerste PR-adviseur Regis McKenna, die achter de befaamde Mac-commercials zat maar ook het Apple-logo als een soort subliminal verplicht in beeld liet houden.

Het omruilen van het minderwaardigheidsgevoel van haar klanten door een meerwaardigheidsomgeving c.q. productimage ofwel het principe van de cognitieve dissonantie speelt een duidelijke rol in de Apple aanpak. Voor Apple kopers is status, vooral in de ogen van hun peer-groep, erg belangrijk. Ze hoeven niet zoals de harde gamers te kunnen bewijzen dat hun ding sneller of krachtiger is, de jaloerse blikken van de omgeving zijn voldoende bevestiging, heb jij al een iPad Air? Daarvoor gaan ze in de rij staan om een nieuwe iPhone12 als eerste te bemachtigen. Het hebben (en tonen) is belangrijker dan gebruiken! Indruk maken, je beter voordoen dan de ander, de winner takes all!

De nieuwe marketing modellen

De globalisering en de goedkope transportmogelijkheden maar ook overheidssteun voor e-commerce export heeft nieuwe kansen maar ook bedreigingen gebracht. Iedereen kent Alibaba of AliXpress, al-

les uit China, goedkoop en vaak gratis bezorgd, gelukkig nu wel zonder BTW-voordeel. Hoe kunnen ze het er voor doen, daar valt niet tegen te concurreren. En het groeit en groeit, de industrialisering van de online retail is ook duidelijk. Delivery wordt een mega-industrie, vraagt aanpassingen in de hele ruimtelijke ordening en verkeersmaatregelen. Het moet sneller en makkelijker, men gaat ook lokale opslag regelen, zodat one-day-delivery, same-day delivery of zelfs korter haalbaar wordt. De black-shops in grote steden voor snel-leveringen zijn een voorteken over hoe het kan gaan.

De overheid heeft hier ook een rol en een taak in. Onder druk van de middenstand en ZZP-ers kan met name de dropshipping vanuit China en de logistieke verspilling door te goedkope en chaotische verzending worden aangepakt. Dat moet wel op Europees niveau gebeuren en kan dan een impuls zijn voor lokale en voorraadhoudende e-commerce.

Ook de monopoliserende werking van affiliate marketing, allerlei leveranciers verzameld onder één merk en op platforms zoals bol.com en amazon.com, dat is niet goed voor de concurrentie. Zo'n alles onder één dak constructie brengt mogelijk meer klanten, maar je moet qua prijs of voorwaarden er dan wel uitspringen. Het beperkt de lokale aanpassing en service die de kleine ondernemer kan bieden als er redelijke marge blijft. Die ondernemer denkt nu onder zo'n paraplu bescherming en 'exposure' te vinden maar betaalt daar dik voor en moet nog meer en met meer collega's concurreren.

Nieuwe marketing constructies die gebruik maken van internet, betekenen toch vaak dat er ergens wat ingeleverd moet worden. Bijvoorbeeld het gebruik maken van eindeloze menu's zoals we dat ook bij de telefoon al kennen is al gauw contraproductief, we willen een mens aan de lijn, geen computer. Het klinkt natuurlijk leuk, je klachtenafdeling en after-sales uitbesteden naar een call-center in India lijkt een leuke besparing maar zodra de klant dat in de gaten krijgt tast dat de reputatie van het merk wel aan. En de reviews en commentaren gaan snel viraal!

46 Werken, nietsdoen, AI, ChatGTP

Voor dat Corona uitbrak ging het relatief goed met de economie en was de werkeloosheid aan het afnemen; er was vraag naar mensen in de techniek, de zorg, de horeca. Dat beeld zal na Corona vast nog wel bestaan, er is veel in te halen, er zijn veel slachtoffers (gestorven of met blijvende klachten) en zeker de ondernemers willen weer aan de slag en hebben mensen nodig. Er komt wel weer wat groei, de herstelplannen gaan mensen aan werk helpen, er is nog steeds veel te doen in isolatie en milieumaatregelen, alternatieve energie, etc.

Op termijn, en hopelijk ook na de oorlog in de Oekraïne die ergens niet meer is dan een afleidingsmanoeuvre, is echter de verdere automatisering een bedreiging voor de werkgelegenheid en daarmee niet alleen een uitdaging aan wat we zien als “menselijk” en zinvol, maar ook een aanslag op dat mensbeeld. De impact daarvan kunnen we ontkennen, blij de groei weer omarmen, er komt wel weer ander werk, wat is er mis mee dat de ene helft zich dienstbaar maakt aan de andere helft in de zorg, als pakjesbrenger, in call-centers, in de horeca? Niks, maar zo ging dat ook in Athene in de hoogtijdagen, maar daar noemden ze die ene helft gewoon slaven. Wij zijn digitale slaven aan het worden!

Het gaat niet alleen om automatisering, steeds vaker gebruiken we computerkracht en software om ons leven comfortabeler te maken, om te helpen bij ingewikkelde keuzes door bijvoorbeeld patroonherkenning en Artificial Intelligence (AI). We hebben het DNA nu een beetje doorgrond, maar streven naar nog maakbaarder mensen of cyborgs, door selectie en niet-organisch cyborg bewustzijn. Yuval Noah Harari, een begaafd en zeer leesbaar historicus, maar zeker geen visionaire toekomstkenner wijst nogal naïef in zijn boek “Homo Deus” op die ontwikkeling, nogal in lijn met wat het WEF en Klaus Schwab van het WEF beweren en willen. Dat klinkt allemaal leuk als vooruitgang en een “building back better”maar bevestigd vooral de positie van de elite en maakt de gewone man tot een soort consumeerslaaf. De AI en singularity profeet Ray Kurzweil ziet de computer de mens overschaduwen, met als Tesla baas Elon Musj maar zijn die projecties wel zo realistisch als we beseffen dat met al dat digitale toveren we het Corona-virus toch niet echt hebben kunnen pareren.

We zijn overigens nog nauwelijks gevorderd zijn in het begrijpen van wat “denken” nu eigenlijk is, hoe bewustzijn werkt en hoe gaan we dat dan in software “emuleren”, nabootsen? De wetenschappers die geloven dat ze met MRI-scanners kunnen zien hoe we denken vergissen zich. Onze hersenen zijn, anders dan Dick Zwaab (We zijn ons brein) denkt, in mijn optiek niet meer dan een tuner, die contact maakt met een breder veld of dimensie via DNA manipulatie zoals Pjotr Garjajev stelt (van het junk DNA,) en dan is denken het afstemmen van die tuner.

Artificial Intelligence overal

Het ontkennen van AI als disruptive factor die het gebruik van zoekmachines (ChatGTP), creatie van beeldmateriaal, muziek, tekst-beeld generatie, interactieve dialogue & conversation, diagnose tools voor e-health, en data-mining in general mogelijk maakt , is onzinnig. De samenleving gaat een enorme verschuiving beleven in wat we krijgen voorgeschoteld als informatie, de “echtheid” van alles kan betwijfeld worden, afhankelijk van de dataset die wordt ingezet. Het onderwijs loopt al tegen AI-gegenereerde en onherkenbare teksten door ChatGTP aan, en moet zich daartoe gaan herpakken.

Wat blijft is de realiteit, je kunt allerlei routine-taken sneller, beter en schijnbaar goedkoper doen met slimme technologie en die trend is moeilijk te keren, omdat we de werkelijke kosten niet goed meenemen. Dat zijn de kosten om de mensen zonder werk bezig te houden, gezond te houden en te voorkomen dat ze de boel gaan afbreken. Daar helpt geen Metaverse, Netflix, gamification, festivalisatie of basisinkomen aan. We zullen in een Post-Corona perspectief echt weer terug moeten naar de eeuwige vragen van de filosofie en theologie: waarom zijn wij op aarde?

Robotisering en automatisering: nut én bedreiging

Het lijkt nu misschien even alsof er werk genoeg is, een heel leger is opgesteld om Corona te bestrijden, te testen, te prikken, te zorgen. Maar dat gaat hopelijk weer over, gaan we ze dan inzetten om een nieuwe vijand te bestrijden? Dat kan Rusland zijn, een andere pandemie, drugs, scheefdenkers, de wappies, dat soort bezigheidstherapie is van alle tijden.

Wat doen we echt met overbodige arbeidskrachten, die niet meekunnen met de tijd, die we door automatisering wegbezuinigd hebben of door het verplaatsen van fabrieken naar lage lonen landen werkeloos maakten?

Dat is het grote probleem voor de komende jaren, misschien hebben we vanwege de vergrijzing nog wat respijt maar het ontkennen is niet verstandig. Als we zo doorgaan ontstaat er naast de nu al rijke bovenklasse met vermogen en een superklasse van grootondernemers, plutarchen, creatieven en kenniswerkers met bijzondere talenten, ook een grote groep zonder werk, zinvolle tijdsbesteding en dus potentieel een onderklasse. Het is de schaduwkant van de vooruitgang, wat doen we om gelukkig te blijven en nog het gevoel te houden dat iedereen meetelt en van belang is?

Als land en als Europa - met ook nog een gapend vergrijzingsprobleem - ligt de oplossing niet in een verdere tweedeling (oud/jong, arm/rijk, eigen volk/vreemden) maar in beter delen. We moeten nu nadenken over wat we mensen zonder werk of met deelwerk gaan laten doen. Proberen we ze met brood en spelen zoet te houden, te hypnotiseren met wat de moderne media en cyberspace aan vermaak te bieden hebben of gaan we nadenken over wat zingeving, mens zijn en betrokken zijn eigenlijk betekent?

En zorgen we voor vervangend werk? Nee toch, dat zijn loze verhalen, we besparen ook op cultuur, zorg, aandacht, cohesie, liefde. Cyberspace vreet aan marges, en tast zo winsten en ook banen aan. Ook het werk van hoog opgeleiden verdwijnt, er is tegenwoordig weer meer behoefte aan vaklieden dan aan administratieve witte boorden, die door de automatisering vooral overbodig worden. Consultancy, het notariswezen, allerlei juridische diensten, administratie, registratie, alleen voor toppers is er nog werk. De routine gaan we met AI en block-chain technologie (die bijvoorbeeld logistiek, contracten en transacties standaardiseert) weg-automatiseren.

Het argument tegen dit wat doemdenkerige scenario kan natuurlijk ook zijn dat de technologie altijd wel weer oplossingen brengt, nieuwe bezigheden en nieuwe kansen. Cyberspace is deel van het probleem maar hopelijk ook deel van de oplossing. Is wat avonturen in cyberspace, desnoods in virtual reality (VR) en de Metaverse niet de ideale oplossing om mensen bezig te houden, met digitale brood en spelen, bezigheidstherapie en ‘always on’ afleiding? Dus waarom vertrouwen we niet op de vooruitgang? Zijn er geen uitdagingen qua milieu, global warming en ongelijkheid waar we mee aan de gang kunnen?

Er komt wel weer nieuw werk, of niet?

De grote vraag is in hoeverre internet en de modern techniek ons het werk uit handen en uit het hoofd gaat nemen? Je kunt er positief

tegenaan kijken. Want heeft de auto de koetsiers werkeloos gemaakt, de kopieermachine de drukker, de digitale foto de fotobranche, de smart meter de loodgieter? Zo is het altijd gegaan, zag de econoom Simon Kuznets (economische groei en inkomensverdelingen als functie van industrialisering) en toonde aan dat het misschien even wat mindermaar uiteindelijk altijd beter is gegaan. Het kan allemaal worden opgelost, er komen hele nieuwe branches met werk dat we ons niet eens kunnen voorstellen (mijningenieur op de maan, sexwerker en therapeut online?), nieuwe recreatieve opties (en drugs), we kunnen onze vrije tijd leuk gaan invullen, de machines het werk laten doen. We bedenken wel weer wat, we worden creatief! Zo is het altijd gegaan, zag Kuznets.

Is het leven niet stukken makkelijker geworden? Niks geen ploeteren op het veld meer, niks geen geestdodende lopende band werk, allemaal happy toch :-)? Met computers en internet zijn natuurlijk al allerlei nare routinetaken geautomatiseerd. We kunnen elektronisch bestellen, betalen en allerlei administratieve zaken afhandelen, maar moeten dan wel naar de sportschool omdat we te weinig bewegen.

We sparen tijd en kosten en het leven wordt makkelijker en comfortabeler maar hier zit de angel; het is duidelijk dat dit ook werkgelegenheid heeft gekost en zal kosten. Internet is de grote werkvreter en uitvlakker. Arbeid is verschuifbaar geworden, naar lage lonen landen of machines, en de ongelijkheid tussen landen is wel minder maar tussen armen en rijken juist toegenomen. Kennis en kunde, ooit het middel om je te onderscheiden, die kun je overal inkopen, in Mumbai of Kinshasa hebben ze ook internet en slimme vogels en die kosten minder!

Hoop doet leven. Er zijn natuurlijk een paar winnaars, self-made miljardairs maar die laten weinig ruimte als ze eenmaal slagen, want winner-takes-all is de stille deelgenoot in het grote cyberspace globalisatiespel. Het kan allemaal meevallen, we kunnen onze vrije tijd leuk gaan invullen, de machines het werk laten doen en we bedenken wel weer wat, we worden creatief! Blijft er nog werk over, vinden we andere zinvolle bezigheden, creatieve activiteiten of wordt het luieren, de sportschool, gamen, de buren beloeren, overal en nergens op vakantie gaan en passief genieten van wat anderen voor ons maken?

Over het tijdsperspectief kan verschillend gedacht worden. De meest negatieve scenario's zien massaal banen verdwijnen op termijn van een jaar of vijf tot tien. Misschien is dat te pessimistisch. De zelfsturende auto blijft ook nog even weg. Voorlopig is er bij

een verouderende bevolking die met pensioen gaat en zorg vraagt nog wel wat te doen.

Op termijn kunnen we echter niet ontkennen dat cyberspace het traditionele werken ondergraaft en daar helpt de mooie kreet 'Het Nieuwe Werken' (HNW) ook niet bij. Dat begrip betekent in de praktijk werk reorganiseren (=besparen), verplaatsen of uitbesteden. Het maakt de werker meer afhankelijk en fragmenteer en atomiseert de taakinhoud, waardoor de betrokkenheid en het plezier verminderen.

Raakloos werk verdwijnt, de cloud neemt over

Er blijft werk voor mensen die hun handen laten wapperen, de plukkers, vakkenvullers, de klusjesmensen, de loodgieters en automonteurs. Maar we leiden mensen niet daarvoor op, iedereen moet klaar gestoomd worden voor kenniswerk, ondernemen, creatief zijn. Gewoon routinewerk willen we niet meer, daar halen we wel Polen voor, al willen die dat ook steeds minder.

Op zich geen probleem, dan komen er wel machines voor bollenpellen, garnalenplukken, aspergesteken, billenwassers, zoethoud-robots, robocops en cyborg-soldaten, robots die dat wel aankunnen en niet moe worden. Ze zijn er misschien nog niet maar het kan en gaat komen, terwijl de mensen dan verder maar thuis zitten.

Moeten we niet eens gaan nadenken over het hele onderwijs, die fabriekjes die kinderen veelal opleiden voor beroepen die niet meer zullen bestaan? Het hele onderwijs-systeem mikt steeds meer op vlaktrekken, op allemaal een diploma, bachelor of masters graad maar als daar nou eens geen werk meer voor is, wat doen we dan?

Werk voor specialisten en topexperts zal er wel blijven en ondernemers zullen nieuwe kansen zien maar een gewoon baantje of vooral de 'aanraakloze' kantoorjob die niets fysiek meer met mensen of producten van doen heeft, is in gevaar. Die wordt langzamerhand weg-bespaard en geautomatiseerd. Werk verdwijnt, robots, machines, computers doen het werk en brengen de verdienste. Maar die gaat niet naar de ex-werknemers, hoogstens kan de overheid dan belasting heffen en gaan herverdelen.

We investeren nog steeds als gekken in automatisering en technologie maar dat is niet gericht op het scheppen van werkgelegenheid, wel op kostenbesparing.

Laat ik dat eens praktisch maken. In de Wieringermeer is het Microsoft, en in Groningen bouwt Google enorme cloud-facilities, serverparken die dienen om wat anderen niet meer op hun computers willen, op te slaan en te verwerken. Daar is dan weer veel ener-

gie voor nodig, dus komen er windparken die geen huizen maar dat soort installaties van stroom voorzien, dik gesubsidieerd en milieutechnisch ondoordacht.

Dat soort investeringen worden met gejuich ontvangen; men roept over werkgelegenheid en vooruitgang, als klein land weten we dat toch maar binnen te slepen! In feite gaat het na de bouwfase (en de investering en subsidies van honderden miljoenen, zelfs miljarden) om werk voor maar een paar honderd mensen, die zorgen voor onderhoud, schoonmaken en wat beheer, echt geen topbanen.

Het is een soort virus. Die mooie cloud-computers van Microsoft en Google vervangen wel servers en apparatuur bij grote en kleine bedrijven, kleinere providers en particulieren. Die zien of verwachten grote besparingen omdat ze geen beheer, onderhoud, energie, vervanging, afschrijving etc. meer nodig hebben; dat laten ze nu over aan Google en de cloud en dat kost stukken minder. Vooral minder in mensen en werk, dat is duidelijk. Het gaat alleen al in ons land om al een paar honderdduizend kleinere servers, want ieder klein bedrijf, makelaar, administratiekantoor etc. heeft of had wel een server staan. Die zijn dus aan het verdwijnen, alles naar de cloud, lekker globaal, oncontroleerbaar en buiten de lokale belastingen gehouden. Maar deze trend kost dus het werk van de computerbedrijven die de bestaande apparatuur installeerden, verkochten en onderhielden maar ook wat inkomsten kregen vanuit de leveranciers zoals van Microsoft waar men voor licenties betaalde, etc. Dat gaat allemaal globaal, onnaspeurbaar, en bevordert verdere tweedeling in de maatschappij.

De cloud, die mooie uitvinding, verkocht als superzeker en makkelijk (al valt dat nogal eens tegen) bespaart miljarden maar vooral in werk. Dus tel uit je winst, dit is geen win-win verhaal. Dan mogen we blij zijn dat we aan zee liggen (want Google en de grote platforms zitten hier ook vanwege de onderzeese kabels) en nog een beetje werk overhouden!

Met AI kun je mensen overbodig maken

De komende jaren zullen we zien dat driverless logistiek (trucks zonder chauffeur), zorgrobots, mobiele data en geautomatiseerde medische monitoring en behandeling nog heel leuke investeringen in ICT vragen maar voor chauffeurs, postbodes, lopende band werkers en boeren op de tractor is er geen werk meer. Gaan we ze dan wel betalen of stoppen we ze in kampen? Nu er ook al bijna robotsoldaten zijn (via Boston Dynamics, dat voortkwam uit MIT research, toen in handen was van Google, daarna van Softbank Japen

en nu deel is van Hyundai) zullen politierobots niet ver achterblijven. Die zien er niet uit als ‘Terminator’ cyborgs maar als slimme automatische opzichters en buurtwachters die de zaak in gaten houden en met software beslissingen nemen over ingrijpen en handhaven. Sociale controle in Chinese stijl (dat men zo fraai social credit noemt), met de QR-passen zijn we al goed op weg.

Die camera op de hoek wordt een bijna zelfdenkende beveiligingseenheid, die vor profiling grote databanken kan bevragen en checken of er ergens iets niet klopt en eventueel kan optreden. Door je geld te weigeren of misschien wel door je implantaat-chip stil te zetten of je auto, banksaldo of OV-chipkaart te blokkeren. Dat er daarbij wat onschuldige slachtoffers gaan vallen, ach dat heet ‘collateral damage’, daar moet je niet over zeuren, het doel heiligt de middelen!

Nedd Ludd leidde een opstand tegen industrialisatie
prent: Rage against the Machine
mei 1812 Walker & Knight

Het kost allemaal wel werk, vooral werk voor handjes en routinetaken maar ondertussen worden de rijken en slimmerds rijker en groeit de collectieve schuldenlast en de maatschappelijke ongelijkheid buitenproportioneel en begint de zaak gevaarlijk te wankelen. Er is wel gesuggereerd dat er geen andere oplossing voor dit probleem is dan zeer brede inflatie maar dat ligt ook niet lekker, dat is stelen van de kleine spaarders met een banktegoed en dus vaak weer van de pensioenreserves. Het alternatief anno 2022, zeer lage of negatieve rente om de economie en investeringen te bevorderen, werkt ook niet; niemand wil geld lenen omdat er geen echt rendement meer in zicht is. Maar de inflatie laten exploderen met hogere rente is ook dramatisch, want dan gaan de meeste landen failliet!

Ned Ludd: weg met de machines

Laten we het gewoon gebeuren? Nou nee, er zijn genoeg protesten, de hackers maken zich sterk, en de mensen komen in beweging. De tweedeling is tezamen met de dreigende automatisering/roboticagolf zeker aanleiding tot zorg over brede maatschappelijke onrust in en na 2022. Regeringen houden daar al rekening mee, interneringskampen worden allerwege als “home security projecten” voor-

bereid en opgezet en de digitale identificatie heeft daar ook mee te maken.

De jongeren die we onredelijk zwaar belasten met studieschulden en die geen huizen kunnen huren of kopen van hun magere aanvangssalarissen, gesteund door werkloos geworden middengroepen en weggeautomatiseerde boeren, chauffeurs en fabrieksarbeiders gaan mogelijk te hoop lopen. Dat voorspellen ook de onderzoeksbureaus en toekomstkijkers. De truckers-acties in Canada laten zien wat er kan gebeuren.

Agressieve protesten tegen techniek en verlies van werkgelegenheid zijn er al eerder geweest, de Luddieten (onder Ned Ludd) hebben in Engeland tussen 1811 en 1816 weefgetouwen en machines vernield. Wie tegen computers is en ze wil vernietigen wordt wel aangeduid als neo-Luddiet.

Basisinkomen

Met het oog op de verwachte ontwikkelingen, met name qua beschikbaarheid van zinvolle arbeid, zijn er wel oplossingen voorgesteld. In zijn boek ‘the second machine age’ heeft Erik Brynjolfsson geschetst hoe we het meeste routinewerk gaan verliezen aan robots en computers.

Hoe gaan we dat oplossen? Dat zou kunnen met een economisch systeem, waarbij de resultaten (winsten en besparingen) van die ontwikkeling niet eenzijdig bij een kleine minderheid terecht komen en de rest in armoede storten. Het zou zinvol kunnen zijn, iedereen een basisinkomen te geven. Het idee is al wat ouder maar Rutger Bregman schreef er over en scoorde wereldwijd met het idee. Ook de politiek kijkt nu naar dat soort herverdelings-opties,

De samenleving en de economie hebben negatieve (links) en positieve effecten (rechts) ondervonden van Corona

ook al omdat .de belastingheffing, de kortingen en de uitkeringen een soort moeras zijn geworden.

Hoe hoog, voor wie wel, hoe kun je dat invoeren? Dat is een kwestie van uitzoeken en proberen. Het bedrag zou wat minder moeten dan wat mensen met werk zouden verdienen want ambitie moet er wel blijven voor wie meer wil, maar genoeg om te kunnen leven. De belastingheffing voor wie met een basisinkomen toch wil werken moet dat werken wel aantrekkelijk maken en houden.

De website www.basisinkomen.nl formuleert het zo: *'Het basisinkomen is een vast (maand)inkomen dat door de overheid aan iedere burger wordt verstrekt, zonder inkomenstoets of werkverplichting. Het basisinkomen is hoog genoeg om een bestaan als volwaardig lid van de samenleving te kunnen verzekeren.'*

Daar valt op dat het zou gelden voor iedere burger misschien is invoering veel meer haalbaard en zinvoller, wanneer we dat bijvoorbeeld vooreerst tot 55-plusser beperken. Dat zou een boel bureaucratische rompslomp en de vaak onzinnige en als straf ervaren sollicitatieplicht voor ouderen elimineren.

Er moet voor het invoeren van een basisinkomen een nieuw evenwicht worden gevonden tussen werk voor geld, werk voor anderen (mantelzorg, sociale projecten), basisinkomen en de belastingheffing want het moet wel betaalbaar blijven. Het zou dan wel een heel fundamentele omschakeling van ons economisch model betekenen en ook aan de oude ethiek van 'wie niet werkt zal niet eten' rammelen.

Het is gezien de technologische ontwikkeling een optie die serieus bestudeerd en misschien ook uitgeprobeerd moet worden. Daarbij moeten we ook het gevaar onderkennen dat er dan een nieuwe onderklasse van basisinkomentrekkers ontstaat, die buiten de orde wil en moet leven. Dat kan leiden tot uitsluiting van bijvoorbeeld wonen in de grote stad, medische topzorg, opleidingskansen en betekent nieuwe getto's en kansverschillen voor kinderen van basisinkomentrekkers. Als een basisinkomen gaat betekenen dat degenen die dat voldoende vinden alleen maar in de Achterhoek of Oost-Groningen kunnen wonen is dat een gevaarlijke ontwikkeling.

Zeker als op den duur door de 15 minuten-stad plannen van het WEF mobiliteit geen recht maar gunst gaat worden voor wie "braaf" is en social credit heeft, zoals nu al in China speelt.

47 Diversiteit, inclusiviteit, discriminatie

Ooit was er het ideaal van vrijheid, gelijkheid en broederschap, maar dat wordt steeds meer vervangen door “diversity, inclusivity, equity, belonging” (diversiteit, er bij betrekken, gelijke toegang, er bij horen), een veel meer eisend en dwingend rijtje. Dat is geen ideaal meer, maar moet via quota worden afgedwongen. Het zijn ook in zekere zin tegenstellingen, want iedereen er bij betrekken doet de verschillen binnen een groep, bedrijf, universiteit juist afnemen, het wordt steeds meer een afgevlakt mengsel, een entropische niksserigheid, waar dan al snel de hoogvliegers van weglopen. Gelijke toegang klinkt ook mooi, maar blijkt vaak uit te monden in bevoordelen van bepaalde groepen, ten koste van de meest “zwijgende” meerderheid. Er bij horen willen we allemaal graag, maar in hoeverre is dat eerder de behoefte aan identificatie, waarvoor we graag compromissen accepteren, qua gedrag, cultuur, normen en waarden. Je levert dan een stukje identiteit in, en dat heeft repercussies, op je zelfvertrouwen bijvoorbeeld en emotionele stabiliteit. Psychische klachten zijn de snelst toenemende categorie qua gezondheid en doodsoorzaak.

In een Post-Corona perspectief zullen we er voor moeten waken, dat de schreeuwerds het niet voor het zeggen krijgen. Idealen zijn mooi, maar als ze als kapstok worden gebruikt om minderwaardigheidsgevoelens te maskeren, door aan te haken bij een meerderwaardigheidsomgeving, of dat nu een merk zoals Apple of Nike, een politieke stroming of een actiegroep is, glijden we af naar een fascistische situatie. Tenminste, zo zag de psycholoog Wilhelm Reich dat.

Gelijke kansen voor iedereen is mooi, maar we zijn niet allemaal gelijk, hebben verschillende talenten en behoeftes. Dat is ook prima, want van elkaar kunnen we leren en samen verder komen, maar dan is wel nodig dat we met name het begrip diversiteit wat breder zien.

Diversiteit; modekreet of essentieel voor groei en verandering?

Het is een beetje een stopwoordje aan het worden maar het begrip diversiteit is één van de kernbegrippen in het denken over verandering. De donkere kant ervan is dat discriminatie van minderheden van alle tijden is, we kunnen het proberen uit te bannen, maar dat

werkt vaak averechts. Maatregelen zoals meer vrouwenrechten en quota voor vrouwen in het management hebben helaas ook geleid tot een ander ideaalbeeld van de geslaagde vrouw en dat werkt weer door in populaire rolmodellen, opleidingskeuzen en carrière planning, maar veroorzaakt ook druk op hen, die daar niet voor kiezen. Tegengaan van discriminatie lijkt simpel, maar heeft gevolgen voor de diversiteit, voor de vrijheid om wel of niet ergens voor te kiezen.

Als er geen verschillen zijn, gebeurt er niks, zonder uitdagingen en stimulansen staat niet alleen de samenlevingmaar ook de natuur stil. Maar als er te grote verschillen zijn, gaat het ook fout, dan gaan er dingen kapot, overleven de systemen en organismen niet, en dat geldt ook voor mensen. In praktische termen, een beetjes stress is nuttig, te veel stress maakt je ziek en dat geldt zowel voor fysieke stress door bijvoorbeeld giftige stoffen in je omgeving als psychologische stress. Dat geldt ook in de economie en in het onderwijs, alles helemaal gelijktrekken werkt contraproductief, dan verdwijnt de concurrentie, de ambitie, de uitdaging en stagneert de vooruitgang. We hebben tegenwind nodig om de vlieger te doen stijgen.

Verscheidenheid in cultuur, verschijningsvormen, DNA in genen, in de wetenschap en in de samenleving is dus essentieel. Als alles hetzelfde was gebeurde er niks, vanuit verschillen ontstaat wat nieuws. In het denken zien we dat als Hegel's these, antithese en synthese, in de natuur en in ons lichaam vormt biodiversiteit het geheime wapen tegen onverwachte bedreigingen.

Verschillen zijn nodig om de zaak in beweging te krijgen, om dissociatie (het kijken vanuit een ander perspectief) te veroorzaken, zodat we kunnen kiezen uit alternatieven. Verschil is nodig en niet alleen negatief, zonder verschil is er geen energie, geen ontwikkeling, geen ambitie. Kijk maar naar inkomensverschil, enig verschil tussen arm en rijk bevordert de ontwikkeling, de innovatie en de ambitie, dus het ondernemerschap.

Als we de positieve effecten van diversiteit formuleren als nut of waarde, dan kun je dat grafisch weergeven in wat ik de diversiteits curve noem, of meer precies de diversiteits-effect curve.

De diversiteits-effect curve: verschil maakt verschil

We kunnen verschil en ongelijkheid namelijk ook koppelen aan het nut, effectiviteit of andere kwaliteiten. Ik ontwikkelde een grafische weergave om duidelijk te maken wat dan de rol van verschil-

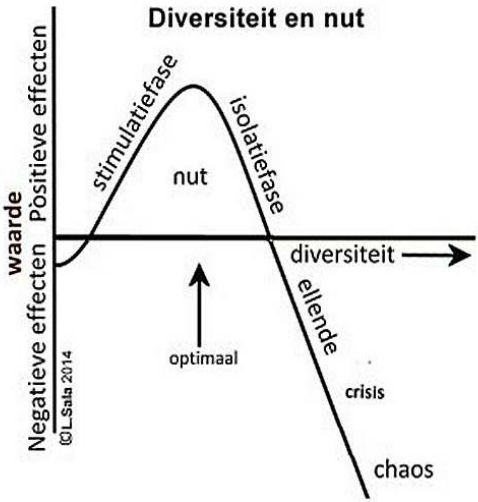

len is. Dat levert in een actuele situatie natuurlijk een heel specifieke curve op maar uit een algemeen, en maar wat vloeiender gemaakt model is al heel wat te leren. Het is dan een curve, die eerst een negatief effect aangeeft (rust roest), dan gaat stijgen, piekt en weer afneemt, geleidelijk negatief nut toont en dan uiteindelijk een chaos, een crisissituatie.

Er is, als er geen verschillen zijn, geen diversiteit en alles en iedereen gelijk, ook geen stimulans en de zaak beweegt niet; dat is negatief, rust roest. Met een beetje verschil komt er beweging, er ontstaat nut, waarde, positief effect. Dat groeit naar een maximum en dan, als de verschillen te groot worden, neemt het nut af. Op een gegeven moment wordt de wrijving zelfs zo groot dat er een negatief effect ontstaat en dat neigt dan verder naar crisis (revolutie, opstand). Dan kan er nog een transformatie plaatsvinden, een catharsis zoals Karl Marx die voorzag als gevolg van de industriële revolutiemaar meestal wil men het niet zo ver laten komen. Men kan, door beleidsmaatregelen, belastingen en onderwijs, echter de verschillen proberen te verminderen.

De diversiteit ofwel ongelijkheid heeft dus in deze weergave en model eerst positieve effecten maar het mag niet te ver gaan, dan loopt het uit de hand.

De sociale wetenschap bemoeit zich ook met diversiteit, in kwesties als achterstanden, vluchtelingen instroom, de integratieproblematiek van minderheden en natuurlijk de arm/rijk tweedeling en nu de pro/anti-vaxxers.

Men wil enerzijds de voordelen van diversiteit wel zien maar waarschuwt ook voor tweedeling zoals dat nu de positie van de armen, anti-vaxxers etc. zodanig aan het verslechteren is dat het negatieve

effecten gaat hebben, misschien zelf tot chaos en opstand gaat leiden.

De ongelijkheid die we nu zien in inkomens, kansen en status is dus op zich niet slecht maar als het te heftig wordt is het ook potentieel een gifbom, die de afgelopen decennia ongemerkt en in de crisis nu wel opgemerkt steeds verder woekerde en nu dus gevaarlijk kan worden, zowel door de bedreigden (de armen, achtergestelden) als de rijken, die de storm voelen aankomen.

Die diversiteits-effect curve komen we in de biologie tegen, in de psychologie, de chemie, in de evolutieleer, maar is ook van belang voor de analyse van inkomensverschillen maar ook voor de democratie, bedrijfsprocessen, evolutie, innovatie en onderwijs als een hulpmiddel om duidelijk te maken welk verschil verschil maakt.

Het is dus interessant om te bepalen hoe bijvoorbeeld integratie van nieuwkomers, minderheden, leeftijdsgroepen verloopt. Tot welke waarde (je kunt percentage, verschilindicatie, of moeilijke indicaties als de Gini-coëfficiënt gebruiken voor de horizontale as) is er een positief effect, waar piekt dat en wanneer verdwijnt dat en hoe snel loopt het daarna uit de hand? De waardes van de curve verschillen per situatie maar het algemene beeld blijft bestaan. Het is natuurlijk van belang de waardes, de hellingshoek, het optimale punt etc. in de actuele situatie te bepalen maar inzicht in de curve is een begin. Inburgering, woningtoewijzing, subsidie en vergunningenbeleid, taalbeleid, minderhedenparticipatie, onderwijs, MKB-beleid, het is eigenlijk allemaal omgaan met en managen van diversiteit.

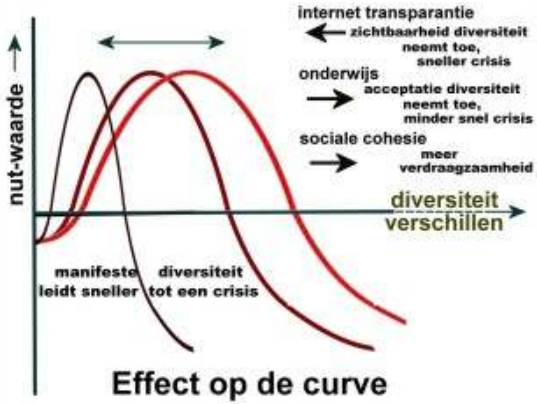

Processen die werken zoals die diversiteitscurve aangeeft, komen we dus overal tegen, niet alleen in de sociologie en ook psychologische processen volgen een soortgelijk patroon. Een goed begrip van het fenomeen helpt ook innovatie en creativiteit te begrijpen;

een beetje stimulering (diversiteit) werkt, teveel stompt af en leidt tot afsluiting en uitsluiting en uiteindelijk tot chaos.

Maar, en dat maakt deze curve zelfs zonder verder cijfermatige invulling zo interessant, hoe verandert het nut van diversiteit onder invloed van externe factoren of gewilde aanpassingen. Wat is het effect van invloeden als de pandemie, cyberspace, onderwijs of belasting op deze curve? Cyberspace (en de informatiesamenleving) bijvoorbeeld drukt de curve horizontaal in elkaar, want de transparantie maakt de verschillen meer voelbaar. Mogelijk neemt ook het nut verticaal af of toe maar daar gaat het hier even niet over. Met die horizontale samendrukking ontstaat er dus sneller een crisis. Onderwijs, waarmee de tolerantie voor verschillen en de sociale mobiliteit toeneemt, verschuift de curve naar rechts. Zo zijn allerlei effecten en maatregelen inzichtelijk te maken.

Je kunt de diversiteitscurve ook nog wat verder doortrekken. Misschien is de resulterende chaos nog helemaal niet zo negatief. Het kan uiteindelijk via een crisis en een katharsis-moment (een opstand bijvoorbeeld) tot een omslag en transformatie leiden. Dan resulteert een nieuwe situatie, een echte verandering. In een samenleving kan dat misschien wel nodig zijn maar de status quo krachten zullen dan proberen dat te voorkomen. Het normale beleid is niet gericht op het entameren van dramatische crisis-situaties en een heftige maatschappelijke transformatie.

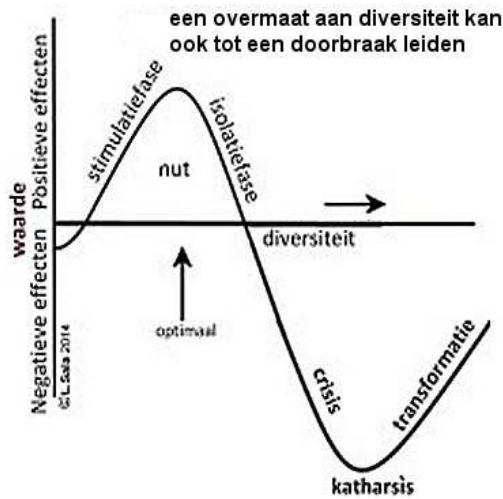

Diversiteitsbeleid, en dat mag best een prioriteit worden in de Post-Corona samenleving, komt dus neer op zinvol gebruik maken van de goede en slechte kanten van diversiteit en het inzetten van afweermiddelen tegen enerzijds verstarring en sociaal isolement en

anderzijds de chaos en radicalisering die ontstaat bij te grote verschillen. Zulk beleid is mogelijk de enige manier om de groeiende ongelijkheid en als die als ongunstig, onrechtvaardig en slecht wordt ervaren, tegen te gaan.

Dat zijn cruciale vragen; wanneer is diversiteit nog productief en wanneer wordt het een onneembare barrière en de basis van allerlei ellende, weerstand, isolatie? De verhouding tussen groepen mensen, qua taal, ras, achtergrond, kennis, inkomen volgt een soort basispatroon, we kunnen een beetje ‘nieuw’ of ‘anders wel hanteren en zelfs positief gebruiken maar bij te veel loopt het uit de hand.

Nu klinkt dit pleidooi als een wat academische benadering van wat echt een realistisch probleem is, en kun je eindeloos redeneren over diversiteit, biodiversiteit etc. etc. in praktische situaties maar het is goed om te beginnen met een plek waar diversiteit zo duidelijk meespeelt, de stad.

48 Functieverandering van de stad

De veranderingen na Corona zullen wereldwijd gevoeld worden maar dicht bij huis, in de dagelijkse woonomgeving, gaan we het vooral merken. Wat er bijvoorbeeld gebeuren met de stedelijke omgeving, de winkelstraten, de kantoren, wat gaat er gebeuren als online werken, online onderwijs, online kopen en bijna instant-delivery de norm blijft? De stilte door de Corona lockdows was, in het begin zeker, voor velen een verademing. Men roemde hoe rustig het toen in de stad was met nauwelijks toeristen, geen overlast, een blauwe hemel en weinig luchtverontreiniging maar dat was even een sprookje. Ondertussen klaagt men over een dode stad, alles dicht, niks te doen en er vallen steeds meer gaten, zaken die sluiten. Maar wel steeds meer delivery-diensten, op de fiets, de step, de scooter, steeds meer van die jongeren met een dikke rugak van een of andere dienst.

Komt het oude woon/winkelbeeld nog terug of moeten we echt gaan nadenken over wat de functie is van een stad en hoe we dat gaan invullen, bestuurlijk, praktisch, qua planning, regels en bestemmings/omgevingsplannen.

Een stad moet leven, druk zijn, bedrijvig. Het is nu eenmaal onrealistisch om te denken, dat een stad economisch en sociaal kan overleven zonder mensen, verkeer, bezoekers, toeristen, meetings, hotels, tentoonstellings-complexen etc. Door de Corona-crisis is er al veel veranderd, deels een tijdelijke zaak zoals leegstaande winkels en een aangeslagen horeca maar dat steeds meer busjes en scooters rondrijden die spullen of maaltijden aan huis afleveren is misschien blijvend.

De stad krijgt een andere rol

Een van de belangrijkste veranderingen voor de gewone burger, als stedeling of bezoeker is dat de functie van de stad aan het verschuiven is. De stad wordt steeds meer een fysiek contact-platform, de plek waar men bij elkaar komt, vertier zoekt en uitgaat. Werken, leren, het ziekenhuis, dat kan ook thuis of in de periferie maar de centrale rol van de stad draait steeds meer om fysiek ontmoeten.

We gaan zeker niet terug naar het ‘oude normaal’ want er is te veel gebeurd en de crisis heeft bepaalde ontwikkelingen alleen nog maar versneld. Het was al duidelijk dat bijvoorbeeld de rol en invloed van de lokale overheid, de gemeente, de raad en vooral die van de burgemeester al voor de crisis toenamen. Ze kregen meer taken toe-

geschoven, kregen meer geld van de centrale overheid (die daar niet echt scheutig mee was) en kunnen lokaal en in meer direct contact met de burger dringende zaken als milieu, energie, mobiliteit, zorg en diversiteit beter en met meer betrokkenheid, proportionaliteit, effectiviteit en “subsidiariteit” regelen. De burgemeester, al dan niet gekozen, speelt een centrale rol, niet alleen traditioneel belast met orde en veiligheid, maar als aanspreekpunt, als de zichtbare leider, de herkenbare ‘burgervader’ zoals Eberhard van der Laan dat in Amsterdam was.

De rol van de stad, het individu én collectief dienen

Alles heeft een structuur nodig, vastigheid, maar ook ruimte voor beweging, verandering, reactie op externe stimuli. In de stad komen de basisprincipes van permanentie en flux elkaar tegen. De stad (fysiek of digitaal) is de logische plek voor sociale en fysieke interactie; het contact-platform waar de moraal (als basis voor het omgaan met de ander) geleefd moet worden, vorm krijgt.

We moeten en willen nu eenmaal uitreiken, inkopen doen, contact maken, uitgaan, genieten van cultuur en sfeer. Dat kan wel een beetje met internet maar fysiek contact biedt meer en de stad is daarvoor het platform. Je hoeft er in de komende tijd niet meer naar toe om te werken, te leren, de overheid te benaderen, zelfs niet meer om te wonen. Contact maken en het managen van diversiteit, dat is wat de stad nu in essentie moet bieden. Maar om dat in te vullen moeten morele keuzes gemaakt worden en belangen afgewogen. Een lokale invulling en naar een menselijke maat; subsidiariteit op lokaal niveau is essentieel wil de burger zich er thuis en verbonden mee voelen. Met het risico dat er zoveel deel-regelingen en uitzonderingen komen dat het chaotisch wordt en kleine machtscentra ontstaan. Het Brusselse district in België is daar een voorbeeld van, te veel opdeling van de macht heeft niet altijd positieve resultaten.

Organisch

Groei brengt meer complexiteit en meer behoefte aan regelgeving en management van de verschillen. Even afgezien van bedreigingen van buitenaf is er de volgende gedachte. Een stad kun je ook zien als een organisme, dat zoekt naar evenwicht en balans en uit zichzelf wel goed reageert op plotselinge verstoringen zoals Corona. Net als een mensen heeft een stad meer of minder weerstand, kan overleven en zich aanpassen. Die weerstand moet echter wel gekoesterd worden.

Als een stad als Amsterdam vol zou zijn met gelukkige, verstandige mensen dan gaan we vanzelf de spullen en systemen implementeren die daar bij passen. In de marketing heet dat pull, geen oplossingen opdringen (push) maar kijken naar wat de mens nodig heeft. Laat vanuit de mens, de burger, zelf de vraag ontstaan als oplossing voor problemen die nu spelen of gaan spelen. Dat wil niet zeggen dat daarbij niet breder gekeken mag worden en de techniek een rol kan spelen, ook techniek die er (nog) niet is en kan helpen tegen bedreigingen die zich aandienen.

Iedere samenleving, dus ook de stad, wordt in essentie bepaald door hoe men omgaat met de tegenstelling tussen vrijheid en veiligheid, individu en collectief, zoals dat in een eerder hoofdstuk is gerelateerd aan de ontwikkeling en noodzaak van het recht en de wet. In de stad van de toekomst is dat niet anders.

De Verbonden Stad: een visie op de toekomst

Steden zijn van oudsher de plekken waar mensen bij elkaar komen in een wat groter verband omdat concentratie van mensen dingen mogelijk maakt die op kleine schaal niet kunnen, zoals een markt, gespecialiseerde beroepen en veiligheid door aantallen, gezamenlijke constructies (stadswal) en structuur.

Het begrip civilisatie komt van het Latijnse woord cives, hetgeen burger betekent, Sinds ongeveer 10.000 voor Chr. zijn er steden ontstaan. De oudste opgravingen van wat dan een soort civitas (stad) was, met gemeenschappelijke ruimtes, zijn gevonden in Zuid-Turkije. Rond 4000 voor Chr. zette er een echte civilisatie-golf in, met het schrift en handel. Sinds die tijd hebben steden allerlei functies vervuld. Het waren veilige versterkingen, oversteekplaatsen (de Dam, de Tricht), marktplaatsen en boden concentratie van faciliteiten zoals voor handel, opslag, onderwijs, zorg, religie, cultuur, rechtspraak, post en bestuur. Steden zijn machtscentra voor overheden, bieden krijgsbuit (aan vijanden), genetische diversiteit (partnerkeuze), vermaak en sociale mobiliteit.

Steden werden van marktplaatsen, tot centra van handwerken en van lokale productie zoals van bier steeds meer werkplekken in de industriële revolutie zoals voor scheepsbouw en textiel en later voor de informatica. De focus op verdediging en een locatie die goed bereikbaar maar ook centraal en veilig was, ging geleidelijk verloren. Steden gingen groeien. Men trok van het platteland naar de steden, voor werk of om de benauwde sfeer en controle van de

dorpen te ontvluchten. Dat is een trend die wereldwijd tot steeds grotere mega-steden leidt maar nu met thuiswerken en de online economie mogelijk omgebogen gaat worden.

Steden zijn altijd concentraties en kruispunten geweest van contact, zowel fysiek als virtueel. Havens, bruggen, dammen, wegen, passen, treinsporen maar tegenwoordig ook luchthavens, riolering, bekabeling, radio-netwerken en de internet-knooppunten vormen de basis-infrastructuur. Die voorzieningen delen we, omdat het economisch is, efficiënt, omdat er schaalvoordelen zijn, het handig of noodzakelijk is of gewoon mooi en leuk. Instituties, universiteiten, ziekenhuizen, overheidskantoren, het bedrijfsleven wilde naar en in de stad een plek hebben.

De stad was en is een magneet voor gelukzoekers. Zoeken naar kansen voor verbetering is een menselijke eigenschap en de stad heeft daarin veel te bieden. Naast dat er de betere inkomens te verdienen zijn (in China verdienen de mensen in de stad duidelijk meer dan de achterblijvende plattelanders) is de sociale structuur en de beschikbaarheid van handel, beurzen, markten, onderwijs en allerlei faciliteiten van een stad de basis voor de aantrekkingskracht er van. De stad biedt sociale mobiliteit, kansen voor verbetering, ontsnapping aan de vaak als mager en beperkend ervaren situatie op het platteland.

Steeds meer mensen, wereldwijd, gingen de afgelopen decennia in de steden wonen. Of ze daar het geluk vonden en of hun situatie echt verbeterde (qua inkomen, woonsituatie, levensverwachting en geluk) is daarbij de vraag. Definitief teruggaan naar het platteland was uitzonderlijk .Eigenlijk wilden alleen welvarende ouderen dat nog overwegen maar zij gaan zeker niet terug naar de primitieve situatie waaraan ze misschien ooit aan ontsnapten. Het nieuwe thuis-

In een wereld waarin de oudere stadsfuncties zoals het bieden van plaatsgebonden werk door automatisering en robotisering minder nodig zijn, zal de menselijke verbinding steeds meer de kernfunctie van de stad worden. Die behoefte aan contact vul je niet alleen in met meer virtuele communicatie via internet en media maar vooral door de fysieke contactopties te optimaliseren,

werken kan de trek uit de steden en naar de periferie wel weer bevorderen.

De Corona-crisis heeft duidelijk gemaakt dat het misschien helemaal niet nodig is om in de stad te wonen, omdat werken, inkopen, recreatie en scholing nu online kan. Je wilt er misschien af en toe naar toe, je verbonden voelen met je familie, vrienden, naar je favoriete restaurantje, naar ‘n party, theater of de bioscoop te gaan je kunt ook elders gaan wonen om te ontsnappen aan de drukte en de stress, aan het ongezonde leefmilieu; dat is zeker een overweging.

De stad draait om verbondenheid, om sociale interactie. Dat blijft en de stad heeft dus zeker nog toekomst en de veranderingen qua functie gaan langzaam. We houden vast nog heel lang overbevolkte binnensteden en zeker wereldwijd zullen de steden nog wel groeien.

Er wordt echter geknaagd aan de traditionele rollen en functies van de stad. De verbonden stad van de toekomst is een plaats die mensen, dingen, machines, robots en de hulpbronnen (resources) bij elkaar brengt en naar we hopen in een harmonische samenhang.

Techniek en mens staan daarin niet tegenover elkaar maar zorgen samen voor een vooral menselijk leefklimaat. Laten we de stad voor de cyborgs, robots en kunstmatige zelfbewuste computers maar overlaten aan de SF schrijvers en de techno-fanaten, de AI gelovigen zoals de Ray Kurzweils van deze wereld. Zij voorspellen vanuit een materialistische opvatting dat de menselijke talenten ooit in die mate door computers vervangen kunnen worden dat we bij wijze van spreken geen mensen of menselijke eigenschappen meer nodig hebben. Een angstig en dystopisch perspectief, het lijkt me beter ons te concentreren op wat optimaal mens zijn wel kan inhouden en de rol die de stad daarbij speelt.

Internet maakt ons leven comfortabeler, dat is duidelijk. Toch zit daar een groeiende pijn, in die virtuele communicatie missen we het contact, het fysieke, het lijfelijk ontmoeten en ervaren van de ander, de cultuur, de architectuur, de diensten en de sfeer. De economische en fysieke noodzaak gepaard aan een psychologische. Contact met elkaar, het opdoen van ervaringen (winkelen, uitgaan, permanente educatie, sociaal, etc.) en het delen (goederen, diensten, gezelschap, cultuur) wordt steeds belangrijker. De stad is en blijft een magneet maar om andere redenen dan voorheen.

Het gaat steeds minder om de groei, een stad als bijvoorbeeld Amsterdam zal niet veel groter (kunnen) worden. De woningnood is

niet alleen een kwestie van meer huizen maar ook van perceptie. We wonen steeds groter, nemen per persoon steeds meer vierkante meters woonruimte in beslag, en er staan heel veel winkels en kantoren leeg. Maar dat alleen concentreren op de aantallen, de vraag van buitenaf (expats) en het tekort aan bebouwbare plekken heeft tot scheefgroei, krapte en hoge prijzen geleid.

Cyberspace en sociale media zijn uiteindelijk vervlakkend, we doen overal min of meer hetzelfde, gebruiken dezelfde taal en cultuur en worden daardoor uiteindelijk allemaal meer van hetzelfde, de diversiteit en identiteit gaat verloren. Dat valt nog niet zo op maar bijvoorbeeld het winkelbestand, de architectuur, stadsplanning, voorzieningen, reclame en openbaar vervoer in alle wereldsteden convergeert naar een vage middelmatigheid.

Om toch nog wat unieke ‘identiteit’ te behouden zet men dan superhoge, supergrote of uitzinnig ‘andere’ gebouwen neer – die slecht aansluiten bij hun omgeving en context- om zich te onderscheiden, de Rem Koolhaas aanpak. De vervlakking van de identiteit van een of ‘de’ stad is duidelijk, alles lijkt op elkaar, wordt een “franchise”.

De stad moet aanvullen of compenseren wat we in cyberspace verliezen, de aanraakbaarheid. Dat kan als moderne systemen qua communicatie daartoe geïntegreerd worden met de fysieke infrastructuur, vervoer, distributie van energie, water en afvalproducten, en met zorg en vermaak. Het idee van de ‘Compacte Stad’ - een oud Amsterdams concept nog uit de provotijd van onder meer Luud Schimmelpennink, samen met het Witte fietsenplan en ook het concept van De Digitale Stad was destijds baanbrekend - pleitte al voor veel meer integratie, delen en samendoen. Het idee van de compacte stad is al vrij oud, het komt neer op een (weer) combineren van alle functies van de stad bij en in elkaar, waardoor er met dezelfde en in wezen beperkte ruimte en grond meer gedaan kan worden. Wonen, werken, onderwijs en ontspannen dichter bij elkaar, met meer menging en dus meer kruisbestuiving, integratie en cohesie, minder vervoer tussen werk en woonplek en een veiliger leefomgeving. Het oude idee van de gezel (gezelligheid) die bij z’n meester in de leer gaat past bij zo’n compacte stad.

Natuurlijk zijn er ook nadelen, milieutechnisch is het moeilijker, er is overlast door geluid, goederenverkeer en productie en niet iedereen wil het idee van een rustige woonbuurt opgeven om midden in de turbulentie te gaan wonen.

Fysiek contact bieden, dat is of wordt de centrale functie van de stad van de toekomst. Als we elkaar niet makkelijk de hand kunnen schudden en in de ogen kijken, wordt het een doodse stad. De anderhalve meter samenleving is een sociale ramp.Steden die voor de bezoekers en inwoners de beste fysieke mobiliteit en contactmogelijkheden regelen, hebben daarin een voorsprong. Ze bieden een betere leefomgeving, trekken de creatieve talenten aan en hebben daarmee meer toekomstwaarde en actuele aantrekkelijkheid

Met moderne technieken en meer uitbouw in diepte en hoogte kunnen we meer mensen op een redelijke manier bij elkaar laten leven, wonen, werken, recreëren, studeren en de compacte stad (een oud hippie-ideaal) vormgeven maar er is meer nodig. We zullen de wezenlijke behoeftes van de mens, aan contact, aan fysieke ervaring willen vervullen. Dat kunnen we overlaten aan ondernemers maar we zullen moeten nadenken over een kader, over bredere maatregelen, beslissingsmodellen, over verandering (bouwen en slopen) en over de ethiek van samenwonen en dat weer uitdrukken in regels, plannen, beleid en uitvoeringsmodi.

De gemeentelijke instanties staan dicht bij de mensen, de bestuurders op lokaal niveau zijn meestal meer pragmatisch en minder partijpolitiek bezig en zoeken oplossingen en compromissen op een menselijke schaal. De verantwoordelijkheid van stadsbesturen in dit opzicht is duidelijk, zij kunnen op lokale schaal infrastructuur, vervoer, en fysieke cohesie regelen door te investeren, door sturing te geven of initiatieven van anderen te bevorderen. Benjamin Barber was met zijn boek[1] een voorloper in het positioneren in dit kader van de burgemeester als bepalende figuur. De burgemeesters zouden, volgens Barber, een meer bepalende rol gaan spelen in de samenleving, zelfs meer bepalend dan de nationale regeringen. Ze kunnen zich concentreren op de praktische kant van leven, wonen en werken, hebben veel directer te maken met veiligheid en beïnvloeden de brede leefbaarheid en dus aantrekkelijkheid van hun stad voor arm, middengroepen en rijk. Daarmee hebben ze invloed op wat voor soort mensen er in ‘hun stad’ komen te wonen en hoe die met elkaar omgaan. Daar ligt de kans, en de plicht om te zorgen dat de verschillen tussen rijk en arm niet zodanig uit de hand lopen, dat niet alleen gettovorming maar opstand en gewelddadige polarisatie voorkomen worden. De stad moet immers een vehikel voor opwaartse mobiliteit blijven.

1 Barber Benjamin; If Mayors ruled the world, dysfunctional nations, rising cities (Yale University Press, 2013)

Op dit moment zoekt men nog veel in de richting van nog meer techniek, nog meer technische oplossingen, nog meer internet en digitale initiatieven. Men denkt in termen van ‘smart city’ en dat heeft ongetwijfeld zin want zaken als energiegebruik, milieu, zorg, onderwijs, telewerken, veiligheid en efficiënter beheer kunnen met de techniek vast nog veel verbeterd worden maar het is nodig verder te kijken. Integratie van smart city initiatieven met de menselijke behoeftes, het streven naar een menselijke stad, een warme stad, een gelukkige stad is mogelijk en op termijn veel belangrijker dan dat iedereen in een soort Big Brother technologie-utopia wordt gedwongen.

Connected City en Smart City

Er zijn over de hele wereld initiatieven om de stad te verbeteren, vaak met de kreet Smart City. Amsterdam maar veel grote steden zoals New York doen daar veel aan. Ze experimenteren met smart-city oplossingen en zoeken inspiratie en innovatie van buiten. Er zijn allerlei initiatieven en opties zoals de burger digitaal raadplegen en betrekken bij problemen, crowd sourcing, crowd monitoring, crowd funding, bestuurlijke participatie via sociale media, lokale media, buurtwiki’s.

De nadruk ligt echter vaak op het nog meer inzetten van technologie om de diensten en functies van de stad en met name van de stedelijke overheid te verbeteren, toegankelijker te maken en transparanter (Accessible and Accountable). Wat er vaak ontbreekt is de integratie van het fysieke en virtuele. Het lijkt alsof ‘smart cities’, met alles leuk gekoppeld, veel problemen gaan oplossen maar die aanpak is in zekere zin beperkt. We kunnen, om ecologische redenen (het globale klimaat en stadsklimaat) niet zonder de slimme oplossingen met het internet-of-things, domotica en de automatisering maar een smart city is nog geen levende stad.

De burger gebruiken om te signaleren en te helpen beheren is één ding maar echte betrokkenheid vraagt meer. Een mooi parkje waar de stedeling dan niet meer doet dan zitten Facebooken lost dringende problemen als eenzaamheid, sociale isolatie en polarisering niet op. Misschien zou het beter werken als dat parkje juist geen wifi of mobiele toegang zou bieden!

Efficiency is nog geen effectiviteit en menselijke effectiviteit staat vaak haaks op zogenaamde informatie. Klachten over de leefomgeving via de iPhone en een speciaal nummer 311 laten rapporteren legt de verantwoordelijk weer bij de stad en ontneemt de burger het recht en de plicht zelf iets te doen of andere burgers dat te vragen.

Eenzaamheid, ook of juist in de stad

Vroeger was een dorp een sociale eenheid, men kende elkaar, steunde elkaar, al was er wel ongewenste sociale controle. Maar in de stad kun je zomaar alleen wegkwijnen. Al die fantastische websites om informatie te vinden hebben niet tot een vermindering van de eenzaamheid geleid, en die misschien wel aangewakkerd. Het aloude loketje is verdwenen maar hebben we daarmee niet meer schade gedaan dan goed? Breedband glasvezel internet toegang klinkt mooi maar wat als je analfabeet bent of niet digitaalvaardig? Of te oud om de nieuwe techniek op de juiste wijze te installeren?

Lokale media

Ik heb me altijd sterk gemaakt voor de lokale media, dat zijn radio en televisie maar ook buurtkranten, discussieplatforms, debatfora, pamfletten en podia. Dat zijn kleinschalige, lokale communicatie-kanalen, erg belangrijk voor het gevoel van verbondenheid, van meetellen, meedoen en invloed uitoefenen voor de burger. Lokale media kunnen de wortels van de samenleving, het betrokken zijn bij de democratie, het gevoel van erbij horen ondersteunen en inhoud geven. Laat de mensen aan het woord, hun mening geven, kritiek hebben, in hun taal en op hun manier, gericht op een kleine groep of de hele gemeenschap maar vooral niet over de hoofden van de mensen heen. De rafelrand, de minderheden, de oproerkraaiers, de misnoegden, door adequate toegang tot lokale media kunnen zij hun ei kwijt.

Niet de hoogdravende, rationele en wetenschappelijke insteek van de ‘grote’ media, de nationale televisie, de praatprogramma’s en documentaires maar gewoon de mensen aan het woord laten. De problemen van de straat, de buurt, de initiatieven, klachten, het ongenoegen maar ook de leuke dingen mogen er een plek hebben. Lokale media organisaties, zoals in Amsterdam Salto en destijds mijn eigen televisiekanaal Kleurnet, kunnen daarvoor het platform zijn, niet sturend maar faciliterend. Zonder de beperkingen die aan de ‘grote media" worden opgelegd, qua auteursrechten, formats, taalgebruik, commercialisering en censuur. Dat vraagt om ruimhartige en onafhankelijke financiering maar zonder de politieke slaafsheid die daarvoor dan door de subsidiegever min of meer slinks wordt verwacht.

Lokale media zijn veel belangrijker voor de cohesie dan meestal wordt aangenomen. Juist in een tijd dat internet-communicatie, blogs, vlogs en influencers de aloude taken van de papieren media overneemt, is steun en appreciatie van de lokale media essentieel.

Delen, een economie van het sociale

Sociaal betekent dat een mens (of dier) geneigd is om in een groep te leven. Dat doen we om allerlei redenen, veiligheid, efficiency, mogelijkheid tot specialisatie, gezelligheid, partnerkeuze. We zijn sociaal omdat we afhankelijk van elkaar zijn maar paradoxaal ook om ons te kunnen onderscheiden, te klimmen in de rangorde. Socii in het Latijn betekent partners, verbondenen, met iets van gebruikmaken van elkaar, afhankelijk zijn van elkaar.

Met buren is er een relatie die meer dan sociaal is, er is een gevoel van verbondenheid, gezelligheid, verplichting en dienstbaarheid dat in het begrip sociaal wat verwaterd is. Een sociale maatschappij zorgt voor hen die het minder hebben maar verplicht niet tot contact, de sociale dienst (nu heel treffend het Centrum voor Werk en Inkomen) gaf je geld maar geen gezelligheid of contact. Proximus is het latijnse woord voor buur. Het woord proximaal zou dus eigenlijk duidelijker zijn dan sociaal. Het drukt namelijk de wederzijdse verbondenheid uit.

We moeten de grondstoffen, middelen en capaciteiten samenbrengen en delen, dat is een ecologische noodzaak maar ook de toverformule voor verbinding en innovatie. We kunnen zo besparen, meer en beter doen met minder en als bijkomend voordeel contact maken en houden met anderen.

Samen een schoolplein delen bijvoorbeeld, wachten op het uitgaan van de school, is traditioneel een sociaal ijkpunt. Ouders leren elkaar daar kennen, vaak wordt daar de vriendenkring voor de komende jaren daar gevormd. Men deelt de zorg voor de kinderen, regelt partijtjes, logeren en ruilt zorgtaken uit. Samen een bootje delen, een grasmaaimachine, een wasmachine of dingen ruilen of uitwisselen via initiatieven als Noppes (dat zijn LETS van Local Exchange Trading System of Lokaal Economisch Transactie Systeem), dat zijn sociale ontmoetingen.

Delen als commerciële activiteit is nog wat anders dan delen in een (eventueel geldloze) krediet-samenleving, zoals David Graeber in ’Debt, the first 5000 years’ die zag in oudere culturen. Virtuele schulden, immaterieel en sociaal krediet, gunsten, relaties, ze spelen vaak een veel grotere rol in een samenleving dan we denken. Geld mag dan wel de brug zijn tussen de samenleving en de markt maar niet de enige.

Met internet en IoT (Internet of Things) (en dat gaat beter met 5G) kan die delen-economie (deel-economie is een ambivalent woord) een nog veel bredere dimensie krijgen. Er ontstaat een markt voor

B&B, bootverhuur, particuliere taxidiensten, zorgdiensten (incl. seks), aanvullend onderwijs, thuiskwekers (niet alleen wiet), kinderoppas, tuinverhuur, feestlocaties en wat al niet. Een markt waar grote partijen zoals Bol.com opereren, soms op een manier die niet helemaal zindelijk is (men rekent b.v. 15% extra over de verzendkosten die particulieren maken). Ook de provisieregelingen zijn soms meer in het belang van de platforms dan van de mensen die het werk of hun huis delen. Alles kan via het net. De vooral illegale Dark Web handel (zoals met SilkRoad) in drugs, wapens, papieren, etc. is een voorbeeld. Dat is vreemd genoeg voornamelijk gebaseerd op vertrouwen, men betaalt voor spullen met bitcoins en moet maar hopen dat het wordt afgeleverd.

Middenstand onder druk

De gevestigde middenstand ziet die trend naar onderling handelen, ruilen en deelgebruik soms wel als een bedreiging en de overheid vreest belastingomzeiling (met name BTW), zwart geld circuits en veiligheidsproblemen (brand, incompetente dienstverleners, criminele exploitatie). Het is, mede door de groeiende toegankelijkheid via internet, een niet meer te stuiten trend. Regelgeving, richtlijnen en grenzen aan de delen-economie dienen bepaald te worden met ruimte voor experimenten, een wethouder en misschien zelfs een minister voor de delen-economie is geen overbodige luxe.

Delen is niet alleen economisch een interessant gegeven; er is een psychologische noodzaak om elkaar fysiek te ontmoeten, eventueel met een tussenstap via technische media. Dit is nodig om tot een overeenkomst te komen en een fysieke noodzaak als we zaken willen uitwisselen, ruilen, delen en samen doen.

Contactpatronen; volgbaar met minder privacy

Iedere stadsbewoner of bezoeker gebruikt de stad op z’n eigen manier. Thuis en vervolgens qua vervoer, route, bezochte locaties en activiteiten ontwikkelen we patronen van gebruik. Daar zit vaak een zekere regelmaat in. We zijn gewend om op een bepaalde manier naar ons werk te gaan en het uitgaan volgt vaak vaste patronen. We gaan naar een stamkroeg en hebben een vaste plek in het park terwijl ook ons winkelen vaak volgens een standaardpatroon verloopt. Er zijn wel afwijkende situaties maar dat doen we dan vaak massaal, zoals bij een demonstratie of bij mooi weer. Dan gaan we als lemmingen naar het strand of de parken. Het gaat niet alleen om verplaatsing, ook onze consumpties, ons koopgedrag en contactpatroon liggen vaak behoorlijk vast en zijn daarmee voorspelbaar. Het kan door de overheid of commerciële partijen worden gebruikt en dat kan een aantasting van onze privacy zijn.

Die verplaatsingspatronen en uitgavenpatronen zijn, als we de privacy even vergeten, vrij gemakkelijk te volgen want een mobiele telefoon hebben we vrijwel allemaal en we betalen meest digitaal via een te volgen systeem. Ook onze binnenkomst in de stad (vanwege de oude diesels) en ook parkeerinfo wordt al door gemeentes vermarkt en eigenlijk is vrijwel alles wat we doen bekend of te volgen en misschien wel te beïnvloeden. Dat is geen toekomstmuziek, alles wil men koppelen en integreren. Als voorbeeld; de benzineprijzen per pomp worden op afstand geregeld in reactie op wat de concurrenten doen en de actuele verkoopgegevens. Ook de verkeersdiensten die file-informatie verzorgen werken met actuele verplaatsings-gegevens.

Ook de overheid doet mee, en misschien wel terecht. Op grote schaal wordt daar op bijvoorbeeld Koningsdag al mee gewerkt. Crowd control door de politie werkt met dergelijke technische middelen. Die technieken staan toe dat we de congesties in normale situaties kunnen beperken of door maatregelen als bewegwijzering, piekprijzen voor openbaar vervoer, gedifferentieerde en dynamische parkeertarieven kunnen sturen. Omdat ‘always on, everywhere’ steeds meer de norm wordt, kunnen ook voetgangers en fietsers zo worden gedirigeerd.

Het voelt allemaal als enorme manipulatie maar de economische en ecologische voordelen voor de overheid en de burger van al dat volgen en sturen zijn ook duidelijk. Files zijn dure tijd- en benzinevreters. We zoeken naar optimalisering van verplaatsing en waarom dan niet het comfort accepteren van hulp bij aankoopbeslissingen en contactmogelijkheden? En wat is de rol van de overheid in dit opzicht, die doen toch ook aan reclame en sturen ons al dan niet nuttige berichten, b.v. alarm-waarschuwingen per sms? Dat is toch in ieders belang? Of niet?

De versplinterde, gesegregeerde stad.

De grote stad is steeds meer een mengelmoes van culturen, talen, dat lijkt onbeheersbaar, je kunt mensen niet verbieden er te komen wonen of werken. Een gezonde stad vraagt het managen van de diversiteit in wie er wonen qua gezinsgrootte, inkomen, cultuur. Niet te veel ‘anders’ bijmengen, er zijn beperking aan het opnamevermogen van een buurt of wijk maar wel uitgaan van een compacte, gemêleerd bewoning. Niet alleen maar rijtjeshuizen maar juist veel meer hofjes-achtige buurten, meer communale voorzieningen (delen-economie van kracht-warmte-wassen-wifi-afleverpunten-ruilen) en ruimtes voor werken, ontvangen, logeren, oppasplekken,

feesten, maak-faciliteiten (fab-lab), deel-faciliteiten etc. Er kunnen praktische richtingen worden aangegeven, die te maken hebben met woontoewijzing, toegankelijkheid, contactmogelijkheden, de integratie van smart-city functionaliteit in het gewone leven, de planologie, vervoersmodi zoals OV-schaalgrootte, individueel openbaar delenvervoer, elektrisch, zelfsturend, autonoom vervoer.

Het combinatie van wonen, werken en leven bij elkaar is nog steeds actueel maar kan opgeschaald worden, met meer ecologie, meer verbondenheid, meer contact tussen generaties, meer uitwisseling op persoonlijk niveau, meer gedeelde verantwoordelijkheid voor communaal groen, veiligheid en zorg. Dat is niet alleen een kwestie van fysieke projecten aanpakken. Het vergunningenbeleid, bouwvoorschriften en de legale constructies voor zorgdelen, samenlevingsvormen, voordeurdeling, splitsing of koppeling van wooneenheden, financiering, participatie van stakeholders en entry/exit regelingen moeten op de helling.

De manier waarop hofjes en vroeger kloosters opereerden, met soms erg restrictieve regels maar een gemeenschappelijk doel en blijkbaar voldoende overlevingskracht, kan hier inspiratie brengen.

Het zijn allemaal afwegingen tussen individu en collectief maar zou het niet zinnig zijn om mogelijk te maken dat in een bepaald woonproject (buurt, gebouw) de bewoners zich houden aan afspraken die hun burgerlijke vrijheden iets inperken? Is het niet denkbaar om in nieuwe gebouwen fysieke koppeling en ontkoppeling van woningen (voor mantelzorg, nieuwe ouderconstructies en samenlevingsvormen) in principe tot uitgangspunt te maken. Dus door altijd doorgangen (in potentie) tussen woningen te plannen, voordeur-opdeling en een flexibele binnen-indeling. Meer delen is meer contact, minder eenzaamheid, minder zorg en gelukkiger mensen. Bij een vergrijzende stad zijn daarbij de senioren een belangrijke groep.

In Londen is de binnenstad onbetaalbaar geworden en wonen de werkers ver weg, in Parijs is de banlieu een getto. Voor Amsterdam en in mindere mate Rotterdam dreigt hetzelfde, de huurpolitiek en het gebrek aan goedkope woningen drijft de gewone mensen de (binnen)-stad uit, expats en de nieuwe kennis-elite neemt hun plaats in. Al gaat het steeds meer om de tegenstelling arm/rijk met rijke tweeverdieners in ‘gentrificatie-wijken’ waar de yuppen de prijzen hebben opgedreven. De oorspronkelijke bewoners moesten

weg. Er is ook concentratie in andere clusters, zo is er nog een duidelijke etnische segregatie aan de gang.

Niet dat binnen de Amsterdamse grachtengordel een blank getto is ontstaan, daar loopt alles nog door elkaar, met veel expats en (nog) veel sociale woningbouw bewoners in de lage en middengroepen.

De huurwoningmarkt stagneert omdat niemand wil of kan verhuizen, de prijzen extreem zijn gestegen, er scheefwonen is en ouderen in veel te grote huizen blijven zitten bij gebrek aan alternatieven. Dat komt echt niet door de huisjesmelkers, die profiteren alleen mee. Het zijn de corporaties die op hun beurt door de regering gebruikt worden als alternatieve inkomstenbron, die de huren en prijzen hebben opgejaagd. Ze moeten daarom, min of meer gedwongen om het hoofd boven water te houden en oude uitspattingen en commerciële experimenten af te betalen, de aantrekkelijke huizen duur

verkopen en voor de rest onbetaalbare huren vragen, niet gebaseerd op een redelijke afschrijving, rentekosten en onderhoud.

Recent beleid zoals verhogen van de (huur) punten en de overgang naar WOZ-waarde als huurbasis versterkt de vicieuze cirkel waarbij de koopprijzen worden bepaald door een tekort. De corporaties draaien mee in dat spel, ze profiteren van hogere prijzen voor koop en daarmee huur en daarmee weer koop, het jaagt elkaar op.

De grote stadscentra zijn aantrekkelijk, voor expats, pensionado's en ook voor rijke en goed verdienende gezinnen (als er witte scholen zijn) met vaak intergenerationele steun (erfenis, hypotheeksteun, 100.000 euro regeling). Het wordt echter steeds duurder, de onderklasse wordt langzaam weggedreven naar buitenwijken, het platteland, Vinexwijken, Almere, en uiteindelijk naar Heerlen of Oost-Groningen als de huursubsidie wordt afgebouwd.

Hier is het ook belangrijk te beseffen, dat de scheiding in rijk en arm, in laagbetaald werk en top inkomens steeds verder zal gaan, en het centrifugale effect van globalisering, alles naar de armste buitenrand slingeren ook meespeelt. Minder werk, robotisering, zelfrijdend vervoer, de vraag naar 'gewone' arbeid neemt af, lonen vervlakken, dit is een dreigende maar moeilijk af te wenden ontwikkeling. Plannen als een basisinkomen voor iedereen gaan de inkomens-segregatie niet tegen maar versterken dat juist, met als gevolg dat de groeiende groep minima noodgedwongen de stad gaan verlaten. Dat een basisinkomen met de voortgaande robotisering en automatisering in de lucht zit en niet werken normaal wordt is blijkbaar aan de orde of stiekem in het belang van de status-quo elite. Maar er zitten gevaren aan, de tweedeling wordt er sterker door.

Dan is het een kwestie van afwachten tot er problemen gaan komen, in de zin van broodopstanden, radicalisering en revolutie. Daar hoef je geen marxist voor te zijn, die ontwikkeling is vrij universeel. De intelligente armen, voorheen de middenlaag die ook naar de minima-situatie gedreven wordt, organiseert dat; ze zijn goed opgeleid maar voelen het verschil met hen die wel in de bovengroep kwamen, goed verdienen en in de stad kunnen (of mogen) wonen. Dat verzet, radicalisering, geweld geen kwestie is van arme, domme minkukels blijkt ook in de radicale Islam beweging.

Het voorkomen van inkomens-segregatie en behoud van een middenklasse zou wel eens een belangrijker taak kunnen zijn dan werken aan etnische achterstelling en segregatie, en de twee lopen nu wel samen maar dienen goed onderscheiden te worden.

Geluk, macht en vrijheid

Gelukkig zijn en over je geluk oordelen (meestal retrospectief middels enquêtes) blijken nogal uit elkaar te lopen, over geluk valt dus te twisten maar het is wel waar we allemaal naar streven en eigenlijk gezien kan worden als het collectieve doel. Dat repressief opleggen zoals Bhutan doet is contraproductief maar geluk in de stad onderzoeken lijkt een prioriteit al was het maar om de verschillen tussen steden duidelijk te maken en te kunnen sturen naar meer vertrouwen, meer geluk en meer welzijn.

De vrijheid om NIET te participeren

Participatie is zo'n modebegrip, iedereen MOET meedoen, bijstand heet nu participatie, een soort modern horig-schap en een opgelegd bijna slavernij-bestaan voor wie niet bijdraagt. Ook al is dat op termijn misschien niet nodig of is er geen werk, je onttrekken aan 'werken voor je brood ' is in een soort neo-liberaal jargon nu tot anti-sociaal bestempeld.

Het is echter van belang dat de keus om je te onttrekken aan kiezen of participeren ook mag, als je de consequenties wil dragen. De neiging bestaat iedereen te willen vormen of op te leiden tot weerbare en geïndividualiseerde burger maar daarmee wordt de vrijheid om vrij te blijven van overheid en de eigen privacy te beschermen, aangetast.

Vrijheid houdt ook in dat iemand er voor mag kiezen NIET mee te doen, niet digitaal weerbaar te worden, niet te kiezen, geen invloed uit te oefenen, zich niet te bemoeien met anderen. In een stad blijken de vrijgestelden of zij die zichzelf vrij maken, zij die het keurslijf van de conventie ontvluchten in de rafelranden vaak de change-agents, de kunstenaars, de sociale innovatoren.

Er zijn goede redenen om je afzijdig te houden, psychologische zowel als ethische. Het aloude libertijnse 'don't tread on me' is een goed uitgangspunt. Een overheid die haar burgers, zelfs met de beste bedoelingen, in een onnodig keurslijf dwingt en hun privacy aantast loopt het gevaar dat er zich weerstand opbouwt, onderhuids, die zich echter kan manifesteren in vormen zoals het terroristische 'lone wolf' syndroom waar men nu zo bang voor is.

Participatie is geen plicht maar een recht. Participatie afdwingen met een valse en onnodige sociale argumentatie die neerkomt op repressie en wordt ervaren als slavernij of onethische besparingsdrift betekent verlies van morele geloofwaardigheid. De scheidslijn tussen voorzichtig stimuleren (nudging) en machtsmisbruik ligt ge-

voelig en vraagt ruime veiligheidsmarges, ook omdat persoonlijke fascistoïde gedrag (de meerderheidsomgeving gebruiken om persoonlijke minderwaardigheidsgevoelens te maskeren) op de loer ligt.

Voor veel burgers, vooral zij aan de verkeerde kant van allerlei strepen, is het machtsmisbruik (corruptie, ambtelijke willekeur) dat ze van de overheid en de uitvoeringsorganen ervaren een van de grote angsten en pijnpunten. De toeslagen-affaire maakte dat nog eens erg duidelijk, maar Corona werd ook snel een controle-kwestie. Historisch is dat ook meestal de oorzaak van minder dan organische omwentelingen.

49 Fysicalisering, festivalisatie, de event economie

Het was al een trend, naar festivals gaan. Die waren er, in enorme aantallen, rond allerlei thema's, groot en klein, met muziek of juist helemaal niet. Met z'n allen naar Pinkpop, Lowlands, Zwarte Cross, Boom, Glastonbury, Burning Man of juist met een kleine groep en veel intiemer. Het werd een hele branche en er ging veel geld (en middelen) in om, het paste in de experience economy en spannende dingen doen, anders dan normaal. Toen het niet meer mocht werd dat ook wel een punt, men miste ze, en dat gemis werd ook uitvergroot, men ging demonstreren en de straat op. We werden er door al die lockdowns en isolatie meer bewust van en gevoeld hoe samen zijn en fysiek contact onontbeerlijk is, je kunt niet alleen Zoomen.

Nu is dat geen nieuws, we weten al lang dat we kunnen eigenlijk niet leven zonder af en toe lijfelijk contact, zonder anderen te ontmoeten, fysiek ergens in de natuur te zijn, te voelen en aan te raken. Dat is een natuurlijke behoefte. We hebben sociaal en fysiek contact nodig, om gezond te blijven, om ook onze spiritualiteit te ervaren en te verdiepen, vanwege zin en plezier in het leven, om je netwerk en vriendenkring in stand te houden voorbij die chats en emails.

Dat was door de digitale contactcultuur, de smartphones, de sociale media, NetFlix en de hele virtualisatie al een probleem aan het worden maar Corona maakte erg duidelijk hoe beperkend dat kan uitpakken.

We willen, als het weer kan, naar festivals, concerten, de natuur in met elkaar, kamperen, spelen en sporten met elkaar. Die trend naar festivalisatie en eventificatie is al een tijdje aan de gang; wereldwijd groeide het aantal evenementen al explosief. In Nederland waren we op dat gebied bepaald een voorloper. De festival-cultuur en het DJ-wezen hier heeft zich snel en breed ontwikkeld.

De nieuwe fysicalicalisering

De sociale media en de mobiele telecommunicatie hebben de contactpatronen en

contactbehoeftes tussen mensen ingrijpend gewijzigd, we zijn immers altijd online en overal bereikbaar. We zijn echter verdieping en intensiteit kwijtgeraakt, het fysieke contact was er niet meer. De Corona-crisis heeft de gevolgen pijnlijk duidelijk gemaakt, de lockdowns en fysieke isolatie hebben voor heel veel mensen tot depressie, eenzaamheid, machteloosheid, gevoelens van zinloosheid en opstandigheid geleid. De kosten daarvan in menselijk opzicht maar ook financieel, zijn enorm en lopen nog lange tijd door. Festivals, maar ook cultuur in brede zin, theater, uitgaan, sporten, kroegen, het draait zeker ook om fysicalisering als antidote (tegengif) tegen digitale isolatie. En ook als ontsnapping aan de privacy-strop, want waar kun je nog ongestoord anderen ontmoeten, met intimiteit (gedeelde privacy) experimenteren en vrijheid (om jezelf te zijn) uitleven. Lebensraum, recht op expressie, recht op fouten maken, daar hebben we te veel op ingeleverd.

Ook spiritualiteit mag niet onvermeld blijven, traditioneel zijn grote festivals zoals de Indiase Kumba Mela, de Hadj, maar ook pelgrimstochten, processies en kerkdiensten fysiek. De moderne mens zoekt misschien andere vormen en invulling, maar verdieping en spiritualiteit is zeker een factor.

Miljoenen mensen op de Kumb Mela (india)

TAZ: temporary autonomous zone

Er is een bredere kijk op het festivalwezen, de event-economie en fysiek samenkomen in welke vorm dan ook nodig. Meer waardering voor de sociale impact, voor identificatieprocessen, group mind processen, groepsidentiteit, de vernieuwing en het nieuwe elan dat kan voortvloeien uit “veilig samenzijn”, de rituele aspecten van samenkomen, etc.

Een belangrijk concept bij samenkomsten is de mate van veiligheid. Kun je je vrij uiten, wordt alles niet vastgelegd, mag je los gaan. Hakim Bey (Peter Lamborn Wilson) kwam met het idee van een zogenaamde Temporary Autonomous Zone (TAZ) om situaties te beschrijven waar mensen relatief veilig en autonoom kunnen experimenteren met samenzijn, met spelen, participatie en groepspro-

cessen. Dat concept wordt in de festival-wereld erg gewaardeerd, het is vaak een van de uitgangspunten (naast ecologie en natuurlijk het meegaan met wat de doelgroep zoekt). Overigens moet hier opgemerkt worden dat P.L. Wilson nogal afwijkende sexuele voorkeuren had en de gedachte achter TAZ mogelijk te maken had met zijn pedofiele instelling.

Zonder samenwerking en contact loopt ook de wetenschap en de hele samenleving dood. Maatschappelijke vernieuwing begint vaak bij samenkomsten waar men zich veilig en vrij voelt, waar nieuwe plannen en suggesties niet worden weggepoetst.

Zoeken naar “echt”, spanning, ontsnappen aan de sleur

We denken veel, communiceren zogenaamd (wie luister er echt?) maar op menselijk niveau blijft er altijd een onderliggende behoefte bestaan aan fysiek contact en mobiliteit, aan uitwisseling, netwerken, winkelen, uitgaan, genieten van de diversiteit. Bij alle robotisering, automatisering en technologische vervreemding zoeken we ‘echtheid’, de menselijke maat en het menselijk ontmoeten.

Bij alle bedreigingen van vervreemdende telecommunicatie en cyberspace ligt in fysicaliteit (lichamelijk ontmoeten, fysiek samenzijn en beleven) en authenticiteit het tegengif. Elkaar voelen, zien, aanraken, onderwijs door levende mensen, elkaar tegenkomen in de kroeg, op pleinen, op feesten, events en festivals met gelijkgezinden, dat hebben we nodig om tegenwicht te vormen in de eenzijdig en steeds meer virtuele cognitieve informatie- en ‘denk-cultuur’. Communicatie en afstand hangen met elkaar samen, dichterbij betekent meer communicatie (Allen-curve).

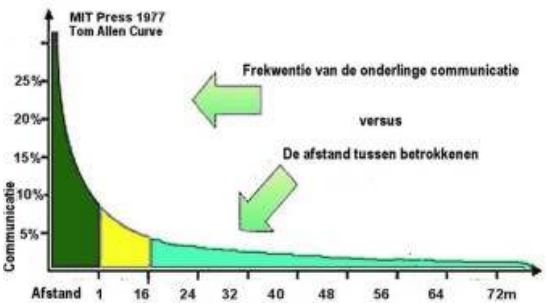

Dat heeft praktische consequenties voor de samenleving, de ruimtelijke ordening en de hele cultuursector. waar we nu al rekening mee kunnen of moeten gaan houden. Waar we zeker ook op lange termijn en in een Post-Corona perspectief beleid op moeten ontwikkelen, visies neerzetten en vertalen in praktische termen.

Niet symptomatisch, niet nu en dan een concert, buurtfeest of festival subsidiëren of een weiland vrijmaken, maar een integrale aan-

pak. Iedere gemeente zou er ruimte voor moeten maken, in de planning, in de fysieke faciliteiten en in samenhang met bewoners en lokale middenstand.

Burning Man 2009

Tribalisme

Het samenzijn met gelijkgezinden omdat we van dezelfde dingen houden, bepaalde inzichten of idealen delen, lid zijn van een zelfde club of beweging, het is een evolutionaire erfenis, maar gezien de ontwikkelingen kunnen we ook spreken van een opleving van het stamgevoel, het tribalisme. Soms doen we dat met duizenden, soms met kleinere groepen. Je hoort ergens bij, je kleedt je daarnaar, gaat mee in de eetgewoontes zoals veganistisch of vegetarisch, je past je aan en gaat (even) mee met de mode, normen en waarden. Je ontmoet er je vrienden of maakt nieuwe die je dan via sociale media ook later weer contacteert. Er ontstaan hele gemeenschappen. De ‘burners’, mensen die in Amerika iets hebben met het Burning Man festival zijn een mooi voorbeeld van zo’n nieuwe ‘tribe’.

Het festivalwezen en de ‘uitjes-cultuur’ heeft een hoge vlucht genomen en zal na Corona vast weer snel worden opgepakt. Het is een hele industrie geworden, de kermissen van vroeger zijn nu grote evenementen geworden, de campings werden recreatie-voorzieningen, er kwamen allerlei themaparken, maar ook tijdelijke festivals ergens buiten of juist in de stad bevolken de agenda. Er zijn veel mensen bij betrokken, er veel techniek nodig, tenten, installaties, toiletvoorzieningen, maar ook bewaking, EHBO, controle op drugs, een hele sector die door de crisis droogviel.

Inspelen op de behoefte

Je kunt alleen kijken naar de horeca, naar concertzalen en de traditionele events, feesten en vieringen, maar je kunt het ook veel breder zien; de hele recreatie en uitgaans-branche van het koffiehuis of de bejaarden-sociëteit om de hoek tot aan kerstmarkten, carnaval, ervarings- events, congressen en mega-events als Olympische Spelen, EK voetbal, Koningsdag, Pink-Pop en Sail Amsterdam. Een integrale aanpak om overlast zoals door drankmisbruik, parkeerdruk, geluid en criminele of extremistische invloeden tegen te gaan is zeker nodig.

Het zijn de ondernemers in deze branche maar ook de overheid die de verdere ontwikkeling van deze praktische fysicalisering en eventificatie kunnen en moeten sturen. De traditionele concerten, theaters, professionele tentoonstellingsorganisaties als de RAI en de feest-branche levert geen grote probelemen op, maar festivals liggen moeilijker. Want het kan uit de hand lopen, zeker muziekfestivals worden steeds groter en er is ook vervlakking met steeds meer dezelfde soort evenementen op dezelfde locaties, dat is niet leuk meer. Gemeentes zien dat ook wel in en stellen eisen aan de inhoud en insteek (thema) van evenementen, het moet wel een beetje origineel zijn, alleen maar muziek, hossen en zuipen en pilletjes slikken, dat is te beperkt.

Hier ligt een uitdaging. Tot dusver heeft men (voor de crisis) de event-branche voornamelijk proberen te reguleren en gedwongen tot steeds meer bewaking, veiligheid, hygiëne, beperken van (geluids-)overlast, parkeerplekken, brandveiligheid, etc. Dat joeg de kosten op, en de branche begon te klagen, zo kun je niets meer organiseren. Dat was natuurlijk ook weer niet niet de bedoeling, want events, tentoonstellingen, congressen en festivals brengen mensen naar de stad of de locatie, dat brengt reuring en inkomsten.

Nu een herstart mogelijk lijkt te worden, voorlopig met beperkingen zoals tests en vaccinatiebewijs-eisen zou het verstandig zijn als de overheid, ook op nationaal niveau, zich eens buigt over de hele eventificatie-trend. Zoals vroeger ieder dorp wel ruimte moest maken voor een kermis, processies en andere feesten, zou ook nu iedere gemeente een event-plan moeten opstellen, locaties aanwijzen, basis voorzieningen aanleggen en in brede zin gaan faciliteren. Er is coördinatie nodig met andere events, andere gemeentes, ook op regionaal en nationaal niveau; dit zou als taak ook bij een landelijke instantie of ministerie ondergebracht moeten worden. Het gaat niet alleen om het binnenroeien van events, maar om kritische te sturen. Bijvoorbeeld de cruise-branche lijkt indrukwekkend, grote kasten met duizenden bezoekers. Maar wat geven die uiteindelijk uit in de stad? Ze eten aan boord en kopen hoogstens wat toeristische rommel, souvenirs of eten een ijsje. Venetië gaat daar als stad aan onderdoor!

Dat is niet alleen een kwestie van wetten, regels en vergunningenbeleid maar van het accepteren dat dit een groeiende trend en branche is, waar veel geld in omgaat en er veel sociaal-economische en sociaal-psychologische facetten zijn die aandacht verdienen. Uitgaan is een uitlaatklep, belangrijk om vereenzaming te voorkomen, het is een cultureel platform, een plek waar nieuwe trends in mu-

ziek, mode en expressie ontstaan maar ook waar zich nieuwe rituelen ontwikkelen, die de mens en de samenleving cohesie en zingeving bieden.

De wetenschap kijkt er nog niet op die manier naar, er is nu alleen wat aandacht voor de bedrijfsmatige aspecten, de organisatie, het personeel. het drugsgebruik en de impact op de omgeving. Festivals kunnen we ook zien als een essentieel alternatief voor de digitale de-fysicalisering, als psychologische gezondheidsfactor, als contactoptie (de gene-pool wat verbreden) en als een plek waar vooral jongeren kunnen experimenteren met hun gedrag (essentieel voor leren en veranderen).

Fysicalisering in brede zin zal in het Post-Corona tijdperk een belangrijke factor blijken.

50 Wat willen we weten?!

Willen we de waarheid weten of geloven we wat de overheid en de zogenaamde wetenschap ons voorhoudt en willen we de leugens en misleiding afstraffen? De cijfertjes en de statistiek zijn gedurende de Corona-crisis op een soms tenenkrommende manier gebruikt en misbruikt. Fake nieuws is bijna standaard, je weet niet meer wat waar is of niet en wie te vertrouwen.

Het leek er eerder om te gaan het beleid of een bepaalde positie te steunen dan om tot echt inzicht te komen, iets wat we nu rond de oorlog in Oekraïne ook weer zien. Er werd rond Corona zogenaamd van alles onderzocht, maar vragen als naar de echte effectiviteit van de vaccins of boosters, naar wat „herstelden“ aan doorbraak-infecties nog opliepen, naar bijwerkingen en immuniteitsverlies, ze werden niet gesteld. Veel bleef geheim, want dat was overeengekomen of zou de positie van de „wetenschappers“ maar aantasten. Waarom werd de dubbelblind test groepcontrolegroep van Pfizer en Moderna toch gevaccineerd? Waarom werden allerlei tests niet uitgevoerd, niet toen er tijdsruk was, maar ook achteraf niet? Waarom heeft men in de testgroepen niet wat verder heeft gekeken dan leeftijd en geslacht zoals bijvoorbeeld naar bloedwaarden, gezondheids-geschiedenis, etnische achtergrond, welstand etc. die vragen werden niet gesteld. Dat valt de fabrikanten te verwijten, maar ook de overheid, de instanties en de wetenschappers die nauwelijks protesteerden of zodanig in de anti-mode gingen dat er niet meer naar ze werd geluisterd?

Waarom heeft het RIVM vanaf het begin geen cohort opgesteld dat wel gevolgd werd qua bio- en psychomarkers, qua medicijngebruik en gezondheidstoestand, dieet, life-style, type (MBTI etc.), ethische achtergrond, prychische instelling, et. etc. Waarom concentreerde men zich op de symptomen, op de effecten in de zorg, en niet op de vraag waarom mensen juist niet ziek werden. Als je wel onderzoekt hoe men aankijkt tegen de maatregelen, maar niet hoe dat samenhangt met maatschappelijke positie, medicijngebruik, psychische conditie en wat kun je nog meer bedenken, dan heeft men toch zitten slapen.

Het gebrek aan visie over wat relevante gegevens zouden kunnen zijn is zo evident en kwalijk, dat een grondig doorlichten van al die instanties en bewindvoerders die zich bezighouden met het verza-

melen en beheren van cijfers hard nodig is. Laten ze zich maar eens moeten verantwoorden en niet met een getint OVV-onderzoekje.

De relevante vragen

Het gaat om twee soorten vragen, die ook nog met elkaar samenhangen.

- Willen we alles weten over onszelf (ons quantified self) wat ons aangaat, en laten we toe dat ook anderen dat weten? In de Corona-crisis is van alles over ons, niet alleen medische gegevens, in allerlei files beland, werd onze digitale identiteit verder ingevuld en zijn we verder afgegleden naar wat Shoshana Zuboff[1] in 2019 al “Surveillance Capitalism” noemde?
- Willen we de verantwoordelijkheid voor wat er gebeurde bij onszelf houden, we geloofden alle verhalen, of gaan we dat onderzoeken en anderen er op aanspreken? Gaan we dus de schuldigen aanpakken of is een verzoeningspolitiek, een „vergeten en vergeven“aanpak niet verstandiger? De polarisatie leidde tot verdeeldheid, is het niet beter elkaar weer te accepteren, niet te streven naar wraak of vergelding, maar naar samenwerken, naar harmonie, naar begrip?

Willen we de onderste steen boven halen, willen we alles weten en boven water krijgen, ook over onze gezondheid, onze intelligentie, talenten en tekortkomingen? Dan kunnen we ook aangeven of een bepaalde groep meer kansen heeft of meer risico loopt, sneller zal sterven, gevoeliger is voor bepaalde ziektes, kortom gaan we classificeren en daarmee discrimineren met al die feiten die we uit de databrei kunnen distilleren.

Als afsluiting daarom de open vraag wat we dan in de toekomst dat soort gegevens waar ik nu over praat, wel moeten bijhouden. Welke gegevens zijn relevant, voor de gemeenschap en voor het individu. Gaan we alles testen, iedereen onder de scanner en qua DNA uitgeplozen, qua talenten en tekortkomingen, ook sociaal zoals men in China doet, alles weten van iedereen en alles? De technologie is er, de computers en netwerken (5G) kunnen het aan. Er zijn vast organisaties en bedrijven die er brood in zien, denk aan de verzekeraars en pensioenfondsen.

Alles is mogelijk, we kunnen alles koppelen, we kunnen de gegevens zoals van de AH bonuskaart en de bergen data die Google en

1 Shoshana Zuboff: The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontiierr of Power (2019)

Facebook verzamelen afdwingen, natuurlijk goed geanonimiseerd, en daar een legertje data-miners op loslaten. Maar we raken fundamentele ethische kwesties. Daar moet een beleid voor komen, een visie die verder gaat dan het soms kinderachtige gedoe over privacy en echt integraal werkt aan een diep inzicht in correlaties en causale verbanden, maar ook de consequenties inschat. Ik zie een minister of nationale coördinator statistiek die al die planbureau's, het CBS, RIVM en data-verzamelaars aanstuurt.

Of willen we dat juist helemaal niet?Willen we weer in onwetende vrede met elkaar leven, niemand voor een tribunaal halen? Is het bijhouden van algemene of individuele statistieken qua leven en welzijn ethisch wel verantwoord? Worden we dan helemaal nummers en files, geen mensen meer maar gevallen?
Daarmee ben ik terug bij het uitroep- en vraagteken in de titel van dit laatste hoofdstuk. Want willen we dat wel allemaal weten, willen we alles meten en weten, het toeval en ons lot tot op het bot analyseren. Tasten we daarmee ook hoop, vertrouwen en misschien zelfs het doel van ons leven, het avontuur van zelfkennis en innerlijke groei, niet aan?

Dan herinner ik me de voor een fysicus fascinerende stelling uit mijn studietijd, waarmee ik wil afsluiten:

Meten is weten, maar het geheel vergeten

Het was me een genoegen, dank voor uw aandacht.

Luc

Lifestyle, dieet, mentale instelling als factoren in COVID-19 immuniteit, preventie, behandeling en nasleep

door Elisabeth Enichen
vertaald uit het Engels[1]

Trefwoorden: lichaamsbeweging, ontsteking, microbioom, mindfulness, voeding, postacute gevolgen van SARS-CoV-2, PASC, herstel, ernstig acuut respiratoir syndroom coronavirus 2COVID-19: verbanden tussen ziekte en meerdere leefstijlfactoren

Samenvatting

Het SARS-CoV-2 virus (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2), en de ziekte die het veroorzaakt (COVID-19), hebben een diepgaande impact gehad op de wereldwijde menselijke samenleving en dreigen een dergelijke impact te blijven hebben met nieuwe opkomende varianten. Vanwege de wijdverbreide effecten van SARS-CoV-2 is het absoluut noodzakelijk te begrijpen hoe keuzes in levensstijl de ernst van de ziekte beïnvloeden. Dit overzicht geeft een samenvatting van het bewijs voor de betrokkenheid van chroni-

1 Elizabeth Enichen, BA, corresponderend auteur Caitlyn Harvey, BA, en Barbara Demmig-Adams, PhD; COVID-19 Spotlights Connections between Disease and Multiple Lifestyle Factors; Am J Lifestyle Med. 2022 Sep 5 : 15598276221123005. doi: 10.1177/15598276221123005 https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/15598276221123005

Lifestyle, dieet, mentale instelling als factoren in COVID-19 immuniteit, preventie, behandeling en nasleep
Kritisch Commentaar 3
Inleiding 4
Deel 1: Het probleem 5
Sectie 2: Weerstand van vleermuizen tegen SARS-CoV-2 is gekoppeld aan een lage neiging tot ontsteking en een unieke IFN-respons. 15
Sectie 3: Ernstige COVID-19 hangt ook samen met endogene biologische factoren 15
Biologisch geslacht, IFN en ACE2 17
Sectie 4: Ernstige COVID-19 houdt verband met externe factoren die de menselijke immuunafweer aantasten 18
Sectie 5: Door modernisering veroorzaakte ongelijkheid in toegang tot een gezondheidsbevorderende levensstijl 23
Deel 2: Oplossingen op basis van mechanistisch inzicht 24
Sectie 6: Levensstijl als aanvullende behandeling: Voeding, lichaamsbeweging en stressbeheersing 25
Sectie 7: Bacterietherapie als aanvullende behandeling 30
Sectie 8: Grootschalige interventies moeten individuele behandeling ondersteunen 31
Referenties 35

sche, niet-oplossende ontsteking, verstoring van het darmmicrobioom (dysbiose met verlies van nuttige micro-organismen) en verminderde virale afweer, die alle geassocieerd worden met een onevenwichtige levensstijl, bij ernstige ziekteverschijnselen en postacute gevolgen van SARS-CoV-2 (PASC/Long Covid/Post-Covid).

De fysiologische neiging van de mens tot ongecontroleerde ontsteking en ernstige COVID-19 wordt gebruikt om positieve levensstijlfactoren te identificeren die in synergie kunnen werken voor het herstel van het evenwicht in de immuunrespons en het darmmicro-

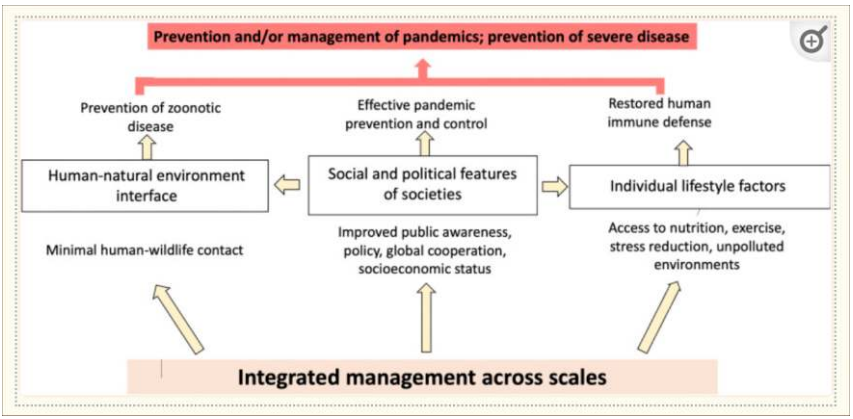

Kritisch Commentaar

Bij alle nadruk op vaccinatie is in de Corona-crisis de weerstand tegen de infectie nauwelijks aan bod gekomen. Door een gezonde levensstijl, dieet en goede geestelijke balans kan men die weerstand en dus de kans op het oplopen van de ziekte, maar ook de ernst van de aandoening en de mogelijke gevolgen zoals PASC (Post-Covid) verminderen. De overheid en de gezondheidsinstanties hebben in belangrijke mate verzuimd dit onder de aandacht te brengen en middels gerichte voorlichting en campagnes te stimuleren.

In dit bewerkte artikel van Elizabeth Enichen zijn een aantal belangrijke observaties op dit gebied samengebracht en gerelateerd aan wetenschappelijke publicaties en onderzoeken, waaruit hierna is geput om dit preventie-perspectief uit te werken.In dit zeer uitgebreide overzicht over preventie bij Covid-19 gaat de auteur heel tactisch niet in op controverses zoals labfout versus vleermuis-oorzaak en volgt ze ook verder het min of meer officiële narratief. Gevolgen van vaccinatie blijven zo ook buiten beeld. Begrijpelijk, maar ook jammer.

In haar aanpak van de psychologische interventies is er een zekere "alternatieve" kleuring, terwijl verwijzing naar psychologische immuniteit (C. Schubert) en onderzoek naar placebo-effecten die toch vrij harde onderbouwing tonen, dit meer gewicht zou hebben gegeven. De mentale PASC gevolgen zoals toenemende dementie en stress-aandoeningen zoals PTSS blijven daardoor onderbelicht.

Vanwege de impact (meer dan 6 miljoen doden) en wijdverbreide effecten van SARS-CoV-2 is het absoluut noodzakelijk te begrijpen hoe keuzes in levensstijl de bevattelijkheid en ernst van de ziekte beïnvloeden. Haar uitgebreide overzicht laat zien en bewijst aan de hand van wetenschappelijke onderzoeken hoe een onevenwichtige levensstijl en daarmee samenhangende chronische, niet-oplossende ontstekingen, verstoring van het darmmicrobioom (dysbiose met verlies van nuttige micro-organismen) en verminderde virale afweer, geassocieerd worden met ernstige ziekteverschijnselen en postacute gevolgen van SARS-CoV-2 (PASC/Long Covid/Post-Covid).

Er zijn positieve levensstijlfactoren te identificeren die in synergie kunnen werken voor het herstel van het evenwicht in de immuunrespons en het darmmicrobioom, en daardoor mensen kunnen beschermen tegen ernstige COVID-19 en PASC. De suggestie is dan ook dat artsen zouden moeten overwegen leefstijlfactoren aan te bevelen, zoals stressmanagement, evenwichtige voeding en lichaamsbeweging als preventieve maatregelen. *LS*

bioom, en daardoor mensen kunnen beschermen tegen ernstige COVID-19 en PASC. Voorgesteld wordt dat artsen zouden moeten overwegen leefstijlfactoren aan te bevelen, zoals stressmanagement, evenwichtige voeding en lichaamsbeweging, als preventieve maatregelen tegen ernstige virale aandoeningen en PASC.

"Dit artikel belicht dus het potentieel van leefstijlpraktijken voor opname in klinische benaderingen voor het voorkomen van ernstige ziekte-uitingen van COVID-19 en PASC."

Inleiding

SARS-CoV-2 is een coronavirus dat voor het eerst werd geïdentificeerd in 20191 en dat leidde tot coronavirusziekte 2019 (COVID-19) en de bijbehorende COVID-19-pandemie. Hoewel er discussie blijft bestaan over de evolutionaire geschiedenis van het coronavirus dat COVID-19 veroorzaakt, deelt SARS-CoV-2 opmerkelijke gelijkenissen met coronavirussen die in vleermuizen in Azië worden aangetroffen, en is het mogelijk ontstaan door de (zoönotische) overdracht van dieren op mensen.

De ontwikkeling van het vermogen om zijn spike-eiwit te laten splijten door menselijke proteasen (furin en transmembraan serine protease TMPRSS2) gaf een sterk verhoogde affiniteit voor binding aan een receptor op het menselijke celoppervlak (angiotensine-converterend enzym 2, ACE2, receptor) die het virus in de cel brengt, en zo SARS-CoV-2 in staat stelde menselijke cellen binnen te dringen.

Eenmaal in de cel maakt het virus gebruik van de replicatiemachines van de gastheer voor replicatie, assemblage en afgifte van nieuwe deeltjes (zie6). Zoals echter is aangetoond voor andere virussen, zijn de ernstigste ziekteverschijnselen van SARS-CoV-2 terug te voeren op wat Doitsh en Greene aanduiden als "een vorm van cellulaire zelfmoord in plaats van virologische moord" (voor het geval van infectie met het humane immunodeficiëntievirus, HIV)[7] , gebaseerd op een ongecontroleerde immuunrespons die leidt tot massale schade via zelfaanval (zie hieronder). [2]

2 Een recent artikel gaf een samenvatting van wat systeembrede, niet-oplossende ontstekingen en daarmee samenhangende dysbioom-dysbioom (verlies van gunstige microben) bij mensen met HIV veroorzaken, en onderzocht aanvullende leefstijlmanagement met de nadruk op lichaamsbeweging.[8]doi: 10.1177/15598276221078222

Dit artikel geeft een samenvatting van mechanistisch (oorzakelijk) bewijsmateriaal dat chronische, niet-oplossende ontsteking en dysbioomdysbioom in de darm identificeert als specifieke risicofactoren voor SARS-CoV-2-infectie, ernstige COVID-19 en postacute gevolgen van SARS-CoV-2 (PASC). Zelfs PASC-symptomen zoals cardiovasculaire gevolgen9 en trombo-embolische voorvallen[10] zijn waarschijnlijk eerder een gevolg van een verstoord immuunsysteem dan van directe virale pathogenese. Er wordt gewezen op de resistentie van vleermuizen tegen het coronavirus, die ten minste gedeeltelijk verband houdt met de geringe neiging van vleermuizen tot ontsteking.

Voorgesteld wordt dat de menselijke neiging tot systemische ontsteking kan en moet worden beheerst met een levensstijl die het evenwicht van het immuunsysteem en de samenstelling van het darmmicrobioom herstelt (eubiose), en daardoor het risico van infectie, ernstige ziekte en PASC kan verminderen. Dit overzicht belicht dus het potentieel van leefstijlpraktijken voor opname in klinische benaderingen ter voorkoming van ernstige ziekteverschijnselen van COVID-19 en PASC. Ten slotte worden grootschaliger systemische interventies geïdentificeerd die nodig zijn om (i) patiënten van alle achtergronden toegang te geven tot deze leefstijlinterventies en (ii) toekomstige pandemieën van zoönotische oorsprong te voorkomen en/of te beheersen.

Deel 1: Het probleem

sectie 1; Ernstige COVID-19 is gekoppeld aan een verminderde menselijke immuunafweer

Nie*t-opgeloste ontsteking*

Een catastrofale reactie van het immuunsysteem kan door SARS-CoV-2 bij mensen worden uitgelokt, met aanzienlijke orgaanschade en ernstige ziekte.[11,12] Wij vatten hieronder het beschikbare bewijs samen dat reeds bestaande laaggradige ontsteking en dysbioom van het darmmicrobioom verder worden verergerd door SARS-CoV-2, wat leidt tot ongecontroleerde, systemische ontsteking tijdens COVID-19 met slechte ziekte-uitkomsten bij vatbare personen.[13-16]

Een disfunctioneel immuunsysteem leidt tot het syndroom samengevat in figuur 1, met (i) verminderde immuunafweer, bijvoorbeeld

een slechte viruscontrole door het interferon (IFN) systeem (dat de virale replicatie remt) en (ii) gelijktijdige ongecontroleerde zelfaanval (ongecontroleerde systemische ontsteking geassocieerd met niet-oplossende ontsteking). In een dergelijke disfunctionele toestand raakt de ontstekingsreactie bij infectie met ziekteverwekkers in een stroomversnelling, met feed-forward cycli van productie van boodschappers (bv. cytokinehormonen en reactieve zuurstofspecies, ROS) die excessieve geprogrammeerde celdood en orgaanfalen veroorzaken.[17-22] Een toestand van chronische, niet-oplossende ontsteking is ook nauw verbonden met chronische aandoeningen, zoals obesitas23 en hypertensie,24 en is een oorzakelijke factor bij ziekten, zoals hart- en vaatziekten,25 diabetes,26 en andere reeds bestaande aandoeningen die gepaard gaan met een verhoogd risico op ernstige COVID-[19.27,28]

Vooral obesitas is nauw verbonden met de prevalentie en ernst van COVID-19.29 Veel negatieve effecten van obesitas kunnen worden toegeschreven aan een overmaat aan visceraal vet30,31 dat metabolisch actief is en pro-inflammatoire cytokines produceert.32-34 Reeds bestaande niet-oplossende ontsteking geassocieerd met een overmaat aan visceraal vet heeft dezelfde hoofdkenmerken als de bijkomende acute disfunctie van het immuunsysteem uitgelokt door ernstige COVID-19 (figuur 1), waarvan de laatste kan worden gezien als een meer dramatische versie van laaggradige chronische (niet-oplossende) ontsteking. Acute infectie komt dus blijkbaar bovenop bestaande chronische ontsteking en microbioomdysbioom (figuur 1; zie ook hieronder), en SARS-CoV-2 leidt tot een buitensporige reactie met massale orgaanschade door reeds bestaande niet-oplossende ontsteking te verergeren. PASC wordt op soortgelijke wijze gekenmerkt door een langdurige ontstekingsreactie van de gastheer op het virus,9 en interventies die niet-oplossende ontsteking aanpakken (zie paragraaf over voeding, lichaamsbeweging en stressbeheer) kunnen dus zowel de acute als de postacute gevolgen van COVID-19 verbeteren.

Figuur 1.

Schematische voorstelling van de cyclus van niet-oplossende ontsteking, productie van reactieve zuurstofspecies (ROS), microbioomdysbiose, en verminderde antivirale respons door het interferon

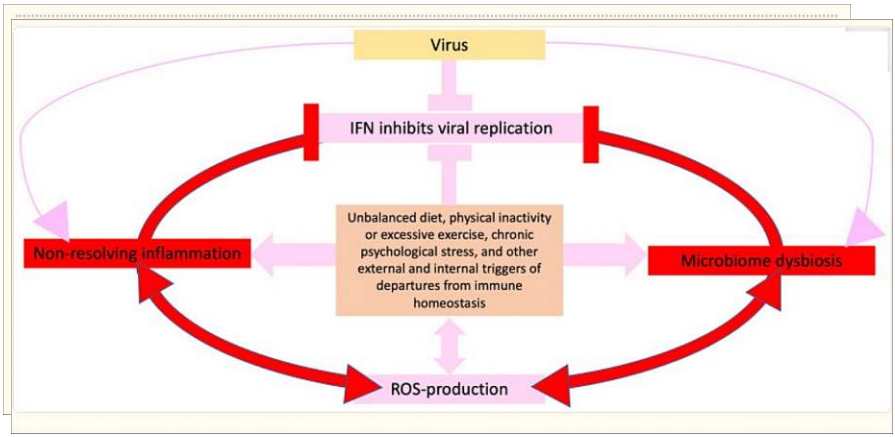

(IFN) systeem (dat virale replicatie remt) in relatie tot menselijke levensstijlfactoren (oranje kader). Afwijkingen van de immuun-homeostase bestendigen de afgebeelde cyclus.[3]

Voorts worden zowel niet-oplossende ontstekingen49 als SARS-CoV-2 infectie50 (zie ook hieronder) in verband gebracht met dysbioom dysbiose van het darmmicrobioom (figuur 1), een verminderde darmbarrière, en als gevolg daarvan lekkage van immunostimulerende bacteriën en bacteriële producten (microbiële transloca-

3 Figuur 1 benadrukt de interacties tussen ongecontroleerde systemische ontsteking, waarbij ROS en vernietiging van met het virus geïnfecteerde cellen door geprogrammeerde celdood een belangrijke rol spelen[35-37] en de productie van antiviraal IFN (figuur 1), cytokine-eiwitten die cruciaal zijn voor de virale afweer bij gewervelde dieren.[38-40] Bij de meeste zoogdieren, waaronder de mens, wordt IFN alleen geactiveerd bij infectie.41 Veel virussen hebben manieren gevonden om de productie van IFN-eiwit te remmen nadat de IFN-genexpressie is geactiveerd.[42,43] Zo kan SARS-CoV-2 het menselijke IFN-boodschapper-RNA vernietigen en daardoor de eiwitproductie remmen.44 Zoals weergegeven in figuur 1 kan ook een reeds bestaande chronische ontsteking de IFN-respons verzwakken. Omgekeerd verhindert remming van de IFN-productie en -signalering[45] door het virus dat IFN's de systemische ontstekingsreactie beperken[46,47] (figuur 1; zie ook[48]). Een dergelijke combinatie van een verminderde IFN-respons en een spiraalvormige systemische ontsteking (figuur 1) kan de sleutel zijn tot het ontstaan van ernstige ziekte door SARS-CoV-2 bij de mens.

tie) in de bloedbaan. Zo is het bacteriële lipopolysaccharide (LPS) een marker van microbiële translocatie en een endotoxine die immuuncellen activeert en een systeemomvattende ontstekingsreactie in gang zet.[51,52] Het aanpakken van de onderliggende niet-oplossende ontsteking en de daaruit voortvloeiende microbiële translocatie is dus noodzakelijk om ernstige COVID-19 te voorkomen. Gelukkig, en zoals beschreven in het deel over voeding, lichaamsbeweging en stressbeheersing, kunnen talrijke levensstijlfactoren samen een evenwichtige immuunrespons herstellen en niet-oplossende ontstekingen voorkomen.

Darmmicrobioom, virale infectiviteit en ontstekingsreactie

Figuur 2 toont het darmmilieu in zowel zijn functionele toestand (eubiose) als zijn verstoorde toestand (dysbiose). Hieronder wordt het bewijs samengevat dat micro-organismen meerdere rollen spelen bij het beïnvloeden van de resultaten van een SARS-CoV-2 infectie. Reeds bestaande dysbioom-dysbioom in de darm gaat vaak gepaard met niet-oplossende ontstekingen,[53] wat het infectierisico beïnvloedt[54] en een reden kan zijn waarom zelfs schijnbaar gezonde personen ernstige COVID-19[55] kunnen ontwikkelen (figuur 2). Kortom, componenten van het menselijke microbioom beïnvloeden (i) de snelheid waarmee virussen de menselijke cellen binnendringen en (ii) of de menselijke immuunrespons al dan niet uitloopt op een ongecontroleerde ontsteking met massale orgaanschade.
SARS-CoV-2 infectie wordt in verband gebracht met een dysbioom van het darmmicrobioom, waaronder een verminderde bacteriële diversiteit met een verminderde overvloed aan nuttige symbionten en een verhoogde overvloed aan opportunistische pathogenen.56

Figuur 2.

Schematische voorstelling van de menselijke darmomgeving en de verbanden met de werking van het immuunsysteem. In een gezondheidsbevorderende darmomgeving (eubiose) handhaven anaërobe fermentoren de integriteit van de darmbarrière en voorkomen zij de translocatie van endotoxinen in de bloedstroom en de daaruit voortvloeiende constitutieve activering van immuuncellen. In een dysbiotisch darmmicrobioom daarentegen, zoals tijdens een infectie

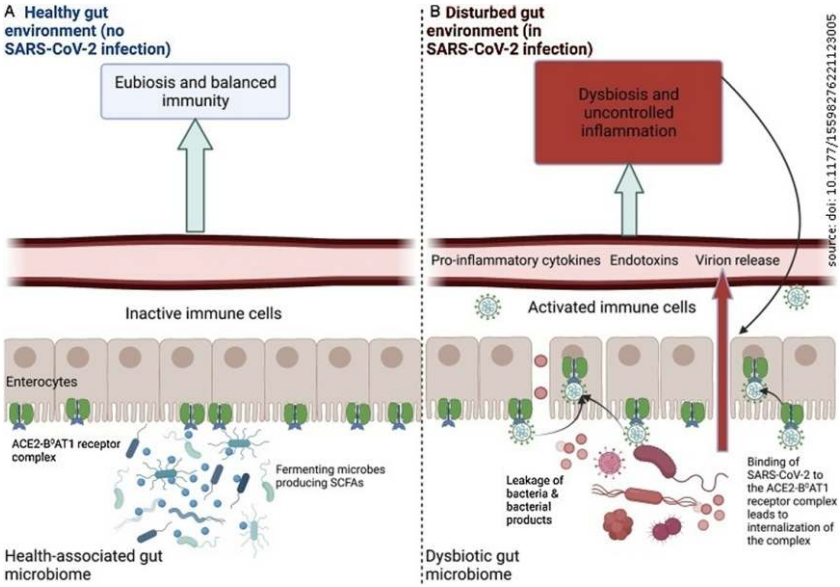

met SARS-CoV-2, wordt de integriteit van de darmbarrière verzwakt. Bovendien vermindert de binding van SARS-CoV-2 aan het ACE2-B0AT1-receptorcomplex en de daaropvolgende beweging van dit complex naar de enterocyt de beschikbaarheid van dit complex voor zijn functies in (i) de productie van antivirale afweerstoffen, (ii) darm-barrière-ondersteunende tight-junction eiwitten, en (iii) elektrolyten- en glucose-homeostase. Het netto-effect van deze veranderingen is een verstoorde darm- en immuunomgeving met een zichzelf in stand houdende cyclus van microbiële translocatie en ongecontroleerde immuunactivatie. ACE2, angiotensine- converterend enzym 2. [4]

4 Het bewijs dat COVID-19 gepaard gaat met een aantasting van de darmbarrière omvat verhoogde niveaus van het bacteriële endotoxine LPS bij personen die aan COVID-19 overleden zijn in vergelijking met overlevenden57 (figuur 2; zie ook [45]). Een van de mechanismen waardoor SARS-CoV-2 de darmfunctie aantast, is het gebruik van angiotensine-converterend enzym 2 (ACE2) receptoren in de darmen (en ook in de longen) om menselijke cellen binnen te dringen.58 Binding van SARS-CoV-2 aan ACE2-receptoren (figuur 2) leidt tot verplaatsing van dit receptor-viruscomplex in de cel,[59] en vermindert zo het vermogen van ACE2 om de cellen van de darm te voorzien van voeding en andere ondersteuning voor hun functie om de integriteit van

Een van de substraten die worden beïnvloed door de onbeschikbaarheid van ACE2 is het voedingsaminozuur tryptofaan, dat nodig is voor de productie van antimicrobiële peptiden.60,62 Verstoring van de tryptofaanhomeostase via verminderde beschikbaarheid van ACE2 kan ook rechtstreeks bijdragen tot ongecontroleerde ontsteking, zoals gezien bij patiënten die besmet zijn met SARS-CoV-2.[62,68-70] Verminderde voedselinname tijdens ziekte kan de beschikbaarheid van tryptofaan verder verminderen (de rol van voeding wordt in detail onderzocht in het onderstaande deel 4 over ernstige COVID-19 is gekoppeld aan externe factoren die de menselijke immuunafweer aantasten). Gestoorde tryptofaanabsorptie en -metabolisme kunnen ook betrokken zijn bij PASC-symptomen, zoals spierzwakte, hoofdpijn en depressie als typische kenmerken van tryptofaangebrek.[71]

Bovendien kunnen componenten van het darmmicrobioom de ACE2-expressie verhogen of verlagen[72] (figuur 2) en zo de snelheid van cellulaire binnenkomst van SARS-CoV-2 en andere ACE2-afhankelijke processen beïnvloeden. Met name worden vaak antibiotica voorgeschreven als behandeling voor COVID-19 ondanks de virale oorsprong van deze ziekte73 en het relatief lage aantal bevestigde microbiële infecties tijdens COVID-19.[74] Er bestaat dus bezorgdheid dat antibiotica de gunstige darmmicrobiota kunnen elimineren en de dysbiose bij patiënten die besmet zijn met SARS-CoV-2 kunnen verergeren.[75,76]Figuur 3 plaatst de effecten van dysbiose of eubiose van het microbioom in de context van andere factoren die hieronder worden besproken, waaronder levensstijl en endogene factoren. De rol van leefstijlfactoren als aanvullende behandeling om

de darmbarrière te handhaven.60,61 Om deze functies uit te voeren moet ACE2 in de darm een interactie aangaan met B0AT1,62-64 een transporteur van substraten die nodig zijn voor de productie van antivirale afweerstoffen en darm-barrière- ondersteunende tight-junction eiwitten en voor de elektrolyt en glucose homeostase.60 Wanneer ACE2 door SARS-CoV-2 wordt ge-highjacked voor virale toegang tot de cellen, is ACE2 niet beschikbaar voor zijn interactie met B0AT1. Aangezien ACE2 bovendien een regulator is van het renine-angiotensinesysteem,[65] kan een verminderde ACE2 in pancreas-bèta-isletcellen de insuline secretie verstoren en bijdragen tot de ontwikkeling van hyperglykemie en diabetische ketoacidose.[9,66,67]

COVID-19 geassocieerde dysbiose aan te pakken, wordt verder onderzocht in het gedeelte over voeding, lichaamsbeweging en stressbeheer.

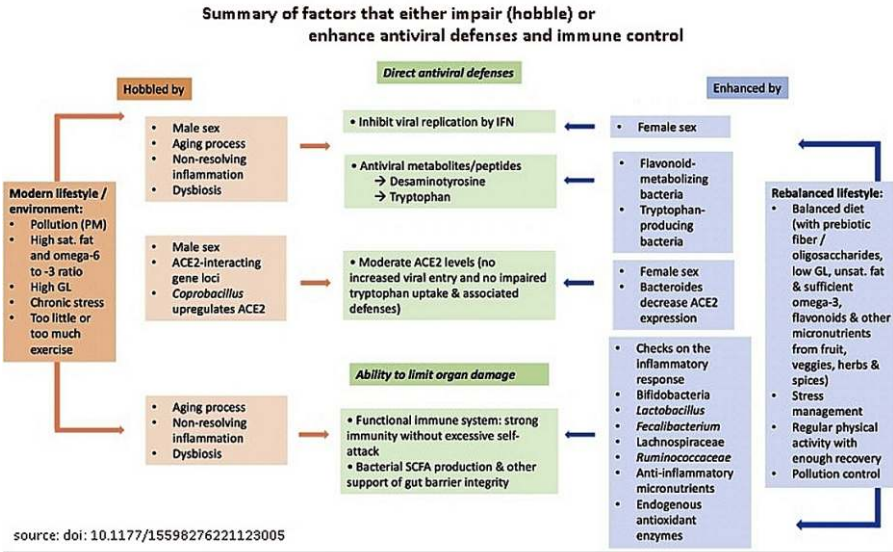

Figuur 3.

Overzicht van factoren die de antivirale afweer en de immuuncontrole belemmeren (groene arcering) of versterken. De moderne levensstijl, gekenmerkt door een onevenwichtige voeding, chronische psychologische stress, sedentarisme en blootstelling aan milieuverontreinigende stoffen, werkt samen met genetische en andere endogene factoren om de menselijke immuunrespons te doen ontsporen en niet-oplossende ontstekingen te veroorzaken (oranje arcering). Daarentegen kunnen een evenwichtige levensstijl en/of bepaalde endogene factoren (blauwe arcering) een evenwichtige immuniteit en antivirale afweer herstellen, terwijl ook orgaanschade wordt beperkt. ACE2, angiotensine-converterend enzym 2; GL, glycemische belasting (de glycemische index van een koolhydraat in de voeding, d.w.z. hoe snel het wordt omgezet in glucose, vermenigvuldigd met de hoeveelheid die per dag wordt geconsumeerd); IFN, interferon; verzadigd; SCFA, vetzuur met korte keten; onverzadigd.

Een recent uitgebreid overzicht van veranderingen in de samenstelling van het microbioom gaf een uitputtende lijst van bacterie- en schimmelgeslachten en -soorten die beïnvloed worden door SARS-CoV-2 infectie, die kunnen worden ingedeeld in (1) verlies van micro-organismen die ofwel rechtstreeks de virale infectiviteit tegengaan of ongecontroleerde ontsteking voorkomen en (2) verhoogde niveaus van micro-organismen die ofwel de SARS-CoV-2 infectiviteit versterken of ongecontroleerde ontsteking bevorderen.[77]Figuur 3 toont geselecteerde voorbeelden van darmbacteriën die in verband worden gebracht met hoge of lage gevoeligheid voor ernstige COVID-19 en PASC.[5]

Gezien de rol van butyraat bij het handhaven van de integriteit van de darmbarrière8 en het onder controle houden van ontstekingen, kan een verminderde butyraatproductie tijdens COVID-19 de reeds bestaande dysbioom-dysbioom in de darm verergeren en een opwaartse spiraal op gang brengen van verdere verzwakking van de darmbarrière, microbiële translocatie en systemische ontsteking. SARS-CoV-2 veroorzaakt een dergelijke ontsteking (zie hierboven) en beschadigt het spijsverteringsstelsel.86 Persistente ontsteking is ook waargenomen bij personen met PASC;87 PASC kan ook gepaard gaan met persisterende darmmicrobiosedysbiose88 en er werden verhoogde markers van darmpermeabiliteit gezien bij kinderen met een multisysteem inflammatoire stoornis die zich kan ontwikkelen na acute COVID-19.[89] In een uitgebreid overzicht van onderliggende

5 Voorbeelden van bacteriën met beschermende effecten tijdens SARS-CoV-2 infectie zijn (i) bacteriën die de ACE2 expressie in het colon verminderen,[78] zoals Bacteroides (prevalentie negatief gecorreleerd met fecale virale belasting),[79] (ii) bacteriën die betrokken zijn bij het tryptofaan metabolisme, zoals Alistipes (versterkt in feces van patiënten met lage/geen COVID- infectiviteit),80 iii) die de darmimmuunhomeostase handhaven (Alistipes onderdonkii),81 en/of iv) die het vetzuur met korte keten (SCFA) butyraat produceren (Faecalibacterium prausnitzii; [82]Figuur 3). SCFA's zijn eindproducten van bacteriële fermentatie met anti-inflammatoire functies (dempen van de pro-inflammatoire werking van NF-kB en andere effecten).83,84 Butyraat houdt ook de integriteit van de darmbarrière in stand;85 dalingen in de butyraat-producenten Ruminococcaceae en Lachnospiraceae werden in verband gebracht met ernstige COVID-19.[79]

factoren van PASC[87] werd eveneens gewezen op niet-oplossende ontsteking en microbiosedysbiose, alsook op bijkomende kenmerken (waaronder verminderde IFN-productie).

Dysbiose van het microbioom bij COVID-19 strekt zich uit tot het orale microbioom.[90] Patiënten met PASC "hadden significant hogere abundanties van microbiota die ontstekingen induceren, zoals leden van de genera Prevotella en Veillonella, die, nota bene, soorten zijn die LPS produceren."[90] Ook is opgemerkt dat de samenstelling van het microbioom van patiënten met PASC "vergelijkbaar was met die van patiënten met het chronisch vermoeidheidssyndroom."[90]

Op basis van deze bevindingen stellen wij voor dat dieetondersteuning, en mogelijk bacteriotherapie, gericht op het herstel van butyraatproducerende en andere beschermende bacteriën, eubiose kan bevorderen en virale infectiviteit en catastrofale ontstekingen tijdens en na een SARS-CoV-2 infectie kan tegengaan[77] (zie het hoofdstuk over voeding, lichaamsbeweging en stressmanagement).

Met name worden cytokinen tijdens COVID-19 voornamelijk vrijgemaakt door immuuncellen in de longen,91 hoewel dit nog moet worden bevestigd voor de omicronvariant die minder longschade lijkt te veroorzaken.[92] In de volgende paragraaf over de darm-longas wordt ingegaan op het verband tussen de toestand van het darm- en het longmicrobioom.[93]

Darm-Long-as Zoals afgebeeld in figuur 4, is de darm-long-as een bi-directionele route voor de passage van darmproducten, waaronder zowel gunstige als ongunstige microbiële metabolieten, via de bloedbaan naar de longen, en van longproducten naar de darm.94 Zo worden immuunfactoren en cellen van de darm naar de longen getransporteerd voor een rol in de bescherming tegen luchtweginfecties.95,96 Darmmicrobiële producten zoals SCFA's kunnen de antivirale reacties in de luchtwegen verbeteren,[97,98] waaronder de IFN-respons99 (zie figuur 1). Een ander product, desaminotyrosine, geproduceerd door darmbacteriële fermentatie van flavonoïden uit de voeding,[100,101] verplaatst zich ook van de darm naar de longen, verhoogt de IFN-signalering, beschermt tegen influenza-infectie,[102] en kan ook enige bescherming bieden tegen ernstige COVID-19.103 Dit is één mechanisme voor de antivirale en ontstekingsremmende effecten van flavonoïden uit groenten, kruiden en specerijen.[104]

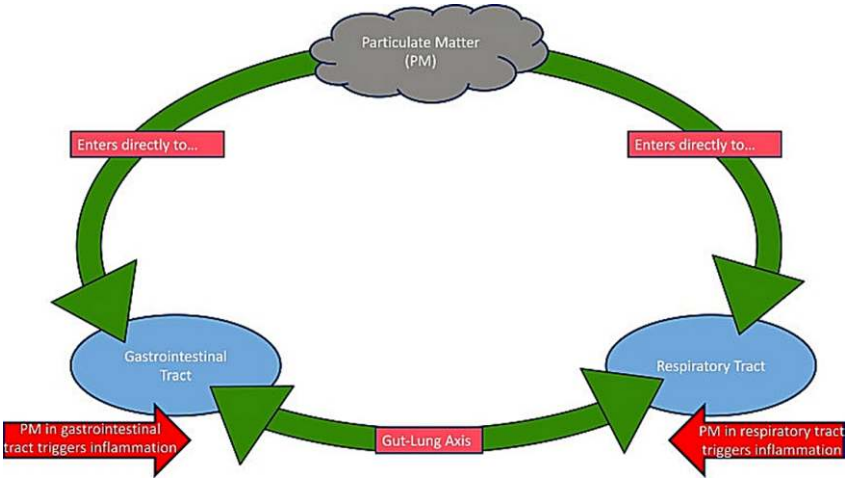

Figuur 4.
Schematische voorstelling van de darm-long-as. Het maagdarmkanaal en de luchtwegen zijn met elkaar verbonden, zodat een niet-oplossende ontsteking in het ene gebied de immuniteit en de microbiële status in het andere gebied negatief kan beïnvloeden. Bovendien kunnen deeltjes en andere verontreinigende stoffen rechtstreeks in beide luchtwegen terechtkomen, waardoor systemische ontstekingen worden veroorzaakt.

Het darmmicrobioom geeft dus duidelijk vorm aan de longimmuunrespons,[99,105] en dysbioom van het darmmicrobioom verhoogt het risico van ademhalingsziekten.[95] Leefstijlinterventies die de eubiose herstellen, kunnen daardoor een beschermende rol spelen tegen luchtweginfecties zoals SARS-CoV-2. Omgekeerd kan longontsteking de darmmicrobiota[106] negatief beïnvloeden en de virale afweer verder verzwakken. Bovendien kunnen milieuverontreinigende stoffen, zoals zwevende deeltjes (PM), rechtstreeks in zowel de darmen als de longen terechtkomen (figuur 4), systemische ontstekingen veroorzaken in de hele darm-long-as en het long- en darmmicrobioom verstoren[107].

Sectie 2: Weerstand van vleermuizen tegen SARS-CoV-2 is gekoppeld aan een lage neiging tot ontsteking en een unieke IFN-respons.

Deze sectie geeft een kort overzicht van het beschikbare bewijs dat en waarom vleermuizen resistent zijn tegen vele virussen en dienen als vehikel voor virale overdracht naar mensen. Als we begrijpen hoe vleermuizen virale infectie en ontsteking onder controle houden, kunnen we misschien aanwijzingen geven voor het beheer van niet-oplossende ontstekingen bij mensen door een combinatie van farmacologische en levensstijlgeneeskunde. Vleermuizen zijn virale reservoirs, die weinig of geen nadelige effecten ondervinden van virussen die bij mensen ernstige ziekte veroorzaken.39,108,109 Vleermuizen vertonen unieke immuunreacties die hun rol als voorouderlijke gastheer voor coronavirussen helpen verklaren. Verminderde inflammatoire pathways, gekoppeld aan een bijzonder effectieve IFN-gebaseerde directe inhibitie van virale replicatie,[110,111] stellen vleermuizen in staat om virale infecties onder controle te houden en tegelijkertijd overmatige zelfaanval en resulterende orgaanschade te vermijden.

Sectie 3: Ernstige COVID-19 hangt ook samen met endogene biologische factoren

Veroudering en verzwakte afweer

Het verouderingsproces wordt georkestreerd door een genetisch geprogrammeerde verschuiving naar een pro-oxidatieve, pro-inflammatoire toestand die in toenemende mate de geprogrammeerde celdood bevordert.[118-121] Naarmate mensen ouder worden, openen de mitochondriën hun “gifkast”[122] en verhogen ze de ROS-productie, wat leidt tot chronische systemische ontsteking en leeftijdsgebonden ziekten. Veroudering kan dus worden gezien als een toestand van inflammaging,[123] dat wil zeggen, steeds minder en minder oplossende ontstekingen. Ouderen doen er dus langer over om de activatie van het immuunsysteem op te lossen[124] en de afgifte van cytokinen is hoger op oudere leeftijd.[125] Deze zienswijze strookt ook met rapporten dat genloci die verband houden met niet-oplossende ontsteking[126,127] een genetisch risico vormen voor ernstige COVID-19. Tegelijkertijd vertonen oudere cellen een verzwakte virale afweer met afname van de IFN-respons1[28-130] (figuren 1-3).

De verstoorde immuunomgeving die kenmerkend is voor veroudering is ook gekoppeld aan een dysbiotisch darmmicrobioom; oudere mensen vertonen een verlies aan SCFA-producerende Bifidobacteriën, Lactobacillus, en andere die essentieel zijn voor het behoud van de integriteit van de darmbarrière en het voorkomen van niet-oplossende ontstekingen.[131,132] Verder kan veroudering van invloed zijn op de ACE2-niveaus, waarbij vooral verouderende mannen een verhoogde ACE2 in hart en longen vertonen.[133] Aangezien ACE2 cruciaal is voor de cellulaire intrede van SARS-CoV-2, vormt een verhoogde ACE2 - in combinatie met een ontstekingsomgeving, een dysbioom dysbioom en een verminderde virale afweer - een verdere verklaring voor het feit dat oudere personen een verhoogd risico lopen op ernstige COVID-19[134] (figuren 1 en 4 en[33]).

Zwaarlijvigheid, buitensporig visceraal vet en niet-oplossende ontsteking

De accumulatie van buitensporig visceraal vet wordt in verband gebracht met een verzwakte afweer tegen virussen zoals SARS-CoV-2 en met ongecontroleerde systemische ontsteking.[135,136] Beide kenmerken, d.w.z. verzwakte afweer en systemische zelfaanval, dragen waarschijnlijk bij tot de correlatie tussen zwaarlijvigheid en ernstige COVID-19. De spiraalvormige afweer tegen virussen zoals SARS-CoV-2 wordt in verband gebracht met een verzwakte afweer. In het bijzonder is de spiraalvormige immuunrespons op SARS-CoV-2 blijkbaar gesuperponeerd op een chronische pro-inflammatoire toestand geassocieerd met een overmaat aan metabolisch actief visceraal vet.[137-139] Een overmaat aan pro-inflammatoir visceraal vet kan ook een drijvende kracht zijn achter de associatie tussen PASC en zwaarlijvigheid.[140]

Omgekeerd biedt het verband tussen overmatig visceraal vet en niet-oplossende ontstekingen mogelijkheden om met obesitas samenhangende ziekterisico's te verminderen door middel van leefstijlinterventie. Er is op gewezen dat gewicht slechts één van de vele factoren[141] is die het COVID-19 ziekterisico beïnvloeden. Op grond van de hierboven genoemde overwegingen lijkt het mogelijk dat er al vóór een groot gewichtsverlies voordelen te behalen zijn door een dieet vol antioxidanten en omega-3-vetten en een daaruit voortvloeiende vermindering van ongecontroleerde ontstekingen.

Evenzo zou gelijktijdige stressbeheersing naar verwachting de cyclus van immuundisfunctie, dysbioom van het microbioom en oxidatieve stress verminderen (figuur 1). Dit uitgebreide overzicht richt zich dus op de wisselwerking tussen voeding, lichaamsbeweging en stressbeheersing bij het vormgeven van de stressrespons, het immuunsysteem en het darmmicrobioom. Voor meer details over leefstijlinterventies om niet-oplossende ontstekingen te verminderen en het ziekterisico in verband met obesitas te verlagen, zie het gedeelte over voeding, lichaamsbeweging en stressbeheer.

Genen, biologisch geslacht, IFN en ACE2

Een recent overzicht gaf een samenvatting van de genetische variatie in een aantal genen die betrokken zijn bij de interactie tussen SARS-CoV-2 en de mens.[117] Zo blijken mannen onevenredig zwaar getroffen te worden door ernstige COVID-19 (figuren 1 en3),[3], waarbij de fractie van de gemelde gevallen die resulteert in de dood voor mannen meer dan tweemaal zo groot is als voor vrouwen, ondanks ongeveer gelijke infectiepercentages tussen de geslachten.[142,143] Mannelijk geslacht is ook een risicofactor voor pulmonale PASC.[144] De antivirale IFN-productie was hoger bij vrouwen dan bij mannen, waarschijnlijk door verschillen in de rol van geslachtshormonen bij de regulering van IFN-genen[145] (figuren 1 en3).[3]. De hogere oestrogeenniveaus bij premenopauzale vrouwen dan bij mannen,[146,147] en de controle van IFN-regulerende factoren door oestrogeen, bieden een mogelijkheid voor een verhoogde IFN-productie en daarmee samenhangende bescherming tegen ernstige COVID-19 bij vrouwen.[148] Deze bevindingen komen overeen met berichten dat functieverlies van bepaalde IFN-genen[149,150] een genetisch risico voor ernstige COVID-19 kan vormen.

Zoals hierboven vermeld, verhoogt veroudering de ACE2-niveaus, en dit was vooral prominent bij oudere mannen133 en mannen met hartfalen[151] (figuur 3). Een verhoogd ACE2-gehalte kan bijdragen tot een grotere ernst van de ziekte bij mannen doordat SARS-CoV-2 afhankelijk is van ACE2 om de cellen binnen te dringen. De sterkste associatie van een genlocus met COVID-19 die tot dusver is geïdentificeerd, betreft de locus 3p2[21.31,15]een regio met genen die een interactie aangaan met de ACE2-receptor.[153]

Bovendien kan de bindingsaffiniteit van SARS-CoV-2 spike-eiwit met de ACE2-receptor worden beïnvloed door recentelijk aangetoonde genetische variatie in de menselijke eiwitten die het spike-eiwit splitsen tot de vorm met een hoge affiniteit voor ACE2. Deze menselijke eiwitten, waaronder de proteasen furine en TMPRSS2, vertonen aanzienlijke genetische variatie, die een rol kan spelen bij de extreme variabiliteit van de resultaten, van geen symptomen tot extreme ziekte.[117]

Biologische geslachts- en gedragsverschillen

Verschillen in levensstijl kunnen biologische verschillen versterken. Tabaksgebruik en comazuipen dragen beide bij tot niet-oplossende ontstekingen en verminderde virale klaring,[154-157] en komen vaker voor bij mannen.[157,158] Mannen wassen ook minder vaak hun handen,[159] dragen minder vaak een masker,160 en nemen minder vaak sociaal afstand.161 De grotere waarschijnlijkheid dat mannen risicogedrag[162] vertonen, geldt dus ook voor de COVID-19-pandemie.[163] Opmerkelijk is dat het aantal gevallen van COVID-19 ongeveer gelijk lijkt te zijn voor mannen en vrouwen; gezien de grote overdraagbaarheid van het virus kan risicogedrag niet alleen leiden tot besmetting van de risiconemer, maar ook van degenen die met de risiconemer omgaan. Voorts zijn vrouwen vaker frontlijnwerkers dan mannen, met name frontlijnwerkers in de gezondheidszorg,[164] hetgeen ook kan bijdragen tot de vergelijkbare besmettingspercentages van vrouwen en mannen.

Sectie 4: Ernstige COVID-19 houdt verband met externe factoren die de menselijke immuunafweer aantasten

Zoals afgebeeld in figuur 3, dragen een onevenwichtige voeding, ofwel lichamelijke inactiviteit ofwel overmatige lichaamsbeweging, chronische psychologische stress en milieuverontreinigende stoffen allemaal bij tot niet-oplossende ontstekingen met als gevolg een verminderde immuniteit tegen ziekteverwekkers en overmatige zelfaanval op lichaamssystemen. Voeding, lichaamsbeweging en stress werken dus synergetisch met elkaar en met SARS-CoV-2 - vermoedelijk door dezelfde moleculaire spelers aan te pakken. Een voorbeeld is NF-kB en/of zijn signaalwegen (b.v. p^{38} MAP kinase).[165-175] Hoewel een onevenwichtige levensstijl met betrekking tot

de bovengenoemde externe factoren vermoedelijk predisponeert voor diverse co-morbiditeiten en ernstige COVID-19 bij mensen, is de levensstijl aanpasbaar (zie paragraaf over voeding, lichaamsbeweging en stressbeheer), en veranderingen op persoonlijk en beleidsniveau in de richting van een gezonde levensstijl kunnen een rol spelen bij de preventie van ernstige ziekten.

Onevenwichtige voeding

Regelmatige consumptie van bewerkte, te energierijke, micronutriëntarme voeding bevordert niet-oplossende ontstekingen[176] (figuur 3). Een dieet met weinig heel fruit, groenten, zaden en volle granen levert geen ontstekingsremmende micronutriënten. Bovendien leveren voedingsmiddelen met veel vrije suikers, snel verbrandend zetmeel en/of verzadigd vet niet alleen een overschot aan calorieën, maar dienen zij tegelijkertijd als genregulatoren die hunkeringen veroorzaken en overmatige vetopslag in een diepe laag rond het middel1[76-181] (visceraal vet) bevorderen. Doordat viscerale vetcellen metabolisch actief zijn en voortdurend ontstekingsopwekkende hormonen produceren, bevorderen ze, als ze in overvloed aanwezig zijn, niet-oplossende ontstekingen.

Voedingsmiddelen met een hoge verhouding van ontstekingsbevorderende omega-6-vetten tot ontstekingsoplossende omega-3-vetten worden ook in verband gebracht met niet-oplossende ontstekingen.[181-187]

De moderne voeding biedt een buitensporig hoge verhouding van omega-6- tot omega-3-oliën, grotendeels in de vorm van in massa geproduceerde plantaardige oliën.[184,185,188] Bovendien hebben verwerkte voedingsmiddelen een tekort aan prebiotische voedingscomponenten, zoals vezels en oligosacchariden, die nodig zijn als voedsel voor gemeenschappen van fermenterende darmmicroben waarvan de afvalproducten dienen als menselijke genregulatoren, zoals butyraat,[189,190] met ontstekingsoplossende effecten. Figuur 5 laat zien hoe vrije suikers (zoals de tafelsuiker sacharose) en snel verbrandende zetmelen vroegtijdig worden verwijderd tijdens hun passage door de menselijke darm, waardoor er geen voedsel overblijft voor fermenterende darmmicroben. Zonder voedingsbestanddelen die de hele weg naar de dikke darm afleggen (onoplosbare vezels, zoals cellulose, oplosbare vezels, zoals pectine en fruitpulp, re-

sistent zetmeel, en suikers met een korte keten of oligosachariden), zijn fermenterende microben niet in staat om SCFA's zoals butyraat te produceren, die nodig zijn om de darm-barrière-integriteit in stand te houden,[191,192] niet-oplossende ontstekingen tegen te gaan, en andere vitale functies te ondersteunen.

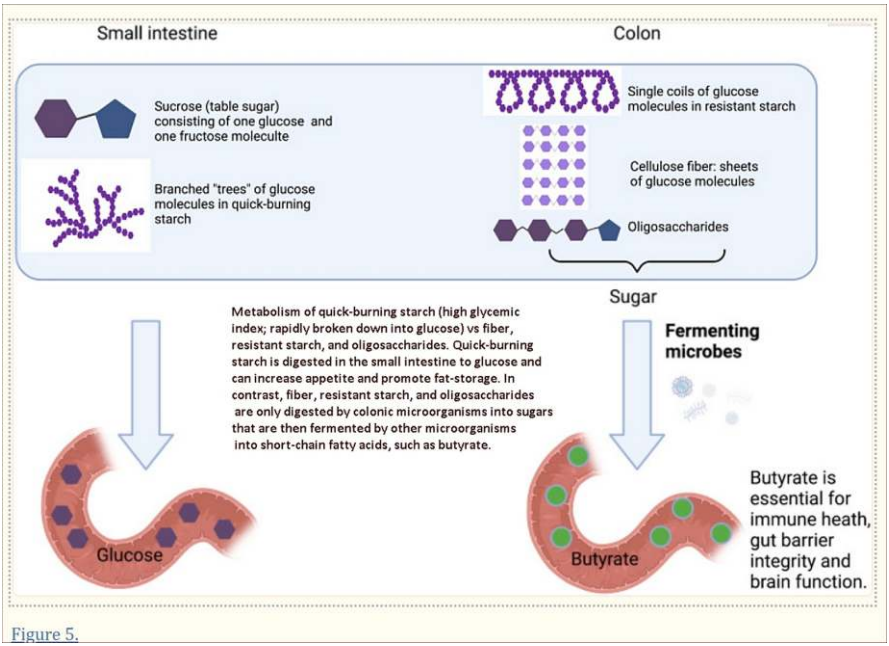

Figure 5.

Figuur 5.

Metabolisme van snelbrandend zetmeel (hoge glycemische index; snel afgebroken tot glucose) versus vezels, resistent zetmeel en oligosachariden. Snelbrandend zetmeel wordt in de dunne darm verteerd tot glucose en kan de eetlust vergroten en vetopslag bevorderen. Vezels, resistent zetmeel en oligosachariden daarentegen worden alleen door micro-organismen in de dikke darm verteerd tot suikers die vervolgens door andere micro-organismen worden gefermenteerd tot vetzuren met een korte keten, zoals butyraat. Chronische psychologische stress verzwakt de anders immuunonderdrukkende stressrespons Terwijl acute psychologische stress met tussenpozen uitbarstingen van immuunonderdrukkende stresshormonen produceert, verzwakt chronische stress uiteindelijk dit

stressresponssysteem[193] en draagt het bij tot niet-oplossende ontstekingen.[194,195] Chronische psychologische stress verstoort ook het darmmicrobioom.[81,196] Chronische psychologische stress in combinatie met een dieet met veel omega-6 vetzuren en weinig ontstekingsremmende antioxidanten en andere micronutriënten stimuleert niet-oplossende ontstekingen bijzonder sterk. Terwijl acute stress kan leiden tot een tijdelijke remming van eetlust/eten, kan chronische stress blijkbaar eetlust/eten stimuleren, vooral met hunkering naar een energierijke voeding rijk aan suiker en vet.197 Hogere stressniveaus werden zo in verband gebracht met een onevenwichtige voeding en een hoger lichaamsgewicht,198 en verhoogde niveaus van het stresshormoon cortisol werden in sommige studies positief geassocieerd met obesitas.[199] Daarom kan het beheersen van chronische psychologische stress ook obesitas tegengaan. Figuur 3 vat deze effecten samen in de context van andere leefstijlfactoren.

Verder is er een vicieuze cirkel beschreven waarbij (i) een onevenwichtige leefstijl het risico op ernstige COVID-19 verhoogt en, omgekeerd, (ii) de pandemie de onevenwichtigheden in de leefstijl verergerde door het verder verhogen van chronische stress, het verminderen van lichamelijke activiteit en onevenwichtigheden in de voeding.[140,200] Mensen met obesitas rapporteerden een uitgesproken verdere vermindering van de kwaliteit van hun voeding en van hun lichamelijke activiteit, alsook een verslechtering van hun geestelijke gezondheid.[200] Zoals hierboven vermeld, koppelt ons onderzoek de negatieve effecten van obesitas aan overmatig visceraal feit en de negatieve metabole effecten daarvan. Als zodanig is overmatig visceraal vet nauwer verbonden met negatieve gezondheidsresultaten dan traditionele markers van overgewicht zoals de body mass index1[41,201,202] (BMI). Recente discussies suggereren ook dat een focus op kenmerken zoals de BMI bijdraagt aan body shaming en gewichtsgerelateerde stigmatisering, die tijdens de pandemie een door obesitas veroorzaakte onevenwichtige levensstijl verder versterkten.[141,200] Met name gewichtsgerelateerde schaamte en stigmatisering verhoogden verder de psychologische nood[141] en depressie,[200] wat slechte voedingskeuzes verergerde,[203] verminderde motivatie voor lichaamsbeweging,[204] en verhoogde psychologische stress. Bovendien kan stigmatisering ook de kwaliteit van de medi-

sche zorg verminderen doordat zorgverleners zich concentreren op de BMI in plaats van op andere gezondheidsmaatregelen en doordat mensen met obesitas medische contacten vermijden uit angst voor mogelijke schaamte.[205] Sterker nog, gewichtsgerelateerde stigmatisering is in verband gebracht met vroegere sterfte,206 wordt verondersteld een primair mechanisme te zijn waardoor de lichaamsomvang de gezondheid kan beïnvloeden,[207] en kan het COVID-19 risico voor personen met overtollig visceraal vet verergeren.[141] Deze verbanden suggereren dat psychologische interventies specifiek gericht moeten zijn op body shaming.

Vrouwen hadden meer kans dan mannen om tijdens en na de COVID-19-gerelateerde quarantaine psychologische stress te ervaren, en een daarmee samenhangend slecht voedingspatroon en verminderde lichaamsbeweging.140 Psychologische interventies zoals beschreven in het deel over voeding, lichaamsbeweging en stressbeheersing kunnen daarom belangrijke verlichting bieden, vooral voor vrouwen die de negatieve psychologische gevolgen van de pandemie ondervinden, en de voordelen kunnen onder meer bestaan uit minder visceraal vet en minder niet-oplossende ontstekingen, vooral bij vrouwen.

Lichamelijke inactiviteit en buitensporige lichaamsbeweging

Omdat antioxidanten in de voeding moeten samenwerken met antioxidantenzymen die intern worden geproduceerd tijdens lichamelijke activiteit,208 draagt lichamelijke inactiviteit verder bij tot niet-oplossende ontstekingen.[8,176] In het moderne milieu consumeren mensen noch voldoende antioxidanten in de voeding, noch produceren zij intern voldoende antioxidantenzymen om het immuunsysteem effectief te laten functioneren. Met name lichamelijke inactiviteit of overmatige lichaamsbeweging (vooral lichaamsbeweging zonder voldoende tijd voor herstel) kan dysbioom van het darmmicrobioom, aantasting van de integriteit van de darmbarrière en niet-oplossende ontstekingen veroorzaken.[8,209] Onvoldoende of overmatige lichaamsbeweging versterkt dus de negatieve effecten

van het moderne dieet en chronische psychologische stress (figuur 3).

Verontreinigende stoffen Milieutoxinen dragen verder bij tot de opwaartse spiraal van niet-oplossende ontstekingen en dysbioomdysbiose van het microbioom (figuur 1) die het risico op het ontwikkelen van ernstige COVID-19 verhoogt. Een van die verontreinigende stoffen is zwevende deeltjes in de lucht (figuur 4), die een grote verscheidenheid aan stoffen kunnen bevatten, waaronder nitraten, sulfaten en kleideeltjes,[210] die allemaal de productie van ROS stimuleren.[211-217] Zwevende deeltjes worden in verband gebracht met een verminderde longontwikkeling en een verminderde algehele longfunctie[218] en kunnen ook in het spijsverteringskanaal terechtkomen[219] , waar ze de samenstelling van het darmmicrobioom veranderen en de butyraatproductie verminderen (figuur 2). In het algemeen zet stedelijke luchtverontreiniging ontstekings- en oxidatieve stressroutes in gang.[220,221] Andere verontreinigende stoffen kunnen vergelijkbare schadelijke effecten hebben[222-225] en dus ook het risico op ernstige COVID-19 verhogen.

Sectie 5: Door modernisering veroorzaakte ongelijkheid in toegang tot een gezondheidsbevorderende levensstijl

Verstedelijking heeft de hierboven beschreven onevenwichtige levensstijl bevorderd, dat wil zeggen een overmatige consumptie van energierijke, micronutriëntarme voeding, een zittende levensstijl, chronische psychologische stress en een verhoogde blootstelling aan milieutoxines.[226,227] Hoewel bijna elke gemeenschap door deze factoren wordt beïnvloed, worden niet alle gemeenschappen in dezelfde mate getroffen. In gemeenschappen met lage inkomens is de kans kleiner dat zij toegang hebben tot gezond voedsel met een hoog nutriëntengehalte,[172,228,229] of veilige ruimten voor lichaamsbeweging.[230,231]

Etnische minderheden en/of andere personen met een lagere sociaaleconomische status worden ook onevenredig zwaar getroffen door chronische psychologische stress[232,233] en blootstelling aan milieugif.[234,235] Omdat gezondheidsbevorderende levensstijlen minder toegankelijk zijn voor achtergestelde gemeenschappen, lopen individuen in deze gemeenschappen meer kans om het syndroom van

niet-oplossende ontstekingen en microbioomdysbioom[172] (figuren 1-3) en het daaruit voortvloeiende hogere risico op ernstige COVID-19 te ervaren. Zo loopt in de VS 35% van de volwassenen met een inkomen van minder dan 15.000 dollar het risico om ernstige COVID-19 te ontwikkelen bij besmetting met SARS-CoV-2, vergeleken met 16% van de volwassenen met een inkomen van 50.000 dollar of meer.236 Bovendien is het aantal ziekenhuisopnames als gevolg van COVID-19 twee tot vijf keer hoger voor ondervertegenwoordigde groepen dan voor niet-Hispanic blanke personen.[237] COVID-19 treft dus onevenredig veel mensen van kleur en mensen met lagere inkomens.

Als de ongelijkheden in de toegang tot een gezondheidsbevorderende levensstijl (met evenwichtige voeding, stressvermindering, lichaamsbeweging en schone lucht en water) worden aangepakt, kunnen behandelaars effectief leefstijlpraktijken aanbevelen als preventieve maatregelen en zo een centrale rol spelen bij het voorkomen van ernstige ziekteverschijnselen bij mensen van alle achtergronden.

Desinformatie

Een ander kenmerk van het moderne leven is de verspreiding van verkeerde informatie die mensen ervan kan weerhouden zich in te laten met wetenschappelijk onderbouwde strategieën om het risico en de ernst van COVID-19-infecties te verminderen (d.w.z. vaccinatie). Mensen met een lager opleidingsniveau zijn vatbaarder voor dergelijke verkeerde informatie[238,239] en de vaccinatiegraad voor COVID-19 is het laagst in gemeenschappen met een laag opleidingsniveau.[240] Het verhogen van het opleidingsniveau van de bevolking kan dus een extra middel zijn om pandemieën zoals COVID-19 te voorkomen en/of te beheersen.

Deel 2: Oplossingen en interventies op basis van mechanistisch inzicht

Een mechanistisch (oorzakelijk) inzicht in hoe een met modernisering samenhangende levensstijl ernstige virale ziekten veroorzaakt, biedt aanwijzingen voor interventies (figuren 1-3). Aangezien evenwichtige voeding, regelmatige lichaamsbeweging en psychologi-

sche interventies alle gericht zijn op vergelijkbare moleculaire spelers en niet-oplossende ontstekingen verminderen (zie hierboven), kunnen dergelijke levensstijlfactoren het risico van ernstige SARS-CoV-2 manifestaties en PASC verminderen. Bovendien kan de synergie tussen de verschillende componenten van de levensstijl ertoe leiden dat bescheiden verbeteringen op elk gebied een krachtig positief effect hebben, met een aanzienlijke vermindering van de ontstekingssignalering en de dysbiose. Maar zelfs voor bescheiden ingrepen zal de toegang tot de huidige achtergestelde bevolkingsgroepen veranderingen op gemeenschapsniveau vereisen.

Sectie 6: Levensstijl als aanvullende behandeling: Voeding, lichaamsbeweging en stressbeheersing

Evenwichtige voeding, regelmatige lichaamsbeweging en psychologische interventies om chronische stress te verminderen werken in synergie om niet-oplossende ontstekingen te verminderen en een eubiotische darmmicrobiosoom samenstelling te bevorderen[241] (figuur 2), die het potentieel heeft om de ernst van COVID-19 te verminderen.[55] Artsen kunnen deze levensstijlfactoren aanbevelen als aanvullende behandelingen voor de preventie van ernstige ziekteverschijnselen van COVID-19. Gezien de verergerde ontstekingstoestand en dysbiose tijdens COVID-19 verdient het potentieel van deze zelfde leefstijlfactoren als onderdeel van de preventie en behandeling van PASC (waarvan volgens sommige schattingen meer dan de helft van de met SARS-CoV-2 besmette personen last heeft)[242] verdere aandacht.

Het aanpakken van deze symptomen is noodzakelijk om de last te verlichten die miljoenen mensen242 en gezondheidszorgsystemen die belast zijn met de zorg voor patiënten met zowel acute als postacute gevolgen van COVID-19 ondervinden. Leefstijlinterventies die dysbiose, aantasting van de darmbarrière en niet-oplossende ontsteking verminderen, kunnen dus dienen als waardevolle aanvullende behandelingen voor PASC. Een recente analyse op zoek naar “een evidence-based, multidisciplinaire beheersaanpak” van PASC concludeerde dat “interdisciplinair toezicht met holistisch beheer dat voeding, fysiotherapie, psychologisch beheer, meditatie en mindfulness naast medicatie in overweging neemt, een vroege op-

sporing van postacute COVID-19-verschijnselen mogelijk zal maken en langdurige systemische schade zal voorkomen."[9]

1. Evenwichtige voeding

Het kenmerk van een evenwichtige voeding is een combinatie van lage niveaus van eetlust- en vetopslagbevorderende vrije suiker, snel verbrandend zetmeel en verzadigd vet met een evenwichtige verhouding van omega-6 tot omega-3 vetzuren, evenwichtige niveaus van anti-oxidanten, en prebiotische voedingsmiddelen zoals vezels, resistent zetmeel en oligosacchariden (figuur 3). Voorbeelden van diëten met al deze elementen zijn de ontstekingsremmende traditionele mediterrane en traditionele Aziatische diëten. [176,243] Het MIND-dieet (Mediterranean-DASH Intervention for Neurodegenerative Delay diet, waarbij DASH staat voor Dietary Approaches to Stop Hypertension) bevat bovendien een hoog percentage bessen. Bessen, vezels en andere plantaardige bestanddelen in groenten en fruit ondersteunen het long- en darmmicrobioom[244-248] en versterken de afweer tegen virusziekten[84,249] (figuur 3). Deze voedingsmiddelen kunnen dus dienen als aanvullende behandelingen ter ondersteuning van de eubiose van het darmmicrobioom vóór, tijdens en na COVID-19.

Naast bovengenoemd bewijs voor de voordelen van hele voedselgroepen, zijn ook de voordelen van afzonderlijke componenten gedocumenteerd. Naast de hierboven beschreven directe antivirale effecten van flavonoïde derivaten, activeren fenolen in donkergroene bladgroenten zoals boerenkool en spinazie een transcriptiefactor die ontstekingen beëindigt.[251] Voedingsmiddelen met een hoog gehalte aan omega-3 vetzuren bevorderen ook het beëindigen van ontstekingen.[252]

Tenslotte verminderen voedingsmiddelen met een hoog gehalte aan bepaalde carotenoïden de ontstekingsmarkers.[243,253-255] Gezien de ongecontroleerde ontstekingstoestand die kenmerkend is voor ernstige COVID-19, zouden deze voedingsmiddelen kunnen worden gebruikt in combinatie met een farmacologische behandeling om het immuniteitsevenwicht te herstellen voor, tijdens en na een SARS-CoV-2-infectie.

Specifieke betaalbare, niet-bederfelijke voedingsmiddelen die het welzijn ondersteunen[172] omvatten haring in blik, sardines en tonijn,

die goede bronnen van omega-3 vetzuren zijn. Gedroogde kruiden en specerijen, uien en sjalotten bieden allemaal een krachtige antioxidant boost, en ingeblikte maïs kan krachtige ontstekingsremmende carotenoïden leveren. Seizoensfruit en -groenten bevatten ook veel antioxidanten, en om verontreinigende stoffen te vermijden moet de nadruk worden gelegd op biologische opties. Niet-biologische aardbeien en spinazie staan bijvoorbeeld bovenaan de lijst van de Environmental Working Group van voedingsmiddelen die pesticiden bevatten.[256] Ten slotte bevatten volkorenproducten en noten en zaden (bij voorkeur niet gezouten of gekarameliseerd) vezels en oligosacchariden die microben kunnen verteren, en zijn vaak betaalbare opties. Een recent overzicht met de nadruk op het mediterrane dieet biedt "een praktische richtlijn voor voedingsdeskundigen om dieetinterventies op maat te maken voor patiënten die herstellen van COVID-19-infecties."[257]

Pre en Probiotica

Terwijl de nadruk hierboven ligt op het gebruik van voeding voor immuunbeheer en preventie van ongecontroleerde ontstekingen, kunnen voedingscomponenten ook rechtstreeks ingrijpen op de infectiviteit van virussen. Een voorbeeld is prebiotisch voedsel dat de eubiose van het microbioom ondersteunt, met inbegrip van micro-organismen die de virale infectiviteit rechtstreeks belemmeren (zie hierboven). Een ander belangrijk mechanisme is een direct effect van voedingscomponenten op de virale infectiviteit. Zo is onlangs gemeld dat het carotenoïde zeaxanthine - dat goed gedocumenteerde, krachtige ontstekingsremmende effecten heeft (zie voor recente overzichten[255,258])- ook het menselijke furine-eiwit[259] remt dat SARS-CoV-2 spike-eiwit splitst tot de vorm met een superieur ACE2-bindend vermogen.[116] Het vermogen van natuurlijke producten om furine te remmen, stimuleert ook de inspanningen om nieuwe therapeutische furineremmers te ontwikkelen.[5] Zeaxanthine[260-262] stimuleert met name ook de opkomst van mitochondriën in vetcellen en de daaruit voortvloeiende thermogenese (vetverbranding terwijl thermische energie wordt gegenereerd), wat obesitas rechtstreeks tegengaat. Zeaxanthine staat niet alleen in dit vermogen; ook van capsaïcine (hete peper), resveratrol (rode wijn), curcumine (geelwortel), catechinen (groene thee) en menthol (munt) is gemeld dat ze thermogenese stimuleren.[263]

Een ander voorbeeld uit een lijst van plantaardige verbindingen met zowel ontstekingsremmende als directe antivirale eigenschappen is de flavonoïde antioxidant quercetine die momenteel wordt getest op het vermogen om het binnendringen en de replicatie van SARS-CoV-2-cellen en andere gewenste effecten te onderdrukken6 - naast de bekende eigenschappen van fenolen bij het temperen van ongecontroleerde ontstekingen.[243]

2. Regelmatige lichaamsbeweging met voldoende tijd voor herstel

Terwijl regelmatige lichaamsbeweging de ontstekingsmarkers kan verminderen en de immuniteit kan stimuleren, kan uitputtende lichaamsbeweging zonder voldoende herstel in feite niet-oplossende ontsteking bevorderen[8,264,265] en het COVID-19 ziekterisico verergeren[266] (figuur 3). Oxidanten (ROS) geproduceerd in werkende spieren activeren de endogene synthese van antioxidantenzymen.[267] Lichaamsbeweging met voldoende herstel ondersteunt de darm-barrière-integriteit en de eubiose van het darmmicrobioom268,269 alsook de werking van het immuunsysteem[270] (figuur 3) en kan niet alleen reeds bestaande niet-oplossende ontsteking voorkomen, maar ook de ongecontroleerde ontsteking tegengaan die met ernstige COVID-19 wordt geassocieerd.

Een doeltreffende interventie op basis van leefstijl vereist dus niet alleen een uitgebreide inzet voor lichaamsbeweging, maar regelmatige lichaamsbeweging met voldoende tijd voor herstel verdient eigenlijk de voorkeur. De trap nemen, wandelen en thuis rekoefeningen en oefeningen doen bieden allemaal aanzienlijke voordelen. In een recent overzicht is het bewijs samengevat voor het gebruik van regelmatige lichaamsbeweging, met voldoende tijd voor herstel, als aanvullende behandeling voor mensen die leven met het humaan immunodeficiëntievirus (HIV).[8]

Het potentieel van dergelijke lichaamsbeweging om ernstige COVID-19 te voorkomen en PASC-symptomen te beheersen, verdient aandacht. Bewegingstraining kan bijvoorbeeld effectiever zijn dan standaard geneesmiddelentherapieën[271] bij het beheersen van met PASC geassocieerde neurologische symptomen zoals posturale orthostatische tachycardie.[272,273] Bovendien zou het combineren van lichaamsbeweging die antioxidanten en enzymen produceert met

een antioxidantrijke voeding (die zowel in olie als in water oplosbare antioxidanten bevat) bijzonder effectief moeten zijn (zie Ref. [243])-omdat het voordeel haalt uit de synergie tussen meerdere levensstijlcomponenten.

3. Psychologische interventies, yoga, meditatie

Systematische reviews en meta-analyses van beschikbare studies geven aan dat interventies met yoga,[274,275] cognitieve gedragstherapie,[276] op mindfulness gebaseerde meditatiebeoefening,[277] of op mindfulness gebaseerde stressreductie[278] elk de niet-oplossende ontstekingen kunnen verminderen. Hoewel de meeste oorspronkelijke studies melding maken van verminderde markers van niet-oplossende ontsteking als gevolg van op mindfulness gebaseerde interventies, kunnen de resultaten variëren, afhankelijk van de doelpopulatie en de omgevingsstressoren.[279] Acupunctuur kan ook een kandidaat zijn voor de behandeling van aan chronische ontsteking gerelateerde aandoeningen.[280] Een goedkope manier om de gezondheid te verbeteren in slechts 5 tot 10 minuten per dag is de integratie van stressbeperkende technieken, zoals diepe ademhalingssessies, mindfulness praktijken zoals een dankbaarheidsdagboek, bewuste aandacht voor het moment, of tijd nemen voor reflectie tijdens een wandeling of hardloopwedstrijd. Bovendien kan mindfulnessbeoefening dienen als een “goedkope voordelige methode om steun te bieden” bij angst en andere psychologische problemen als gevolg van lockdown, quarantaine en andere uitdagingen tijdens een pandemie[281] (zie ook[282]). Er zij op gewezen dat “online mindfulness programma’s kunnen worden gebruikt als aanvullende interventies voor klinische populaties, gezonde personen en gezondheidswerkers met psychologische problemen ten gevolge van de COVID-19 pandemie.”[283]

Op basis van de bovengenoemde mechanismen kan stressmanagement ook obesitas verminderen door het verminderen van stress-geassocieerd ongezond eetgedrag met overmatige consumptie van calorierijk voedsel.[197] Stressmanagement wordt inderdaad in verband gebracht met gewichtsverlies en grotere terughoudendheid in eetgedrag[284] samen met vermindering van depressie en angst.[285,286] Bijgevolg kunnen psychologische interventies de immuunafweer herstellen door het tegengaan van chronische psycho-

logische stress en overmatige pro-inflammatoire accumulatie van visceraal vet. Psychologische interventies kunnen bijzonder belangrijk blijken voor het verminderen van gewichtsgerelateerde stigmatisering zoals verergerd door de COVID-19 pandemie. Betere ondersteuning, bewustmaking en berichtgeving zouden het mogelijk kunnen maken "COVID-19 te gebruiken als een leermoment" om mensen zich minder overweldigd en gestigmatiseerd te laten voelen.[287]

Er zijn aanwijzingen dat traditionele programma's voor gewichtsverlies vaak resulteren in gevoelens van schaamte en schuld,[288] die het succes van het programma belemmeren en de zelfregulering van het gedrag eerder verslechteren dan verbeteren.[289] Het aanpakken en verbeteren van met stigmatisering samenhangend psychisch leed is genoemd als een noodzakelijke eerste stap in het bereiken van positieve veranderingen in eetgewoonten en lichaamsbeweging.[290] Psychologische interventies die de nadruk leggen op zelfcompassie, die gevoelens van schaamte tegengaat, kunnen de met het gewicht samenhangende schaamte verminderen en gezond gedrag bevorderen.[291] Zelfcompassie kan dus een belangrijke rol spelen bij het volhouden van gewichtsverlies tijdens tegenslagen[292] en het beheersen van eetbuien.[293] Op acceptatie gebaseerde mindfulness werd in verband gebracht met een verminderde eetlust voor zeer smakelijke, energierijke voedingsmiddelen.[294,295] Psychologische interventies hebben niet alleen positieve effecten op eetgedrag,[296] maar kunnen ook het stressgerelateerde vrijkomen van glucose uit energievoorraden in de bloedbaan[297] en de daaropvolgende omzetting van glucose in opgeslagen vet tegengaan.[298]

Sectie 7: Bacterietherapie als aanvullende behandeling

Omdat dysbioom in de darm geassocieerd is met ernstige COVID-19,[299] en een rol kan spelen bij post-COVID-19 symptomen,88 zou het verbeteren van dysbioom de klinische resultaten bij patiënten met COVID-19 moeten helpen verbeteren. Probiotische interventies, in de vorm van orale bacteriotherapie[299,300] of fecale darmmicrobiotatransplantaties301 kunnen de eubiose tijdens COVID-19 herstellen en de klinische resultaten verbeteren (zie ook77). Een recente studie toonde aan dat commerciële probioti-

sche formuleringen van Lactobacillus rhamnosus het risico van symptomen na blootstelling aan SARS-CoV-2 verminderden.[302]"Lactobacteriën zijn de belangrijkste [nuttige] bacteriën in het darmmicrobioom."[77] Ze bestrijden opportunistische ziekteverwekkers, verbeteren de voeding en ondersteunen een effectieve, maar evenwichtige immuunrespons gedurende het hele leven. Aanvullend onderzoek naar orale probiotica en fecale transplantaties als aanvullende therapie tijdens een SARS-CoV-2 infectie is nodig. Het gebruik van antibiotica daarentegen kan de dysbiose verergeren303 en kan ongepast zijn gezien de lage frequentie van bacteriële co-infecties tijdens COVID-19.[304] Bovendien kan antibioticagebruik voorafgaand aan de infectie correleren met de ernst van COVID-19.[305] Deze recente bevindingen onderstrepen nog eens de impact van het darmmicrobioom op de ziekte-uitkomsten.

Sectie 8: Grootschalige interventies moeten individuele behandeling ondersteunen

Toegang tot evenwichtige voeding, lichaamsbeweging en stressbeheersing voor alle leden van de samenleving Om het aantal besmettingen en de wijdverspreide overdracht, die het ontstaan van vaccinatieresistente mutanten van SARS-CoV-2 bevordert, terug te dringen zijn gecoördineerde verbeteringen van de volksgezondheid in landen en op wereldschaal nodig (figuur 6). Structurele veranderingen in het beheer van de volksgezondheid zijn nodig om deze maatregelen toegankelijk te maken voor alle leden van de samenleving en om clinici in staat te stellen dergelijke leefstijlmaatregelen daadwerkelijk in de preventieve zorg voor al hun patiënten op te nemen. Bijvoorbeeld, omdat kosten en geografische ontoegankelijkheid barrières zijn voor de aankoop van gezondheidsbevorderende levensmiddelen[306] , kan een verlaging van de kosten een positief effect hebben op de consumptie van groenten en fruit, hoewel er meer onderzoek nodig is[307] . Ook meer groene ruimte (natuurlijke omgevingen met groene vegetatie) en blauwe ruimte (waterpartijen) wordt in verband gebracht met meer lichaamsbeweging308 en lichamelijk en geestelijk welzijn309 , en nieuwe, toegankelijke wandelpaden worden in verband gebracht met meer lichaamsbeweging [310,311] Uitbreiding van de toegang tot veilige ruimten voor lichaamsbeweging buitenshuis kan dus een manier zijn om het niveau van

lichaamsbeweging te verhogen. Systematische implementatie van stressreductieprogramma's kan ook de gezondheid verbeteren; mindfulness-interventies op school zorgden voor blijvende stressreductie en verbeteringen in de aandacht.[312] Uitgebreide training voor de implementatie van deze programma's kan zorgen voor brede toegang tot stressreductietechnieken en de gunstige effecten ervan op de geestelijke en lichamelijke gezondheid.

Figuur 6.

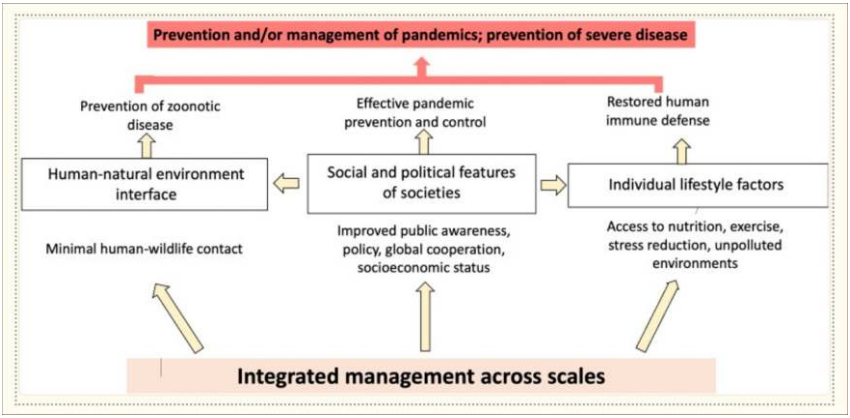

Weergave van interacties tussen verschillende onderdelen van de moderne menselijke samenleving die synergetisch kunnen werken om de ernst en de persistentie van ziekten te verminderen. Door het contact tussen mens en dier te beheren, een beleid te voeren dat het publiek beter bewust maakt van pandemieën en te zorgen voor wereldwijde surveillance en samenwerking, en de toegang tot een gezondheidsbevorderende levensstijl uit te breiden om de menselijke immuniteit te verhogen, kunnen het ontstaan van zoönoses en ernstige ziekteverschijnselen worden voorkomen.

Het beheer van de volksgezondheid vereist bovendien een systematische aanpak van de bestrijding van verkeerde informatie. Verkeerde informatie over het COVID-19-vaccin[313] , maskers[314] en sociale distantie[315] hebben de wereldwijde reactie op SARS-CoV-2 belemmerd en waarschijnlijk tot onnodig lijden en dood geleid. Het beheer van pandemieën zoals COVID-19 vereist daarom een doeltref-

fende verspreiding van wetenschappelijk onderbouwde gegevens, gekoppeld aan beschermende maatregelen om de verspreiding van valse beweringen te voorkomen. Beleidsveranderingen die vaccinatie voor andere ziekten, fluoridering van water, regulering van tabak en sanitaire voorzieningen verplicht stelden, hebben bijgedragen tot veel van de fundamentele verbeteringen van de gezondheid in de 20e eeuw[316] .

Ten slotte bepalen de grotere kwesties die de volksgezondheid in het algemeen beïnvloeden ook het vermogen om nieuwe opkomende infectieziekten te beheersen. De hoge kosten van gezondheidszorg en ziekteverzekering voor individuen, in combinatie met problemen bij het navigeren door de bijbehorende bureaucratische systemen, blijven de zorg het minst toegankelijk maken voor degenen die deze vaak het meest nodig hebben. Universele gezondheidszorg, betere werkloosheidsuitkeringen en bestrijding van vervuiling door meer milieuregelgeving zullen dus waarschijnlijk bijdragen tot een bevolking/arbeidskrachten die zowel minder ziek als productiever/innovatiever is, zoals wordt aangetoond in samenlevingen die deze aanpak hanteren.[317-322] Een vermindering van de armoedecijfers zou de gezondheid kunnen verbeteren door de toegang tot gezond voedsel en lichaamsbeweging uit te breiden[163,323-325] en door chronische psychologische stress te verminderen,[326] waardoor een omgeving wordt gecreëerd waarin aanbevelingen voor levensstijl effectief kunnen worden uitgevoerd.

Beheer van natuurlijke hulpbronnen en wilde dieren Voor de preventie en/of het beheer van een pandemie zijn niet alleen praktijken op het gebied van volksgezondheid en levensstijl nodig die gericht zijn op het versterken van het menselijk immuunsysteem en het tegengaan van onderliggende niet-oplossende ontstekingen (zie de hoofdstukken over voeding, lichaamsbeweging en stressbeheer en bacteriotherapie als aanvullende behandeling hierboven), maar ook gecoördineerde beleidsmaatregelen om het menselijk contact met wilde dieren, zoals vleermuizen en hun ziekteverwekkers, te beperken (figuur 6). Antropogene veranderingen in de natuurlijke omgeving[327-331] alsmede de handel in wildvlees,[332,333] en de internatio-

nale handel en globalisering[334,335] hebben de interactie tussen mens en wildleven[336-341] vergroot en een snelle opkomst van pandemieën vergemakkelijkt. Het voorkomen van de overdracht van (zoönotische) ziekteverwekkers van wilde dieren op mensen vereist dus een beheer van de natuurlijke hulpbronnen,[342] wilde dieren,[343] en de handel in dieren.[344] Zo zouden overheidsinvesteringen in infrastructuur voor de gezondheid van in het wild levende dieren zowel de producenten van dierlijke producten (door het negatieve effect van zieke dieren te verminderen) als de consumenten van deze producten (door de overdracht van ziekteverwekkers te voorkomen) ten goede komen.[345] Voorts zouden verbeterde wereldwijde bewakingssystemen voor ziekten bij mens en dier een vroegtijdige opsporing van zoönoses mogelijk maken en miljarden dollars kunnen besparen aan uitgaven achteraf die nodig zijn om de gevolgen van epidemieën en pandemieën te beperken.[345] Hoe vroeger een potentiële ziekteverwekker wordt opgespoord, hoe gemakkelijker de gevolgen ervan kunnen worden beperkt.[346]

Figuur 6 vat de belangrijkste conclusies van dit onderzoek samen, bijvoorbeeld dat voor het voorkomen van ernstige ziekteverschijnselen van COVID-19 individuele leefstijlinterventies nodig zijn die gericht zijn op het verminderen van onderliggende ontstekingen en het herstellen van de samenstelling van het darmmicrobioom. Bovendien zijn er volksgezondheidsmaatregelen nodig om de toegang tot leefstijlinterventies uit te breiden en clinici in staat te stellen deze profylactische aanbevelingen op doeltreffende en billijke wijze in de zorg voor alle patiënten op te nemen. Evenzo is wereldwijd beheer van natuurlijke hulpbronnen en handel in wilde dieren nodig om toekomstige pandemieën te voorkomen.

Erkenningen en Voetnoten

Dank aan Robert Adams voor zijn feedback op de structuur en de inhoud van dit manuscript.

Verklaring van tegenstrijdige belangen: De auteur(s) verklaarde(n) geen potentiële belangenconflicten met betrekking tot het onderzoek, auteurschap, en / of publicatie van dit artikel.

Financiering: Dit onderzoek ontving geen specifieke subsidie van een financierende instantie in de publieke, commerciële of non-profit sector.

Referenties

1. Zheng J. SARS-CoV-2: Een opkomend coronavirus dat een wereldwijde bedreiging vormt. Int J Biol Sci. 2020;16(10):1678-1685. doi: 10.7150/ijbs.45053. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

2. Wacharapluesadee S, Tan CW, Maneeorn P, et al. Evidence for SARS-CoV-2 related coronaviruses circulating in bats and pangolins in Southeast Asia. Nat Commun. 2021;12(1):972. doi: 10.1038/s41467-021-21240-1. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

3. Fischhoff IR, Castellanos AA, Rodrigues JPGLM, Varsani A, Han BA. Predicting the zoonotic capacity of mammals to transmit SARS-CoV-2. Proc R Soc B Biol Sci. 2021;288(1963):20211651. doi: 10.1098/rspb.2021.1651. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

4. Wrobel AG, Benton DJ, Xu P, et al. SARS-CoV-2 and bat RaTG13 spike glycoprotein structures inform on virus evolution and furin-cleavage effects. Nat Struct Mol Biol. 2020;27(8):763-767. doi: 10.1038/s41594-020-0468-7. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

5. Temmam S, Vongphayloth K, Baquero E, et al. Bat coronaviruses related to SARS-CoV-2 and infectious for human cells. Nature. 2022;604(7905):330-336. doi: 10.1038/s41586-022-04532-4. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

6. Merarchi M, Dudha N, Das B, Garg M. Natural products and phytochemicals as potential anti-SARS-CoV -2 drugs. Phytother Res. 2021;35:5384-5396. doi: 10.1002/ptr.7151. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

7. Doitsh G, Greene WC. Dissecting how CD4 T cells are lost during HIV infection. Cell Host Microbe. 2016;19(3):280-291. doi: 10.1016/j.chom.2016.02.012. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

8. Enichen E, Adams RB, Demmig-Adams B. Physical activity as an adjunct treatment for people living with HIV? Am J Lifestyle Med. Published online March 2. 2022:15598276221078222. doi: 10.1177/15598276221078222. [CrossRef] [Google Scholar].

9. Joshee S, Vatti N, Chang C. Long-term effects of COVID-19. Mayo Clin Proc. 2022;97(3):579-599. doi: 10.1016/j.mayocp.2021.12.017. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

10. Zuin M, Rigatelli G, Zuliani G, Roncon L. The risk of thrombosis after acute-COVID-19 infection. QJM Int J Med. Published online March. 2021;15: 2021-2620. hcab054. doi: 10.1093/qjmed/hcab054. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

11. Peddapalli A, Gehani M, Kalle AM, Peddapalli SR, Peter AE, Sharad S. Demystifying excess immune response in COVID-19 to reposition an orphan drug for down-regulation of NF-êB: A systematic review. Virussen. 2021;13(3):378.

doi: 10.3390/v13030378. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

12. Ramos-Casals M, Brito-Zerón P, Mariette X. Systemische en orgaanspecifieke immuungerelateerde manifestaties van COVID-19. Nat Rev Rheumatol. 2021;17(6):315-332. doi: 10.1038/s41584-021-00608-z. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

13. Banerjee M, Gupta S, Sharma P, Shekhawat J, Gauba K. Obesitas en COVID-19: Een fatale alliantie. Indian J Clin Biochem. 2020;35(4):410-417. doi: 10.1007/s12291-020-00909-2. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

14. Hazeldine J, Lord JM. Immunesenescence: Een predisponerende risicofactor voor de ontwikkeling van COVID-19? Front Immunol. 2020;11: 573662. https://www.frontiersin.org/article/10.3389/fimmu.2020.573662 [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

15. Gou W, Fu Y, Yue L, et al. Gut. J Genet Genomics. 2021;48(9):792-802. doi: 10.1016/j.jgg.2021.04.002 [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

16. Luthra-Guptasarma M, Guptasarma P. Does chronic inflammation cause acute inflammation to spiral into hyper-inflammation in a manner modulated by diet and the gut microbiome, in severe Covid-19? Bioessays. 2021;43(9):2000211. doi: 10.1002/bies.202000211. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

17. Agostini M, di Marco B, Nocentini G, Delfino DV. Oxidative stress and apoptosis in immune diseases. Int J Immunopathol Pharmacol. 2002;15(3):157-164. doi: 10.1177/039463200201500301. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

18. Dikalov S. Cross talk between mitochondria and NADPH oxidases. Free Radic Biol Med. 2011;51(7):1289-1301. doi: 10.1016/j.freeradbiomed.2011.06.033. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

19. Brandes M, Klauschen F, Kuchen S, Germain RN. A system analysis identifies a feed-forward inflammatory circuit leading to lethal influenza infection. Cell. 2013;154(1):197-212. doi: 10.1016/j.cell.2013.06.013. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

20. Fischer R, Maier O. Interrelation of oxidative stress and inflammation in neurodegenerative disease: role of TNF. Oxid Med Cell Longev. 2015;2015:610813. doi: 10.1155/2015/610813. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

21. Ranneh Y, Ali F, Akim AM, Hamid HAbd, Khazaai H, Fadel A. Crosstalk between reactive oxygen species and pro-inflammatory markers in developing various chronic diseases: a review. Appl Biol Chem. 2017;60(3):327-338. doi: 10.1007/s13765-017-0285-9. [CrossRef] [Google Scholar].

22. Ye Q, Wang B, Mao J. The pathogenesis and treatment of the `Cytokine Storm' in COVID-19. J Infect. 2020;80(6):607-613. doi: 10.1016/j.jinf.2020.03.037. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

23. Ellulu MS, Patimah I, Khaza'ai H, Rahmat A, Abed Y. Obesitas en ontsteking: Het verbindingsmechanisme en de complicaties. Arch Med Sci AMS. 2017;13(4):851-863. doi: 10.5114/aoms.2016.58928. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

24. Dinh QN, Drummond GR, Sobey CG, Chrissobolis S. Roles of inflammation, oxidative stress, and vascular dysfunction in hypertension. BioMed Res Int. 2014;2014:e406960. doi: 10.1155/2014/406960. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

25. Katsiari CG, Bogdanos DP, Sakkas LI. Inflammation and cardiovascular disease. World J Transl Med. 2019;8(1):1-8. doi: 10.5528/wjtm.v8.i1.1. [CrossRef] [Google Scholar].

26. Tsalamandris S, Antonopoulos AS, Oikonomou E, et al. The role of inflammation in diabetes: current concepts and future perspectives. Eur Cardiol. 2019;14(1):50-59. doi: 10.15420/ecr.2018.33.1. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

27. Thevaranjan N, Puchta A, Schulz C, et al. Age-associated microbial dysbiosis promotes intestinal permeability, systemic inflammation, and macrophage dysfunction. Cell Host Microbe. 2017;21(4):455-466. doi: 10.1016/j.chom.2017.03.002. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

28. Schmidt TSB, Raes J, Bork P. The human gut microbiome: from association to modulation. Cell. 2018;172(6):1198-1215. doi: 10.1016/j.cell.2018.02.044. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

29. Petrakis D, Marginã D, Tsarouhas K, et al. Obesitas - een risicofactor voor verhoogde COVID-19 prevalentie, ernst en letaliteit (Review). Mol Med Rep. 2020;22(1):9-19. doi: 10.3892/mmr.2020.11127. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

30. Montague CT, O'Rahilly S. The perils of portliness: Oorzaken en gevolgen van viscerale adipositas. Diabetes. 2000;49(6):883-888. doi: 10.2337/diabetes.49.6.883. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

31. Shuster A, Patlas M, Pinthus JH, Mourtzakis M. The clinical importance of visceral: A critical review of methods for visceral adipose tissue analysis. Br J Radiol. 2012;85(1009):1-10. doi: 10.1259/bjr/38447238. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

32. Lafontan M, Berlan M. Do regional differences in adipocyte biology provide new pathophysiological insights? Trends Pharmacol Sci. 2003;24(6):276-283. doi: 10.1016/S0165-6147(03)00132-9. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

33. Nesto RW. Obesitas. Tex Heart Inst J. 2005;32(3):387-389. [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

34. Ibrahim MM. Subcutaan en visceraal vetweefsel: Structural and functional differences. Obes Rev Off J Int Int Assoc Study Obes. 2010;11(1):11-18. doi: 10.1111/j.1467-789X.2009.00623.x. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

35. Hayden FG, Fritz R, Lobo MC, Alvord W, Strober W, Straus SE. Local and systemic cytokine responses during experimental human influenza A virus in-

fection. Relation to symptom formation and host defense. J Clin Invest. 1998;101(3):643-649. doi: 10.1172/JCI1355. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

36. Skulachev VP. Mogelijke rol van reactieve zuurstofsoorten in antivirale verdediging. Biochem Biokhimiia. 1998;63(12):1438-1440. [PubMed] [Google Scholar].

37. Orzalli MH, Kagan JC. Apoptosis and necroptosis as host defense strategies to prevent viral infection. Trends Cell Biol. 2017;27(11):800-809. doi: 10.1016/j.tcb.2017.05.007. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

38. Zhou X, Michal JJ, Zhang L, et al. Interferon induced IFIT family genes in host antiviral defense. Int J Biol Sci. 2013;9(2):200-208. doi: 10.7150/ijbs.5613. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

39. Gorbunova V, Seluanov A, Kennedy BK. The world goes bats: Living longer and tolerating viruses. Cell Metab. 2020;32(1):31-43. doi: 10.1016/j.cmet.2020.06.013. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

40. Nicastro E, Verdoni L, Bettini LR, et al. COVID-19 in immunosuppressed children. Front Pediatr. 2021;9: 629240. https://www.frontiersin.org/article/10.3389/fped.2021.629240 [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

41. Ragg H, Weissmann C. Not more than 117 base pairs of 5'-flanking sequence are required for inducible expression of a human IFN-alpha gene. Nature. 1983;303(5916):439-442. doi: 10.1038/303439a0. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

42. Weber F, Kochs G, Haller O. Inverse interference: How viruses fight the interferon system. Viral Immunol. 2004;17(4):498-515. doi: 10.1089/vim.2004.17.498. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

43. Devasthanam AS. Mechanisms underlying the inhibition of interferon signaling by viruses. Virulence. 2014;5(2):270-277. doi: 10.4161/viru.27902. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

44. Burke JM, St Clair LA, Perera R, Parker R. SARS-CoV-2 infection triggers widespread host mRNA decay leading to an mRNA export block. RNAO News N. 2021;27(11):1318-1329. doi: 10.1261/rna.078923.121. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

45. Yang XL, Wang G, Xie JY, et al. The intestinal microbiome primes host innate immunity against enteric virus systemic infection through type I interferon. mBio. 2021;12(3):e00366. doi: 10.1128/mBio.00366-21. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

46. Benveniste EN, Qin H. Type I interferons as anti-inflammatory mediators. Sci STKE Signal Transduct Knowl Environ. 2007;2007(416):pe70. doi: 10.1126/stke.4162007pe70. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

47. Bolívar S, Anfossi R, Humeres C, et al. IFN-â speelt zowel een pro- als anti-inflammatoire rol in de cardiale fibroblast van de rat via differentiële activering van STAT-eiwitten. Front Pharmacol. 2018;9:1368. doi:

10.3389/fphar.2018.01368. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

48. Mühl H, Pfeilschifter J. Anti-inflammatoire eigenschappen van pro-inflammatoir interferon-gamma. Int Immunopharm. 2003;3(9):1247-1255. doi: 10.1016/S1567-5769(03)00131-0. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

49. Pastorelli L, De Salvo C, Mercado JR, et al. Central role of the gut epithelial barrier in the pathogenesis of chronic intestinal inflammation: Lessons learned from animal models and human genetics. Front Immunol. 2013;4(280). doi: 10.3389/fimmu.2013.00280. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

50. Johnson SD, Olwenyi OA, Bhyravbhatla N, et al. Therapeutic implications of SARS-CoV-2 dysregulation of the gut-brain-lung axis. World J Gastroenterol. 2021;27(29):4763-4783. doi: 10.3748/wjg.v27.i29.4763. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

51. Lorenz W, Buhrmann C, Mobasheri A, Lueders C, Shakibaei M. Bacterial lipopolysaccharides form procollagen-endotoxin complexes that trigger cartilage inflammation and degeneration: Implicaties voor de ontwikkeling van reumatoïde artritis. Arthritis Res Ther. 2013;15(5):R111. doi: 10.1186/ar4291. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

52. Mohammad S, Thiemermann C. Role of metabolic endotoxemia in systemic inflammation and potential interventions. Front Immunol. 2021;11. 594150, doi: 10.3389/fimmu.2020.594150. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

53. Forbes JD, Chen CY, Knox NC, et al. A comparative study of the gut microbiota in immunemediated inflammatory diseases-does a common dysbiosis exist? Microbiome. 2018;6(1):221. doi: 10.1186/s40168-018-0603-4. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

54. Iacob S, Iacob DG. Infectieuze bedreigingen, de darmbarrière en het paard van Troje: Dysbiose. Front Microbiol. 2019;10:1676. doi: 10.3389/fmicb.2019.01676. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

55. Gou W, Fu Y, Yue L, et al. Gut microbiota, inflammation, and molecular signatures of host response to infection. J Genet Genomics 2021;48(9):792-802. doi: 10.1016/j.jgg.2021.04.002. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

56. Gu S, Chen Y, Wu Z, et al. Alterations of the gut microbiota in patients with COVID-19 or H1N1 influenza. Clin Infect Dis Off Publ Infect Dis Soc Am. 2020;71:2669-2678. ciaa709. doi: 10.1093/cid/ciaa709. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

57. Teixeira PC, Dorneles GP, Filho PCS, et al. Increased LPS levels coëxist with systemic inflammation and result in monocyte activation in evere COVID-19 patients. Int Immunopharmacol. 2021;100:108125. doi: 10.1101/2021.06.24.21259468. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

58. Hamming I, Timens W, Bulthuis MLC, Lely AT, Navis GJ, van Goor H. Tissue distribution of ACE2 protein, the functional receptor for SARS corona-

virus. Een eerste stap in het begrijpen van de pathogenese van SARS. J Pathol. 2004;203(2):631-637. doi: 10.1002/path.1570. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

59. Wiese OJ, Allwood BW, Zemlin AE. COVID-19 en het renine-angiotensine systeem (RAS): A spark that sets the forest alight? Med Hypotheses. 2020;144:110231. doi: 10.1016/j.mehy.2020.110231. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

60. Penninger JM, Grant MB, Sung JJY. The role of angiotensin converting enzyme 2 in modulating gut microbiota, intestinal inflammation, and coronavirus infection. Gastroenterology. 2021;160(1):39-46. doi: 10.1053/j.gastro.2020.07.067. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

61. Qin WH, Liu CL, Jiang YH, et al. Gut ACE2 expression, tryptophan deficiency, and inflammatory responses the potential connection that should not be ignored during SARS-CoV-2 infection. Cell Mol Gastroenterol Hepatol. 2021;12(4):1514-1516. doi: 10.1016/j.jcmgh.2021.06.014. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

62. Hashimoto T, Perlot T, Rehman A, et al. ACE2 links amino acid malnutrition to microbial ecology and intestinal inflammation. Nature. 2012;487(7408):477-481. doi: 10.1038/nature11228. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

63. Duan Y, Prasad R, Feng D, et al. Bone marrow-derived cells restore functional integrity of the gut epithelial and vascular barriers in a model of diabetes and ACE2 deficiency. Circ Res. 2019;125(11):969-988. doi: 10.1161/CIRCRESAHA.119.315743. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

64. He L-H, Ren L-F, Li J-F, et al. Intestinal flora as a potential strategy to fight SARS-CoV-2 infection. Front Microbiol 2020;11:1388. doi: 10.3389/fmicb.2020.01388. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

65. Burrell LM, Johnston CI, Tikellis C, Cooper ME. ACE2, a new regulator of the renin-angiotensin system. Trends Endocrinol Metabol. 2004;15(4):166-169. doi: 10.1016/j.tem.2004.03.001. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

66. Carlsson PO, Berne C, Jansson L. Angiotensin II and the endocrine pancreas: Effects on islet blood flow and insulin secretion in rats. Diabetologia. 1998;41(2):127-133. doi: 10.1007/s001250050880. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

67. Kayina CA, Maitra S, Anand RK, Ray BR, Baidya DK, Subramaniam R. SARS-CoV-2 infection presenting with hyperglycemia and ketosis: a case series of three diabetic patients. Indian J Crit Care Med Peer-Rev Off Publ Indian Soc Crit Care Med 2020;24(11):1141-1142. doi: 10.5005/jp-journals-10071-23595. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

68. Wang Y, Yuan X, Kang Y, Song X. Tryptophan-kynurenine pathway as a novel link between gut microbiota and schizophrenia: Een review. Trop J Pharmaceut Res. 2019;18(4):897-905. doi: 10.4314/tjpr.v18i4.30. [CrossRef] [Google Scholar].

69. Thomas T, Stefanoni D, Reisz JA, et al. COVID-19 infectie verandert kynurenine en vetzuurmetabolisme, correlerend met IL-6 niveaus en nierstatus. JCI Insight. 2020;5(14):e140327. doi: 10.1172/jci.insight.140327. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

70. Lionetto L, Ulivieri M, Capi M, et al. Increased kynurenine-to-tryptophan ratio in the serum of patients infected with SARS-CoV2: Een observationele cohortstudie. Biochim Biophys Acta, Mol Basis Dis. 2021;1867(3):166042. doi: 10.1016/j.bbadis.2020.166042. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

71. Eroðlu Ý, Eroðlu BÇ, Güven GS. Altered tryptophan absorption and metabolism could underly long-term symptoms in survivors of coronavirus disease 2019 (COVID-19). Nutr Burbank Los Angel Cty Calif. 2021;90:111308. doi: 10.1016/j.nut.2021.111308. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

72. Yang T, Chakraborty S, Saha P, et al. Gnotobiotic rats reveal that gut microbiota regulates colonic mRNA of ACE2, the receptor for SARS-CoV-2 infectivity. Hypertension. 2020;76(1):e1-e3. doi: 10.1161/HYPERTENSIONAHA.120.15360. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

73. Adebisi YA, Jimoh ND, Ogunkola IO, et al. The use of antibiotics in COVID-19 management: A rapid review of national treatment guidelines in 10 African countries. Trop Med Health. 2021;49(1):51. doi: 10.1186/s41182-021-00344-w. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

74. Russell CD, Fairfield CJ, Drake TM, et al. Co-infecties, secundaire infecties en antimicrobieel gebruik bij patiënten die tijdens de eerste pandemische golf van de ISARIC WHO CCP-UK-studie met COVID-19 in het ziekenhuis zijn opgenomen: Een multicentrische, prospectieve cohortstudie. Lancet Microbe. 2021;2(8):e354-e365. doi: 10.1016/S2666-5247(21)00090-2. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

75. Hernández-Terán A, Mejía-Nepomuceno F, Herrera MT, et al. Dysbiosis and structural disruption of the respiratory microbiota in COVID-19 patients with severe and fatal outcomes. Sci Rep. 2021;11(1):21297. doi: 10.1038/s41598-021-00851-0. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

76. Yeoh YK, Zuo T, Lui GCY, et al. Gut microbiota composition reflects disease severity and dysfunctional immune responses in patients with COVID-19. Gut. 2021;70(4):698-706. doi: 10.1136/gutjnl-2020-323020. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

77. Danilenko V, Devyatkin A, Marsova M, Shibilova M, Ilyasov R, Shmyrev V. Common inflammatory mechanisms in COVID-19 and Parkinson's diseases: The role of microbiome, pharmabiotics and postbiotics in their prevention. J Inflamm Res. 2021;14:6349-6381. doi: 10.2147/JIR.S333887. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

78. Geva-Zatorsky N, Sefik E, Kua L, et al. Mining the human gut microbiota for immunomodulatory organisms. Cell. 2017;168(5):928-943.e11. doi:

10.1016/j.cell.2017.01.022. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

79. Zuo T, Zhang F, Lui GCY, et al. Veranderingen in darmmicrobiota van patiënten met COVID-19 gedurende de tijd van ziekenhuisopname. Gastroenterology. 2020;159(3):944-955.e8. doi: 10.1053/j.gastro.2020.05.048. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

80. Zuo T, Liu Q, Zhang F, et al. Depicting SARS-CoV-2 faecal viral activity in association with gut microbiota composition in patients with COVID-19. Gut. 2021;70(2):276-284. doi: 10.1136/gutjnl-2020-322294. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

81. Gao J, Xu K, Liu H, et al. Impact of the gut microbiota on intestinal immunity mediated by tryptophan metabolism. Front Cell Infect Microbiol. 2018;8:13. doi: 10.3389/fcimb.2018.00013. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

82. Liu Q, Mak JWY, Su Q, et al. Gut microbiota dynamics in a prospective cohort of patients with post-acute COVID-19 syndrome. Gut. 2022;71(3):544-552. doi: 10.1136/gutjnl-2021-325989. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

83. Singh N, Gurav A, Sivaprakasam S, et al. Activation of the receptor (Gpr109a) for niacin and the commensal metabolite butyrate suppresses colonic inflammation and carcinogenesis. Immunity. 2014;40(1):128-139. doi: 10.1016/j.immuni.2013.12.007. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

84. Trompette A, Gollwitzer ES, Pattaroni C, et al. Dietary fiber confers protection against flu by shaping ly6c- patrolling monocyte hematopoiesis and CD8+ T cell metabolism. Immunity. 2018;48(5):992-1005. e8. doi: 10.1016/j.immuni.2018.04.022. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

85. Miquel S, Martín R, Rossi O, et al. Faecalibacterium prausnitzii en menselijke darmgezondheid. Curr Opin Microbiol. 2013;16(3):255-261. doi: 10.1016/j.mib.2013.06.003. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

86. Pan L, Mu M, Yang P, et al. Klinische kenmerken van COVID-19 patiënten met spijsverteringssymptomen in Hubei, China: A descriptive, cross-sectional, multicenter study. Off J Am Coll Gastroenterol ACG. 2020;115(5):766-773. doi: 10.14309/ajg.000000000620. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

87. Peluso MJ, Lu S, Tang AF, et al. Markers van immuunactivatie en ontsteking bij personen met postacute sequelae van severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 infectie. J Infect Dis. 2021;224(11):1839-1848. doi: 10.1093/infdis/jiab490. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

88. Hilpert K, Mikut R. Is there a connection between gut microbiome dysbiosis occurring in COVID-19 patients and post-COVID-19 symptoms? Front Microbiol. 2021;12:732838. doi: 10.3389/fmicb.2021.732838. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

89. Yonker LM, Gilboa T, Ogata AF, et al. Multisystem inflammatory syndrome in children is driven by zonulin-dependent loss of gut mucosal barrier. J Clin Invest. 2021;131(14). doi: 10.1172/JCI149633. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

90. Haran JP, Bradley E, Zeamer AL, et al. Inflammation-type dysbiosis of the oral microbiome associates with the duration of COVID-19 symptoms and long COVID. JCI Insight. 2021;6(20):e152346. doi: 10.1172/jci.insight.152346. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

91. Wilk AJ, Rustagi A, Zhao NQ, et al. A single-cell atlas of the peripheral immune response in patients with severe COVID-19. Nat Med. 2020;26(7):1070-1076. doi: 10.1038/s41591-020-0944-y. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

92. Diamond M, Halfmann P, Maemura T, et al. The SARS-CoV-2 B.1.1.529 Omicron virus causes attenuated infection and disease in mice and hamsters. Gepubliceerd online 9 februari. 2022. doi: 10.21203/rs.3.rs-1211792/v1. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

93. Kim HS. Do an altered gut microbiota and an associated leaky gut affect COVID-19 severity? Am Soc Microbiol. 2021;12(1):e03022. doi: 10.1128/mBio.03022-20. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

94. Enaud R, Prevel R, Ciarlo E, et al. The gut-lung Axis in health and respiratory diseases: A place for inter-organ and inter-kingdom crosstalks. Front Cell Infect Microbiol. 2020;10:9. https://www.frontiersin.org/article/10.3389/fcimb.2020.00009 [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

95. Budden KF, Gellatly SL, Wood DLA, et al. Emerging pathogenic links between microbiota and the gut-lung axis. Nat Rev Microbiol. 2017;15(1):55-63. doi: 10.1038/nrmicro.2016.142. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

96. Sencio V, Machado MG, Trottein F. The lung-gut axis during viral respiratory infections: De impact van darmdysbiose op secundaire ziekte-uitkomsten. Mucosal Immunol. 2021;14(2):296-304. doi: 10.1038/s41385-020-00361-8. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

97. Trompette A, Gollwitzer ES, Yadava K, et al. Gut microbiota metabolism of dietary fiber influences allergic airway disease and hematopoiesis. Nat Med. 2014;20(2):159-166. doi: 10.1038/nm.3444. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

98. Villena J, Kitazawa H. The modulation of mucosal antiviral immunity by immunobiotics: could they offer any benefit in the SARS-CoV-2 pandemic? Front Physiol. 2020;11:699. doi: 10.3389/fphys.2020.00699. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

99. Bradley KC, Finsterbusch K, Schnepf D, et al. Microbiota-driven tonic interferon signals in lung stromal cells protect from influenza virus infection. Cell Rep. 2019;28(1):245-256. e4. doi: 10.1016/j.celrep.2019.05.105. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

100. Schoefer L, Mohan R, Schwiertz A, Braune A, Blaut M. Anaerobe afbraak van flavonoïden door Clostridium orbiscindens. Appl Environ Microbiol.

2003;69(10):5849-5854. doi: 10.1128/AEM.69.10.5849-5854.2003. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

101. Saura-Calixto F, Pérez-Jiménez J, Touriño S, et al. Proanthocyanidin metabolites associated with dietary fibre from in vitro colonic fermentation and proanthocyanidin metabolites in human plasma. Mol Nutr Food Res. 2010;54(7):939-946. doi: 10.1002/mnfr.200900276. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

102. Steed AL, Christophi GP, Kaiko GE, et al. The microbial metabolite desaminotyrosine protects from influenza through type I interferon. Science. 2017;357(6350):498-502. doi: 10.1126/science.aam5336. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

103. Gautier T, David-Le Gall S, Sweidan A, et al. Next-generation probiotics and their metabolites in COVID-19. Micro-organismen. 2021;9(5):941. doi: 10.3390/microorganisms9050941. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

104. Kumar S, Pandey AK. Chemistry and biological activities of flavonoids: Een overzicht. Sci World J. 2013;2013:162750. doi: 10.1155/2013/162750. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

105. Abt MC, Osborne LC, Monticelli LA, et al. Commensal bacteria calibrate the activation threshold of innate antiviral immunity. Immunity. 2012;37(1):158-170. doi: 10.1016/j.immuni.2012.04.011. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

106. Dumas A, Bernard L, Poquet Y, Lugo-Villarino G, Neyrolles O. The role of the lung microbiota and the gut-lung axis in respiratory infectious diseases. Cell Microbiol. 2018;20(12):e12966. doi: 10.1111/cmi.12966. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

107. Crawford MS, Nordgren TM, McCole DF. Every breath you take: Impacts of environmental dust exposure on intestinal barrier function-from the gut-lung axis to COVID-19. Am J Physiol Gastrointest Liver Physiol. 2021;320(4):G586-G600. doi: 10.1152/ajpgi.00423.2020. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

108. Wang LF, Anderson DE. Viruses in bats and potential spillover to animals and humans. Curr Opin Virol. 2019;34:79-89. doi: 10.1016/j.coviro.2018.12.007. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

109. Banerjee A, Baker ML, Kulcsar K, Misra V, Plowright R, Mossman K. Novel insights into immune systems of bats. Front Immunol. 2020;11:26. doi: 10.3389/fimmu.2020.00026. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

110. Landolfo S, Gribaudo G, Angeretti A, Gariglio M. Mechanisms of viral inhibition by interferons. Pharmacol Ther. 1995;65(3):415-442. doi: 10.1016/0163-7258(95)98599-l. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

111. Pestka S, Krause CD, Walter MR. Interferons, interferon-like cytokines, and their receptors. Immunol Rev. 2004;202(1):8-32. doi: 10.1111/j.0105-2896.2004.00204.x. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

112. Xie J, Li Y, Shen X, Goh G, Zhu Y, Cui J, et al. Dampened STING-Dependent interferon activation in bats. Cell Host Microbe. 2018;23(3):297-301.e4. doi: 10.1016/j.chom.2018.01.006. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

113. Mokhtari T, Hassani F, Ghaffari N, Ebrahimi B, Yarahmadi A, Hassanzadeh G. COVID-19 en multiorgan failure: A narrative review on potential mechanisms. J Mol Histol. 2020;51(6):613-628. doi: 10.1007/s10735-020-09915-3. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

114. Yang L, Liu S, Liu J, et al. COVID-19: Immunopathogenese en immunotherapeutica. Signal Transduct Targeted Ther. 2020;5(1):1-8. doi: 10.1038/s41392-020-00243-2. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

115. Park SH. Een verminderde inflammatoire en aangeboren immuunrespons in COVID-19. Mol Cell. 2021;44(6):384-391. doi: 10.14348/molcells.2021.0068. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

116. Bestle D, Heindl MR, Limburg H, et al. TMPRSS2 and furin are both essential for proteolytic activation of SARS-CoV-2 in human airway cells. Life Sci Alliance. 2020;3(9):e202000786. doi: 10.26508/lsa.202000786. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

117. Dobrindt K, Hoagland DA, Seah C, et al. Common genetic variation in humans impacts in vitro susceptibility to SARS-CoV-2 infection. Stem Cell Rep. 2021;16(3):505-518. doi: 10.1016/j.stemcr.2021.02.010. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

118. Chung HY, Kim HJ, Jung KJ, et al. The inflammatory process in aging. Rev Clin Gerontol. 2000;10(3):207-222. doi: 10.1017/S0959259800010327. [CrossRef] [Google Scholar].

119. Gupta S, Agrawal A, Agrawal S, Su H, Gollapudi S. A paradox of immunodeficiency and inflammation in human aging: Lessen uit apoptose. Immun Ageing. 2006;3(1):5. doi: 10.1186/1742-4933-3-5. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

120. Kregel KC, Zhang HJ. An integrated view of oxidative stress in aging: Basic mechanisms, functional effects, and pathological considerations. Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol 2007;292(1):R18-R36. doi: 10.1152/ajpregu.00327.2006. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

121. Calyeca J, Balderas-Martínez YI, Selman M, Pardo A. Transcriptomic profile of the mice aging lung is associated with inflammation and apoptosis as important pathways. Aging. 2021;13(9):12378-12394. doi: 10.18632/aging.203039. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

122. Gupta S, Kass GE, Szegezdi E, Joseph B. The mitochondrial death pathway: A promising therapeutic target in diseases. J Cell Mol Med. 2009;13(6):1004-1033. doi: 10.1111/j.1582-4934.2009.00697.x. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

123. Franceschi C, Bonafè M, Valensin S, et al. Inflamm-aging: An evolutionary perspective on immunosenescence. Ann N Y Acad Sci. 2000;908(1):244-254. doi: 10.1111/j.1749-6632.2000.tb06651.x. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

124. De Maeyer RPH, van de Merwe RC, Louie R, et al. Blocking elevated p38 MAPK restores efferocytosis and inflammatory resolution in the elderly. Nat Immunol. 2020;21(6):615-625. doi: 10.1038/s41590-020-0646-0. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

125. Coppé JP, Desprez PY, Krtolica A, Campisi J. The Senescence-associated secretory phenotype: The dark side of tumor suppression. Annu Rev Pathol. 2010;5(1):99-118. doi: 10.1146/annurev-pathol-121808-102144. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

126. Velavan TP, Pallerla SR, Rüter J, et al. Host genetic factors determining COVID-19 susceptibility and severity. EBioMedicine. 2021;72. doi: 10.1016/j.ebiom.2021.103629. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

127. Feng S, Song F, Guo W, et al. Potentiële genen geassocieerd met COVID-19 en comorbiditeit. Int J Med Sci. 2022;19(2):402-415. doi: 10.7150/ijms.67815. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

128. Qian F, Wang X, Zhang L, et al. Impaired interferon signaling in dendritic cells from older donors infected in witro with west nile virus. J Infect Dis. 2011;203(10):1415-1424. doi: 10.1093/infdis/jir048. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

129. Prakash S, Agrawal S, Cao J, Gupta S, Agrawal A. Impaired secretion of interferons by dendritic cells from aged subjects to influenza. Age. 2013;35(5):1785-1797. doi: 10.1007/s11357-012-9477-8. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

130. Pillai PS, Molony RD, Martinod K, et al. Mx1 onthult aangeboren routes naar antivirale resistentie en dodelijke griepziekte. Science. 2016;352(6284):463-466. doi: 10.1126/science.aaf3926. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

131. Nagpal R, Mainali R, Ahmadi S, et al. Gut microbiome and aging: Fysiologische en mechanistische inzichten. Nutr Healthy Aging. 2018;4(4):267-285. doi: 10.3233/NHA-170030. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

132. Aleman FDD, Valenzano DR. Microbiome evolution during host aging. PLoS Pathog. 2019;15(7):e1007727. doi: 10.1371/journal.ppat.1007727. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

133. Viveiros A, Gheblawi M, Aujla PK, et al. Sex- and age-specific regulation of ACE2: Insights into severe COVID-19 susceptibility. J Mol Cell Cardiol. 2022;164:13-16. doi: 10.1016/j.yjmcc.2021.11.003. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

134. Allali I, Bakri Y, Amzazi S, Ghazal H. Gut-long as in COVID-19. Interdiscip Perspect Infect Dis. 2021;2021:6655380. doi: 10.1155/2021/6655380. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

135. de Heredia FP, Gómez-Martínez S, Marcos A. Obesity, inflammation and the immune system. Proc Nutr Soc. 2012;71(2):332-338. doi: 10.1017/S0029665112000092. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

136. de Frel DL, Atsma DE, Pijl H, et al. The impact of obesity and lifestyle on the immune system and susceptibility to infections such as COVID-19. Front Nutr. 2020;7:597600, Accessed July 28, 2022.https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnut.2020.597600 [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

137. Chiappetta S, Sharma AM, Bottino V, Stier C. COVID-19 en de rol van chronische ontsteking bij patiënten met obesitas. Int J Obes. 2020;44(8):1790-1792. doi: 10.1038/s41366-020-0597-4. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

138. Michalakis K, Ilias I. SARS-CoV-2 infectie en obesitas: Common inflammatory and metabolic aspects. Diabetes Metab Syndr Clin Res Rev. 2020;14(4):469-471. doi: 10.1016/j.dsx.2020.04.033. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

139. Muscogiuri G, Bettini S, Boschetti M, Barrea L, Savastano S, Colao A. Low-grade inflammation, CoVID-19, and obesity: Clinical aspect and molecular insights in childhood and adulthood. Int J Obes. 2022;46(7):1254-1261. doi: 10.1038/s41366-022-01111-5. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

140. Mattioli AV, Sciomer S, Maffei S, Gallina S. Lifestyle and stress management in women during COVID-19 pandemic: Impact on cardiovascular risk burden. Am J Lifestyle Med. 2020;15(3):356-359. doi: 10.1177/1559827620981014. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

141. Gutin I. BMI is maar een getal: Conflating riskiness and unhealthiness in discourse on body size. Sociol Health Illness. 2021;43(6):1437-1453. doi: 10.1111/1467-9566.13309. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

142. Griffith DM, Sharma G, Holliday CS, et al. Mannen en COVID-19: A biopsychosocial approach to understanding sex differences in mortality and recommendations for practice and policy interventions. Prev Chronic Dis. 2020;17:200247. doi: 10.5888/pcd17.200247. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

143. Sharma G, Volgman AS, Michos ED. Sex differences in mortality from COVID-19 pandemic: Zijn mannen kwetsbaar en vrouwen beschermd? JACC Case Rep. 2020;2(9):1407-1410. doi: 10.1016/j.jaccas.2020.04.027. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

144. Ali RMM, Ghonimy MBI. Post-COVID-19 pneumonie longfibrose: Een zorgwekkend vervolg bij overlevende patiënten. Egypt J Radiol Nucl Med. 2021;52(1):101. doi: 10.1186/s43055-021-00484-3. [CrossRef] [Google Scholar].

145. Klein SL, Flanagan KL. Sex differences in immune responses. Nat Rev Immunol. 2016;16(10):626-638. doi: 10.1038/nri.2016.90. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

146. Thomas T, Burguera B, Melton LJ, et al. Role of serum leptin, insulin, and estrogen levels as potential mediators of the relationship between fat mass and bone mineral density in men versus women. Bone. 2001;29(2):114-120. doi: 10.1016/S8756-3282(01)00487-2. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

147. Nakaya M, Tachibana H, Yamada K. Effect of estrogens on the interferon-gamma producing cell population of mouse splenocytes. Biosci Biotechnol Biochem. 2006;70(1):47-53. doi: 10.1271/bbb.70.47. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

148. Griesbeck M, Ziegler S, Laffont S, et al. Sex differences in plasmacytoid dendritic cell levels of IRF5 drive higher IFN-á production in women. J Immunol. 2015;195(11):5327-5336. doi: 10.4049/jimmunol.1501684. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

149. Zhang Q, Bastard P, Liu Z, et al. Inborn errors of type I IFN immunity in patients with life-threatening COVID-19. Science. 2020;370(6515):eabd4570. doi: 10.1126/science.abd4570. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

150. Povysil G, Butler-Laporte G, Shang N, et al. Rare loss-of-function variants in type I IFN immunity genen zijn niet geassocieerd met ernstige COVID-19. J Clin Invest. 2021;131, 147834(14). doi: 10.1172/JCI147834. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

151. Sama IE, Ravera A, Santema BT, et al. Circulating plasma concentrations of angiotensin-converting enzyme 2 in men and women with heart failure and effects of renin-angiotensin-aldosterone inhibitors. Eur Heart J. 2020;41(19):1810-1817. doi: 10.1093/eurheartj/ehaa373. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

152. Niemi MEK, Karjalainen J, Liao RG, et al. Mapping the human genetic architecture of COVID-19. Nature. 2021;600:1-22. Gepubliceerd online 8 juli 2021. doi: 10.1038/s41586-021-03767-x. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

153. Vuille-dit-Bille RN, Camargo SM, Emmenegger L, et al. Human intestine luminal ACE2 and amino acid transporter expression increased by ACE-inhibitors. Amino Acids. 2015;47(4):693-705. doi: 10.1007/s00726-014-1889-6. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

154. Wang HJ, Zakhari S, Jung MK. Alcohol, ontsteking, en darm-lever-hersen-interacties in weefselschade en ziekteontwikkeling. World J Gastroenterol WJG. 2010;16(11):1304-1313. doi: 10.3748/wjg.v16.i11.1304. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

155. Elisia I, Lam V, Cho B, et al. The effect of smoking on chronic inflammation, immune function and blood cell composition. Sci Rep. 2020;10(1):19480. doi: 10.1038/s41598-020-76556-7. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

156. Bailey KL, Samuelson DR, Wyatt TA. Alcohol use disorder: A pre-existing condition for COVID-19? Alcohol. 2021;90:11-17. doi: 10.1016/j.alcohol.2020.10.003. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

157. Higgins ST, Kurti AN, Redner R, et al. A literature review on prevalence of gender differences and intersections with other vulnerabilities to tobacco use in the United States, 2004-2014. Prev Med. 2015;80:89-100. doi: 10.1016/j.ypmed.2015.06.009. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

158. Kanny D, Naimi TS, Liu Y, Lu H, Brouwer RD. Annual total binge drinks consumed by U.S. adults, 2015. Am J Prev Med. 2018;54(4):486-496. doi: 10.1016/j.amepre.2017.12.021. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

159. Haston JC. Kenmerken geassocieerd met volwassenen die onthouden om handen te wassen in meerdere situaties voor en tijdens de COVID-19 pandemie - Verenigde Staten, oktober 2019 en juni 2020. MMWR Morb Mortal Wkly Rep. 2020;69:1443, 1449. doi: 10.15585/mmwr.mm6940a2. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

160. Cassino D, Besen-Cassino Y. Of masks and men? Gender, geslacht en beschermende maatregelen tijdens COVID-19. Polit Gend. 2020;16(4):1052-1062. doi: 10.1017/S1743923X20000616. [CrossRef] [Google Scholar].

161. Okten IO, Gollwitzer A, Oettingen G. Gender differences in preventing the spread of coronavirus. Gepubliceerd online 10 juni 2020. doi: 10.31234/osf.io/ch4jy. [CrossRef].

162. Pawlowski B, Atwal R, Dunbar RIM. Sex differences in everyday risk-taking behavior in humans. Evol Psychol. 2008;6(1):147470490800600100. doi: 10.1177/147470490800600104. [CrossRef] [Google Scholar].

163. Baker P, White A, Morgan R. Gezondheid van mannen: COVID-19 pandemie benadrukt noodzaak voor achterstallig beleid. Lancet. 2020;395(10241):1886-1888. doi: 10.1016/S0140-6736(20)31303-9. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

164. Rho HJ, Fremstad S, Brown H. A basic demographic profile of workers in frontline industries. Published online April 2020:10.

165. Munhoz CD, Lepsch LB, Kawamoto EM, et al. Chronic unpredictable stress exacerbates lipopolysaccharide-induced activation of nuclear factor-kappaB in the frontal cortex and hippocampus via glucocorticoid secretion. J Neurosci Off J Soc Neurosci. 2006;26(14):3813-3820. doi: 10.1523/JNEUROSCI.4398-05.2006. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

166. Coulthard LR, White DE, Jones DL, McDermott MF, Burchill SA. p38MAPK: stress responses from molecular mechanisms to therapeutics. Trends Mol Med. 2009;15(8):369-379. doi: 10.1016/j.molmed.2009.06.005. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

167. Heymach JV, Shackleford TJ, Tran HT, et al. Effect van vetarme diëten op plasmaspiegels van NFêB-gereguleerde inflammatoire cytokinen en angiogene factoren bij mannen met prostaatkanker. Cancer Prev Res Phila

Pa. 2011;4(10):1590-1598. doi: 10.1158/1940-6207.CAPR-10-0136. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

168. Slattery ML, Lundgreen A, Wolff RK. Dietary influence on MAPK-signaling pathways and risk of colon and rectal cancer. Nutr Cancer. 2013;65(5):729-738. doi: 10.1080/01635581.2013.795599. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

169. Combes A, Dekerle J, Webborn N, Watt P, Bougault V, Daussin FN. Inspanningsgeïnduceerde metabole fluctuaties beïnvloeden AMPK, p38-MAPK en CaMKII fosforylering in menselijke skeletspieren. Phys Rep. 2015;3(9):e12462. doi: 10.14814/phy2.12462. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

170. Hutton CP, Déry N, Rosa E, et al. Synergistic effects of diet and exercise on hippocampal function in chronically stressed mice. Neuroscience. 2015;308:180-193. doi: 10.1016/j.neuroscience.2015.09.005. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

171. Liu HW, Chang SJ. Matige lichaamsbeweging onderdrukt NF-êB signalering en activeert de SIRT1-AMPK-PGC1á as om spierverlies in diabetische db/db muizen af te zwakken. Front Physiol. 2018;9:636. doi: 10.3389/fphys.2018.00636. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

172. Enayat M. Lifestyle Choices, Environmental Conditions, and Social Issues: A Literature Review. Boulder. University of Colorado; 2019. https://scholar.colorado.edu/concern/undergraduate_honors_theses/3x816n261 [Google Scholar].

173. Deschasaux-Tanguy M, Srour B, Bourhis L, et al. Nutritional risk factors for SARS-CoV-2 infection: a prospective study within the NutriNet-Santé cohort. BMC Med. 2021;19(1):290. doi: 10.1186/s12916-021-02168-1. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

174. Lee SW, Lee J, Moon SY, et al. Physical activity and the risk of SARS-CoV-2 infection, severe COVID-19 illness and COVID-19 related mortality in South Korea: Een nationale cohortstudie. Br J Sports Med. 2021;56:912. Gepubliceerd online 21 juli 2021. doi: 10.1136/bjsports-2021-104203. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

175. Fossum CJ, Laatsch BF, Lowater HR, et al. Pre-existing oxidative stress creates a docking-ready conformation of the SARS-CoV-2 receptor-binding domain. ACS Bio Med Chem Au. 2022;2(1):84-93. doi: 10.1021/acsbiomedchemau.1c00040. [CrossRef] [Google Scholar].

176. Adams MS, Adams RB, Wessman CA, Demmig-Adams B. Nutritional cues tie living organisms to their environment and its sustainability. Front Nutr. 2016;3:28. doi: 10.3389/fnut.2016.00028. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

177. Brand-Miller JC, Holt SH, Pawlak DB, McMillan J. Glycemic index and obesity. Am J Clin Nutr. 2002;76(1):281S-285S. doi: 10.1093/ajcn/76/1.281S. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

178. Summers LKM, Fielding BA, Bradshaw HA, et al. Substituting dietary saturated fat with polyunsaturated fat changes abdominal fat distribution and improves insulin sensitivity. Diabetologia. 2002;45(3):369-377. doi: 10.1007/s00125-001-0768-3. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

179. Krachler B, Eliasson M, Stenlund H, Johansson I, Hallmans G, Lindahl B. Population-wide changes in reported lifestyle are associated with redistribution of adipose tissue. Scand J Publ Health. 2009;37(5):545-553. doi: 10.1177/14034948099971. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

180. Goss AM, Goree LL, Ellis AC, et al. Effects of diet macronutrient composition on body composition and fat distribution during weight maintenance and weight loss. Obesity. 2013;21(6):1139-1142. doi: 10.1002/oby.20191. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

181. Teng KT, Chang CY, Chang LF, Nesaretnam K. Modulation of obesity-induced inflammation by dietary fats: Mechanismen en klinisch bewijs. Nutr J. 2014;13(1):12. doi: 10.1186/1475-2891-13-12. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

182. Calder PC. Meervoudig onverzadigde vetzuren en ontsteking. Prostaglandinen Leukot Essent Vetzuren. 2006;75(3):197-202. doi: 10.1016/j.plefa.2006.05.012. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

183. Galgani JE, García D. Role of saturated and polyunsaturated fat in obesity-related inflammation. In: Rahman I, Bagchi D, eds Inflammation, Advancing Age and Nutrition. Academic Press; 2014:297-308. doi: 10.1016/B978-0-12-397803-5.00025-3. [CrossRef] [Google Scholar].

184. Simopoulos AP. Omega-3 vetzuren in wilde planten, noten en zaden. Asia Pac J Clin Nutr. 2002;11(s6):S163-S173. doi: 10.1046/j.1440-6047.11.s.6.5.x. [CrossRef] [Google Scholar].

185. Simopoulos AP. The importance of the omega-6/omega-3 fatty acid ratio in cardiovascular disease and other chronic diseases. Exp Biol Med. 2008;233(6):674-688. doi: 10.3181/0711-MR-311. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

186. Gordon WC, Bazan NG. Mediator lipidomics in de oogheelkunde: Targets for modulation in inflammation, neuroprotection and nerve regeneration. Curr Eye Res. 2013;38(10):995-1005. doi: 10.3109/02713683.2013.827211. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

187. Ilich JZ, Kelly OJ, Kim Y, Spicer MT. Low-grade chronische ontsteking bestendigd door moderne voeding als promotor van obesitas en osteoporose. Arh Hig Rada Toksikol. 2014;65(2):139-148. doi: 10.2478/10004-1254-65-2014-2541. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

188. Simopoulos AP. Evolutionaire aspecten van voeding: De omega-6/omega-3 verhouding en de hersenen. Mol Neurobiol. 2011;44(2):203-215. doi: 10.1007/s12035-010-8162-0. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

189. Mirande C, Kadlecikova E, Matulova M, et al. Dietary fibre degradation and fermentation by two xylanolytic bacteria Bacteroides xylanisolvens XB1AT and Roseburia intestinalis XB6B4 from the human intestine. J Appl Microbiol.

2010;109(2):451-460. doi: 10.1111/j.1365-2672.2010.04671.x. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

190. Stilling RM, van de Wouw M, Clarke G, Stanton C, Dinan TG, Cryan JF. De neurofarmacologie van butyraat: The bread and butter of the microbiota-gut-brain axis? Neurochem Int. 2016;99:110-132. doi: 10.1016/j.neuint.2016.06.011. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

191. Perrin P, Pierre F, Patry Y, et al. Alleen vezels die een stabiel butyraat producerend colon-ecosysteem bevorderen, verminderen de snelheid van afwijkende crypt foci bij ratten. Gut. 2001;48(1):53-61. doi: 10.1136/gut.48.1.53. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

192. Cheng C, Wei H, Peng J. 370 Dietary soluble fiber increases the intestinal butyrate-producing bacteria, reduces intestinal permeability, and improves metabolic syndrome in sows during perinatal period. J Anim Sci. 2019;97(suppl ment_3):133-133. doi: 10.1093/jas/skz258.271. [CrossRef] [Google Scholar].

193. Tian R, Hou G, Li D, Yuan TF. A possible change process of inflammatory cytokines in the prolonged chronic stress and its ultimate implications for health. Sci World J. 2014;2014:e780616. doi: 10.1155/2014/780616. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

194. Cohen S, Janicki-Deverts D, Doyle WJ, et al. Chronische stress, glucocorticoïde receptorresistentie, ontsteking en ziekterisico. Proc Natl Acad Sci USA. 2012;109(16):5995-5999. doi: 10.1073/pnas.1118355109. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

195. Karin O, Raz M, Tendler A, et al. A new model for the HPA axis explains dysregulation of stress hormones on the timescale of weeks. Mol Syst Biol. 2020;16(7):e9510. doi: 10.15252/msb.20209510. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

196. Dinan TG, Scott LV. Anatomy of melancholia: focus on hypothalamic-pituitary-adrenal axis overactivity and the role of vasopressin. J Anat. 2005;207(3):259-264. doi: 10.1111/j.1469-7580.2005.00443.x. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

197. Torres SJ, Nowson CA. Relatie tussen stress, eetgedrag en obesitas. Nutr Burbank Los Angel Cty Calif. 2007;23(11-12):887-894. doi: 10.1016/j.nut.2007.08.008. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

198. Moore CJ, Cunningham SA. Social position, psychological stress, and obesity: A systematic review. J Acad Nutr Diet. 2012;112(4):518-526. doi: 10.1016/j.jand.2011.12.001. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

199. Jackson SE, Kirschbaum C, Steptoe A. Hair cortisol and adiposity in a population-based sample of 2, 527 men and women aged 54 to 87 years. Obesitas. 2017;25(3):539-544. doi: 10.1002/oby.21733. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

200. Brown A, Flint SW, Kalea AZ, O'Kane M, Williams S, Batterham RL. Negative impact of the first COVID-19 lockdown on health-related behaviours and psychological wellbeing in people living with severe and complex obesity in the UK. EClinicalMedicine. 2021;34:100796. doi:

10.1016/j.eclinm.2021.100796. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

201. Ferreira FG, Juvanhol LL, Silva DCGda, Longo GZ. Visceral adiposity index is a better predictor of unhealthy metabolic phenotype than traditional adiposity measures: Resultaten van een population-based studie. Publ Health Nutr. 2019;22(9):1545-1554. doi: 10.1017/S136898001800335X. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

202. Alkhalaqi A, Al-Naimi F, Qassmi R, et al. Viscerale adipositeitsindex is een betere voorspeller van type 2 diabetes dan body mass index in Qatarese bevolking. Medicine (Baltim). 2020;99(35):e21327. doi: 10.1097/MD.00000000021327. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

203. Puhl RM, Lessard LM, Larson N, Eisenberg ME, Neumark-Stzainer D. Weight stigma as a predictor of Ddstress and maladaptive eating behaviors during COVID-19: Longitudinal findings from the EAT study. Ann Behav Med Publ Soc Behav Med. 2020;54(10):738-746. doi: 10.1093/abm/kaaa077. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

204. Vartanian LR, Novak SA. Internalized societal attitudes moderate the impact of weight stigma on avoidance of exercise. Obes Silver Spring Md. 2011;19(4):757-762. doi: 10.1038/oby.2010.234. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

205. Phelan S, Burgess D, Yeazel M, Hellerstedt W, Griffin J, van Ryn M. Impact of weight bias and stigma on quality of care and outcomes for patients with obesity. Obes Rev. 2015;16(4):319-326. doi: 10.1111/obr.12266. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

206. Sutin AR, Stephan Y, Terracciano A. Weight discrimination and risk of mortality. Psychol Sci. 2015;26(11):1803-1811. doi: 10.1177/0956797615601103. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

207. Tomiyama AJ, Carr D, Granberg EM, et al. How and why weight stigma drives the obesity 'epidemic' and harms health. BMC Med. 2018;16:123. doi: 10.1186/s12916-018-1116-5. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

208. Gomez-Cabrera MC, Domenech E, Romagnoli M, et al. Oral administration of vitamin C decreases muscle mitochondrial biogenesis and hampers training-induced adaptations in endurance performance. Am J Clin Nutr. 2008;87(1):142-149. doi: 10.1093/ajcn/87.1.142. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

209. Nieman DC, Wentz LM. Het dwingende verband tussen fysieke activiteit en het afweersysteem van het lichaam. J Sport Health Sci. 2019;8(3):201-217. doi: 10.1016/j.jshs.2018.09.009. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

210. Harrison RM, Yin J. Particulate matter in the atmosphere: which particle properties are important for its effects on health? Sci Total Environ. 2000;249(1):85-101. doi: 10.1016/S0048-9697(99)00513-6. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

211. Ansari FA, Mahmood R. Sodium nitrate induces reactive oxygen species that lower the antioxidant power, damage the membrane, and alter pathways of glucose metabolism in human erythrocytes. J Agric Food Chem. 2015;63(48):10372-10379. doi: 10.1021/acs.jafc.5b04898. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

212. Zhao S, Miao D, Zhu K, et al. Interaction of benzo[a]pyrene with Cu(II)-montmorillonite: Generation and toxicity of environmentally persistent free radicals and reactive oxygen species. Environ Int. 2019;129:154-163. doi: 10.1016/j.envint.2019.05.037. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

213. Mizutani T, Mori R, Hirayama M, et al. Sodium lauryl sulfate stimulates the generation of reactive oxygen species through interactions with cell membranes. J Oleo Sci. 2016;65(12):993-1001. doi: 10.5650/jos.ess16074. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

214. Tong H, Lakey PSJ, Arangio A M, et al. Reactive oxygen species formed in aqueous mixtures of secondary organic aerosols and mineral dust influencing cloud chemistry and public health in the Anthropocene. Faraday Discuss. 2017;200(0):251-270. doi: 10.1039/C7FD00023E. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

215. Fang T, Lakey PSJ, Weber RJ, Shiraiwa M. Oxidative potential of particulate matter and generation of reactive oxygen species in epithelial lining fluid. Environ Sci Technol. 2019;53(21):12784-12792. doi: 10.1021/acs.est.9b03823. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

216. Gori T, Daiber A, Di Stolfo G, et al. Nitroglycerine veroorzaakt mitochondriale reactieve zuurstofspecies productie: In vitro mechanistische inzichten. Can J Cardiol. 2007;23(12):990-992. doi: 10.1016/S0828-282X(07)70862-0. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

217. Lin Q, Deng Y. Is sulfaatradicaal een ROS? Environ Sci Technol. 2021;55(22):15010-15012. doi: 10.1021/acs.est.1c06651. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

218. Paulin L, Hansel N. Particulate air pollution and impaired lung function. F1000Research. 2016;5:F1000. Faculty Rev-201. doi: 10.12688/f1000research.7108.1. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

219. Mutlu EA, Comba IY, Cho T, et al. Inhalational exposure to particulate matter air pollution changes the composition of the gut microbiome. Environ Pollut Barking Essex 1987. 2018;240:817-830. doi: 10.1016/j.envpol.2018.04.130. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

220. Chuang KJ, Chan CC, Su TC, Lee CT, Tang CS. The effect of urban air pollution on inflammation, oxidative stress, coagulation, and autonomic dysfunction in young adults. Am J Respir Crit Care Med. 2007;176(4):370-376. doi: 10.1164/rccm.200611-1627OC. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

221. Vogel CFA, Van Winkle LS, Esser C, Haarmann-Stemmann T. The aryl hydrocarbon receptor as a target of environmental stressors - Implications for pollution mediated stress and inflammatory responses. Redox Biol. 2020;34:101530. doi: 10.1016/j.redox.2020.101530. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

222. Van de Wiele T, Vanhaecke L, Boeckaert C, et al. Human colon microbiota transformate polycyclic aromatic hydrocarbons to estrogenic metabolites. Environ Health Perspect. 2005;113(1):6-10. doi: 10.1289/ehp.7259. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

223. Campanale C, Massarelli C, Savino I, Locaputo V, Uricchio VF. A detailed review study on potential effects of microplastics and additives of concern on human health. Int J Environ Res Publ Health. 2020;17(4):1212. doi: 10.3390/ijerph17041212. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

224. Ghorani-Azam A, Riahi-Zanjani B, Balali-Mood M. Effects of air pollution on human health and practical measures for prevention in Iran. J Res Med Sci Off J Isfahan Univ Med Sci. 2016;21:65. doi: 10.4103/1735-1995.189646. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

225. Fackelmann G, Sommer S. Microplastics en het darmmicrobioom: How chronically exposed species may suffer from gut dysbiosis. Mar Pollut Bull. 2019;143:193-203. doi: 10.1016/j.marpolbul.2019.04.030. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

226. Popkin BM, Gordon-Larsen P. The nutrition transition: Worldwide obesity dynamics and their determinants. Int J Obes Relat Metab Disord J Int Assoc Study Obes. 2004;28(suppl 3):S2-S9. doi: 10.1038/sj.ijo.0802804. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

227. Reddy S. Regionale casestudies - India. Emerg Soc - Coexistence Child Malnutrition Obes. 2009;63:15-24. doi: 10.1159/000209969. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

228. Drewnowski A, Eichelsdoerfer P. Can low-income Americans afford a healthy diet? Nutr Today. 2010;44(6):246-249. doi: 10.1097/NT.0b013e3181c29f79. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

229. Hilmers A, Hilmers DC, Dave J. Neighborhood disparities in access to healthy foods and their effects on environmental justice. Am J Publ Health. 2012;102(9):1644-1654. doi: 10.2105/AJPH.2012.300865. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

230. Kari JT, Pehkonen J, Hirvensalo M, et al. Income and physical activity among adults: Evidence from self-reported and pedometer-based physical activity measurements. PLoS One. 2015;10(8):e0135651. doi: 10.1371/journal.pone.0135651. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

231. Bantham A, Taverno Ross SE, Sebastião E, Hall G. Overcoming barriers to physical activity in underserved populations. Prog Cardiovasc Dis. 2021;64:64-71. doi: 10.1016/j.pcad.2020.11.002. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

232. National Research Council (VS) . Panel over ras, etniciteit en gezondheid op latere leeftijd. In: Bulatao RA, Anderson NB, eds. Understanding Racial and Ethnic Differences in Health in Late Life: A Research Agenda. Washington (DC): National Academies Press (VS); 2004. 8, Stress. Beschikbaar op: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK24685/ [PubMed] [Google Scholar].

233. Brondolo E, Byer K, Gianaros PJ, et al. Stress and Health Disparities: Contexts, Mechanisms, and Interventions Among Racial/ethnic Minority and Low Socioeconomic Status Populations: (500202018-001). Online gepubliceerd. 2017. doi: 10.1037/e500202018-001. [CrossRef] [Google Scholar].

234. Hajat A, Hsia C, O'Neill MS. Sociaaleconomische verschillen en blootstelling aan luchtverontreiniging: A global review. Curr Environ Health Rep. 2015;2(4):440-450. doi: 10.1007/s40572-015-0069-5. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

235. Jbaily A, Zhou X, Liu J, et al. Air pollution exposure disparities across US population and income groups. Nature. 2022;601(7892):228-233. doi: 10.1038/s41586-021-04190-y. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

236. Koma W, Artiga S, Neuman T, et al. Low-income and Communities of Color at Higher Risk of Serious Illness if Infected with Coronavirus. Kaiser Family Foundation; 2020. https://www.kff.org/disparities-policy/issue-brief/low-income-and-communities-of-color-at-higher-risk-of-serious-illness-if-infected-with-coronavirus/, Accessed February, 2022. [Google Scholar]

237. CDC . Verschillen in COVID-19-geassocieerde ziekenhuisopnames. Centers for Disease Control and Prevention; 2022, Accessed March, 2022. https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/health-equity/racial-ethnic-disparities/disparities-hospitalization.html [Google Scholar].

238. Scherer LD, Pennycook G. Who is susceptible to online health misinformation? Am J Publ Health. 2020;110(S3):S276-S277. doi: 10.2105/AJPH.2020.305908. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

239. Seo H, Blomberg M, Altschwager D, Vu HT. Vulnerable populations and misinformation: A mixed-methods approach to underserved older adults' online information assessment. New Media Soc. 2021;23(7):2012-2033. doi: 10.1177/1461444820925041. [CrossRef] [Google Scholar].

240. Khairat S, Zou B, Adler-Milstein J. Factors and reasons associated with low COVID-19 vaccine uptake among highly hesitant communities in the US. Am J Infect Control. 2022;0(0):262-267. doi: 10.1016/j.ajic.2021.12.013. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

241. Furman D, Campisi J, Verdin E, et al. Chronic inflammation in the etiology of disease across the life span. Nat Med. 2019;25(12):1822-1832. doi: 10.1038/s41591-019-0675-0. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

242. Groff D, Sun A, Ssentongo AE, et al. Short-term and long-term rates of postacute sequelae of SARS-CoV-2 Infection: Een systematisch overzicht. JAMA Netw Open. 2021;4(10):e2128568. doi: 10.1001/jamanetworkopen.2021.28568. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

243. Polutchko SK, Glime GNE, Demmig-Adams B. Synergistic action of membrane-bound and water-soluble antioxidants in neuroprotection. Moleculen. 2021;26(17):5385. doi: 10.3390/molecules26175385. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

244. Desai MS, Seekatz AM, Koropatkin NM, et al. A dietary fiber-deprived gut microbiota degradeert de colonic mucus barrier and enhances pathogen susceptibility. Cell. 2016;167(5):1339-1353. e21. doi: 10.1016/j.cell.2016.10.043. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

245. Gil-Cardoso K, Ginés I, Pinent M, Ardévol A, Blay M, Terra X. Effects of flavonoids on intestinal inflammation, barrier integrity and changes in gut microbiota during diet-induced obesity. Nutr Res Rev. 2016;29(2):234-248. doi: 10.1017/S0954422416000159. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

246. Tan J, McKenzie C, Vuillermin PJ, et al. Dietary fiber and bacterial SCFA enhance oral tolerance and protect against food allergy through diverse cellular pathways. Cell Rep. 2016;15(12):2809-2824. doi: 10.1016/j.celrep.2016.05.047. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

247. Valdes AM, Walter J, Segal E, Spector TD. Rol van de darmmicrobiota in voeding en gezondheid. BMJ. 2018;361:k2179. doi: 10.1136/bmj.k2179. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

248. Ballway JW, Song BJ. Translational approaches with antioxidant phytochemicals against alcohol-mediated oxidative stress, gut dysbiosis, intestinal barrier dysfunction, and fatty liver disease. Antioxid Basel Switz. 2021;10(3):384. doi: 10.3390/antiox10030384. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

249. Antunes KH, Fachi JL, de Paula R, et al. Microbiota-derived acetate protects against respiratory syncytial virus infection through a GPR43-type 1 interferon response. Nat Commun. 2019;10(1):3273. doi: 10.1038/s41467-019-11152-6. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

250. Wang Y, Wu G, Zhao L, Wang W. Nutritional modulation of gut microbiota alleviates severe gastrointestinal symptoms in a patient with post-acute COVID-19 syndrome. mBio. 2022;0(0):e03801. doi: 10.1128/mbio.03801-21. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

251. Li W, Ding Y, Quang TH, et al. NF-êB inhibition and PPAR activation by phenolic compounds from Hypericum perforatum L. adventitious root. Bull Kor Chem Soc. 2013;34(5):1407-1413. doi: 10.5012/bkcs.2013.34.5.1407. [CrossRef] [Google Scholar].

252. Zivkovic AM, Telis N, Duits JB, Hangmat BD. Dietary omega-3 fatty acids aid in the modulation of inflammation and metabolic health. Calif Agric. 2011;65(3):106-111. doi: 10.3733/ca.v065n03p106. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

253. Ciccone MM, Cortese F, Gesualdo M, et al. Dietary intake of carotenoids and their antioxidant and anti-inflammatory effects in cardiovascular care. Mediat Inflamm. 2013;2013:e782137. doi: 10.1155/2013/782137. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

254. Schultz H, Ying GS, Dunaief JL, Dunaief DM. Rising plasma beta-carotene is associated with diminishing C-reactive protein in patients consuming a dark green leafy vegetable-rich, low inflammatory foods everyday (LIFE) diet. Am J Lifestyle Med. 2019;15(6):634-643. doi: 10.1177/1559827619894954. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

255. Demmig-Adams B, López-Pozo M, Stewart JJ, Adams WW. Zeaxanthine en luteïne: Photoprotectors, anti-inflammatories, and brain food. Moleculen. 2020;25(16):3607. doi: 10.3390/molecules25163607. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

256. EWG Science Team . EWG's 2021 Shopper's Guide to Pesticides in Produce. EWG; 2021. https://www.ewg.org/foodnews/summary.php, Accessed February, 2022. [Google Scholar]

257. Barrea L, Grant WB, Frias-Toral E, et al. Dietary recommendations for post-COVID-19 syndrome. Nutrients. 2022;14(6):1305. doi: 10.3390/nu14061305. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

258. Demmig-Adams B, Polutchko SK, Adams WW. Structure-function-environment relationship of the isomers zeaxanthin and lutein. Photochem. 2022;2(2):308-325. doi: 10.3390/photochem2020022. [CrossRef] [Google Scholar].

259. Zaragoza-Huesca D, Martínez-Cortés C, Banegas-Luna AJ, et al. Identification of kukoamine A, zeaxanthin, and Clexane as new furin inhibitors. Int J Mol Sci. 2022;23(5):2796. doi: 10.3390/ijms23052796. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

260. Liu M, Zheng M, Cai D, et al. Zeaxanthin promotes mitochondrial biogenesis and adipocyte browning via AMPKá1 activation. Food Funct. 2019;10(4):2221-2233. doi: 10.1039/C8FO02527D. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

261. Xie J, Liu M, Liu H, et al. Zeaxanthin ameliorates obesity by activating the â3-adrenergic receptor to stimulate inguinal fat thermogenesis and modulating the gut microbiota. Food Funct. 2021;12(24):12734-12750. doi: 10.1039/d1fo02863d. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

262. Zhao B, Liu M, Liu H, et al. Zeaxanthin promotes browning by enhancing mitochondrial biogenesis through the PKA pathway in 3T3-L1 adipocytes. Food Funct. 2021;12(14):6283-6293. doi: 10.1039/D1FO00524C. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

263. El Hadi H, Di Vincenzo A, Vettor R, Rossato M. Food ingredients involved in white-to-brown adipose tissue conversion and in calorie burning. Front Physiol. 2018;9:1954. doi: 10.3389/fphys.2018.01954. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

264. Krüger K, Mooren FC, Eder K, Ringseis R. Immune and inflammatory signaling pathways in exercise and obesity. Am J Lifestyle Med. 2014;10(4):268-279. doi: 10.1177/1559827614552986. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

265. Thirupathi A, Wang M, Lin JK, et al. Effect van verschillende trainingsmodaliteiten op oxidatieve stress: Een systematisch overzicht. BioMed Res Int. 2021;2021:e1947928. doi: 10.1155/2021/1947928. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

266. Rahmati-Ahmadabad S, Hosseini F. Oefenen tegen SARS-CoV-2 (COVID-19): Does workout intensity matter? (Een mini-overzicht van enkele

indirecte bewijzen met betrekking tot obesitas). Obes Med. 2020;19:100245. doi: 10.1016/j.obmed.2020.100245. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

267. Adams R, Egbo K, Demmig-Adams B. High-dose vitamine C supplementen verminderen de voordelen van lichaamsbeweging in atletische training en ziektepreventie. Nutr Food Sci. 2014;44:95-101. [Google Scholar].

268. Divella R, Palma GD, Tufaro A, et al. Diet, Probiotics and physical activity: De juiste bondgenoten voor een gezonde microbiota. Anticancer Res. 2021;41(6):2759-2772. doi: 10.21873/anticanres.15057. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

269. Feng V, Bawa KK, Marzolini S, et al. Impact van 12-weeks oefenprogramma op biomarkers van darmbarrière-integriteit bij patiënten met coronaire hartziekte. PLoS One. 2021;16(11):e0260165. doi: 10.1371/journal.pone.0260165. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

270. Ribeiro FM, Petriz B, Marques G, Kamilla LH, Franco OL. Is er een drempelwaarde voor trainingsintensiteit die de leaky gut kan vermijden? Front Nutr. 2021;8:75. doi: 10.3389/fnut.2021.627289. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

271. Fu Q, VanGundy TB, Shibata S, Auchus RJ, Williams GH, Levine BD. Exercise training versus propranolol in the treatment of the postural orthostatic Tachycardia syndrome. Hypertension. 2011;58(2):167-175. doi: 10.1161/HYPERTENSIONAHA.111.172262. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

272. Kanjwal K, Jamal S, Kichloo A, Grubb BP. New-onset postural orthostatic Tachycardia syndrome following coronavirus disease 2019 infection. J Innov Card Rhythm Manag. 2020;11(11):4302-4304. doi: 10.19102/icrm.2020.111102. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

273. Chadda KR, Blakey EE, Huang CLH, Jeevaratnam K. Long COVID-19 and postural orthostatic Tachycardia syndrome- Is dysautonomia to be Bbamed? Front Cardiovasc Med. 2022;9:860198. https://www.frontiersin.org/article/10.3389/fcvm.2022.860198 [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

274. Djalilova DM, Schulz PS, Berger AM, Case AJ, Kupzyk KA, Ross AC. Impact van yoga op inflammatoire biomarkers: Een systematische review. Biol Res Nurs. 2019;21(2):198-209. doi: 10.1177/1099800418820162. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

275. Venkatesh H, Ravish H, Wilma Delphine Silvia C, Srinivas H. Molecular signature of the immune response to yoga therapy in stress-related chronic disease conditions: Een inzicht. Int J Yoga. 2020;13(1):9-17. doi: 10.4103/ijoy.IJOY_82_18. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

276. Moreira FP, Cardoso Tde A, Mondin TC, et al. The effect of proinflammatory cytokines in Cognitive Behavioral Therapy. J Neuroimmunol. 2015;285:143-146. doi: 10.1016/j.jneuroim.2015.06.004. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

277. Pascoe MC, Thompson DR, Jenkins ZM, Ski CF. Mindfulness medieert de fysiologische markers van stress: systematische review en meta-analyse. J Psychiatr Res. 2017;95:156-178. doi: 10.1016/j.jpsychires.2017.08.004. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

278. Sanada K, Montero-Marin J, Barceló-Soler A, et al. Effecten van op mindfulness gebaseerde interventies op biomarkers en laaggradige ontsteking bij patiënten met psychiatrische stoornissen: Een meta-analytische review. Int J Mol Sci. 2020;21(7):2484. doi: 10.3390/ijms21072484. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

279. Turner L, Galante J, Vainre M, Stochl J, Dufour G, Jones PB. Immune dysregulation among students exposed to exam stress and its mitigation by mindfulness training: Findings from an exploratory randomised trial. Sci Rep. 2020;10(1):5812. doi: 10.1038/s41598-020-62274-7. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

280. Bai H, Xu S, Wu Q, et al. Clinical events associated with acupuncture intervention for the treatment of chronic inflammation associated disorders. Mediat Inflamm. 2020;2020:2675785. doi: 10.1155/2020/2675785. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

281. Behan C. The benefits of meditation and mindfulness practices during times of crisis such as COVID-19. Ir J Psychol Med. 2020;37:1-3. Gepubliceerd online 14 mei 2020. doi: 10.1017/ipm.2020.38. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

282. Bursky M, Kosuri M, Walsh Carson K, Babad S, Iskhakova A, Nikulina V. Het nut van meditatie en op mindfulness gebaseerde interventies ten tijde van COVID-19: A theoretical proposition and systematic review of the relevant prison, quarantine and lockdown literature. Psychol Rep. 2021;10:332941211048734. Gepubliceerd online december. doi: 10.1177/00332941211048734. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

283. Yeun YR, Kim SD. Psychologische effecten van online-based mindfulness programma's tijdens de COVID-19 pandemie: A systematic review of randomized controlled trials. Int J Environ Res Publ Health. 2022;19(3):1624. doi: 10.3390/ijerph19031624. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

284. Christaki E, Kokkinos A, Costarelli V, Alexopoulos EC, Chrousos GP, Darviri C. Stress management can facilitate weight loss in Greek overweight and obese women: a pilot study. J Hum Nutr Diet Off J Br Diet Assoc. 2013;26(suppl 1):132-139. doi: 10.1111/jhn.12086. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

285. Stavrou S, Nicolaides NC, Papageorgiou I, et al. The effectiveness of a stress-management intervention program in the management of overweight and obesity in childhood and adolescence. J Mol Biochem. 2016;5(2):63-70. [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

286. Xenaki N, Bacopoulou F, Kokkinos A, Nicolaides NC, Chrousos GP, Darviri C. Impact van een stressmanagementprogramma op gewichtsverlies, mentale gezondheid en leefstijl bij volwassenen met obesitas: Een gerandomiseerde

gecontroleerde trial. J Mol Biochem. 2018;7(2):78-84. [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

287. Stewart SJF, Ogden J. Motiverend of stigmatiserend? De volksgezondheids- en mediaberichtgeving rond COVID-19 en obesitas: A qualitative think aloud study. Health Educ. 2021;122(4):374-386. doi: 10.1108/HE-04-2021-0067. [CrossRef] [Google Scholar].

288. Robinson B, Coveleski S. Zeg dat niet tegen ME: Opposition to targeting in weight-centric intervention messages. Health Commun. 2018;33(2):139-147. doi: 10.1080/10410236.2016.1250189. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

289. Duarte C, Gilbert P, Stalker C, et al. Effect van het toevoegen van een compassiegerichte interventie op emotie, eten en gewichtsuitkomsten in een commercieel gewichtsbeheersingsprogramma. J Health Psychol. 2021;26(10):1700-1715. doi: 10.1177/1359105319890019. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

290. Salemonsen E, Hansen BS, Førland G, Holm AL. Healthy life centre participants' perceptions of living with overweight or obesity and seeking help for a perceived "wrong" lifestyle - a qualitative interview study. BMC Obes. 2018;5(1):42. doi: 10.1186/s40608-018-0218-0. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

291. Carter A, Gilbert P, Kirby JN. Compassion-focused therapy for body weight shame: A mixed methods pilot trial. Clin Psychol Psychother. 2021;28(1):93-108. doi: 10.1002/cpp.2488. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

292. Thøgersen-Ntoumani C, Dodos LA, Stenling A, Ntoumanis N. Does self-compassion help to deal with dietary lapses among overweight and obese adults who pursue weight-loss goals? Br J Health Psychol. 2021;26(3):767-788. doi: 10.1111/bjhp.12499. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

293. Duarte C, Matos M, Stubbs RJ, et al. The impact of shame, self-criticism and social rank on eating behaviours in overweight and obese women participating in a weight management programme. PLoS One. 2017;12(1):e0167571. doi: 10.1371/journal.pone.0167571. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

294. Lowe MR, Butryn ML, Didie ER, et al. The power of food scale. A new measure of the psychological influence of the food environment. Appetite. 2009;53(1):114-118. doi: 10.1016/j.appet.2009.05.016. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

295. Keirns NG, Stout ME, Smith CE, et al. Mindful acceptance, not awareness, associated with lower food susceptibility. Eat Weight Disord EWD. 2022;27(4):1481-1489. doi: 10.1007/s40519-021-01288-0. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

296. Carrillo A, Feig EH, Harnedy LE, et al. The role of positive psychological constructs in diet and eating behavior among people with metabolic syndrome: Een kwalitatieve studie. Health Psychol Open. 2022;9(1):20551029211055264. doi: 10.1177/20551029211055264. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

297. Mathews EH, Liebenberg L. A Practical quantification of blood glucose production due to high-level chronic stress. Stress Health. 2012;28(4):327-332. doi: 10.1002/smi.2415. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

298. Kersten S.Mechanisms of nutritional and hormonal regulation of lipogenesis. EMBO Rep. 2001;2(4):282-286. doi: 10.1093/embo-reports/kve071. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

299. Linares-García L, Cárdenas-Barragán ME, Hernández-Ceballos W, et al. Bacteriële en schimmel darmdysbiose en Clostridium difficile in COVID-19: Een overzicht. J Clin Gastroenterol. 2022;56(4):285-298. doi: 10.1097/MCG.000000001669. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

300. Ceccarelli G, Borrazzo C, Pinacchio C, et al. Orale bacteriotherapie bij patiënten met COVID-19: Een retrospectieve cohortstudie. Front Nutr. 2021;7:613928. doi: 10.3389/fnut.2020.613928. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

301. Liu F, Ye S, Zhu X, et al. Gastro-intestinale verstoring en effect van fecale microbiota transplantatie bij ontslagen COVID-19 patiënten. J Med Case Rep. 2021;15:60. doi: 10.1186/s13256-020-02583-7. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

302. Wischmeyer PE, Tang H, Ren Y, et al. Daily Lactobacillus probiotic versus placebo in COVID-19-exposed household contacts (PROTECT-EHC): Een gerandomiseerde klinische studie. 2022:21268275. Gepubliceerd online 5 januari 2022. doi: 10.1101/2022.01.04.21268275. [CrossRef] [Google Scholar].

303. Modi SR, Collins JJ, Relman DA. Antibiotica en de darmmicrobiota. J Clin Invest. 2014;124(10):4212-4218. doi: 10.1172/JCI72333. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

304. Calderón-Parra J, Muiño-Miguez A, Bendala-Estrada AD, et al. Ongepast antibioticagebruik in het COVID-19 tijdperk: Factoren geassocieerd met ongepast voorschrijven en secundaire complicaties. Analyse van het register SEMI-COVID. PLoS One. 2021;16(5):e0251340. doi: 10.1371/journal.pone.0251340. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

305. Llor C, Ouchi D, Giner-Soriano M, García-Sangenís A, Bjerrum L, Morros R. Correlation between previous antibiotic exposure and COVID-19 severity. Een cohortstudie op bevolkingsniveau. Antibiotica. 2021;10(11):1364. doi: 10.3390/antibiotics10111364. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

306. Evans A, Banks K, Jennings R, et al. Increasing access to healthful foods: A qualitative study with residents of low-income communities. Int J Behav Nutr Phys Act. 2015;12(suppl 1):S5. doi: 10.1186/1479-5868-12-S1-S5. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

307. Thow AM, Jan S, Leeder S, Swinburn B. The effect of fiscal policy on diet, obesity and chronic disease: A systematic review. Bull World Health Organ. 2010;88(8):609-614. doi: 10.2471/BLT.09.070987. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

308. Kondo MC, Fluehr JM, McKeon T, Branas CC. Urban green space and its impact on human health. Int J Environ Res Publ Health. 2018;15(3):445. doi: 10.3390/ijerph15030445. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

309. Pasanen TP, White MP, Wheeler BW, Garrett JK, Elliott LR. Neighbourhood blue space, health and wellbeing: the mediating role of different types of physical activity. Environ Int. 2019;131:105016. doi: 10.1016/j.envint.2019.105016. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

310. Goodman A, Sahlqvist S, Ogilvie D. New walking and cycling routes and increased physical activity: one- and 2-year findings from the UK iConnect study. Am J Publ Health. 2014;104(9):e38-e46. doi: 10.2105/AJPH.2014.302059. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

311. Kärmeniemi M, Lankila T, Ikäheimo T, Koivumaa-Honkanen H, Korpelainen R. The built environment as a determinant of physical activity: A systematic review of longitudinal studies and natural experiments. Ann Behav Med. 2018;52(3):239-251. doi: 10.1093/abm/kax043. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

312. Rix G, Bernay R. Een onderzoek naar de effecten van mindfulness op vijf basisscholen in Nieuw-Zeeland. Teach Work. 2014;11(2):201-220. doi: 10.24135/teacherswork.v11i2.69. [CrossRef] [Google Scholar].

313. Islam MS, Kamal AHM, Kabir A, et al. COVID-19 vaccin geruchten en samenzweringstheorieën: The need for cognitive inoculation against misinformation to improve vaccine adherence. PLoS One. 2021;16(5):e0251605. doi: 10.1371/journal.pone.0251605. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

314. Hornik R, Kikut A, Jesch E, Woko C, Siegel L, Kim K. Association of COVID-19 misinformation with face mask wearing and social distancing in a nationally representative US sample. Health Commun. 2021;36(1):6-14. doi: 10.1080/10410236.2020.1847437. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

315. Kim HK, Tandoc EC. Gevolgen van online desinformatie op COVID-19: Two potential pathways and disparity by eHealth literacy. Front Psychol. 2022;13:783909. https://www.frontiersin.org/article/10.3389/fpsyg.2022.783909 [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

316. Eyler AA, Brownson RC, ‘The power of policy to improve health’. in: Eyler AA, Chriqui JF. (eds), Preventie, beleid en volksgezondheid. 2016. DOI: 10.1093/med/9780190224653.003.0001 10.1093/med/9780190224653.003.0001 [CrossRef] [CrossRef] [Google Scholar].

317. Ferrarini T, Nelson K, Sjöberg O. Decomposing the effect of social policies on population health and inequalities: Een empirisch voorbeeld van werkloosheidsuitkeringen. Scand J Publ Health. 2014;42(7):635-642. doi: 10.1177/1403494814546349. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

318. Schildpad A, Bezruchka S. Population health and paid parental leave: What the United States can learn from two decades of research. Healthcare. 2016;4(2):30. doi: 10.3390/healthcare4020030. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

319. Lenhart O. The impact of minimum wages on population health: evidence from 24 OECD countries. Eur J Health Econ. 2017;18(8):1031-1039. doi: 10.1007/s10198-016-0847-5. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

320. Bloom DE, Khoury A, Subbaraman R. The promise and peril of universal health care. Science. 2018;361(6404):eaat9644. doi: 10.1126/science.aat9644. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

321. Deschenes O. Environmental Regulations and Labor Markets. Bonn, Duitsland: IZA World Labor. Published online; 2018. doi: 10.15185/iza-wol.22.v2. [CrossRef] [Google Scholar].

322. Duflo E, Dupas P, Kremer M. The Impact of Free Secondary Education: Experimental Evidence from Ghana. Universiteit van Chicago, Becker Friedman Institute for Economics. 2021; Working Paper No. 2021-73. doi: 10.3386/w28937. [CrossRef] [Google Scholar].

323. SFM C, Van Cauwenberg J, Maenhout L, Cardon G, Lambert EV, Van Dyck D. Inequality in physical activity, global trends by income inequality and gender in adults. Int J Behav Nutr Phys Activ. 2020;17(1):142. doi: 10.1186/s12966-020-01039-x. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

324. Siddiqui F, Salam RA, Lassi ZS, Das JK. The intertwined relationship between malnutrition and poverty. Front Public Health. 2020;8:453. doi: 10.3389/fpubh.2020.00453. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

325. Vilar-Compte M, Burrola-Méndez S, Lozano-Marrufo A, et al. Urban poverty and nutrition challenges associated with accessibility to a healthy diet: A global systematic literature review. Int J Equity Health. 2021;20(1):40. doi: 10.1186/s12939-020-01330-0. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

326. Andrea SB, Messer LC, Marino M, Goodman JM, Boone-Heinonen J. The tipping point: Could increasing the subminimum wage reduce poverty-related antenatal stressors in U.S. women? Ann Epidemiol. 2020;45:47-53. e6. doi: 10.1016/j.annepidem.2020.03.007. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

327. Muehlenbein MP. Human-wildlife contact and emerging infectious diseases. Hum-Environ Interact. 2012;1:79-94. doi: 10.1007/978-94-007-4780-7_4. [CrossRef] [Google Scholar].

328. Jones BA, Grace D, Kock R, et al. Zoonosis emergence linked to agricultural intensification and environmental change. Proc Natl Acad Sci USA. 2013;110(21):8399-8404. doi: 10.1073/pnas.1208059110. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

329. Neiderud CJ. How urbanization affects the epidemiology of emerging infectious diseases. Infect Ecol Epidemiol. 2015;5:27060. doi: 10.3402/iee.v5.27060. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

330. Gibb R, Redding DW, Chin KQ, et al. Zoonotic host diversity increases in human-dominated ecosystems. Nature. 2020;584(7821):398-402. doi: 10.1038/s41586-020-2562-8. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

331. Bernstein AS, Ando AW, Loch-Temzelides T, et al. The costs and benefits of primary prevention of zoonotic pandemics. Sci Adv. 2022;8(5):eabl4183. doi: 10.1126/sciadv.abl4183. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

332. Swift L, Hunter PR, Lees AC, Bell DJ. Wildlife trade and the emergence of infectious diseases. EcoHealth. 2007;4(1):25. doi: 10.1007/s10393-006-0076-y. [CrossRef] [Google Scholar].

333. McNamara J, Robinson EJZ, Abernethy K, et al. COVID-19, systemic crisis, and possible implications for the wild meat trade in Sub-Saharan Africa. Environ Resour Econ. 2020;76(4):1045-1066. doi: 10.1007/s10640-020-00474-5. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

334. Institute of Medicine (VS) . Forum over microbiële bedreigingen. In: Knobler S, Mahmoud A, Lemon S, et al., eds. The Impact of Globalization on Infectious Disease Emergence and Control: Exploring the Consequences and Opportunities: Samenvatting van de workshop. Washington (DC): National Academies Press (VS); 2006. Samenvatting en beoordeling. Beschikbaar op: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK56579/ [PubMed] [Google Scholar].

335. Farzanegan MR, Feizi M, Gholipour HF. Globalization and the outbreak of COVID-19: Een empirische analyse. J Risk Financ Manag. 2021;14(3):105. doi: 10.3390/jrfm14030105. [CrossRef] [Google Scholar].

336. Funakoshi K, Uchida T. Studies over de fysiologische en ecologische aanpassing van gematigde insectenetende vleermuizen: III. Annual activity of the Japanese house-dwelling bat, Pipistrellus abramus. J Fac Agric Kyushu Univ. 1978;23(1/2):95-115. doi: 10.5109/23682. [CrossRef] [Google Scholar].

337. Benedict RA, Benedict SK, Howell DL. Use of buildings by Indiana bats (Myotis sodalis) and other bats in south-central Iowa. Am Midl Nat. 2017;178(1):29-35. doi: 10.1674/0003-0031-178.1.29. [CrossRef] [Google Scholar].

338. Wilkinson DA, Marshall JC, French NP, Hayman DTS. Habitat fragmentation, biodiversity loss and the risk of novel infectious disease emergence. J R Soc Interface. 2018;15(149):20180403. doi: 10.1098/rsif.2018.0403. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

339. Bloomfield LSP, McIntosh TL, Lambin EF. Habitat fragmentation, livelihood behaviors, and contact between people and nonhuman primates in Africa. Landsc Ecol. 2020;35(4):985-1000. doi: 10.1007/s10980-020-00995-w. [CrossRef] [Google Scholar].

340. Royce K, Fu F. Mathematically modeling spillovers of an emerging infectious zoonosis with an intermediate host. PLoS One. 2020;15(8):e0237780. doi: 10.1371/journal.pone.0237780. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

341. Zhao J, Cui W, Tian B. The potential intermediate hosts for SARS-CoV-2. Front Microbiol. 2020;11:580137. doi: 10.3389/fmicb.2020.580137. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

342. Everard M, Johnston P, Santillo D, Staddon C. The role of ecosystems in mitigation and management of Covid-19 and other zoonoses. Environ Sci Pol. 2020;111:7-17. doi: 10.1016/j.envsci.2020.05.017. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

343. Platto S, Zhou J, Wang Y, Wang H, Carafoli E. Biodiversity loss and COVID-19 pandemic: The role of bats in the origin and the spreading of the disease. Biochem Biophys Res Commun. 2021;538:2-13. doi: 10.1016/j.bbrc.2020.10.028. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

344. Walzer C. COVID-19 and the curse of piecemeal perspectives. Front Vet Sci. 2020;7:582983. https://www.frontiersin.org/article/10.3389/fvets.2020.582983 [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar].

345. IOM (Institute of Medicine) en NRC (National Research Council) . Achieving sustainable global capacity for surveillance and response to emerging diseases of zoonotic origin. In Keusch GT, Pappaioanou M, Gonzalez MC, et al. eds. Sustaining Global Surveillance and Response to Emerging Zoonotic Diseases. Washington (DC): National Academies Press (VS); 2009. Beschikbaar op: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK215317/ doi: 10.17226/12625. [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

346. Zinsstag J, Utzinger J, Probst-Hensch N, Shan L, Zhou XN. Towards integrated surveillance-response systems for the prevention of future pandemics. Infect Dis Poverty. 2020;9(1):140. doi: 10.1186/s40249-020-00757-5. [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar].

Wat relevante Nederlandse boeken van Luc Sala

Virtual Reality : de metafysische kermisattractie : magische spiegel van de Hyper-Cyber-Age ziel.

Wereldwijd het eerste boek over deze technologie, met John P. Barlow, William Bricken, Timothy Leary uitg. Sala Communications / 1990, ISBN 90-73107-02-4

Bit Bang: in de schaduw van het millennium :

De dreiging van de millennium bug en het angstsyndroom, tips en maatregelen om de problemen het hoofd te bieden, met hulp van Oussama Cherribi en Ronald Wouterson, MySTèr Millennium Project, 1998, ISBN 90-73107-08-3

Cyberspace: het virtuele continent

Essays over de sociale, economische, juridische en magische implicaties van een gedeelde datawereld, Hilversum: Mindlift Publishers, 2014

De verbonden stad

Essays over de stedelijke omgeving in de context van diversiteit en mobiliteit, met als motto: doorbloeding, met Luud Schimmelpennink et al., Hilversum: Mindlift Publishers, 2015

De Innerlijke Reis

Tripgids voor psychonauten 2017 Uitg. ArtScience, ISBN 9789492079152

Nota Lokale Media Amsterdam

Een kritische en onafhankelijke visie op de rol en betekenis van communicatie binnen de stad Amsterdam. Luc Sala (redactie) met Simcha de Haan, Martijn Suurenbroek, Kimbel Bouwman en Ludwich van Mulier. uitgever ArtScience. ISBN 9789492079336, 2019

Beautiful Reset

Roman ‘Economische beschouwingen als opmaat naar een ecopositief paradigma’ Ewout Storm van Leeuwen en Luc Sala, 2021 ArtScience ISBN 98949207503

Het Kantelmoment

Other books by Luc Sala

In English and as free downloads on www.lucsala.nl and www.academia.edu:

Identity 2.0, the dance of our substitute identities and the illlusion of digital identity
A new 520 page perspective (update from Identity) with Stanley Krippner, Steve Speer & Denice Leverett. ISBN 9789492079350 (2019)

Identity, the essence of manifestation
A study on identity in psychology with Stanley Krippner, Steve Speer, John Newton, Denice Leverett and Steve Speer ISBN 9789072475480 (2017)

Ritual: the magical dimension
An extensive 800 page study with many new insights in how rituals and magic work. ISBN 9788182500600 and 8182500605 (2014)

Festivalization, the boom in events
How festivals and autonomous zones offer an escape from the cyberspaced contact prison. How to understand participation, identification, and transformation as the core parameters of a new industry. ISBN 9789492079107 (2015)

Sacred Journeys, tripguide for psychonauts 2.0
About travelling inside with psychedelics in a ritual context. ISBN 9789492079091 (2017)

Cyberspace Recon 2014
The impact of cyberspace on our lives, privacy and freedom
with Linda Sbai and Xander O'Connor ISBN 9789082082326 (2014)

Typology in a multiple substitute identity perspective
A critical view on psychological profiling and typing,
ISBN: 9789492079480 (2021)

PTSD and Identity Conflict
Trauma-immunity and new perspectives on dealing with dissociation and trauma, ISBN 9789082482319 (2021)